Colecția

Tâlcuri de poveste

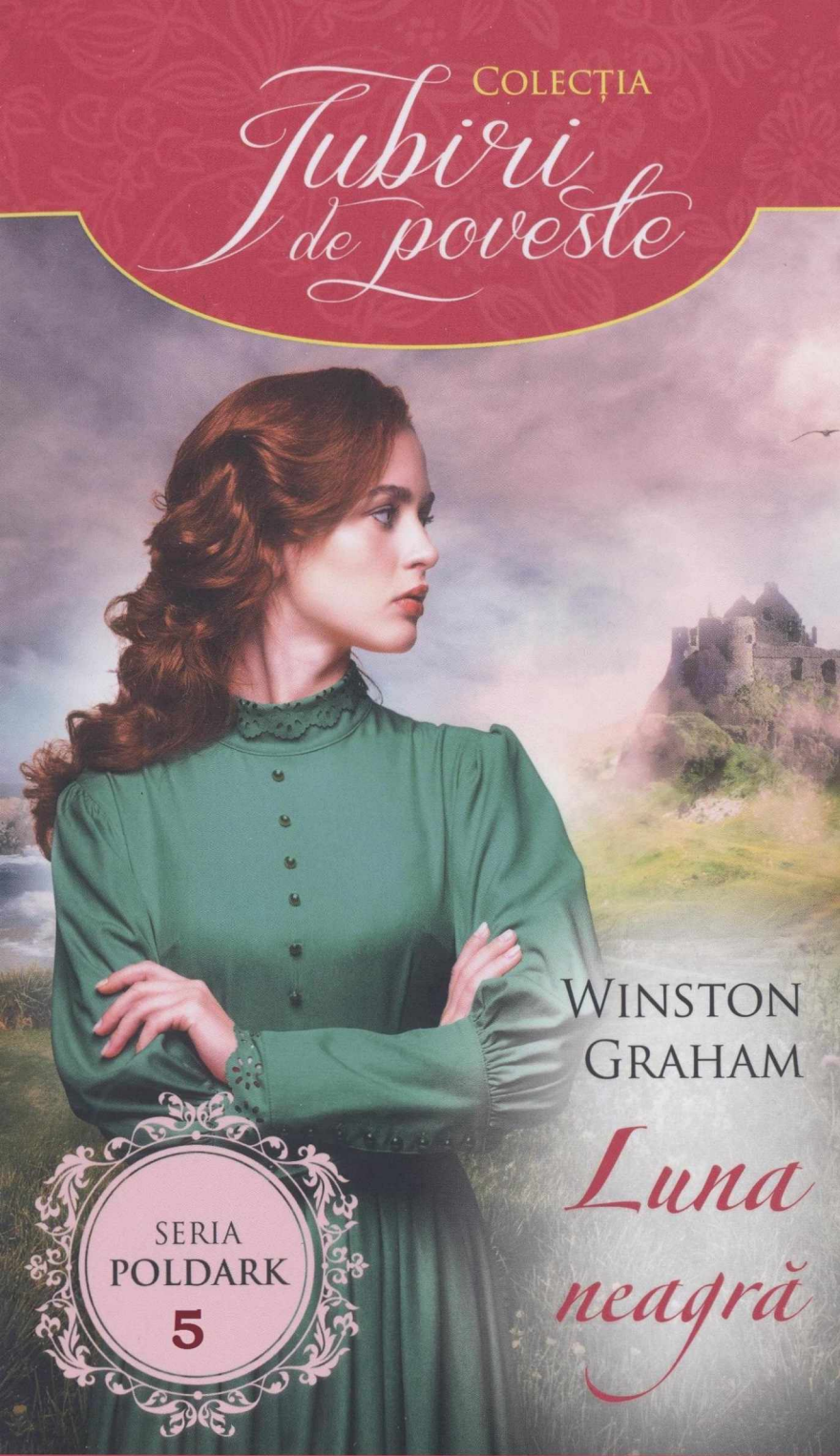

WINSTON GRAHAM

Luna neagră

SERIA POLDARK 5

Black Moon
Winston Graham
Copyright © 1973 Winston Graham

Alma este marcă înregistrată a Grupului Editorial Litera
O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București, România
tel.: 021 319 63 93; 0752 101 777

Luna neagră
Winston Graham

Copyright © 2017 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactor: Maria Popa
Corector: Emilia Achim
Copertă: Flori Zahiu
Tehnoredactare și prepress: Ioana Cristea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GRAHAM, WINSTON
Luna neagră / Winston Graham.
trad.: Cristina Tache, Gabriel Drăghici – București: Litera, 2017
ISBN 978-606-33-1680-7
I. Tache, Cristina (trad.)
II. Drăghici, Gabriel (trad.)
821.111(73)-31=135.1

WINSTON GRAHAM

Luna neagră

Traducere din limba engleză
Cristina Tache, Gabriel Drăghici

Alma

Cartea întâi

Capitolul 1

Elizabeth Warleggan născu primul copil din noua ei căsătorie la Trenwith House, la jumătatea lui februarie, 1794. Fu prilej de oarecare tensiune și neliniște.

Între Elizabeth și noul ei soț existase de la început o înțelegere, și amândoi căzuseră de acord ca nașterea să aibă loc în casa lor cea nouă din oraș, unde aveau la îndemână cea mai bună îngrijire medicală care exista; dar la Truro fusese luni în șir un adevărat pericol, mai întâi vara, cu holera care nu se mai terminase nici măcar de Crăciun, și apoi, mai recent, cu gripa și pojarul. Așa că nu părea să fie nici o grabă. Doctorul Behenna, care venea călare în fiecare săptămână să-și vadă pacienta, îi asigurase că nu e nici o grabă.

Și poate că chiar așa ar fi fost, dar în seara de treisprezece, care era într-o joi, Elizabeth alunecase și căzuse când se îndrepta spre camera ei. Scara splendidă din piatră care ducea din holul cel mare la etaj dădea într-un coridor întunecos tipic stilului Tudor, de unde ajungeai în cele două dormitoare principale ale casei urcând alte cinci trepte. Elizabeth își prinsese piciorul în marginea neregulată a treptei de sus și căzuse până jos. N-o văzuse nimeni, deși două dintre servitoare auziseră țipetele ei și zgomotul făcut în cădere; iar una dintre ele, ce se grăbea pe coridor cu o tigaie pentru încălzit patul, dăduse de stăpâna ei care zăcea ca o floare frântă pe treapta de jos.

Casa fusese imediat cuprinsă de panică. George, chemat din salonul de iarnă, venise cu sufletul la gură, o ridicase pe soția lui leșinată și o dusese în pat. Cum doctorul Dwight Enys era încă pe mare, singurul care practica medicina și putea fi adus repede, era bătrânul Thomas Choake, așa că fusese chemat, din lipsă de ceva mai bun, în timp ce un alt servitor fusese trimis numaidecât să-l aducă pe doctorul Behenna.

În afară de un cot învinețit și o gleznă sucită, la început Elizabeth nu părea să aibă altceva, așa că, după ce îi lăsase destul de mult sânge și îi dăduse niște sirop de fructe cald, doctorul o expediase la culcare.

Lui George nu-i plăcea aproape nimic la Choake: înfumurarea și aerul afectat, îndemânarea cu care se lăuda pe câmpul de vânătoare, medicina extrem de riscantă pe care o practica, nevasta care zâmbea prostește și opiniile politice conservatoare; dar se resemnase și acceptase situația, îi oferise cina și-i propusese să rămână acolo peste noapte. Choake, care nu mai intrase în casa aceea de la moartea lui Francis Poldark, acceptase, scorțos.

Fusese o cină cenușie. Doamna Chynoweth, mama lui Elizabeth, refuzase mâncarea și, în ciuda faptului că nu vedea cu un ochi, că șchiopăta de un picior și era bâlbâită, insistase să rămână în camera fiicei ei ca să fie acolo în caz că se trezea; așa încât doar bătrânul Jonathan Chynoweth li se alăturase la masă celorlalți doi bărbați. Conversația fusese despre războiul din Franța, căruia Choake, luându-se după eroul lui, Fox, i se împotrivea, despre faptele pe mare ale lui Edward Pellew, despre dovada de incompetență a Ducelui de York în Flandra, despre domnia terorii de la Lyon, despre recolta slabă de porumb, despre prețurile tot mai mari ale cositorului și cuprului. George îi disprețuia pe amândoi bărbații cu care ședea la masă și rămăsese mai tot timpul tăcut, ascultând cum se sfădesc, mârâitul răgușit al lui Choake, glasul de tenor gutural al lui Chynoweth. O vreme, în mintea lui, neliniștea se potolise. Elizabeth suferise o zdruncinătură, nimic mai mult. Dar nu trebuie să fie atât de teribil de neatentă cu ea însăși. Deși purta acea prețioasă povară, primul fruct al căsătoriei lor, în ultimul timp făcuse adeseori lucruri pe care George le considera imprudente, nechibzuite. Poate că te puteai aștepta să fie deprimată, cu toane, plângăcioasă. Nu te așteptai să-și pună viața în pericol încercând să călărească un cal care stătuse multă vreme în grajd și nu te puteai bizui pe el nici în cele mai bune momente. Nu te așteptai să o găsești ridicând cărți grele pe un raft înalt. Nu te așteptai...

Era o latură nouă a personalității ei. George descoperea mereu fațete noi ale individualității ei, unele fascinante, altele, cum era asta, neliniștitoare. O dorise dintotdeauna, din prima clipă când pusese ochii pe ea, cu ani în urmă, dar poate că o dorise mai ales ca un colecționar, așa cum un fin cunoscător își dorește cel mai frumos lucru pe care l-a văzut vreodată. De când se căsătoriseră, se obișnuise cu sentimentul proprietății, fără însă ca imaginea să se deterioreze. Dimpotrivă, pentru prima oară ajunsese să o cunoască. Dacă dragostea adevărată era în firea lui, atunci își iubea soția.

Aceste reflecții calme fură curmate – parcă de o piatră aruncată într-un helești – de un servitor care-i întrerupse și pe cei doi bătrâni nătângi, și conversația lor neavizată, ca să le spună că stăpâna era din nou trează și că avea dureri mari.

Doctorul Behenna sosi la miezul nopții, lăsându-și pacienții din Truro pe mâinile neîndemânatice ale asistentului său. Choake nu prea voia să plece, iar George îl lăsă să rămână. Tariful lui nu era important.

Daniel Behenna era un bărbat având în jur de patruzeci de ani, dar arătând mai tânăr, voinic, scund și autoritar, care venise la Truro doar cu câțiva ani în urmă. George Warleggan care era un cunoscător destul de perspicace, înțelesese că cererea mare pentru serviciile doctorului Behenna atât în Truro, cât și în împrejurimi, ar putea fi, măcar în parte, datorată personalității și priceperii lui. Avusese totuși câteva succese răsunătoare cu noile sale metode și, mai presus de toate, învățase să moșească de la unul dintre cei mai distinși doctori din Londra. Părea, de departe, să fie preferat oricărui alt doctor pe o distanță de o zi călare.

După o scurtă examinare a pacientei, ieși și-i spuse lui George că junghiurile doamnei Warleggan erau cu certitudine dureri ale facerii. Le descrise drept „vremelnice", dar altminteri normale. În mod limpede copilul urma să fie prematur, dar încă trăia. Doamna Warleggan suporta bine durerile și, deși acum era clar că riscul urma să fie mai mare, avea toate motivele să fie încrezător în rezultat.

A doua zi la amiază, în cel mai groaznic moment al îngrijorării lui George, apărură și părinții săi, care aproape își distruseseră trăsura traversând potecile iernatice. Erau în oraș când le parvenise vestea. Nicholas Warleggan spuse că credeau că e de datoria lor să fie cu el într-un asemenea moment. Cu excepția celor câteva încăperi splendide care-ți făceau plăcere, Trenwith nu era o casă mare după standardele epocii elisabetane, iar dormitoarele erau mici și întunecoase. George nu fu prea politicos cu părinții săi și-i expedie cu un servitor să se instaleze cât puteau de bine într-o cameră friguroasă.

Elizabeth continuă să aibă dureri spasmodice, deși la intervale mari, însă fătul cobora mult prea încet, spuse doctorul Behenna, deși poziția era normală. Luă ceaiul cu familia la ora cinci și cită din Galenus, Hipocrat și Simon din Atena. Al treilea trimestru al sarcinii începuse, spuse el, dar dacă în curând nu se va întâmpla nimic, se hotărâse să folosească forcepsul, deoarece, mai spuse, simpla

atingere a fătului cu acest instrument va stimula probabil travaliul și va declanșa nașterea naturală.

Dar providența fu de partea mamei și la ora șase durerile deveniră mai frecvente fără stimulare. La opt și un sfert dădu naștere unui băiețel, viu și nevătămat. Era eclipsă totală de lună atunci.

Ceva mai târziu lui George i se dădu voie să urce să-și vadă soția și fiul. Elizabeth zăcea în pat aidoma unui înger cu aripile frânte, cu părul blond răsfirat pe pernă, istovită, cu chipul palid precum ceara, dar cu ochii – pentru prima oară după multe săptămâni – zâmbitori. Până în acel moment George nu-și dăduse seama ce mult trecuse. Se aplecă și-i sărută fruntea jilavă și apoi traversă încăperea ca să arunce o privire la crâmpeiul de om ce ședea în leagăn, cu fața roșie și înfășurat ca o mumie. Fiul lui. Averea ale cărei baze le pusese cu treizeci și cinci de ani în urmă Nicholas Warleggan când a început cu topitul cositorului în Valea Idless se dezvoltase și se înmulțise până când ajunsese să cuprindă afaceri comerciale, miniere și bancare care se întindeau până la Plymouth și Barnstaple. În ultimii zece ani lui George i se datora expansiunea. Dacă avea să supraviețuiască pericolelor copilăriei, pruncul născut în acea zi avea să moștenească totul.

George era pe deplin conștient că pentru părinții lui căsătoria sa cu Elizabeth Poldark fusese o mare dezamăgire. Nicholas se însurase cu Mary Lashbrook, fiica unui proprietar de moară de minereu cu ceva agoniseală și fără educație – se vedea limpede chiar și atunci –, dar avuseseră ambiții foarte diferite pentru fiul lor. *El* avusese educația, *el* avea banii, *el* putea să se învârtă în cercuri total închise pentru Nicholas când era tânăr – nu complet deschise pentru Nicholas nici măcar atunci. Invitaseră fete bogate de vârsta măritișului la casa lor de la țară din Cardew; riscaseră umilințe cu petrecerile date pentru cei cu titluri și relații sus-puse în casa lor de la oraș, în Truro. Puseseră întrebări și așteptaseră nerăbdători să audă din gura lui numele potrivit, căci erau siguri că până la urmă așa va fi. El avea o puternică înclinație pentru progresul social. Un titlu ar fi fost totul. Chiar și un titlu mic. „Domnul George Warleggan și onorabila Mary Warleggan". Chiar și asta ar fi sunat atât de drăguț. În loc de asta însă, rămăsese neînsurat până la vârsta de treizeci de ani, vârsta discreției cu siguranță pentru un bărbat care fusese discret și când era tânăr; acum, un bărbat inteligent, chibzuit, abil, care nu se gândea decât la putere și cum să urce pe scara socială, alesese să se însoare cu văduva lui Francis Poldark, delicată și scăpătată.

Bineînțeles că nu era vorba că genealogia lui Elizabeth n-ar fi fost foarte veche și fără cusur, bucurându-se de un mare prestigiu în ținut. În secolul al nouălea un anume John Travelizek îi dăduse o treime din pământurile sale fiului lui cel mic, care și-a luat numele de Chynoweth, ceea ce înseamnă Casă Nouă. Fiul cel mare murise fără urmaș, așa încât totul îi revenise fiului celui mic. Acest prim Chynoweth cunoscut murise în 889 d.Hr. Nu era sigur dacă genealogia regelui Angliei se ducea așa de mult în trecut. Dar George știa cum se simțea tatăl lui. Capitalurile se *epuizaseră:* uită-te doar la tatăl lui Elizabeth ca să înțelegi asta. Și în ciuda arborelui genealogic vechi, cei din familia Chynoweth nu reușiseră niciodată să facă altceva decât să supraviețuiască. Nu atinseseră niciodată distincția și nici măcar nu realizaseră o căsătorie prosperă, singura alternativă folositoare la mediocritate. Cel mai apropiat de măreție fusese un strămoș care atinsese rangul de cavaler al lui Piers Gaveston[1], iar asta nu era, una peste alta, o carte de vizită notabilă. Deși cunoscuți dintotdeauna de către marile familii din Cornwall, nu avuseseră vreodată legături personale sau de familie cu ele.

Dar Elizabeth era frumoasă; și nu păruse niciodată mai frumoasă ca acum. Vizitată la intervale rezonabile de diferite rude și prieteni, arăta minunat, la fel de delicată și de neatinsă de viață de parcă ar fi avut douăzeci de ani, nu treizeci, ca și când aceasta ar fi fost prima ei căsătorie și prima naștere, nu a doua oară când trecea prin asta.

Printre primii vizitatori ai lui Elizabeth fu, bineînțeles, socrul ei; după ce o sărută, o întrebă de sănătate și își admiră nepotul, Nicholas Warleggan închise ușa grea de stejar în urma lui, coborî cu grijă cele cinci trepte aproape fatale și străbătu coridorul cu podeaua care scârțâia, ajunse la scările principale și apoi în holul mare cu geamuri. Poate că n-ar trebui să fie prea nemulțumit, reflectă. Măcar acum era asigurată succesiunea pe care și-o dorise. Nora lui făcuse tot ceea ce ar fi putut să i se ceară. Și poate că familia Warleggan nu mai avea nevoie acum, iar în viitor și mai puțin, de relații puternice de familie. Nu avea nevoie să curteze familiile nobiliare din Cornwall: în curând aceste familii aveau să fie bucuroase să o accepte. Era suficient de puternică prin forțe proprii. Căsătoria lui George cu Elizabeth se dovedea deja un bun – căci ea era în mod clar una dintre *ei* – și s-ar putea să le parvină un titlu pe alte căi: un loc

[1] Nobil englez, primul conte de Cornwall în secolul al XIII-lea (n.tr.)

în Parlament, generoase daruri bănești unuia sau altuia dintre negustorii târgului... Cu siguranță războiul ăsta avea să fie util. Intermediarii care dețineau și vindeau mărfuri nu puteau să nu prospere. Serviciile pe care le ofereau băncile aveau să fie la mare căutare, din ce în ce mai mult. Săptămâna anterioară prețul cositorului crescuse cu cinci lire tona.

Când ajunse la ultima treaptă Nicholas Warleggan medită că, pe lângă creșterea ei aristocratică, Elizabeth adusese în familie casa aceasta, casa familiei Poldark, începută în 1509, terminată abia în 1531, și de atunci aproape neatinsă până când George se apucase de reparații și renovări, în vara anterioară.

Schimbările surprinzătoare ale vieții aveau niște urmări ciudate. Prima vizită aici a lui Nicholas, cu unsprezece ani în urmă, fusese la recepția și banchetul de după căsătoria lui Elizabeth Chynoweth cu moștenitorul acestei case. La vremea aceea, familia Poldark, deși destul de săracă, părea tot atât de bine așezată aici cum fusese și în ultima sută de ani, iar cei din familia Trenwith timp de încă un secol și jumătate înaintea lor. Bătrânul Charles William fusese plin de viață, râgâia și gâfâia întruna, dar era destul de activ, capul familiei, al ținutului, al clanului, urmând ca la momentul potrivit să-i succeadă Francis, un tânăr viril de douăzeci și doi de ani – cine putea să prevadă moartea lui timpurie? –, apoi venea fiica Verity, o ființă onestă, micuță, care ulterior s-a căsătorit cu un tip sărac și deja locuia în Falmouth. Pe lângă asta, mai erau verii: William Alfred, preotul ăla slab și evlavios, și progenitura lui, care acum se mutaseră în Devon. Și Ross Poldark, care din nefericire mai era încă pe acolo și, după cum auzise, prospera, încă nu căzuse într-un puț de mină și nici nu fusese închis pentru datorii sau incitare la revoltă, după cum prea bine merita. Uneori nemernicii și aroganții propășeau, în pofida oricăror așteptări rezonabile.

În timp ce Nicholas Warleggan traversa încăperea spre fereastra splendidă, unul dintre valeții cei noi ai lui George intră și suflă în lumânările care fuseseră nu demult aprinse. În lumina gălbuie a lumânărilor, cerul încă luminos părea înghețat. Fusese o lună blândă, în general o iarnă blândă – favorabilă pentru cei sărmani, deși nu prea bună pentru sănătate. Se spunea că gripa este purtată de norii groși și răspândită de umiditate; era nevoie de un pic de vreme rece ca să scapi de ea.

Focul susură după ce fură aruncate niște lemne în jurul bușteanului masiv de ulm care fusese adus în casă cu o zi înainte. Valetul

își termină treaba și ieși în liniște, lăsându-l pe Nicholas Warleggan singur. Cu unsprezece ani în urmă, holul acesta minunat nu fusese nici pe departe tăcut. Își aminti ce invidios fusese atunci pe casa aceasta. La scurt timp după aceea cumpărase una de două ori cât aceasta – Cardew, pe coasta cealaltă, în mijlocul unui parc cu căprioare, un model de arhitectură palladiană[1], finisată în cel mai modern stil. Prin comparație, locul acesta era provincial și demodat. Înăuntru, peste tot se vedea zidăria, în dormitoare era prea mult lambriu de stejar negru, multe podele scârțâiau, iar unele erau pline de cari, closetele mobile puteau și erau învechite în comparație cu *chaises perchées* de la Cardew, ferestrele nu se închideau bine și se făcea curent. Dar avea stil. În afară de satisfacția că aparținuse întotdeauna familiei Poldark.

Nicholas își mai amintea și cât de pământiu și tras la față era tânărul Ross Poldark la nunta aceea. George îl știa dinainte, dar *el* îl vedea pentru prima oară pe tip și se mirase de aerul lui ursuz, de pometii înalți și de cicatricea care-l urâțea, de faptul că părea să privească mereu printre gene – până când i-a povestit George. Se părea că *toți* o voiau pe Elizabeth: Ross, Francis și George. Ross se considerase alesul pe veci, dar Francis se băgase la mijloc în timp ce vărul lui era în America. Trei tineri nebuni care se certau, și totul pentru un chip frumos. Ce altceva mai avea fata asta de era așa de dorită? Nicholas ridică din umeri și luă un vătrai ca să aţâțe focul. Gingășia, presupunea el, fragilitatea, specificul diafan minunat; toți bărbații își doreau să adore, să protejeze, să fie bărbatul puternic care are grijă de femeia frumoasă și lipsită de ajutor, toți potențiali Lancelot în căutarea unei Guinevere. Ce ciudat că propriul său fiu, atât de echilibrat, atât de inteligent, în multe privințe aproape prea precaut, era printre ei!

În timp ce aţâța focul, unul dintre bușteniі mai mici căzu cu un trosnet, arzând cu flacără vie și scoțând fum la unul din capete, iar Nicholas se aplecă să ia cleștele. În momentul acela, pe scaunul de lângă foc se mișcă ceva. Tresări cu putere și scăpă vătraiul. Scaunul fusese în penumbră dar acum văzu că în el stătea cineva.

– Cine-i acolo? spuse o voce subțire și fără sex din cauza vârstei. Tu ești, George? Servitorii ăștia netrebnici...

Agatha Poldark. În afară de Geoffrey Charles, copilul din prima căsătorie al lui Elizabeth, care nu prea conta încă, Agatha era singura

[1] Andrea Palladio, arhitect venețian 1508–1580 (n.tr.)

din familia Poldark care mai rămăsese în casă. Pentru toți cei din familia Warleggan era o hoașcă enervantă, un sac de zgârciuri și oase, care s-ar fi cuvenit să fie moartă de multă vreme. Ba chiar zilele astea emana un miros de mormânt, dar în ciuda tuturor acestor lucruri în ea acționa un spirit vital. Soția lui Nicholas, Mary, care spre enervarea familiei se lăsa pradă tuturor superstițiilor, o privea pe bătrâna doamnă cu o spaimă reală de parcă ar fi fost cumva animată de fantomele dezaprobatoare ale unor generații de reprezentanți de mult morți ai familiei Poldark care le purtau sâmbetele intrușilor. În casa aceasta, Agatha era ca scaiul pe oaie, ca musca în lapte, ca bolovanul de care toată lumea se împiedică și cade mai devreme sau mai târziu. Se zicea că o să facă nouăzeci și nouă de ani în august. Cam cu vreun an în urmă părea că se duce tot timpul la culcare, așa că în cel mai rău caz putea fi ignorată fără zarvă de toată lumea, mai puțin de slujnica aleasă să aibă grijă de ea; dar de la căsătoria lui Elizabeth, însă mai ales după ce aflase că un bebeluș nou era pe drum, își recăpătase o frântură din vitalitatea combativă și dădeai peste ea împleticindu-se prin casă în cele mai nepotrivite momente.

– O, e tatăl lui George... O lacrimă îi scăpă pe sub geană, se opri în cel mai apropiat rid, apoi începu să-și croiască drum în jos, către bărbia păroasă. Nu era semnul vreunei emoții. Ai fost sus să-l vezi pe dolofănelul ăla, nu? E o gălușcă mică și sănătoasă. Un adevărat Chynoweth din cap până-n picioare.

În poala ei se mișcă un pisoi negru. Era Smollett, pe care-l găsise pe undeva cu câteva luni în urmă și pe care, în mod ciudat, și-l însușise. Acum erau nedespărțiți. Agatha nu făcea nici măcar un pas fără pisoi, iar Smollett, tot doar o limbă roșie și ochi galbeni, cu greu putea fi convins să plece vreodată fără ea. Cu încântarea oricărui copil, Geoffrey Charles îi spunea „Smoală".

Nicholas știa că Agatha spusese aceste lucruri numai ca să-l enerveze, și cu toate acestea chiar se enervă. În plus era agasat și că nu putea să-i răspundă așa cum trebuie pentru că era complet surdă, iar dacă nu țipai în urechea ei – și o asemenea apropiere era jignitoare – nu era posibilă nici un fel de comunicare. Așa încât putea să continue să vorbească, făcând observații scandaloase, fără teama de a fi contrazisă. George îi spusese că singurul mod de a o enerva era să-i întorci spatele și să pleci, lăsând-o să vorbească, dar să fie al naibii dacă Nicholas avea să se lase gonit de lângă foc de femeia asta respingătoare.

Puse buşteanul la loc, dar fără folos, pentru că unul din capete trimise o spirală subţire de fum în toată încăperea. Ar fi sunat după un servitor să rezolve treaba, dar lăsă buşteanul să fumege în speranţa că-i va irita pieptul Agathei.

– Doctorul ăla, spuse Agatha. Ce individ bătut în cap, auzi, să-l lege pe bietul cocoloş aşa de strâns ca să nu aibă convulsii. Sunt şi mijloace mai bune ca ăsta să-l fereşti de convulsii. Eu l-aş dezlega chiar în seara asta dacă m-ar lăsa.

– Dar nu te lasă, replică domnul Warleggan.

– Ha? Ce-i aia? Ce tot zici? Vorbeşte mai tare!

Ar fi putut şi el să strige, dar se deschise o uşă şi intră George. Uneori, poate cel mai adesea când erau singuri şi în consecinţă amândoi erau relaxaţi, asemănarea dintre cei doi bărbaţi era foarte evidentă. Ceva mai scund decât tatăl lui care era înalt, George avea aceeaşi constituţie robustă, acelaşi gât puternic, acelaşi mers hotărât, cu călcătura spre interior. În felul lor extraordinar, amândoi erau bărbaţi arătoşi. Faţa lui George era mai lată, cu buza de jos ridicată în mijloc şi uşor în afară, umbrindu-i un pic aspectul. Pe frunte, între sprâncene, avea nişte protuberanţe mici. Dacă şi-ar fi tuns părul în bucle mici şi strânse, ar fi arătat precum împăratul Vespasian.

– Ce privelişte frumoasă, spuse apropiindu-se de foc. Propriul meu tată într-o discuţie cu însăşi Vrăjitoarea din Endor. Cum stă treaba?

– Am văzut zei înălţându-se din adâncul pământului. Apare un bătrân înfăşurat în mantie.

Domnul Warleggan puse vătraiul la loc în cele din urmă:

– Să nu te audă maică-ta vorbind aşa. Nu-i plac discuţiile despre lucruri supranaturale nici măcar în glumă.

– Nu sunt sigur că e în glumă, spuse George. În vremuri mai bune, ruina asta, mortăciunea asta umblătoare ar fi fost „ajutată" printr-o bine-venită scufundare în apă sau o mască de fier[1]. N-ar trebui să fim nevoiţi s-o suportăm într-o casă civilizată.

Spre satisfacţia Agathei, pisoiul îşi arcuise spinarea şi-l scuipase pe noul venit.

– Hei, George, spuse ea. Presupun că te simţi mai important acum, când eşti tatăl unui ţânc născut la opt luni. Cum o să-l cheme, ha? Cu toţi regii ăştia, sunt prea mulţi George în jur. Îmi amintesc

[1] Instrument de tortură şi umilire publică folosit în special pentru femei (n.tr.)

de vremea... Tuși. Scoate fum focul ăla. Domnul Warleggan l-a aţâţat în grabă şi un buştean s-a făcut bucăţi.

– În locul tău aş încuia-o pe creatura asta în camera ei, spuse Nicholas. Ar trebui ţinută sub pază.

– Dacă ar fi după mine, replică George, mâine aş arunca-o la gunoi – şi poate şi pe alţii cu ea.

– Păi, şi cine hotărăşte?, întrebă Nicholas, deşi ştia foarte bine.

George îl privi gânditor:

– Un bărbat aflat în posesia unei cetăţi minunate. După ce ai cucerit citadela, grijile mai pot aştepta o vreme.

– I-aţi putea zice Robert, ajunse la ei vocea subţirică din fotoliu. Ăla adus de spinare. Primul cu numele ăsta de care ştim. Sau Ross. Ce părere ai de Ross? Şuieratul care răbufni ar fi putut fi produs de fum, dar cel mai probabil era urmare a faptului că o hoaşcă slobozise un râset maliţios.

George îi întoarse spatele, se îndreptă agale spre fereastră şi privi afară. Deşi lângă foc era cald, de îndată ce te depărtai în încăpere se stârneau curenţi de aer rece.

– Sper, spuse el, ca în curând creatura asta să se umfle şi să pocnească precum un buboi.

– Amin... Dar, apropo de nume, George. Presupun că tu şi Elizabeth v-aţi gândit probabil deja la problema asta. Avem şi noi în familie câteva foarte frumoase...

– M-am hotărât deja. M-am hotărât înainte de a se naşte.

– Înainte să se nască? O, dar cum ai putut să faci asta? Dacă era fată...

– Accidentul lui Elizabeth, spuse George. Ar fi putut să le fie fatal amândurora, dar cum nu a fost aşa, simt că este mâna puternică a destinului în toată povestea – ca şi cum soarta ar arăta un moment, un loc şi o dată. În legătură cu data, imediat ce am ştiut că se va naşte în ziua aceea copilul, am ales numele. Dacă ar fi fost fată, aş fi făcut la fel.

Domnul Warleggan aşteptă.

– Şi, deci, care este?

– Valentine.

– Sau Joshua, zise mătuşa Agatha. Din câte ştiu eu, am avut trei în familie, deşi ultimul a fost un băiat rău cum nu s-a mai văzut.

Nicholas urmărea plin de speranţă dâra subţire de fum care plutea încolăcindu-se în jurul fotoliului bătrânei.

– Valentine. Valentine Warleggan. Se potrivesc bine, e ușor de pronunțat. Dar în nici una din familii nu avem numele acesta.

– Nu va mai fi nimeni ca fiul meu, în nici una din familii. Istoria nu trebuie să se repete.

– Da, da. O voi întreba pe mama ta cum îl găsește. E și alegerea lui Elizabeth?

– Elizabeth nu știe încă.

Nicholas ridică din sprâncene:

– Dar ești sigur că-i va plăcea?

– Sunt convins că va fi de acord. Suntem de acord în atât de multe privințe, mult mai multe decât m-am așteptat. Probabil că este de acord că uniunea dintre mine și ea este una rară – nobilimea cea mai veche și cea mai nouă – și că fructul unei astfel de uniuni nu trebuie să privească în trecut, ci în viitor. Un nume cu totul nou este ceea ce ne trebuie.

Nicholas tuși și ieși din raza fumului.

– Nu vei scăpa de numele Warleggan, George.

– Nu voi avea niciodată nici cea mai mică intenție să scap de el, tată. Deja este respectat și temut.

– Cum spui tu... Noi trebuie să prosperăm bazându-ne pe respect, teama trebuie s-o risipim.

– Unchiul Cary nu ar fi de acord.

– Îi acorzi prea multă atenție lui Cary. Ce treabă ai avut cu el săptămâna trecută?

– Afacerile obișnuite. Dar teamă mi-e că tragi o linie prea subțire între respect și teamă, tată. Cele două se contopesc tot timpul. Nu poți să separi două sentimente din categorii atât de asemănătoare.

– Onestitatea în afaceri îl induce pe primul.

– Iar necinstea pe cel de-al doilea? Ei, nu zău...

– Poate că nu necinstea, ci abuzul de putere. Îmi vei spune în clipa următoare că-ți țin o predică. Dar în această privință, Cary și cu mine nu am avut niciodată aceeași părere. Te întreb, al cui nume vrei să-l poarte fiul tău?

– Pe al tău și al meu, spuse calm George. Pe acesta îl va purta. Și așa cum eu am mers înainte cu ajutorul tău, așa și el va progresa cu ajutorul meu.

Nicholas se duse înapoi la șemineu și împinse bușteanul fumegând pentru ca fumul să se ducă în sus pe coș.

– Așa e mai bine, fiule, spuse mătușa Agatha trezită din moțăială. Doar nu vrei ca focul să cuprindă tot căminul.

– Dumnezeule mare, cred că duhoarea bătrânei ăleia a ajuns până aici! Enervat, George se duse și trase de clopoțelul cu ciucuri. Domnul Warleggan continua să tușească. Deși acum fumul începuse să se risipească, îi intrase în piept și nu reușea să scape de el. Rămaseră tăcuți până veni servitorul.

– Du-te după frații Harry, spuse George.

– Bine, domnule.

– Bea un pahar de vin, îi spuse George tatălui său.

– Nu, mulțumesc. Nu e momentul... Scuipă în cămin.

– Tătăneasă și lemn dulce, spuse mătușa Agatha. Am avut o soră care a murit de plămâni, și nimic n-o liniștea în afară de tătăneasă și lemn dulce.

Îndată, în pragul ușii apăru silueta masivă a lui Harry Harry, urmat de fratele său mai mic, Tom:

– Domnule?

George spuse:

– Duceți-o pe domnișoara Poldark în camera ei. Când ajungeți acolo, sunați după domnișoara Pipe și spuneți-i că domnișoara Poldark nu mai coboară astăzi.

Cei doi bărbați solizi aduseră un scaun mai mic, o ridicară pe mătușa Agatha care protesta, și o așezară în el. Strângând pisoiul care mieuna la piept, bombăni răgușit:

– Un lucru e rău în legătură cu micuțul tău, George. Un copil născut când e lună neagră rareori are parte de bine. Nu cunosc decât doi, și amândoi au sfârșit prost.

Nicholas Warleggan era vânăt la față. Fiul lui traversă încăperea, se duse la masă și turnă vin într-un pahar pe care i-l aduse în grabă.

– Nu... e... Oh, în fine, o înghițitură poate o să mă ajute.

– O să am grijă să afle și Elizabeth de asta! spuse mătușa Agatha. Să fiu scoasă din propriul meu salon ca o bucată de lemn stricat... Știu salonul ăsta de nouăzeci de ani. Nouăzeci de ani... În timp ce era cărată sus pe scări, văicărelile ei stinse se pierdură în spatele lat al lui Tom Harry.

– Elizabeth ar fi trebuit să stea la Cardew pe perioada lăuziei, spuse domnul Warleggan printre reprizele de tuse și înghițiturile de vin, fiindcă așa am fi fost scutiți de enervările astea.

– Nu cred că este nepotrivit că primul nostru copil s-a născut aici.

– Dar o să rămâneți? Vreau să zic, o să fie casa voastră?

Pe chipul lui George trecu o privire precaută:

– Nu sunt sigur. Nu ne-am hotărât încă. Înțelegi, acesta *a fost întotdeauna* căminul lui Elizabeth. Nu mă gândesc să o vând. Nici nu am de gând să o păstrez numai pentru ca să le fac pe plac celor din familia Chynoweth și celor care au mai rămas din familia Poldark. Și după cum vezi, am cheltuit deja bani.

– Chiar așa. Nicholas se șterse la ochi, apoi își puse batista la loc. Îl privi pe fiul său. Mai trebuie luat în calcul încă un Poldark, George.

– Geoffrey Charles? Da. Nu am nimic împotriva lui. I-am promis lui Elizabeth că educația lui va fi cât de scumpă va dori ea.

– Nu e numai asta. E faptul că prea se ține de fustele maică-sii. Sper că fiul tău – copilul nou-născut – o va distrage pe Elizabeth de la preocupările legate de el, dar mi s-ar părea necesar...

– Știu exact ce ar fi necesar, tată. Lasă-mă să-mi conduc casa cum știu eu.

– Iartă-mă! Mă gândisem doar să-ți propun...

George se încruntă la o pată de pe manșetă. Problema legată de viitorul lui Geoffrey Charles fusese unul dintre puținele puncte de divergență cu Elizabeth în ultimele luni.

– Geoffrey Charles va avea o guvernantă.

– A... Foarte bine... Dar la zece...

– I-ar fi mai bine cu un profesor particular sau să meargă la internat. Sunt de acord. O școală bună lângă Londra. Sau Bath. Nu am reușit încă să aranjăm această chestiune.

– Aha.

După o pauză, în timp ce Nicholas citea printre rânduri, George adăugă:

– Pentru vreun an, măcar până face unsprezece ani, va rămâne aici. Am găsit o persoană potrivită care să aibă grijă de el.

– Cineva din zonă?

– Bodmin. Probabil că ți-l amintești pe reverendul Hubert Chynoweth, care a fost vicar acolo. Era vărul lui Jonathan.

– A murit?

– Anul trecut. La fel ca toți cei din familia Chynoweth, nu a făcut investiții, iar familia lui este săracă. Fiica cea mai mare are șaptesprezece ani. Este respectabilă – ca toți din familia Chynoweth – și are o oarecare educație. Lui Elizabeth îi va face plăcere s-o primească aici.

Domnul Warleggan spuse mormăit:

– Aș fi zis că sunt destui din familia Chynoweth pe aici. Dar dacă tu ești de acord... Ai văzut-o?

– Elizabeth a cunoscut-o când era copil. Dar fiica unui vicar ca guvernantă n-ar trebui să fie un dezavantaj social.

– Da, înțeleg. Și probabil că știe cum să se poarte. Problema este dacă va reuși să-l facă pe domnișorul Geoffrey Charles să se comporte cum trebuie. Este foarte răsfățat și are nevoie de o mână fermă.

– La momentul potrivit o va avea, spuse George. Aceasta este o măsură temporară. Un experiment. Trebuie să vedem cum funcționează.

Domnul Warleggan își tamponă fruntea cu batista.

– Mi-a trecut tusea, acum că a plecat bătrâna. Știi, cred că ea m-a blestemat să tușesc.

– Ei, prostii!

– Ce era chestia cu... ce a vrut să zică despre copilul născut pe lună neagră?

– Vineri a fost eclipsă, eclipsă totală, atunci când s-a născut. N-ai observat?

– Nu. Am fost prea preocupat.

– Și eu. Dar a fost menționată în gazeta Sherborne. Și am observat că animalele și unii dintre servitori au fost neliniștiți.

– Mama ta va coborî la cină?

– Presupun că da. Mergem în salon în zece minute.

– Știi... Nicholas Warleggan ridică din umeri stingherit. În locul tău eu nu i-aș pomeni de prostiile bătrânei.

– Nici nu intenționam.

– Păi, știi cum este ea – un pic cam încăpățânată când vine vorba despre superstiții. Întotdeauna a dat prea multă atenție semnelor și presimțirilor. E mai bine să nu o neliniștim cu astfel de lucruri.

Capitolul 2

Într-o zi vântoasă de martie, înainte de prânz, doi tineri umblau anevoios pe drumul de catâri ce trecea pe lângă hala motoarelor și clădirile în paragină ale minei Grambler. Era o zi cu nori negri amenințători și rafale de ploaie, iar vântul dinspre vest urla, vâjâind cu putere. Când se întrezărea marea, se vedea cum valurile înspumate lovesc nestăpânite malul; unde erau stânci un nor de stropi era purtat de vânt.

Vreo douăsprezece colibe erau împrăștiate în jurul minei. Deși dărăpănate, erau încă locuite; chiar și clădirile minei – cele care nu fuseseră construite din piatră – erau deja o ruină; dar rămăseseră o mare parte din instalațiile de deasupra puțului și cele trei hale ale motoarelor. Grambler – de care depinsese prosperitatea celor mai bătrâni din familia Poldark, ca să nu mai pomenim de cei trei sute de mineri și spărgători de minereu și tinere muncitoare – era închisă deja de șase ani, iar perspectivele de a se mai redeschide vreodată erau îndepărtate. Era o privelițe deprimantă.

– E la fel tot drumul, Drake, spuse cel mai în vârstă. De aici și până la Illuggan iese fum de la o singură mină. E o situație îngrozitoare. Dar nu trebuie să ne lăsăm copleșiți de păcatul nerecunoștinței. Dumnezeu cel milostiv a poruncit așa ca să ne pedepsească.

– Suntem pe drumul cel bun? întrebă Drake. N-am mai fost niciodată pe aici. Sau am fost? Nu-mi aduc aminte.

– Nu, erai prea mic.

– Păi și cât mai avem?

– Vreo cinci sau șase kilometri. Nu-mi amintesc prea bine.

Cotiră și își continuară drumul, doi tineri înalți despre care nu-ți dădeai seama imediat că sunt frați. Sam, cu patru ani mai mare, părea mai vârstnic de douăzeci și doi de ani. Avea umeri largi, un mers greoi, o față subțiratică foarte ridată cu un aer întunecat, de parcă ar fi purtat toate suferințele omenirii, până când zâmbea, iar atunci ridurile de pe chipul plin de tristețe se prefăceau în cute blânde și prietenoase. Drake era la fel de înalt, dar cu o constituție mai uscățivă și remarcabil de arătos, cu o piele frumoasă neciupită de vărsat; un chip cu aer ștrengăresc; părea că-i pus mereu pe șagă. Era o pornire pe care fusese nevoit să și-o țină în frâu în preajma lui taică-său. Amândoi erau îmbrăcați sărăcăcios, dar respectabil – cu pantaloni bleumarin dintr-o țesătură cu urzeală solidă, ghete scurte, veste și vestoane peste cămăși aspre. Sam purta o pălărie veche, iar Drake o legătoare de gât roz cu dungi. Amândoi cărau câte o bocceluță și un toiag.

Traversară pârâul Mellingey pe un pod șubred care aproape ceda sub greutatea lor, apoi urcară până la un crâng de pini, ce ascundea cealaltă mină în ruine, Wheal Maiden, peste care se așternuse tăcerea cu jumătate de secol în urmă, iar acest lucru se vedea. Pietrele zăceau acolo unde căzuseră. Orice ar fi putut fi de folos fusese de mult cărat de acolo. Ciorile zburară făcând scandal că fuseseră deranjate.

Acum însă intrau într-o vale puțin adâncă și văzură fum. Într-o zi liniștită l-ar fi văzut mai repede. Cum se apropiau de capătul călătoriei amândoi încetiniră pasul, de parcă n-ar fi vrut să se termine. Coborând pe poteca străjuită de un gard viu înalt, reușiră să arunce un ochi printre rugii de mur și ferigi, păducel și nuci sălbatici, și să vadă hala motoarelor – nu una nouă, deși arăta ca și când ar fi fost reconstruită – instalațiile de deasupra puțului erau cu totul noi, iar pâlcurile de colibe din jur erau noi și în mod evident locuite; pârâul Mellingey, care făcea o buclă întorcându-se în această vale, fusese îndiguit și se auzeau bufniturile și zornăitul șteampurilor pentru cositor acționate de apă[1]; toate aceste zgomote fuseseră estompate de vânt; vreo duzină de femei munceau pe platforma de spălare a minereului; ceva mai încolo, apa acționa un agitator care se rotea greoi cu mișcări circulare, ajutând la separarea minereului. Un șir de catâri încărcați cu coșarci erau mânați în sus, pe celălalt versant al văii. La poalele văii, despărțită de toată zona industrială doar de o mică pajiște și câteva tufișuri, era o casă joasă construită din granit, cu acoperișul parte din ardezie, parte din paie, mai mare și mai impunătoare decât o fermă, cu anexe, cu hornuri scunde și largi, cu corpuri de clădiri răzlețe și ferestre cu menouri, dar cu toate acestea lipsită de distincția care ar fi putut să-i dea aerul unei reședințe aristocratice. În spatele casei pământul se ridica iar într-un câmp arat care se întindea până la un promontoriu; dincolo de crâng, spre dreapta, era o plajă cu o fâșie de mare ca ardezia.

– N-a fost minciună, spuse Drake.

– Cred că ai dreptate. Arată altfel decât atunci când am mai fost.

– Toate astea-s noi?

– Așa bănuiesc. Nanfan zicea că nu-s mai mult de doi ani de când a fost început totul.

Drake își trecu mâna prin claia de păr negru:

– E o casă frumușică. Chiar dacă nici pe departe la fel de mare ca Tehidy.

– Familia Poldark face parte din mica, nu din marea nobilime.

– Suficient de mare pentru noi, spuse Drake cu un râs nervos.

– Toți bărbații sunt la fel în ochii lui Iehova cel veșnic, zise Sam.

– Se prea poate, dar nu cu Iehova avem noi treabă.

– Nu, frățioare. Însă toți oamenii sunt liberi prin sângele lui Hristos.

[1] Mașină pentru sfărâmarea minereurilor (n.tr.)

Își continuară drumul, traversară din nou pârâul și ajunseră la casă. Tulburați, câțiva pescărușii țâșniră de pe peluză, ca niște veșminte albe fluturând în vânt.

Cei doi tineri fură scutiți de necesitatea de a ciocăni, căci ușa de la intrare se deschise și o femeie de vârstă mijlocie, mărunțică și durdulie, cu păr șaten, ieși cărând un coș. Când îi văzu, se opri și cu mâna liberă se șterse de șorț.

– Da?

– Vă rugăm, doamnă, am dori s-o vedem pe stăpâna dumneavoastră, spuse Sam.

– Spuneți-i doar că o caută doi prieteni.

– Prieteni? Jane Gimlett îi cântări și ezită, dar nu avea suficientă experiență ca servitoare pentru a-i descuraja doar fixându-i cu privirea. Așteptați aici, adăugă, apoi intră iar în casă. O găsi pe stăpâna ei în bucătărie, curățând cu apă genunchiul lui Jeremy, care se zgâriase când se cățărase pe un zid. La picioarele ei stătea întins un câine mare, a cărui rasă era neștiută. Sunt doi tineri la ușă, doamnă, care vor să vă vadă. Mineri sau cam așa ceva, aș zice.

– Mineri? De la mina noastră?

– Nu. Străini. Cred că de departe.

Demelza își prinse un cârlionț rebel, apoi se ridică.

– Stai puțin, frumosule, îi spuse lui Jeremy, apoi traversă coridorul și se îndreptă spre ușă, încruntându-se în lumina mai puternică. La început nu-l recunoscu pe nici unul.

– Am venit să te vedem, surioară, spuse Sam. Au trecut șase ani de când nu ne-am văzut. Mă mai ții minte? Sunt Sam, cel de-al doilea. Eu mi te amintesc bine. Ăsta e Drake, cel mai mic. Avea șapte ani când ai plecat de acasă.

– Doamne! spuse Demelza. Ce-ați mai crescut amândoi!

Ross fusese la Wheal Grace cu căpitanul Henshawe și cu cei doi mecanici care construiseră motorul. Se duseseră acolo ca să verifice o defecțiune care apăruse la pistonul pompei, iar motorul fusese oprit o jumătate de zi până când ajunseseră ei; așa că se folosiseră de această ocazie ca să realizeze și curățarea anuală a cazanului.

Ross porni spre casă gânditor, dar binedispus. Mina, se gândea el, atinsese acum limitele previzibile de extindere. Avea angajați treizeci de mineri plătiți cu o parte din valoarea minereului extras, douăzeci și cinci de mineri plătiți cu salariu fix, șase dulgheri care lucrau la armarea galeriilor, și cam vreo patruzeci de muncitori

de toate felurile, la suprafață. Motorul funcționa acum aproape la o capacitate normală, iar apa pe care o pompa de la aproape o sută zece metri adâncime era canalizată în mod ingenios printr-un jgheab din lemn care acționa o mică roată hidraulică la suprafață, care la rândul ei acționa o pompă secundară mult mai mică. Apoi apa curgea în jos printr-un pasaj de aproximativ optsprezece metri, până când acționa o a doua roată hidraulică construită la aproape douăzeci de metri sub nivelul primei roți și cam la zece metri sub nivelul terenului în pantă, după care curgea în continuare prin pasaj ca să iasă la platforma de spălare de la suprafață, construită chiar deasupra grădinii Demelzei. O cantitate apreciabilă din minereul extras era încă trimis să fie măcinat și spălat la șteampurile de cositor de la Sawle Combe, pentru că în această vale nu mai era loc suficient să se construiască alte șteampuri fără a o distruge și a o face de nelocuit.

Extinderea în continuare a minei părea nerentabilă. Să construiești alt motor sau să încerci să-l exploatezi pe acesta mai mult ar însemna să-ți zădărnicești singur planurile. Cărbunele costa 18 șilingi tona franco, și nici chiar războiul nu ridicase încă prețul cositorului la un nivel la care să nu fie asigurat un profit acceptabil. Una dintre cauzele care contribuise la acest lucru era schimbarea modei: trecerea de la folosirea vaselor cositorite la utilizarea celor de lut sau de porțelan. Era o schimbare de obiceiuri în toată țara, și venise exact la momentul nepotrivit.

Cu toate acestea, cum filoanele erau atât de bogate și, în ciuda adâncimii, atât de accesibile, mina aceasta aducea profit pe când atâtea altele nu reușeau sau dăduseră faliment. Concerne mari precum United Mines pierduseră 11 000 de lire cu un an înainte să se închidă. Așa mică cum era, Wheal Grace era peste așteptări de bogată, și în șase luni îl scăpase pe Ross de numeroasele datorii, ca un Lucullus generos. Profitul pe două luni îi plătise în întregime datoria de 1 400 de lire către Caroline Penvenen; în alte două luni își achitase datoria la Banca Pascoe și terminase definitiv cu toate celelalte datorii mai mici; în mai putea să achite ipoteca de douăzeci și doi de ani pe care o deținea Harris Pascoe în persoană. În curând avea să aibă bani să-i țină într-un depozit în bancă, să-i investească în acțiuni cu profit fix de cinci la sută sau să-i țină în traiste sub pat ori să-i cheltuiască pe orice pofteau.

Era o agitație ametitoare. Nici el, nici Demelza nu se obișnuiseră încă; se purtau ca și cum ultima tonă de minereu ar fi putut

fi extrasă în după-amiaza aceea. Săptămâna anterioară o dusese pe Demelza la mină și-i arătase cele două filoane bogate care se extindeau; chipurile, fusese ca s-o convingă; în realitate, deși le vedea în fiecare zi, o făcea ca să se convingă pe el însuși, în egală măsură. Simțea că are nevoie de convingerea ei pentru ca și el să fie liniștit.

Cum mina era așa de aproape de casă, se ducea aproape în fiecare zi acasă la masa de prânz, care era de regulă în jur de ora două. Acum era abia ora unu, dar avea niște cifre de la mină și voia să se uite peste ele în bibliotecă. După împăcarea de la Crăciun, petrecuse cât putuse de mult timp acasă; era o altă formă de confort psihic. Fusese cât pe ce să se piardă unul pe altul – ea fusese gata să-l părăsească, fusese pe picior de plecare de acasă. Acum părea de necrezut că fuseseră așa de aproape de despărțire. Căldura împăcării fusese plină de ardoare, din unele puncte de vedere îi apropiase mai mult decât fuseseră vreodată, căzuseră toate baricadele dintre ei. Și cu toate acestea fusese o căldură un pic neliniștită – încă era așa – ca și cum relația lor se refăcea după o rană aproape mortală și ei încerçau să reclădească încrederea reciprocă. Nu reușiseră încă să atingă din nou starea calmă de încredere absolută care existase între ei odinioară.

Dar încântarea și ușurarea în urma succesului minei erau temperate de faptul că știau de prezența străină de la Trenwith House, aflată la numai vreo șase kilometri depărtare. Adesea uitau de ea; după care reapărea, ca o durere sinuoasă, așa că se depărtaseră, din nou, vremelnic unul de altul. Nașterea și botezul lui Valentine Warleggan – ultima întâmplare – era încă un ghimpe în coastă. Nici unul din ei nu spunea cu glas tare ceea ce-i frământa cel mai mult pe amândoi; nu putea fi rostit de nimeni. Dar Caroline Penvenen îi scrisese Demelzei:

E așa o mare dezamăgire să nu vă văd acolo, deși ca să spun drept, nici nu prea mă așteptam, cunoscând dragostea profundă și durabilă pe care și-o poartă Ross și George. Nu-mi amintesc să mai fi fost înăuntru la Trenwith înainte; este o casă minunată. Țâncul este smead, dar cred că seamănă cu Elizabeth; un copil bine făcut și foarte frumos, așa cum sunt toți copiii. (Mie, de fapt, chiar nu-mi pasă de ei până când nu au în jur de trei ani. Dwight va trebui să aranjeze chestia asta într-un fel sau altul!) Adunare mare de oameni la botez – habar nu aveam că sunt atâția în familia Warleggan, iar unul sau doi dintre cei mai vârstnici, cam nesărați.

De asemenea, tot atât de mulți din ținutul învecinat câți s-ar încumeta pe o zi friguroasă.

Intrase în amănunte legate de cei prezenți.

Unchiul Ray n-a putut să meargă cu mine, din păcate, prea slăbit. Simte lipsa ajutorului lui Dwight. Ultima scrisoare de la Dwight a fost cu două săptămâni în urmă, de la bordul lui Travail; dar și asta era veche de două săptămâni când a fost primită, așa că e deja o lună de când nu mai știu pe unde se află. Mă înfurie chestia asta de parcă aș fi o fecioară din turn bolnavă de dor, și mă simt cu atât mai rău cu cât știu că, dacă n-aș fi fost eu, n-ar fi fost deloc în marină. Mi-aș dori să oprească *cineva războiul acesta...*

Deși scrisoarea fusese scrisă cu toată prietenia, Ross ar fi fost bucuros dacă n-ar fi primit-o. Încinsese atmosfera și reînviase amintiri legate de casa și oamenii pe care-i cunoștea atât de bine. Singura persoană pe care Caroline n-o pomenea în scrisoare era chiar Elizabeth. Desigur că ea nu cunoștea nici jumătate din toată povestea, dar în mod limpede știa destul ca să dea dovadă de tact într-o scrisoare către Demelza. N-ar fi putut și n-ar fi vrut să se ducă la botez, chiar dacă ar fi fost invitați; dar îl rodea mai mult decât ar fi crezut vreodată că e posibil faptul că-i era interzis accesul în căminul familiei, că nu putea s-o viziteze pe bătrâna mătușă Agatha, să-l vadă pe nepotul lui, să vadă renovările și reparațiile care aveau loc. Văzuse destul când făcuse ultima vizită, neinvitat, de Crăciun, ca să știe că deja casa își schimba aspectul și individualitatea, împrumuta o personalitate străină.

Când trecu prin dreptul ferestrei de la salon aruncă o privire și o văzu pe soția lui șezând de vorbă cu doi tineri necunoscuți. Se întoarse și intră în salon.

Jeremy se smuci de pe genunchii ei și alergă spre el strigând:

– Tati! Tati! Îl ridică și-l strânse în brațe, apoi îl lăsă jos, în timp ce tinerii se ridicară stânjeniți, nepreaștiind ce să facă cu mâinile. Corsajul rochiei pe care o purta Demelza era croit de ea din poplinul alb și fin de la două cămăși ale lui Ross; era împodobit cu dantelă de la un șal vechi; fusta era din in de culoare crem, iar șorțul, verde; de talie avea atârnat un mănunchi de chei. Nu găsiseră încă prilejul să-i înnoiască garderoba.

– Ți-i amintești pe frații mei, Ross? spuse Demelza. El este Samuel, al doilea dintre frați, iar Drake, cel mai mic. Au venit pe jos de la Illuggan ca să ne vadă.

O ezitare.

– Ei, spuse Ross. A trecut multă vreme. Își strânseră mâinile, dar cu prudență, fără căldură.

– Șase ani, spuse Sam. Sau cam pe-acolo. De când am fost aici, vreau să zic. Drake n-a mai fost. Atunci Drake era prea mic ca să vină.

– E ceva de mers pentru unu' mic chiar și acum, zise Drake.

Demelza spuse:

– Cred că tu ai picioare mai lungi decât Sam.

– Toți avem picioare lungi, surioară, spuse Sam grav. E moștenire de la mama. Și dacă s-ar putea vedea, fără îndoială că și la tine este la fel.

Ross spuse:

– Vi s-a oferit ceva de băut? Un rachiu de ienupăr? Sau un tonic?

– Mulțumim. Sora ne-a întrebat. Dar poate mai târziu, un pahar cu lapte. Nu ne atingem de alcool.

– Aha, spuse Ross. Ei, păi, ședeți! Îi aruncă o privire Demelzei, ezitând dacă să-i lase singuri, dar sprânceana ei ridicată îl invită să rămână. Așa că se așeză și el.

– Nu că am avea ceva împotrivă să bea alții, explică Drake, îndulcind tonul fratelui său. Dar preferăm ca noi să nu o facem.

– Ce mai face tatăl vostru? întrebă Ross, cu o asociere de idei firească.

– Dumnezeu cel atotputernic s-a îndurat și l-a luat la El luna trecută, spuse Sam. Tata a murit pregătit cum se cuvine pentru întâlnirea cu Salvatorul lui binecuvântat. Am venit să-i spunem surorii noastre. Asta și alte lucruri.

– O, îmi pare rău, zise Ross. Se uită la Demelza ca să vadă cum o afectase vestea asta, și nu văzu nimic. Cum... ce s-a întâmplat?

– A murit de vărsat. Nu avusese niciodată și l-a luat brusc, și într-o săptămână l-am îngropat.

Ross conchise că vocea fratelui mai mare, deși înflăcărată, era lipsită de sentimente. Dragostea filială fusese o datorie, nu o alegere.

– Noi am avut cu toții când eram mici, spuse Drake. A lăsat urme, asta-i sigur. Tu ai avut, surioară?

– Nu, răspunse Demelza, dar am avut grijă de voi cât ați fost bolnavi. Trei din voi în același timp, iar tata beat mort în fiecare seară.

Se lăsă o tăcere scurtă. Sam suspină:

– Păi, da, da' ce-i al lui e al lui, zilele alea sunt de mult trecute, de ceva ani. După ce s-a însurat din nou nu s-a mai atins de alcool niciodată.

– Și mama vitregă, Nellie, e bine? spuse Demelza.

– Destul de dârză. Luke s-a însurat și a plecat de acasă. William, John și Bobby l-au urmat pe tata și au coborât în mină, dar mina s-a închis. E mare sărăcie în Illuggan.

– Nu numai în Illuggan, spuse Ross.

– Chiar așa e, frate, fu de acord Sam. Când eram puștan, de la Illuggan și până la Camborne lucrau peste patruzeci și cinci de motoare de mină. Zi și noapte. Zi și noapte. Acum nu mai sunt decât patru. Dolcoath s-a dus, și North Downs, Wheal Towan, Poldice, Wheal Damsel, Wheal Unity. Ți-aș putea înșira o listă lungă cât o zi de post.

– Și voi cu ce vă ocupați? întrebă Ross.

– Eu primesc o cotă, la fel ca și ceilalți, spuse Sam. Când pot să-mi găsesc o galerie. Dar în nesfârșita lui milă, Dumnezeu a găsit de cuviință să mă lovească și pe mine. Drake, aci de față, a ucenicit la un rotar șapte ani. Muncea când și când, dar în ultima vreme nici pentru el n-a mai fost nimic de lucru.

Ross începu să priceapă rostul vizitei lor, dar se abținu să zică ceva.

– Sunteți amândoi de confesiune metodistă? întrebă.

Sam aprobă din cap:

– Amândoi avem o credință nouă, și urmăm calea lui Hristos și învățăturile Lui.

– Eu credeam că tu ești cel care *nu* a văzut lumina, spuse Demelza. Cu ani în urmă, când tata a venit odată și mi-a cerut să merg acasă, a zis că toți se convertiseră, mai puțin tu, Samuel.

Sam avea un aer încurcat, și își trecu mâna peste fața tânără și ridată:

– Așa e, surioară. Ai o memorie grozavă. Am trăit fără Dumnezeu, în nesfârșite păcate și provocări timp de peste douăzeci de ani. Am dus o existență plină de depravare și nelegiuiri. Dar în cele din urmă Dumnezeu mi-a iertat toate păcatele și mi-e eliberat sufletul.

– Iar acum, adăugă Drake, Sam și-a găsit mântuirea mai abitir decât noi, ceilalți.

Ross aruncă o privire spre celălalt băiețandru. Tonul lui avea o urmă de ironie, dar pe chipul palid și calm nu era nici urmă. Ăsta

aducea cu Demelza; culoarea și limpezimea pielii, ochii. Poate chiar cumva și la simțul umorului.

– Nu ești așa de sigur în ce te privește? întrebă el.

Drake zâmbi:

– Uneori mai cad în păcat.

– Ni se întâmplă tuturor, spuse Ross.

– Ești de aceeași confesiune, frate? întrebă Sam entuziasmat.

– Nu, nu, spuse Ross. A fost doar un comentariu general despre viață, nimic mai mult.

Jeremy fugi înapoi și trase de fusta maică-sii:

– Pot să plec acum, mama? Pot să mă duc să mă joc cu Garrick? întrebă el.

– Da. Dar să ai grijă de tine! Fără cățărat pe ziduri până nu se vindecă asta.

După ce copilul plecă, Sam spuse:

– Mai ai alții, surioară?

– Nu, e singurul. Am pierdut o fetiță. Demelza își netezi fustele. Dar tata și văduva? Parcă-mi amintesc că mai aveau și alții?

– O copiliță care merge pe cinci ani, numită Flotina. Alți trei au fost chemați la Domnul.

– Domnul trebuie să dea socoteală pentru multe, spuse Ross.

Se lăsă o tăcere stânjenitoare. În cele din urmă însă, nici unul din băieți nu mușcă momeala, așa cum cu siguranță ar fi făcut tatăl lor.

Demelza spuse:

– La ce oră ați plecat de acasă dimineață?

– Când am plecat? Imediat după cântatul cocoșilor. Am luat-o greșit o dată și am fost goniți de niște paznici de vânătoare. E vina mea fiindcă am crezut că e drumul pe care am venit prima oară.

– E posibil să fie așa, spuse Ross. Dar la Trenwith sunt proprietari noi care blochează drumurile de acces folosite de generații.

– Este prea târziu ca să vă duceți înapoi azi, spuse Demelza. Trebuie să rămâneți aici.

– Mulțumim, zău, surioară. Samuel își drese glasul. De fapt, surioară – și, tu, frate –, noi am venit ca să vă cerem un hatâr. În Illuggan sunt mulți care nu au gustat nici un fel de carne de trei luni. Trăim cu pâine de orz și ceai slab – și sardine când putem face rost. Nu spun asta ca să mă plâng, să știți. Hristos cel milostiv ne salvează de la foamea sufletului. Suntem însuflețiți de fântâna limpede a dragostei Lui veșnice. Dar mulți mor de lipsuri și boli, și răposează păcătoși.

Tăcu și făcu o grimasă.

– Zi mai departe, spuse Ross calm.

– Păi, uite, frate, am auzit vorbă că aici e de muncă. Luna trecută am aflat că mina ta merge bine. Se zicea că ai mai angajat douăzeci de oameni acum o lună și alți douăzeci cu o lună înainte. Cât despre mine și Drake... Eu sunt cel mai bun miner pe care poți să-l găsești, deși o spun chiar eu. Drake e un om priceput, se pricepe la tot soiul de lucruri, nu numai la roți. Am venit să vedem dacă e ceva de lucru pentru noi aici.

Jeremy tocmai îl scosese pe Garrick în grădină, iar Garrick sărea pe lângă el și lătra. Acum Jeremy era singurul care putea să-l facă pe Garrick să se poarte ca un pui. Ross își mușcă degetul și privi spre Demelza. Își ținea mâinile împreunate în poală, cu privirea țintuită cu modestie în jos. Nici așa însă nu putea să ascundă de el faptul că în mintea ei se petreceau probabil multe și că avea păreri clare și coerente legate de chestiunea solicitării fraților. Dar din starea ei nu-și dădea seama care erau acestea. Probabil că acest lucru însemna că voia ca el să se hotărască.

Toate bune, dar asta o privea direct pe ea. Pentru el era greu să refuze o asemenea cerere: legătura de familie, nevoia de partea lor, prosperitatea de a lui. Numai că Demelza fusese nevoită să lupte ca să se rupă de familia ei – în special de taică-său. Încă mai era pomenită peste tot, fără îndoială, drept fiică de miner, dar în societate fusese acceptată ca soție a lui abia în ultimii patru ani. Acum că aveau bani, puteau urca pe scara socială. Haine de calitate, ceva bijuterii, o casă renovată. Puteau primi și puteau fi primiți în societate. N-ar fi om dacă, după ani buni de sărăcie, acum n-ar avea ambiții. În această etapă a vieții ei oare voia să fie legată de doi frați care să fie un obstacol, să locuiască în apropiere, doi muncitori care abia se puteau exprima, revendicându-și relația de rudenie și astfel diverse privilegii, ceea ce ar pune-o pe ea și pe toți ceilalți în situații stânjenitoare? Poate că le-ar fi făcut probleme cu oamenii care lucrau pentru ei: minerii, mecanicii, spălătorii de minereu, muncitorii de la aeraj, băieții și fetele care pregăteau minereul pentru prelucrare, muncitorii agricoli, sătenii, servitorii din casă. Acum, deși se știa că e una de-a lor, era acceptat faptul că este doamna Poldark. Relațiile de acum cu toată lumea erau deosebit de bune; era vorba de simpatie și prietenie adevărată, dar și de respect efectiv. Cum ar putea fi toate acestea schimbate de sosirea celor doi din familia Carne? Iar cei doi ar putea fi urmați de alți trei sau patru. Ce se va întâmpla dacă aveau să se căsătorească pe aici? Demelzei îi va conveni să aibă o droaie de rude

muncitori în mină, fără îndoială săraci, obligatoriu prost crescuți, în mod firesc revendicând altceva decât ceilalți? În special femeile. Femeile nu aveau același tact și simț al statutului social ca bărbații.

Ross spuse:

– Este o mină mică. Nu angajăm mai mult de o sută, socotindu-i și pe cei de la suprafață și pe cei din subteran. Prosperitatea noastră este de dată foarte recentă. Acum nouă luni eram la Truro ca să pun la punct vânzarea motorului și a instalațiilor minei noastre către acționarii minei Wheal Radiant. Acum am găsit cositor în cantități atât de mari încât, chiar și cu prețul nerentabil de azi al cositorului, facem un profit substanțial. Toate semnele arată că cele două filoane se lărgesc și se adâncesc pe măsură ce înaintăm. E de lucru pentru toți cel puțin doi ani. După aceea, nu mai pot să spun. Dar cu prețul cositorului atât de jos, cu marja de profit așa de mică, bunul-simț îmi spune să nu mă mai extind. Mai întâi pentru că, cu cât e mai mult cositor pe piață, cu atât mai mic va fi prețul. În al doilea rând, pentru că, cu cât va dura mai mult războiul, cu atât va crește probabilitatea cererii de metale, și cu atât mai mari vor fi șansele să crească prețul. Așa încât am fost nevoiți să refuzăm mulți oameni care au venit să caute de lucru.

Se opri și-i privi pe cei doi tineri. Nu prea știa sigur cât vor înțelege din toate astea, dar păreau să-l urmărească destul de atent.

Sam spuse:

– Noi nu vrem să luăm munca altor oameni.

– Cred că este o problemă pe care va trebui să o discut cu domnul căpitan Henshawe. Pot face acest lucru cel mai devreme mâine-dimineață. De aceea vă propun să rămâneți aici peste noapte. Cred că vă putem găsi un loc fie în casă, fie în șură.

– Mulțumim, frate.

– Domnul căpitan Henshawe are evidența tuturor angajărilor, și voi ști mai multe după ce voi vorbi cu el. Între timp însă, o să vă dăm să mâncați de seară.

– Mulțumim, frate.

Demelza se foi și își dădu părul de pe frunte:

– Samuel, Drake, cred că este potrivit să-mi spuneți mie soră. Dar cred că se cuvine să-i spuneți soțului meu domnul căpitan Poldark.

Chipul lui Sam se lumină de un zâmbet:

– Surioară, facem asta bucuroși. Vă cer iertare, dar în confesiunea metodistă se obișnuiește să-i numești pe toți bărbații „frați". Este un fel de a vorbi.

Ross își încreți buzele și, într-un târziu, spuse:

– Așa rămâne. Mă întâlnesc cu căpitanul Henshawe dimineață. Dar sper să înțelegeți că nu vă promit un loc de muncă, e doar o promisiune că mă consult cu el.

– Mulțumim, spuse Sam.

– Mulțumim, dom'le căpitan, spuse și Drake.

Demelza se ridică:

– Mă duc să-i spun lui Jane că vor mai fi două persoane la masă.

– Mulțumim, surioară, spuse Sam. Dar înțelegi că nu pentru asta am venit noi.

– Înțeleg.

Ross le spuse celor doi tineri să ia loc din nou și pe urmă ieși și el după Demelza. O ajunse din urmă pe coridor și o ciupi de fund, iar ea scoase un chicot înăbușit.

– Nici un semn, spuse el. Habar nu am dacă vrei să le dau de lucru sau nu.

– Este mina ta, Ross. Și este alegerea ta.

– Deci răspunsul este da, sigur că da.

În seara aceea, în pat, Ross spuse:

– Am vorbit cu Henshawe și putem să-i aranjăm. Asta, dacă sunt dispuși să accepte ceea ce le vom oferi noi. Nu vreau să măresc numărul celor care primesc cotă parte, nu pot să iau oamenii de la puțurile lor; dar mai avem loc pentru încă un muncitor cu plată fixă, iar Drake ar putea fi angajat în hala motoarelor, dacă dorește asta.

– Mulțumesc, Ross.

– Dar sper că-ți dai seama că acești doi tineri s-ar putea dovedi o complicație stânjenitoare pentru tine.

– În ce fel?

Ross îi explică în ce fel.

– Bine, da, s-ar putea să fie așa, spuse ea. Prin urmare, va trebui să suport situația, nu? Și tu, la fel.

– Nu în aceeași măsură. Oricum, este hotărârea ta. Trebuie să recunosc însă că în după-amiaza aceasta mi-ai dat tot atâtea indicații privind sentimentele tale ca atunci când jucăm whist și uiți ce e atuul.

– Când am făcut eu asta? O singură dată! Se ridică în capul oaselor, proptită în pernă, cu cotul sprijinit de ea, și-l privi. Nu, zău, Ross, deși sunt soția ta și împărțim totul, aceasta este proprietatea *ta*, mina *ta*, sunt oamenii *tăi*. Așa că, dacă nu-i vrei pe tinerii ăștia,

ei bine, izgonește-i de aici fără să te gândești la relațiile de rudenie! Este *dreptul* tău să poți face asta, și dacă o vei face, nu mă voi plânge.

– Dar dacă ar fi alegerea ta, ar rămâne?

– Da, dacă ar fi alegerea mea, ar rămâne.

– Destul. Nu mai trebuie să spui nimic.

– Mai trebuie să spun ceva, Ross; nu te poți aștepta să-mi păstrez demnitatea în această casă dacă mă ciupești așa cum ai făcut-o în această după-amiază, când abia ieșiserăm din raza lor vizuală.

– Toate doamnele bine trebuie să învețe să suporte asta, spuse Ross. Dar vor dovedi această calitate doar suferind în tăcere.

Demelzei îi stătea pe limbă o replică fără perdea, dar își ținu gura. Divergențele puteau apărea atunci când glumeau și se împungeau reciproc. Probabil că Ross simți acest lucru, căci știa că fără unele hatâruri interzise era practic imposibil să o învingă pe soția lui. Pe sub cămașa de noapte puse o mână pe genunchiul ei și, cu delicatețe, o lăsă să se facă căuș.

– Unde o să-i găzduiești? întrebă Demelza.

– Mă gândeam la Mellin. Acum că Joe Triggs a plecat, mătușa Betsy are o cameră. I-ar fi și ei de ajutor.

Ea răspunse gânditoare:

– Cred că poate l-aș fi recunoscut pe Sam, dar să știi că nu m-aș fi gândit nici o clipă că e Drake.

– Într-un fel seamănă cu tine, nu? spuse Ross.

– Poftim?

– Păi, culoarea pielii. Forma feței. Și privirea din ochi.

– Ce fel de privire?

– Ar trebui să știi... Orgolioasă. Dificilă.

Demelza își retrase genunchiul și spuse:

– Știam eu că urmează vorbe urâte.

Ross puse mâna pe celălalt genunchi al ei:

– Îl prefer pe ăsta. Ăsta are cicatricea de când ai căzut din ulm când aveai cincisprezece ani.

– Nu. Atunci doar m-am zgâriat pe picioare. Asta e de când am răsturnat bufetul peste mine.

– Vezi? Exact ce spuneam. Orgolioasă. Dificilă.

– Și care îmbătrânește și se rablagește.

– Nu le băga în seamă. Imperfecțiunile la frumusețea unei persoane pe care o iubești sunt ca niște ornamente muzicale care adaugă un plus de încântare unei piese.

– Sfinte! Ce vorbe frumoase. Mai bune te-ai culca, altfel o să încep să cred că vorbești serios, spuse Demelza.

– Vorbele frumoase ar trebui luate mereu în serios, replică Ross.

– Așa o să fac, Ross. Și mulțumesc. Și promit că n-o să-ți amintesc de ele în lumina crudă a zilei.

Rămaseră tăcuți o vreme. Lui Ross îi era somn și își lăsă mintea să alunece către lucrurile confortabile, mulțumitoare din viața lui – nu deteriorarea situației cu vecinii lor, familia Warleggan, nu gânduri despre Elizabeth și copilul ei, nu temerile legate de mersul războiului; ci legate de succesul minei, eliberarea de povara datoriilor, căldura sentimentelor pentru soția și copilul lui. Până acum nu făcuseră prea mult ca să mai mărească numărul de servitori în casă; iar cu tot entuziasmul legat de succesul minei, neglijaseră ferma. Ross începu să se gândească la ce se va întâmpla cu fânul și la aratul pământului de la Long Field, la mersul desculț prin nisipurile dure de la Hendrawna Beach; la refacerea în viitor a bibliotecii; la cumpărături în Truro, s-o ducă pe Demelza în locuri noi. Când Demelza spuse:

– Vorbind despre copii, Ross...

– Ce copii?

– Ai noștri. Cred că e probabil ca până se sfârșește anul să mai adaug ceva la „șeptel".

– Poftim? Ross reveni din visul lui confortabil. Despre ce vorbești? Ești sigură?

– Nu sunt sigură. Dar nu mi-a venit luna asta și, după cum știi, la mine e „ceas". Ultima oară m-ai învinuit că nu ți-am spus din timp, așa că de data asta m-am gândit să te avertizez imediat.

– Dumnezeule mare! Nu știu de ce, dar nu mă așteptam la asta, spuse Ross.

– Ei bine, spuse Demelza, ar fi puțin cam de mirare dacă eu nu m-aș fi așteptat. De la Crăciun n-a mai fost nimic, nu?

– Ai fi vrut să fie altceva?

– Nu, mulțumesc. Dar ar fi de mirare dacă nu s-ar fi întâmplat așa ceva.

– Da. Bănuiesc că ai dreptate.

Se lăsă tăcerea.

– Ești supărat? întrebă ea.

– Nu supărat. Dar nu întru totul încântat. Oh, nu din aceleași motive ca ultima oară: aș fi fericit să avem mai mulți copii. E vorba doar de riscurile care vor apărea atât pentru tine, cât și pentru copil. Oamenii sunt permanent încolțiți de riscuri de toate felurile, încât

acum, măcar pentru o vreme, cum tocmai am scăpat de povara datoriilor și de amenințarea sărăciei, mi-ar fi plăcut ca un an sau doi să nu mai accept alți ostatici ai sorții.

– Prin simplul fapt că trăim suntem cu toții – așa cum spui tu – ostatici ai sorții.

– Bineînțeles. Dar eu am atitudinea unui laș. Numai că nu sunt laș în ce mă privește pe mine, cât în ce-i privește pe cei pe care-i iubesc.

Demelza se foi un pic:

– Poate că o să fie o alarmă falsă. Dar, oricum, nu-ți face griji pentru mine. A fost bine de ambele ori înainte.

– Când o să fie?

– Cred că prin noiembrie.

– Îți mai amintești de furtuna care a izbucnit când s-a născut Julia? Cred că este cea mai rea furtună pe care am văzut-o vreodată. Când m-am dus după bătrânul Choake era aproape imposibil să stai în picioare.

– Și n-a fost deloc de folos când a venit. Doamna Zacky a făcut totul. Mai degrabă m-aș încrede în ea, oricând.

– Am auzit că Elizabeth l-a chemat pe tipul cel nou, Behenna, din Truro. Mi se pare că vine de la Londra și are idei bune.

Scurta tăcere care urmă era ceva obișnuit când se pomenea numele lui Elizabeth. Nu era intenționată de nici o parte, dar discuția părea că lâncezește de la sine.

– Dacă e să fie un doctor, îl prefer pe Dwight. Până în noiembrie ar trebui să se întoarcă.

– Nu mizez pe asta. Nu întrevăd încă sfârșitul războiului.

– Trebuie să mă duc să o văd pe Caroline foarte curând. Nu am făcut pentru ea atât de mult pe cât ar fi trebuit.

– Exact la asta mă gândeam azi când mă întorceam de la mină. Dar nu vreau să te aventurezi până acolo acum. E drum lung...

– O, Doamne, pot să mai merg încă luni bune, Ross, fără să-mi facă rău. Dacă ea nu vrea să-l lase pe unchiu-său, unul din noi, sau amândoi, trebuie să meargă s-o vadă. Trebuie să fie frustrant nici măcar să nu poată să vorbească cu el despre îngrijorarea legată de Dwight.

– Cu zece minute în urmă pluteam într-un vis plăcut, spuse Ross. Acum sunt treaz de-a binelea, globul de cristal în care mă retrăsesem s-a făcut țăndări la un simplu anunț. Nu că nu sunt fericit pentru ceea ce-mi spui, numai că în momentul ăsta îmi lipsește mulțumirea aia simplă care te face să adormi.

– Vrei să dormi? întrebă Demelza.

– Nu. Nu încă.

Își apropie capul de al ei, obrazul lui lângă al ei, și stătură așa respirând calm, împreună, câteva momente.

El spuse:

– Sper să fie fată. Dar nu ca tine. Una ca tine e destul.

Capitolul 3

Un bărbat înalt, cam de patruzeci de ani, cu o față prelungă și distinsă, sosi călare la ușa de la intrare de la Killewarren, descăleca și trase de clopoțel. Era îmbrăcat într-un costum de călărie din nanchin maro făcut de un croitor de lux, purta cizme foarte bine lustruite, de o culoare maro atât de închisă încât păreau aproape negre, și o legătoare de gât din mătase neagră. Vârfurile drepte ale gulerului se înălțau de fiecare parte a feței lui. Era proaspăt bărbierit și nu purta perucă peste părul închis la culoare care începuse să-i încărunțească la tâmple.

Când servitorul apăru, ceru să-l vadă pe domnul Ray Penvenen.

– Păi, domnule, stăpânul se simte atât de rău, spuse servitorul. Dacă vreți să poftiți pe aici, domnule. Cine să-i spun că întreabă?

– Domnul Unwin Trevaunance.

Fu condus în salonul mare de la parter, cu draperiile de catifea plușată decolorate, cu mobila de bună calitate, dar dărăpănată, și cu covoarele turcești roase. De când fusese ultima oară aici, cam cu patru ani în urmă, totul se deteriorase și mai tare. Oglinda de deasupra șemineului avea mucegai într-un colț. O bucată din tapetul gros cu model se desprinsese de pe perete. Strâmbă cu dezgust din nas, își trecu un deget pe polița șemineului, iar apoi își examină degetul prăfuit. Se hotărî să nu se așeze.

Cam după cinci minute apăru Caroline Penvenen. Ducea în brațe micul ei mops, care atunci când îl recunoscu pe musafir scoase un mârâit scurt care sfârși într-un chefnit, lucru care îi provocă acestuia iritarea.

– Unwin! spuse Caroline. Ce surpriză! Și Horace își amintește de tine! Nu-ți face griji, scumpule, n-o să-l las pe acest uriaș

să te mănânce. Te-am văzut la botezul familiei Warleggan, dar se pare că nu ne-am întâlnit.

– Precum spui. Unwin își înclină capul mare deasupra mâinii ei, pe care ea nu i-o putea întinde prea bine din pricina cățelului. Nu l-am văzut acolo pe unchiul tău și mi s-a spus că nu se simțea bine. M-am gândit că mi s-ar putea îngădui să-i fac o vizită ca să-l văd. Sper că se simte mai bine.

– Mă tem că nu se simte deloc mai bine. Dar îți mulțumesc pentru că ești atât de amabil să te interesezi. O să-i spun că ai trecut pe aici.

– Nu poate fi văzut?

Ea clătină din cap.

– Doctorul spune că nu. Și cred într-adevăr că acest efort l-ar obosi prea tare.

– Cine este doctorul vostru?

– Doctorul Sylvane de la Blackwater.

– Nu-l cunosc. De altfel vin destul de rar în Cornwall. Este... eficient?

– Ce cuvânt complicat! Nu cunosc răspunsul la această întrebare, Unwin. Unchiului Ray îi merge din ce în ce mai rău; dar s-ar putea să fie vorba de evoluția unei boli pe care nici un doctor nu este în stare să o oprească, oricât de eficient ar fi.

Unwin privi afară pe fereastră. Ploaia bătea în ea.

– Ce ploaie torențială! Una de aprilie. Trebuie să te rog să mă găzduiești în casa ta până când trece.

– O fac cu plăcere. Vrei ceva de băut? Avem niște brandy francuzesc bun, adus de curând. Sau bere? Sau vin dulce din Canare?

– Brandy, mulțumesc, dacă deranjul nu e prea mare.

Caroline trase șnurul clopoțelului și, când apăru servitorul, îi dădu ordinul. Unwin o studia cu un interes nedisimulat. Ajunse la concluzia că nu se făcuse mai frumoasă decât atunci când o întâlnise prima dată în casa unchiului ei William din Oxfordshire, o frumusețe înaltă, capricioasă și roșcată de optsprezece ani. Frumusețe care era și moștenitoarea a doi burlaci bătrâni, bogați și zgârciți. Ce putea fi mai bine? Venise după ea în Cornwall și după optsprezece luni de curte sporadică crezuse că pusese mâna pe ea, dar ea se răzvrătise brusc și refuzase să mai aibă ceva de-a face cu el. De atunci mai existase un zvon în legătură cu logodna ei cu lordul Coniston, dar nici acesta nu se adeverise. Unwin credea că știe care este cauza tuturor acestor lucruri. Acesta era în parte și motivul vizitei lui din acea zi. Dar ea nu mai era la fel de atrăgătoare cum fusese. Silueta ei înaltă

și zveltă se ascuțise, iar tenul îi părea mai puțin proaspăt. La douăzeci și doi de ani era încă o frumusețe, iar înălțimea și vivacitatea o scoteau în evidență oriunde s-ar fi dus; dar faptul că observase la ea o tentă de ofilire îi făcea plăcere. Poate că până la urmă o să devină ceva mai puțin capricioasă și încăpățânată.

Când sosi brandy-ul, Unwin sorbi din el și mușcă dintr-un biscuit.

– Mmm. Foarte bun. Așadar, războiul n-a reușit să tulbure traficul peste Canal.

– Nu, după cum se spune, pare să-l fi sporit.

– Mai puțini oameni care să păzească coastele, nu? Dar să faci comerț cu dușmanul e o chestie gravă. Există nenumărate posibilități să spionezi, să vinzi informații, să ajuți la slăbirea blocadei.

Ea îl lăsă pe Horace să-i alunece de pe genunchi, iar acesta se rostogoli greoi pe podea. Rămase acolo respirând greu și icnind, aruncându-i lui Unwin o privire bănuitoare, cu ochii injectați și bulbucați.

– Cariera ta avansează, presupun?

– Într-adevăr. Locul meu în Parlament a fost în sfârșit confirmat în acest an, iar rivalul meu a fost dat la o parte. Acum, mi s-a promis în scurt timp un post de subsecretar în guvern. Mi-ar plăcea – și probabil că o să-l obțin – la finanțe. Găsirea banilor pentru a duce la bun sfârșit acest război este una dintre cele mai importante probleme de care trebuie să ne ocupăm.

– Credeam că și lupta e la fel de importantă, spuse Caroline.

– S-ar putea s-o fac și pe asta. Ducem mare lipsă de oameni. Mă întreb dacă Ross Poldark nu se gândește să se întoarcă în Regimentul 62 infanterie.

– Ar trebui să-l întrebi.

El privi din nou pe fereastră.

– Spune-mi, Caroline! În legătură cu unchiul tău. Sper că tu nu – doctorul ăsta nu anticipează un sfârșit fatal?

– Doctorul Sylvane nu anticipează niciodată așa ceva atât timp cât un pacient încă mai respiră sau îi mai tresare un deget de la picior; dar trebuie să mărturisesc că nu prea am speranțe.

– Dacă sau atunci când acest lucru se va întâmpla, ce o să faci? Te întorci la Londra? Nu prea poți rămâne aici singură.

– De ce nu? Nu știu. Prefer să trăiesc de pe o zi pe alta.

– Bineînțeles... Mă întreb adesea ce s-ar fi întâmplat dacă nu te-ai fi certat cu mine acum doi ani în acea seară de mai.

Caroline zâmbi.

– Păi, atunci aș fi fost soția ta, Unwin. Nici nu e prea greu de înțeles. Dar nu aș fi fost o soție bună pentru tine.

– Îngăduie-mi să am părerea mea în privința acestui lucru. Cred, chiar îndrăznesc să cred, că tu însăți ai fi fost mai fericită. Nu sunt un căpcăun. Multă lume mă consideră destul de agreabil. Și am și o oarecare poziție în lume. Ai fi putut avea o viață împlinită, și una foarte interesantă. Chiar dacă nu m-ai fi iubit, cred că ar fi fost o căsătorie minunată. Mult mai bună decât viața pe care o duci acum aici, singură, departe de prietenii tăi din Londra și Oxfordshire...

– Și îngrijind de un bătrân bolnav? spuse Caroline. Oh, da, ar fi trebuit să duc o altă viață. Și așa ar fi trebuit să faci și tu. Dar asta e situația. Dacă mâine mă duc să călăresc n-o să pot să stau lângă foc. Dacă tu n-ai fi venit să-l vezi pe unchiul Ray în dimineața asta, nu ți-ai fi asumat riscul de a fi udat până la piele în drum spre casă. Fiecare hotărăște pentru el. Nu asta înțeleg pastorii când vorbesc de liberul arbitru?

Unwin își scoase în afară buza inferioară. Nu admira acest soi de frivolitate.

– Este adevărat, draga mea. Dar nu toate deciziile sunt irevocabile. Dacă ești dispusă, încă există posibilitatea alegerii.

Horace, stârnit de piciorul stăpânei, se rostogoli din nou și chefni o dată. După aceea se lăsă liniștea, netulburată decât de răpăitul ploii și de zgomotul picăturilor de apă care curgeau de undeva prin acoperiș.

– Să mă mărit cu tine, Unwin? Ce te face să crezi că s-ar putea să mă fi schimbat?

– Nu cred asta. Dar suntem amândoi mai maturi. Ceea ce am spus la mânie acum doi ani nu este neapărat ceva definitiv. Între timp, nici tu, nici eu nu ne-am căsătorit. Încă am putea să o facem.

Caroline își netezi manșetele din dantelă belgiană. Pentru o clipă ochii ei frumoși părură să trădeze emoția, iar el se gândi că o să cedeze. Dar apoi ea clătină cu putere din cap.

– Nu, mulțumesc, Unwin, nu este posibil. Eu nu pot s-o fac. În acea seară de mai, când ne-am despărțit după recepția dată de fratele tău, poate că m-am exprimat puțin cam vehement, o idee insultător. Dacă vrei să mă scuzi pentru asta, poți să pui acest lucru pe seama temperamentului și a tinereții mele. Dar decizia nu s-a schimbat. Nu pot să mă mărit cu tine. Îmi pare rău. Îți mulțumesc însă pentru complimentul de a mă fi cerut din nou în căsătorie.

Unwin sorbi din brandy. Își întinse picioarele lungi și privi fix un strop de noroi de pe cizmele lui strălucitoare. Înghiți și cealaltă jumătate a biscuitului.

– Ei bine... așadar, asta e alegerea ta. Nu-mi permit să o contest. Dar poate am putea cădea de acord că până când unul din noi se căsătorește cu altcineva, ușa să nu fie complet închisă. Dacă îți schimbi vreodată părerea, iar eu nu sunt în Cornwall, John știe adresa mea.

– Mulțumesc, Unwin. Era gata să-i spună că nimic nu o va putea determina să-i scrie, dar o apreciere mai matură a sentimentelor altor oameni o făcu să păstreze tăcerea. Și o să-i spun unchiului meu că ne-ai făcut o vizită.

Ploaia tocmai se oprise și o spărtură prin stratul de nori lăsa să se vadă un petec albastru de cer. Dar pe pervazul ferestrei picăturile continuau să se scurgă.

Unwin spuse:

– Credeam că unchiul tău era îngrijit de doctorul ăla tânăr. Cum îl chema? Enys. Dwight Enys.

Caroline se gândi dacă întrebarea avea vreun subînțeles. Era imposibil de spus cât de departe ajunseseră zvonurile, cât de mult era legat numele ei de cel al lui Dwight în afara unui mic cerc închis.

– Doctorul Enys este unul dintre aceia care au plecat deja la război. S-a înrolat la Crăciun în Marină, ca doctor bineînțeles, iar acum este în Flotila de Vest. Unchiului meu îi lipsește grozav îngrijirea lui.

– Într-adevăr. Sper că nu a luat parte la bătălia din ultima săptămână.

– Ce bătălie? N-am auzit.

– Am fost ieri în Falmouth și nu se vorbea decât despre asta. De vasele lui Ned Pellew. Spuneau că bătălia a durat unsprezece ore și a avut loc pe o furtună puternică. Mare om, Sir Edward. Avem nevoie de mai mulți ca el.

Acum Horace respira greu și sforăia ca și când ar fi adormit brusc. După o clipă, Caroline spuse:

– Aici toate veștile ajung atât de târziu! Mai dă-mi amănunte dacă le cunoști!

– Amănunte? Oh, despre lupta aia navală. Păi, sunt destul de puține. Pellew comanda *Arethusa*, cred, și alte două nave, și au reperat și atacat o navă de război și o fregată franceză. Nu știu ce mărimi aveau, dar îmi închipui că vasul francez de război era mult mai mare decât celelalte angajate în luptă. Rezultatul a fost o luptă disperată

în care ambele nave franceze au fost aruncate pe țărm și au sfârșit ca epave. Noi am pierdut unul din vase.

– Am pierdut? S-a scufundat, asta vrei să spui?

– A fost împins pe țărm de furtună, ca ale francezilor. *Arethusa* și cealaltă fregată au scăpat cu bine. Tot orașul vorbea despre asta ieri. Toate cârciumile erau pline ochi cu oameni obișnuiți care beau în sănătatea lui Ned Pellew.

– Am câțiva prieteni în Flotila de Vest, spuse Caroline, iar unul sau doi dintre ei cred că erau pe nava *Arethusa* sau pe vasele care o însoțeau. Cunoști numele vaselor care o însoțeau?

Unwin își termină brandy-ul.

– Le-am auzit. Au fost pomenite de mai multe ori. Dar mi-e greu să mi le amintesc. Toate numele seamănă atât de bine între ele.

Ieșise soarele de-acum, strălucind pe ardezia umedă, pe crengi și pe pavaj. Sub ei, în grajdul care se afla chiar sub această încăpere, auziră un cal care necheza și sforăia.

– Stai, spuse Unwin. Unul era *Travail*, sub comanda căpitanului Harrington; celălalt era *Mermaid*, dar nu-mi amintesc numele căpitanului. Să fi fost Banks? Nu sunt sigur.

– Și care a naufragiat?

– Cred că *Travail*. Da, ăla trebuie să fi fost, pentru că Harrington a fost ucis în luptă, iar *Mermaid* a riscat încercând să adune supraviețuitorii... Draga mea Caroline, a fost la bordul lui cineva binecunoscut ție? Sper că nu te-am întristat?

– Nu, nu, răspunse Caroline gânditoare, după o clipă nesfârșită. Cred doar că m-a trecut un fior rece.

În mica ei casă cu verandă de la capătul străzii principale din Falmouth, care dădea spre deschiderea golfului, Verity Blamey, născută Poldark, tocmai își culca copilul când cineva ciocăni la ușa de la intrare. Soarele își aruncase de curând ultimele raze și se ascunsese după uscat, iar un pâlc de nori de noapte se adunaseră peste St. Mawes. Apa își pierduse orice culoare și sclipea ca o farfurie cositorită. Luminile începuseră să pâlpâie în ferestre și în vârfurile catargelor.

Doamna Stevens ieșise să vadă un vecin așa că Verity era singură acasă. Înainte de a coborî la parter, se uită pe fereastra salonului și văzu că vizitatorul era o tânără înaltă care ducea un cal. I se păru că recunoaște culoarea părului. Coborî și deschise ușa.

– Doamna Andrew Blamey?

– Domnișoara Penvenen, nu-i așa? Ce s-a întâmplat? Nu vă simțiți bine?

– Pot să intru? Calul meu este în siguranță aici?

– Da, da. Poftiți, vă rog!

Fata înaltă o urmă pe Verity în sus pe scări până în salon. Pe obrajii ei erau pete rozalii ceea ce o făcu pe Verity să creadă la început că avea erizipel.

– Noi nu ne-am cunoscut până acum, îi spuse Caroline de-a dreptul și fără altă introducere. În toți acești ani. Deși avem atâția prieteni. Am nevoie de ajutor. Așa că m-am gândit să vin la dumneavoastră. Nu e ciudat?

– Bineînțeles că nu. I-ați fost o prietenă atât de bună lui Ross. O să fac tot ce pot. Mai întâi luați loc, apoi să vă dau ceva de băut.

– Nu. Caroline stătea la fereastră ținându-și cravașa de călărie. Ceea ce aș vrea să aflu... nu știu dacă mă puteți ajuta. Tocmai am venit călare de la Killewarren.

– De la Killewarren? Neînsoțită?

– Oh, n-are nici o importanță. Făcu un gest ca și când nici nu i-ar fi păsat. *Ne-am* întâlnit noi vreodată? Oficial, vreau să spun. Părea că știați cine sunt.

– V-am văzut de două ori. Prima dată în Bodmin, în urmă cu patru ani.

– Dar ați auzit de mine, așa cum am auzit și eu de dumneavoastră. Probabil că Ross a vorbit de mine și de prietenia mea cu Dwight Enys.

– Da. Oh, da.

– V-a spus că la Crăciun m-am logodit și o să mă mărit cu Dwight?

Verity se încheie la gâtul rochiei ei din in. Nu prea înțelegea motivul pentru care Caroline era atât de tulburată, dar sosirea neașteptată a acestei tinere strălucitoare și elegante o făcea să se simtă demodată, ca și când ar fi intrat în încăpere un fluture care bătea din aripi pe lângă o molie maro. Cunoștea reputația lui Caroline în privința comportamentului ei neconvențional, a acțiunilor ei spectaculoase și se întreba ce o îngrijora atât de tare ca să întreprindă acest din urmă gest.

– Nu l-am mai văzut pe Ross sau pe altcineva din familie de la Crăciun. Demelza mi-a scris de două ori, dar nu mi-a spus nimic.

– Păi, trebuia păstrat secretul față de unchiul meu care nu este de acord – și care este bolnav și pe moarte. Nu trebuia să știe până când nu se întorcea Dwight acasă și nu mergeam amândoi la el. Din pricina mea, din pricina dificultăților care au apărut, Dwight s-a înrolat în Marină.

Caroline părea că și-a pierdut suflul.

Verity se duse spre o măsuță și luă o carafă. Lichidul gâlgâi într-un pahar pe care Caroline îl luă cu o înclinare a capului, deși nu bău din el.

Verity spuse:

– Știam că s-a înrolat în Marină. Însă nu și motivul pentru care a făcut-o.

– S-a îmbarcat chiar după Crăciun și am primit două scrisori de la el. Este pe un vas din Flotila de Vest care patrulează în Canalul Mânecii, sub comanda lui Sir Edward Pellew. Pe o fregată sub comanda lui Sir Edward Pellew.

Verity o privi fix.

– Da? Oh... Adică a luat parte la această ultimă luptă?

– Nu știu sigur. Dar cineva m-a vizitat în această dimineață. Mi-a spus de luptă. Mi-a spus că unul dintre vasele englezești a fost scufundat. Cunoașteți numele lui?

– Cred... Stați puțin, am un ziar. Verity traversă încăperea și scotoci printre câteva lucruri din lână. Ăsta e. Da, *Travail*. Își ridică privirea. A dispărut pe coasta franceză. Domnișoară Penvenen, nu cumva...

Caroline se așeză pe cel mai apropiat scaun, și puțin brandy se vărsă pe covor. Verity veni în grabă spre ea și o cuprinse cu brațul.

– Ei bine, draga mea, spuse Caroline, te asigur că este foarte jenant pentru mine, pentru că nu te cunosc decât de cinci minute, dar mi s-a făcut rău.

– Știi, nu cred că am fost menită să fiu soție de marinar. Verity, trebuie să știi mai multe despre asta decât mine, cum ar trebui să te porți.

– Bea asta! Numai puțin. O să-ți facă bine.

– Cu toate astea n-am fost niciodată una care leșină ca o fecioară neprihănită. Bătrâna mea dădacă nu încuraja acest lucru. „Tinerele domnișoare," obișnuia să spună, „au datoria să fie puternice, nu să crească precum niște narcise." Așa încât nu știu să fi leșinat până acum.

– Acum încearcă să-ți revii. O să te simți curând mai bine.

– Oh, mă simt mai bine. Cine sunt eu să mă plâng? Sunt alții care nu se simt bine.

– Această navă a naufragiat, nu a fost scufundată de francezi. Totul a avut loc pe o furtună puternică. Probabil că au fost mulți supraviețuitori.

Caroline rămase rezemată de spătarul scaunului un timp, respirând ușor.

– Știi, tot drumul până aici, îmi spuneam că neghiobul ăla de Unwin Trevaunance a făcut o greșeală! Când o să ajung acolo, o să descopăr că am fost înșelată de acest obicei enervant al Amiralității de a numi atât de multe nave cu nume asemănătoare. Nu o să fie exact aia. Nu o să fie *Travail*. O să aflu că este *Turmoil* sau *Terror* sau *Trident*. Tot drumul până aici mi-am tot spus...

– Nu trebuie să fii atât de supărată, draga mea. Se poate întâmpla orice. S-ar putea să fie teafăr și nevătămat.

– Mi-am spus, trebuie să mă duc să o văd pe verișoara lui Ross. O să-i fac o vizită. Chiar nu am altă opțiune. Bineînțeles că m-aș fi putut duce chiar la Susan Pellew; ne-am cunoscut odată; sau la Mary Trefusis, sau la unul dintre ceilalți oameni cu care m-am cunoscut cumva; dar mi s-a părut – am simțit că este mai firesc să o vizitez pe verișoara lui Ross pe care nu am cunoscut-o niciodată!

– Și a fost corect. Cât mi-aș dori ca Andrew să fi fost aici... Și James, fiul lui Andrew, este pe mare. Dar trebuie să mă gândesc...

– Și în ziar nu se dă nici un amănunt?

– Nici unul. Este reprodus un raport al căpitanului Pellew, care este încă pe mare. Despre *Travail* spune numai că a atins țărmul în... în Golful Audierne și că *Mermaid* a scăpat ca prin urechile acului de naufragiu încercând să-l salveze.

– Unde putem întreba... Există cineva care ar putea ști mai multe?

– La asta mă gândesc. Cred că veștile au fost aduse de o goeletă militară. Datorită lui Andrew sunt bine cunoscută la Poșta navală. Ben Pender este de obicei acolo până la opt. Dacă știe cineva ceva, el este acela. O să vin bineînțeles cu tine. Cred că am auzit-o pe doamna Stevens că s-a întors, așa că pot să-l las pe micul Andrew cu ea. Te simți în stare să mergi pe jos?

– Oh, da. Oh, da. Picioarele mi se întăresc pe clipă ce trece.

– Sunt cam patru sute de metri în josul străzii. Mă duc să-mi iau pelerina. Bineînțeles că rămâi aici peste noapte.

– Nu cred că pot. Unchiul meu este bolnav. Când am auzit vestea m-am dus la el și i-am spus ce aveam de gând să fac. Mă tem că asta l-a supărat, căci, deși nu știa mai mult decât i-am spus eu, probabil că dorința mea evidentă de a afla adevărul despre Dwight mi-a trădat sentimentele. Când voi afla ce noutăți sunt, pot să mă întorc călare.

– Trei ore pe întuneric? Sunt prea mulți oameni care mor de foame peste tot. *Trebuie* să rămâi. O să-i spun doamnei Stevens să pregătească o odaie.

Zece minute mai târziu porniră, croindu-și drum pe pavaj și prin noroi și se strecurară printre oamenii care împânzeau strada îngustă. Prăvăliile erau încă deschise, cârciumile erau aglomerate, bețivii zăceau prin colțuri, copiii se jucau și strigau, orbii și ologii cerșeau, soldații bătrâni stăteau și pălăvrăgeau, în grupuri de câte trei, marinarii cântau cântece porcoase, proprietarii stăteau în ușile deschise, câinii lătrau și se băteau, iar pescărușii țipau peste tot. Era o seară frumoasă și caldă de aprilie, după ploaie. Dar pentru Caroline era un peisaj fără savoare, fără căldură și fără lumină. Cei care se înghesuiau în jurul ei nu erau ființe umane, ci umbre cenușii și albe care o împiedicau să înainteze către un deznodământ inevitabil.

La biroul de poștă, Ben Pender, un omuleț obosit cu o perucă demodată și un costum maro de culoarea tutunului, vorbea cu un căpitan de vas poștal în uniformă albastră cu galoane, care se ridică îndată și se aplecă peste mâna lui Verity. Verity îi prezentă pe cei doi lui Caroline și le explică pentru ce veniseră aici.

Căpitanul spuse:

– Din păcate, doamnă, nu avem decât mesajul adus de goeletă, care a venit cu vești proaspete și a plecat cu următorul flux. Pellew și navele lui sunt încă pe mare. Dar iată mesajul complet – atât cât este. Sir Edward Pellew relatează că a reperat la început cele două vase franceze, *Héros* și *Palmier*, *Héros* având două punți cu 74 de tunuri, la ora 3 în după-amiaza zilei de joi pe o vreme închisă, cam la cincizeci de leghe sud-vest de Ushant. Vântul bătea puternic dinspre vest și s-a pornit în urmărirea lor. La șase fără un sfert, *Nymphe* și *Travail* au apărut și ele cu navele franceze.

Privi hârtia pe care i-o pusese în față Ben Pender și își puse o pereche de ochelari.

– Potrivit acestei relatări atunci a început o luptă în mișcare care a durat cam zece ore pe o furtună care s-a intensificat constant, mai întâi sub niște nori întunecați și ploaie, apoi sub averse în rafală

la lumina lunii noi. În acest timp s-a angajat în luptă și *Mermaid*, iar cele cinci vase au fost purtate spre coasta franceză. Când în semiîntuneric a început să se vadă peninsula Brest, *Héros* era distrusă, iar *Palmier*, *Nymphe* și *Travail* suferiseră stricăciuni considerabile. Ambele vase franceze au încercat să pătrundă în estuarul Brest, dar starea lor deplorabilă le-a împiedicat să o facă. *Palmier* s-a lovit de o stâncă de lângă Isle de Sein și s-a scufundat, iar *Héros* a fost purtată în Golful Audierne și a eșuat pe uscat într-un loc cu valuri înalte. Nici *Travail* nu s-a putut împotrivi forței furtunii puternice și a naufragiat aproape de *Héros*. *Nymphe*, deși se găsea aproape de ape cu bancuri submarine, a reușit să reziste, să se îndrepte spre Capul Penmarche și să iasă în larg. *Mermaid*, care a suferit cele mai mici stricăciuni dintre cele cinci nave, a încercat să se apropie pentru a da ajutor vaselor naufragiate, dar a fost nevoită să se întoarcă pentru a se salva. Pierderile de pe *Nymphe* au fost șaisprezece morți și cincizeci și patru de răniți. Pe *Mermaid* au fost cinci morți și treizeci și patru de răniți. Căpitanul Harrington de pe *Travail* a fost ucis la începutul luptei.

Căpitanul își dădu jos ochelarii.

– Acesta este tot raportul, doamnă.

Intră un funcționar cu o lampă aprinsă pe care o puse alături de cea de pe birou. Acest lucru făcu posibilă vederea hărților, a desenelor cu nave, a facturilor galbene pentru mărfuri, a cântarelor, a călimării și a penei de scris, a mobilelor de mahon, a balustradelor de alamă și a podelei cu dale.

Caroline spuse:

– Ați văzut personal pe cineva de pe goeletă?

– Pe căpitan, cu care am schimbat câteva vorbe. Dar înțelegeți, el nu a luat parte la lupte. El doar a adus veștile.

– Ați discutat vreun pic despre *Travail*?

Căpitanul ezită.

– Câteva cuvinte, doamnă. Dar din experiență proprie vă pot spune că supraviețuirea într-un naufragiu este în mare parte o chestiune de noroc sau de ghinion. Dacă fregata a eșuat pe o plajă, există șanse foarte mari ca un mare număr de oameni să fie salvați. Dar mă tem că probabil n-o să aflăm acest lucru prea curând, pentru că astfel de supraviețuitori, dacă există, vor cădea în mod sigur prizonieri la francezi.

Capitolul 4

Luna mai sosi cu vânt și ploi, și așa rămase. Demelzei i se părea că trecuseră ani de când nu mai avuseseră un mai idilic cu soare și briză blândă, când toată peninsula ieșise să înoate în marea albastră și calmă de vară, când florile înfloriseră nestânjenite, când simțeai căldura zilei în spinare oriunde te-ai fi dus. Anul trecut fusese la fel ca acum; ploaie și vânt aproape tot timpul, cu o pauză de vreme mohorâtă și rece pe la mijlocul lunii – atunci când ea se dusese la bal la Werry House. (O amintire oribilă, nu putea să se gândească la asta.) Cu un an înainte, în mai fusese petrecerea de la familia Trevaunance, la care toată lumea se așteptase ca Unwin să-și anunțe logodna cu Caroline Penvenen, dar el nu o făcuse. Atunci vremea fusese cenușie și rece tot timpul.

Cu un an înainte de asta, Ross și Francis hotărâseră să redeschidă mina Wheal Grace, iar Ross se întâlnise cu George Warleggan la hotelul Leul Roșu, și avuseseră o dispută, iar Ross îl aruncase pe George peste balustradă.

... Iar ea era însărcinată și aștepta să se nască Jeremy... Își amintea vânturile acelea șfichiuitoare, nesfârșite.

Și iată, era din nou gravidă, dar până în acel moment nu avusese nici o problemă să țină secret acest lucru pentru toată lumea, mai puțin pentru Ross. Și acum erau destul de bogați ca să-și poată permite cât de mult cărbune voiau pe foc. Iar biblioteca aceea veche și întunecoasă, unde învățase să cânte câteva note la spinetă, avea să fie renovată. Și fratele ei mai mic, Drake, avea să se ocupe de asta, căci era îndemânatic cu rindeaua și fierăstrăul. Iar Sam cobora în mină – nu ca miner plătit în parte, ci ca muncitor cu plată fixă. Nu era la fel de profitabil precum plata în parte, dar nu era nici așa de mult o chestiune de șansă, și îți asigura un venit, muncă stabilă pentru plată stabilă. Îți puteai hrăni trupul și aveai timp să te gândești și la sufletul tău.

Sam și Drake, cărora li se oferise o odaie în casa bătrânei mătuși Betsy Triggs, întrebaseră dacă ar putea să repare și să stea la Reath Cottage, dincolo de deal, în căsuța cu pereți de pământ pe care o construise Mark Daniell cu mâinile lui pentru frumoasa lui nevastă – înainte s-o omoare, câteva luni mai târziu, cu aceleași mâini. Acoperișul se prăbușise de mult, iar mare parte din căsuță, construită

în așa de mare grabă, nu rezistase probei vântului și a vremii. Oamenii din Mellin și Marasanvose nu se apropiau de locul acela după asfințit: spuneau că în orice moment puteai să vezi fața mică și delicată a lui Keren atârnând afară pe fereastră, cu limba umflată și ochii injectați de sânge holbându-se. Dar cei din familia Carne erau făcuți dintr-un material mai dur. După cum spunea Sam, nu li se putea întâmpla nimic rău sufletelor unor bărbați care fuseseră salvați din caznele diavolului prin iubirea imaculată a lui Hristos.

Așa încât în timpul lor liber băteau cu ciocanul, tăiau cu fierăstrăul, lipeau și fățuiau, iar materialele care rămâneau de la vechea bibliotecă erau adesea folositoare pentru Drake care le ducea la căsuța lor. Demelzei nu i-a trecut prin cap că în spatele dorinței de a avea propria lor căsuță, oricât de dărăpănată, în loc să stea la mătușa Betsy, se ascunde o altă intenție decât pe la începutul lui mai, când auzise că Sam spera să extindă încăperea mai mică de la Reath Cottage, și că deja ținuse acolo o adunare restrânsă de rugăciune.

Fără îndoială, Samuel considera că nu este timp de pierdut. În cele mai multe comitate, de-a lungul anilor, metodismul cunoscuse urcușuri și coborâșuri în popularitate și entuziasm; și acest lucru era adevărat mai ales în Cornwall unde firea oamenilor e mai schimbătoare, iar distanțele invariabil foarte mari de autoritatea luminată și îndrumările fondatorilor. Însuși marele Wesley, când era încă în viață, nu prea îndrăznise să-i lase pe cei convertiți din Cornwall singuri mai mult de un an o dată. Deși în unele orașe și sate existau grupuri puternice și devotate, care nu șovăiau niciodată în credința lor și în rugăciune, în alte părți oamenii se mai lepădau de credință și cădeau pradă păcatului, așa cum de fapt se întâmplase în tot ținutul dimprejur, până la St. Michael, într-o parte, și St. Ann, în cealaltă parte.

Lui Sam i se părea o privelițe tristă și pustie. La Grambler era o casă mică de adunare care fusese ridicată prin subscripție și de minerii înșiși în prosperii ani șaizeci, dar cum mina se închisese și oamenii se risipiseră, casa de rugăciune fusese uitată și acum era în ruină. Mai erau unii care se țineau încă de vechea credință, fără însă să se adune laolaltă sau să-și reînnoiască credința într-o rugăciune colectivă.

Sam era întâmpinat cu resentimente pe alocuri, căci un venetic sosit tocmai de la Illuggan nu era mai breaz decât un străin; iar sentimentul general era că singurul mod în care un asemenea intrus putea fi tolerat era să fie văzut, dar nu auzit. Sam nu se mulțumea să tacă, și avea de înfruntat priviri ostile; dar legătura lui cu familia Poldark

l-a salvat de la necazuri mai mari. Așa că micul nucleu de credincioși convertiți care în toți anii de nepăsare nu căzuseră în păcat cu totul începură să se adune în fiecare duminică seara la Reath Cottage. Duminica dimineață sau după-amiază, Sam îi ducea la biserică, cum se cuvine.

Erau patru biserici la distanță mică una de alta. St. Sawle, din Grambler-with-Sawle, era cea mai apropiată, apoi venea St. Minver, la Marasanvose. Ceva mai încolo erau St. Ann, în St. Ann, și St. Paul pe drumul spre St. Michael. Dar la furtuna aia teribilă din mai '88 acoperișul de la St. Paul se prăbușise, și nimeni nu avusese bani să-l repare, așa că fuseseră suspendate pe termen nelimitat slujbele acolo. Vicarul de la St. Ann locuia la Londra și nu vizitase încă niciodată biserica, așa încât acolo slujbele se țineau doar rareori, când se găsea vreun înlocuitor. Enoriașii care voiau să se căsătorească puteau doar foarte rar să anunțe public evenimentul în biserică, așa că trebuia să-și permită să-și cumpere autorizația sau să se descurce fără binecuvântarea bisericii, iar părinții trebuiau să-și ducă pruncii la St. Sawle pentru botez.

De St. Sawle, din Grambler-with-Sawle, cu acoperișurile ei sparte, cu turla înclinată și cimitirul supraaglomerat, avea grijă reverendul Clarence Odgers, un cleric care primea 40 de lire pe an de la titularul parohiei, care locuia la Penzance. Odgers, care avea soție și o liotă de copii de întreținut, își ușura existența cultivând legume și fructe. Biserica era neglijată, dar avea un număr acceptabil de enoriași, un cor mai degrabă zgomotos decât melodios și era, bineînțeles, patronată de cei de la Trenwith House.

Casa cea mai apropiată de St. Minver, din Marasanvose, era Werry House, dar familia Bodrugan se ducea la biserică numai de două ori pe an, iar vicarul, domnul Faber, mai avea o biserică în apropiere de Ladock, și era amator de vânătoarea de vulpi. St. Minver era o biserică mică, și prima oară când Sam și Drake au fost acolo, nu erau decât cinci enoriași înăuntru. Din ăștia, doi erau bărbați care vorbiseră tot timpul slujbei despre prețul grâului; din cele trei femei, două reparau niște cămăși, iar a treia, care era îngrijitoarea, dormea. După slujbă trebuia să aibă loc un botez, iar îngrijitoarea uitase să aducă apă pentru cristelniță, așa că vicarul scuipase în palmă și, în numele Domnului, îl miruise pe prunc cu scuipatul lui. Sam și Drake ieșiseră la timp ca să-l vadă urcându-se pe iapa lui mare și bătrână și pornind la trap în jos pe poteca pietruită.

Așa încât, atunci când micul nucleu de metodiști îl acceptă drept lider, Sam îi duse la biserica din Sawle, cea mai bună dintre cele patru. În plus, Drake se părea că voia să meargă dintotdeauna acolo.

Timp de două săptămâni cei doi frați scotociseră după o bârnă nouă de mijloc care să sprijine acoperișul reparat și să susțină greutatea suplimentară a ardeziei care înlocuise chirpiciul. Poate că stâlpul ăla fragil de susținere de la acoperișul minei care fusese folosit ca bârnă centrală n-o să se mai îndoaie; dar nu puteai fi sigur, și uneori scotea un scârțâit lugubru.

În ultima săptămână din mai Pally Rogers îi spuse lui Sam că la St. Ann apa adusese la mal o bucată bună de lemn de vapor care fusese luată de una dintre bărcile de pescuit din zonă. Așa că, cu prima ocazie când Drake avea câteva ore libere și Sam își terminase tura, se duseră s-o vadă. Nu era un catarg, ci o grindă transversală: de vreo cinci metri și jumătate lungime, și cu un profil pătrat cu latura de aproape treizeci de centimetri. Era cu vreun metru și ceva prea lungă ca s-o folosească în căsuța lor, dar altminteri era perfectă. Pescarii cereau șapte șilingi pentru ea. După ce se tocmiră o vreme, se înțeleseră la cinci.

Pentru încă doi șilingi, spuseră pescarii, o duceau cu barca și o lăsau pe plajă la Hendrawna. Frații refuzară politicos. Lăsară gaj trei șilingi și spuseră că vor veni după ea a doua zi, care era ultima zi din lună și sâmbătă. Sam era în schimbul de noapte, iar Drake reuși să termine la ora trei după-masă, așa că ajunseră la St. Ann mult înainte de ora cinci. Într-o jumătate de oră plătiseră diferența și porniseră înapoi.

Vremea se mai potolise în sfârșit săptămâna asta, și soarele era fierbinte când urcau dealul întins ca să iasă din sat. Bârna aceea mare nu se uscase complet încă, și curând deveni parcă de plumb. Avea să fie un drum lung și dificil. După ce parcurseseră mai bine de un kilometru și jumătate, Drake, care nu era încă la fel de puternic precum fratele lui, începu să regrete că nu plătiseră cei doi șilingi în plus pentru ca grinda să le fie „livrată". Aveau toată noaptea la dispoziție ca s-o ducă acasă, dar problema era că, dacă se opreau să se odihnească, era greu să ridice iar grinda pe umeri. Nu se puteau opri decât unde era vreun zid la îndemână sau ceva de care să proptească grinda, cam pe la înălțimea taliei.

Acum se aflau exact pe aceeași potecă pe care o apucaseră de la Illuggan și în martie, și curând ajunseră la răspântia unde atunci încercaseră să traverseze niște câmpuri, dar fuseseră întorși din

drum cu vorbe urâte de către paznicii de vânătoare ai familiei Warleggan. De atunci nu mai încercaseră să traverseze câmpurile acelea, dar amândoi își dădeau foarte bine seama din experiențe recente că drumul peste câmpuri și prin cele două pădurici de dincolo de ele le scurta călătoria cu cel puțin un kilometru și jumătate. Se opriră un minut. Nu se vedea nimeni în zare. Nu se vedea nici Trenwith House, nici vreo altă clădire de pe domeniu. Pe câmpul următor era un fel de șopron.

– Eu zic să ne încercăm norocul, spuse Drake. Nu au cum să fie peste tot, tot timpul. Așa că traversară câmpul, care era pășune, dar nici măcar vite nu se zăreau în seara aceea.

Pe al doilea câmp era semănat orz, iar vechiul drum folosit de oameni trecea prin mijlocul lui, către pădurea de pe partea cealaltă. Orzul fusese semănat ca să nu se bage de seamă vechea potecă, dar în general nu crescuse des peste ea, ca și când nici măcar aratul nu distrusese urmele anilor. Trecură prin mijloc, așteptându-se în fiecare clipă să audă strigătele furioase, ba chiar și împușcături.

Nu se întâmplă nimic. Trecură peste pârleazul stricat și intrară în pădure.

De aici trebuia să fie mai ușor. Nu erau siguri cât mai aveau de mers pe teren privat, dar știau că drumul ieșea din pădure la primele căsuțe din satul Grambler, și nu putea fi departe. Toată pădurea în care tocmai intrară, care se întindea poate pe vreo două mii de metri, era azurie, plină de clopoței. Frunzele tinere de ulm și sicomor irupeau într-un verde pal strălucitor prin care pătrundeau razele oblice ale soarelui, împestrițând pământul. Pe la jumătatea drumului era un luminiș unde căzuse de curând un copac, și mai creșteau doar câteva mlădițe înmugurite. Ca niște omizi, vârfurile ferigilor străpungeau covorul de clopoței. Copacul căzut și un vechi zid de piatră ar fi fost un loc potrivit de proptit grinda.

– Hai să ne oprim un pic, spuse Drake. Aproape că mă omoară umăru'.

– Nu mai e mult, spuse Sam. O să fie mai ușor când o să ieșim de aici. Dar lăsă grinda jos, dădu deoparte pânza de sac de pe umăr și începu să și-l maseze.

Asudând mulțumiți, se lăsară câteva minute pe vine. Lângă ei veni un sturz-cântător, ținându-se în echilibru cu coada lui ca un evantai, apoi ciripi sperios și zbură. Un animăluț, probabil vreo veveriță, se mișcă prin tufișuri, dar fără să se arate. Deasupra, cerul era limpede și strălucitor, de parcă n-ar mai fi văzut soarele niciodată.

– Pfui! N-am nici un chef să mă mai mișc, spuse Drake. Zic că lemnul ăsta adus de mare o să facă toți banii când o să ajungem cu el acasă.

– Șșt! spuse Sam. E cineva pe aici.

Ascultară. La început nu se auzi nici un sunet, apoi, foarte aproape, se auzi cineva vorbind. Cei doi tineri se ascunseră iute. În tăcerea care urmă, o mierlă începu să cânte, iar trilul ei limpede nu ținea seama de nimic altceva decât de seara de vară. Apoi, când se auzi tot mai clar zgomotul unui foșnet și pocnetul unui toc de încălțări pe piatră, zbură și ea fâlfâind din aripi.

În luminiș apărură două persoane. Un băiat blond de vreo zece-unsprezece ani și o fată înaltă și brunetă, într-o rochie albastră simplă, cu un șal de muselină și o pălărie de paie în mână. În cealaltă ducea un buchet de clopoței.

– O, zise băiatul cu glas limpede. Cineva a tăiat un copac. Nu, a căzut. Oare ei știu?... Dar ce-o fi cu bucata aia ciudată de lemn?

Fata scotoci în buzunarul fustei și scoase o pereche de ochelari cu rame de sârmă pe care și-i puse ca să se uite la grindă:

– Pare să fie o bucată dintr-un șopron... sau dintr-un vapor. Probabil că a adus-o cineva aici. Ba chiar de curând, fiindcă toți clopoțeii au fost călcați în picioare.

Se răsuci și scrută împrejurimile. Drake făcu o mișcare, vrând să se arate, dar Sam îl prinse de braț. Numai că răul fusese deja făcut. Ochii ageri ai băiatului zăriseră galbenul de la legătoarea lui Sam.

– Cine e acolo? Cine ești? Ieși la lumină! Arată-te! Deși vorbea pe un ton poruncitor, băiatul era temător și, în timp ce vorbea, făcu un pas înapoi.

Ieșiră încet, scuturându-și hainele de crenguțe rupte și ferigi, ștergându-și mâinile de părțile laterale ale pantalonilor.

– Ziua bună, spuse Drake, cât se poate de politicos într-o situație de criză. Iertare dacă v-am speriat! Am vrut doar să ne odihnim o vreme și n-am avut nici o intenție să deranjăm pe cineva.

– Cine sunteți? întrebă băiatul. Aceasta este o proprietate privată. Sunteți oamenii unchiului meu?

– Nu, dom'le, spuse Drake. Asta dacă vă gândiți la domnul Warleggan. Nu, dom'le. Noi tocmai căram bucata asta de lemn de la St. Ann până la Mellin. Sunt aproape zece kilometri și ne-am gândit să lăsăm nițel jos povara, că grinda-i tare grea. Sper că n-am făcut nimic rău.

– Încălcați o proprietate, spuse băiatul. Acesta este pământul nostru. Știți care sunt pedepsele pentru încălcarea proprietății? Fata își puse mâna pe brațul băiatului care însă și-l scutură.

– Iertare, dom'le, dar noi am crezut că e drumul comunal. Am văzut pârleazul, și acu' mulți ani, când am venit tot pe aici, nu ne-a oprit nimic și nimeni. Drake își întoarse chipul deschis și zâmbitor către fată. Nu am vrut să facem nimic rău, doamnă. Poate o să aveți amabilitatea să-i explicați tânărului domn Warleggan că nici prin cap nu ne-a trecut să încălcăm vreo proprietate...

– Nu mă numesc Warleggan, spuse băiatul.

– Iertare încă o dată. Noi credeam că este proprietatea familiei Warleggan...

– Aceasta este proprietatea familiei Poldark, și numele meu este Poldark, spuse băiatul. Însă este adevărat că până anul trecut sătenii aveau voie să treacă pe aici, deși nu a fost niciodată dreptul lor. A fost așa doar pentru că familia mea a fost îngăduitoare multă vreme în astfel de treburi.

– Domnule Poldark, spuse Drake. Dacă numele domniei voastre este Poldark, atunci poate că o să găsiți nimerit să treceți cu vederea greșeala asta, fiindcă noi suntem rude cu căpitanul Ross Poldark care, n-ar fi greșit să presupunem, ar putea fi rudă cu domnia voastră.

Băiatul se uită la hainele lor de muncitori. Avea o culoare vie și proaspătă în obraji și o aroganță firească în atitudine moștenită de la tatăl lui. Era înalt pentru vârsta lui și cam durduliu; un băiat arătos, dar cu un aer neliniștit.

– Rude cu *unchiul* meu, căpitanul Ross Poldark? Ce fel de rude?

– Soția domnului căpitan Poldark, conița Demelza, este sora noastră.

Afirmația îi depășea cunoștințele, așa că Geoffrey Charles nu putea să nege, dar avea un aer sceptic:

– De unde sunteți?

– Illuggan.

– Asta e departe, nu-i așa?

– Vreo douăzeci de kilometri poate. Dar acum nu mai stăm acolo. Locuim la Nampara. Adică la Reath, chiar peste deal de Nampara. Eu muncesc în casă pentru domnul căpitan Poldark, tâmplărie și din astea. Fratele meu Sam coboară în mină.

Băiatul ridică din umeri:

– *Mon Dieu. C'est incroyable.*

– Poftim?

– Deci poate că unchiul meu v-a trimis după grinda asta?

Drake ezită, dar Sam, care până atunci îl lăsase pe fratele lui mai mic și mai simpatic să vorbească, interveni ca să îndepărteze ispita ușoară.

– Îmi pare rău, dar nu. Unchiul domniei tale n-a știut nimic despre asta. Dar vedeți, cu ajutorul lui Dumnezeu și spre gloria Lui, am refăcut o căsuță veche. Muncim la ea de două luni, poate mai mult, și voiam o grindă lungă, de vreo patru–cinci metri ca să susțină acoperișul. Asta a fost adusă de apă la mal la St. Ann și am cumpărat-o și acum o duceam acasă.

– Iertată să-mi fie întrebarea, domniță, spuse Drake. Dar nu v-am văzut la biserică la Grambler în mai toate duminicile?

Ea își scosese din nou ochelarii și-l privi rece cu ochii ei blânzi și miopi:

– E posibil.

Numai că Drake, oricât de respectuos, era greu de vexat:

– Fără supărare, domniță. Absolut deloc.

Ea înclină ușor capul.

– În banca a doua din față, spuse el, pe partea dreaptă. Aveți o carte de imnuri cum nu s-a mai văzut de frumoasă, cu o cruce aurită pe ea și pagini cu margini aurii.

Fata puse jos buchetul de clopoței:

– Geoffrey Charles, în vremurile vechi era lucru obișnuit să treci prin această pădure...

Dar Geoffrey Charles se uita la grindă:

– Este de la un vapor, nu-i așa? Uite, vedeți, aici este o gaură, prin care probabil trecea o bară de metal. Iar colțul a fost tăiat și cizelat. Numai că toate astea vor slăbi rezistența grinzii, nu?

– Ne-am gândit să tăiem capătul ăla, spuse Drake. Nouă nu ne trebuie decât vreo patru metri, iar asta are peste cinci.

– Păi și de ce nu ați retezat-o cu ferăstrăul înainte să plecați din St. Ann? V-ar fi fost mult mai ușor de cărat. Băiatul chicoti de propria-i istețime.

– Da, numai că poate o să găsim întrebuințare pentru bucata tăiată. Lemnul bun de stejar e greu de găsit. Când ai plătit pentru tot, nu prea vrei să iei doar o parte.

– Este foarte greu? Băiatul își bagă umărul sub capătul care era proptit de copacul căzut și ridică. Se înroși la față. *Mon Dieu, vous avez raison...*

– Geoffrey! spuse fata făcând un pas înainte. Ai să te lovești!

– Ba nu! spuse Geoffrey, lăsând capătul jos din nou. Dar e greu ca plumbul! L-ați cărat deja mai bine de trei kilometri? Încearcă, Morwenna, încearcă numai!

Morwenna spuse calm:

– Dincolo de pădurea aceasta, nu mai sunt de trecut decât două câmpuri până ajungi din nou la drumul public. O să vedeți că poteca veche este încă marcată. Dar după ce plecați, nu mai zăboviți pe drum.

– Vă mulțumim mult, domniță, spuse Sam. Vă suntem datori pentru asta.

Privirea ochilor ei negri și severi trecu peste cei doi tineri:

– Cred că pe câmpul cel mai îndepărtat, acum probabil că sunt doi oameni care mulg vacile. Dacă ați aștepta o jumătate de oră, cred că vor fi plecați, iar riscul de a fi opriți ar fi mai mic.

– Vă mulțumim, domniță. Sunteți prea binevoitoare. Vă suntem de două ori îndatorați.

– Dar înainte să plecăm, să vedem cum o ridicați! strigă Geoffrey Charles. Nu pot să-mi închipui cum o s-o duceți încă aproape cinci kilometri!

Cei doi frați schimbară priviri între ei.

– Ei, o facem, spuse Sam.

Și așa, urmăriți de tânăra femeie și de băiat, ridicară grinda pe umeri. Geoffrey Charles dădu din cap aprobator. După aceea, cei doi lăsară iar povara jos.

Ostilitatea de mai-nainte îi dispăruse, și Geoffrey Charles voia să mai stea, dar Morwenna îl luă de braț:

– Hai, mama ta o să se întrebe ce ni s-a întâmplat. O să întârziem la cină.

Surâzător, Drake ridică clopoțeii și-i puse fetei în brațe. Geoffrey Charles spuse:

– Nu l-am văzut de ceva vreme pe unchiul Ross. Vă rog să-l salutați din partea mea.

Amândoi frații se înclinară, apoi rămaseră să-i privească pe Geoffrey Charles și pe guvernanta lui întorcându-se pe același drum printre copaci pe care veniseră.

Morwenna Chynoweth spuse:

– Geoffrey Charles, cred că ar fi înțelept să nu spunem nimic despre întâlnirea cu cei doi tineri.

– Dar de ce? Nu făceau nimic rău.

– Unchiul tău George este foarte sever în ce privește încălcarea proprietății. Nu am vrea să-i băgăm în vreun necaz.

– De acord. Chicoti. Dar ce puternici sunt! Într-o bună zi, când voi fi mare, sper să fiu și eu la fel de puternic.

– O să fii. Dacă mănânci tot și te duci la culcare devreme.

– Of, povestea asta veche! Știi, Wenna, mă întreb dacă era vreo vorbă adevărată în toată povestea lor cum că sunt rude cu unchiul Ross. Mama mi-a spus că mătușa Demelza provine dintr-o familie umilă, dar nu mi-am dat seama că e atât de umilă. E foarte posibil să fi născocit povestea ca să ne trezească simpatia.

– I-am văzut la biserică, spuse Morwenna. Îmi amintesc că i-am văzut; dar căpitanul Poldark vine așa de rar că nu am cum să știu dacă erau în banca lui. Cred că stăteau în spate.

– Cel mai tânăr e nostim, nu? Așa un zâmbet vesel. Mă întreb cum îi cheamă. Într-o zi trebuie s-o întreb pe mama despre mătușa Demelza.

– Dacă o vei întreba pe mama ta despre ei, cu siguranță va descoperi secretul nostru.

– Da... Da, nu știu să țin un secret, nu-i așa? Așa că mai amân câteva zile... Sau de ce nu întrebi tu? Tu ești mult mai deșteaptă decât mine!

Ajunseseră deja la capătul câmpului următor și la poarta care ducea în grădina de la Trenwith. Printre copacii din jur se vedeau coșurile și frontoanele casei. Morwenna ridica zăvorul porții când auziră pași în urma lor. Era Drake, în mijlocul câmpului, alergând și sărind prin iarbă și printre pietre încercând să-i întreacă.

Îi ajunse, zâmbind și trăgându-și sufletul. În mâini avea un buchet mare de clopoței, mult mai mare decât cel pe care-l ducea Morwenna. I-l dădu fetei.

– În tot timpul pe care l-ați pierdut vorbind cu noi, ați fi putut culege mult mai mulți, așa că am cules eu mai mulți. Mulțumesc, și seară bună.

Rămaseră privindu-l cum aleargă înapoi. Morwenna privi în jur ca să vadă dacă era cineva prin preajmă care ar fi putut să-l observe. Printre clopoței erau și floarea cucului roz și colțișori albi. Dacă te gândeai la viteza cu care fusese făcut, era un buchet drăguț. Din privirea lui, Morwenna știu că se voia un buchet. Îi displăcea impertinența, venind din partea unuia de condiția lui. Numai că el se întorsese înapoi în pădure alergând și sărind.

Capitolul 5

Ross se duse să o vadă pe Caroline Penvenen în marțea de după Rusalii, pe 10 iunie. Avea de făcut cumpărături și niște afaceri în Truro și-i sugeră Demelzei să vină cu el până la Killewarren, să petreacă vreo câteva ore cu Caroline, apoi să se întoarcă fără grabă acasă. Demelza refuză.

– În primul rând mă simt rău. N-o să dureze mult, dacă-mi amintesc eu bine din celelalte vizite; dar acum mă simt rău, și n-o să-mi fie mai bine dacă o să călăresc în spatele tău. În plus, ar trebui să împrumut un ponei de mină.

Când ajunse la Killewarren și fu condus în salon, Caroline îl aștepta deja, iar el explică absența Demelzei, deși nu aminti și motivul stării ei proaste. (Era una dintre puținele ciudățenii șocante din firea Demelzei, se gândi el, dorința de a-și ascunde întotdeauna sarcinile de ceilalți până în ultimul moment posibil.)

Caroline spuse:

– Dar chiar și tu... Nu era nevoie...

– Ba era. Presupun că nu ai vești noi?

– Am scris de două ori la Amiralitate, dar îmi spun că încă nu au nici un fel de informații.

– Informații despre Dwight sau despre *Travail*?

– Presupun că despre *Travail*. Uite ultima scrisoare! Una dintre umilințele meschine pe care le îndur în această chestiune este că nu am nici un statut oficial. Nu sunt soția lui, nici sora lui, nici verișoara, nici boul sau măgarul lui, nimic din ce e al lui. Încă evit să le spun oamenilor despre logodna noastră, pentru că s-ar putea să ajungă atât de ușor la unchiul Ray.

Ross reflectă cât de trasă la față și de palidă părea în rochia ei neagră lungă: floarea-soarelui cea înaltă și strălucitoare pălise brusc.

– Mănânci vreun pic, Caroline?

Ea ridică privirea:

– Nu am voie să am nici un secret?

– Și acum, că vânătoarea s-a terminat, mai schimbi și tu compania sau decorul? Ieși în oraș?

– Cea mai bună tovărășie din lume este calul meu.

– Nu vii călare la noi.

– Nu-mi place să fiu departe de casă mai mult de două–trei ore.

– Draga mea, știu că e ușor să dai sfaturi, dar chiar dacă cel mai rău lucru se adeverește, trebuie să te gândești la viața ta.

– De ce?

Ross se ridică de pe scaunul pe care abia se așezase și puse scrisoarea pe birou:

– Oh, sunt ultima persoană care să te mustre, fiindcă și eu am un temperament cam melancolic. Demelza este cea care ar trebui să dea sfaturi: indiferent de situație, cred că ea ar găsi zece motive serioase ca să trăiască și să aprecieze viața ei. Dar chiar și eu ar trebui să te îndemn... Se opri.

– Da, Ross, spuse ea surâzând dulce. Chiar și tu ar trebui să mă îndemni... să fac ce?

– Să nu deznădăjduiești.

Ea ridică din umeri:

– Sigur că eu dramatizez situația. E o meteahnă veche de-a mea. Dar precis tu înțelegi că pentru cineva cu firea mea așteptarea și inacțiunea înseamnă o oarecare încercare. Doctorul acesta este un prost, dar dacă interpretez semnele exact, unchiul Ray nu mai poate trăi prea multe săptămâni. *Așadar* sunt obligată de o oarecare legătură de sânge să nu-l las să moară fără a avea în preajmă măcar un chip prietenos. *Așadar* nu pot să mă duc la Plymouth sau la Londra, sau oriunde se duce cineva ca să *fac presiuni* pentru a afla vești despre Dwight...

– La ce ți-ar folosi? Dacă cei de la Amiralitate nu știu, cine ar putea să știe? Numai francezii. Iar în cazul ofițerilor se obișnuiește – se *obișnuia* – să se facă schimbul de prizonieri destul de repede. În mod sigur numele lor ar trebui să fie cunoscute în curând. Dar acum revoluția a scăpat atât de mult de sub control...

– *Mercury* scrie că Danton e mort.

– O, da, acum vreo lună. Măcar el a fost un om mare. Acum au mai rămas doar șobolanii.

– Mai scrie că Saint-Just și Robespierre sunt acum liderii supremi.

– Nimeni nu e lider suprem mai mult de o zi. Se pare că greșeala în orice revoluție este că invariabil lucrurile degenerează. Victoria este întotdeauna pentru extremiști. Există întotdeauna cineva care va spune că partidul la putere nu este suficient de zelos și de loial.

– Trebuie să existe, undeva, un sfârșit.

– Trebuie să ia sfârșit într-o formă oarecare de oligarhie, dar oamenii aceștia nu sunt suficient de puternici. Cine controlează armata va controla în final și Franța.

Ross era în picioare și se uita pe fereastră la ziua aceea minunată, iar privirea lui era concentrată asupra unor lucruri nevăzute. Așa cum își lăsase părul să crească acum, abia se mai vedea vechea cicatrice. Îl urmări în tăcere. Uneori se gândea că are mai multă înțelegere, un sentiment de amiciție mai puternic față de el decât față de Dwight, pe care îl iubea până la uitarea de sine. Ross era încăpățânat, ca și ea, nonconformist, aproape rebel, încrezător în propriile judecăți chiar și când părerile lui erau contrare faptelor evidente, un bărbat care riposta întotdeauna în fața infamiilor sorții care îl și iritau.

– Și între timp?

– Între timp, ghilotina funcționează zi și noapte.

Cu o săptămână în urmă, un duce și doi mareșali ai Franței, toți peste optzeci de ani; Malesherbes, avocatul, împreună cu soția, fratele, copiii și nepoții lui; un grup de călugărițe, legate laolaltă și aruncate în căruțe; sora regelui, Elizabeth; fete care cântaseră un cântec insolent; băieți, pentru că erau fiii taților lor. Acum omoară mai multe femei și copii fiindcă nu au mai rămas destui bărbați.

Caroline se ridică, se duse la bufet și își turnă un pahar de brandy.

– Și tu îmi spui să sper că Dwight va rămâne în viață. Ce șanse ar avea într-un asemenea haos, chiar dacă ar reuși să ajungă la țărm?

– O, e o mare diferență. Un inamic – chiar și un englez – n-ar fi niciodată nici pe jumătate la fel de urât ca unul de-al lor, cu sânge aristocratic sau cu altă părere despre forma de guvernământ. Iar aceste – aceste excese revoluționare – afectează în principal Parisul și orașele mai mari din Franța. Nu cred că tratamentul primit de un ofițer englez naufragiat pe coasta bretonă ar fi semnificativ diferit față de cel acordat unui ofițer francez naufragiat în Cornwall.

Ea își sorbi băutura, privindu-l peste buza paharului.

– O, să nu-ți treacă cumva prin cap că m-am apucat de băut. Dacă o să caut ceva ca să-mi înec neliniștea de acum, n-o să fie băutura.

– Nu mă gândeam la asta.

– Tot mai crezi că războiul o să fie lung?

– Păi... oamenii au tendința să subestimeze efectul asupra unui general francez al faptului de a ști că pentru el retragerea înseamnă ghilotina.

– Ross, tu știi mai multe decât pot eu să spicuiesc citind gazetele.

Ochii lui erau întredeschiși; apoi ridică privirea și zâmbi:

– După cum știi și tu, am legături cu oameni care fac contrabandă. Acum, că am ajuns la prosperitate, eu, personal, nu mai iau parte deloc la așa ceva – e surprinzător cât de *respectabil* ajungi când ai bani în pungă –, dar vechii mei tovarăși sunt încă activi. Uneori vorbesc cu ei. Aduc cu ei vești...

– E cumva posibil să aibă vești despre naufragiul acestui vapor înaintea oricui?

Întrebarea îl surprinse; în mod stupid, nu-i trecuse prin cap că gândurile ei aveau să ducă aici.

– Roscoff și celelalte porturi bretone se află la o oarecare distanță de locul unde acest... unde a eșuat *Travail*. Habar nu am care sunt distanțele acolo, dar voi întreba. Vreo doi sau trei dintre cei pe care-i cunosc vorbesc o franceză acceptabilă. Dacă există vreo speranță de a găsi ceva important, mă voi duce chiar eu acolo.

Ea puse jos paharul și își umezi buzele. Alcoolul îi readucea culoarea în obraji:

– Nu este nevoie să te expui pericolului, dar mă gândeam...

– Un pericol destul de mic. Dar mai întâi voi afla când va avea loc următoarea cursă și voi ruga pe cineva să facă niște investigații. Nu are rost să așteptăm un vapor de la St. Ann dacă nu pleacă vreunul în curând. Am prieteni și la Looe.

– Încearcă cu amândouă, spuse Caroline.

Ross urma să rămână peste noapte la familia Pascoe și trebuia să ia masa cu Harris Pascoe la ora trei. Îl găsi pe vechiul lui prieten într-o dispoziție foarte bună. Trecând prin bancă, unde cei doi funcționari erau ocupați cu clienții, se duseră în sufrageria din spate și mâncară singuri.

Harris spuse:

– Ross, o să fii încântat de veștile despre război. Sau poate le-ai auzit deja în oraș?

– Nu, nu m-am întâlnit decât cu Barbary, care era foarte preocupat în legătură cu siguranța unuia dintre vasele lui cu cherestea aflat în mare întârziere, și poate că era prea îngrijorat ca să le dea atenție.

– Nu ar trebui să fie, fiindcă îl privesc direct. Howe a câștigat o victorie r... răsunătoare lângă Ushant. A capturat flota franceză condusă de amiralul – nu-mi amintesc numele lui – flota franceză fiind mai mare –, și într-o bătălie de o zi a făcut-o bucăți! Șapte nave mari

franceze de război distruse sau capturate, numeroase grav avariate, și toate puse pe fugă! Este una dintre cele mai mari victorii din istorie, și ar trebui să îngenuncheze acest regim detestabil. Acum blocada va fi completă!

Băură pentru victorie și mâncară tocătură din carne de oaie și gâscă friptă, urmate de căpșune cu un vin bun franțuzesc și un porto tânăr. Ross îl întrebă pe Harris dacă fiica lui este plecată.

– Nu-i plecată, ci stă cu mătușa ei o zi sau două. Ai auzit și vestea asta bună?

– Nu, care?

– S-a logodit și urmează să se mărite cu v... vărul tău St. John Peter. Mă întreb cum de nu ai auzit. Deși, de fapt, logodna a fost făcută publică abia la începutul acestei luni. Plănuim nunta în octombrie. Este un moment foarte fericit pentru Joan – și pentru mine, deși o să-mi fie foarte dor de ea. Dar a venit vremea să am nepoți și, deși fiilor mei nici nu le-au dat tuleiele, Joan are douăzeci și nouă de ani. Harris mestecă gânditor și își scoase un oscior din gură. Crezusem, mă temusem... Îți amintești atașamentul ei față de tânărul doctor Enys. Nu s-a întâmplat nimic până la urmă – cred că a... acum este pe mare – dar mă temusem că, dacă i se devotase, vezi Doamne, lui cu totul, ar fi putut să rateze definitiv orice altă căsătorie. Nu-și schimbă ușor sentimentele. Sigur că-l cunoștea pe St. John – ca și mine – de mulți ani; dar nici o clipă nu mi-a trecut prin minte, cum probabil că nici ei nu i-a trecut, că ar putea lua naștere o afecțiune. Sunt fericit și pentru că prin această căsătorie familiile Pascoe și Poldark vor fi mai apropiate. Este un final foarte fericit.

Ross mormăi niște felicitări. Poate că Harris Pascoe detectase o oarecare rezervă în urările oaspetelui său, fiindcă spuse:

– Oh, știu că St. John Peter nu a fost cel mai sârguincios și mai studios tânăr. Dar nu e un caz neobișnuit atunci când cineva moștenește o mică moșie foarte de tânăr... Bancherul se opri, căci simțea că ar putea fi o chestiune delicată.

– Este o situație foarte obișnuită, spuse Ross. Moștenești tradițiile unui gentleman, mândria unui cavaler, aversiunea pentru muncă și disprețul pentru comerț; și toate acestea ar putea fi tolerabile dacă moșia nu ar fi prea mică pentru a trăi de pe urma ei și deja complet ipotecată de tată.

– Nu încercam să fac o c... comparație, Ross. În orice caz, tu nu ai făcut un secret din faptul că ai abandonat astfel de tradiții, iar rezultatul din fericire este acum neîndoielnic. Cu influența benefică

a lui Joan și ambiția care ar putea rezulta din întemeierea unei familii, am speranța că St. John va găsi un nou imbold în viață. Nu are decât douăzeci și șapte de ani.

Asta-l făcea cu cel puțin doi ani mai tânăr decât mireasa lui, chiar dacă nu o bănuiai pe ea că ar fi putut uita un an sau doi.

– Oh, cred că sunt multe lucruri pentru care St. John poate fi lăudat. Este un tip plin de viață, vesel și o companie foarte plăcută. Nu am fost niciodată apropiați, dar sigur, lăsând cumva deoparte gradul nostru de rudenie, nu prea știu cum să apreciez aceste relații. Cred că, deși moșia lui este mult diminuată, tânărul are câteva sinecuri care-l ajută să fie solvabil și să rămână un gentleman. Ross îl privi în ochi pe Harris Pascoe și râse. O, îmi cer iertare, Harris! Nu am intenționat să am un ton așa de acru. Sunt foarte fericit și pentru tine, și pentru Joan. Și, dacă relația noastră poate fi consolidată de această căsătorie, sunt fericit și pentru acest lucru.

Vorbiră despre alte chestiuni. Afacerile bancare înfloreau, căci războiul crease o poftă de extindere care uneori era febrilă. Deși lumea minieră și industriile din Cornwall erau încă afectate de criză, în ansamblu, în regiune banii deveniseră ieftini și asta făcuse să răsară noi întreprinderi care sperau să profite de pe urma condițiilor de război.

Ross spuse:

– Cu ce bancă lucrează St. John Peter?

Știa deja.

– Cu a familiei Warleggan. E foarte bun prieten cu ei. George l-a ajutat în mai multe rânduri. Și bineînțeles că eu nu mă opun la acest lucru. Comunitatea n-ar trebui să se divizeze în tabere adverse. Ar fi cel mai rău lucru.

– Sunt de acord. Dar, îți place sau nu, Harris, bănuiesc că tu ești în a mea.

– Da. Nu-i admir pe cei din familia Warleggan și nici metodele lor de a face afaceri. Onestitatea nu înseamnă un set de reguli, este un standard moral. În conformitate cu primul criteriu sunt onești, în conformitate cu al doilea, nu. Dar, există. Presupun însă – mă tem – că întrucât oamenii ca ei prosperă, din ce în ce mai mulți asemenea lor vor ajunge în vârf. În fine, nu putem schimba lumea, nu putem decât să ne adaptăm noi. Cât despre viitorul meu ginere, nu ar trebui să conteze că lucrează cu altă bancă, d... deși sper că, atunci când se va căsători, se va muta. Voi trece o sumă substanțială din bani pe numele lui Joan.

– Firesc.

– Acest lucru rămâne desigur între noi. N-ar folosi la nimic dacă s-ar afla.

– Poftim?

– Păi, știi, stabilitatea unei bănci depinde de prestigiul partenerilor ei. Cum nu este o companie pe acțiuni, nimeni nu știe cu certitudine cât de adâncă îi este punga. Când a murit tatăl meu, am avut o creștere uimitoare a afacerilor pe care le făceam, fiindcă oamenii se gândeau că fiul unui individ care a lăsat o avere așa de însemnată este probabil suficient de bogat ca să prezinte siguranță!

– Habar nu aveam.

– La fel, dacă oamenii ar ști că i-am lăsat o parte importantă din avere lui Joan, s-ar simți mai puțin în siguranță privind suma rămasă pentru a face față situațiilor neprevăzute din acest domeniu.

Ross clătină din cap:

– Harris, nu sunt eu în măsură să-ți dau idei; dar mă întreb dacă aș putea să-ți sugerez să-i oferi lui St. John Peter o poziție modestă în banca ta – de exemplu un soi de asociat junior. Ar fi o cale de a pune la adăpost viitorul lui Joan și al lui.

Harris umplu din nou ambele pahare.

– Mi-a trecut și mie prin gând. De fapt, am ajuns oarecum la o concluzie în privința acestei probleme săptămâna trecută când St. John a luat masa cu noi. Din ce a spus, am înțeles că ar fi de-a dreptul fericit să accepte o astfel de poziție dacă n-ar trebui să se implice activ. Ca Spry, de exemplu. Dar mi-a lăsat impresia că nu ar dori să se implice în nici un fel în conducerea zilnică a băncii și, de fapt, să-i fie numele asociat în mod evident cu activitatea bancară și cu împrumuturile cu dobânzi mari.

Ross se foi stânjenit în scaun. Se întreba dacă această diferență de atitudine s-ar putea dovedi baza unei căsnicii fericite.

– Constat mereu, spuse el, că cu cât micii moșieri sunt de rang mai mic, cu atât pretențiile sunt mai mari. Fără doar și poate, cu anii va deveni mai înțelept.

– ... Ac... acestea sunt primele noastre căpșune. Cu primăvara aceasta rece, s-au copt mai greu. Și afacerile tale? Toate sunt înfloritoare în continuare?

– Vom avea o vânzare spectaculoasă de cositor la următoarea emisiune de monedă. Mă tot întreb cum vor putea fi puși la lucru banii noi care-mi vor veni; un om care depinde de o singură afacere este

mai vulnerabil în perioadele de criză decât unul care-și diversifică afacerile.

– În mod clar nu te-aș sfătui să investești într-o altă mină. De această dată ai ieșit învingător în mod cu totul neașteptat... Sunt sigur că ai auzit zvonurile legate de cealaltă mină pe care ai pornit-o?

– Poftim? Wheal Leisure? Nu.

– Se zice că filonul cel mai bun, cel de cupru nativ, nu mai este profitabil. Se subțiază și există riscul să se piardă cu totul.

– Nu am auzit treaba asta. Și cum problema asta se petrece aproape în ograda mea, mi se pare extrem de ciudat că nu am știut. Ross îl țintuia cu privirea pe prietenul său. Harris, mă uimești întotdeauna: ai în buzunar toate bârfele din ținut.

– Sper că *este* bârfă, pentru binele afacerilor.

Tonul lui Pascoe era un pic cam bățos.

– Bârfe nu e cuvântul potrivit. Dar motivul pentru care înclin să ignor aceste vești este că Will Henshawe este cel care conduce Wheal Leisure, și este acționar. După cum știi, tot el conduce și mina Grace și este unul dintre cei mai vechi prieteni ai mei. M-aș fi așteptat să-mi spună dacă filonul se pierde.

– Fără doar și poate. Pascoe își scoase ochelarii și îi șterse cu un șervețel.

Afară, niște beți strigau. Se auzi zgomotul unei încăierări, al unor lovituri, și cineva o luă la fugă țipând.

Ross spuse:

– Nu, nu aveam de gând să pornesc o altă afacere în minerit. Dar sunt și alte posibilități pentru investiții. Topitorii, șantiere navale, drumuri...

– O să am eu g... grijă pentru tine, Ross. Dar pentru moment, când prosperitatea ta e atât de nouă, poate că ar fi mai prudent să-ți ții banii în siguranță la bancă, așa cum o faci acum. E ușor să-i retragi, și la nevoie sunt ușor disponibili. Poate că peste încă un an vei avea un surplus mai consistent.

– În șase luni voi avea un surplus mai consistent, spuse Ross. Nu uita că, exceptând participația mică a lui Henshawe, eu dețin toată mina.

– Poate că sunt eu mereu cel mai pesimist, spuse Pascoe, punându-și ochelarii înapoi pe nas. Dar poate că asta este una din trăsăturile necesare pentru un b... bancher. Urăsc acest război și consecințele lui pentru noi, chiar dacă ne aduce poate o prosperitate vremelnică. Pentru a distruge acest sistem pe care-l detestăm așa de tare, creăm

aici condiții care sunt absolut contrare celor mai scumpe principii ale noastre. Această mișcare nouă a lui Pitt, de suspendare a legii Habeas Corpus[1], lovește chiar în inima libertății noastre. Încarcerarea fără judecată – ne duce înapoi cu două sute de ani! Și armata aceasta uriașă pe care o adunăm; nu este *levée en masse* ca în Franța, dar mijloacele prin care se face acest lucru sunt la fel de revoltătoare. Răpiri, depravare, mită, orice modalitate de a înrola bărbații. Iar Pitt împrumută, împrumută, la cote exorbitante ca să finanțeze războiul – impozitele apasă greu, știu, dar ar fi mai bine mai multe impozite. În situația de acum, ne ipotechează viitorul. Nu-mi place o politică prin care, indiferent de intențiile ei, cei mai oprimați sunt săracii.

Ross spuse:

– Știi că vorbești doar pentru cei convinși de acest lucru, altminteri nu ai vorbi deloc. Dar în ultimii doi ani mi-am schimbat puțin părerile. La început vorbele tunătoare ale lui Burke n-au reușit să mă impresioneze. Am observat însă cum s-au adeverit una câte una. Acesta este un rău cu care ne confruntăm. Când luptam în America, jumătate din timp nu am fost convins pentru ce lupt. De această dată aș lupta mult mai bucuros.

– Sper că nu ai de gând.

Ross rămase tăcut, apoi spuse:

– Am treizeci și patru de ani, și am o soție și... un copil la care trebuie să mă gândesc. Fusese cât pe ce să spună copii. Formăm o ramură locală a Voluntarilor[2]. Puținul pe care mi-l mai amintesc despre meseria de soldat s-ar putea să-mi fie de folos acolo. Bineînțeles însă că totul depinde de cum vor evolua lucrurile. S-ar putea ca în curând Anglia să lupte singură.

– Mă rog lui Dumnezeu să nu se întâmple asta.

– Păi, nu știu. Uneori acestei țări îi este cel mai bine când este singură. Istoria războaielor în care am fost înfrânți este istoria coaliților noastre.

Se ridicară, și intră slujnica să strângă masa. În cămin ardea un foc mic, iar Harris își încălzi mâinile lângă grilaj. După ce plecă slujnica, Ross spuse:

– Ar fi o ciudată întorsătură a sorții dacă Wheal Leisure ar fi să devină mai puțin rentabilă acum, după ce George Warleggan

[1] Lege dată în 1679 în Anglia privind libertatea individului (n.tr.)

[2] Trupe engleze de soldați voluntari au participat la Războiul de Independență din America (n.tr.)

s-a străduit din răsputeri să pună mâna pe ea. Dacă nu ar fi celelalte afaceri, m-aș amuza grozav.

A doua zi dimineață, după ce-și făcu cumpărăturile, Ross se îndreptă la pas spre râu, în spatele vechii primării unde se ținea târgul de Rusalii. Erau multe lucruri de care avea nevoie la fermă, în special animale, din care o mare parte fuseseră vândute ca să scoată câteva amărâte de lire sterline cu doi ani și jumătate în urmă. Sigur că situația urma să se îndrepte într-o bună zi, curând. Dar nu puteai să cumperi vite bune cu adevărat la grămadă și pe grabă. O fermă se punea pe picioare cu dragoste, așa cum făcuse el până în iarna lui 1790. Nu avea de gând să cumpere vite sau porci, fără să-l aibă măcar pe Cobbledick să-l ducă acasă; dar un cal pentru Demelza care să-l înlocuiască pe Caerhays era o necesitate urgentă, și dacă ar găsi vreunul cu adevărat potrivit, poate l-ar cumpăra.

Unul cu adevărat potrivit îi ieși în cale chiar pe la începutul plimbării. Târgul ăsta de Rusalii nu era la fel de mare ca târgul de la Redruth care se ține în fiecare an în marțea de după Paște și unde, cu un anumit prilej, Ross cumpărase ceva deosebit de important în viața lui, dar umplea câmpurile care duceau spre râu. Tarabe și coșmelii se întindeau pe aproape trei hectare de iarbă mocirloasă strivită sub tălpi. Deja bărbați zăceau beți afară din corturile de bere; ștrengari pe jumătate goi făceau tumbe și se băteau pentru resturi de câte ori cineva arunca ceva; fermieri cu turetci se târguiau pentru prețul oilor și calitatea cerealelor; vaci costelive noroite pe coapse rumegau fără grabă așteptându-și soarta fără să știe; se pregătea un ring pentru trântele de după-amiază; un taur sforăia și dădea din copite în semn de protest parcă față de frânghia solidă care-l ținea în loc; cerșetori fără picioare, cerșetori fără nasuri, cerșetori care întindeau mâini scofâlcite: toți vor fi probabil mânați afară din oraș înainte de căderea nopții; reprezentațiile obișnuite: înghițitorii de flăcări, porcul cu șase picioare, prezicătoarele și femeia obeză. Din fericire, era o zi frumoasă, dar cu fiecare pas se afunda tot mai adânc în noroi.

Ross era printre niște tarabe unde erau de vânzare haine vechi, încălțări și peruci la mâna a doua, când o voce ascuțită spuse în spatele lui:

– Hei, pe legea mea, e chiar căp'tanul în persoană! Tu ești băiete. Nu poate fi altcineva.

Se întoarse.

– Tholly? Nu-i venea să-și creadă ochilor. Dar am crezut că ai murit!

Un bărbat corpolent, cu umerii lăsați și adus de spate ca astmaticii; patruzeci și șase de ani, îmbrăcat cu o haină lungă din bumbac flanelat, vestă de un galben ciubotica-cucului, pantaloni din cord verde-închis, o legătoare de gât din mătase verde. Un nas turtit, păr negru care încărunțea, ochi cenușiu-deschis; lângă unul se întindea o cicatrice ca un pliu făcut parcă de o cusătoreasă nepricepută; pe lângă ea, cicatricea lui Ross nu părea mai mult de o zgârietură de pisică. În locul mâinii stângi avea un cârlig de oțel aranjat un pic de un măcelar.

– Mort, am fost – sau aproape – de mai multe ori, dar m-am trezit zâmbind. A trecut mult timp. Treisprezece – paisprezece ani?

– Optzeci și unu, spuse Ross. Treisprezece. Pare un veac. Nu știam decât că ai plecat pe mare. În tot timpul ăsta ai fost plecat?

– Până anul trecut. Atunci m-am ales cu ăsta. Ridică imediat cârligul. Așa că nu m-au mai vrut. Bătrânul Tholly era terminat, pe legea mea. Sunt înapoi în țară de anul trecut, deși prin părțile astea n-am fost prea recent. Nu vrei să-ți vând un pui de buldog? Îi cresc pentru hăituit taurii. Asta, și orice altceva mai găsesc de făcut. Dumnezeule, tânărul căpitan! Mă gândesc că tatăl domniei tale a murit?

– De unsprezece ani.

Vorbiră câteva minute, apoi Ross îl duse pe celălalt bărbat într-un cort din apropiere unde se așezară pe o băncuță și băură gin. Sentimente amestecate pentru Ross. Bartholomew Tregirls venea dintr-o lume pe care el o uitase, sau în orice caz, dintr-o lume de care-și amintea rareori. Zilele tinereții lui păreau să-i aparțină unei alte persoane. Linia de demarcație o constituia timpul petrecut în America. Aceia fuseseră anii în care se formase. Plecase în lume un tânăr rebel și se întorsese bărbat în toată firea. Deși când venise acasă nu era mai docil și mai adaptabil decât când plecase, belele tinereții păreau acum ridicole, copilărești, lipsite de o cauză bună, cu excepția îndărătniciei unui băiat răsfățat. În vremurile acelea, Bartholomew Tregirls, cu vârsta undeva între a lui și a tatălui lui, era liderul incontestabil al buclucurilor, o ștergea cu bătrânul Joshua în expediții nebunești la care Ross nu avea voie sau, când se întorceau acasă, se juca de-a hoțul și polițistul cu băiatul. După ce-i murise nevasta, Joshua o jelise doi ani, după care se dedase celor mai proaste obiceiuri, și nici o femeie care-și ridicase privirea spre el nu fusese în siguranță. Tregirls, la vremea aceea un bărbat tânăr și chipeș, deja astmatic, dar

plin de vitalitatea și agitația specifică genului, fusese tovarășul lui. Un tată scandalizat din St. Michael îl atacase cu un cuțit de măcelar și aproape îi scosese ochiul. Dar chipul pocit nu afectase atracția lui pentru femei și o dusese tot așa până când, implicat într-un jaf care i-ar fi adus pedeapsa cu moartea dacă ar fi fost prins, o ștersese într-o noapte lăsându-și nevasta și cei doi copii mici săraci lipiți.

Trecuse o veșnicie. Ross nutrea o oarecare afecțiune pentru acest bărbat corpolent și puternic care ședea lângă el, dar și un sentiment ambiguu de aversiune pentru că-i amintea de existența lui. Iar anii îl schimbaseră pe Tholly – de fapt îl schimbaseră și în ochii privitorului. Părea ponosit, ramolit, mai mic ca statură și importanță.

– Gândesc că ești însurat, fiule, nu? Însurat de mult, gândesc, cu familie și copii, nu? Cum mai e locu' vechi? Mai pescuiești cu undița? Mai participi la lupte? Mai dai fuga la Guernsey pentru o picătură de tărie? Ceilalți ce mai fac? Jud mai trăiește? Jud și vaca aia grasă, Prudie?

– Da, mai trăiesc, deși nu mai stau la mine, acum locuiesc în Grambler. Da, sunt însurat și am un fiu. Nu, nu mai particip la lupte, n-am mai făcut-o de zece ani – doar din când în când la mânie.

Tholly râse zgomotos, apoi își trase sufletul:

– Blestemat fie pieptul ăsta al meu, mă omoară în dimineața asta. O, eu am participat regulat la lupte până anul trecut, când mi-am pierdut brațul... Încă mai port cu mine oscioarele. Zornăi un săculeț de in atârnat de brâu și-l privi pe Ross zâmbind. Am auzit că Agnes a murit. Mai știi ceva despre Lobb sau Emma?

Copiii lui.

– Sunt amândoi prin apropiere. Lobb spală minereu de cositor în Sawle Combe. Emma este slujnică la bucătărie la familia Choakes. Agnes n-a mai trăit decât trei ani după ce ai plecat.

– Biata de ea! A fost întotdeauna o vrăbiuță răbdătoare și bolnăvicioasă și, zău, tinere dom' căp'tan, dacă n-a trebuit să fie răbdătoare cu mine!

Chiar și frazele erau dintr-o viață de mult dusă. Cu mult înainte să lupte cu regimentul 62 de Infanterie, pentru câțiva aleși, Ross era cunoscut drept „Tânărul Căp'tan", ca să-l deosebească de „Bătrânul Căpt'an", taică-său. Joshua nu-și câștigase titlul datorită vreunui serviciu militar, ci pentru că deschisese mina Wheal Grace; așa

devenise căpitan în minerit[1], ceea ce pentru locuitorii din Cornwall era mai important decât un titlu militar.

– O să mă duc să-i văd într-o bună zi, spuse Tholly. Cu cine crezi că seamănă, cu mine sau cu ea?

– Lobb este ca maică-sa. Emma aș zice că aduce mai mult cu tine. O fată înaltă și frumușică. Oare face douăzeci de ani? Sau douăzeci și unu?

– Nouăsprezece. Lobb o să facă douăzeci și cinci. S-a căsătorit vreunul?

– Lobb. N-o cunosc pe nevasta lui, dar au cinci copii. Din câte știu, Emma nu s-a măritat încă.

În tăcerea care se lăsă din nou între ei, începură să bată cele două clopote de la biserica St. Mary. Cadența lor plutea peste orășel, peste murmurul și freamătul câmpurilor unde se ținea târgul; nu era pe de-a-ntregul un dangăt, ci venea mai degrabă dintr-o lume mai domoală, mai pașnică și mai melodioasă. Țipetele ascuțite ale băieților, mugetul prelung al vreunei vaci, strigătul îndepărtat al vreunui saltimbanc erau înăbușite de sunetul purtat de vânt al clopotelor de biserică.

– Într-o bună zi, o să vin să te văd, fiule, spuse Tregirls. Zâmbi, dezgolind o mulțime de dinți stricați. Asta dacă sunt bine-venit. De când nu mai sunt pe mare, nu prea mi-a mers bine. Cumpăr și vând și-mi duc zilele de azi pe mâine. Nu vrei să-ți vând ceva acum? Ceva să-i duci nevesticii?

– Aia e taraba ta? Ce ai?

– Tot ce ți-ar putea trece prin minte. Îți vând orice vrei, poate mai puțin asta. Ridică brațul cu cârlig. Acum îl folosesc pentru femei. Le agăț cu el de gât ca să nu poată să se zbată și să fugă.

– Ai rămas același Tholly. Păi, nu vreau pui de buldog. Nu este un sport care să-mi placă. Mă bătea gândul să iau un cal, dar nu mă grăbesc cu asta...

Tholly Tregirls lăsă cana cu bere cu o bufnitură.

– Am exact ce vrei, băiete. Întinse brațul cu cârlig să-l bată pe Ross pe umăr, dar se abținu. În spatele tarabei sunt două iepe splendide, și una ar putea fi a ta pentru prețul potrivit. Cea mai grozavă e o iapă bălțată strașnică, tânără, nu are mai mult de trei ani, o afacere pe cinste. O cheamă Judith. Hai să ți-o arăt! Să ți-o arăt. Deși te rog

[1] În Cornwall, toate operațiunile practice din minerit erau controlate de agenți sau căpitani. (n.tr.)

să nu te superi dacă vorbim cu glas scăzut, fiindcă nu am autorizație pentru negoțul ăsta.

Judith era slabă și neîngrijită, cu toate că încercase cineva prin cine știe ce mijloace abjecte să-i dea un pic de strălucire pielii. „Bălțată" era o exagerare, fiindcă era maro, cu doar trei pete albe, nesemnificative. Avea vânătăi la genunchi și un ochi care-i fugea. Îl lăsă însă pe Ross să-i examineze dinții fără să protesteze.

– Ăsta nu-i cal, e ponei, spuse Ross.

– A, o să mai crească o vreme. E de rasă, asta pot să ți-o spun, tinere căp'tan.

Părea ușor de strunit, pe de o parte, iar ochiul care-i fugea putea fi mai degrabă de la un nerv decât semn că-i nărăvașă.

Ross îi dădu drumul la bot.

– Cu femeile mă mai poți păcăli, Tholly, dar cu caii, nu. Are șase sau șapte ani, pe puțin. Uită-te la incisivii ăia. N-ar trebui să tragi pe sfoară un prieten vechi.

Tregirls lăsă umerii în jos și tuși zgomotos.

– Ai avut întotdeauna ochi, băiete, fie că-i vorba de femei *sau* de cai. Mi-ar plăcea să te fac partener... Numai treizeci și cinci de guinee și e a ta. Nu câștig nimic de pe urma ei – dar nu am bani deloc, și fac sacrificiu' ăsta de dragul vremilor trecute.

– Mai crește un pic sacrificiul și s-ar putea să mă intereseze.

În timp ce se târguiau, lui Ross îi trecu prin cap că, dacă va cumpăra de la omul ăsta, probabil va face o afacere proastă. Era posibil ca multe lucruri să nu fie în regulă, fiindcă voia să-l tragă pe sfoară. Dar un sentiment confortabil că această sumă de bani nu mai conta pentru el îi submina rațiunea. Ajuta un vechi prieten; chiar și în cel mai rău caz, nu putea fi o pierdere totală; iapa ar fi putut fi folosită drept ponei de mină.

Așa că făcu târgul, dar nu cu toată inima, și imediat douăzeci și șase de guinee trecură în alt buzunar. Bartholomew Tregirls părea impasibil la toate schimbările care se petrecuseră în cei treisprezece ani cu bărbatul mai tânăr: caracterul dominant dintre ei doi; era gata să reia chiar aceeași relație veche, de unchi sfătos. Ross nu-l dezilzionă. Tregirls nu era prost și învăța sau putea fi învățat dacă se ivea ocazia. Dar asta era o întâlnire întâmplătoare care s-ar putea să nu se mai repete, o dispută între doi oameni – odinioară prieteni care-și văzuseră de mult fiecare de drumul lui. Ross nu credea că Tregirls se va întoarce la vechile locuri pe care le frecventa. Nu fusese iubit în satele din ținut, mai ales printre bărbații însurați.

Capitolul 6

Deși nu locuise niciodată la mai mult de vreo trei kilometri de mare, Morwenna Chynoweth nu se dusese decât rareori s-o vadă și cu siguranță nu fusese conștientă de prezența ei când era la Trenwith. Taică-său, un om cu gândire puritană, cu o înclinație consecventă către biserica protestantă, nu-și luase religia în glumă și considera că plimbările la mare nu sunt potrivite nici chiar pentru copiii lui cei mai mici. Cât despre fiica cea mai mare, era prea ocupată s-o ajute pe maică-sa la treburile casei, cu ceilalți copii sau cu activitățile caritabile și sociale ca să mai aibă timp să călărească de plăcere sau să-și viziteze prietenii. Când abia devenise adolescentă, fusese de patru ori cu taică-său atunci când predicase în parohii aflate pe coastă, dar de fiecare dată nu prea avusese ocazia să se bucure sau să admire marea.

Aici era altfel. O fată la fel de serioasă în unele privințe ca și tatăl său, cu idealuri religioase și cu un puternic simț al datoriei, venise la această întrevedere la fel de îndurerată de despărțire ca și îndurerata ei familie, dar ferm hotărâtă să fie tot ceea ce trebuia să fie o guvernantă capabilă. Totuși, în ciuda faptului că-și mai pierduse din prestigiu în noua sa poziție, își dădu seama că începe să se distreze mult mai mult decât în vechea ei viață. Geoffrey Charles era încăpățânat și inteligent, dar nu-i era mai greu să-l controleze sau să-l învețe decât îi fusese cu surorile ei; domnul Warleggan, deși o speria un pic, era destul de amabil în felul lui impersonal; verișoara Elizabeth fusese bunătatea întruchipată și se dăduse peste cap să-i aline orice sentiment de disconfort sau rușine ar fi simțit acum, cu noile ei responsabilități; în plus, erau tot timpul servitori care făceau treburile cu adevărat înjositoare. Ba mai mult, putea să-l ducă pe Geoffrey Charles în câte plimbări voia – afară în natură, pe stânci, pe plajă – și nu de plăcere, ci ca parte a sarcinilor ei. Și avea întotdeauna la dispoziție un ponei.

Trenwith era la puțin mai mult de un kilometru de mare, dar acolo unde terenul moșiei se mărginea cu marea, erau numai stânci abrupte, cu unu sau două mici golfulețe pline de alge, unde se putea ajunge doar pe niște cărări înguste și primejdioase. La vreun kilometru spre stânga (dacă priveai spre mare), terenul cobora spre

Golful Trevaunance, dincolo de care era satul St. Ann. La ceva mai mult de un kilometru spre dreapta era satul Sawle cu un intrând plin de prundiș care se înălța apoi într-o stâncă scundă și ascuțită înainte de a ajunge la proprietatea căpitanului Ross Poldark. La reflux, la Trevaunance și la Sawle nisipul era fin; în zone în general inaccesibile erau fâșii înguste de nisip auriu fascinante; dar de departe, cel mai grozav nisip și cea mai frumoasă plajă erau la Hendrawna, chiar dincolo de moșia căpitanului Ross Poldark și care aproape intrau pe proprietatea familiei Treneglos; vreo șase kilometri și ceva probabil dacă te duceai direct, vreo opt sau nouă dacă ocoleai.

Morwenna nu aflase încă motivul înstrăinării dintre cele două familii, dar știa de acest lucru. Adică cei din familia Ross Poldark erau rareori menționați; și, la un moment dat, când Geoffrey Charles pomenise numele în prezența altora, efectiv îi retezaseră vorbele. Nu prea putea spune în ce consta dușmănia, ce rău – real sau închipuit – se comisese și cum și cine fusese ofensat. Când era abordat subiectul, George devenea brusc amenințător, iritabil, înclinat spre sarcasm, care însă nu era deloc îndreptat spre Elizabeth. Și ea era în egală măsură iritabilă, rece; erau perfect de acord în antipatia lor. Era o situație bizară pentru Morwenna care, indiferent de neajunsurile vieții de acasă, legase întotdeauna imediat relații de prietenie afectuoasă cu toți verii pe care-i întâlnea. În mod evident, cei din familia Ross Poldark făcuseră ceva de neiertat. Era greu să-ți închipui ce anume. Era curioasă din fire, dar nu îndrăznea să o întrebe pe singura persoană care probabil că i-ar fi spus. Nu simțea deloc repulsie față de mătușa Agatha; se găsise prea deseori în compania unor oameni foarte bătrâni și pe moarte; dar nu se putea hotărî să țipe întrebările în urechea păroasă; erau informații pe care trebuia să la caute fără zarvă, nu zgomotos ca o salvă de tun.

Elizabeth nu le interzisese propriu-zis ca în plimbările lor să se apropie de moșia Nampara, dar Morwenna simțea că s-ar abate de la instrucțiunile ei dacă l-ar duce pe Geoffrey Charles acolo; așa că ori de câte ori se duceau pe plaja Hendrawna, făceau un ocol, lăsându-și ponei i priponiți de un stâlp de granit la dune și ajungeau pe jos la plajă unde dunele unduitoare lăsau locul unei bariere de stânci scunde, un fel de contrafort, pe care funcționa mina Wheal Leisure. De acolo de unde ieșeau se vedeau coșurile de la Nampara House, cam la vreo doi kilometri depărtare.

Sfârșitul lui iunie veni cu vreme frumoasă, cu un vânt dinspre est atât de ușor, că abia se simțea. Morwenna și Geoffrey Charles

se duceau destul de des la această plajă – cu un servitor, bineînțeles, pe care îl lăsau însă cu poneii. Geoffrey Charles descoperise bucuria de a merge prin apă, și se plimbau amândoi afundându-și picioarele în marea care-și croia blând drum spre mal. Uneori se întâlneau cu oameni care le dădeau bineț când treceau pe lângă ei; oameni sărmani scormoneau după orice aducea fluxul și ar fi fost cât de cât valoros: femei gârbovite înainte de vreme, foști mineri flenduroși care tușeau cumplit, copii de pripas subnutriți, mame cu un cârd de prunci după ele; din când în când câte un miner încă în activitate, venind de la mină și care se plimba sau arunca gunoi să fie înghițit de apă. Dar din aceștia erau puțini, mai ales în zilele mai liniștite când marea era prea calmă ca să aducă ceva la mal. Servitorului nu-i plăcea să-i lase să plece singuri, dar, după cum bine spunea Geoffrey Charles, caii erau mult mai valoroși decât ei pentru hoți și oricum, de unde stătea, Keigwin îi vedea de obicei. Odată, la început, merseseră în galop pe plajă, dar să se ducă cu poneii până pe plajă și înapoi era o treabă primejdioasă, cu o porțiune abruptă de trecut.

Într-o miercuri, la începutul lui iulie, văzură un bărbat venind spre ei, iar Geoffrey Charles îl recunoscu în el pe unul din tinerii pe care-i surprinseseră cărând grinda de vapor pe proprietatea lor. Când se apropiară, îi recunoscu și el și veni spre ei călcând apăsat pe nisipul ud; duse mâna la cap și spuse:

– Ia te uită! Conașul Geoffrey. Și domnișoara Chynoweth. Asta da surpriză! Ziua bună, la amândoi! Bună vreme, nu?

Schimbară câteva vorbe, apoi tânărul spuse:

– Vă plimbați? Pot să fac și eu câțiva pași cu domniile voastre?

Ținu pasul cu ei fără să aștepte încuviințarea lor. Era cu capul descoperit și desculț, cu pantalonii de dril suflecați până deasupra genunchilor și legați acolo cu cânepă. Morwenna știa că nu ar trebui să tolereze atitudinea lui veselă și prietenoasă, dar nu părea să fie în fapt nici urmă de lipsă de respect și, cum Geoffrey Charles era în mod evident atât de prietenos, îi era greu.

– De multe ori vin pe plaja asta să mă plimb de îndată ce găsesc o oră liberă. E cea mai grozavă plajă pe care am fost. Nu v-am mai văzut altă dată. Ați venit călare sau pe jos, nu? Poate că o știți mult mai bine decât mine.

Geoffrey Charles voia să știe despre construcția căsuței, dacă grinda se potrivise și cum o fixaseră. Construcțiile de orice fel îl fascinau. Drake încercă să-i explice problemele cu care se confruntaseră. Conașul Geoffrey trebuia să vină cândva să vadă. Era înapoi, peste deal,

la numai vreun kilometru și ceva de aici. Dacă domnișoara Chynoweth nu se supără. Geoffrey Charles spuse că sigur va veni și că sigur că domnișoara Chynoweth nu se va supăra.

Apoi Drake zise:

– Ați văzut Izvorul Sfânt? Dar sigur că l-ați văzut. Eu sunt cel străin de locuri...

Geoffrey Charles auzise despre un izvor sfânt, dar nu fusese să-l vadă.

– Păi, e cam la un kilometru de aici, ții drumul până spre Stâncile Negre. Zece minute, și ești acolo. Vedeți bariera aia de stânci care se înalță în zare? Veni mai aproape de Morwenna și-i arătă cu mâna.

– Da, o văd. Dar este prea departe ca să mergem azi.

– O, *nu*, spuse Geoffrey Charles. Nu sunt decât zece minute de când suntem pe plajă, Wenna! Nici nu am mers prin apă încă. Putem să ajungem ușor. Keigwin n-o să se supere. Dau fuga să-i spun ce vrem să facem.

– Nu cred că mama ta ar vrea să ne depărtăm așa de mult de el...

– O să am grijă să nu pățiți nimic, domnișoară Chynoweth, spuse Drake, privind-o cu o admirație plină de respect. Dacă conașul Geoffrey vrea, ajungem cât ai clipi, și e greu să găsești izvorul fără cineva care să-ți arate drumul.

Geoffrey Charles o luă la fugă să-i spună servitorului, iar cei doi tineri o luară fără grabă spre stânci.

– Am auzit vorbindu-se că nu sunteți prin părțile astea de mult mai mult timp decât fratele meu și cu mine, domnișoară Chynoweth.

– Cam de vreo nouă luni.

– Cam la fel ca noi. Mă numesc Drake Carne, domnișoară Chynoweth. Sper că-mi veți ierta libertatea de a vă sugera să mă plimb cu domnia voastră...

Morwenna înclină capul.

– Pres'pun că n-ați cunoscut-o pe sor'mea, doamna Ross Poldark, nu-i așa?

– Nu...

– Nu credeți că-i sor'mea?

– O, ba da.

– E o persoană grozavă. Puternică și deșteaptă. Mi-ar plăcea s-o întâlniți.

– Nu vin prea des pe aici, numai când călăresc cu Geoffrey Charles.

– Păi, e nepotul ei, cum ar veni. Prin alianță. Și nu l-a văzut de mai bine de trei ani.

Ea spuse:

– Cred că între cele două familii nu există cele mai bune sentimente. Ca nou-venită, nu se cuvine să întreb de ce. Dar până nu se îmbunătățește situația, nu pot să-l aduc pe Geoffrey Charles la Nampara. De fapt, nu sunt sigură că mama lui ar fi de acord cu plimbarea pe plaja aceasta.

– Nu-i spuneți, vă rog.

– De ce?

– Fiindcă atunci n-ar trebui... n-am putea... este cea mai grozavă plajă din împrejurimi.

Morwenna îl privi cu ochii ei negri și serioși. Păcat că la cineva din clasa ei socială tot ceea ce spusese el putea fi considerat afabil și politicos, în timp ce venind de la unul ca el, nu putea fi decât impertinență. Păcat că era cel mai chipeș tânăr pe care-l văzuse ea vreodată.

– Arătați-ne vă rog acest izvor, domnule Carne; ar fi foarte amabil, sunt convinsă.

Gâfâind, Geoffrey Charles îi prinse din urmă și trecu în fugă pe lângă ei. Apoi îi așteptă, cu mâinile în șolduri, până îl ajunseră.

– Mi-ar plăcea să fiu îmbrăcat ca tine, Drake. Așa te cheamă, nu? Mi-ar plăcea să fiu îmbrăcat ca tine. Hainele acestea, mereu mi-e frică să nu le murdăresc. Sunt potrivite pentru o petrecere, nu pentru un pierde-vară de la țară.

– Se potrivesc cu clasa dumneavoastră, conașule Geoffrey, spuse Drake. Dar dacă o să fiți atent, n-o să le stricați. Este doar un pic de urcat.

– De urcat? N-ai zis asta, spuse Morwenna.

– Păi e ceva mai mult de nouă metri, și ăia ușor de suit.

Din loc în loc, până spre capătul plajei Hendrawna, spre mare se întindeau stânci și dune, și trecură pe lângă două roci stâncoase, după care Drake se opri.

– Mai bine o iau eu înainte, spuse el. Apoi, dacă ar putea să mă urmeze domnișoara Chynoweth, aș putea s-o ajut la urcat; iar dumneavoastră conașule Geoffrey, o să fiți în urma ei ca s-o ajutați la rându-vă, la nevoie.

Ajunseră sus. Fusese, așa cum spusese Drake, un urcuș ușor, iar Morwenna s-ar fi cățărat până sus ca o pisică dacă nu ar fi împiedicat-o fusta și încăpățânarea ei de a nu și-o ridica. Așa că fusese nevoită să-l ia de mână pe Drake de două ori, iar dacă se gândea mai bine, era posibil ca asta să fi fost o alegere mai proastă. Mâna lui era caldă, iar a ei rece. Între ei se transmitea un fel de fior electrizant.

În vârf, traversară o mică platformă înverzită până la o stâncă spânzurată deasupra mării. Cam la treizeci de centimetri ridicat de la sol de marginile stâncoase, era un ochi de apă de vreun metru de la un capăt la celălalt.

– Ăsta este, spuse Drake. E apă proaspătă – gustați – deși e așa de aproape de mare, și se zice că a fost binecuvântată de Sf. Sawle acu' mai bine de o mie de ani și a fost folosită de toți peregrinii creștini din vechime care străbăteau coasta de la o mânăstire la alta. Gustați, e apă pură!

– Știi toate aceste lucruri – așa de curând venit, spuse Morwenna.

– Bătrânul Jope Ishbel mi-a povestit – ăla de lucrează la Wheal Leisure. El le știe pe toate. Dar, țineți cont, a trebuit să vin să mă conving singur.

– Ce apă minunată, spuse Geoffrey Charles. Încearcă, Wenna.

Ea gustă:

– Aa!

– E și un izvor al dorințelor, sau așa se zice. Ce trebuie să faci, spune Jope Ishbel, e să bagi degetul arătător adânc în apă și să faci trei cruci cu el spunând „Tatăl, Fiul, Duhul Sfânt", și după asta ți se împlinește dorința.

– E un sacrilegiu, spuse Morwenna.

– Oh, nu. Oh, iertare, domnișoară Chynoweth, da' nu e. E un loc la fel de sfânt ca și o biserică. În biserică nu ne rugăm pentru diverse chestii? Eu fac asta. Dumneata o faci. Și dumneata, conașule Geoffrey.

– O, da, sigur că da, eu o să-mi pun o dorință. Arată-mi! Spui cu voce tare?

– Doar rugăciunea, nu și dorința. Uite, așa! Drake își suflecă mâneca, înmuie degetul și mâna în apă, aruncă o privire iute spre Morwenna. Apoi făcu cele trei cruci spunând „Tatăl, Fiul, Sfântul Duh" și scoase repede mâna fără să scuture picăturile de apă. Trebuie să o lași să se usuce, mai spuse.

Foarte intrigat, Geoffrey Charles îl urmă imediat, după care o bătu la cap pe Morwenna să facă și ea la fel. La început ea refuză, dar curând cedă. În timp ce bărbatul cel tânăr și băiatul o urmăreau, își scoase un inel mic cu granat și îl puse pe o piatră, apoi își suflecă mâneca hainei de călărie, atât cât să rămână dezgolită încheietura mâinii și brațul delicat, până la cot. Băgă mâna în apă, cu degetul întins, reflectă un moment, după care făcu trei cruci și murmură

rugăciunea. Cum era așa aplecată, părul îi căzu spre față, lăsând să se zărească un crâmpei de obraz și din lobul urechii.

– Nu, nu încă! spuse Geoffrey Charles când ea își îndreptă spinarea și începu să-și lase mâneca în jos. Trebuie s-o lași să se usuce!

Rămaseră toți tăcuți. Și marea era liniștită, singurul sunet era cel al brizei care tulbura vegetația de pe creasta stâncii și trilul unei ciocârlii în înaltul cerului.

– Ce ridicoli părem probabil cu toții! spuse Morwenna calmă, punându-și inelul pe deget. Sunt sigură că vechii călugări nu ne-ar considera niște pelerini serioși, așa cum ne punem dorințele frivole la acest izvor.

– A mea nu a fost neserioasă, spuse Drake.

– Nici a mea! spuse Geoffrey Charles. Nu prea poți să spui că e neserios când ceri... Se opri la țanc, și râseră cu toții.

Când ajunseră la coborâș, Drake zise:

– Cam la un kilometru mai încolo, lângă Stâncile Negre, sunt niște peșteri grozave. Una se cheamă Mânăstirea. Înăuntru e exact ca o biserică măreață: cupole, stâlpi, naos. Într-o bună zi mi-ar plăcea foarte mult să vi le arăt, dacă vă interesează.

– O, *da*! spuse Geoffrey Charles. Ne-ar plăcea, nu-i așa Morwenna? Când am putea să mergem? Când?

– Nu este un lucru pe care să-l poți face fără permisiunea mamei tale.

– E mult mai ușor decât asta, spuse Drake, Nu e de urcat. Mergi numai pe nisip. Dar dacă mi-ați spune ziua, aș aduce lumânări, fiindcă cu lumânări se vede mai bine.

– Oh, Wenna! spuse Geoffrey Charles. Trebuie să mergem!

– Poate că poți *tu* s-o convingi pe mama ta, spuse Morwenna sceptică. Știi cât de multe ar face pentru tine.

Începură să coboare, lucru nu prea ușor pentru o femeie îmbrăcată de călărie.

– Știți de ce se cheamă Stâncile Negre? întrebă Drake oprindu-se la jumătatea drumului. Un răspuns simplu: pentru că și acum, cu soarele bătând din plin pe ele, sunt întunecate ca noaptea. Ați mai fost așa de departe, conașule Geoffrey?

– Nu. N-am mai fost niciodată atât de departe.

– Nici *eu* nu am mai fost așa de departe. Nu încă. Haideți, domnișoară Chynoweth, lăsați-mă să vă ajut!

– Nu, mulțumesc.

– Lăsați-mă! Altfel nu sunteți în siguranță.

– Mă descurc.

– Vă rog... Îi luă brațul și-i ținu mâna, ca pe o comoară de-abia dobândită.

Demelza nutrise întotdeauna o afecțiune specială pentru bibliotecă. Când, copilă fiind, venise pentru prima oară aici, ca servitoare, petrecuse acolo multe ore din timpul ei, explorând încăperea veche și neîngrijită și comorile pline de mucegai pe care le adăpostea. De atunci, o mare parte din rămășițele unui sfert de veac fuseseră aruncate sau date, iar piesele mai bune fuseseră reparate și aduse în casă. La capătul cel mai îndepărtat, era o trapă care dădea într-o încăpere mai mare construită pentru scopuri de care Demelza prefera să nu-și amintească. În afară de pereți, din încăpere nu prea mai era nimic care să merite salvat. Acoperișul ar fi trebuit demolat, toate ramele ferestrelor, scoase, podeaua, înnoită, căci era toată putrezită.

Prima idee a lui Ross, care-i venise când bunăstarea lor abia înmugurea, fusese să unească biblioteca cu salonul casei pentru prima oară. (Niciodată terminată, nu fusese niciodată altceva decât un depozit de vechituri, în cel mai bun caz.) Dar odată ce starea lui financiară devenise mai sigură, și felul în care vedea lucrurile se schimbase în mai bine. Încăperile pe care le văzuse în casa de la Londra când fusese s-o viziteze pe Caroline Penvenen, îmbunătățirile de la Trenwith, o încăpere elegantă văzută din întâmplare într-una din cele două case din Truro, toate acestea îl inspiraseră, îi dăduseră ideea de a construi și de a decora cel puțin o încăpere la Nampara, pe cea mai mare, într-un mod potrivit cu un stil de viață mai elegant. Așa încât plănuiseră să pună o podea din stejar lustruit, să aplice stucaturi delicate pe tavan, și poate să facă pereți din lambriuri ușoare de pin. Dar perspectiva unui al doilea copil îi făcu să reconsidere lucrurile. În momentul de față erau șase dormitoare; destul de puțin, dat fiind că dormeau acolo și patru servitori. În curând și Jeremy va avea nevoie de o cameră a lui. Nu existase niciodată o altă intrare în bibliotecă decât dacă ieșeai afară sau prin dormitorul lui Joshua cu patul din firidă. De ce să nu transforme dormitorul lui Joshua de la parter în sufragerie și să ridice biblioteca la etaj, la același nivel cu restul casei, să construiască două dormitoare mai mari deasupra ei, și să facă intrări spre amândouă prin depozitul de vechituri și bufetul din lemn de măr care acum erau deasupra dormitorului lui Joshua?

Lipsa de meșteri calificați sau măcar semicalificați ar fi fost unul dintre obstacolele în calea unui asemenea proiect. Atunci când

o ridicase Joshua, Nampara House fusese construită ca să fie funcțională, iar oamenii care lucraseră la ea erau la fel de puțin cizelați ca și casa pe care o construiseră. Dacă în treizeci și cinci de ani casa mai evoluase, calitatea meșterilor pe care-i puteai găsi era neschimbată. Probabil că ar fi trebuit să aduci zidari de la Bath sau Exeter. Tâmplari care să pună un acoperiș nou erau ușor de găsit, dar nu și unii care să facă o ușă frumoasă sau o poliță de cămin. Pietrarii puteau să construiască un perete care să țină o veșnicie, dar puțini din zonă puteau să lucreze granitul dur sau să facă ornamente în ardezie.

Drake muncise la mină în primele săptămâni, dar curând fusese mutat să înceapă să desfacă biblioteca, și dovedi rapid că este cel mai bun tâmplar din împrejurimi, cu toate că nu era meseria lui.

Într-o zi, când Ross era plecat, Demelza intră în bibliotecă în căutarea unei huse de protecție pentru mobilă, când Drake o întrebă:

– Surioară, nu aveți deloc relații cu oamenii de la Trenwith?

Ea răspunse:

– Nu, Drake.

Doar atât, și nimic mai mult.

– Conașu' Francis, care a murit, era vărul căp'tanului Ross. Așa-i?

– Așa este.

– Nu țineau unu' la altu'?

– Au avut niște neînțelegeri. Dar în ultimii ani de viață ai lui Francis au fost buni prieteni.

– Te-am mai întrebat despre Geoffrey Charles. Nu ți-ar plăcea să-l vezi?

– Aș fi fericită să-l văd, dar mama lui și tatăl lui vitreg nu vor ca el să ne vadă.

Drake luă două cuie dintre dinții lui puternici și le puse pe o băncuță:

– Nu e prea multă înverșunare în lumea asta, surioară? Nu crezi?

– O, ba da. Dar, ascultă-mă pe mine, Drake, aici e vorba de o înverșunare pe care nici o rugăciune creștină n-o va face să dispară. Nu am de gând să-ți explic mai pe îndelete, dar așa stau lucrurile.

– Dacă nu ți-e cu supărare, înverșunarea e dinspre partea lor sau dinspre a voastră?

– Dinspre ambele părți.

Demelza găsise husa pentru mobilă și acum răsfoia niște registre vechi de acționari. Bărbia ei trăda o anumită fermitate.

El spuse:

– Sam și-ar dori să te întorci spre Hristos, surioară.

Demelza se încruntă la carte, și își dădu o buclă de păr la o parte:

– Sam își dorește prea multe.

– Îți dorești vreodată cu ardoare să-l găsești pe Mântuitor?

– Nu sunt așa de învățată cu chestiile astea.

– Păi, nici noi nu suntem...

– Dar credeți că voi știți?

– Nu e o chestie de învățătură. Chestia e să simți că ți-e sufletul mort și prins în lanțurile nelegiuirii, și atunci cauți iertarea lui Dumnezeu.

Ea își înălță capul și-l fixă cu o privire plină de sinceritate. Pe *el* nu-l mai auzise niciodată vorbind astfel:

– Și voi ați obținut-o?

– Io cred că da. Mai ales Sam.

– Sam e mereu mai cu moț, spuse ea. Îmi amintește de tata.

– Oh, da' nu e ca tata. Tata a fost... a fost un nebun. Se bătea pentru Iisus exact la fel cum se bătea când era beat. Sam e blând. E un creștin înnăscut, Demelza.

Nu-i spunea prea des pe nume. Ea zâmbi:

– Poate că eu nu sunt așa. Poate că asta nu merge la mine. Mă duc la biserică o dată pe an cu căpitanul Poldark. În ziua de Crăciun mergem împreună și ne împărtășim. În restul timpului încerc să mă port așa cum trebuie să se poarte un creștin. Poate că avem un vecin pe care nu-l iubim ca pe noi înșine, dar cu cei mai mulți încercăm să conviețuim în pace și prietenie. Mă gândesc că poate necazul cu mine – sau o fi problema cu voi?...

– Poftim?

– Nu sunt așa de convinsă de *păcat*, frate. O, știu că aș putea face mai mult aici, dincolo sau aiurea. Și, desigur, nu-l iubesc îndeajuns pe Dumnezeu. Sunt... pământească. Nu mă uit la un chip de pe cruce, mă uit la lucrurile din jurul meu. Pe *acelea* le iubesc; soțul meu, copilul meu, câinele meu, grădina mea, spineta mea, dormitorul meu, căminul meu. Pământești. Înțelegi? Dar pentru toate acestea nutresc un șuvoi de iubire. Acestea sunt mai importante pentru mine decât un Om așezat pe un tron în Ceruri. Sper că dacă am să-I pot explica acest lucru atunci când Îl voi vedea, să înțeleagă și să vadă lucrurile așa ca mine...

– Dar, nu înțelegi că Hristos este printre noi tot timpul? Iubește-L pe El mai întâi, și apoi restul se va schimba de la sine.

Ea rămase tăcută. Apoi spuse:

– Nu cred că vreau să se schimbe totul, Drake. Cred că vreau să fie exact așa cum e acum.

Drake suspină:

– Of, în fine, i-am promis lui Sam că o să încerc.

– I-ai promis... Râse. Deci așa se explică totul! Nu sunt vorbele tale, ci ale lui *Sam*. Ar fi trebuit să-mi dau seama.

Drake luă ciocanul și-l țintui cu privirea, frustrat:

– *Nu*. Nu, surioară, nu-i adevărat. Eu sunt mântuit și cu mila lui Dumnezeu, exact la fel cum e și el. Dar, între noi, el e mai hotărât în încercarea de a-i salva pe alții. Și el s-a gândit – noi ne-am gândit... Apucă un cui și-l bătu unde era nevoie.

– Și v-ați gândit că sora voastră e complet în beznă și înstrăinată de Dumnezeu? Nu așa se spune?

– Păi, e normal, nu-i așa, să te gândești la cei apropiați ție? Iar Sam știe că eu sunt mai apropiat de tine decât el. Și crede că pe mine mă placi mai mult decât pe el...

– Dacă o să bați cuiele așa, va trebui să le scoți din nou. Și o să se crape lemnul...

Întoarse pagina unui registru de acționari, și spuse:

– Îmi pare rău, frate. Ar trebui mai întâi să încerci să-l convertești pe căpitanul Poldark.

– Nu îndrăznesc, răspunse Drake.

– Nici eu n-aș îndrăzni, spuse Demelza. Dar, cu toate acestea, nu-mi spune că nu este un om bun!

Drake înțelese că nu putea face mai mult:

– Păcat, mare păcat! Biblioteca asta...

– Ce-i cu ea?

– Sam se gândea... Doar se gândea. Că pe măsură ce se dezvoltă societatea, ăsta ar fi un loc grozav pentru adunările noastre.

Joe Nanfan intrase în bibliotecă cărând o scândură ieftină. Fiindcă fusese rănit anul trecut când se prăbușise mina, se apucase de tâmplărie și învăța rapid. Demelza lăsă să scape un icnet îndelung reprimat:

– Cred că sunt convinsă că *amândoi* semănați cu tata.

Drake îi zâmbi nesigur, se ridică și plecă.

Mai târziu în seara aceea, cum Ross încă nu venise, Drake veni s-o vadă în grădină:

– Iartă-mă, surioară, dacă mi-am permis prea multe în după-amiaza asta. Sper că nu ne ții de rău.

Demelza spuse:

– N-aș putea să nu țin de rău pe cineva care vrea să folosească noua noastră încăpere drept casă de rugăciune.

Râseră amândoi.

– Dar, serios, spuse el.

– Serios, zise ea, ești un băiat fermecător, Drake. Tremur pentru fetele din împrejurimi.

El se schimbă la față:

– Ei, poate că da, poate că nu. Teamă mi-e că nu-i așa de ușor cum pare... Surioară, mai vreau să te rog ceva, și aici e vorba despre mine, da' poate că nici așa n-ar trebui să te rog...

– Sunt convinsă că nu ar trebui, spuse Demelza. Și sunt convinsă că o vei face.

– Păi... știu să citesc, dacă o iau încet și cu grijă; dar nu avem decât o singură Biblie amândoi, iar Sam o poartă cu el tot timpul. Îmi mai citește din ea, dar asta nu mă ajută *pe mine* cu cititul. Și nu știu să scriu. Adică pot să mă iscălesc, dar nimic mai mult. Vreau să învăț.

– Ai nevoie de o carte? Asta o poți avea, cu plăcere, deși nu avem o varietate prea mare. Încă o Biblie?

– Păi, surioară, dacă poate să fie o altă carte, aș prefera asta, fiindcă avem deja o Biblie. Vreo carte bună, poate, care să mă ajute să învăț două lucruri în același timp, cum s-ar zice. Și totodată, adăugă el în momentul în care Demelza se pregătea să deschidă gura, dacă o să învăț să scriu, mi-ar plăcea foarte mult să mă ajuți tu. Să vezi ce scriu, să-mi spui unde greșesc. D-astea. Poate vreo zece minute pe zi, nu mai mult.

Demelza contempla o nalbă din grădină, care trebuia deja sprijinită cu un arac, altminteri la primul vânt avea să cadă la pământ. Nalbele nu erau potrivite deloc pentru coasta asta, și ar fi renunțat la ele de mult dacă nu le-ar fi iubit atât de mult. Aici era nevoie de lucruri mai solide, care să nu crească așa de mult. În orice caz, începea să înțeleagă – și asta n-o încânta deloc – că grădinii îi mergea bine numai primăvara. Narcisele, primulele, lalelele erau întotdeauna minunate; dar solul era așa de ușor, încât căldura de vară îl usca rapid, iar plantele nu aveau cu ce se hrăni.

– Sam nu poate să facă asta pentru tine?

– Sam nu e cu mult mai bun decât mine. Acum am văzut biletul pe care l-ai scris pentru muncitori, că să nu calce prin grădina ta, și este grozav scris. Probabil că ai scris mult, surioară. Cred că ai făcut multe exerciții.

– Am început să scriu când eram de vârsta ta, Drake. Ba nu, cu un an mai mică. Sunt șapte ani de atunci. Asta cere mult timp.

– Am timp.

– Ce scriu eu! spuse ea. Ar trebui să vezi ceva documente legale, întocmite de funcționari și de alții ca ei. *Asta* înseamnă scrisul. Scrisul meu arată că un păianjen cu un picior rupt.

– Nu vreau decât să pot să-mi fac cunoscute dorințele.

– Cred că o faci foarte bine și acum, spuse ea, aplecându-se să apuce o buruiană. Trase, dar vârful se rupse între degetele ei și rădăcina rămase în pământ.

– Uite așa, spuse el și se aplecă lângă ea; își înfipse degetele lungi în solul nisipos și scoase rădăcina. Ce să fac cu ea?

– Pe grămada aia de acolo. Mulțumesc, frate. Se ridică, iar briza îi flutură părul de pe frunte. Foarte bine, Drake, o să te ajut. Cu condiția să nu te străduiești niciodată prea tare să mă convertești.

O bătu peste mână:

– Mulțumesc, surioară. E foarte frumos din partea ta și e grozav. Ești o adevărată creștină.

Capitolul 7

Ross fusese două nopți la Looe, unde stătuse cu vechiul lui prieten Harry Blewett. În timpul unei cine târzii, îi spuse Demelzei că șantierul naval al lui Blewett prospera, și că încă era dispus să-i ofere lui Ross o cotă parte din afacere. Banii pe care Ross avea să-i bage în afacere aveau să fie folosiți pentru extinderea șantierului, a cărui capacitate era în prezent suprasolicitată.

Demelza spuse:

– Ce se va întâmpla dacă războiul se va sfârși curând?

– Un șantier bun, bine condus, nu prea poate să dea faliment și să rămână o grijă efectiv. Cererea de vapoare s-ar putea să nu fie foarte mare dacă se sfârșește războiul, dar nevoia nu va dispărea cu totul, așa cum se poate întâmpla cu un filon de cositor sau de cupru.

Demelza îi mai dădu o porție de friptură de oaie și spuse:

– Și... cealaltă chestie?

– De la începutul lui iunie nu au făcut decât o singură cursă, dar doi dintre oamenii lor au făcut investigații în numele meu. Pescarii

bretoni, spun ei, se deplasează din port în port, dar numai rareori călătoresc în interior pe uscat și nu au cunoștință despre închisori sau lagăre sau despre prizonieri de război. Am oferit cincizeci de guinee pentru orice informații concrete care pot fi confirmate despre vasul englezesc *Travail* și posibili supraviețuitori. Dacă vremea va fi bună, se vor duce acolo săptămâna viitoare.

– Și de la St. Ann?

– Will Nanfan n-a aflat nimic despre Dwight, dar a auzit că prizonieri englezi din Brest au fost brutalizați de gloată, loviți cu pietre pe stradă și aruncați în închisori îngrozitoare. El s-a gândit că aceștia sunt marinari de pe vase comerciale care au fost capturați; bineînțeles că ofițerii de marină primesc tratament preferențial.

– Și nu-i spui toate astea lui Caroline?

– Bineînțeles că nu.

Demelza îi luă farfuria și spuse:

– Budincă? Sau jeleu? Sau tartă cu agrișe?

– Tartă, dacă ai făcut-o tu, și nu Jane. Mulțumesc.

O privi cum se ridică și taie tarta. Copilul ce urma să se nască nu făcuse încă nimic care să-i schimbe silueta; avea încă aceeași grație și aceeași sprinteneală, aceeași privire plină de hotărâre tinerească.

– Când eram la Looe, am cunoscut doi emigranți francezi, amândoi aristocrați. Un oarecare domn du Corbin și un oarecare conte de Maresi. L-am întrebat pe du Corbin ce s-ar putea întâmpla cu Dwight dacă a supraviețuit naufragiului. Cred însă că du Corbin trăiește încă într-o epocă a cavalerismului. El susține că pentru toți ofițerii capturați are loc în mod automat un schimb de prizonieri sau sunt eliberați condiționat și de aceea, cum nu avem vești de la el, Dwight este mort. Ceea ce cred că nu înțelege el este că chiar și într-un an și jumătate de când a plecat, condițiile din Franța s-au deteriorat. Comunicațiile sunt distruse și, până când nu va fi reinstaurată ordinea, nimeni nu poate de fapt să controleze procedeele pe care altădată le considerai firești.

Ea se așeză și-l privi mâncând. Stătea cu un cot pe masă, iar cu celălalt netezea fața de masă:

– Mă tem că, dacă nu vei avea vești în curând, s-ar putea să te duci acolo să faci chiar tu cercetări.

– Riscul ar fi mic dacă aș face asta. Nici unul dintre guverne nu a făcut încă nici o tentativă de a opri comerțul.

– Nu e vorba doar despre „guverne", cum zici tu. E vorba despre oameni. Suntem în război. S-ar putea ca unii să uite acest lucru

dacă le umple buzunarele, dar alții sigur își amintesc. Cu fiecare săptămână, ura va crește. Nu vezi ce zice Will despre mulțimile din Brest? S-ar putea să fii atacat pe mare – sau capturat și luat prizonier chiar tu – sau înjunghiat pe la spate. Ăsta este un risc. Un alt risc este să fii prins când ajungi înapoi în Anglia. Am scăpat deja o dată ca prin urechile acului. Ar fi prea mult să te mai aștepți la încă o astfel de situație.

Ross zâmbi:

– Câte pericole vezi! Presupun că ai uitat ce ți-am spus când mi-ai spus că ești însărcinată. Și mai știi ce ai răspuns? „Prin simplul fapt că trăim suntem ostatici ai sorții."

– Nu e același lucru, Ross. Este menirea femeilor – fie că sunt de condiție umilă sau nobilă –, este destinul lor să dea naștere la copii. Eu am făcut doi. De ce ar fi al treilea altceva? Dar la bărbați nu e la fel – nu este destinul lor firesc să călătorească peste mări și țări și să-și riște viața într-o țară inamică.

– Nici măcar pentru un prieten?

– Ah, știu. Știu... Îi apăru o cută între sprâncene. Mă faci să par meschină. De ce mă faci să par meschină, Ross? Pot să facă și alții ce poți face tu. Angajează-i! Avem destui bani – ăsta e un mod bun de a-i folosi.

La biserica din Sawle slujbele se țineau la unsprezece dimineața în prima și a treia duminică din lună și la două după-amiază în celelalte duminici. Cu aceste ocazii domnul Clarence Odgers spunea rugăciuni și ținea predici, iar corul și cântăreții îngăimau câțiva psalmi și imnuri, ajutați de puținii enoriași prezenți. Bătrânului Charles Poldark îi plăcuse ca slujba de seară să înceapă pe la cinci sau șase, așa că, bineînțeles, lucrurile fuseseră aranjate ca să-i convină lui; dar la vreo doi ani după ce murise, cum restul familiei Poldark nu prea se arăta interesată de biserică, s-a trecut la o oră mai convenabilă. Apoi, când a murit Francis, nu fuseseră decât Elizabeth și băiețelul ei, iar ea fusese atât de solicitată – ca timp și energie –, încât vechile obiceiuri se duseseră de râpă; în special, și lucrul cel mai regretat de către domnul Odgers, obligația săptămânală a acestei case importante de a-l hrăni pe preot. Încercările domnului Odgers de a-l face pe Ross Poldark să preia această sarcină, dar și altele eșuaseră în mod lamentabil.

Dar acum, când casa aparținea familiei Warleggan fusese statornicit un alt regim, iar domnul Odgers era mulțumit să-l vadă pe noul

stăpân la biserică în fiecare duminică, atunci când se afla acasă, împreună cu alți membri ai gospodăriei sale pe care socotea potrivit să-i aducă. Încă nu erau semne că s-ar relua vechiul obicei de a-l hrăni pe clericul cel nevoiaș; dar spre domnul Odgers venea din când în când un alt fel de ajutor, chiar mai prețios – sub formă de *bani;* și asta era atât de neobișnuit, încât omul acesta șters era foarte dornic să facă orice schimbare la serviciul religios – în formă, timp sau condiții – pe care ar fi dorit-o domnul Warleggan.

În sufletul lui, sau când era îngenuncheat, Odgers trebuia să mărturisească că lucrurile nu mai erau la fel cu domnul Warleggan cum fuseseră cu Charles sau cu Francis Poldark. Nici unul din familia Poldark nu fusese o prezență obișnuită, așa cum se dovedea domnul Warleggan. Bătrânul Charles fusese un tip dificil cu simpatiile și antipatiile lui bruște, și cu râgâielile permanente, iar tânărul Francis fusese uneori sarcastic și sardonic. Dar îl tratau ca pe unul de-al lor. Sau aproape ca pe unul de-al lor. Ceva de genul „Ți-ai pierdut locul în dimineața asta, nu-i așa, Odgers? Credeai că dorm, nu-i așa, dar asta dovedește că nu dormeam. Ha-ha-ha! Nu că ți-aș găsi vreo vină, cu toate numele astea ebraice." Sau Francis zicea: „Fir-aș al naibii, Odgers, individul ăla Permewan, cu viola da gamba; în viața mea n-am auzit un zgomot mai urât nici de la o scroafă cu purcei. N-am putea să-l rugăm să pună și niște apă în gin?" Domnul Warleggan era altfel. Domnul Warleggan îl chema acasă la el și-i spunea: „Odgers, dacă nu poți să faci rost de destui clopotari, îți trimit eu doi din oamenii mei. Ai grijă ca duminica viitoare să fie trase clopotele cum trebuie". Sau: „Am remarcat că unii dintre enoriași nu se ridică atunci când intrăm noi în biserică. Te rog să fii drăguț și să ai grijă ca pe viitor să se ridice toți". Nu era vorba despre ce se spunea, ci despre cum se spunea – nimic din acea familiaritate deschisă, ca de la bărbat la bărbat care, deși nu estompa diferențele de statut social, ajuta la disimularea lor. Mai degrabă o exagerată politețe rece care era mai potrivită între stăpân și angajat.

În ce privește cea de-a doua rugăminte, domnul Odgers nu se avântase la comentarii când fusese formulată. Fusese o vreme, la început când Odgers primise parohia, când era obiceiul ca aproape toți enoriașii nu numai să se ridice când intrau cei din familia Poldark, ci *să aștepte afară* până veneau și apoi să-i urmeze în biserică. Totul era atunci foarte natural și neceremonios, dar era considerat ca parte firească din viața satului. „Bună ziua, doamnă Kimber, sper că vă simțiți mai bine", spunea Charles când trecea. „Ziua bună, dom'le, bine

acu', mulțumesc", răspundea doamna Kimber, cu o scurtă înclinare din cap sau cu o plecăciune poate, dacă avea chef; și intrau cu toții în biserică. Dar acest obicei se pierduse treptat în scurta perioadă în care Francis ocupase această poziție, mai ales după ce plecase Verity. Nu prea avea rost de exemplu să aștepți afară dacă niciodată nu apărea nimeni din familia Poldark. Când murise Francis mersese din rău în mai rău; numărul credincioșilor scăzuse, iar cei rămași deveniseră gălăgioși; nimănui nu-i mai păsa de biserică.

Acum îi păsa cuiva, dar într-un mod diferit. Enoriașii trebuiau supuși unei alte discipline, una care nu încetase cu totul să fie disciplină, devenind un obicei ocazional, consfințit în timp. Servitorii de la Trenwith și cei care depindeau într-o măsură oarecare de Trenwith pentru comerț sau sprijin material nu prezentau nici o problemă. Dar mai erau numeroși alții, suflete libere și încrezătoare, la care domnul Odgers trebuia să mai lucreze.

Pentru început, alese să se posteze la ușa bisericii împreună cu fiul său cel mai mare, care îndeplinea sarcinile unui îngrijitor, cu câteva minute înainte de începerea slujbei. După care, de îndată ce-i vedeau pe cei din familia Warleggan apropiindu-se, îl trimitea degrabă pe fiul lui în biserică ca să-i facă pe enoriași să se oprească din sporovăială și să le spună să se ridice în timp ce el, Odgers, se ducea spre poarta cimitirului să întâmpine grupul care sosea.

Cu toate acestea, George făcea ca lucrurile să fie mult mai dificile pentru că deseori ajungea târziu. Cei din familia Poldark, ca să fim cinstiți, nu întârziaseră niciodată mai mult de trei sau patru minute, în cel mai rău caz. Dacă aveau să ajungă mai târziu sau nu puteau să vină, Charles îl trimitea pe Tabb sau pe Barge să le spună celor doi Odgers să înceapă fără ei. Așa că era un lucru obișnuit să nu înceapă înainte să vină ei; în afară de asta, făcuse parte din ordinea firească a zilei. Dar George și ceilalți din familia lui întârziau uneori și zece minute, și atunci enoriașii deveneau agitați.

În mod normal, la slujbă veneau între douăzeci și treizeci de săteni, și încă vreo câțiva în cor. (Doctorul Choake, care se ocupa de problemele laice și legale, venea tot timpul cu nevastă-sa în prima duminică din lună, căpitanul Henshawe, membru al comitetului bisericesc, parcă ceva mai rar, și familia Poldark de la Nampara, o dată pe an.) În ultima vreme însă, această cifră fusese umflată de participarea unui grup substanțial de bărbați și femei, cam vreo doisprezece până la optsprezece, toți hotărâți, care intrau în frunte cu un bărbat numit Samuel Carne, și se așezau în ultimele cinci rânduri

de scaune, lângă cristelniță. Odgers știa despre ei că sunt metodiști, o sectă pe care o ura, dar nu putea face mare lucru ca să verifice asta. Deși veneau la biserică, așa ca acum, nu prea aveau respect față de autoritatea ei și chiar și mai puțină pentru preoții ei hirotonisiți. Dar purtarea lor în biserica din Sawle era exemplară, iar el nu putea să facă nimic ca să-i dea afară.

Prea exemplară. Făcea vizibil comportamentul celorlalți enoriași deprinși cu sporovăiala și bârfa între ei; se obișnuiseră să facă asta pe tot timpul slujbei, până când domnul Warleggan pusese capăt și acestui lucru.

În a doua duminică din august, cum slujba era la două, Sam Carne își aduse turma la biserică cu vreo cinci minute înainte de vreme, și ca de obicei, după o scurtă rugăciune, se așezară cu toții în liniște la locurile lor așteptând să înceapă serviciul divin. Ceilalți enoriași făceau mare gălăgie, aruncau priviri neprietenoase spre metodiști și chicoteau între ei, considerând că atitudinea respectuoasă a celor din rândurile din spate e prea pretențioasă. Domnul Odgers nu știa, dar George își întreținea prietenii și, deși prânzul nu avea să înceapă decât după serviciul religios, băuseră ceai și exersaseră trăgând cu arcul și în general se bucuraseră de ziua vărătecă, așa că trecuseră cincisprezece minute după ora două când opt dintre ei își făcură apariția la poartă. Erau George și Elizabeth, Geoffrey Charles și Morwenna, St. John Peter și Joan Pascoe, Unwin Trevaunance și domnișoara Barbary, fiica lui Alfred Barbary. Domnul Odgers se precipită să-i întâmpine, și câțiva dădură din cap spre el, alții îi zâmbiră când se întâlniră. După care George aproape se opri și spuse:

– A început slujba?

– Nu, domnule Warleggan, suntem pregătiți să înceapă.

– Cântecul acela...

Domnul Odgers trase de peruca din păr de cal:

– Nu e vina mea, dar unii dintre enoriași își petrec timpul cântând un imn născocit de ei. L-am trimis pe John în biserică să-i oprească. Se va sfârși într-o clipă.

Așteptară ascultând:

– Ptiu, sună ca un imn metodist, spuse St. John Peter.

– Se va sfârși într-un minut, spuse domnul Odgers. Se va termina într-un moment.

– Dar de ce trebuie să așteptăm? întrebă Elizabeth pe un ton vesel. Nu pentru asta sunt bisericile? Poate că, dacă ne grăbim, putem să cântăm și noi cu ei. Îl strânse de braț pe George. Hai, dragul meu!

Cum cântecul nu se oprise, George păruse enervat, dar vorbele lui Elizabeth îl potoliră, făcu un gest de renunțare către oaspeții săi și își continuă drumul.

Când intră în biserică metodiștii ajunseseră la ultimul verset, dar apariția lui plus neputința de a-și aminti toate cuvintele, aproape îi amuțiră. Câțiva însă, conduși de Pally Rogers, Will Nanfan și Beth Daniel, furioși că în ultimele câteva luni fuseseră ridicate anumite garduri, și netemându-se deloc de George Warleggan sau de familia lui, cântară mai tare ca oricând ca să compenseze pierderea celorlalte voci, iar ultimul verset îi urmări pe George și suita lui cu forță tot drumul până la bancă.

„O pace în care toate dorințele sufletului nostru sunt îndreptate asupra lucrurilor de deasupra;

Unde teama și păcatul, și durerea sfârșesc alungate de dragostea perfectă."

Și aici aproape nu se mai auziră. Ceilalți enoriași se ridicară conștiincios la sosirea grupului de la Trenwith. Cei care cântaseră imnul nu se ridicară.

Domnul Odgers se duse în amvon, tuși și își drese vocea:

– Să ne rugăm, spuse.

În săptămâna aceea Sam Carne era în tura de noapte, și când ieși din mină, ploua, așa că-și arcui spinarea să se apere de intemperii și o luă la pas peste coama dealului, spre Reath Cottage. Când ajunse aproape, zări o siluetă mică și udă alături de un cal, chiar lângă albia secată a pârâului de sub căsuță. Era reverendul Clarence Odgers.

– Ei, ia te uită! Bună dimineața, dom'le. Pe noi ne căutați? Cred că fratele-i la muncă. Dar intrați, e mai uscat înăuntru.

Sam nu avea nici o îndoială cu privire la motivul vizitei lui Odgers. O luă înainte, și după un moment de ezitare ostilă, Odgers îl urmă în căsuța întunecoasă. Privi în jur prin odaia dreptunghiulară cu scaune grosolane, multe încleiate din lemne aduse de mare sau bucăți de cherestea de la mină. Pe o masă dintr-un colț era o Biblie deschisă, și Odgers constată cu neplăcere că scaunele erau aranjate în trei rânduri cu fața spre masă. Pe o tablă de lemn de pe perete era scris „Dumnezeu să vă mântuiască".

Sam îl domina prin înălțime pe micul cleric.

– Vă rog luați loc, dom'le. Îs așa de bucuros să primesc în casa noastră un alt om al lui Dumnezeu.

Fraza nu fusese prea inspirată pentru ca această conversație să înceapă pe o notă plăcută. Odgers spuse:

– Aceasta nu este o vizită cu scop religios, Carne. Cred că așa te numești. Cred că ești nou-venit în acest ținut.

– Șase luni trecute îs de când Domnul ne-a îndreptat pașii spre această parohie fratelui meu și mie. Îl iubim și îl preaslăvim pe Hristos în fiecare zi de sabat în biserica domniei tale. Fața tristă a lui Sam se încreți într-un zâmbet.

– Da, spuse Odgers. Păi, da, așa e. Cum nu avusese vreodată nici banii, nici educația necesară ca să-și alimenteze aroganța, nu era din fire un om certăreț, dar primise instrucțiuni clare. V-am văzut acolo pe tine și pe prietenii tăi, și în legătură cu acest lucru am venit să vorbim. Ieri, înainte de slujbă ați cântat – ați cântat și rostit imnuri timp de zece minute într-un fel nepotrivit cu demnitatea bisericii și cu autoritatea mea de om al bisericii. Voi – tu și grupul tău – veniți în fiecare săptămână, vă așezați unii lângă alții și vă comportați ca și când ați ține o slujbă separată în cadrul serviciului divin!

– Ha? Nu ăsta a fost gându' nost' dom'le. Venim împreună – așa cum ziceți – și stăm împreună, și cântăm împreună ca să ne mărturisim convertirea la credința că Hristos va veni și ne va mântui, să arătăm cum am fost mântuiți prin sângele Mielului. Noi cu toții...

– Vorbești de convertirea la credința venirii lui Hristos care ne va mântui, și cu toate astea tu și toți din secta ta ați căutat în mod repetat să subminați *biserica* lui Hristos, nu-i așa, să-i distrugeți doctrinele sfinte și să creați niște practici rivale anarhice. Nu e nici o îndoială că tu și cei ca tine ați pornit să răsturnați legea și ordinea, și adevărata învățătură a lui Dumnezeu în lăcașurile lui miruite și consacrate!

Domnul Odgers începuse anemic, dar își luase avânt pe măsură ce vorbea. Animozitățile lui George puseseră gaz peste foc, alimentându-le pe ale lui. Își trecu degetele prin găicile vestei și trase adânc aer în piept ca să continue, când Sam îl întrerupse.

– Zău, dom'le, acu' sunteți furios pe noi, da' ce ziceți nu-i adevărat – nu-i adevărul așa cum e în Hristos. Niciodată noi sau cei ca noi nu am căutat – prin gând, vorbă sau faptă – să răsturnăm doctrinele sfinte –, noi căutăm să le îmbrățișăm acolo unde au fost uitate! Prin căință adevărată și recunoașterea păcatelor noastre descoperim mila lui Dumnezeu, așa cum se arată ea în Iisus Hristos. Care este *deschisă*

pentru toți – orice om, cât de mic, care îngenunchează și își mărturisește greșelile! Ca să poată să înțeleagă binecuvântarea Lui. Și domnia ta poate s-o facă, la fel ca oricare dintre noi!

– Îndrăznești să-mi spui tu mie asta! Mie, care prin hirotonisire, am primit autoritatea și onoarea succesiunii apostolice...

– Poa' să fie așa. N-am habar de astea. Dar nu răsturnăm nici o doctrină sfântă. Tot ce vrem noi este ca toți păcătoșii să se aplece asupra păcatelor lor și să fugă de mânia care va veni. Venim la biserică regulat, căutând iertare și mântuire în Hristos. Spuneți-ne, dom'le, ce-i rău în asta! Ne conducem după preceptele dictate de cinstitul nostru părinte fondator, domnul Wesley, și prin...

– Ah! spuse domnul Odgers. Ah! Așa stau lucrurile. Îl preamăriți pe omul ăsta, acest predicator renegat și-i atribuiți o autoritate care ia locul autorității Bisericii Anglicane! Exact asta spun și eu: pretindeți că sunteți independenți de autoritatea cu adevărat consfințită! Când veniți la biserică...

– Altă dată..., spuse Sam înflăcărându-se la rândul lui. Dom'le, adăugă ca și când atunci îi venise gândul. Și acum, ce găsim când venim la biserică? Ha? E mai degrabă o piață decât casa Domnului. Oameni care pălăvrăgesc despre prețul cositorului. Oameni care zic că ouăle n-o să se prea găsească iarna asta. Copii mici și neastâmpărați care fac mare zarvă. Femei care bârfesc, bărbați care zbiară unii la alții peste bănci. Nu-i un fel decent sau potrivit să te porți. Parcă Satana s-a strecurat în lăcașul sfânt și l-a luat în stăpânire!

– Chiar așa, Satana s-a strecurat acolo, declară domnul Odgers. Dar nu în cei care acceptă cu devotament învățăturile Bisericii Anglicane. Ci în acele persoane, așa ca tine, care caută să răstoarne autoritatea cuvenită atât a bisericii, cât și a statului! Nu prea ai ce alege între secte nesupuse ca a ta, cu grupurile voastre independente și slujbele de celebrare a iubirii, și credința voastră de... de iluminare religioasă și acele cluburi iacobine[1] care învață prostimea ignorantă mai întâi despre egalitate și impertinență, și necuviință față de superiori și apoi despre dezgustătoarea revoluție care sfârșește prin a-l nega pe Hristos și trage întreaga omenire în jos, până ajunge într-o cloacă mizerabilă!

Disputa mai continuă o vreme, și amândoi se încingeau din ce în ce mai mult, devenind din ce în ce mai incoerenți, până când

[1] Clubul Iacobinilor a fost o grupare politică radicală din timpul Revoluției Franceze. Au existat numeroase filiale în Franța, constituind o rețea națională. (n.tr.)

Odgers se năpusti afară trântind ușa după el. Poate că Sam nu reuși să dreagă lucrurile când redeschise ușa și se oferi să-l ajute pe domnul Odgers să încalece pe calul său de împrumut, căci ajutorul îi fu mai întâi refuzat cu indignare, apoi, tot cu indignare, acceptat. Când calul se întoarse s-o ia spre casă cu domnul Odgers care-l stăpânea doar pe jumătate, Sam spuse:

– O să mă rog pentru domnia ta, dom'le, în fiecare zi a vieții mele!

Rămase în ploaie, cu mâinile în șolduri, până când omulețul dispăru dincolo de deal. Pe măsură ce chipul lui încins și furios se răcorea, trăsăturile i se destindeau, și zâmbi privindu-și mâinile la fel de încordate, apoi le relaxă și pe ele. Nu ăsta era felul în care trebuia să se poarte cineva care aflase mântuirea.

Odgers încheiase discuția interzicându-le accesul în biserică. Sam nu cunoștea legile, dar se îndoia că putea cineva face acest lucru în mod legal. La un moment dat existase o problemă asemănătoare la Illuggan. Dar va fi greu să continue rugăciunile într-o biserică în fața unei asemenea ostilități din partea preotului. Sigur că putea s-o facă. Era privilegiul creștinului să înfrunte persecuția. Numai că numele și autoritatea preotului încă mai reprezentau ceva în ochii multora din turma lui, iar unii nu voiau să meargă să-l sfideze. Asta însemna biserica St. Ermyn de la Marasanvose. Nu puteai să renunți cu totul la biserică.

Știa că Drake avea să se supere. Din cine știe ce motive, Drake mereu abia aștepta să se ducă la biserica din Sawle, și nu-i plăcea St. Ermyn. Sam ridică din umeri. Ei bine, mâine-seară o să fie o adunare pentru rugăciune. Fără doar și poate că membrii mai vârstnici din grupul lui o să aibă ceva de spus.

Capitolul 8

Ross se vedea cu Henshawe aproape în fiecare zi, dar numai după două luni aduse în discuție zvonul referitor la Wheal Leisure despre care Harris Pascoe îi vorbise în iunie. Până în acel moment zvonul se răspândise prin împrejurimi, dar Henshawe tot nu-i spusese nimic.

La jumătatea lui august se împlineau trei luni de la ultima „zi a învoielilor" la Wheal Grace; aceea era ziua în care minerii care erau

plătiți „în parte" se tocmiseră ultima dată pentru puțurile din mină, fiind de acord să scoată minereul la suprafață pe munca și pe banii lor – scutiți doar de costuri suplimentare cum era pompatul apei etc. – în schimbul unei părți din valoarea minereului adus la suprafață. La unele mine acest lucru se făcea printr-o licitație la trei sau la două luni, astfel încât minerii să concureze între ei; dar lui Ross nu-i plăcea acest lucru pentru că adesea ducea la dușmănie între mineri, doi oameni cu un puț deosebit de profitabil putând cădea victime din pricina unor prețuri mai mici oferite de vecinii lor. De aceea, pentru învoielile pe următoarele trei luni, Ross și Henshawe se așezau la masă cu oamenii în liniște și pace, și chemau alți oameni numai în cazul în care proprietarul și căpitanul nu ajungeau la o înțelegere cu cei care exploatau puțul. De fapt, de această dată nu au existat neînțelegeri. Majoritatea minerilor munciseră până la Crăciun pe 12 șilingi și 6 penny dintr-o liră și făcuseră un profit gras cu mina, care devenise rentabilă din octombrie. De atunci se mai învoiseră de trei ori, și profitul procentual al minerilor fusese redus, așa cum era obiceiul, astfel încât în prezent marja de învoială era de la 4 șilingi și 6 penny până la 6 șilingi și 6 penny dintr-o liră. Henshawe făcea presiuni pentru o reducere și mai mare, dar Ross s-a împotrivit, să-i lăsăm să-și ia profiturile. Îi mergea foarte bine, și nu exista nici un motiv să n-o ducă bine și minerii. Pe deasupra, într-o zonă în care exista atâta suferință, chiar și puținii oameni cu bani frumoși în buzunare îi cheltuiau în străinătate.

Când plecă și ultimul miner, cei doi bărbați rămaseră împreună și se uitară timp de zece minute peste registre, iar Ross îi puse întrebarea. Henshaw își ridică privirea de la pipa pe care și-o aprindea și o ațintă asupra flăcării aprinzătorului, înainte de a sufla în ea.

– Oh, chestia asta e destul de adevărată. Filonul principal s-a micșorat până la un biet firicel. Am încercat în toate chipurile să dăm din nou de un loc bun, dar până acum n-am avut noroc.

– Și celelalte filoane?

– Oh, rezonabile, dar mici, după cum știi. Și nu de calitate. Cuprul roșu a fost cel care ne-a adus profiturile. Ține cont, în prezent nu putem decât să continuăm. Mergem înainte, să le dăm oamenilor de lucru. Ultimul raport contabil arată că încă am avut un mic profit.

– Ah, spuse Ross. Zvonul ăsta l-am auzit și eu.

– Am crezut că știi în mod sigur. Despre asta e vorba. Cel puțin aici. Este inutil să mai ascundem acest lucru.

– Așadar ai fost întrebat?

– Da. Henshawe își întinse unul din picioarele lui mari încălțate în cizme și îl frecă cu cealaltă cizmă ca să curețe lutul nisipos. Nu eram sigur dacă ar trebui să-ți spun sau nu, dar atunci când la o mină se decide ceva, cred că trebuie să te ții de cuvânt. Dar la următoarea licitație totul va ieși la iveală.

– Care este acționariatul acum?

– Domnul George Warleggan a preluat cele nouăzeci de acțiuni ale domnului Coke. Bineînțeles că în tot acest timp domnul Coke n-a fost decât un om de paie. Domnul Cary Warleggan a cumpărat cele treizeci de acțiuni ale domnului Pearce. Ceilalți nu s-au schimbat.

– Așa că ei dețin jumătate. Este o situație interesantă, Henshawe. Dacă prietenii mei nu ar deține cealaltă jumătate m-aș amuza copios.

– Și majoritatea prietenilor tăi încă lucrează acolo, spuse Henshawe.

– Da. Mă bucur că încă este pe profit.

A doua zi, Ross primi o scrisoare printr-un mesager, care era o invitație la cină într-o reședință aflată la câțiva kilometri în afara orașului Truro. Era de la un bărbat numit Ralph-Allen Daniell, cu care se întâlnise doar de câteva ori. Odinioară, când lupta să țină în viață Compania Cuprului Carnmore, Daniell îi oferise un oarecare ajutor dezinteresat în obținerea unor părți la atelierele de topitorie. După aceea, cu mai puțin de o lună în urmă, la ultima licitație pentru cositor, Daniell fusese unul dintre cei care au ieșit împreună cu el de la Red Lion, iar apoi au mers pe străzi discutând.

Daniell era un negustor foarte bogat, de vârstă mijlocie, plăcut, bine văzut, care nu avea nevoie să se alieze cu nimeni de vreme ce afacerile lui cuprindeau domenii destul de variate pentru a-i asigura independența și, cum era circumspect din fire, nu considera că ar avea vreun avantaj dacă lua partea cuiva. Era unul dintre strănepoții lui Ralph Allen, flăcăul hangiului din St. Blazey care plecase de pe coastă pentru a face avere și devenise filantrop în Bath. Daniell avea ambiția de a-și imita tizul; făcuse deja câteva donații unor organizații caritabile din Cornwall și cumpărase de curând 500 de acri de pământ pe malurile râului Fal unde își construise o casă. Invitația era la cină în noua casă. Ross bănuia că aceasta era una dintr-o serie de recepții pe care Daniell le dădea ca să se mândrească cu casa. Îi arătă invitația Demelzei.

– E prima noastră invitație după luni întregi! spuse ea. Ce păcat! Mi-ar fi plăcut să merg.

– Și pentru ce n-ai merge?

– Nu pot apărea în societate cu o burtă mare și umflată.

– Burta ta e doar puțin mai mare ca de obicei; știu eu ce spun. Mă îndoiesc chiar și că o bătrână cu ochi de vultur ar putea detecta ceva când ești îmbrăcată.

– Dar de-acum crește în fiecare zi, Ross. Recepția este tocmai pe 28. Până atunci o să arăt ca doctorul Choake.

El își înăbuși râsul.

– În orice caz, ce mai contează cine știe? Nu mi-e rușine cu faptul că soția mea e însărcinată.

– Nici mie nu mi-e rușine, dar nu-mi place să mă afișez în fața altor oameni – în special a celor din lumea bună. Luă invitația. Unde este Trelissick?

– Cam la șase kilometri și jumătate de Truro, așa îmi închipui.

– E un drum lung călare.

– Ah, în cazul ăsta înțeleg. Atunci o să refuz pentru amândoi.

– De ce pentru amândoi? Tu poți merge.

– Nu mă duc în societate fără soția mea.

– Dar ți-ar putea prinde bine – probabil că te-ai simți bine să stai mai mult printre cei asemenea ție.

– Cei asemenea mie sunt aici, peste tot în jurul meu.

– Știi ce vreau să spun.

– Ei bine, mergem amândoi sau deloc.

Ea spuse după o clipă:

– În privința călăritului, nu e nici o problemă. Obișnuiam să călăresc fără șa înainte de a o naște pe Julia – asta se întâmpla când tu nu erai pe acolo. Dar nu am nici un chef să merg în... într-o societate de soiul ăla cu senzația că fața mi-e fleșcăită și burta umflată.

– Hai să ne uităm pe hartă, spuse Ross. Cred că putem traversa călare ținutul mlăștinos până la Killewarren, bem o ciocolată cu Caroline, iar apoi ne continuăm drumul spre Fal. Cred că reședința este lângă King Harry. Apoi la întoarcere putem dormi în Truro, facem ceva târguieli și ne întoarcem liniștiți a doua zi acasă.

Ea merse la oglindă și se studie din profil.

– Ei bine, n-am mai fost plecați de acasă de la botezul micului Andrew Blamey. Ar fi frumos să facem și noi o escursie.

– Excursie, o corectă Ross cu blândețe.

– Îmi place mai mult să spun escursie, spuse Demelza.

*

Plecară de acasă pe 28, înainte de ora opt. Era o zi perfectă pentru o astfel de ieșire; era plăcut fără să fie căldură mare, soarele strălucea printre nori, iar umbrele alunecau încet peste peisajul de țară, puse în mișcare de o briză ușoară. Chiar și pământul sterp de pe coasta de nord părea mai așezat și împlinit în acea zi, și în timp ce se îndreptau spre sud, copacii și vegetația se înmulțeau și prosperau.

Demelza se simțise ușurată să descopere că încă mai intra în costumul de călărie albastru făcut de doamna Trelask cu șapte ani în urmă și purta pe cap tricornul albastru cu pană albă comandat tot atunci pentru ea de către Verity. O călărea pe Darkie pe care acum, la șaisprezece ani, te puteai bizui că n-o să-și zdruncine călărețul nici chiar dacă un viezure i-ar fi tăiat calea. Ross o urma destul de mulțumit călare pe Judith, care se dovedea o investiție bună, deși era încă prea agitată pentru a-i fi încredințată misiunea de a purta o femeie însărcinată.

Ajunseră la Killewarren pe la zece și jumătate, dar atunci când fură poftiți în salon, fură uimiți că n-o găsiră pe Caroline singură, ci împreună cu Ray Penvenen, ghemuit într-o haină scurtă de casă mult prea mare pentru el, cu o pătură pe umeri, în fața unui foc de cărbuni. Domnul Penvenen nu arătase bine nici în tinerețe; cu un păr nisipiu, mic de statură, cu ochii fără gene veșnic încercănați, un nas ascuțit și mobil, buze subțiri și niște mâini pline de negi și rareori liniștite. Acum semăna cu propria lui caricatură mumificată. Fața lui era atât de pământie, încât ai fi putut crede că era o corcitură, pe jumătate indian, toată carnea de pe ea căzuse, iar ochii îi erau înfundați în orbite și inexpresivi. Puteai crede că, atunci când va fi mort, va arăta exact la fel.

Totuși îi recunoscu pe Ross și pe Demelza, și fu capabil să poarte în șoaptă o conversație anostă. Așa încât ceea ce ar fi trebuit să fie o întâlnire plăcută cu Caroline la o ceașcă de ciocolată deveni un prilej de discuție afectată într-o încăpere supraîncălzită și înăbușitoare.

Rămaseră numai douăzeci de minute, după care își luară rămas-bun. Dar după ce coborâră la parter, Caroline îi trase într-un mic salonaș de lângă ușa de la intrare și le spuse:

– Săptămâna trecută am fost plecată o zi întreagă să o văd pe Susan Pellew la Treverry. I-am spus adevărul despre mine și doctorul Enys și am întrebat-o ce noutăți avea de la soțul ei despre lupta navală. A fost destul de amabilă să-mi dea scrisoarea lui către ea în care

vorbea de asta și eu am încredințat-o că i-o voi înapoia cam într-o săptămână. Sunt sigură că nu o deranjează dacă o citiți, în caz că aveți timp.

Ross și Demelza o citiră împreună, stând la fereastră.

Scumpa mea, așa începea, *ai primit deja vești despre victoria noastră în lupta contra francezilor de pe 21 și 22 trecute. Un raport complet a fost transmis Amiralității și cunoști probabil multe amănunte, dar totuși mă simt obligat să-ți scriu cu mâna mea și să-ți ofer informațiile pe care le dețin.*

În după-amiaza zilei de luni eram la bordul lui Nymphe *cam la cincizeci de leghe de Ushant și ne luptam cu un vânt dinspre sud-vest, când a fost descoperită o navă la nord-vest de noi și am pornit în urmărirea ei. La început am bănuit că nava străină este o fregată, pentru că vremea era atât de închisă, încât timp de mai mult de o oră nu am putut s-o vedem bine. Apoi am văzut că nu avea dunetă și ne-am putut da seama în mod clar că era o navă franceză cu două punți. Împreună cu ea era o fregată care, deși de-abia se zărea, se apropia de noi. Era clar că francezii nu-și doreau să intre în luptă, dar noi am pornit în urmărirea lor cu toate pânzele sus. Le aveam cu mine pe* Travail *și* Mermaid, *deși ultima rămăsese în urmă și o puteam doar zări. Vântul își sporise de-acum intensitatea, iar valurile creșteau rapid. La patru și jumătate, vasul inamic mai mare, purtat de furtună, și-a arătat prova și catargul principal, și am putut să vedem că era* Héros, *comandată, așa cum am aflat mai târziu, de comodorul,* ci-devant *Baron, Lacrosse. Fregata era* Palmier, *pe al cărei căpitan încă nu-l cunosc. La șase fără un sfert am strâns o parte din pânzele de sus și am tras asupra ei primele salve de tun când am trecut prin spatele pupei lui* Héros. *Inamicul a ripostat cu câteva dintre tunurile de pe puntea superioară și rafale de gloanțe de muschetă trase de soldați, care cred că erau în număr de aproximativ două sute la bord. Eram atât de aproape de ei, încât câțiva din echipajul nostru au smuls steagul dușmanului care rămăsese agățat de velatura noastră. Atunci am încercat să înaintăm și să ne câștigăm o poziție la prova inamicului,* Héros *a evitat însă această manevră și a încercat, însă fără succes, să se poziționeze cu partea laterală spre noi, reușind chiar să se frece prin această manevră de verga catargului nostru din spate.*

Îndată după aceea a început o luptă lungă și aprigă între fregata noastră și acest vas francez de război. La o jumătate de leghe distanță, Travail *și* Palmier *se angajaseră de asemenea în luptă, și deplâng faptul că trebuie să-ți spun că, încă de la începutul acestei confruntări, dragul meu prieten și camarad căpitanul Ernest Harrington a fost lovit în piept și în coapsă de gloanțe de muschetă și s-a stins la scurt timp după aceea. Ne va lipsi foarte mult, pentru că n-a existat un om mai bun ca el. Comanda lui* Travail *a fost preluată de locotenentul Williams, care și-a condus nava în bătălie cu mare pricepere și curaj.*

Vântul puternic și lupta au continuat toată noaptea, pe o mare foarte agitată, iar mișcările violente ale navelor au solicitat un mare efort din partea echipajelor. Pe Nymphe *a noastră oamenii au stat adesea în apă până la brâu, iar câteva dintre tunurile noastre s-au desprins de patru ori din legăturile lor de pe afeturi. Dar toți și-au îndeplinit îndatoririle cu noblețe.* Mermaid, *care a apărut mai târziu, a suferit mai puțin decât noi; dar* Travail, *care și-a continuat încleștarea cu nava franceză mai mică, era în cea mai proastă situație, cu catargele și velatura foarte afectate, cu catargul de la pupa distrus, ca și duneta, vela pătrată și verga principală a gabierului. Am putut vedea acest lucru atunci când vasele angajate în luptă au fost purtate de vânt mai aproape de noi. Am putut vedea de asemenea că răspundea încet la manevre și plutea greoaie ca și când ar fi avut apa de un metru în cală.*

La ora patru dimineața unul dintre marinarii noștri a observat coasta franceză și imediat am schimbat cursul și am abandonat lupta, îndreptându-ne spre nord. Au fost transmise semnale de noapte de pericol către Mermaid *și* Travail. *În timp ce ne îndepărtam, cei de pe* Héros *au trimis o ultimă și cea mai distrugătoare canonadă către noi, lovindu-ne toate cele trei catarge mici și smulgându-ne parâmele de pe partea superioară a catargului principal. A fost nevoie atunci de multă muncă și de calm pentru a salva partea de sus a catargului care, dacă ar fi fost pierdută, însemna pierderea vasului nostru.*

În acel moment toate cele cinci vase erau purtate cu repeziciune către coasta franceză, care se apropia, cu resacul care ne trăgea spre ea, cu un vânt năprasnic care ne împingea exact într-acolo și cu valurile uriașe care se prăvăleau asupra noastră. În cala noastră apa avea un metru și douăzeci adâncime, și manevra

de a ne îndepărta de țărm ar fi fost o întreprindere dificilă chiar și pentru o navă neavariată. Am văzut atunci Palmier-*ul lovit și aplecat pe o parte și pe* Héros *purtat în derivă către țărm.* Travail, *cu toate pânzele principale distruse, era în aceeași situație, dar* Mermaid *s-a hazardat pentru un timp încercând să le arunce o parâmă la bord. În ceea ce ne privea, eram într-un pericol atât de mare, încât nu puteam decât să ne împotrivim să fim împinși către sud, până când am văzut brizanți în bordul de sub vânt care au purtat apoi vasul spre apa de optsprezece stânjeni și am îndreptat vasul cu fața la nord, până când uscatul s-a văzut din nou în fața noastră, iar partea de la prova care era în vânt avea brizanții în bordul de sub vânt.*

Deja renunțaserăm și ne consideram pierduți, iar eu m-am gândit mult la tine și la dragii mei copii, încredințându-mi trupul și sufletul lui Dumnezeu; dar printr-un miracol catargele și vergile care suferiseră atâtea distrugeri au rezistat furiei vântului puternic și, după încă cinci ore de muncă și luptă ca să ne menținem cursul, am trecut, împotriva vântului, la o milă de Penmarche și am ieșit în larg.

L-am văzut pe Héros *zăcând răsturnat pe o parte în valuri și pe* Travail *la opt sute de metri mai departe în aceeași stare, dar nu am putut ridica un deget ca să-i ajutăm. Nu știu nimic despre pierderile de pe* Travail *sau câți dintre curajoșii oameni de pe el au ajuns la mal. Dar un vas de pescuit din Cornwall cu care am comunicat ne-a spus că după trei zile mai erau oameni pe* Héros *care încă nu puteau fi salvați din pricina mării agitate.*

Scumpa mea, am scris mult despre aceste evenimente, dar știi că sunt nerăbdător să aflu vești de acasă și sper că o să-mi scrii în curând din nou. Ultima ta scrisoare...

În timp ce se îndepărtau călare, Demelza spuse:

– Casa aia. Bătrânul ăla îngrozitor. Ce păcat, Ross! Și ea arată îmbătrânită.

– Știu că e păcat.

După pădurile din Killewarren urcară din nou pe o potecă pustie și pietroasă în ținutul mlăștinos unde se găseau din belșug tufișuri de orz sălbatic și iarbă neagră care uneori creșteau atât de dese, încât era dificil de urmat cărarea. Era o zonă dezolantă, mai urâtă decât coasta de nord, bătută de vânturi și lipsită de copaci. Ici și colo se ivea câte o căsuță scundă, câte un catâr care acționa un troliu, câte

o capră priponită. Speriară un iepure, o vulpe și doi copii costelivi îmbrăcați numai pe jumătate, care fugiră cu toții cu aceeași viteză și spaimă. Apoi coborâră de pe culme și intrară din nou printre copaci. Din loc în loc poteca se afunda atât de adânc printre garduri vii încât călăreau aproape printr-un tunel.

Demelza spuse:

– Lasă-mă s-o călăresc pe Judith, ca să mai schimbăm. Sunt sigură că pot s-o stăpânesc. Chiar e foarte ascultătoare.

– Fii mulțumită acolo unde ești!

– Oh, sunt destul de mulțumită. Și mă simt destul de confortabil. Dar tu nu arăți bine pe ea. Ai picioarele prea lungi.

– Dacă ai fi atentă pe unde mergi nu ai avea nevoie să fii îngrijorată pentru picioarele mele.

Traversară drumul cu taxă și se opriră câteva minute pentru ca Ross să-și dea seama încotro s-o ia.

Demelza spuse:

– Și scrisoarea aia. Dacă aș fi fost în locul lui Caroline, nu cred că m-ar fi liniștit deloc. Într-o bătălie atât de lungă trebuie să fi fost mulți morți. Și apoi să naufragiezi pe o asemenea furtună...

– În ceea ce privește bătălia, un doctor ar trebui să fie mai puțin expus riscurilor, de vreme ce locul lui este pe punte unde să-i îngrijească pe răniți. Dar Dwight, așa cum era el – sau cum este – probabil că n-a stat la locul lui. Și cu toate astea, mă gândeam la naufragiu ca la cel mai rău lucru... Pe aici. Cealaltă cărare ne duce prea departe la sud.

Își continuară drumul. Alegerea lui fusese cea corectă. După alți trei kilometri începură să coboare într-o vale îngustă la capătul căreia se zărea râul albastru; apoi intrară în lateral pe niște porți frumoase și noi și descoperiră o mare reședință pătrată construită din cărămidă și piatră, cu ferestre înalte care dădeau spre pajiștile însorite ce coborau spre râul Fal.

Demelza spuse:

– Știi Ross, asta e prima oară când nu sunt neliniștită. Că merg într-o societate ca asta.

– Te maturizezi.

– Nu, cred că deosebirea este faptul că port copilul tău. Cred că el mă ajută să fiu cumva mai încrezătoare.

Ross spuse:

– În cazul ăsta, cred că o să fie o fetiță.

*

Ralph-Allen Daniell spuse:

– Bineînțeles că nu voi trăi să văd acest lucru, dar copacii ăștia pe care i-am plantat pe pajiște vor fi o variație de decor și îi vor adăuga rafinament. Acum totul este nou, nepretențios și necizelat. Avem de gând să facem grădini în fața casei și o mică construcție extravagantă în pădurea din dreapta dumneavoastră.

– Oricât de banal l-ați putea considera, spuse Ross, decorul este unul dintre cele mai frumoase. Ce este cu aleea aceea?

– Duce în jos către debarcader. Avantajul de a trăi pe un râu este că ai la dispoziție un drum lat. Acum, pe o zi frumoasă, nici nu mi-ar trece prin cap să merg călare la Truro sau la Falmouth; iar câteva reședințe importante sunt la numai câteva minute de vâslit.

– Faceți ca ideile mele de îmbunătățiri să mi se pară jalnice.

– La Nampara? N-am fost niciodată acolo. Este cumva lângă Werry House?

– La câțiva kilometri. A fost construită de tatăl meu când încă trăia mama. Apoi, când ea a murit, și-a pierdut interesul și nu a fost niciodată terminată cu totul. De atunci nu au fost nici bani pentru întreținerea ei, ce să mai vorbim de îmbunătățiri.

– Acum asta s-a schimbat, înțeleg.

– Nu prea tare. Desigur, casa este mică oricum ai judeca-o. Pentru a-i conferi măcar o parte din eleganța acestei case ar trebui s-o dărâmăm și să facem alta.

– Sunteți prea amabil. Familia Basset a construit Tehidy din profitul obținut de la minele lor. Și de fapt și familia Pendarve și mulți alții.

Stăteau pe terasă privind în jos spre râu; și chiar atunci fură chemați la masă. Era un eveniment destul de important, mai important decât bănuise Ross asociindu-l cu persoana lui Ralph-Allen Daniell, și probabil cel mai stilat dineu la care participase vreodată Demelza. Era mai bucuroasă ca niciodată că își adusese să poarte cea mai bună rochie de zi. Cei mai importanți invitați păreau a fi Vicontele și Vicontesa Valletort, care în ciuda numelui lor erau englezi. Împreună cu ei erau patru emigranți francezi, un anume Viconte de Sombreuil, Contele de Maresi (pe care Ross îl întâlnise pentru scurt timp în Looe), o domnișoară de la Blache și o doamnă Guise. Ceilalți prezenți la petrecere erau vărul lui Ross, St. John Peter, un locotenent Carruthers, domnișoara Robartes, care era o veche prietenă a lui Verity și Sir John Trevaunance. Unwin se întorsese la Londra. Atât

St. John, cât și locotenentul Carruthers îi satisfăcuseră toate capriciile Demelzei la unul din primele ei baluri, iar acest lucru o făcea să se simtă mai relaxată în această companie distinsă.

Era o petrecere de tineri, pentru că, în afara gazdelor și a lui Sir John Trevaunance, toată lumea avea sub patruzeci de ani. Lordul Valletort era cam de vârsta lui Ross, iar soția lui cu un an sau doi mai tânără. Era foarte frumoasă, dar cea mai slabă tânără pe care Demelza o văzuse până atunci. Și cu toate acestea reușea să nu pară fragilă. Părea că fusese crescută în mod special înaltă și cu oasele subțiri ca să întruchipeze esența aristocrației. Cei patru francezi erau puțin prea elegant îmbrăcați pentru o petrecere de țară – deși după părerea Demelzei, doamnei Guise i s-ar fi potrivit mai bine termenul „dezbrăcată". Avea un păr negru minunat și purta o rochie de dantelă albă peste un corsaj uimitor de decoltat. Bărbaților le venea foarte greu să nu privească prin dantelă. Domnișoara de la Blanche avea în jur de douăzeci de ani și, una peste alta, era mai distinsă.

Cât despre cei doi francezi, Demelza credea că erau probabil cei mai arătoși bărbați pe care-i văzuse vreodată. De Sombreuil avea în jur de douăzeci și cinci de ani, era înalt, zvelt, stilat, cu o prestanță și personalitate care impresionau fără nici o urmă de ostentație. De Maresi, alături de care avu ghinionul să stea tot timpul acestei mese îndelungate, era cam cu zece ani mai în vârstă, scund, subțire, elegant, poate și ceva mai frumos, dar și mai conștient de aspectul său. Ghinionul și calvarul Demelzei constară în faptul că de Maresi vorbea fluent englezește, dar cu un accent franțuzesc atât de puternic, încât adesea părea să vorbească într-o limbă numai a lui. Mirosea atât de puternic a parfum, încât tulbură aromele mâncării și era de o aroganță care probabil, se gândi Demelza, explica într-un fel Revoluția Franceză.

Celălalt vecin de masă era Sir John Trevaunance, un vechi prieten de pe vremea când ea îi vindecase vaca, roșu la față și jovial atâta timp cât nu era vorba de bani.

Mâncară și băură, și iar mâncară. Cod fiert cu calcan prăjit și sos de stridii, friptură de vită și budincă de portocale, rață sălbatică cu sparanghel și ciuperci, fricandou de vițel cu umplutură de salvie și sos condimentat. După aceea prăjituri cu frișcă stropite cu vin de Xeres, jeleuri, tarte cu caise, budinci de lămâie și plăcinte dulci. Și vin de Madeira, și vin roșu de Bordeaux, și vin de Rin, și porto, și brandy. Contele francez a conversat cu cealaltă vecină de masă, doamna Daniell, lăsând-o pe Demelza să vorbească nestânjenită cu Sir John

despre vitele lui. O conversație plăcută, fără pretenții și lejeră care îi conveni de minune. Dar în clipa aceea De Maresi își întoarse privirea strălucitoare spre ea și îi ținu un discurs pe care îl găsi complet ininteligibil.

– Vă rog? spuse ea.

El își reîncepu tirada și o sfârși cu:

– ... iar dumneavoastră eşti fort furmos.

– Da, spuse Demelza timid, trecându-și vârful limbii peste buze.

Această încuviințare îi făcu plăcere și continuă să vorbească. În următoarele propoziții, ea prinse cuvinte care aduceau cu: plictiseală englezească, plictiseală în Cornwall, freme ploioasă, înfățișaaare.

Ea nu răspunse, dar închipuindu-și că este vreun soi de compliment, îi zâmbi strălucitoare.

El spuse:

– Cât despre zicala che vemeile engleze e rece, experiențele mele spune totul. De aceea vă 'nformez, doamnă – nu f-am reținut nume – că-n dosprece luni experiențele mele m-a confins de contrariu. Pentru bărbați francezi e greu să înceapă să facă curte la ele. Nu mă mințiți, doamnă, fă implor, pen'că nu e de nici un folos.

– Cum îi spuneam lui Sir John, spuse Demelza, noi folosim un amestec de rășină de pin cu apă, pentru că este bun pentru anemie și slăbiciune, atât la animale, cât și la oameni. Acolo unde locuiam când eram mică, era un bărbat care atunci când simțea că-l cuprinde slăbiciunea, sărea și stătea până la gât într-un iaz cu apă rece; apoi bea vreun sfert de litru de gin, dormea trei ore și se refăcea de minune.

– Doamnă, spuse De Maresi, fă rog nu spuneți mai mult. O femeie care te desarmează cu un farmec atât de mare desfăluie clar care e păcatul ei ascuns, așa că rogu-vă nu spuneți mai mult. Din păcate, plec cu familia Valleorte la dineu. Așa că întâlnire va fi dificil de oranjat astăzi. Tar mai târziu în timpul la săptămână am touă zile liber, și am putea înfăța mai multe unul de la altul în cel mai *delicieuse* moduri.

– Pentru că veni vorba, spuse Demelza, despre ce cred că vorbeați dumneavoastră, este adevărat sau este numai un zvon faptul că Prințul de Wales s-a plictisit de domnișoara Fitzherbert și că este împins de la spate să se însoare cu o prințesă din Brunswick? Știți ceva despre aceste lucruri, domnule?

– Prifiți acest mâini, spuse contele, răsfirându-le de sub manșetele de dantelă. Acționeaz de capul lor. Pipăit *mult* femei. Sunt catifelate, iar catifelarea lor spune *mângâie*. Cât despre catifelarea

dumneavoastră, doamnă, cred că sunteți forte catifelată. Făd că pielea de pe sânii dumneavoastră e ca satinul. Afeți picioare forte lung și zvelt; am obserfat asta când urcați scară. Feți fi cea mai fericită femeie cân foi fi liber să vă descopăr.

– Domnule, spuse Demelza, cred că tarta dumneavoastră cu caise este pe cale să fie stropită cu frișcă și rom, și ați face bine să vă asigurați dacă o puteți ataca și pe asta. Cât despre mine, sunt plină și nu mai pot să mănânc nimic. Și nici nu mai pot să vorbesc în felul în care o faceți dumneavoastră, pentru că cred că nu e nimic serios în asta.

– Ho ho! O să fă arăt acest lucru! Fă rog să ne întâlnim vineri, ca să fă arăt acest lucru!

Astfel continuă conversația și astfel continuă și masa până la patru și jumătate. Când în sfârșit se termină, femeile îi lăsară pe bărbați să-și vadă de brandy-ul și portoul lor.

Conversația de la masa încărcată cu resturi era de-acum întâmplătoare și lipsită de vlagă, pentru că toată lumea mâncase și băuse prea mult. Dar după ceva timp se trezi din nou la viață, iar subiectul fu, în mod inevitabil, războiul. Charles, Viconte de Sombreuil, își pierduse tatăl și fratele cel mare cu două luni în urmă sub ghilotină, iar acum era capul familiei. Charles lipsise din Franța doi ani, luptând pentru revoluționari în Germania și în Olanda, dar acum se afla în Anglia și făcea presiuni pentru o debarcare în Bretania, sprijinită de britanici, pentru a înălța stindardul regalist. Un breton, Contele de Puisaye, care sosise și el în Anglia și vorbise despre suferințele bretonilor și despre sentimentele regaliste înfocate care existau acolo, reușise să capteze atenția guvernului. Mii de bretoni (sau șuani, așa cum fuseseră numiți când se revoltaseră) de-abia așteptau o debarcare. Într-adevăr, întreaga țară era sătulă de crime și excese, și s-ar fi ridicat la luptă și mâine dacă ar fi existat o șansă să-i doboare pe iacobini.

De Maresi, oricât ar fi fost de fascinat de pielea unei femei, era un partizan la fel de fervent al unei astfel de contrarevoluții. Ceea ce doreau, spuse el, nu erau soldați britanici, ci armament britanic, aur britanic și putere maritimă britanică care să ajute la debarcarea unor trupe franceze care să-l repună astfel pe tronul Franței pe următorul Bourbon supraviețuitor. Spuse că acest lucru pe care ei îl cereau nu era o pomană. O contrarevoluție de succes în acest moment, când forțele iacobinilor erau într-o asemenea dezordine, ar fi salvat pe termen lung nenumărate vieți de britanici și sute de milioane de lire englezești. Ar fi pus capăt războiului nu prin cucerire, care ar fi putut

dura zece ani, dacă acest lucru s-ar fi întâmplat, ci printr-o revoltă internă care ar fi putut aduce pacea în decurs de un an.

Lordul Valletort fu perfect de acord cu acest lucru, la fel ca majoritatea dintre ei, iar discuția se învârti nu atât asupra oportunității restaurării monarhiei, ci mai mult asupra șanselor și asupra trupelor, cheltuielilor în arme și bani care ar fi fost necesare pentru a lansa cu șanse bune de reușită o asemenea acțiune. La un moment dat, Ross se întrebă dacă cei prezenți n-ar trebui poate să discute și ce contribuție în bani și ajutoare ar fi dispuși să acorde, dar această speculație se dovedi nefondată. Era de acord cu cea mai mare parte din ceea ce se spusese și se întreba numai dacă dificultățile organizării unei astfel de contrarevoluții nu erau minimalizate.

Acum, când se ridicară și ieșiră afară să se alăture doamnelor, Ross avu ocazia pentru prima dată să vorbească cu spilcuitul și arătosul lui văr, care fusese cel mai tăcut în timpul recentelor discuții; Ross era sigur că nu pentru că fusese intimidat în vreun fel, ci pentru că era afumat ca să rămână treaz.

– A trecut un an sau mai mult de când nu ne-am întâlnit. Ce fac părinții tăi, St. John?

– Oh, Ross! Ho, Ross! Ce să-ți spun, Ross! Mama are un aer de fațadă curajos care îi ascunde dispoziția tematoare. Știi, am tot timpul impresia că se așteaptă să o lovească o boală teribilă. Ca o oaie bătrână care așteaptă securea supusă și cu gâtul plecat. Tata. În privința sfântului meu tată, Ross, ce să-ți spun?! Tata este beteag, are o ulcerație de la gută la gleznă care nu se vindecă și asta îl face al dracului de irascibil, știi... St. John căscă grozav. Și tu, vere Ross? Am auzit că mina ta prosperă în sfârșit. Al naibii să fiu!

– Toată lumea a auzit. Din fericire e adevărat.

– Am fost la începutul lunii la casa veche – și am rămas peste noapte. Au făcut lucruri grozave acolo. Chiar grozave. Dacă e să-i dăm lui George-turnătorul ce-i al lui, nu se zgârcește niciodată cu banii și știe cum să-i folosească. Elizabeth arată bine, având în vedere pericolul de moarte prin care a trecut în februarie.

– Pericol de moarte?

– Păi, căzătura aia pe scări când era grea. Nu a fost cea mai fericită... St. John căscă din nou. Ce-ai spus?

– N-am spus nimic.

– Să fiu al naibii, am crezut că ai spus ceva. Când casti ți se înfundă urechile. Nu e cea mai bună treabă când ești în luna a opta. Cu toate acestea nou-născutul este nevătămat – nu are privirea crucișă

sau picioarele deformate. L-am văzut și arată bine pentru modul subit în care a venit pe lume. Cu totul nevătămat. Apropo, vere, cred că blestematul ăla de franțuz a pus ochii pe Demelza, așa că ai face bine s-o păzești. Chiar înainte să-ți dai seama, a și pus laba pe ea. Ai grijă!

– Oh? spuse Ross. Cred că Demelza știe să se descurce cu indivizi din ăștia care se agață... Dar cred că ar trebui să te felicităm – pentru logodna ta. Joan nu este astăzi aici?

St. John sughiță.

– Al naibii să fiu, nu! Nu a fost poftită. Ridică din umeri. Când o să fie măritată cu mine, o să fie poftită. O să fie.

Și plecă.

Ross privi fix după tânărul arătos, cu claia lui de păr blond și cu silueta gârbovită. Toate bune și frumoase, dar într-un fel nu se înțelesese bine niciodată cu băiatul ăsta. Dacă era pe cale să se însoare cu fata unui bancher, este posibil să fi fost destul de conștient de statutul ei social inferior, dar probabil că o iubea pe fată, sau banii ei îl convinseseră. În orice caz, nu se accepta o invitație fără ea sau, dacă erai întrebat, nu răspundeai în felul acela. Poate că era o greșeală să ia prea în serios ce se spunea la băutură. Dar *in vino veritas*.

După ceai avură parte de muzică. Se părea că Lordul Valletort era pasionat de operă și, pentru a-i face plăcere, Ralph-Allen Daniell adusese trei cântăreți care interpretară arii din Mozart și Monteverdi. După ce mâncase considerabil, fusese dezbrăcată complet de privirile de cunoscător ale lui de Maresi și purtase o conversație destul de inteligentă cu femeile atunci când rămăseseră singure, Demelza se simțea oarecum inconfortabil, îi plăcea muzica, dar tânjea să se plimbe prin grădină și se ruga lui Dumnezeu ca nimeni să nu-i ceară în acea zi să cânte.

Și nimeni nu o făcu. Distracția era asigurată de profesioniști, chiar dacă nu era extraordinară, iar la șapte se opri brusc, când familia Valletort și cei patru francezi se ridicară să plece. Demelza crezu că și ei ar fi trebuit să plece, dar majoritatea rămase în continuare, iar doamna Daniell le invită pe ea și pe domnișoara Robartes să se plimbe cu ea până la râu. Ross dispăruse din nou în interiorul casei, locotenentul Carruthers și St. John trăgeau cu arcul, Sir John Trevaunance încă nu se trezise din somnul în care îl legănase muzica, așa că își înfășură părul cu o eșarfă și o urmă pe doamna Daniell.

De fapt, Ross se afla în biroul lui Ralph-Allen Daniell, unde fusese invitat să studieze planurile casei și câteva facturi pentru construcție și decorațiuni despre care Daniell credea că i-ar putea fi de ajutor la reconstrucția Namparei.

Le studiară împreună timp de zece minute, și apoi Daniell spuse:

– Căpitane Poldark, dacă tot suntem singuri o clipă, mai e o mică chestiune pe care aș dori s-o discut cu dumneavoastră. Este ceva la care eu și unul sau doi dintre colegii mei ne-am gândit bine în aceste ultime câteva luni. Este vorba despre numirea dumneavoastră ca judecător de pace.

Ross simțise că invitația de a vedea planurile fusese puțin forțată, dar nu bănuise care era scopul ei.

– Ei, nu zău?

Se cercetară reciproc pe deasupra mesei. Ralph-Allen Daniell era un bărbat înalt și voinic, îmbrăcat și astăzi aproape la fel de simplu ca un quaker[1] și avea o purtare sobră. Când zâmbea, așa cum o făcea acum, exprima prietenie, și nu neseriozitate.

– De când a murit vărul dumneavoastră Francis, în acest ținut a rămas vacant un loc de magistrat. Când a murit unchiul dumneavoastră, domnul Francis Poldark a vrut să refuze funcția, spunând că era prea sărac, dar l-am convins că era de datoria lui să o accepte. Timp de mai bine de o sută de ani această poziție a aparținut întotdeauna unui Poldark. Mi se pare un păcat să rupem tradiția.

Ross se așeză și își încrucișă picioarele. Vinul și mâncarea îl făceau întotdeauna să devină palid la față, și nu îmbujorat.

Daniell spuse:

– În acest ținut lipsește de fapt un om de calitate. Bătrânul Horace Treneglos chiar este prea beteag și prea surd pentru a-și face treaba, dar știm că nu dorește ca fiul lui să fie făcut judecător cât timp trăiește el. Hugh Bodrugan este excentric ca aspect și mod de a raționa. Ray Penvenen înțelegem că este pe moarte. Trevaunance bineînțeles că este bun.

– E o adunătură jalnică, sunt de acord, spuse Ross.

– Acum, când ați devenit căpitan de voluntari în zona dumneavoastră, când treburile zilnice ale minei vă lasă mai multă libertate, și mai ales pentru că războiul cu Franța intră într-o fază mai înverșunată, avem mare nevoie de cineva cu numele, poziția și caracterul

[1] Membru al unei secte protestante (n.tr.)

dumneavoastră pentru a-și asuma responsabilitatea și a-și face datoria de judecător.

Ross rămase tăcut. Aflase de acest zvon care fusese lansat când murise Francis. Dar nu prea îl luase în serios, nu avusese nici o reacție la el, și acesta se stinsese curând. La fel ca speranțele domnului Odgers pentru o masă de duminică. Spuse:

– În prezent există și în Anglia agitația asta. Răspândirea ideilor revoluționare.

– Ei bine, așa e. Într-adevăr, așa e. Într-o perioadă ca asta avem nevoie de conducători puternici.

– Domnule Daniell, mă întreb dacă nu ați uitat – ia să vedem, cât timp a trecut?– că numai cu patru ani în urmă am fost judecat în Bodmin în fața domnului judecător Lister și a unui juriu format din doisprezece oameni sub acuzația de incitare la revoltă a unor cetățeni pașnici, ba mai mult m-am revoltat împotriva legilor pământului. Ăsta cred că a fost doar începutul rechizitoriului, dar au mai urmat și alte acuzații.

Daniell se înroșise.

– Acuzații pentru care ați fost achitat în totalitate.

– Adevărat. Deși dacă îmi amintesc bine, judecătorul care a pronunțat sentința a spus că verdictul juriului s-a datorat într-o mică măsură logicii și în mare măsură indulgenței.

– De asta nu știu nimic. Dar ceea ce contează, căpitane Poldark, este faptul că ați părăsit tribunalul cu reputația intactă.

– Da. Presupun că se poate spune și așa.

– Dumneavoastră presupuneți că se poate spune și așa. Așadar, asemenea acuzații ar putea fi folosite cu greu împotriva dumneavoastră.

– Da. Dar v-aș mai reaminti și faptul că, cu doi ani înainte de asta, am intrat cu forța în temnița Launceston și am scos de acolo pe unul dintre servitorii mei care executa o pedeapsă.

– Am auzit ceva de asta. Nu cumva omul era pe moarte?

– Din întâmplare, da. Dar acest lucru mă recomandă cu greu în fața propriei mele clase sociale drept o persoană potrivită să aplice legea.

Daniell își scoase tabachera din carapace de broască țestoasă și îl invită pe Ross să se servească. Ross zâmbi și clătină din cap. Daniell spuse:

– Căpitane Poldark, dacă priviți în jurul dumneavoastră, cu greu veți putea găsi pe cineva care să nu se fi răzvrătit când era tânăr.

Nu este ceva care vă este caracteristic numai dumneavoastră. Priviți comportamentul majorității vecinilor dumneavoastră și o să găsiți puțini care să nu aibă de dat socoteală pentru unele greșeli de tinerețe.

– Oh, într-adevăr. Și nu numai din tinerețe. Dar mă îndemnați să accept această funcție pe principiul că un păcătos îndreptat este cel mai bun predicator?

– N-aș interpreta lucrurile în felul ăsta.

Ross își mângâie genunchiul și privi pe fereastră la ziua luminoasă de afară.

– Cum se numesc aceste ferestre? Venețiene, nu-i așa?

– Da.

– Casa este deosebit de luminoasă. Una dintre cele mai luminoase pe care le-am văzut.

– Aveți un nume foarte vechi, foarte respectat în ținut. Până când nepotul și fiul dumneavoastră vor crește mari, cu excepția dumneavoastră nu mai există nimeni altcineva care să-l reprezinte.

– Tatăl meu n-a fost niciodată judecător.

– Nu. Dar pe atunci fratele lui mai mare Charles era în viață.

N-a fost numai asta, își spuse Ross în sinea lui.

– Educația și experiența au și ele o valoare deosebită în administrarea țării, spuse Daniell. Aici era de folos bătrânul Horace Treneglos, care avea cunoștințe de greacă foarte bune și unde John Trevaunance este deosebit de folositor, având ceva cunoștințe despre legi, dobândite în tinerețe la Cambridge. Experiența dumneavoastră vastă va contribui la ridicarea eficienței și a competenței Curții.

– Ideea asta ați lansat-o dumneavoastră personal, domnule Daniell?

– Nu, nu, mai mulți dintre noi. Am fost cu toții de acord. Vă asigur că nu vor exista piedici. Oamenii cred că era și timpul.

Ross își îndreptă picioarele și se ridică. Spuse:

– Vă invidiez pentru toate aceste cărți. Văd că aveți *Drepturile omului* de Tom Paine. O carte interzisă?

– Nu și atunci când am cumpărat-o. O să mă aleg cu o pedeapsă dacă o vând astăzi. Ați citit-o?

– Da. Nu cred că este chiar atât de revoluționară pe cât pretind unii.

– Păi... Depinde de punctul de vedere al celui care o citește. Pensii pentru bătrâni de la cincizeci de ani? Educație pentru cei săraci?

O taxă pe venit care merge până la confiscarea a tot ceea ce depășește 23 000 de lire? Unii ar spune că e destul de revoluționară.

– Așa cum spuneți, depinde de punctul de vedere al fiecăruia. Bineînțeles că este scandalos de radicală. Dar pentru mine Paine este un vizionar ale cărui idealuri sunt prea înalte, nu un revoluționar în cel mai agresiv sens, nu un adevărat admirator –, deși pretinde că este – al realizărilor Revoluției Franceze. El nu condamnă posesia proprietății private, ci folosirea ei neîngrădită în scopuri egoiste. Mi s-a spus că Pitt simpatizează în secret cu multe din ceea ce a scris Paine.

– Esențialul este că în această perioadă simpatiile cuiva trebuie să rămână secrete, spuse Daniell sec. Știți cumva dacă mai trăiește?

– Cine, Paine? Dumnezeu știe. Nimeni nu mai știe în ziua de azi cine este în viață și cine este mort în Franța.

Urmă un răstimp de tăcere.

Ross spuse:

– Mă tem că trebuie să refuz.

Daniell închise tabachera și se șterse ușor la nas cu o batistă fină, dar simplă din batist. Afară gângureau câțiva porumbei. Era un sunet plăcut care intra pe fereastra deschisă într-o după-amiază caldă de august.

Ross spuse:

– Apreciez faptul că dumneavoastră și prietenii dumneavoastră mi-ați propus acest lucru; iar refuzul meu cred că nu va provoca riscul de a fi considerat lipsit de bună-cuviință sau ipocrit. Dar nu mă simt în stare să-i judec pe alți oameni.

– Nu e nevoie decât de interpretarea legii pământului.

– Da, dar asta implică o judecată superficială. Și deși în prezent încerc să respect legea și sper să continui să o fac, au existat ocazii în trecut când i-am pus la îndoială validitatea – și s-ar putea să mai fie ocazii în viitor când o s-o fac din nou. Probabil că nu în interesul meu. Eu, personal, nu mă aștept să rămân fără un acoperiș deasupra capului sau să muncesc în condiții care îți distrug viața, sau să mă îmbolnăvesc de ftizie la treizeci de ani, sau să-mi văd soția înfometată sau copiii târându-se goi pe podeaua unei cocioabe. Nu mă aștept să fiu supus tentației de a fura lemne de foc pentru a mă încălzi sau de a vâna un iepure pentru a amăgi foamea familiei. Dar deseori în aceste cazuri, legea nu are nici o îngăduință pentru împrejurările în care s-a comis infracțiunea. Nu a avut în privința servitorului meu, așa că a intrat la pușcărie pentru doi ani și a murit acolo. Nu sunt deloc

revoluționar în sensul iacobinilor. Cred în legile proprietății. Nu-mi plac hoții. Dar pedepsele sunt prea severe. Dacă în fața mea ar apărea un om acuzat că a încălcat proprietatea și că a pus capcane pentru iepuri, nu aș fi în stare să nu mă întreb dacă, în locul lui, nu aș fi făcut la fel. Iar dacă aș fi făcut la fel, cum l-aș putea condamna?

– Nu tot actul de justiție este orb și brutal.

– În nici un caz.

– Și probabil că nu veți avea același simțământ în privința unui om care ucide alt om sau care violează o fată, sau care dă foc unei căpițe de fân...

– Bineînțeles că nu, dar acestea sunt probleme de care de obicei se ocupă instanțele mai înalte.

– Așa că pentru infracțiunile mai mici care ar ajunge înaintea dumneavoastră ați putea să mai temperați justiția cu puțină indulgență.

– Și să mă lupt cu toți colegii mei judecători? Pot să mă înțeleg cu Hugh Bodrugan în privința condamnării unui braconier? Ar însemna începutul unui alt război civil!

Daniell își mușcă buzele și își ridică privirea către bărbatul înalt și mai degrabă uscățiv de lângă bibliotecă.

– Funcția de magistrat, după cum veți înțelege, nu constă doar în judecarea oamenilor. Un magistrat exercită puterea în ținut, indiferent de consecințe. Se ocupă mult de prețuri și taxe, și de privilegiul de a le folosi, de construcția de drumuri, de reparații de poduri și de dragarea canalelor. De mare parte din administrația țării. Un bărbat energic ca dumneavoastră ar avea multe oportunități de a face treabă. Ar fi păcat să refuzați ocazia de a face atât de mult bine din teama de a nu provoca un rău mic.

Ross clătină din cap și zâmbi.

– Aveți un mod foarte fermecător de a prezenta lucrurile, domnule Daniell. Aș vrea ca și refuzul meu să fie la fel de fermecător. Dacă aș fi crezut că oamenii alături de care aș fi participat la împărțirea dreptății ar fi semănat cu mine în vreun fel sau ar fi fost măcar deschiși la dezbateri, poate că aș fi gândit altfel. Dacă legile locale ar fi devenit mai liberale și mai tolerante aș fi fost bucuros să încerc să le interpretez. Dar în acest moment, sub amenințarea a ceea ce s-a întâmplat în Franța, ne îndreptăm chiar în sens contrar. Acum dacă numai vorbești de toleranță, de idei liberale, de reformă, de îmbunătățirea condițiilor pentru săraci, este echivalent cu trădarea. Ești etichetat drept iacobin și condamnat ca trădător. Săptămâna trecută,

un om a fost spânzurat la Londra pentru că a luat 1,15 lire dintr-o prăvălie. Acum ești băgat la închisoare fără proces. Dacă vorbim prea deschis în public, ne asumăm cu toții un risc. Oh, știu, continuă el când Daniell fu gata să vorbească. Cunosc prea bine explicația, și într-o oarecare măsură o înțeleg și sunt de acord cu ea. Dar deja s-a mers mult prea departe, mai departe decât cred că se justifică pentru binele public sau ținând cont de siguranța publică. În vederea învingerii unei tiranii din străinătate, cred că suntem în pericol să creăm noi înșine o tiranie. Nu înțelegeți că ținând la părerile mele, așa cum o fac eu, ar fi o greșeală gravă din partea mea să accept oferta dumneavoastră?

Daniell oftă și se ridică.

– Vă înțeleg raționamentul. Și totuși cred că este neadecvat. Oamenii cu idei liberale sunt cei care ar trebui să încerce să interpreteze legea și să ajute la conducerea acestei țări, nu să se retragă și să lase acest lucru pe seama unor spirite mai rudimentare. Aceste pericole vor trece. Buna guvernare a țării trebuie să continue. Oricum, asta este. Ne întoarcem la doamne? Le văd urcând dinspre râu.

Ieșiră împreună prin hol și apoi pe terasă. Acolo încă nu era nimeni, cu excepția unui servitor care mai punea o masă pentru ceai. În această vale erau la adăpost de vânt, iar peisajul era învăluit într-o pace perfectă. Cele trei femei formau o pată de culoare de un albastru-deschis, ocru și trandafiriu pe fundalul verde. Demelza își scosese jacheta, iar bluza ei de mătase strălucea în soare.

– Bineînțeles că vă dați seama, spuse Ralph-Allen Daniell. Sau poate că nu. Poate că e ceva ce ar trebui să dezvălui în acest moment... să vă spun. Pentru că ne trebuie chiar de urgență un om nou în ținutul dumneavoastră, acesta va fi găsit. În mod sigur acum se va pune problema altcuiva care are un nume. Asta dacă, așa cum presupun, sunteți de neclintit în decizia dumneavoastră... Așteptă, dar Ross nu spuse nimic. Va trebui să oferim acest loc de magistrat altcuiva, iar în modul cel mai evident, singurul alt candidat cu un rang într-adevăr potrivit este George Warleggan.

Demelza își flutură eșarfa. Ross nu-i răspunse.

– O alegere admirabilă, spuse el, iar vocea nu-i trădă decât în mică măsură sentimentele. Warleggan are toate calitățile care mie îmi lipsesc.

– Și îi lipsesc multe din calitățile pe care dumneavoastră le aveți. Cred că e păcat, căpitane Poldark... Ei bine, dragele mele, v-a plăcut plimbarea?

*

Rămaseră până la nouă seara, bând ceai, mâncând biscuiți și prăjiturele și conversând agreabil despre una și alta. Daniell le oferi un pat, scuzându-se că nu inclusese acest lucru în invitație, dar îl refuzară politicos și după un rămas-bun prietenos o luară călare înapoi pe vale și ajunseră la bariera drumului cu plată spre Truro. Până la unsprezece ajunseră la Lion Inn, unde Gimlett sosise deja cu așternuturi curate ca să se asigure că odaia lor era curată și pregătită cum se cuvine, iar caii aveau adăpost și îngrijire adecvate. Cu excepția licitațiilor, era prima oară când Ross fusese la han de la scandalul cu George din urmă cu trei ani, când într-o ultimă străfulgerare de mânie îl împinsese și îl doborâse la pământ și pe hangiu; dar omulețul era în mod clar impresionat să-și vadă importantul client și să dea uitării trecutul. Ross încercă să fie cât se putea de plăcut la cina lor ușoară, dar cumva nu era într-o stare de spirit care să-i permită să se relaxeze în mod convingător. Demelza, care savurase ziua pe îndelete, nu-l înțelegea și, până când nu fură singuri în camera lor, el nu-i spuse de oferta pe care i-o făcuse Ralph-Allen Daniell și de răspunsul pe care îl dăduse.

– Oh, Ross, spuse ea.

– Ce vrei să spui cu „oh, Ross"?

– Păi, eu știu ce simți tu și sunt bucuroasă că simți așa; dar mi se pare că e așa păcat.

– E păcat că am simțămintele astea?

– Nu. E păcat că ai refuzat din cauza lor. Cred că... nu e bine că nu te învârți mai mult printre oameni de rangul tău și... și că nu ești o persoană cu greutate printre ei. Asta era o ocazie să fii... Vreau să fii respectat așa cum meriți.

– Respect pe care tu crezi că acum nu-l primesc. Mulțumesc.

– Ross, nu mă necăji! Îmi pare rău dacă nu ți-a plăcut ce am spus. Bineînțeles că accept tot ce crezi tu că e mai bine pentru tine. Dar orice om are un loc care i se cuvine în lume, iar al tău este... este într-o poziție cam ca asta. Ești prin naștere moșier și... și unul dintre lucrurile cu care se ocupă moșierii este legea. Sunt mâhnită ca a trebuit să refuzi.

– Ai avea o părere mai bună despre mine dacă aș fi fost un destrăbălat bătrân, puturos, borțos și cu ficatul mărit ca ibovnicul tău Hugh Bodrugan, care bea până cade sub masă de șase ori pe săptămână și are mâinile pregătite să umble pe sub fusta sau bluza oricărei femei

care se întâmplă să fie la îndemână. Atunci mi-ai admira poziția în societate? Ai crede că asta arată că sunt o persoană cu greutate?

– Nu, Ross, nu arată; iar tu știi că nu asta am vrut să spun. Și mai știi și că Hugh Bodrugan nu a fost niciodată ibovnicul meu. Și nici fusta sau bluza mea nu i-au stat la îndemână.

– Ți-ar plăcea să fiu un ipocrit, să-i lingușesc pe oamenii care au putere, astfel încât să-mi revină puțină și mie? Ca să merg țanțoș și să cotcodăcesc pe grămada mea de bălegar? Ți-ar plăcea să fiu pompos, arogant, umflat de propria mea îngâmfare, să mă văd ca un mic Dumnezeu care împarte dreptatea peste alte creaturi mai neînsemnate? Ți-ar plăcea...

– Te rog, Ross, desfă-mi nasturele ăsta. M-a strâns bluza toată ziua. Mă gândesc, cred că n-o să mai fiu în stare s-o port decât din noiembrie încolo.

El îi privi ceafa, șuvițele de păr care se unduiau pe pielea albă. Îi desfăcu cei trei nasturi și se întoarse cu spatele teribil de iritat. Nu mai vorbiră până când nu se dezbrăcară și se băgară în pat amândoi. Ross stinse două lumânări și lăsă una să ardă. Aceasta fumega, iar fumul se ridica în rotocoale asemenea unei șuvițe din părul ei. El încercă să-și stăpânească resentimentul irațional.

– Deci crezi că am greșit, spuse el.

– Cum aș putea să spun? Cum să fie greșit să faci ceea ce tu crezi că e drept?

El nu îi spusese despre omul care probabil avea să fie numit în locul lui.

– A fost o petrecere splendidă, spuse ea. Dar francezul ăla...

– Ralph-Allen Daniell o să fie mai mare peste șerifii din Cornwall anul viitor. Nu i-ai auzit vorbind despre asta la masă?

– Nu. Ce e asta? Sună foarte impresionant.

– Poate că ne puneau la încercare – să vadă cum te porți tu și dacă eu nu purtam cravată tricoloră de revoluționar. Valletort este fiul lordului locotenent, știi și tu. Bătrânul Mount Edgcumbe. Ți-a plăcut de el?

– Nu prea am vorbit cu el – mi-a plăcut soția lui. Dacă asta e înalta societate, atunci cred că-mi place, Ross. E mai bine decât ce-am văzut până acum.

– Da, e cu mult peste balul regional. Există un stadiu în care posesia banilor se justifică prin faptul că îi oferă posibilitatea celui care îi are să devină stilat, cultivat, rafinat și elegant. Când se întâmplă acest lucru, probabil că nu există vreo societate mai bună pe lume.

– Sper...

– Ce?

– Că vom fi din nou acolo vreodată.

– Nu-mi închipui că faptul că am refuzat această poziție mă va face mai iubit de către ei. Cei pe care i-am întâlnit astăzi sunt progresiștii, care în vremuri mai bune ar fi reformatori, care se mândresc că sunt deschiși la minte. Dar bănuiesc că în această conjunctură chiar și ei vor fi înclinați să judece că acela care nu este cu ei este împotriva lor. Asta e tendința în vremuri de tensiune și război. În prezent, moșierii din Anglia văd o nenorocită de revoluție în spatele fiecărui oblon tras.

– Oh, păi... Ridică ușor din umeri, filosofică.... avem atât de multe pentru care trebuie să fim mulțumiți. Nu are importanță. Ai luat o listă cu ce urmează să cumpărăm mâine?

– Da. E lungă de-un cot.

– Bun. Atunci să ne gândim la ea. Noapte bună, Ross.

– Noapte bună.

El suflă și-n ultima lumânare. Atunci singura lumină rămasă fu cea a felinarului de pe coridor care se strecura pe sub ușa lăsată. De jos se auzea un murmur stăruitor, tulburat din când în când de strigăte care veneau din sala unde se bea.

Stăteau amândoi tăcuți, fiecare cu gândurile lui. Și amândoi știau că, oricât de multe lucruri ar fi cumpărat a doua zi, oricât de extravagante ar fi fost cumpărăturile lor, evenimentele de astăzi le stricaseră savoarea.

Capitolul 9

George primi invitația prin poștă în septembrie și, după întârzierea cuvenită, răspunse spunând că era bucuros să accepte numirea făcută de Lordul Cancelar.

Sperase la așa ceva, dar se gândise că probabil trebuia să aștepte până când Horace Treneglos sau Ray Penvenen mureau. El locuia la Trenwith numai de un an; și nici nu locuia acolo permanent, deși rămăsese în mod deliberat mai mult decât ar fi cerut convenințele. Își dorise să fie acceptat în ținut, dar își închipuise adesea că oameni precum cei din familia Bodrugan sau Trevaunance

i-ar fi putut întoarce spatele. Această numire era o dovadă importantă că fusese acceptat. Banii vorbeau. Și în curând vor trece înaintea descendenței.

Era cu atât mai plăcut cu cât cu trei ani înainte tatăl lui încercase să facă ca el să fie ales în consiliul comunal al orașului Truro și dăduse greș. Tatăl lui deținea și această funcție, și era și magistrat, și fusese de un real ajutor orașului; fusese, de asemenea, și un susținător constant, înverșunat și vocal al Vicontelui Falmouth în tot ceea ce plănuia acest gentleman; dar atunci când numele lui George fu adus în discuție pentru a ocupa un loc rămas liber, Excelența Sa preferase pe altcineva și cu asta totul se încheiase. Oricât de tare încercase familia Warleggan să fie amabilă cu familia Boscawen, aceasta nu fusese niciodată destul de amabilă la rândul ei. Motivul era evident, deși cei din familia Warleggan îl înțelegeau numai în parte. Lordul Falmouth deținea controlul asupra orașului și a consiliului. Ca aristocrat cu moșii enorme, era obișnuit cu respectul unor oameni precum Hick și Cardew, și al celorlalți membri ai consiliului. Asemenea oameni nu se așteptau la prietenia lui. Dar nu era la fel de ușor să extindă același soi de patronaj asupra unui om care deținea cinci sute de acri de pământ și o casă aproape la fel de mare ca Tregothnan, precum și cea mai mare casă din Truro, plus că avea afaceri importante în domeniul bancar, al topitoriilor și al mineritului care îl situau printre cei mai bogați oameni din ținut. Așa că Lordul Falmouth hotărâse că pentru moment era suficient un singur Warleggan în consiliul orășenesc.

De aceea, acest succes într-un ținut rural, unde prejudecățile și spiritul de clan erau la apogeu, era un semn de progres. Și nu avea nimic de-a face cu puterea lui economică din Truro. Acest lucru îi făcea o plăcere deosebită.

Bineînțeles că își ascunse această plăcere față de Elizabeth, căreia îi împărtăși acest lucru ca din întâmplare într-o seară la cină, spunându-i că uitase complet să amintească de asta până atunci.

Ea spuse:

– Oh, mă bucur. Francis se plângea mereu de asta ca de o corvoadă, dar eu credeam că interesul pentru treburile altor oameni îl știrbeau pe cel pentru afacerile lui.

Tonul ei, la fel de relaxat ca al lui, dar într-un mod natural, îl irită. Normal că pentru ea și cei asemenea ei asta venea ca și când li s-ar fi cuvenit. Jonathan devenise magistrat atunci când murise tatăl lui: nu era nici o realizare, era pur și simplu o îndatorire plicticoasă a unui gentleman.

– Da, păi, o să aibă de-a face cu mine doar când o să fiu aici. Trebuie să știe că o să fim în Truro o mare parte din iarnă.

– Ai stabilit data la care ne întoarcem la Truro?

– Nu avem nici un eveniment social până pe 5 octombrie. Mă gândeam la sfârșitul acestei luni, dacă îți convine și ție.

– O să-mi facă plăcere schimbarea.

– De ce?

– De ce? Își ridică privirea spre el. N-ar trebui să-mi facă plăcere? Vremea s-a stricat și nu dă semne să-și revină. Anul trecut eram însărcinată și nu am putut să mă bucur cum trebuie de lucruri. Acum aștept cu nerăbdare să-mi văd prietenii – și pe ai tăi – concertele, jocurile de cărți, balurile. E o schimbare de decor.

El se aplecă din nou asupra mâncării, satisfăcut de cele spuse de ea. Încă de când se căsătoriseră el simțise o oarecare reticență din partea ei de a locui la Trenwith și se întrebase adesea dacă mai exista și altceva în afară de ceea ce vedea el. Bineînțeles că, înainte de căsătorie, el îi promisese că o să trăiască la Cardew, dar când ajunseseră în acest punct tatăl lui nu fusese pregătit să elibereze casa. În efortul de a o convinge că mariajul cu el i-ar fi oferit tot ceea ce își dorea ea, George se făcuse vinovat de una sau două exagerări, din care aceasta era cea mai mare. Elizabeth încercase să-și ascundă dezamăgirea, dar acum, după ce se născuse Valentine, acest lucru era și mai evident. George bănuise întotdeauna că această dorință de a părăsi Trenwith era de fapt dorința ei de a se îndepărta și mai mult de Ross Poldark.

Aceasta era singura masă pe care o luau singuri. În cei doi ani de căsătorie relația lor suferise schimbări subtile pe care nașterea lui Valentine le adâncise. George își dorise cu ardoare o singură femeie în viața lui, iar atingerea acestui scop îi adusese o satisfacție imensă. O luase pe Elizabeth cu toată pasiunea de care era capabil, și spre marea lui încântare descoperise că și ea îi răspundea în același mod; pentru că el nu știa că acest răspuns era mai mult o reacție de mânie decât de pasiune adevărată. Consecința nemijlocită a fost faptul că amândoi au pus la bătaie mai mult sentiment decât ar fi făcut-o în mod normal, iar combinația a fost excepțională pentru amândoi. Dar sarcina timpurie a lui Elizabeth a fost o scuză pentru a coborî de pe aceste piscuri, pe care nu le-au mai urcat niciodată. George era rece din fire, iar Elizabeth nu mai avea ce să-și demonstreze. De la nașterea lui Valentine nu-l refuzase, dar era vorba de o propunere și o acceptare, nu de o dorință reciprocă.

Amândoi erau conștienți de acest lucru. George știa ce li se întâmpla temporar unor femei după nașterea unui copil. Știa ce se întâmplase între ea și Francis după nașterea lui Geoffrey Charles. Faptul că după nașterea lui Valentine nu se întâmplase același lucru îi dădea satisfacție. În orice caz, pentru moment era mulțumit. Faptul că o avea pe Elizabeth era aproape de ajuns în orice condiții. Cerințele emoționale din partea lui erau minime. Iar Elizabeth era mulțumită de răcirea unei relații pe care nu era sigură că și-o dorise vreodată.

Dar în ciuda acestei răciri în sens fizic, în rutina lor zilnică existau puține animozități. Încă din prima zi a căsătoriei lor, George a fost satisfăcut de gradul în care Elizabeth a fost pregătită să-și identifice interesele cu ale lui – chiar și în ostilitatea manifestată față de familia Poldark de la Nampara. Când se însurase cu ea o crezuse fragilă și frumoasă ca un fluture; căsătoria cu ea îi stimulase instinctele de protecție, dar și de posesie. Dar în timp ce el o percepea ca pe o femeie fragilă fizic și frumoasă, a descoperit că avea o minte ageră, o judecată la fel de bună ca a lui, o capacitate de a conduce casa fără ajutorul lui și un interes pentru cariera lui care nu înceta să-l surprindă. Faptul că supraviețuise aproape doi ani ca văduvă și condusese această casă fără nici un ajutor, fără nici un bărbat și fără bani nu fusese o întâmplare.

Singurul subiect care constituia o problemă între ei în ultima vreme era, ca de obicei, Geoffrey Charles. Elizabeth spera ca el să-și petreacă toamna cu ei la Truro, dar George argumentase că, dacă urma să plece la școală cam într-un an, era mai bine pentru el să se obișnuiască fără mama lui pentru un timp. Lăsându-l la Trenwith în grija guvernantei, a unchiului și a mătușii ar fi fost un mod mai blând de a slăbi legăturile dintre ei. Elizabeth, personal, nu vedea nici un motiv de a slăbi legăturile încă – de fapt nu vedea nici un motiv pentru care ar fi trebuit să plece vreodată la școală –, dar după o discuție îndelungată și destul de aprinsă, în care nu se exprimaseră prea multe sentimente, ea cedă în cele din urmă.

Așa că Geoffrey Charles urma să rămână pe loc. În acea seară, după cină, Elizabeth veni la Morwenna care cosea în salonul de iarnă.

– Oh, Morwenna, e ceva ce am avut de gând să te întreb. Nu-i așa că e adevărat că ați mers călare pe plaja Hendrawna?

Fata puse jos lucrul de mână. Pentru asta nu avea nevoie de ochelari.

– Da. Geoffrey Charles ți-a spus?

– Nu mi-a dat informația de bunăvoie. Am găsit nisip în buzunarul lui și l-am întrebat.

– Da, spuse Morwenna. Am fost de câteva ori. Am făcut ceva greșit?

– Nu greșit. Dar ați colindat mai departe decât mi-am închipuit că o s-o faceți.

– Îmi pare rău. De fapt este mai aproape decât am călărit pe celălalt drum. Dar dacă nu vrei s-o mai facem, nu avem de ce să ne mai ducem acolo.

– Cum ajungeți acolo? Ați trecut pe domeniul Nampara?

– Nu. Din ce te-am auzit m-am gândit că n-o să-ți placă să facem asta, așa că am ocolit pe la Marasanvose și printre dunele de nisip care cred că îi aparțin domnului Treneglos.

– Keigwin merge cu voi?

– Oh, da. Deși uneori Geoffrey Charles are chef să mergem pe jos, și atunci mergem singuri.

– E un băiat încăpățânat. Nu trebuie să-l lași să-și impună voința în fața ta.

Morwenna zâmbi.

– Nu cred că face asta, Elizabeth. Dar nu e atât de încăpățânat, cât... convingător.

Elizabeth zâmbi și ea și puse o mână să învârtească vechea ei roată de tors. N-o mai folosise de peste un an.

Morwenna spuse:

– Cam pe la jumătatea drumului pe plajă, printre stâncile joase este un puț sfânt. Dacă nu l-ai văzut...

– Nu l-am văzut.

– Știu că Geoffrey Charles și-ar dori tare mult să te ducă acolo. Și dincolo de el se află niște grote absolut fantastice. E ca și când ai merge într-o mânăstire măreață. Peste tot picură apa. Foarte misterios și straniu. De ce nu vii și tu călare cu noi într-o zi, Elizabeth?

Lui Elizabeth i se păru că ochii Morwennei aveau o strălucire neobișnuită. Poate că era un joc înșelător al luminii lumânării.

Răspunse:

– Poate că într-o zi o să vin. Vara viitoare. Dar acum zilele se scurtează și există riscul unui flux puternic, așa că m-aș simți mai mulțumită dacă nu v-ați mai duce pe altă plajă anul ăsta.

– Suntem foarte atenți.

– Aș prefera să nu aveți nevoie de soiul ăsta de atenție.

– Foarte bine, Elizabeth. Geoffrey Charles va fi grozav de dezamăgit, dar bineînțeles că vom face așa cum spui.

În aceste cuvinte exista ceva vag combativ, în contrast cu tonul obișnuit al Morwennei, care era unul liniștit. Spiritul de observație ascuțit al lui Elizabeth băgă de seamă acest lucru, dar nu simți că era ceva cu adevărat ciudat. Geoffrey Charles, își spuse ea, fusese și el secretos. Dacă va fi necesar, va scoate secretul la iveală de la el.

Morwenna se întoarse înapoi la lucrul ei de mână. Ziua care trecuse fusese foarte misterioasă și fantastică. Întâlnire la zece cu Drake – el scăpase cumva de la lucru – o dimineață strălucitoare cu nori care se adunau pentru ploaia de după-amiază; un kilometru și jumătate de mers pe nisipul strălucitor de culoarea ocrului – astăzi fin printr-o bizarerie a fluxului, astfel încât pașii lor lăsau o urmă adâncă; Geoffrey Charles alergând spre și dinspre marginea apei, râzând de încântare când aceasta i se prelingea pe picioarele goale; cei doi tineri mergând mai serioși și discutând, râzând uneori împreună cu Geoffrey Charles ca și când și-ar fi căutat scuze și lucruri în comun pentru a-și exprima plăcerea că trăiesc și că sunt unul în tovărășia celuilalt; apropierea de marile grote, părăsite nu cu mult timp în urmă de apa mării, dar încă șiroind de ea; bazinul larg de la intrarea în ele, și Geoffrey Charles care își suflecase pantalonii cât de sus putuse și care se bălăcea prin ea; Drake care se oferise s-o ducă în brațe și refuzul ei; în loc să facă asta mersese în spatele unei stânci și își scosese ghetele și ciorapii, apoi mersese până pe partea cealaltă cu rochia ridicată prin apa care îi trecea de genunchi și era așa de rece că-i dădea cârcei la picioare; hârșâitul de iască aprinsă, lumânările fumegoase din seu de pe pălăriile vechi de miner pe care Drake le adusese pentru ei, explorarea prin algele unduioase, printre lemnele plutitoare și resturile purtate de flux tot mai departe și mai adânc către fundul grotelor pline de rezonanță. Îi fusese frică întotdeauna de locurile închise, iar acesta nu făcea excepție; și îi era teamă de valurile mari și înspumate care urlau nu atât de departe și ca nu cumva fluxul să revină înșelător și să-i izoleze acolo. Dar teama se îmbina cu încântarea și era suportabilă pentru că putea fi împărtășită cu ceilalți, și mai ales cu el. În momentele de luciditate nu putea accepta și nu era mulțumită că era atrasă de acest tâmplar tânăr și necizelat; dar nimic, nici barierele ridicate de societate sau de credință, nu o putuseră împiedica să se bucure de plăcerile acelei dimineți.

Elizabeth spusese ceva.

– Îmi pare rău. Visam. Iartă-mă!

– Cum toamna înaintează, te-aș sfătui să nu vă îndepărtați, chiar dacă vă însoțește Keigwin. Oamenii din sat respectă legea și oricum vă cunosc și vă respectă; dar recolta a fost catastrofală, și asta probabil că duce la sărăcie și suferință. Și cu cât vă îndepărtați mai mult, e mai probabil să vi se întâmple ceva rău. De fapt, pe măsură ce se strică vremea va fi mai sigur să nu ieși deloc cu Geoffrey Charles de pe domeniu. Amintește-ți că ăsta e primul lui an de relativă libertate, și nu trebuie să depășim măsura.

În acea dimineață nu o depășiseră în mod sigur, deși ea nu se sfârșise cu explorarea grotelor. După ce ieșiseră din nou în aer liber, soarele fusese ca un ochi fierbinte care îi ardea, iar cerul, de un albastru turcoaz, cu o coamă de nori care se furișau dinspre nord, la fel de întunecați ca lâna unei oi negre. Drake se dezbrăcase, rămăsese doar în pantaloni și intrase sărind în valurile înalte care se spărgeau bubuind pe nisip. Nedorind să rămână mai prejos, fără să țină seama de împotrivirea Morwennei, Geoffrey Charles își dăduse toate hainele jos și intrase în apă gol pușcă. Morwenna îi urmase până la marginea apei și rămăsese acolo urmărindu-i în timp ce spuma clocotitoare se învârtejea și se retrăgea pe lângă picioarele ei. Pe urmă stătuseră în spatele unei stânci în soarele fierbinte ca să se usuce, iar Geoffrey Charles, de dragul unei minime decențe, se acoperise cu maioul. Oare exageraseră? O asemenea plăcere desăvârșită era interzisă și deplasată?

– Morwenna, spuse Elizabeth tăioasă.

– Zău că-mi pare rău, Elizabeth; mă gândeam la ceva. Încă o dată, iartă-mă!

– Spuneam că sper ca în perioada în care voi fi plecată să-l faci să se țină de învățătură. Cam într-un an, domnul Warleggan este hotărât să-l trimită de acasă la școală, poate la Bristol, sau poate chiar la Londra. De aceea este extrem de important să-și vadă cu atenție de lecții, mai ales de cele de latină.

– O să mă străduiesc cât pot să-l fac să se țină de învățătură, spuse Morwenna.

Will Nanfan era un bărbat voinic cu un păr blond care încărunțea și se rărea și care ținea câteva oi pe mica lui bucată de pământ și își câștiga cu greu existența de pe urma lor și prin alte mijloace. Era unchiul lui Jinny Carter și soțul lui Char, o blondă înaltă la care jinduise odinioară și Jud Paynter. Veni într-o seară să-l vadă pe Ross cu vestea că îl contactase în Roscoff pe un anume Jacques Clisson,

un negustor care colinda peninsula cumpărând dantelă și mănuși de mătase și le aducea în port pentru a le vinde comercianților englezi. Știa tot atâtea lucruri despre ceea ce-i interesa pe ei, îi spuse Nanfan, la fel ca oricare dintre cei pe care îi puteai găsi și care ar fi fost dispuși să deschidă gura pentru bani. După spusele lui Clisson, în închisoarea din Brest erau șase sau șapte sute de englezi și câțiva la Pontivy și La Force, dar de departe cel mai mare număr erau într-un loc numit Campair – deși în limba aia ciudată a francezilor se scria Q-u-i-m-p-e-r. Acolo erau trei sau patru mii de englezi, de toate soiurile și condițiile, femei și copii, marinari comerciali, mateloți, ofițeri, bolnavi și sănătoși, într-o mânăstire enormă care fusese transformată în închisoare. Conform hărții lui Trencrom, pe care Nanfan o adusese cu el, Quimper era la numai câțiva kilometri de Golful Audierne unde se scufundase *Travail*, așa că dacă ar fi existat supraviețuitori, erau șanse ca aceștia să fi fost duși acolo.

Nanfan îl întrebase pe Clisson ce informații putea obține despre numele vaselor, al prizonierilor și mai ales al ofițerilor, și îi oferise cincizeci de guinee pentru o listă completă a ofițerilor salvați de pe *Travail* – dacă existau. Clisson spusese că o să facă tot ce putea, dar era o treabă primejdioasă și s-ar fi putut să ceară timp.

Ross își îndreptă spinarea deasupra hărții.

– Ți-a dezvăluit omul ăsta ceva despre modul în care erau tratați prizonierii?

– Nu erau bine tratați. De fapt rău. Jacques zicea că drojdia societății era la putere acolo, nu oamenii obișnuiți. Printre ăi de soiul ăla nu prea mai există rușine.

– Cum te întâlnești cu Clisson dacă nu ți-ai fixat nici o dată pentru următoarea cursă?

– E în Roscoff la mijlocu' fiecărei săptămâni. De joi până luni călătorește. Vine acasă luni seara cu calu' lui și cu calu' de povară cu marfa pe care o cumpără pentru Anglia.

– Vorbește englezește?

– Oh, da. Altminteri n-aș fi priceput ce spune.

– Will, când eram copil am prins o brumă de franceză de la tatăl meu, dar cu greu cred că mi-aș mai aminti acum vreun cuvânt. Ți-l amintești pe tatăl meu?

Nanfan zâmbi.

– Oh, da, dom'le, mi-l aduc aminte bine. Mi-aduc aminte că am văzut-o odată și pe mama dumneavoastră, cu toate că a trecut mult de-atunci, pe cân' nu eram decât un țânc. Călărea pe cal alături

de tatăl dumneavoastră. Era înaltă. Și subțire, ca... or' era subțire p-atunci, cu păr lung și negru.

– Da, spuse Ross. Da. Avea părul lung și negru...

Pentru o clipă se simți din nou copilul de nouă ani și retrăi o parte din boala și din durerea ei. Întunericul era atunci îngrozitor, și femeia care țipa, și unguentele, și leacurile, și pașii care se grăbeau. Boala și mirosurile jalnice și o doică bătrână, și culoarea pergamentoasă a feței tatălui său. Fumul care arunca o umbră, iar umbra însemna boală și moarte. Închise și deschise ochii ca să alunge vedeniile. Trecuseră douăzeci și cinci de ani, soția și copilul lui înfloreau, iar viermele care rodea dispăruse din casa lui.

Spuse:

– În zilele alea de demult când eram copil și traversam Canalul cu tatăl meu, nu o făceam ca pe o afacere, după cum știi; navigam la Guernsey numai ca să ne umplem propriile pivnițe cu brandy, rom și ceai... Chiar și atunci guvernul britanic încerca să oprească comerțul în Guernsey. Bănuiesc că până la Roscoff e cam aceeași distanță?

– La fel. Dar Roscoff e unic și bogat. Se construiesc două hanuri noi și sunt p-acolo negustori englezi, olandezi și francezi care fac un comerț grozav.

– Nu sunt tulburați nici măcar de revoluționari?

– Nici măcar de revoluționari. Poți merge prin oraș fără nici o opreliște, da' cre' că dacă ieși mult din oraș atunci ești înhățat destul de repede.

Will începu să ruleze harta la loc. Aceasta trosni în liniștea camerei.

– Țineți minte, în Roscoff atmosfera e un pic încordată. Toată lumea e acolo pentru negoț, dar fiecare îl urmărește pe celălalt. E spion lângă spion, s-ar putea spune. Oamenii privesc peste umăr la ceilalți oameni. Chiar și femeile e șulfe. O să trebuiască să fim cu grijă cu Clisson, pen' că dacă cineva dă de știre că are de-a face cu moșieri englezi va fi ușor de denunțat – așa îi spun ei – denunțat, și o să fie dus la Brest și descăpățânat.

Ross clătină din cap.

– Așa încât, dacă mă duc, ar fi mai bine dacă aș avea niște afaceri cinstite acolo, negoț sau ceva de soiul ăsta, iar apoi m-aș întâlni cu Clisson ca din întâmplare?

– Așa ar fi bine. Și să vă îmbrăcați ca unu' dintre noi. N-ați mai bate la ochi, dacă aveți de gând să veniți.

– O să-l vizitez pe domnul Trencrom, spuse Ross.

Capitolul 10

În 1760 când fusese plănuită construcția casei de rugăciune din Grambler, după una dintre marile reuniuni pentru revigorarea credinței metodiste care avusese loc în apropiere, Charles Poldark, pe atunci un bărbat de patruzeci și unu de ani, voinic, dinamic, bogat și cumpătat, fusese abordat pentru cedarea unei bucăți de pământ pe care să fie construită micuța casă de rugăciune. Deși nu agrea metodismul, așa cum nu agrea nici o abatere de la obiceiurile statornicite, și nu avea încredere în el văzându-l ca pe un soi de inamic al autorității stăpânului, fusese convins de noua sa soție, care avea pe atunci doar douăzeci de ani și era deja mama copiilor lui, să le dea un petec de pământ de la marginea satului Sawle, cu casele lui împrăștiate. Deși nu-i mărturisise soțului ei niciodată, tânăra doamnă Charles îl auzise pe Wesley predicând pe când ea nu era decât un copil și fusese cât pe ce să se convertească.

Precaut ca întotdeauna, Charles nu cedase pământul, ci îl dăduse în folosință pentru trei generații. Oricum, la baza actului scrisese „reînnoirea dreptului de folosință gratuită pentru alte trei generații rămâne la latitudinea moștenitorilor mei".

Până în 1790, ultimul om din cea de-a treia generație pentru care fusese cedat dreptul de folosință murise, iar metodismul se prăbușise în Grambler asemenea turlei bisericii din Bodmin; dar tatăl lui Will Nanfan, care încă mai trăia și era unul din membrii fondatori inițiali ai congregației și care își amintea suficient de bine de înțelegere, luase alți doi bătrâni, mersese la Francis și îi solicitase o reînnoire a dreptului de folosință. Francis, preocupat de alte treburi și lipsit de spirit de afaceri, dăduse pur și simplu din mână și spusese: „Lăsați-o baltă; terenul este al vostru". După cuvenitele mulțumiri, bătrânul Nanfan mormăise ceva despre un act, iar Francis spusese: „Bineînțeles, o să mă ocup de asta". Nu se ocupase niciodată, dar cum era atât de tânăr, nu li se păruse că era nevoie să se grăbească.

Tankard, avocatul lui George Warleggan, plecase în fiecare săptămână din Truro de când locuia acolo, pentru a stabili unde începeau și unde se sfârșeau hotarele domeniului Poldark, uitându-se pe vechile contracte de închiriere a minelor și în general punând în ordine lucruri neglijate ani în șir. Când apăreau probleme legate

de drepturi, George îi dăduse instrucțiuni ca, oriunde era un dubiu, acesta să fie rezolvat ferm, dar Tankard să adopte o poziție generoasă. George nu dorea deloc să fie considerat un stăpân aspru de către cei din zonă și de fapt nici nu avea nevoie. Își plătea întotdeauna bine servitorii și angajații, cu mult deasupra mediei; îl costa atât de puțin în plus, iar pentru asta cerea și primea servicii bune fără nici o implicare prostească sau sentimentală. Dar nu-i plăceau înțelegerile vagi, detaliile nepuse la punct, clauzele neclare și înțelegerile în locul înscrisurilor. Avea o minte formidabilă, ordonată și eficientă care nu aprecia ineficiența celorlalți.

Adesea cazurile erau suficient de simple ca să se poată hotărî fără să fie nevoie de cercetarea istoricului lor, dar într-o după-amiază, înainte de a pleca înapoi la Truro, Tankard îi spuse:

– Domnule Warleggan, în legătură cu casa aceea de rugăciune, exact de la marginea satului. Săptămâna trecută am văzut că îi reparau acoperișul, așa că m-am uitat pe documentele pe care le aveți aici și am descoperit că funcționează pe un contract de drept de folosință care a expirat. În dimineața asta m-am dus pe acolo să mă întâlnesc cu ei. Erau vreo trei dintre ei pe acolo și le-am prezentat situația privitoare la dreptul de folosință, despre care cel mai în vârstă dintre ei, un bărbat pe nume Nanfan, a spus că, atunci când dreptul de folosință a expirat cu patru ani în urmă, pământul le-a fost dăruit de domnul Francis Poldark. I-am întrebat de actul care dovedea acest lucru, dar Nanfan a spus că înțelegerea s-a făcut verbal. Domnul Francis Poldark a spus pur și simplu: „Pământul e al vostru", și așa a rămas. De atunci, din cei trei oameni prezenți cu acea ocazie, doi dintre ei, inclusiv tatăl acestui Nanfan, au murit astfel încât mai există doar un singur martor. Eu le-am spus că mă voi consulta cu dumneavoastră.

George privi harta de pe peretele biroului său care ilustra granițele și detaliile domeniului.

– Asta e? Da. Văd că îi spun chiar ulița casei de rugăciune. Păi, bănuiesc că până acum a fost și sfințită. Fă un act oficial de donație. Găsește pe cineva responsabil din partea lor care să-l semneze. Hai s-o facem cum trebuie!

– Foarte bine. Mă voi ocupa de asta săptămâna viitoare.

– Dar, ia stai puțin... Ăștia nu sunt protestatarii ăia care ne-au deranjat în biserică? Odgers, pastorul ăsta nemâncat de aici, se războiește cu ei. Le-a interzis să mai intre în biserică, iar acum spune că participă la slujbă la Marasanvose și se adună la Grambler când

se face slujbă la noi. Duminica trecută, biserica noastră era pe trei sferturi goală.

Tankard aștepta respectuos la jumătatea drumului spre ușă.

George bătu ușor cu degetul în hartă.

– Las-o așa. Las-o în suspensie până săptămâna viitoare. Între timp o să mă întâlnesc cu Odgers și o să văd ce părere are.

Peste două săptămâni George se duse la Truro, în parte pentru afaceri, în parte pentru a vedea dacă reședința lor de la oraș va fi întru totul gata să-i primească. Elizabeth nu veni cu el, rămânând să se ocupe de toate micile treburi la care trebuie să te gândești când te muți pentru câteva luni. Seara, o delegație formată din trei oameni ceru să o vadă.

Nu era o oră convenabilă; fusese ocupată toată ziua și se certase cu mama ei, care devenise extrem de obositoare. Oamenii mai în vârstă de condiție bună care fuseseră angajați să aibă grijă de familia Chynoweth plecaseră în iulie și nu fuseseră înlocuiți. Doamna Chynoweth era atât de dificilă încât numai cei mai nevoiași ar fi rezistat într-o astfel de situație, iar până atunci refuzase trei cupluri noi de doritori. Asta însemna mai multă muncă pentru servitorii obișnuiți și mai multă responsabilitate pentru Elizabeth. Pe deasupra și micul Valentine se simțise prost în acea zi și fusese iritabil, iar ea spera să nu se îmbolnăvească de ceva. Cu toate acestea, trăise în acest ținut zece ani, îi cunoștea pe toți cei din sat și nu se putea îndura să le spună să plece fără să-i vadă.

De fapt doar doi dintre ei intrară în salon; Tom Harry, care îi condusese, crezu că trei sunt prea mulți, așa că îi spuse celui mai tânăr membru al delegației, Drake Carne, să aștepte în bucătărie. Dintre cei doi care intrară, Elizabeth nu-l cunoștea decât pe unul, cel voinic de vârstă mijlocie, mult respectatul Will Nanfan, a cărui mică proprietate se întindea lângă un colț al domeniului; celălalt era un bărbat mai tânăr, înalt, cu părul blond-deschis, cu o față subțire și ridată care contrasta cu tinerețea lui.

Stăteau stânjeniți în fața ei – era dificil să tratezi cu o femeie, dar părea singura lor șansă –, nu știau ce să facă cu picioarele și cu mâinile, până când Elizabeth le spuse, zâmbitoare, să stea jos. Apoi, frecându-și mâinile și dregându-și vocile, îi spuseră povestea lor. Când terminară, iar ea avu toate informațiile pe care i le putură oferi, le spuse:

– Probabil că vă dați seama că îmi este foarte greu să intervin. I-am lăsat soțului meu, domnul Warleggan, libertatea deplină de a conduce proprietatea și pe el ar fi trebuit să-l vedeți. Ar fi fost mult mai bine, pentru că el v-ar fi putut da un răspuns bine cumpănit.

– Am cerut să-l vedem săptămâna trecută, dar domnul Tankard a spus că este prea ocupat ca să ne primească.

– Păi, este un om ocupat. O să-i spun că ați trecut pe aici, dar dacă asta este decizia lui și nu doar a avocatului, atunci nu vă pot promite că o să i-o schimb.

– Noi am crezut, spuse Nanfan, că domnul Francis ne-a dat nouă terenul. Poate că ați putea să-i spuneți domnului Warleggan că – ei bine, că este drept și se cuvine să ne rămână nouă. Dacă domnul Francis Poldark nu ar fi spus că poate fi al nostru...

– Ești sigur că a spus asta? N-a fost vreo neînțelegere la mijloc?

– Oh, nu, doamnă, tatăl meu era absolut sigur. Și bătrânul Jope Ishbel zicea la fel. Pe deasupra, în primul act de folosință, domnul Joshua Poldark spunea că urmează să fie reînnoit.

– Cu voia urmașilor săi – nu-i așa?

– ... Păi, așa e, doamnă.

– Da, doamnă, interveni Sam Carne calm. Iar moștenitorul este domnul Geoffrey Charles Poldark, doamnă. Doar că el nu are vârsta necesară...

Elizabeth îl privi pe străin.

– Ești avocat?

Știa prea bine că nu era așa.

– Oh, nu doamnă. Un simplu păcătos care caută mila divină.

– Ei bine, ai dreptate. Fiul meu are numai zece ani. Eu și cu soțul meu suntem tutorii lui legali. Orice am hotărî, noi hotărâm în numele lui.

– Da, doamnă. Și vă cerem să aveți bunăvoința de a ne ajuta. Pentru că, prin salvarea casei noastre de rugăciune, o să faceți lucrarea lui Dumnezeu și o să salvați ceva închinat slavei Domnului Iisus.

Elizabeth zâmbi nesigură.

– Cred că sunt unii care n-ar fi de acord cu asta.

– Există întotdeauna oameni care ne ponegresc, doamnă. În fiecare zi ne rugăm cu bucurie lui Dumnezeu pentru iertarea lor.

– Cred, spuse Elizabeth, că nu o să trebuiască să-i cereți să ne ierte și pe noi.

– Nici eu nu cred, pentru că ar fi o lovitură dureroasă pentru congregația noastră să pierdem această casă când nu am pricinuit nici

un rău nimănui. Acum treizeci și cinci de ani, divinul Iehova i-a îndemnat pe credincioșii și pocăiții Lui supuși să-I construiască o casă, iar ei au făcut asta cu propriile lor mâini. De atunci aceasta nu a fost folosită pentru nimic altceva decât pentru purificarea spiritului și pentru sfânta cinstire a lui Hristos.

– Și nu este biserica locul potrivit pentru o astfel de cinstire?

– Așa e, doamnă, dar toți trebuie să ne mărturisim cu devoțiune lui Dumnezeu în timpul vieții noastre lumești, iar o casă de rugăciune, unde oamenii care au găsit mântuirea se pot amesteca cu cei care o caută, este de asemenea un loc potrivit pentru cinstire, dacă nu vă e cu supărare. Noi mergem regulat la biserică – toată congregația noastră merge regulat la biserică. Mulți, mulți dintre ei merg la biserică și nu au fost văzuți mergând în altă parte. Suntem cu toții servitori umili și înflăcărați ai lui Dumnezeu.

Elizabeth își închise cartea, iar degetele ei se jucau cu ciucurii semnului de carte. Era obosită și își dorea ca întrevederea să ia sfârșit. Will Nanfan îi plăcea și îl respecta, deși știa că avusese unul sau două frecușuri cu servitorii lui George în probleme care țineau de comunitate. De bărbatul cel tânăr nu era sigură. Respectul din tonul vocii lui nu-i ascundea combativitatea care-i stătea în mod sigur în fire. Bănui că ar fi putut discuta până la asfințit dacă ar fi fost nevoie, iar convingerile lui erau atât de înflăcărate încât în cursul discuției ar fi putut uita diferențele de statut social dintre ei. Asta era una dintre marile probleme ale metodiștilor: cei convertiți se simțeau mai presus de diferențele de clasă pământești. Hristos era singurul lor stăpân. În fața milei cerești toți oamenii erau egali; și toate femeile de asemenea: Elizabeth Warleggan și Nan Nanfan, și oricare fată de miner cu care acest bărbat subțire și blond ar fi fost căsătorit. În principiu, nu exista nici o îndoială că aceasta era o credință creștină unanim acceptată; numai că în practică nu funcționa.

Totuși nu era o femeie rea din fire și înțelese că solicitarea lor era dreaptă. Le spuse:

– Ei bine, după cum v-am spus, soțul meu este cel care ia aceste decizii, dar mă însărcinez ca săptămâna viitoare, atunci când se va întoarce, să-i aduc în atenție problema voastră. O să-i explic că voi considerați că domnul Francis Poldark, răposatul meu soț, v-a făcut o promisiune fermă și în această lumină o să-l rog să-și reconsidere poziția. Mai mult nu pot să fac, dar o să mă îngrijesc să mă ocup de ea de îndată ce domnul Warleggan ajunge acasă.

– Mulțam, doamnă, spuse Will Nanfan.

– Mulțam, doamnă, spuse Sam Carne. Și sfântul nostru Mântuitor să fie cu dumneavoastră.

Elizabeth își spuse că parcă el ar fi fost mai degrabă preot, iar ea, membră a congregației lui.

La bucătărie, Drake aștepta sub privirile ursuze ale lui Harry Harry, cel mai mare din cei doi frați.

Bucătăria asta era o încăpere frumoasă și mare, în care coborai trei trepte ca să ajungi din casă, cu o podea neregulată pavată cu piatră, cu grinzi solide care susțineau tavanul, de pe care atârnau ca un ciorchine în cârlige niște șunci afumate frumoase care făceau să-i lase gura apă lui Drake. Era prost luminată pentru o încăpere atât de mare, printr-o singură fereastră situată sus pe perete, dar partea de sus a ușii făcută din două bucăți și care dădea în curte era deschisă și lăsa să intre mai multă lumină. O vatră ocupa aproape un perete întreg, iar un ceainic negru uriaș era atârnat de un cârlig de fier deasupra focului. În celălalt colț de lângă ușă era o pompă de apă manuală cu o găleată de lemn sub ea.

Curând, Harry decise că tânărul putea sta și fără să fie supravegheat și plecă, așa că Drake merse la ușă și privi cum un alt bărbat de afară umplea o găleată cu cărbuni mărunțiți. Auzi o voce tânără din spatele lui:

– Măi să fie, Drake! Ăsta e chiar Drake! Ce faci aici?

Fața lui Geoffrey Charles era toată numai un zâmbet, strălucitoare și netedă de parcă tocmai ar fi fost spălată.

– Domnișorul Geoffrey. Drake își duse degetul la buze și continuă cu o voce joasă. Sunt aici cu fratele meu și cu Will Nanfan, care au venit la doamna Warleggan, buna dumneavoastră mamă, cu treburi.

Geoffrey Charles râse, dar își coborî și el vocea.

– Ce este atât de secret? N-ar trebui să fii aici?

– Ba da. Ba da. Dar alelalte întâlniri ale noastre sunt un secret. Așa că ăl mai bine ar fi să ne facem că nu ne știm unul pe altul, altfel vi s-ar putea interzice să mă mai vedeți.

– Mă întâlnesc cu cine-mi place, spuse Geoffrey Charles. Dar vocea îi rămase tot scăzută. Nu te-am mai văzut din ziua aceea, de la grote. Vremea a fost atât de urâtă că aproape nu am mai ieșit călare. Și apoi în cele mai multe zile ești la muncă.

– Destul de adevărat. Ce face domnișoara Morwenna?

– Bine. Chiar acum se spală, așa că am fost dat afară. Ascultă, mama și unchiul George urmează să-și petreacă toamna la Truro.

O să fie mai ușor să ne întâlnim când sunt plecați. Pot să-ți trimit un mesaj? Iartă-mă, știi să citești?

– De-ajuns, spuse Drake. Dar poate că ei nu vor să te întâlnești cu mine.

– Dacă nu știu, nu-mi pot spune nimic, nu-i așa? Geoffrey Charles îl luă de mână pe Drake. Hai să-ți arăt casa! La ora asta nu e nimeni pe aici.

– Nu, mulțam frumos. Nu se face. Poate altă dată.

– Mi-ai promis odată că mergem să prindem mormoloci, Drake. Îți amintești de asta? Mi-ai spus când veneam înapoi de pe plajă. Când putem să mergem?

– Nu e timpu' potrivit. Doar știi.

Geoffrey Charles se legănă de pe un picior pe altul.

– Da, cred că știu. Dar necazul e că – înainte, înainte când trăia tata, în iazul mare din partea cealaltă a casei erau niște broaște minunate. Și nu broaște *obișnuite*, după cum spune mătușa Agatha. Spune că străbunicul meu le-a adus special din Hampshire, cu ani și ani, și ani în urmă, și de atunci au fost aici tot timpul. Au dungi galbene pe spate și nu sar, *aleargă*. Era atât de distractiv să le vezi. Și făceau așa o gălăgie când orăcăiau seara. *Oac! Oac!* Chiar așa. Mătușa Agatha e tare supărată că au dispărut. Iar primăvara erau mormoloci, peștișori și gândaci de apă, iar vacile intrau și se bălăceau. Dar de când mama s-a măritat cu unchiul George totul a fost curățat, broaștele au fost omorâte, iar vacile nu mai au voie acolo. Spun că este *ornamental*. Au pus flori în jurul lui, nuferi la un capăt și pietre pe fundul lui pentru a opri nămolul.

– Și ce-ați face dacă ați avea mormoloci și broaște, domnișorule Geoffrey? Cum le-ați păstra?

– Oh, în borcane, la grajduri. Sunt o grămadă de borcane goale acolo. Și poate, chicoti Geoffrey, poate atunci când ar crește și ar deveni broaște i-aș pune la loc în iaz numai ca să le aud orăcăind.

– Ascultați la mine, spuse Drake încet. Cre' că cel mai bine ar fi dacă nu am fi văzuți vorbind acum. Duceți-vă și nu spuneți la nimeni că ne-am mai întâlnit. Apoi cam peste o săptămână, când o să capăt o zi liberă, vă dau de știre și, dacă domnișoara Morwenna ne dă voie, am putea merge cu toții la iazurile de dincolo de Marasanvose și vă arăt unde trăiesc broaștele și mormolocii.

– Drake, când mama și unchiul o să fie plecați, dacă îți cer să vii aici, o să vii?

– Nu cre' că se cuvine. Cine rămâne aici?

– Wenna, bineînțeles. Și apoi bunicul și bunica mea. Și mătușa Agatha, care chiar este soră cu bunicul meu și are aproape o sută de ani. Ăștia sunt toți. O să vii?

– O să mai chibzuiesc la asta, pușiule. Ești un prieten bun, dar nu trebuie să le facem rău altor oameni. Acum du-te, altfel s-ar putea să dăm de bucluc.

Când George ajunse acasă, Valentine încă nu se simțea bine și se părea că vor trebui să-și amâne plecarea pentru câteva zile. Elizabeth uită de vizitatorii ei până în miercurea în care, după o lună de ploaie, vremea se îmblânzi și putură să iasă împreună în grădină la soarele cald. Lui George i se întâmpla rar să se plimbe pe jos. Pentru a face mișcare, pleca călare, de obicei cu Garth sau cu Tankard, sau cu Blencowe. Nu prea părea să fie interesat vreodată de grădină, deși uneori o surprindea cu câte o observație care arăta că remarcase mai multe lucruri decât bănuia ea. Adevăratul lui interes era pentru planurile la scară mare. Dorea să lărgească aleea, să construiască stâlpi noi și niște porți frumoase din fier forjat la intrare; intenționa să dărâme două ziduri vechi din piatră și pământ, specifice pentru Cornwall, pentru a lărgi și a îmbunătăți panorama din spatele casei. În general avea bun-gust, deși era înclinat spre formalism: grădinile sălbatice, bordurile de flori, gardurile rustice cu plante agățătoare pe ele, toate acestea nu prezentau nici un fel de atracție pentru el. În privința florilor din grădină, le prefera pe cele care se dezvoltau necontrolat, iar straturile îi plăceau să fie aranjate în rânduri sau ronduri.

Elizabeth îi spuse acum de delegația care venise la ea.

Răvășind cu bastonul câteva frunze aflate la înălțime, el rămase tăcut până când ea termină ce avea de spus.

– Ce obrăznicia dracului, fu primul lui comentariu. Nu-mi plac vizitatorii care se furișează pe la spatele meu.

– Cred că au încercat să se întâlnească cu tine, iar Tankard i-a refuzat. Și fără îndoială că s-au gândit că eu am un suflet mai blând.

– Și ai?

– Păi, cred că da. Deși, pe de altă parte nu cred că am încredere în metodism. Este oarecum subversiv. Dar n-ar trebui să-l eradicăm luându-le terenul înapoi. Iar dacă Francis le-a promis...

– În privința asta nu avem decât cuvântul lor.

– Nu cred că Will Nanfan ar minți. Și nici ceilalți. Să le dăm crezare acolo unde este cazul, au o obsesie ciudată pentru un cod de comportament foarte strict.

Se plimbară până în capătul unde începea grădina cu ierburi. George spuse:

– Ai folosit cuvântul subversiv, și este perfect adevărat. Toate organizațiile închise de felul ăsta sunt subversive, chiar și atunci când se ascund sub camuflajul religiei. Ele sunt stratul pe care germinează radicalismul, și adesea iacobinismul – care, după cum prea bine știm, caută să răstoarne statul și să pună în locul lui tirani sângeroși după cum se vede în Franța. Toate aceste grupuri au în sufletul lor același obiectiv, indiferent dacă se numesc Societăți Metodiste Wesleyene, sau Societăți Corespondente sau Foxite[1]. Și dacă caută să stârnească revoluții, atunci înseamnă că sunt trădătoare și trebuie tratate ca atare. Cred că în momentul de față nu ne facem datoria dacă le permitem să rămână.

Elizabeth spuse:

– Nu cred că porțiunea asta de grădină a mai arătat la fel de când a plecat Verity. Își petrecea atâtea ore aplecată cu dragoste asupra ei încât era întotdeauna îngrijită și mirosea frumos. Și *ne era de folos*. Acum bucătarii adună frunze și calcă alte plante în picioare când fac asta, iar buruienile au scăpat de sub control.

– Este următorul lucru care trebuie făcut.

– Păi, dacă va fi făcut, vreau să se facă sub supravegherea mea, altfel se vor pierde atât de multe plante valoroase.

Se întoarseră și porniră înapoi spre casă, iar George își arcui umerii în modul acela care amintea întotdeauna de un taur.

– Cine a fost celălalt bărbat care a venit cu Nanfan? Îl cunoșteai?

– Un străin. Tânăr, solid, vorbea ca un miner. Era blond, cu fața ridată.

– Probabil că era unul din frații Demelzei Poldark.

Elizabeth deveni brusc încordată. George observă cu o curiozitate rece mișcarea involuntară.

– Nu știam că are frați.

– Dar nu-ți amintești – ziua botezului copilului, cel care a murit? Tatăl ei a apărut pe neașteptate cu o ceată de odrasle înșiruite în spatele lui și i-a cam stricat ziua mândrei mame.

– Da, da, acum îmi amintesc. Aproape uitasem.

– Tatăl a avut un schimb de replici cu John Treneglos. A avut obiecții că Ruth Treneglos avea pieptul prea dezgolit!

[1] În Anglia, politician care adera la idealurile lui Charles James Fox, lider al Partidului Whig – Liberal – în secolul al XVIII-lea (n.tr.)

Elizabeth se încruntă.

– Dar știi că frații ei sunt acum aici?

– Tankard mi-a spus. Doi dintre ei au venit din Illuggan. Fără îndoială că viața e mai ușoară sub aripa cumnatului lor.

– Este – ăsta nu seamănă deloc cu sora lui.

– Poate doar în ce privește obrăznicia.

Trecură pe lângă iaz. În ciuda firului de apă curată care curgea prin el și a eforturilor de a-i curăța fundul, apa era încă tulbure acolo unde mișcarea pârâiașului agita mâlul nisipos; dar impresia generală asupra acestei zile minunate de toamnă era plăcută pentru amândoi. Apa clipocea și strălucea, iar plăcile mari de ardezie aduse de la Delabole înconjurau marginea și făceau plimbarea pe lângă ea o plăcere și nu ceva ce nu se putea face decât în pantofi înalți.

– Mi s-a mai relatat, spuse George, că cei doi frați Carne sunt oarecum capul răutăților în această acțiune de reînviere a metodismului care are loc. Înainte de sosirea lor secta era inactivă, dar de când au venit, a început să iasă din nou în evidență. Sunt toți croiți din același aluat. Deși de fapt nu cred că Demelza are vreun pic de fervoare religioasă în ea. Probabil că s-a molipsit de ateism de la Ross.

Nici unul nu prea îi pomenea numele, Elizabeth, pentru că nu putea suporta s-o facă, George pentru că încă îi era teamă de reacția soției lui. Se simțea jenat, dar era sigur că mai devreme sau mai târziu Elizabeth, care în majoritatea situațiilor dădea dovadă de o loialitate solidă și sigură, va sări în apărarea lui. Până acum n-o făcuse. N-o făcuse niciodată de când se căsătoriseră. Încă mai era surprins pentru că în lunga lor perioadă de acomodare dinainte de căsătorie, mai ales când încerca s-o cucerească după perioada în care relațiile cu Francis se răciseră, fusese nevoit să-și îmblânzească discursul când venea vorba de Ross. Nu-și putea arăta niciodată amărăciunea și antipatia. Dar după căsătoria lor, s-ar fi putut spune că Elizabeth schimbase taberele. Singura lui soluție fusese să accepte că, atunci când se măritase cu el, își schimbase loialitățile, prieteniile și credințele. Cu ea se adeverise că „Oamenii tăi vor fi și oamenii mei, iar Dumnezeul tău va fi și al meu". Cu toate acestea chiar acum, după cincisprezece luni de căsătorie, el era încă temător că un cuvânt imprudent ar fi putut provoca reacția pe care ar fi provocat-o cu doi ani în urmă.

Nu se întâmplă de data aceasta. Elizabeth spuse doar atât:

– Da, acum îmi amintesc de familie. N-a venit cumva și mama?

Capitolul 11

Pe la mijlocul lui septembrie, Demelza renunță să se mai străduiască să-și ascundă sarcina de privirile lumii și se resemnă pentru cele două luni de disconfort și înfățișare dizgrațioasă. Spre surprinderea ei, lui Ross nu părea să-i pese de această perioadă, în schimb ea fu deranjată. Era fericită în ceea ce privea viitorul și era nerăbdătoare să-și vadă copilul născut, dar îi displăcuse întotdeauna să arate ca o matroană și detesta să fie cât de puțin inactivă.

În ultima vreme, sentimentul de antipatie dintre Ross și Tom Choake se estompase și își vorbeau din nou. Era o reconciliere stânjenitoare, dar civilizată, așa că Choake fu angajat din nou pentru această naștere, fiind în mod clar mai priceput decât ceilalți șarlatani ignoranți care se ocupau de satele din jur. Dar la cererea Demelzei, doamna Zacky Martin, în care ea personal avea mai multă încredere, a fost angajată să-l asiste.

La începutul lui octombrie, Drake îi spuse noutățile despre casa de rugăciune, iar ea i le transmise mai departe lui Ross. Era seară, Jeremy era în pat și stăteau în fața unui foc din lemn de cireș care la început arsese strălucitor când fusese aprins cu o oră în urmă, iar acum se domolise, deși încă mirosea plăcut.

Ross spuse:

– Ghinionul lui George este că niciodată nu mă ia prin surprindere. Până la urmă îmi împlinește și cele mai negre așteptări. Aș fi zis că, de vreme ce făcea tot ce putea ca să se pună bine cu cei din ținut, nu și-ar fi dorit o scădere a popularității în felul ăsta.

– Scădere de popularitate din partea unora, dar creștere din partea altora.

– Da, cred că ai dreptate. Cu cât se arată mai mult un apărător al bisericii oficiale, un susținător al credinței, un dușman al sectelor, cu atât se face mai apreciat de către majoritatea prietenilor și vecinilor noștri.

– Și bineînțeles că se întoarce la Truro peste iarnă.

– Da. Dacă ar trebui să-i dea afară, din motivele lui personale năstrușnice, acum e momentul s-o facă. Până primăvara viitoare totul va fi uitat măcar în parte.

Demelza întoarse pantalonii lui Jeremy pentru a vedea mai bine cum îi cârpise. Erau încă foarte mici, dar în curând va avea de-a face cu alții și mai mici. Ridică privirea strălucitoare spre Ross, care luase un tăciune din foc și își aprinsese pipa cu coada lungă; apoi își plimbă privirile în jurul încăperii și savură îmbunătățirile pe care i le aduseseră în ultimul an. Ceasul cel nou, draperiile bogate din mătase crem gofrată, masa cu picioare late, covoarele turcești, biroul de scris și fotoliul cumpărate după vizita la familia Daniell.

Mai aveau încă nevoie de multe lucruri, dar pentru moment cheltuielile suplimentare erau destinate reconstrucției și redecorării bibliotecii. Stimulat de splendorile pe care le văzuse la Trelissick, Ross spera să ridice ceva mult mai bun decât orice construise tatăl său, dar care în același timp să se armonizeze și cu vechea clădire. Împrumutase câteva cărți și își petrecuseră seri lungi studiindu-le și discutând despre ele. Pentru a elabora planul și a face o schiță a aripii respective a clădirii, a felului cum trebuia construită și cum trebuia finisată, îl luase pe un anume Boase care se ocupa de astfel de lucruri în Truro.

Ea spuse:

– Presupun că trebuie să se adune undeva.

– Cine?

– Metodiștii.

– Pot folosi casa Reath.

– E foarte mică. Nu încap mai mult de cincisprezece acolo. Cred că ei speră să construiască alta pe undeva.

– În iarna asta ar face bine să se concentreze să supraviețuiască fizic. Ross întoarse un butuc cu piciorul, dar acesta tot nu luă foc. Recolta de sardele a fost săracă al treilea an la rând. Recolta agricolă este cea mai proastă din câte își amintesc cei mai mulți oameni. Cu cea mai mare parte din porumbul nostru distrus și alimentarea cu produse europene întreruptă, s-ar putea să fie ceva foamete, cu prețuri de perioadă de foamete peste tot.

Demelza spuse:

– M-au întrebat și pe mine. Sam și Drake m-au întrebat dacă pot avea un colțișor din pământul nostru ca să construiască pe el.

Ross făcu ochii mari la ea.

– Oh, *nu*... Demelza, asta e prea mult! Pentru ce să apeleze la mine? Nu mă interesează deloc secta lor!

– Nici pe mine. Presupun pentru că eu sunt sora lor, iar tu ești...

– Să-i ia naiba pe frații tăi!

– Da, Ross. Ea se legănă ușor înainte și înapoi pe scaunul ei. Din păcate nu e vorba doar de frații mei, ci și de mulți dintre vechii tăi prieteni. Will și Char Nanfan. Paul și Beth Daniel. Zacky Martin...

– Nu Zacky. El are destulă minte să...

– Păi, doamna Zacky în orice caz. Jud Paynter...

– De parcă i-am datora cine știe ce nemernicului ăla mizerabil și bătrân...

– Apoi mai sunt și Fred Pendarves și Jope Ishbel, și mulți alții. În mod ciudat ei te văd ca pe prietenul lor.

– Dar în sufletul meu nu-mi place metodismul mai mult decât lui George! E o pacoste a dracului și nu știu deloc ce o să iasă din asta...

Demelza spuse:

– Păi, în sfârșit acum am o soluție. Când tu și George vă întâlniți data viitoare și vă mârâiți ca doi buldogi care așteaptă să-și sfâșie gâtul unul altuia, o să aduc vorba de metodism și o să aveți un subiect cu care să fiți bucuroși de acord! Cel puțin a ieșit și ceva bun din discuția noastră din seara asta.

Ross o privi și începură să râdă amândoi.

– Toate bune și frumoase, spuse el, încruntându-se în timp ce râdea, toate bune și frumoase, dar e jenant să ceri un astfel de serviciu.

– Nu eu ți-l cer. Ei ți-l cer, Ross, iar eu sincer nu știu ce să spun sau ce o să spui tu.

Pipa lui se stinsese și și-o aprinse din nou. Această operațiune îi luă timp și nu spuse nimic până când termină.

– Bănuiesc că de fapt nu am nimic cu metodiștii, spuse el. Și mai știu că, din când în când, ar trebui să-mi analizez prejudecățile, să văd dacă nu ar trebui să renunț la ele. Dar în primul rând nu am încredere în oamenii care îl aduc tot timpul în discuțiile lor pe Dumnezeu sau pe Hristos. Dacă nu este o adevărată blasfemie, este cel puțin un afront. Miroase a egotism, nu-i așa?

– Poate dacă tu...

– Oh, întotdeauna pretind că sunt umili, admit acest lucru; dar umilința nu răzbate și din părerile lor. Poate că sunt pe deplin conștienți de propriile păcate, dar sunt întotdeauna mai îngrijorați de păcatele altora. În viziunea lor ei au descoperit mântuirea, iar noi, ceilalți, dacă nu le urmăm calea suntem blestemați... Mi-amintesc că Francis i-a ținut tatălui tău un discurs savuros pe această temă la botezul Juliei, dar nu-mi aduc aminte vorbele lui...

Demelza lăsă jos mica pereche de pantaloni și luă un ciorap.

– Care *sunt* vederile tale religioase, Ross? Ai așa ceva? Aș vrea să știu.

– Oh, practic nu am nici una, iubirea mea. Privi fix în focul care ardea timid. M-am molipsit de la tatăl meu cu o atitudine sceptică în privința tuturor religiilor; el le considera basme prostești. Dar eu nu merg atât de departe. Religia, așa cum e practicată, nu-mi prea e necesară, și nici astrologia, sau credința în vrăjitorie sau în semne prevestitoare de bun augur sau de ghinion. Cred că toate răsar din ceva care lipsește din mintea oamenilor, poate din lipsa dorinței de a se simți complet singuri. Dar când și când am sentimentul că există ceva dincolo de lumea materială, niște lucruri pe care le simțim cu toții, dar nu le putem explica. Dincolo de viziunea religioasă, există cruda realitate care stă la baza vieților noastre, pentru că noi știm că trebuie să trăim și să murim ca niște animale ce suntem. Dar uneori bănuiesc că, sub această realitate crudă, există o viziune mai largă, și încă mai profundă, care se apropie de adevărata realitate mai mult decât realitatea pe care o cunoaștem.

– Hmm, spuse Demelza, legănându-se ușor. Nu sunt sigură că am înțeles ce vrei să spui, dar cred că am înțeles.

– Când o să fii pe deplin lămurită în legătură cu asta, spuse Ross, rogu-te explică-mi și mie.

Ea râse.

– Vederile mele politice, spuse el, sunt la fel de solide. Acest război scoate la iveală toate contradicțiile dintre ele. Întotdeauna am îndemnat să se facă reforme, chiar cu prețul de a fi considerat trădător față de originea și poziția mea socială. Am văzut multe lucruri bune în această revoluție din Franța; dar văzând ce întorsătură au luat lucrurile, am devenit la fel de nerăbdător ca oricare bărbat să lupt împotriva ei și să o distrug... Suflă o șuviță subțire de fum. Poate că firea mea este contradictorie, pentru că întotdeauna văd și punctul de vedere al taberei opuse celei în care mă aflu. Chiar dacă nu mi-a plăcut războiul american, m-am dus și am luptat cu americanii.

Se așternu tăcerea. El spuse:

– Dar la naiba, nu-i vreau pe pământul meu. De ce i-aș primi aici? Asta e în mare parte vina fraților tăi nestăpâniți. Înainte de sosirea lor toată lumea trăia în pace, iar cele două religii lâncezeau confortabil laolaltă.

– Probabil că așa este, Ross, și îmi pare rău. Samuel mi-a sugerat să te întreb dacă pot ridica o casă pe colina de lângă Wheal Maiden, care ar fi tocmai pe hotarul terenului nostru, și în felul ăsta ar putea

folosi piatra de la vechea hală a motorului. Este din belșug, și e împrăștiată peste tot, iar ei spun că o să facă curățenie și o să folosească piatra sfărâmată pentru a pava cărarea, astfel încât să nu se mai facă noroi când este vreme umedă.

El nu răspunse, și ea continuă:

– Dar să nu crezi că încerc să te conving. Am promis că o să te întreb ce mi s-a cerut și asta am făcut acum. Mie, una, mi-e indiferent. Sau poate ar trebui să spun nouă ne e indiferent.

– Ce face prietenul nostru? Nu te întreb prea des pentru că știu că nu-ți place să fii întrebată.

– Bine, deși e un pic cam voinic. Aș fi mai bucuroasă dacă am pune la punct altă problemă.

– Care anume?

– Dacă participi la nunta vărului tău cu Joan Pascoe, săptămâna viitoare.

El o privi cu ochii mari.

– Dar tu nu mergi; ai spus că nu poți. Ce importanță are dacă eu mă duc sau nu?

– Are, pentru că, dacă nu te duci, vei fi în alt loc.

El spuse:

– Nu înțeleg. Cine ți-a spus ceva despre asta?

– Oh, Ross, am metodele mele de spionaj în casa asta.

El se foi.

– Doar ieri s-a hotărât. Am avut de gând să-ți spun, dar am fost mult prea laș.

– Așadar, când pleci?

– Duminică, dacă ține vremea frumoasă. S-ar putea să fie ultima traversare din iarna asta cu vasul plin cu marfă. Domnul Trencrom este mai grijuliu cu vasul lui decât acum câțiva ani. Doamne, când îmi amintesc cât de frig era pe Insulele Scilly când îl așteptam pe Mark Daniell!

– Cât mi-aș dori să te duci numai acolo!

– Și în Roscoff e destul de sigur. E posibil să rămân o săptămână și să mă întorc cu un vas din Mevagissey sau Looe.

Îi explică cum stătea treaba cu Jacques Clisson.

Demelza spuse:

– N-o să prea am liniște cât timp o să fii acolo. Știi asta. Și nici el – sau ea.

– Știu și asta. N-o să rămân nici măcar o oră mai mult decât este necesar. Dar te rog să fii pregătită să lipsesc vreo zece zile.

Demelza puse ciorapul jos și înfășură lucrul de mână într-o pânză de in.

– Cred că o să mă duc la culcare, Ross. Prietenul nostru se trezește întotdeauna așa de dimineață.

Duminică vremea era frumoasă și relativ liniștită, iar Ross plecă de acasă puțin după prânz. Luă cu el ceva de mâncare, o sticluță cu brandy, o manta groasă, un cuțit scurt într-o teacă de piele și două sute de guinee în două pungi pe care le ținea la brâu. Luă cina cu domnul Trencrom și înainte de căderea întunericului se întâlni cu Will Nanfan pe *One and All*. Ross îi cunoștea pe căpitanul Farrell și pe toți membrii echipajului.

Octombrie, atunci când fluxul este înalt, nu este cea mai bună perioadă pentru navigație pe coasta de nord a Cornwallului, dar în seara aceea marea era liniștită și avură vreme bună către Land's End și apoi de-a lungul promontoriului sudic către Newlyn. Vântul bătea cu intermitențe și nu te puteai bizui pe el, dar pe de altă parte nu se oprea, și până a doua zi la lăsarea întunericului ajunseră la Roscoff, și cele mai mari vase pe care le văzuseră tot drumul fuseseră un vas cu pânze cu două catarge și un grup de bărci de pescuit bretone.

Merse cu Will Nanfan și se întâlni cu Jacques Clisson într-o tavernă numită *Le Coq Rouge*, de pe o stradă pietruită care cobora în pantă de la biserică, și își dădu seama imediat că Clisson era spion. N-ar fi putut spune cu certitudine de ce. Bretonul era un bărbat scund și îndesat, în jur de patruzeci de ani, într-un jerseu albastru de marinar și o beretă neagră rotundă, proaspăt bărbierit cu excepția favoriților lungi, cu dinți frumoși pe care îi dezvelea într-un zâmbet fermecător și voluntar, și ochi albaștri limpezi și candizi. Un om în care nu te puteai încrede. Dar după douăzeci de minute Ross își schimbă părerea inițială. Un om în care puteai avea încredere până la un anumit nivel, atâta timp cât era plătit și atâta timp cât altcineva nu-i oferea un preț mai bun pentru a te împiedica să faci ceea ce aveai de gând. Astfel de oameni există în toate țările și prosperă pe timp de război, mai ales în porturi internaționale neutre unde combatanții se pot întâlni fără să se lupte. Au valoarea și prețul lor și au și propriul cod moral.

Clisson le spuse:

– Închisoarea din Quimper se află într-o veche mânăstire care nu mai e folosită în acest scop, *monsieur*. Ca să fiu mai exact, toate mânăstirile din Franța sunt în această situație, mă înțelegeți... Deși majoritatea prizonierilor sunt englezi, mai sunt și portughezi,

spanioli, olandezi și nemți. Numărul lor e foarte mare, iar hrana e foarte puțină. Sunt numeroși bolnavi și răniți. Clisson ridică din umeri. Comandantul acestei închisori a fost cândva măcelar la Puteaux și este un adept înfocat al revoluției... După cum bineînțeles că suntem cu toții, *monsieur*, mă grăbesc să adaug! Clisson privi în spatele său. Cu toții suntem. Dar în diferite moduri... Temnicerii provin în mare parte din mahalalele din Rouen și Brest. Nu este o situație plăcută.

– Cum îmi puteți face rost de numele celor care sunt în închisoare?

– E greu. Într-o închisoare cu patruzeci de oameni, poate ar fi posibil. Dar într-o închisoare cu patru mii...

– Poate că sunt separați, civilii probabil de combatanți, ofițerii de trupă. Și banii vorbesc.

– Banii vorbesc, dar așa face și Madame La Guillotine.

– Îi cunoașteți pe vreunii dintre paznici?

– Nu-i *cunoști*, vorbești *cu* ei. Stai de vorbă la un pahar. Câteodată este amintit numele vreunui prizonier.

– Ce nume?

– Oh... Nu am auzit de nici unul de pe *Travail*. N-am auzit niciodată de *Travail*... Căpitanul Bligh de pe *Alexander* este prizonier acolo – căpitanul – Kiltoe, cred că e – de pe *Espion*, căpitanul Robinson de pe *Thames*. Iar dintre civili, Lady Ann Fitzroy, care venea de la Lisabona. Despre ăștia se vorbește și despre alții.

– Nu cumva cunoașteți un gardian mai bine decât pe ceilalți?

Bretonul își scoase bereta și se scărpină în capul blond cu degetul arătător.

– Este unul cu care aș putea vorbi. Nu e gardian. Dar este un funcționar care lucrează la închisoare.

– Care ar putea ști ce dorim noi să aflăm?

– Posibil. Ultima dată am aruncat o vorbă despre un supraviețuitor de pe fregata *Travail* care a naufragiat în aprilie în Golful Audierne. E precaut, chiar șovăitor. Dar a lăsat să se înțeleagă că părerea lui este că există supraviețuitori închiși acolo.

Ross sorbi din băutura lui.

– Credeți că pentru numai cincizeci de guinee v-ar da numele supraviețuitorilor?

– Cincizeci pentru cine?

– Pentru el. Și cincizeci pentru dumneavoastră.

– Ăștia deja mi-au fost promiși.

Ross privi spre Will Nanfan care își freca alene degetul mare de marginea paharului său. Will nu-și ridică privirea. Se întrebă dacă nu era momentul să se oprească și să propună o altă întâlnire mai târziu. Simțise o oarecare rezistență la francez, ca și când ar fi fost ușor ofensat că era presat prea tare. Dar toate instinctele îi spuneau să nu mai amâne.

– Atunci o sută pentru dumneavoastră și cincizeci pentru el.

Clisson zâmbi politicos.

– Mi-ar face trebuință o sută acum. Cinzeci pentru mine ca avans, cincizeci pentru el dacă este în stare să facă ce îi cerem.

Ross îi spuse celui care servea să le umple din nou paharele.

– Sunt de acord. Dar o să aștept aici în Roscoff până când veți avea informația.

– Vai, domnule, nu pot promite așa repede. Prietenul meu nu poate face minuni.

– O să aștept.

Clisson îl privi fix pe Ross.

– Nu sunteți complet în siguranță dacă rămâneți. O să ajungeți să înțelegeți că ceea ce se petrece în acest port este tolerat – se închid ochii –, dar Comitetul Siguranței Publice nu doarme. Dumneavoastră, *monsieur*, dacă-mi permiteți s-o spun, nu arătați a pescar – și nici măcar în parte a contrabandist. V-ați asuma un risc.

– Pentru o săptămână?

– Vă puteți găsi o treabă pe aici? Aș putea să vă ajut cumva.

Chelnerul apăru, le turnă coniac în cele trei pahare și se făcu din nou nevăzut.

– Problema este că există riscuri și pentru mine. Nu este bine să fiu văzut vorbind cu un englez ciudat –, iar apoi să mă întâlnesc din nou cu el atât de curând. Mergeți acasă, *monsieur*, și o să găsesc eu negreșit un mijloc să vă dau de veste.

– O săptămână. Cu douăzeci și cinci de guinee în plus dacă până atunci aveți numele lor pentru mine.

Clisson ridică paharul și își încrucișă pe deasupra lui privirea sinceră și de o candoare totală cu cea a lui Ross:

– În sănătatea dumneavoastră, *monsieur*, și Domnul să vă aibă în pază.

Domnul Trencrom îi dăduse lui Ross numele unui negustor scoțian numit Douglas Craig, care avea o prăvălie în port și cu care putea pretinde că face afaceri în jur de o oră în fiecare zi. După ce miercuri

One and All a plecat, se mută la un han numit *Fleur de Lys* și nu se mai aventură pe afară în timpul zilei, cu excepția vizitelor de dimineață la Craig.

Roscoff îi reamintea de un sat pescăresc din Cornwall, Mousehole sau Mevagissey, cu forma golfului său și cu căsuțele din granit și ardezie care se cățărau pe dealurile din jur, cu apa mării care clipocea, vântul insistent și țipetele pescărușilor în zbor. Dar era și o comunitate mai bogată. Bretonii erau îmbrăcați mai bine și mai viu colorat, atât bărbații, cât și femeile, cu veste și jachete, rochii și șaluri purpuriu-deschis, violet și verde intens. Se înghesuiau pe străzi, vorbind, certându-se și tocmindu-se cu glas tare, mai ales în diminețile când aproape că își terminaseră treburile. Seara, la o oră sau mai târziu după lăsarea întunericului, orășelul zumzăia de vorbărie, și dacă ieșeai atunci pe străzi, era ca și cum ai fi intrat într-o grădină întunecoasă în care albinele încă nu intraseră în stup.

Vasele englezești intrară în port de două ori în timpul săptămânii de când era acolo și atunci se iscă gălăgie și un freamăt care se întinse până la primele ore ale dimineții. Existau două bordeluri oficiale în afară de cele clandestine, iar acestea făceau afaceri bune. Engleza era limba universală înțeleasă de toți, și avu puține ocazii să-și exerseze franceza.

Douglas Craig era un bărbat de patruzeci de ani, care spunea că locuiește la Roscoff de doisprezece ani, de când se mutase acolo din Guernsey. Războiul nu-l afectase, cu excepția faptului că trebuia să se prezinte lunar la jandarmerie, ca toți ceilalți străini.

– Căpitane Poldark, nu mă sfiesc să vă spun că la început, când ne-au ajuns la urechi vești despre evenimentele sângeroase de la Paris, mă bătea tare gândul să las totul și să plec. În fiecare noapte așteptam să aud tropăit de picioare la ușa mea, dar negoțul mergea atât de bine, încât am rămas, blestemându-mă pentru curajul meu de a face așa. Unii au plecat, dar după câteva luni s-au întors, s-au învârtit pe aici, au vorbit cu prietenii lor și s-au stabilit din nou aici. Așa că mergem înainte, de azi pe mâine, cam așa s-ar spune. Mă rog ca războiul să se termine mâine; dar cât timp continuă și suntem nevătămați, afacerile merg mai bine ca niciodată. Ca atât de multe lucruri în viață, și aici trebuie să cântărești riscul în raport cu răsplata. În prezent, și numai în prezent, să bat în lemn, răsplata este încă dintre cele mai mari. Dar vă sfătuiesc să vă mișcați cu grijă. Nu atrageți atenția asupra dumneavoastră mai mult decât trebuie.

Totul a mers bine până sâmbătă. Sâmbătă dimineața, chiar atunci era gata să iasă să se ducă la Craig, era așteptat în han de trei bărbați, dintre care doi erau jandarmi cu muschete. Al treilea, cel care îi vorbi, avea cam cincizeci de ani, era scund și îndesat, cu o față ciupită de vărsat care avea o tentă închisă și pete fie din cauza murdăriei, fie a vreunei boli de piele. Purta haine care nu erau nici uniformă militară, nici complet civile. Pe cap purta obișnuitul tricorn negru cu o cocardă pe borul din față, un guler înalt pătat cu mâncare și grăsime care îi ajungea până la buza de jos, o vestă cu dungi orizontale și revere enorme, o haină cu coadă verde și pantaloni strâmți, de un cenușiu murdar.

Ross înțelese prima întrebare care îi fusese adresată pe un ton răstit, dar hotărî în mod înțelept că nu știa franceză. Imediat întrebările veniră într-o engleză guturală pe care de-abia o putu înțelege.

Numele, adresa, vârsta, ocupația, cu ce treburi pe aici?

Ross Poldark din Nampara, ținutul Cornwall. Treizeci și cinci. Importator de vin și băuturi spirtoase, reprezentându-l pe domnul Hubert Trencrom din St. Ann al cărui partener era.

Data sosirii, vasul cu care sosise, afacerile pe care le făcuse și cu cine, data plecării, motivul ședерii?

Douăzeci și doi *Vendémiaire*, cuterul *One and All*, proprietatea amintitului domn Trencrom, afaceri cu domnul Douglas Craig, plecarea probabil pe treizeci, dar depinzând de întoarcerea cuterului. Rămăsese să lămurească diverse probleme nerezolvate cu domnul Craig, mai precis, situația contabilă, problema noilor taxe pe băuturile spirtoase, aprovizionarea cu butoaie din Guernsey și în general dorința de a extinde afacerile.

Documente care să dovedească toate aceste lucruri? Ross se duse și scoase din bagajul său documentele pe care Trencrom i le dăduse și pe acelea pe care reușise să le capete de la Craig. Era un teanc considerabil și *agentul* ciupit de vărsat scoase un lornion pentru a se uita la ele. Lornionul era din aur, incrustat cu briliante și aparținuse în mod evident altcuiva.

După două sau trei minute lungi, *agentul* îi aruncă hârtiile înapoi. Avea ochii de un verde pal.

– Trebuie să vă supuneți unei percheziții.

Ross se supuse unei percheziții. Fusese probabil norocos că în afara celor douăzeci de guinee pe care le avea la el, restul până la o sută fusese lăsat la Craig.

Puțin după aceea începu să se îmbrace. *Agentul* privea afară pe fereastră, iar unul dintre jandarmi își târâia picioarele.

Agentul spuse:

– Cetățenii străini, dușmani ai Republicii, care debarcă pe pământul sfânt al Franței, sunt arestați neîntârziat. Apoi sunt duși în fața Tribunalului Național pentru a fi condamnați.

Ross își încheie nasturii de la mânecile cămășii.

– Eu nu sunt dușman al Franței. Doar un om de afaceri care încearcă să deruleze un negoț a cărui continuare este în beneficiul Franței.

– Nu este în beneficiul Franței să permită spionilor să debarce și să stea la vedere în porturile și în satele ei.

– Eu nu sunt spion, iar Republica are nevoie de aurul englezesc. Eu și prietenii mei aducem aur în acest port și în altele ca el. Venitul care intră în fiecare săptămână a anului este substanțial. Dacă eu aș fi arestat, acest lucru i-ar descuraja puternic pe alții să mai vină, pentru că nu am ieșit din portul Roscoff și nu am făcut nici o încercare de a acționa în orice mod care ar contraveni practicilor comerciale.

– Ați acționat complet ilegal petrecându-vă și o singură noapte pe pământ francez fără să vă prezentați la jandarmerie.

Ross își puse haina și bagă la loc toate micile lucruri personale care îi fuseseră scoase din buzunare.

– Scuzați-mă, *monsieur,* dacă am greșit în acest mod. Am presupus totuși în mod greșit că acest port oferă privilegii excepționale comerțului liber dintre țările noastre și în consecință trebuie respectat mai degrabă spiritul legii decât litera ei.

Agentul își înălță capul iritat de deasupra cravatei lui murdare.

– Chiar și pentru cetățenii străini *neutri*, pedeapsa pentru o primă abatere ca a dumneavoastră este o amendă de douăzeci de guinee. Pentru o a doua astfel de abatere este arestarea.

– N-aș putea fi tratat de data asta ca un cetățean străin neutru și să mi se permită să plătesc amenda?

– Ar fi posibil – ochii bărbatului licăriră în direcția banilor lui Ross – cu condiția să părăsiți orașul imediat.

– Așteptam întoarcerea cuterului. Este planificată pentru luni seară.

– Nu se poate. Este acum un vas în port, *May Queen*. Pleacă mâine-seară. Trebuie să vă îmbarcați imediat și să plecați cu el. Dacă veți fi găsit pe mal după miezul nopții, veți fi arestat.

– Cred că *May Queen* vine din Insula Wight. Asta e la trei sute douăzeci de kilometri de casa mea. Poate următorul...

– Asta e treaba dumneavoastră, *monsieur*. A mea este să plecați de aici.

– Poate că o ofertă de alte douăzeci de guinee...

– Ar duce la arestarea dumneavoastră pentru încercare de mituire a unui ofițer al Republicii. Acum o să vă deranjez cu amenda și un angajament că o să plecați...

Capitolul 12

Ross se îmbarcă pe *May Queen* în seara aceea, chiar înainte de lăsarea întunericului. Căpitanul ei, un bărbat pe nume Greenway, a fost destul de binevoitor oferindu-se să-l ducă acasă, dar nu a fost receptiv la sugestia că ar trebui să găsească un pretext pentru a mai rămâne o zi la Roscoff. Francezii erau dubioși în vremurile astea. Nu puteai fi sigur niciodată cum vor reacționa. Și în orice caz, căpitanul Poldark și-ar face un bine lui însuși să fie în largul mării până sâmbătă seară.

Căpitanul Poldark nu era deloc încântat de ideea de a fi în largul mării sâmbătă seară, așa că Greenway îi făcu o altă propunere. În mod aproape sigur mâine, înainte de plecarea lor, vor sosi în Roscoff câteva vase. Dacă, împotriva tuturor intereselor sale, căpitanul Poldark era hotărât să rămână, atunci îl puteau transborda pe vasul nou-venit, care în mod sigur va rămâne în port o zi pentru a cumpăra marfă și a o încărca.

Așa s-au petrecut lucrurile, duminică imediat după ce s-a întunecat, Ross a fost transferat pe *Edward*, un velier mic cu două catarge din Cawsand, și a rămas la bord pe toată durata unei zile vântoase de luni, în cabinele de sub dunetă, doar în compania unei pisici și a unui papagal.

Îi trecuse prin minte că apariția agentului și a celor doi jandarmi ar fi putut fi determinată de Jacques Clisson, pentru a putea băga în buzunar într-un mod convenabil o sută de guinee și poate ceva în plus ca informator al francezilor. Ar fi fost o cale de a-l speria și a-l face să se întoarcă în Anglia, cu o perspectivă de a da socoteală foarte îndepărtată pentru ca Clisson să-și facă griji. În seara aceea

avea să se lămurească, pentru că aranjase să se întâlnească cu Clisson în aceeași tavernă, la opt. La cât de repede circulă știrile prin port, se întreba dacă Clisson n-o să afle oricum că el plecase și n-o să mai apară.

La șapte și jumătate, când tocmai socotea cât are de înotat până la țărm, sosi o bărcuță din împletitură de nuiele de pe un vas așa cum i se promisese, și un tânăr flăcău din Devon îl duse într-un loc lăturalnic al portului. Contra unei alte guinee se asigură că băiatul îl va aștepta cu barca, doar pentru cazul în care va fi nevoit să o șteargă în grabă.

Până la *Le Coq Rouge* avea de străbătut trei străzi prost luminate și aglomerate. Ross împrumutase o eșarfă de la căpitanul de pe *Edward* și cu ea în jurul capului și cu umerii încovoiați spera să fie de nerecunoscut în timp ce își croia drum prin mulțime. Taverna însemna un risc mai mare, dar dădu la o parte un orb care cerșea la ușă și intră tiptil înăuntru. Era plină mai mult de jumătate, iar lumina era și ea slabă, dar văzu curând că Clisson nu era acolo. Se făcuse opt fără cinci.

Se așeză într-un colț, ceru de băut și așteptă. Totul era un pariu, își spuse el, un pariu cu propriul spirit de observație necesar pentru a urmări ce se petrecea în jur, un pariu cu puterea lui de a aprecia caracterul altui om și schimbarea părerii despre Clisson după suspiciunea profundă pe care i-o trezise prima lor întâlnire. La opt și jumătate comandă o altă băutură și se întrebă dacă putea descoperi unde locuia Clisson. După alte cinci minute, Clisson își făcu apariția.

Fețișoara lui rotundă și indiferentă era încrețită și încruntată în timp ce scruta încăperea scundă cu lumina care pâlpâia. Îl văzu pe Ross, o străbătu și se așeză lângă el.

– Mi s-a spus că ați plecat. Am venit doar la noroc, ca să fiu sigur. Nu e bine pentru mine să mă întâlnesc cu dumneavoastră aici.

Dacă juca cinstit, Clisson era probabil la fel de neliniștit să se întâlnească pe cât era el însuși să-l întâlnească pe breton. Erau în joc alte șaptezeci și cinci de guinee.

– O să fiu bucuros când o să plec, spuse Ross.

– Așa vă sfătuiesc și eu să faceți dacă *ei* sunt interesați de dumneavoastră. Dar în primul rând, ei bine, am reușit. Am lista completă. Aveți banii?

– Poftim.

Clisson întinse mâna. Ross ezită și apoi îi dădu punga. Clisson o cântări în mână, iar apoi o deschise pentru a vedea culoarea aurului.

– Este de-ajuns. Consider că suma este cea corectă. Poftiți lista!

O bucată murdară de pergament subțire. O mulțime de nume, șaptezeci sau optzeci, unele scrise atât de prost, încât de-abia puteau fi citite. Degetul lui parcurse coloana de sus în jos.

– Locotenentul Archer, *Travail*.

Aproape că îi scăpase, pentru că acela care scrisese avea un mod ciudat de a-l face pe „t". Așadar, *unii* fuseseră salvați. Își stăpâni graba și o parcurse mai departe cu atenție.

– Domnul Williams (căpitan secund), *Travail*. Domnul Armitage, locotenent, *Espion*. Căpitanul Kiltoe, *Espion*, căpitanul Porter, comandant, *Thames*, domnul Rudge, ofițer cadet, *Travail*, domnul Garfield, comandant, *Alexander*, domnul Enys, medic locotenent, *Travail*, domnul Parks, ofițer cadet, *Travail*...

Trecuse peste el și îl scăpase. Privi îndeaproape numele pentru a se asigura că nu era o greșeală. Apoi scoase o foaie subțire de hârtie din punga lui cu tutun, cu lista ofițerilor de pe *Travail*. Toți ceilalți erau pe ea – Archer, Williams, Rudge, Parks și încă vreo șase. Și Enys. Așadar era în viață. Nu putea fi nici o greșeală. Nu putea fi nici o înșelăciune. Așa că timpul și banii nu fuseseră cheltuiți în van.

– Mulțumesc, spuse.

– *Monsieur*.

– Acum trebuie să plec.

– Și încă repede. Dar o să ies eu primul. Iertați-mă că nu vă conduc înapoi la vas.

Cât timp Ross fu plecat, Demelza avu un vizitator. Chiar dacă nu era exact din Banbury Cross[1], vizitatorul călărea un excelent cal de vânătoare alb și era de fapt o doamnă frumoasă, a cărei strălucire se ofilise în ultima lună din pricina grijilor. Demelza tocmai făcea pâine. Întotdeauna făcea ea însăși acest lucru, pe care nu l-ar fi lăsat în seama lui Jane Gimlett, care nu avea îndemânarea necesară. Pâinea tocmai începuse să crească, când cineva ciocăni la ușa de la intrare. Jane se întoarse și îi spuse că era domnișoara Caroline Penvenen.

– Oh, Doamne! Jane, poftește-o să aștepte în salon, te rog. Spune-i ce fac și o să vin și eu într-o clipă.

Femeia plecă, și Demelza își șterse mâinile și brațele pline de făină cu un prosop și merse să-și privească părul în oglinda crăpată

[1] Aluzie la o poezioară pentru copii, *Ride a cock horse to Banbury Cross;* Banbury este un oraș englezesc. (n.tr.)

de pe ușa dulapului. Și-l aranjă cât de bine putu și își scoase șorțul. Apoi se duse în salon.

Caroline stătea la fereastră și părea mai înaltă ca niciodată în costumul ei gri de călărie pe talie și cu căciulița de blană. Lumina intensă îi punea în evidență silueta, dar îi ascunse expresia feței când se întoarse.

– Demelza, sunt recunoscută pentru faptul că ajung în momentele cele mai nepotrivite. Sper că te simți bine.

– Da, păi, chiar în momentul ăsta, după cum probabil ți-a spus Jane... Dar rămâi! Rămâi la cină! Mă scuzi pentru un sfert de ceas...

Se sărutaseră, dar puțin nesigure una de alta. Caroline o ținu pe Demelza cu brațele întinse înainte de a-i da drumul.

– Chiar și acum cu greu aș putea spune. Cât mai ai?

– Cam șase săptămâni, cred. Brusc, mintea îi intră în alertă. Ai vești de la Ross?

– Oh, nu. Tu vei fi prima care le va afla, draga mea. Am venit doar ca să te văd.

– Păi, fă-te comodă! Stai jos și odihnește-te! Are cineva grijă de calul tău?... Oh, ce cal frumos! Este al tău?

– Îl am de doi ani – de la aniversarea de douăzeci și doi de ani. Dar uite ce e, trebuie să fiu pedepsită că am venit în acest moment nepotrivit și să fiu pusă să șed aici ca o fată neascultătoare? N-aș putea să-ți țin companie?

– Păi... să faci pâine e plictisitor, iar în bucătărie va fi mult prea cald pentru tine după ce ai venit călare și...

– Îți vine să crezi? Nu am mai văzut cum se face pâinea de când obișnuiam să mă furișez în bucătăria de la mama de acasă. Dar poate că te simți stânjenită dacă vin și eu?

Exact așa ar fi fost, dar Demelza trebui să protesteze că nu era așa, astfel încât în curând merseră împreună la bucătărie, spre surprinderea manifestă a lui Jane Gimlett, care credea în mod evident că orice s-ar fi hotărât doamna Poldark să facă în propria casă era treaba ei personală, dar că în mod sigur acesta nu era locul unei doamne de rangul și obârșia domnișoarei Penvenen. Până la urmă scăpă un castron și, când se aplecă să-l ridice, dădu peste un taburet, așa că Demelza o trimise să facă altceva în cămară, cu promisiunea să o cheme când vor trebui să scoată pâinea din cuptor.

– Unde este Jeremy? întrebă Caroline, așezându-se pe taburetul care fusese repus pe picioarele lui. E bine?

– Da, mulțumesc. Deși are mereu câte ceva neînsemnat. Nu seamănă deloc cu Julia, primul meu copil, care n-a fost bolnavă o zi în toată viața ei până când s-a molipsit de difteria care a omorât-o. Rămâi la cină?

– Îți mulțumesc, mi-ar plăcea, dar unchiului Charles a început să-i placă grozav să cineze cu mine în camera lui. Deși el, unul, mănâncă puțin, pare să-l atragă vederea cuiva care face ceea ce el nu poate.

– Starea lui s-a schimbat în vreun fel?

– Nu s-a îmbunătățit deloc, spuse Caroline încet. Dar pur și simplu nu se lasă să moară. Nu mi-am dat seama niciodată până acum câtă tenacitate există în familia noastră!

Demelza luă din cocă atât cât putu să ridice în mâini și o puse pe planșetă.

– Nici nu e de mirare de ce ești așa slabă. Sigur nu se supără dacă lipsești o zi!

Caroline se bătu peste cizmă.

– E foarte ciudat – știi zicala aia veche cu sângele apă nu se face? Ei bine... am căzut pe capul unchilor mei când aveam zece ani și nu cred că pot să pretind că în anii în care au fost tutorii mei am fost o nepoată ascultătoare sau recunoscătoare. De fapt, nu aș fi deloc surprinsă dacă amândoi ar avea câteva fire de păr alb în plus din pricina grijii pe care mi-au purtat-o. Dar... atunci când unul din ei e bolnav, și bolnav de moarte – condamnat într-adevăr la moarte de diabetul lui, atunci am fost surprinsă să constat că m-am lăsat antrenată în apărarea lui împotriva acestor lovituri nedrepte. Este ca atunci când doi soți se ceartă, dar trec peste certurile lor și luptă umăr la umăr împotriva unui atac venit din afară. Așa că... stau alături de unchiul Ray – atât cât pot, asta este –, ceea ce este greu și din punct de vedere fizic, pentru că el nu se mai poate ridica deloc.

– Părinții tăi au murit de tineri? o întrebă Demelza. Ross nu mi-a povestit niciodată.

– Ross nu știe. Da, tatăl meu a fost cel mai mic dintre cei trei frați iar Ray cel mai mare. Când tatăl meu avea douăzeci și opt de ani, a organizat o expediție pentru descoperirea izvoarelor Nilului. Nu s-a mai întors niciodată. Mama s-a recăsătorit, dar a murit când eu aveam zece ani. Tatăl meu vitreg încă trăiește și face parte din baroul avocaților din Londra, dar nu l-am văzut de mulți ani, iar el nu s-a interesat niciodată de mine. Așa că am fost adoptată de cei doi burlaci bătrâni și serioși care m-au răsfățat și mi-au oferit perspectiva unei

moșteniri considerabile, lucru ce m-a făcut ținta diverșilor vânători de avere, precum Unwin Trevaunance.

Era prima dată când aceste două femei discutau singure și încă nu se simțeau în largul lor. Demelza era conștientă de hainele ei de gospodină, de munca ei de gospodină, de aspectul ei lipsit de eleganță, în timp ce această fată roșcată și stilată stătea pe un taburet, bătea în cizma ei de călărie și o urmărea. Acum avea mai rar sentimentul originii ei umile când avea de-a face cu oamenii, era doamna Ross Poldark de șapte ani, și asta era destul de mult. Dar Caroline era un caz oarecum special: era cineva pentru care nu putea nutri decât prietenie și recunoștință, dar și cineva de aproape aceeași vârstă cu ea, a cărei creștere și a cărei educație erau dintr-o lume străină pentru ea, care nu-și murdărea mâinile nici o zi pe an ca să muncească și care vorbea atât de relaxat chiar și atunci când era serioasă. Pe deasupra, cineva pentru care în clipa asta Ross își risca viața și libertatea.

– De ce frămânți fiecare bucată de cocă atât de mult? întrebă Caroline.

– Pentru că, dacă nu fac așa, pâinea va avea găuri în ea. Noi mâncăm multă pâine. Aici sunt cinci pâini și a mai rămas încă ceva pe deasupra. Ai vrea să iei acasă o pâinișoară dacă ți-o fac din bucata asta mică de cocă?

– Mulțumesc. E ziua mea de naștere așa că o s-o iau drept cadou.

– Oh, pentru asta nu e de ajuns! La mulți ani! Aș vrea...

– Ce ai vrea?

– Gândeam cu voce tare. Îmi pare rău... Aș vrea ca Ross să se întoarcă astăzi acasă cu veștile pe care le așteptăm amândouă.

– Să nu-ți pară rău că ai spus asta!

– Nu-mi pare rău pentru dorința mea, dar sunt superstițioasă. Mi se pare că e ceva despre care nu ar trebui să vorbim.

– Păi, s-ar putea să fie și așa... Dar uneori, când stau închisă în casa aia, mă gândesc că trebuie să vorbesc cu cineva despre asta, pentru că altfel îmi ies din minți. Demelza, îmi pare rău că ți-am adus acest necaz pe cap.

Demelza începu să pună bucățile rotunde de cocă frământată pe o tavă de metal.

– Ross îmi spunea că nu e prea periculos.

– Dar probabil că șederea lui în Franța în vremurile asta te îngrijorează. Cred că trebuie să-ți spun că nu s-a dus acolo pentru că i-am cerut-o eu.

– Nici nu mă gândesc la asta. Chiar dacă ai avea motive întemeiate s-o faci.

– Nu... Nimeni n-ar avea vreodată acest drept.

Demelza termină ce avea de făcut, se trase deoparte, își șterse mâinile pe șorț și apoi își dădu la o parte părul umed din ochi cu dosul încheieturii mâinii.

– E plecat de o săptămână și patru zile. Dacă totul merge după plan, ar trebui să se întoarcă în curând.

– Mi-e groază de întoarcerea lui.

– Hai să mergem într-un loc mai confortabil! Aici nu mai am nimic de făcut pentru vreo zece minute.

Se întoarseră în salon și sporovăiră un timp. Lucrul de care Caroline avea cea mai mare nevoie era să vorbească, să vorbească mai ales despre Dwight, lucru pe care acum îl făcea în felul ei relaxat și disperat, scuzându-se din când în când că își plictisea ascultătorul cu o asemenea poveste obositoare. Merseră curând înapoi în bucătărie împreună, iar Demelza se duse sub arcada unde se afla cuptorul, deschise ușa de metal a acestuia și îl curăță de resturile albe și fierbinți de orz sălbatic. Apoi Caroline ridică și ea de celălalt capăt al tăvii grele și o băgară în cuptor. Atunci intră Jeremy strigând după mâncare și în cele din urmă Caroline fu convinsă să rămână la cină cu ei.

Pe Demelza o bucură acest lucru, pentru că era sătulă să mănânce singură de când plecase Ross, și se bucură și de prezența gălăgioasă a lui Jeremy, pentru că acesta vorbi ca de obicei tot timpul mesei. În acest fel conversația se desfășură la un nivel emoțional suficient de scăzut și păru, de asemenea, să o distreze pe Caroline, care nu era obișnuită cu băieții mici.

Când cina luă sfârșit, Jeremy o șterse în grabă, iar Caroline se ridică să plece.

– Nu, nu, mulțumesc draga mea, pentru atenția pe care mi-o acorzi, dar cred că unchiul Ray a făcut deja un atac după ce am lipsit atât de mult. Nu știu cât îmi va lua până când o să ajung acasă, și trebuie să-mi iau de îndată zborul.

– O să-i spun lui Gimlett să-ți aducă imediat calul.

– Sunt sigură că te-am obosit cu toată vorbăria mea. Dar știi și tu că la Killewarren nu mă pot purta deschis sub nici o formă. Nu mă pot frământa decât în camera mea. Dacă Dwight a murit, nu sunt nici măcar văduva lui. Nu sunt nimic. Ceea ce probabil că și merit pe bună dreptate.

Demelza o sărută.

– Hai să așteptăm și să sperăm!

Câteva minute mai târziu Caroline călărea pe calul ei alb în sus pe vale, peste pârâu. Chiar înainte să dispară printre copacii rari, se întoarse și ridică mâna. Demelza își flutură și ea mâna și apoi se întoarse înăuntru.

Betsy Maria Martin făcuse deja curat pe masă. Demelza merse în bucătărie să vadă ce era cu pâinea și să fie beștelită de Jane pentru că se ocupase singură de curățarea cuptorului. Apoi se întoarse în salon și rămase câteva minute la spineta ei. Încă lua lecții de la doamna Kemp, dar ajunsese într-o fază în care progresa prea puțin. La început păruse atât de ușor, fusese în stare să scoată melodii din spinetă fără nici un fel de pregătire; dar pe măsură ce muzica pe care i-o dădea doamna Kemp devenea mai complicată, efortul pe care i-l cerea deprinderea ei părea să-i răpească o parte din plăcerea interpretării. Așa că acum, foarte adesea când avea nevoie de relaxare, dădea deoparte piesele noi și le cânta pe cele vechi, care nu îmbătrâneau niciodată. Și nici Ross nu se plictisea de ele. Uneori cânta și din gură.

Necazul cu muzica era că în anumite privințe era prea nostalgică. Doar că acum cânta și numai ca să se distreze. „A fost odată o pereche de bătrâni care erau săraci", acest lucru îi trezea în suflet atât de multe sentimente aproape uitate, încât mai că îi dădeau lacrimile. Dacă însă cânta „Am cules un trandafir frumos pentru iubita mea", îi reveneau în minte amintiri de demult de la Trenwith House și acel prim Crăciun. Și tot așa. Muzica, își spunea ea, poate că era un proces continuu, asemenea vieții, ca năpârlirea blănii de îndată ce creștea alta nouă. În schimb fiecare melodie părea să-și ducă existența cu notele bine ancorate de un eveniment sau un sentiment sau o perioadă de timp.

Astfel încât era necesar să-ți dai silința să ți le scoți pe cele vechi din minte și să te concentrezi asupra celor noi. Doamna Kemp îi adusese în mai o bucată compusă de un italian, dar încă nu începuse să o stăpânească. Mâna stângă nu prea nimerea notele cum trebuia. *Aia* era problema ei, hotărî ea, nu era lipsă de exercițiu, ci lipsă de talent, lipsă totală de capacitate de a-și folosi degetele cum trebuia.

În spatele ei răsună zgomotul unor pași, și Jane Gimlett spuse:

– S-a întors domnul căpitan Poldark, doamnă.

Se ridică de pe scaunul de la pian.

– Ce? Unde? L-ai văzut?

– O mișcare dacă faci, spuse Ross apărând în cadrul ușii, și *bum*, ești moartă.

– Ross, iubitul meu, iubitul meu!

Fu în brațele lui și îl sărută.

– Nu ți-am spus că nu e nici un pericol?

– Oh, te-ai întors! Te-ai întors cu bine.

Se agăță de el.

– Se găsește ceva de mâncare și pentru mine? Sunt groaznic de înfometat.

O mai sărută de câteva ori, pe buze, pe obraji, pe ochi ca și când nu ar fi tânjit numai după mâncare. Jane Gimlett dispăru neobservată.

– Și Dwight? Ce noutăți ai? Știi ceva despre el?

– Dwight trăiește și e prizonier. Asta e tot ce știu...

Demelza scoase un țipăt de încântare.

– I-ai spus lui Caroline?

– Nu, bineînțeles că am venit direct acasă. O să-i spun...

– Dar n-a plecat nici de o oră! Pe unde ai venit?

– Am venit de la Truro. A fost aici? Cred că puțin a lipsit să ne întâlnim. Eu am ajuns marți la Cawsand, iar de acolo am venit cu o barcă de pescari de sardele direct la Truro. Acolo am închiriat un cal bătrân și șchiop care mi-a adus aminte de Darkie și am venit șontâc-șontâc acasă. L-am lăsat pe partea cealaltă a pârâului ca să-ți fac o surpriză, dar în ultima clipă m-am gândit să nu te surprind, așa că m-am furișat în bucătărie și am trimis-o pe Jane să-ți aducă vestea. Cred că întoarcerea mea acasă te-a tulburat mai mult decât plecarea.

– Ba nu m-a tulburat deloc ca plecarea ta. Chiar trăiește? Ai vreo dovadă, Ross?

– Destul de grăitoare. Fără alte amănunte. Numai dovada că este prizonier de război într-un loc numit Quimper. Nu cred că sunt condiții bune acolo, dar *trăiește*. Trebuie să-i spun curând lui Caroline.

– Ross, trebuie să-i spui acum! Dacă pleci călare după ea s-ar putea s-o prinzi înainte chiar să ajungă acasă!

– Așa că trebuie să fiu alungat din nou din casa mea îndată ce m-am întors, eh? Iată-mă aici, cu burta goală, ostenit și cu fundul tăbăcit de atâta călărit și îmi ceri...

– O să-i spun lui Gimlett s-o înșeueze pe Darkie. N-a prea făcut destulă mișcare și în timpul ăsta o să-ți tai o felie de carne de porc, niște pâine proaspătă și o bucățică de unt pe care poți să le mănânci înainte de a pleca!

– Ăsta e un bun venit extraordinar de generos din partea unei femei, spuse Ross. Și nici nu te-ai îngrășat în lipsa mea! Sper că nu mi-ai înfometat copilul.

– Ba da, chiar asta am făcut, pe bună dreptate, și o să te las să mori de foame și pe tine pentru o cauză la fel de nobilă. Oh, Ross, sunt atât de bucuroasă! Asta o s-o facă pe Caroline să-și revină.

– Și nu e rău nici pentru Dwight, spuse Ross, deși după cum ți-am spus, condițiile din închisoare sunt proaste și trebuie să ne temperăm fericirea.

– Simt acum în adâncul sufletului meu că totul va fi bine. Ross, du-te tu și spune-i lui Gimlett; eu o să-ți pun ceva de mâncare pe o farfurie.

Așa încât în zece minute casa se umplu de gălăgie și agitație, Jeremy apăru sporovăind, iar Ross îl mângâie absent cu o mână, în timp ce cu cealaltă se îndopa, și foarte curând Darkie fu la ușă, Ross încălecă, o atingere a mâinii Demelzei, porni pe urmele lui Caroline în sus pe vale în timp ce vântul flutura coada calului, iar căderea amurgului îi învălui pe toți.

Cartea a doua

Capitolul 13

Copilul Demelzei s-a născut pe 20 noiembrie și a fost o fată. De data asta doctorul Thomas Choake făcu în așa fel încât să fie de față și să aducă copilul pe lume nevătămat. S-ar fi descurcat mai bine fără el, dar cel puțin n-a omorât-o pe ea sau copilul și nici nu i-a mutilat pe vreunul din ei cu subtilități medicale. Un copil de trei kilograme și foarte sănătos. După ce trecură cinci zile și nu exista nici un semn de infecție postnatală atât de temută, Ross începu să răsufle ușurat și să se bucure de noul membru al familiei sale. Îi dădură numele Clowance.

Săptămâna următoare, Raymond Richard Eveleigh Penvenen, Esquire, din Killewarren, abandonă în cele din urmă lupta inegală de supraviețuire împotriva unui dușman care nu îi arătase nici urmă de milă, cruțare sau speranță și muri liniștit în patul lui, cu nepoata sa Caroline alături de el. La înmormântarea lui de pe 1 decembrie au participat un număr considerabil de oameni din ținut. Fratele lui William nu putuse veni de la Oxford pentru că era țintuit la pat din pricina gutei, așa că Ross fu cel care stătu alături de Caroline în spatele catafalcului. Participă și domnul Nicholas Warleggan, nu însă și fiul său.

Duminică după-amiază, adică pe data de 7, Drake Carne veni în vizită la Trenwith House cu un buchet de primule pe care le culesese el însuși, fu primit și petrecu două ore cu Morwenna și cu Geoffrey Charles.

Această vizită de duminică nu era nimic neobișnuit. Prima dată venise când Geoffrey Charles i-o ceruse în mod imperativ și fusese neliniștit, se aștepta să fie dat afară de vreo rudă sau de vreo altă persoană cu greutate din casă. Nimeni nu spusese nimic. În afară de vreo doi servitori, nu mai văzuse pe nimeni. Apoi, când Geoffrey Charles i-o ceruse din nou, repetase vizita. Apoi începuse să-i viziteze mai dezinvolt în fiecare duminică pe la ora ceaiului și să plece neobservat chiar înainte de cină. Prietenia se înfiripase repede. Acum

erau „Geoffrey" și „Drake", deși deocamdată rămăseseră – doar – la „domnișoara Morwenna". Geoffrey Charles nu mai avusese un astfel de prieten până atunci și îi plăcea să fie tratat ca un adult și să învețe lucrurile pe care i le arăta Drake. Prinsese chiar puțin și din accentul lui Drake, iar Morwenna îl corecta în mod constant. În ceea ce îl privea pe Drake, aceasta avea o căldură înnăscută și fiind cel mai mic între cei cinci frați nu avusese niciodată pe cineva mai mic ca el cu care să vorbească. Era o atracție reciprocă fără nici un motiv ascuns, deși motivul ascuns era și el prezent acolo.

Adesea lua și ea parte la joc, la exercițiu, la discuție sau la orice s-ar fi întâmplat să se ivească în timpul vizitei. Uneori se retrăgea și îi urmărea pe băiatul frumos cu părul blond-deschis și pe tânărul frumos și brunet ca și când s-ar fi aflat la distanță, chiar dacă distanța reală nu era decât de doi metri. Uneori era atrasă pe nesimțite să intre în joc, și Geoffrey Charles era exclus – deși acesta nu-și dădea seama –, iar ea și Drake schimbau priviri pline de o emoție neașteptată, sau altceva, iar atunci începea să se teamă. În sinea ei știa că se purta într-un mod pe care Elizabeth l-ar fi dezaprobat profund, fie și numai pentru că-l primise pe acest tânăr, pentru că era un dulgher și rotar de rând, pe lângă interdicția suplimentară impusă de faptul că era fratele doamnei Demelza Poldark. Dar ceva mai puternic decât teama de a fi blamată o împiedica să facă pasul decisiv pentru a pune capăt prieteniei. Nu-și analiza cu luciditate motivele și nici sentimentele, ci plutea între amintirea plăcută și așteptarea dintre o întâlnire și următoarea.

În această duminică trebuia să-i spună lui Drake că această întâlnire urma să fie ultima pentru un timp. Pe data de paisprezece plecau amândoi, împreună cu domnul și doamna Chynoweth, pentru a petrece Crăciunul la Truro și Cardew, și probabil că nu se vor întoarce înainte de sfârșitul lui ianuarie.

– Oh, spuse Drake, căruia îi pierise toată veselia, ce păcat, dar asta e. O să-mi lipsiți amândoi. Chiar e păcat! Toate lucrurile bune ajung să se termine, așa cred, dar...

– O să ne întoarcem, spuse Geoffrey Charles. E numai pentru o lună sau cam așa ceva.

– Dar eu cred, cred că atunci se vor întoarce și ceilalți, și e aproape sigur că asta o să pună capăt întâlnirilor noastre.

Fusese o după-amiază întunecoasă și lumânările fuseseră aprinse devreme. Cei trei se aflau în mica încăpere din spatele salonului de iarnă, acolo unde se întâlneau adesea, și unde era puțin probabil

să fie deranjați. Morwenna luase buchetul de primule și le aranja într-un vas de cositor puțin adânc.

– Ești priceput de ai găsit atât de multe. Vremea asta blândă le-a încurajat, dar în grădină nu e nici una.

– Pe astea le-am cules din pădure, unde ne-am întâlnit prima dată. O să țin minte toată viața ziua aia, ziua când ne-am întâlnit prima oară. Nu-mi amintesc de nici una la fel.

Morwenna își ridică privirea de la flori. Flacăra lumânărilor îi lumina ochii miopi.

– Și eu mi-o voi aminti.

– Veniți, spuse Geoffrey Charles, hai să facem un tur al casei! N-ai văzut niciodată toată casa, nu-i așa, Drake? Și de vreme ce într-o zi va fi a mea, este firesc să pot să ți-o arăt.

Drake spuse:

– Domnișoară Morwenna, pot doar să spun, spun doar că pentru mine a fost un lucru nemaiîntâlnit. Aș da ani din viața mea doar... doar...

– E o seară potrivită să ți-o arăt, spuse Geoffrey Charles, pentru că bunicul și cu bunica nu ies din camera lor din pricina frisoanelor reumatice și nu mai este nimeni pe aici. N-ai fost niciodată în camera mea, Drake. Acolo sunt desene pe care aș vrea să ți le arăt. Le-am făcut anul trecut când am zăcut la pat de pojar. Și am câteva pietre din vechea mină Grambler, care s-a închis cu ani în urmă...

Morwenna spuse:

– Cred că am greșit întâlnindu-ne așa cum ne-am întâlnit, Drake. Până la urmă nu poate exista altceva decât suferință pentru amândoi – pentru oricare dintre noi.

– Camera mea este în spate de tot, spuse Geoffrey Charles, încăperea aia mică cu bovindou pe care o poți vedea dacă privești casa dinspre iaz. Dacă traversăm holul, vă conduc în sus pe scara în spirală către balconul interior pentru muzicanți și apoi în camera mea.

– Nu am greșit deloc, Morwenna, spuse Drake. N-aș îndrăzni niciodată să spun că a fost rău că ne-am întâlnit așa cum ne-am întâlnit. Negreșit că știu că nu am nici un drept, că nu se cuvine să am vreun drept...

– Nu de asta e vorba, Drake. Bineînțeles că nu în sensul ăsta este greșit, dar știi cum stau lucrurile în lumea asta...

– Trebuie să fim ai lumii ăsteia?

– Ei bine, da, pentru că nu putem scăpa de ea. Pentru că dacă doar am încerca...

– Vino cu mine, spuse Geoffrey Charles, atingându-i brațul. Vino, Wenna, îți poruncesc!

Preocupați de sentimente dincolo de puterea de înțelegere a băiatului, îi dădură voie să le dicteze următoarea mișcare. La ușă, Geoffrey Charles le spuse:

– Oh, am face cel mai bine să luăm o lumânare, pentru că la etaj nu e lumină, și luă un sfeșnic din bronz cu suportul mare care să împiedice picăturile de ceară să cadă pe jos.

Trecură prin salonul mare, cu roata de tors a lui Elizabeth în colț și cu harpa de lângă scaunul ei preferat. Deși pentru un timp acestea fuseseră îndepărtate de acolo, ea făcuse să fie aduse înapoi la locul lor. Pătrunseră în hol. Aici fuseseră aprinse lumânările din sfeșnicele de pe pereți care însă luminau slab încăperea mare. Focul fusese lăsat să se stingă, astfel încât un singur buștean mai ardea mocnit, ca un vulcan pe jumătate stins. Morwenna își trase șalul pe umeri.

– Ăștia sunt toți strămoșii mei, spuse Geoffrey Charles. Uite aici, ea e Anna Maria Trenwith, care s-a măritat cu primul Poldark. Iar ăsta e Joshua, fratele bunicului meu, când era copil, iar ăla e câinele lui preferat. Iar asta e bunica mea, care a murit la treizeci și trei de ani. Mătușa mea Verity a fost botezată după ea. E păcat că mătușii Verity nu i s-a făcut niciodată portretul. Iar ăsta e străbunicul meu, tatăl străbunicii mele Agatha. Oh, au mai fost o mulțime pe aici până acum doi ani, dar atunci când mama s-a măritat cu unchiul George, el i-a scos de aici pe mulți dintre ei. Unchiul George este tot timpul adeptul curățeniei și al ordinii.

– Ca atunci când a curățat iazul de broaște, spuse Drake.

Geoffrey Charles chicoti.

– Oh, *le* ura. Dar nu cred că îmi urăște strămoșii. Pur și simplu i-a lăsat doar pe cei mai buni.

Făcură înconjurul încăperii, uitându-se la lucrurile arătate de băiat. Apoi acesta îi conduse la ușa îngustă făcută în lambriuri și îl urmară pe scara de piatră în spirală către balconul din hol unde stăteau muzicanții. Se opriră acolo, cu mâinile pe balustrada din piatră, privind în jos holul întunecos.

– Nu a fost folosit niciodată de când m-am născut, spuse Geoffrey Charles, și nici înainte, ani de-a rândul. Bunicului meu nu-i plăcea muzica. Dar când o să mă fac mare și o să fiu bogat o să dau aici un bal, iar muzicanții vor sta aici sus și vor cânta pentru cei care dansează.

Drake o întrebă pe fată:

– O să scrii?

– Dar o să fim plecați doar pentru scurt timp.

– Nu de asta. Se pare că ăsta e sfârșitul. Și tu ai spus așa...

– O să ne întoarcem, spuse Geoffrey Charles. Așa că nu-ți face griji în privința asta. Acum, veniți după mine!

Deschise o altă ușă care de-abia se vedea, se strecurară pe ea și dădură într-un palier îngust.

– Geoffrey, spuse Morwenna, cred că ar trebui să coborâm. Drake o să joace jocul ăla...

– Tu du-te, dacă așa vrei. Vreau să-mi vadă desenele și toate sunt prinse de pereți. Pe aici. Acum faceți liniște pentru că bătrâna mea mătușă este în camera următoare și cu toate că este foarte surdă aude întotdeauna zgomotul unei scânduri desprinse din dușumea.

Camera băiatului era în capătul coridorului și trebuia să urci trei trepte. Elizabeth i-o dăduse după ce George se plânsese că vechea lui cameră era prea aproape de a lor. Era o încăpere cu un bovindou cu ferestrele cu menouri din piatră care oferea o priveliște în trei direcții și de aceea era încântătoare pentru un copil. Avea de asemenea și cel mai mare șemineu de la etaj, iar focul era ținut aprins tot timpul din octombrie până în mai, pentru ca Geoffrey Charles să-și poată vedea de ale lui confortabil. Pe pereți erau prinse în cuie câteva desene pline de imaginație care reprezentau cai, câini și pisici pe care le făcuse în ultimii doi ani.

Când intrară descoperiră că focul se stinsese, iar Morwenna își exprimă cu glas tare nemulțumirea pentru indolența servitorilor. George și Elizabeth luaseră cu ei la Truro jumătate din personal, iar cei rămași profitau de faptul că nu mai erau controlați. Morwenna se aplecă peste tăciunii stinși, scormoni în ei, îi adună și încercă să-i ațâțe, în timp ce Geoffrey Charles își arăta cu mândrie desenele. Apoi camera se întunecă brusc când Geoffrey Charles răsturnă lumânarea lui.

– Oh, Doamne! spuse băiatul. Acum am dat de necaz. *Mon Dieu*, Drake! Îmi pare rău, Wenna. Putem lua ceva din foc să aprindem? Nu avem amnar, știu, pentru că eu l-am dus jos.

Veni și se așeză pe vine lângă Morwenna, dar nu prea era nici o scânteie.

– Așteaptă puțin, spuse el. Mă duc repede jos în hol. Nu durează mai mult de un minut.

– Geoffrey, mă duc eu, spuse Morwenna și se ridică, dar până atunci el ieșise pe ușă și i se auzi tropăitul pe culoar.

Rămaseră tăcuți ascultând cum se îndepărtează până când zgomotul pașilor lui se stinse. Morwenna se sprijini de polița șemineului.

– E foarte voluntar. Am încercat să-l disciplinez, dar a fost răsfățat atât de mult.

– Nu e răsfățat, spuse Drake. Mai bine așa decât speriat și timid. E un băiat pe cinste. Mi-e tare drag de el.

– Știu.

– Și nu numai de el.

Ea nu spuse nimic.

– Ți-e frig, Morwenna?

– Nu.

– Mi s-a părut că te-a trecut un fior.

Își puse palma peste a ei. Până atunci fusese singura lor formă de atingere, oricum foarte rară, și la modul cel mai întâmplător în aparență. Nu fusese niciodată deliberat, ca acum. Ea încercă să-și retragă mâna, dar el i-o ținu strâns. Era complet întuneric, iar întunericul și disperarea îi dădură curaj. Îi ridică mâna și i-o sărută. Degetele ei tresăriră și apoi se liniștiră. Apoi, cu inima bătând gata să-i spargă pieptul, el îi întoarse mâna și îi sărută fiecare deget la rând. Era un gest neobișnuit pentru un tânăr mai din topor, dar din nou întunericul, în care el nu-i putea vedea decât conturul părului și al feței, îi ușură stânjeneala și îl eliberă din încorsetarea convenienței uzuale.

Ea îi spuse:

– Nu, Drake.

El îi eliberă mâna, și ea o lăsă să-i cadă pe lângă corp, dar totuși nu se îndepărtă. Așa că rămaseră față în față în liniștea deplină a vechii case. Pe lângă ei mai erau zece oameni în casă, dar la fel de bine ar fi putut să nu fie nici unul. Ea stătea acolo zveltă, încordată și înaltă ca o mlădiță. Și părea că se leagănă ușor ca o mlădiță în întuneric.

El comise afrontul de a o atinge, de a-și pune mâinile pe umerii ei. Era prima femeie pe care o atingea în acest mod, iar emoția lui era prea pură și prea respectuoasă ca să aibă vreo urmă de dorință carnală în ea, cu toate că pentru amândoi aceasta plutea undeva într-un viitor incert.

– Morwenna, spuse el, iar cuvintele de-abia se putură desprinde de buzele lui.

– Nu, Drake, spuse ea, ca și când s-ar fi înecat.

Și în realitate, din punct de vedere emoțional, chiar așa era.

El spuse:

– Pleci de lângă mine. Nu poți să pleci așa de lângă mine.

Își plecă capul și își lipi buzele de ale ei. Buzele ei erau răcoroase și puțin uscate, ca petalele care tocmai se desprind din mugure. În ele se simțea în același timp castitatea desăvârșită, dar și sexualitatea desăvârșită.

Când se dezlipiră o făcură cu senzația că deveneau din nou conștienți după o experiență care fusese mai presus de ei înșiși. Ea se retrase, se prinse de polița șemineului și își plecă capul; el rămase complet nemișcat, stătea acolo ca împietrit, încleștat în propriile sentimente. Așa se pecetluise o legătură care nu trebuia să se înfiripe și nici nu avea dreptul să continue; iar liniștea se așternu între ei până când tropăitul de afară îi înștiință că Geoffrey Charles se întorcea cu o lumină.

Ca din întâmplare, chiar în același timp, deși într-un cu totul alt loc, era pus în discuție viitorul Morwennei Chynoweth. În Great House, reședința de la Truro, cina se lua mai târziu decât la țară, iar în intervalul dintre șase și nouă, în rarele ocazii când nu aveau invitați la ceai sau la jocul de cărți sau să facă conversație, era perioada în care George și Elizabeth stăteau împreună în salonul mare de oaspeți de la etaj și vorbeau despre treburile lor de fiecare zi. George își terminase treburile pentru ziua aceea, Elizabeth își terminase și ea de mult puținele îndatoriri casnice pe care le avea, iar dădaca Polly Odgers era ocupată cu Valentine, așa încât erau complet singuri. Afacerile lui George mergeau ca unse, gospodăria aproape că mergea de la sine, astfel încât pentru fiecare dintre ei erau mai puține lucruri de făcut decât la țară, mai mult timp pentru evenimente mondene și mai multă nevoie de ele.

Atunci când erau singuri și nu aveau ce să facă, aveau tendința de a rămâne tăcuți pentru mult timp și, chiar dacă nu era o liniște ostilă, nu era nici întru totul relaxantă. Elizabeth descoperise că George nu citea prea mult, în timp ce Francis citise dintotdeauna. Deși viața de cuplu cu Francis nu fusese una fericită – cu siguranță nu atât de prosperă precum viața ei cu George –, fusese mai relaxată. Atunci când stăteau împreună singuri într-o încăpere, putea uita de prezența lui Francis. Dar cu George, nu putea uita niciodată complet de prezența lui. O urmărea adesea, iar atunci când ea își ridica privirea și nu se încrucișa cu a lui, își închipuia că în acea clipă el se uita în altă parte. Nu putea să-și dea seama dacă el mai era încă în acea stare în care își savura mândria de a o poseda – așa se părea; dacă ar fi fost

o femeie mai îngâmfată, ar fi fost mulțumită că era așa. Dar uneori, când îi întâlnea privirea, părea să existe o urmă de suspiciune în ea.

Era sigură că nu era o suspiciune cu adevărat răuvoitoare – ci ceva care avea de-a face mai degrabă cu fericirea ei, cu mulțumirea ei, mai ales cu mulțumirea ei în ceea ce-l privea. Era conștient că, cu toată modestia ei, avea o încredere în ea pe care el n-o va putea egala vreodată, pentru că niciodată, încă de când era copilă, încrederea în sine nu-i fusese pusă la îndoială. Dacă ea ar fi întâlnit un duce, acesta și-ar fi dat seama imediat de valoarea ei și în câteva clipe ar fi discutat de la egal la egal. Așadar, *putea* ea să fie fericită cu un parvenit bogat? Nu cumva îi displăcea legătura cu negustoria care vorbea de la sine prin transformarea unei părți din parterul casei lor în birouri și bancă? Nu *era* plictisită de compania lui? Nu *găsea* că nu era întru totul manierat, că avea o conversație banală, că hainele nu cădeau bine pe el, că rudele lui nu erau de soi? Acest sentiment nu-i dădea pace, nu-l făcea să se poarte mai destins și să se relaxeze complet. Elizabeth nu era măritată de multă vreme cu el până să-și dea seama cât de cumplit de gelos era – nu numai pe Ross, deși pe el cel mai mult, dar pe orice bărbat prezentabil. Așa că ea avea grijă cum se purta cu alți bărbați – care în mod natural îi acordau multă atenție, datorită înfățișării ei –, și își măsura oarecum cuvintele ca să nu-l ofenseze fără să vrea.

În seara aceasta George fusese plecat pentru un timp și atunci când se întoarse discutară despre o recepție și un bal pe care le plănuiau pentru ajunul Anului Nou. Acestea nu se puteau ține la reședința lor, Great House[1] care, în ciuda numelui pompos, era numită așa doar din pricina comparației cu vecinii. Sala de festivități în care se țineau toate reuniunile dansante din Truro era locul cel mai potrivit; dar George tânjea să le țină la Cardew, unde era suficient spațiu și bineînțeles prestigiul unui asemenea eveniment ar fi fost sporit de faptul că avea loc în propria casă – sau în cea a tatălui lui. Dar în mod clar exista un risc. În Cornwall iarna nu se întețea decât rareori înainte de mijlocul lui ianuarie, dar ploaia era pericolul permanent în lunile de toamnă, și deși Cardew era doar la opt kilometri și chiar la ieșirea de pe drumul cu plată spre Falmouth, ploaia putea transforma drumul cu șleauri într-o mlaștină cu noroi care noaptea ar fi putut să-i descurajeze pe cei mai slabi de picioare și de înger.

Bineînțeles că majoritatea celor din înalta societate – și deci a celor ce dansau – din Cornwall erau tari de picioare și de înger, dar

[1] Great House înseamnă casă mare, conac. (n.tr.)

acest lucru era un pericol suplimentar la adresa succesului unui astfel de eveniment. Timpul balurilor la țară era mijlocul verii, iarna era vremea să stai la oraș. Elizabeth preferase orașul, fie și numai pentru că îi permitea să-și invite numeroși vechi prieteni pe care îi văzuse de mai multe ori în iarna aceea decât atunci când fusese măritată prima oară, dar cărora le lipseau mijloacele de transport sau banii să le închirieze sau care dintr-un motiv sau altul nu ar fi venit la Cardew oricât de frumoasă ar fi fost seara. Dar nu insistase. În toate chestiunile, cu excepția celor în care avea o părere bine formată, îl lăsa pe George să facă cum voia. Și așa rămaseră la Cardew, angajară o orchestră și fură invitate o serie de notabilități care nu mai participaseră până atunci. În acest scop George se folosi de numele lui Elizabeth în speranța că vor veni. Familia Basset și familia St. Aubyn – asemenea familiei Boscawen –, deși se întâlniseră cu el ocazional în chestiuni de afaceri sau în casa unui prieten comun, evitaseră până atunci ospitalitatea casei lui...

Trebuiau să discute componența participanților, ca și vârsta lor. George era interesat în principal de oameni mai în vârstă din rațiuni sociale și pentru a se mândri cu casa lui; dar era necesară și înviorarea atmosferei, amestecând printre ei și oameni încă necăsătoriți și proaspăt ieșiți din adolescență, nu numai ca să ducă greul dansului, ci și să dea petrecerii puțină sare și piper care altfel ar lipsi. George era împotrivă să invite prea mulți cu adevărat tineri. Fără să fi fost vreodată tânăr el însuși, adică frivol, cu capul în nori, entuziast sau voios, avea prea puțină înțelegere pentru astfel de excese la alții și simțea că ar fi o greșeală să scadă nivelul petrecerii încurajând acest lucru la Cardew. Oricum tinerii, cu excepția celor care aveau un titlu sau erau copiii unor oameni mai în vârstă, nu prea confereau distincție în raport cu gălăgia pe care o făceau. Pe deasupra, deși bătrânii Warleggan și Chynoweth aveau să fie prezenți pentru a-i întâmpina pe oamenii de vârsta lor, nu era nimeni la Cardew care să-i reprezinte pe cei cu puțin peste douăzeci de ani sau care nu împliniseră douăzeci.

– Ia te uită, spuse Elizabeth. Nici noi nu suntem prea bătrâni. Sau suntem? Suntem, George?

– Nu suntem bătrâni, în mod sigur, dar...

– Va fi și Morwenna acolo. O să-i fie ușor să se ocupe de fete.

Urmă o pauză de gândire, timp în care auziră cum ucenicii trăgeau cu zgomot obloanele prăvăliei de șei de peste drum. Elizabeth încă nu era sigură dacă George era de acord cu participarea Morwennei. Era tot timpul politicos cu fata, dar lui Elizabeth, care începuse

să se priceapă să-i citească expresia feței care era departe de a fi comunicativă, i se părea extrem de precaut în prezența Morwennei. Era ca și cum el și-ar fi spus – uite o alta de-a lor, alta din familia Chynoweth, bine-crescută în ciuda înfățișării ei modeste, ascultând cu urechile ciulite și privirea plecată și căutând să descopere niște greșeli de prost gust pe care le-aș putea face, care mi-ar dezvălui originea vulgară. Una este suficientă; e soția mea. De ce ar trebui să fie două?

– M-am tot gândit la Morwenna, spuse George, întinzându-și picioarele solide în fotoliul său elegant, dar incomod.

Când deveni clar că el nu avea de gând să mai adauge nimic, Elizabeth spuse:

– Și la ce te gândeai în ceea ce o privește? Nu ești mulțumit de ea?

– Crezi că experimentul a avut succes? Când întâlni privirea lui Elizabeth, continuă: Vreau să spun, crezi că a reușit să fie o guvernantă bună pentru Geoffrey Charles?

– Da. Așa cred. Cu adevărat. Tu nu?

– Eu cred că este femeie și ar fi potrivită să învețe o fată. Un băiat are nevoie de un bărbat.

– Păi... poate că e adevărat. Pe termen lung s-ar putea să fie adevărat. Dar eu cred că e foarte fericit cu ea. Uneori mă simt chiar geloasă, pentru că vara asta cred că a fost mai fericit decât l-am văzut vreodată în viața mea. N-a protestat aproape deloc că l-am lăsat acasă.

– Și lecțiile lui?

– Vara nu este cea mai bună perioadă pentru învățătură. O să ne lămurim mai bine când vine, săptămâna viitoare. Dar în ansamblu aș crede că a progresat mult. Poate că asta nu spune multe, de vreme ce înainte se bizuia pe mine ca să îl învăț!

– Nici o mamă nu ar fi putut face mai mult. Puține ar fi făcut cât ai făcut tu. Dar eu cred că, dacă va urma să plece la școală, va trebui să fie în grija unui bărbat. În orice caz, conveniserăm ca Morwenna să șadă cu noi doar un an, nu-i așa?

Elizabeth spuse:

– Sunt convinsă că o să fie foarte supărată când o să fie trimisă acasă în martie.

– Bineînțeles că nu e nici o grabă. Cel puțin nu soiul ăsta de grabă. Și nu mă gândeam neapărat să fie trimisă acasă.

– Vrei să spui că va rămâne cu noi ca o însoțitoare în plus pentru mine – și vei angaja pe altcineva pentru Geoffrey Charles?

– S-ar putea să fie și așa. Dar mai degrabă în mintea mea s-a înfiripat ideea că a ajuns fată de măritat. Este bine-crescută, manierată, și nu e deloc urâtă. S-ar putea găsi o partidă profitabilă.

Mintea lui Elizabeth începu să lucreze cu febrilitate; ceea ce îi spusese era o surpriză totală pentru ea; nici măcar nu-i trecuse prin cap că el se gândise la așa ceva, sau că s-ar fi putut deranja să se gândească. Îl privi cu o ușoară suspiciune, dar el bătea alene darabana într-o tabacheră.

– Nici nu mă îndoiesc că se va mărita la vremea cuvenită, George. Este – așa cum spui tu, nu este deloc urâtă și are o fire blândă și plăcută. Dar cred că ai uitat de marea piedică – nu are nici un ban.

– Nu, nu am uitat de asta. Dar sunt unii care ar fi bucuroși să-și ia nevastă tânără. Vorbesc de bărbați mai în vârstă. Văduvii și cei ca ei. Sau unii tineri care ar fi destul de bucuroși să facă o alianță cu noi fie și numai prin căsătorie.

– Păi... nu există nici o îndoială că aceasta se va întâmpla la vremea cuvenită și fără sprijinul nostru.

– În anumite împrejurări, spuse George lăsând tabachera fără să-și fi luat vreo țigară, ar putea avea și sprijinul nostru. Aș fi gata să-i dau o mică zestre –, asta dacă s-ar mărita cu cineva ales de noi.

Elizabeth zâmbi.

– Mă surprinzi, dragul meu! Nu m-aș fi gândit la tine ca la cineva care ar putea să aranjeze căsătorii, mai ales pe cea a verișoarei mele mai mici! Poate că peste douăzeci de ani o să ne gândim la alte planuri de căsătorie mai importante – pentru Valentine; dar până...

– Ah, păi, până acolo mai e destul. Iar verișoara ta nu este mică, că tot veni vorba. Este înaltă și, îmbrăcată cum se cuvine, ar atrage ceva priviri. Nu văd nici un motiv pentru care, dacă s-ar aranja o căsătorie potrivită, nu ar fi bine pentru toată lumea.

În loc să fie un mister, direcția în care mergea gândirea lui George îi fu acum perfect clară lui Elizabeth.

– Ai în vedere o partidă potrivită?

– Nu. Oh, nu, nu am ajuns atât de departe.

– Dar ai niște idei.

– Păi, opțiunile nu sunt prea multe, nu? După cum am spus, se limitează la un bărbat mai în vârstă care își caută o nevastă tânără care să-l învioreze sau la unul mai tânăr de familie bună, dar cu avere puțină.

– Așa că în mod sigur ți-au venit în minte câteva nume. N-ar trebui să facem o listă?

– Nu, n-ar trebui. Găsești că este amuzant?

– Puțin, da. Cred că Morwenna ar fi flatată să știe că îi acorzi atât de multă atenție. Dar acum nu mă poți lăsa așa, în suspans.

El o privi, neplăcându-i că râde de el.

– Un gând nevinovat mi s-a tot învârtit prin minte. Unul singur. M-am gândit la John Trevaunance.

Elizabeth îl privi fix. Râsul îi dispăruse de pe față.

– Sir *John!* Dar... de unde ți-a venit ideea asta? Un burlac înveterat. Și e *bătrân*. Probabil că are șaizeci de ani!

– Cincizeci și opt. L-am întrebat în septembrie.

– Vrei să spui că ai *discutat* acest lucru cu el?

– De fapt, nu, spuse George stânjenit. Bineînțeles că nu. Dar ai observat că în ziua în care a venit la noi a părut să-i acorde o atenție specială lui Geoffrey Charles după-masă, în timp ce toți ceilalți erau la ceai? Mi-a trecut prin minte că nu era prea probabil ca Geoffrey Charles să fie cel care să-i fi captat această atenție subită.

– Acum că ai amintit de asta... Dar de ce să nu fie Geoffrey Charles?

– Pentru că s-au mai întâlnit de câteva ori până atunci și nu a existat un astfel de interes. A fost pentru prima dată de când băiatul avea guvernantă.

Elizabeth se ridică și se duse la fereastră pentru a-și oferi un răgaz de gândire. Trase perdeaua de dantelă și privi afară spre șareta unui fermier care se hurduca pe pavajul din stradă.

– Nu cred că Morwenna va accepta această idee.

– Ba da, dacă îi va fi prezentată ca o îndatorire morală. Și ar fi foarte tentant să fie Lady Trevaunance. Ține cont că nu știu nimic precis despre gândurile lui; dar dacă la acest bal va manifesta vreo preferință pentru ea, cred că n-ar fi nelalocul lui să-i facem o propunere. Nu cred că are chef să-i lase averea fratelui lui risipitor. I-ar putea dărui un fiu. Pe deasupra, este un om bun, dar și avar, iar afacerile nu i-au mers prea bine de la căderea aranjamentului cu topitoria de cupru. Pentru o astfel de căsătorie aș fi pregătit să fiu extraordinar de generos... Și, bineînțeles că pentru un bărbat în vârstă gândul la o fată de optsprezece ani ar fi extrem de atrăgător.

Elizabeth se înfioră.

– Și la cine te-ai mai gândit?

– M-am gândit odată la Sir Hugh Bodrugan, care este mai tânăr cu un an decât Sir John, dar nu mă prea omor după o alianță între

familia lui și a noastră, iar el este un asemenea destrăbălat, încât nu cred că ți-ar plăcea drept vărr.

– Sigur nu mi-ar plăcea!

– Apoi mai e și nepotul lui, Robert Bodrugan, care probabil că va moșteni într-o zi ce-o mai rămâne din moșia aia. Dar în prezent n-are o lețcaie, și nimeni nu știe cum au dispărut banii. Constance Bodrugan este încă o femeie tânără.

Elizabeth lăsă perdeaua să cadă la loc.

– Continuă!

– Cred că te plictisesc.

– Dimpotrivă.

– Păi, cine știe ce iese dintr-o speculație inofensivă?... Mai e și Frederick Treneglos. Are douăzeci și trei de ani și și-a făcut ceva timp pentru verișoara ta la acea petrecere. E de familie bună – aproape la fel de veche ca a ta –, dar este fiu mai mic, iar Marina este o sursă de avere îndoielnică. Câțiva se aleg cu o răsplată frumoasă, dar majoritatea rămân săraci.

– Cred că până acum îmi place mai mult decât toți ceilalți. E tânăr – și vesel – și are entuziasm.

– Am mai remarcat la acea petrecere, spuse George, că și-a făcut ceva timp și pentru tine.

– Păi... e bine-crescut. Ceea ce nu se poate spune despre toți tinerii. Da, îmi place. Mai sunt și alții pe lista ta?

– Tu încă mai crezi că este glumă?

– Departe de mine gândul ăsta. Dar probabil că sunt oarecum îngrijorată pentru fericirea Morwennei. Trebuie să ținem seama și de acest lucru.

– Fericirea Morwennei trebuie să fie preocuparea noastră de căpătâi. Ceilalți doi la care m-am gândit sunt amândoi văduvi. Unul este Ephraim Hick...

– Vrei să spui William Hick.

– Nu, Ephraim, tatăl. William e însurat.

– Dar Ephraim este un *bețiv*! În viața lui nu a fost treaz după prânz!

– Dar e bogat. Iar William Hick nu-mi place. Ar fi plăcut să-l vedem pe tatăl lui zămislind o altă familie și lăsându-l pe William cu speranțele distruse. Iar Ephraim n-o să mai trăiască mult. Ca văduvă bogată, Morwenna va fi un premiu mult mai râvnit decât este astăzi.

– Și ultimul?

– Oh, s-ar putea să mai fie și alții. Poți să te gândești prea bine și la alții. Ultimul la care m-am gândit a fost Osborne Whitworth. Este tânăr, preot, lucru care s-ar putea să-i placă verișoarei tale...

– E însurat și are doi copii mici!

– Nevasta lui a murit la naștere săptămâna trecută. O să observi că l-am adăugat pe lista noastră cu invitați. Până la sfârșitul acestei luni e posibil ca doliul să-i permită să o însoțească pe mama lui. Cred că nu are decât treizeci de ani și, după cum știi, a fost instalat recent la biserica St. Margaret din Truro. Cu doi copii mici cu care trebuie să se descurce și fiind considerabil de îndatorat, probabil că își va căuta curând altă soție. O fiică de vicar și în același timp ștergerea datoriilor sale cred că îl vor atrage destul de mult.

– Dar pe tine ce te atrage la el? întrebă curioasă Elizabeth.

George se ridică în picioare și rămase o clipă nemișcat, răsucindu-și alene banii din buzunarul mic.

– Familia Whitworth nu făcea doi bani, Sir Augustus era un judecător cu adevărat incapabil. Dar Lady Whitworth era o Godolphin.

Deci asta era. O alianță cu o familie aflată acum în declin, dar aliată ea însăși cu o jumătate de duzină de familii mari din Anglia, și mai ales cu familia Marlborough.

– Da, spuse imediat Elizabeth. Da. Se întoarse de la fereastră și în trecere îl bătu ușor pe umăr pe George. Toate sunt niște speculații foarte interesante, dragul meu, dar totuși sunt surprinsă cât de departe au mers gândurile tale. Eu, una, încă mă gândesc la Morwenna ca la o copilă, încă destul de tânără pentru măritiș. Cred că totuși e prematur. Sunt sigură că e foarte fericită cu noi și i-ar plăcea să mai rămână cu noi o vreme. Hai să ne grăbim încet, nu vrei?

– Nu e nici o grabă, spuse George. Dar nu cred că problema trebuie abandonată.

Capitolul 14

Gerul cel mare se lăsă în Ajunul Crăciunului. Luna decembrie fusese călduță, dar foarte umedă. O ploaie neîntreruptă căzuse deopotrivă peste mare, peste câmpuri și peste fumul care ieșea din coșurile minelor; pe câmpuri se formaseră pârâiașe, râul Mellingey se umflase din pricina potopului, iar drumurile și potecile deveniseră

mlaștini. George își trimisese trăsura pentru a-i aduce pe cei doi bătrâni Chynoweth, iar aceasta rămăsese împotmolită și fusese nevoie să fie scoasă de acolo de cinci ori la dus și de cinci ori la întoarcere. Pentru a ușura încărcătura și pentru că ziua era relativ uscată, Morwenna și Geoffrey Charles veniră călare în urma trăsurii.

Ross și Demelza intenționaseră să dea o petrecere de botez pentru Clowance în perioada Crăciunului, dar renunțară din lipsă de invitați. Fuseseră invitați Verity și Andrew Blamey, dar Verity le scrisese că micului Andrew îi ieșeau dinții și, oricât de mult și-ar fi dorit să-i vadă, simțea că nu putea risca o astfel de călătorie. Caroline promisese să vină și să stea câteva zile, dar oricum nu mai era nimeni destul de cunoscut pe care să-l invite. Amândoi se fereau, și ar fi făcut-o oricând, de petrecerea și de botezul repetat de două ori al Juliei. Fusese un semn de rău augur pentru ea.

Pe 23 ploaia se opri, și Caroline sosi într-o după-amiază luminoasă cu soare. Dar lumina soarelui avea o strălucire ciudată, cu ceva arhaic și sinistru în ea, ca și când ar fi fost de pe o lume care se îndepărta pe nesimțite și îi lăsa în urmă. Pe măsură ce ziua se stingea, lumina își pierdu și ultima urmă de căldură, iar soarele deveni un disc de alamă, contaminând și marea cu lumina lui metalică obscură și aruncând umbre de un cenușiu cobalt printre stâncile de pe faleză și printre dunele de nisip. Vântul care suflase fără încetare se domolise; crengile, rămurelele și fiecare fir de iarbă erau nemișcate.

– Cred că trebuie să ne așteptăm la o schimbare a vremii, spuse Caroline în timp ce descăleca. O sărută pe Demelza, apoi își întoarse obrazul așteptând ca Ross să o sărute. Era și timpul. De la înmormântare, la Killewarren suntem în noroi până la glezne.

– Se schimbă, spuse Ross, căruia îi plăcuse aroma obrazului ei. Dar cred că o să se răcească.

– Dar ce subțire ești, Demelza! Credeam că, după ce nașți, rămâi dolofană luni la rând!

– Am fost durdulie. Și nu mi-am revenit întru totul, așa cred.

– Ți-ai revenit suficient, spuse Ross. Ție nu-ți stă bine să fii slabă.

Fusese gata să spună că nici unei femei nu-i stă bine, dar se oprise la timp.

Intrară, și servitorul care venise cu Caroline dezlegă valiza de pe calul lui, iar Gimlett îi luă acesteia pelerina, haina de blană și cravașa. Curând era înăuntru sorbind din ceai, și în timp ce Ross scormonea focul pentru a-l aținea, Demelza legă o bavetă la gâtul lui Jeremy, iar Ena Daniell aduse brioșe calde.

– Când o să-mi văd și eu noua fină? Nu se cade să fiu aici fără ca ea să afle. A fost înștiințată?

– Curând, răspunse Demelza. Curând. O să o vezi când se trezește. Ceea ce se întâmplă în mod obișnuit la șapte fix. Ce bine arăți, Caroline!

– Mulțumesc. Mă simt mai bine. Grație acestui bărbat... Mă mai trezesc încă noaptea și mă întreb ce face logodnicul meu rătăcitor, mă întreb pe ce doarme și dacă are vreo alinare la închisoare și dacă se gândește vreodată la mine și dacă și când va fi eliberat... Dar nu... nu mai sunt singură pe lume – știți ce înseamnă asta? – chiar și acum când unchiul meu s-a prăpădit, totuși nu mai sunt singură pe lume.

– Știm ce înseamnă, spuse Demelza.

– De când a murit unchiul Ray de-abia am avut o clipă liberă; m-am zbătut să pun ceva ordine în averea lui; dar imediat după Crăciun, mă voi duce la Londra la Amiralitate să mă interesez ce șanse sunt pentru o răscumpărare. Dacă francezii nu mai fac schimb de prizonieri, cu siguranță o să fie receptivi la bani.

Cinară târziu, Demelza cântă puțin la spinetă, aerul rece se strecură ușor în salon și se duseră cu toții la culcare devreme. Dimineața următoare era frumoasă și la fel de liniștită, dar rece de-acum. Peste noapte nu înghețase, dar cu fiecare oră care trecea temperatura scădea ușor. Pe la prânz iarba scârțâia sub picioare, iar Drake și ceilalți doi bărbați care lucrau la bibliotecă își suflau în mâini cu respirația aburindă. La ora trei, Ross îi trimise acasă. Apoi se duse pe jos la mină. Dinspre nord veneau niște nori întunecați. În hala motorului totul era liniștit cu excepția zăngănitului regulat al tijelor pompei, a țăcănitului supapelor și a șuieratului aburului. După frigul serii, înăuntru era cald; lumina a două felinare se reflecta pe cilindrul uriaș din alamă și pe biela strălucitoare. Înainte de a pleca, Ross schimbă câteva vorbe cu tânărul Curnow. O strălucire bruscă lumină întunericul când ușa de alimentare a cazanului se deschise pentru ca doi oameni să arunce înăuntru cărbuni cu lopata – totul străluci scurt, portocaliu și intens; apoi aceasta se închise din nou, iar în acest răstimp întunericul rece al după-amiezii se furișase și mai aproape.

În casă fusese făcut un foc uriaș pentru a alunga curenții reci de aer. Era seara în care de obicei corul de la biserica din Sawle venea să le cânte colinde. Demelza își aminti cum veniseră de Crăciunul dinaintea morții Juliei; fusese singură, iar Ross se întorsese târziu ca să-i spună de căderea afacerii cu topitoria de cupru. În seara asta avea pregătite în bucătărie tarte mici cu fructe și vin de ghimbir, dar

nu veni nimeni. Pe la nouă, ora la care apăreau de obicei, privi afară să vadă dacă se zărește vreunul, iar ceea ce văzu o făcu să-i cheme pe Ross și pe Caroline la fereastră. Afară pământul era acoperit în liniște și foarte repede de fulgi enormi de zăpadă.

Ninse până la unsprezece noaptea, apoi se opri, dar începu din nou să ningă înainte ca ei să plece la culcare, iar până dimineață se așternuseră opt centimetri de zăpadă, dar ieșise și soarele. Grădina fusese transformată într-o pădure uimitoare de puf. Țurțurii atârnau și străluceau de pervazul ferestrelor și de porți. Valea și clădirile minei erau acoperite cu un strat frumos de zăpadă care era suflată ca o pudră când bătea un vânticel înghețat. Dar nu se topea. Atât de aproape de marea care își menținea temperatura relativ constantă, zăpada, oricum rară, se topea aproape întotdeauna sau începea să se topească în ziua în care cădea. Dar nu și acum. Când ieși afară cu John Gimlett să vadă ce făceau vacile, Ross își dădu seama că încă nu se sfârșise cu totul, pentru că norii se adunau din nou, îmbulzindu-se unul lângă altul, galben plumburii pe cupola de nord-vest a cerului.

Botezul trebuia să aibă loc la unsprezece. Ross încercă pământul și descoperi că nu era prea alunecos, așa că hotărâră să se țină de planuri. Caroline fu convinsă să-l lase pe servitorul ei să meargă în față și să țină frâiele calului; apoi urma John Gimlett ținând frâiele bătrânei Darkie, cu mersul ei sigur, care o purta pe Demelza cu Clowance; apoi urma Ross pe neastâmpărata și temperamentala Judith, cu Jeremy în fața lui; iar în urma lor, pe jos, un șir de servitori și prieteni: Jane Gimlett, Jinny și Whitehead Scobie, apoi cei din neamul Daniell și Martin și inevitabil cei din familia Vigus, care sperau să le pice ceva. Alții li se alăturară pe drum sau îi așteptau la biserică; căpitanul Henshawe și soția lui, frații Carne, familiile Nanfan și Choake și bineînțeles, puțin în întârziere și puțin beți, cei doi Paynter. Luptându-se prin zăpadă, tremurând în vântul mușcător, se adunară în biserica înghețată, iar reverendul Odgers, arătând la fel de uscătiv și de zbârcit ca una dintre legumele lui care fusese lăsată afară toată noaptea, începu să bălmăjească slujba.

Nașii erau Caroline, Verity, pe care o reprezenta Demelza și Sam Carne. Ultimul nume crease niște certuri între părinți. „Să fiu al naibii", protestase Ross. „Este fără îndoială un tânăr demn de respect, iar faptul că este fratele tău prezintă și mai multă încredere, dar nu vreau să transform copila într-o metodistă!" „Nu, Ross, nici eu nu vreau. Dar mă gândesc că probabil Verity va fi departe, iar Caroline, chiar dacă se mărită cu Dwight și rămâne la Killewarren,

nu este, după cum recunoaște și ea, prea religioasă – în timp ce Samuel este." „Pe Dumnezeu că este! Nimănui nu-i este îngăduit să uite vreo clipă lucrul ăsta!" „Dar exact ăsta e modul în care vorbesc metodiștii, Ross. Cu toate astea cred că este un om bun și ne este foarte îndatorat. Cred că, dacă nouă ni se întâmplă ceva, o să-i fie devotat pe viață copilului." „Ferească Dumnezeu", spuse Ross. „Uneori părinții trebuie să-și pregătească copiii pentru orice!"

Totuși el a cedat, așa cum cedase mai mult sau mai puțin în problema permisiunii de a construi o casă de rugăciune pe ruinele de la Wheal Grace; adică, îi spusese Demelzei că putea fi construită, dar nu-i permisese încă să le spună fraților ei. El credea că acest lucru putea aștepta foarte bine până în primăvară, când problema simplei supraviețuiri nu va mai fi așa acută. Între timp, vechea casă de rugăciune de la Grambler fusese închisă cu forța în acea lună, iar micile lucruri care îi aparținuseră – bănci, un mic pupitru, două felinare, două Biblii, câteva partituri cu imnuri și câteva afișe cu texte – împărțeau șopronul lui Will Nanfan cu vaca, cu oile și cu găinile lui.

La sfârșitul slujbei, domnul Odgers, care trebuise să spargă o crustă de gheață ca să-și înmoaie degetele în cristelniță, își lăsă jos liniștit cartea de rugăciuni și leșină pe loc, biruit de frig. Soția lui țipa că murise, că rămăsese o biată nenorocită de văduvă cu șapte guri de copii de hrănit; dar câteva minute de tratament din partea doctorului Choake și, mai important, împreună cu o sticluță cu brandy pe care Ross o purta la el, readuseră viața și lacrimile în ochii omulețului, și în curând acesta fu în stare să plece șchiopătând la brațul soției lui îndurerate și plângăcioase.

Jud Paynter, care era într-una din stările lui de spirit nepotrivite, văzu în acest lucru un semn rău și bombănea printre gingii și cei doi dinți ai lui, în ciuda tuturor eforturilor lui Prudie de a-i astupa gura.

– Nu-i a bună, spuse el. Nu se cuvine. S' dai la o fetiță un nume ca ăsta! Clarence îi pentr-un băiat, nu o fată. N-are noimă. Nu-i omenește. Îi semn rău, v-o spui.

– Ține-ți gura, nătărău mare ce ești, șuieră Prudie, lovindu-l cu cotul să tacă. Clowance, nu Clarence. Desfundă-ți urechile!

– Aud la fel de bine ca tine! Și totu' e anapoda! *Anapoda* de tot, v-o spui! Dovada e că pastoru' a căzut lat. Zi așa, Clarence! Ce-o fi *în capu' lor*... Biet puișor plăpând! Cre' că d-abia d'apucă anu' nou.

– Nu mai apuci nici tu anul nou și nici p-ăl vechi dacă nu-ți închizi gaura aia spurcată din față, șuieră Prudie, trăgându-l spre ușa bisericii.

– Clarence! spuse Jud, lăsându-se tras cu greu. Să mă bată Dumnezeu, să mă-ngropi, ce poa' să le facă oamenii la odraslele lor. Lasă-mă-n pace, muiere jegoasă și bătrână!...

Ocările lui se stinseră încet.

Restul participanților găsiseră de cuviință să ignore aceste bombăneli care tulburaseră atmosfera. Demelza își învelea mai strâns cu un șal călduros prețioasa fetiță, Caroline se întreba cum să scape de cartea de rugăciuni mucegăită care îi fusese dată, Zacky Martin sufla să-și încălzească degetele, iar Polly Choake încerca să-și vadă imaginea reflectată într-o placă memorială din alamă. Ross merse spre doctorul Choake care tocmai se despărțise de Odgers în ușa sacristiei.

– Choake, spune-mi și mie ce mai face mătușa mea? Strămătușa, de fapt. Ai fost s-o vezi de curând?

Choake îl privi bănuitor pe Ross pe sub sprâncenele stufoase.

– Domnișoara Poldark? Domnișoara Agatha Poldark? Am fost la ea la jumătatea acestei luni. Am găsit-o puțin schimbată. Bineînțeles că starea ei se datorează mai degrabă vârstei decât gutei. Slăbiciunea îi perturbă sistemul circulator și îi afectează organele vitale. Mănâncă, dar puțin, se mișcă, dar puțin. Totuși, există o scânteie de viață.

– Cine o îngrijește? N-a rămas acum aproape singură în casă?

Choake începu să-și tragă mănușile din lână gri.

– Nu pot să mă pronunț. La ultima vizită familia Chynoweth nu plecase. Dar domnișoara Poldark are o slujnică pricepută care stăpânește cunoștințele de bază necesare pentru a o îngriji. Dacă exista vreo schimbare, ar fi trebuit să trimită după mine.

Ross privi spre cer din ușa bisericii. Soarele care se stingea fusese acoperit acum de giulgiul mormântal al norilor; și de când intraseră în biserică întregul peisaj devenise îngrozitor de rece și de deprimant. Un fulg leneș și nepăsător plutea deja coborând din cerul ce părea încărcat de zăpadă.

Îi spuse Demelzei:

– Poți să duci tu copilul acasă? Dacă e vreun pericol să aluneci, spune-i lui Gimlett s-o ducă el în brațe pe Clowance. Sunt îngrijorat din pricina Agathei singură în casa aia și mă bate gândul să o vizitez, dacă tot sunt așa de aproape. Poate să mai treacă o zi sau două până când o să fie din nou posibil.

– Și eu aș vrea s-o vezi, spuse Demelza. Dar nu mi-ar plăcea s-o vezi astăzi. N-aș vrea să-ți oblojesc din nou vânătăile și dinții sparți într-o altă zi de Crăciun.

– Oh, nici un pericol dinspre partea asta. Şi n-au fost dinţi sparţi, doar se mişcau... George nu e acasă, iar servitorii nu mă pot opri.

– Cred că fraţii Harry sunt încă acolo. Te cunosc – s-au mai bătut cu tine.

– Nu-mi pot interzice să-mi văd mătuşa.

Demelza făcu o grimasă de îndoială.

– Nu ştiu... Apoi îi veni o idee. De ce n-ai lua-o pe Caroline cu tine? Ea este bine-venită în acea casă. Iar lor le-ar fi greu să te refuze să intri dacă ar fi şi ea acolo.

– Ai auzit, Caroline? spuse Ross. N-ai prefera să te duci direct în faţa unui foc straşnic?

– De vreme ce Demelza e de acord, aş prefera mai degrabă să fiu apărătoarea ta straşnică.

– Atunci, e bine. Îşi puse mâna pe braţul Demelzei, o strânse uşor şi privi către micuţa lui fiică, care suportase chinul fără să plângă prea tare. Dă-le acestor oameni de treabă care te vor însoţi acasă un păhărel de rom tare şi nişte prăjitură din aia minunată de care ai făcut. Noi o să fim acasă la cină.

– Răsuflarea ta, spuse Demelza, parcă e motorul de la Wheal Grace. Nu-mi amintesc să mai fi fost aşa de rece şi mi-e teamă pentru Clowance. Ajută-mă să încalec, Ross, şi hai să mergem!

Trenwith House părea pustie şi lipsită de viaţă când Ross urcă cele trei trepte şi trase de clopoţel. Întregul peisaj era de un plumburiu monoton. Dintr-un horn din spatele casei se ridica în aer o coloană subţire de fum care era împrăştiat de vântul slab. Două stăncuţe stăteau pe acoperişul unei dependinţe şi un pescăruş plana peste nori în căutarea hranei.

O slujnică cu faţa îmbujorată, pe care Ross n-o cunoştea, veni la uşă şi le dădu drumul în hol fără tragere de inimă, apoi plecă în căutarea unui şef peste servitori. În hol nu era foc. Cu excepţia faptului că nu bătea vântul, era aproape la fel de îngheţat ca afară. Caroline îşi strânse haina de blană pe ea şi se cutremură.

– Nu prea seamănă cu ce era pe aici când a fost botezat băiatul lui Elizabeth.

Ross nu spuse nimic. Ca întotdeauna acest loc era plin de amintiri, care se rânduiau una peste alta, şi totuşi fiecare în parte distinctă şi vie – iar acum deşarte.

Apăru o femeie ştergându-şi mâinile pe un şorţ murdar. Era grasă, iar totul la ea era scurt, mai ales picioarele. Semăna mai bine

cu o pitică mare decât cu o femeie mică. Pe jumătate slugarnică, pe jumătate acră, le spuse că o chema Lucy Pipe, că era slujnica domnișoarei Poldark și îi întrebă ce putea face pentru ei.

Ross îi spuse.

– Asta era. Așa credeam și eu. Dar vedeți, domnișoara Poldark doarme și nu poate fi deranjată. Cred că ar fi un păcat de moarte să fie trezită acum...

– Crezi ce-ți place, o întrerupse Ross. Ne conduci la ea sau ne ducem singuri?

– Păi, nu sunt eu cea care să vă stea în cale, domnule, dar...

Ross o luă încet în sus pe scări, cercetând în trecere portretele și întrebându-se ce se întâmplase cu cele care nu mai erau considerate demne de a sta pe perete. La Nampara duceau mare lipsă de înaintași. Poate că Elizabeth va renunța la unii dintre ei...

La ușa dormitorului, Lucy Pipe se băgă în fața lui Ross. Respirația ei mirosea a alcool tare, iar la o privire mai atentă, pielea ei era afectată de erupția unei boli. Rădăcinile părului ei negru și des erau înecate în mătreață.

– Așa. Dați-mi voie acum, domnule! Mă duc s-o văd pe domnișoara Poldark, să văd dacă nu doarme. Mă duc să văd. Ah? Mă duc să văd.

Și dispăru înăuntru. Ross se sprijini de perete și făcu un schimb de priviri cu Caroline, care bătea cu cravașa de călărie în mâna înmănușată. După câteva clipe, Caroline spuse:

– Oh, le știu eu pe cele de soiul ăsta, acum face ordine. Hai să intrăm!

Când intrară, femeia împingea o oală de noapte sub pat, în timp ce mătușa Agatha, cu o bonetă de dantelă așezată strâmb pe o perucă așezată strâmb, se agăța de perdelele patului și mormăia slab niște blesteme. O pisică neagră tânără se întindea pe pat. În ciuda vârstei, vederea mătușii rămăsese deosebit de bună și își recunoscu vizitatorul.

– Tu ești, Ross, nu-i așa? Ia te uită, să fiu a naibii, băiete! Se încruntă la slujnica care se ridica și îndreptă o lovitură slabă către spatele acesteia. Să fiu a naibii, ar fi trebuit să-mi fi spus cine era! Să te furișezi așa! Ești o prefăcută... Ia uite, Ross a venit să mă felicite de Crăciun, eh? Domnul să te binecuvânteze, băiete!

Ross își lipi obrazul de obrazul ofilit al femeii bătrâne. Simți că atingea ceva dintr-o epocă de mult apusă, o eră care nu mai exista decât pentru ea. Om afectuos din fire, dar rareori sentimental, simți

un fior de emoție când o sărută pe bătrâna care puțea, pentru că ea era singura legătură care îi mai rămăsese cu copilăria lui pierdută. Cu amândoi părinții morți de mult, unchiul și mătușa lui morți, Francis mort, Verity pe care o vedea rareori, ea era singura ființă care îi amintea de acea epocă de stabilitate, de tinerețe fără griji, de prosperitate, de o moștenire de familie și o tradiție fără opreliști, era singura legătură rămasă între el și această casă și tot ce însemnase ea odată pentru el.

Mătușa Agatha îl împinse brusc la o parte și spuse:

– Măi să fie, asta nu e nevasta ta, Ross. Unde e bobocul meu? Unde e floricica mea? Nu-mi spune că ai luat-o pe urmele lui taică-tu! Cel puțin Joshua s-a oprit din curvăsărit cât timp a trăit Grace!

Așa încât trebui să o prezinte pe Caroline și să-i explice cu o voce cât putea de puternică ce era cu ea, în timp ce Lucy Pipe împăturea un prosop și ciocnea vasele murdare într-un colț, iar pisica îi privea geloasă pe intruși, iar mierla captivă ciripea în colivia ei. Ross care acum avea timp, băgă de seamă dezordinea din încăpere, mirosul infect, mizeria, perdeaua cu un inel lipsă și focul anemic.

Era surprinzător cât de multe putea înțelege mătușa Agatha dacă răcneai direct în urechea ei. Pur și simplu nimeni nu-și dădea cu adevărat osteneala să se apropie prea tare de ea. Bineînțeles că asta era oarecum un calvar. Acum ea află pentru prima oară de noua fiică a lui Ross, de prosperitatea minei lui, de modificările plănuite la Nampara, de prizonieratul lui Dwight în Franța, de moartea lui Ray Penvenen.

În toiul acestor destăinuiri Ross aruncă o privire spre însoțitoarea lui înaltă care se cocoțase pe marginea unui fotoliu și cerceta cu dezgust niște leacuri de pe masa de lângă ea.

– Îmi pare rău, Caroline. Aerul aici este foarte neplăcut. De ce nu stai la parter?

Ea ridică din umeri.

– Uiți, dragul meu, că sunt familiarizată cu încăperile în care stau bolnavii. Bătrâna ta mătușă este doar cu puțin mai respingătoare decât era bătrânul meu unchi.

Mai discutară încă cinci minute și Agatha se lansă într-un șuvoi de plângeri când Ross luă o hotărâre care se înfiripase în mintea lui încă de când intrase în această încăpere neîngrijită. O opri pe bătrână punând o mână pe brațul ei scheletic. Ea își ridică privirea, molfăind din maxilarele fără dinți, cu ochii atenți și cu inevitabilele lacrimi scurgându-i-se pe adâncițurile obrazului drept.

– Agatha, spuse Ross. Mă auzi bine?

– Da, băiete. Aud aproape totul când oamenii vorbesc clar.

– Atunci dă-mi voie să-ți vorbesc răspicat. O să mergi acasă la noi. Casa noastră nu e atât de mare ca asta, dar o să fii cu ai tăi. Vino să trăiești cu noi! Avem o cameră confortabilă. Adu-o și pe servitoarea asta dacă așa vrei, o putem găzdui și pe ea. Ești în vârstă și nu este drept să fii printre străini.

Lucy Pipe împături ultimul prosop și turnă cu zgomot apă dintr-o carafă într-un lighean, stropind cu apă covorul ros. Apoi umplu un ceainic și îl puse pe focul mic.

Fața Agathei se contorsionă și mai molfăi timp de un minut. Apoi apucă strâns mâna lui Ross.

– Nu, fiule, asta nu pot să fac... Asta ai spus? Asta ai vrut să spui – să vin să locuiesc cu voi la Nampara?

– Asta am vrut să spun.

– Nu, băiete. Să mă bată Dumnezeu dacă nu e curajos și frumos din partea ta, dar nu, nu pot. Și nici nu *vreau*. Nu, Ross, băiete. Am trăit în casa asta de când eram copil de țâță, asta înseamnă nouăzeci și nouă de ani, și nimeni n-o să mă scoată de aici până nu mi-o veni sorocul. Copilă, fată, femeie și bătrână decrepită... Sunt aici de aproape un veac și nici un pungaș și parvenit din Truro n-o să mă arunce afară! *Păi*, ce-ar spune *tatăl* meu!

– E bine să fii curajos, strigă Ross. Dar e bine și să înțelegi schimbările pe care timpul le-a adus. Ești singură – ultimul Poldark de aici – și depinzi de servitorii pe care nu te poți bizui. Uită-te la femeia asta, la șleampăta asta leneșă – fără îndoială că în felul ei te îngrijește, dar nu-i pasă, n-are nici o treabă nici cu tine...

– Acum și dumneavoastră, domnule. Nu e drept și nici cuvenit să spuneți așa ceva...

– Ține-ți gura, femeie, sau ți-o astup eu... Agatha, gândește-te înainte de a hotărî așa repede. Eu nu pot veni aici când George este acasă pentru că își apără căminul cu bătăușii lui. Fără îndoială că lui Elizabeth îi pasă de tine, dar nu și altcuiva. Dacă nu te hotărăști să locuiești permanent cu noi, fă-ne plăcerea să vii de Crăciun – și să rămâi până când se întorc Elizabeth și George. Nu-ți lipsește compania aici? Nu te simți foarte singură?

– Oh, ba da. Oh, da, singură... Mâna ei ca o gheară îi mângâie brațul. Dar la vârsta mea, oriunde ai trăi, ești singur...

– Singură, de acord. Dar trebuie să fii și izolată?

– Nu. Este adevărat. Clătină din cap. De când s-a prăpădit unchiul tău – și de când a fost luat și Francis – sunt izolată. Ei nu *vorbesc* cu mine, Ross. Singură. Singură de tot. Dar nu atât de singură pe cât voi fi într-un an sau doi. Scoase un plescăit de milă pentru sine care se sfârși într-un râs spart. Până atunci intenționez să rămân unde mi-e locul. Domnișoara Poldark de la Trenwith. Chiar dacă o să fiu bolnavă și istovită și o să mă stafidesc de tot de frig, intenționez să trăiesc aici până anul viitor când o să împlinesc o sută de ani. Și ca să-l *înnebunesc* pe George. Chiar îl fac să înnebunească. Mă urăște sincer și eu îl urăsc, și este o plăcere rarisimă să-l fac să se zbârlească de furie ca un cotoi. Păi, dacă plecam din casa asta nu mai trăiam nici o lună. Nici măcar cu toată atenția ta – și cu bobocelul tău care să mă îngrijească. Nu, băiete, Domnul să te binecuvânteze. Și Domnul să te binecuvânteze și pe tine fato, slăbănoago! Du-te înapoi la copiii tăi și lasă-mă în plata Domnului!

Mai rămaseră împreună încă zece minute, și Agatha ceru să fie deschis și să i se aducă un sertar din care scoase un mic medalion pictat, pentru a-i fi dat micii Clowance, dar rămase de neclintit în hotărârea ei. Dându-și seama că ea avea probabil dreptate, dar totuși exasperat de încăpățânarea ei, Ross își întoarse brusc înveninarea asupra lui Lucy Pipe.

– *Tu*, târâtură! Ești plătită, ținută aici, hrănită, așa că ai grijă să-ți faci datoria! O vorbă din partea mea spusă doamnei Warleggan și o să fii azvârlită din casă. Și o să mă țin de cuvânt – pentru că o să vin din nou prin surprindere, ca de data asta. Când vin, vreau să găsesc camera asta *curată* – mă auzi, *curată!* – perdeaua reparată, geamurile să strălucească, și podoabele și lucrurile domnișoarei Poldark dezgropate de sub straturile astea de praf. Vreau un foc *bun și strălucitor* – s-a terminat cu cărbunele prost și cu servitoarele îmbufnate, altfel zbori de aici! S-a terminat cu oalele de noapte negolite și băgate sub pat; scaunul sub care stă oala de noapte trebuie *curățat* cum se cuvine, cămașa de noapte a domnișoarei Poldark spălată și *toate celelalte așternuturi! Ai priceput?*

– Da, dom'le, spuse Lucy Pipe, slugarnică și ostilă totodată. Cred că pot să fac ce spuneți, da' de multe ori...

– Tacă-ți gura! Și mișcă-ți fundul gras și treci la *muncă*! Ross privi spre Caroline. Plecăm?

După un ultim sărut de Crăciun o părăsiră și ieșiră pe coridorul friguros pe care trăgea curentul, făcând cale întoarsă pe drumul pe care veniseră. Amândoi erau ușurați că erau din nou afară din acea

încăpere și că respirau un aer care nu era îmbibat de mirosul putrefacției. Nu-și vorbiră, dar când ajunseră în hol, Ross spuse:

– Așteaptă-mă. Mai am ceva de făcut...

Caroline îl urmă trecând prin două uși și pe un coridor îngust către o altă ușă, pe care el o deschise larg. Aceasta dădea în bucătărie. În încăperea mare și întunecoasă ardeau deja două lămpi, iar în mijlocul ei duduia un foc. Erau câteva podoabe de Crăciun, iar prin bucătărie cinci servitori erau tolăniți în diferite poziții. Când îl văzură se opriră la jumătatea cântecului pe care îl cântau și trei dintre ei – cele trei femei – se ridicară în picioare, neștiind cine era el, dar conștiente că reprezenta cumva o autoritate pe care nu o așteptau.

Ross intră fără să coboare treptele de la ușă.

Spuse:

– Am venit să vă fac vizită la cererea verișoarei mele, să mă asigur că totul este în regulă în absența ei. Ce credeți că ar trebui să-i transmit?

Nici unul dintre ei nu scoase o vorbă, dar unul își puse ceașca jos, iar o alta sughiță și își șterse nasul cu mâneca.

– Că sunteți toți beți și nu sunteți în stare să vă îngrijiți de îndatoririle care vă revin? Asta credeți că ar trebui să-i spun? Privi înapoi spre Caroline. Asta credeți *voi* că ar trebui să-i spun?... E Crăciunul. Poate că ar trebui să mă fac că nu văd felul ăsta nevinovat în care sărbătoriți. Dar cum poate fi nevinovat când o bătrâna doamnă zace neîngrijită la etaj. *Tu de colo!* Un bărbat sări în picioare când Ross privi spre el. Răspunde-mi!

– Păi, dom'le... Bărbatul se bâlbâi, se foi și își șterse mâinile pe părțile laterale ale nădragilor. Păi, dom'le, nu e treaba noastră să o îngrijim pe domnișoara Poldark. Vedeți...

– Ascultați, spuse Ross. Pe mine nu mă privește care este sau nu este treaba voastră. În această casă există o doamnă care trebuie să se bucure de întreaga voastră atenție *tot timpul*. Domnișoara Poldark este stăpâna voastră cât timp restul familiei este plecată. E bătrână și neputincioasă, dar știe foarte bine ce se întâmplă. Iar eu o să aflu prea bine ce se întâmplă de la ea. Așa că aveți grijă ce faceți. Nu mă deranjează că neglijați gospodăria atâta timp cât ea este bine îngrijită. Când trage clopoțelul, *doi* dintre voi să meargă *tot timpul* la ea. Trebuie să fie servită și să-i fie îndeplinită orice cerere. Altfel veți fi toți dați afară. *Ați înțeles?*

– Da, dom'le. Sigur, dom'le.

Răspunseră unul după altul, bombănind, murmurând, ranchiunoși, dar speriați. După o altă clipă în care privi de jur împrejur, Ross se întoarse spre Caroline.

– Acum, hai să mergem!

În acel moment, în bucătărie intră un alt bărbat. Era Tom Harry.

– Ah, spuse Ross. Așadar, iată-te!

Harry se oprise în ușă. Ducea un urcior cu rom.

– Ce doriți?

– Le dădeam instrucțiuni celorlalți servitori cum să-și facă treaba. Trebuie să aibă mai multă grijă de domnișoara Poldark sau vor fi dați afară.

– V-aș mulțumi dacă ați pleca.

Omul vorbea agresiv, dar era mai puțin încrezător fără stăpânul său lângă el.

– Ține minte ce-ți spun, Harry! E spre binele tău.

– Nu e treaba dumneavoastră să veniți să vă amestecați.

– E Crăciunul și am venit doar să te avertizez, cum am făcut și anul trecut. Dar dacă vrei să ne certăm pe chestia asta nu trebuie decât să spui.

Harry îl privi cu ochii pe jumătate închiși.

– V-aș fi recunoscător dacă ați pleca.

– Ține minte ce-ți spun! Mă voi întoarce de azi într-o săptămână cu o cravașă de cai, pe care o voi folosi unde e necesar. Vreau ca domnișoara Poldark să fie îngrijită altfel decât până acum. Ai grijă de asta dacă ții la sănătatea ta!

Apoi ieșiră afară. Judith necheză când își văzu stăpânul. Ross o ajută pe Caroline să încalece, apoi încălecă și el și porniră pe aleea care scârțâia ușor sub copitele cailor. De-acum începuse să ningă de-a binelea și plecaseră destul de târziu.

Când ajunseră la poartă, pe care Ross o ținu deschisă pentru ea, Caroline spuse:

– Ce mult îmi place un bărbat puternic!

Pe Ross îl distră acest lucru.

– Gluma ta e binemeritată.

– Câteodată glumele spun adevărul.

– Ah, da, dar numai din întâmplare.

– În acest caz, nu e deloc o întâmplare.

El îi zâmbi.

– Nu pot să cred că o femeie atât de civilizată și de rafinată ca tine poate aprecia cu adevărat manierele noastre necioplite de la țară.

– Asta arată cât de puțin mă cunoști, spuse Caroline.
Călăriră mai departe prin zăpada pufoasă.

Capitolul 15

Până la miezul nopții căzuseră cincisprezece centimetri de zăpadă. Atunci ieșiseră și stelele, iar totul înghețase bocnă. Peste pământ bătea un vânt înghețat care părea venit direct de pe Golgota.

Merseră târziu la culcare, neavând chef să se retragă de lângă focul aprins de Ross care trosnea. Până la urmă tot zidul din spatele șemineului se înroșise și trebuiră să se retragă tot mai departe, cu fețele pârjolite, dar asaltați de aerul rece din spate. La etaj, tigăile cu cărbuni pentru încălzit fuseseră puse în paturi, focurile ardeau, gălețile cu cărbuni erau pline, bușteni erau stivuiți pentru o noapte lungă, dar ei rămăseseră încă jos, neputându-se desprinde de strălucirea și tovărășia salonului, de lumina lumânărilor și de conversația plăcută și sporadică.

Până la urmă, Caroline se ridică în picioare și se întinse.

– Trebuie să mă retrag sau o să încep să moțăi aici. Nu vă deranjați! Această lumânare mă va însoți. O să mă bag adânc sub cuverturi și o să mă gândesc la alții mai puțin norocoși. De fapt, deși nu sunt o femeie care se roagă, după cum știți, s-ar putea să încerc să-mi găsesc cuvintele ca să spun ceva special pentru un bărbat anume și să sper că această vreme nu s-a abătut și asupra Franței. Noapte bună! Noapte bună!

După ce ea plecă, Ross spuse:

– Ar trebui să mergem și noi. Dar amândoi se adânciră mai bine în fotolii și râseră. Chiar ar trebui, insistă el. Clowance încă se trezește de dimineață, chiar și acum după ce s-a născut și nu cred că va fi descurajată deloc de zăpadă.

– Crezi că Caroline a vorbit serios? întrebă Demelza. În legătură cu casa ei. Că o s-o transforme în centru pentru emigranții francezi?

– Caroline vorbește întotdeauna serios. Deși cred că va invita pe toată lumea și fără discriminări. Se vorbește foarte mult de această contrarevoluție din Franța, și este clar că intenția ei este de a o încuraja în orice mod poate.

– Și cum poate?

– De obicei, emigranții duc lipsă de bani. Deși uneori ambele părți sunt animate de cea mai bună credință, ei abuzează de ospitalitatea unei case sau a alteia. Doi dintre aceștia pe care i-am întâlnit la Trelissick, Contele de Maresi și doamna Guise, stau acum la Tehidy de cinci luni și sunt sigur că gazdelor lor nu le-ar displăcea să facă o schimbare. Există și alții ca ei.

– Iau și ei parte la – cum îi spuneți – contrarevoluție?

– De Sombreuil este unul dintre cei mai importanți animatori. El, De Maresi, un bărbat numit Contele de Puisaye și un general d'Hervilly. Există permanent mesageri care se mișcă între Anglia și Bretania.

– Și ce speră că o să facă?

– Jumătate din Franța, jumătatea sănătoasă, este sătulă de excesele revoluției. Toți oamenii raționali doresc o întoarcere la o guvernare stabilă, și mulți văd în reinstaurarea unui Bourbon ca rege singura cale de a realiza acest lucru.

– Și el e tot în Anglia?

– Cine?

– Bourbonul.

– Contele de Provence. Nu, acum este în Bremen. Dar la momentul potrivit va veni în Anglia. Planul ar fi să se facă o debarcare în Bretania și să fie proclamat rege. Bretonii sunt foarte nemulțumiți și s-ar ridica în sprijinul lui.

– Crezi că ar putea avea succes?

– Prima dată mi s-a vorbit despre asta în iunie la Trelissick. În acel moment am considerat planurile destul de vagi. Dar din ceea ce spune Caroline, se pare că au făcut progrese reale de atunci.

– Dar pentru ce se amestecă Caroline în treburile astea? Din cauza lui Dwight?

– Păi, Dwight este în Bretania, și poate că se gândește că în felul ăsta va fi eliberat. Dar în primul rând cred că, din pricina faptului că Dwight e prizonier, nu poate suporta să stea fără ocupație. Bineînțeles că după Anul Nou va merge la Londra să vadă dacă îl poate elibera plătind o răscumpărare; dar cred că Amiralitatea o va avertiza să nu facă acest lucru pentru că, după ce răscumpărarea va fi stabilită și plătită, nu va exista nimeni de încredere care să aibă grijă să fie respectată partea lor din înțelegere. Ar fi probabil ceva costisitor și inutil, și eu știu că ea se așteaptă la acest lucru. De aceea, cel mai bun

mod de a-și consuma energia și de a-și alunga o parte din neliniște, este să ajute la organizarea unei răscoale în Bretania.

Demelza rămase tăcută o vreme, privind fără să clipească tăciunii înroșiți din foc.

– Știi, Ross, cred că Caroline te iubește destul de mult.

Ross se jucă cu părul care îi acoperea cicatricea.

– Cred că și eu o iubesc destul de mult pe Caroline, dar nu în modul în care spui tu.

– Ce alt mod există?

– Modul prietenesc – camaraderesc. Ne potrivim atât de bine. Dar în ceea ce mă privește, este complet diferit de ceea ce simt pentru tine, de ceea ce am simțit cândva, sau se poate să fi simțit...

– Pentru Elizabeth, spuse Demelza, dând cărțile pe față.

– Ei bine, da. Dar în ceea ce o privește pe Caroline, să nu crezi că există vreo rivalitate între sentimentele mele față de ea și față de tine. Și nici nu presupun vreo clipă că există vreo comparație între simpatia ei pentru mine și iubirea pentru Dwight. E un lucru ciudat, dar asta e.

– „Lucrurile" se pot coace pe neașteptate și foarte repede. Și asta e surprinzător.

– Nu în vreun mod care poate fi un pericol pentru un bărbat cu o căsnicie fericită.

– Întotdeauna există un pericol. Mai ales când soția nu a fost capabilă să fie soție – sau să arate ca o soție – pentru un timp.

– Cum mi-ai putea fi o soție mai bună decât dăruindu-mi o altă fiică?

– Ăsta e un sentiment foarte lăudabil, Ross.

– Lăudabil! Dumnezeule mare, așa vezi tu lucrurile? Ce ființă perversă ești! Nu e nimic lăudabil în asta. Și îți promit că, atunci când n-o să mai arăți ca o soție pentru mine, o să ți-o spun.

Demelza își scoase pantofii și își mișcă degetele de la picioare.

– Bine, poate că soție nu e cuvântul corect – poate că nu l-am folosit bine. Vezi tu, Ross, în orice căsătorie cinstită, în orice căsătorie bună, o femeie trebuie să îndeplinească trei cerințe, nu-i așa? Trebuie să fie o soție care să aibă grijă de confortul unui bărbat în felul în care bărbatul trebuie îngrijit. Apoi trebuie să-i poarte copiii și să devină umflată ca un dovleac și după aceea să-i *hrănească* cu regularitate și să *miroasă* a copii și să-i târască peste tot după ea... Și în al treilea rând, trebuie să încerce în același timp și să fie amanta lui; cineva de care el să fie încă „interesat"; cineva pe care să o *dorească*,

să nu fie numai persoana care este acolo întâmplător și la îndemână; cineva care să fie puțin *misterioasă*, ca femeia pe care a zărit-o ieri călărind la vânătoare, cineva al cărui genunchi sau... sau umăr nu l-ar recunoaște imediat dacă l-ar vedea alături de el în pat. Asta e... asta e *imposibil*.

Ross râse.

– În mod sigur asta se poate aplica și în sens invers. Ce așteaptă o femeie de la soțul ei...

– Nici pe departe atât de mult. Nu e atât de imposibil.

– Într-o oarecare măsură. Ei bine, nu am de gând să-ți dau asigurări, pentru că, dacă până acum nu ești sigură, nici un discurs meșteșugit pe care ți l-aș oferi nu ar avea efect.

– Nu, nu sunt niciodată sigură...

– Și de ce *eu* aș fi? Nu ai altceva de făcut decât să ridici un deget și bărbații ar veni în goană. Trecutul tău este plin de astfel de avansuri din partea lor.

– Eu cred că probabil te simți vinovat, pentru că mă acuzi de ceva ce nu s-a întâmplat niciodată, spuse Demelza. Întotdeauna mă acuzi când tu te simți vinovat.

– Ți-amintești, spuse Ross liniștit, ce s-a întâmplat anul trecut? Ieri a fost un an. Am început să vorbim despre iubirea dintre noi, despre principiile fidelității și mai știu eu ce; iar la sfârșitul discuției aveai de gând să mă părăsești. Îți aduci aminte? Ajunseseși până acolo încât să-ți pui șaua pe cal, iar dacă un butoi cu bere nu ar fi fiert la momentul nepotrivit ar fi fost posibil să nu mai fim împreună în clipa de față.

– Întotdeauna m-am gândit că berea aia a avut un gust al ei special.

Dar avertizarea lui, făcută pe jumătate în glumă, o făcuse să rămână tăcută.

După aproape un minut, spuse:

– Îi sunt recunoscătoare lui Caroline că a mers astăzi cu tine la Trenwith; și după cum s-a dovedit, în absența ei mi-a fost și mie mai ușor. Oamenii care au venit aici nu se simt atât de confortabil cu Caroline cum se simt cu noi.

– Am fost surprins că au plecat cu toții.

– Păi, a fost o zi atât de urâtă, încât au dorit să ajungă acasă înainte ca vremea să se strice și mai rău. Iar Sam a ținut o adunare pentru câțiva dintre ei.

– La ce l-ai mai înhămat pe bietul băiat!

– Dar e un om bun, Ross, chiar dacă glumești pe seama lui. Seara trecută, a găsit-o la Grambler pe bătrâna văduvă Clegwidden târându-se în patru labe înapoi spre coliba ei și încercând să care o găleată cu apă. Suferă atât de rău de reumatism la picioare, încât nu poate sta dreaptă, și are aproape cinci sute de metri de mers până la pompă. Spune că o să se ducă în fiecare seară și o să facă asta pentru ea când iese din schimb.

– O să fie o grămadă de ocazii să facă așa ceva, spuse Ross, dacă ține vremea asta. Cărbunii s-au scumpit luna asta, au ajuns la patruzeci și cinci de șilingi la o mie două sute de kilograme. Cartofii au crescut de la patru șilingi la cinci șilingi pentru cincizeci de kilograme. Este mare lipsă de orz pentru pâine. Ouăle sunt două la cinci penny, iar untul este un șiling jumătatea de kilogram. Ce poate să cumpere un muncitor cu opt șilingi pe săptămână?

– Și nu putem face mai mult pentru oamenii noștri?

– Păi, cei care lucrează în mina noastră nu sunt loviți atât de tare, dar asta nu ne oferă nici o scuză pentru faptul că trăim într-o lume nepăsătoare față de nevoile altora. M-am gândit să iau legătura cu ceilalți moșieri și să le sugerez că am putea să convenim asupra unei forme de ajutor în comun. Bineînțeles că știu care va fi răspunsul lor – că deja contribuie cu ajutoare prin taxa pentru săraci. Îi mai ajută și pe cei din preajma lor în cazurile care merită. O să spună că nu doresc să-i încurajeze pe cei care nu muncesc și pe leneși.

– Dar oare i-ar încuraja pe cei care nu muncesc?

– Nu, dacă ar privi lucrurile cinstit, ar descuraja foametea și bolile. În vremuri normale, cei care ar avea nevoie să fie susținuți prin taxa pentru săraci ar fi văduvele, orfanii, infirmii și bătrânii; dar acum au nevoie și cei zdraveni și cei harnici, pentru că nici cei care muncesc nu pot câștiga de ajuns ca să se întrețină.

Demelza spuse:

– Poate că ne-ar fi și Caroline de ajutor să-i aducem pe ceilalți alături de noi. Până la urmă și ea este proprietară de pământ.

– Dar fără să-i compătimească mai mult pe săraci decât ceilalți. Îi lipsește influența lui Dwight asupra ei.

– Vorbește tu cu ea, Ross. Cred că o poți convinge.

El ridică cinic dintr-o sprânceană.

– O să vedem. Dar îmi supraestimezi influența.

Demelza își puse unul din pantofi și se jucă cu celălalt cu degetul mare de la picior.

Ross spuse:

– Mă duc să mai arunc o ultimă privire la animale. Moses Vigus a plecat acum patru ore, și oricum nu am prea mare încredere în el... Am putea să ne mai luăm ajutoare la fermă. Ăsta e un mod... un mod practic de a da de muncă.

– Ross, spuse ea, mai e un lucru despre care poate că ar trebui să-ți spun înainte de a ieși. Sam mi-a spus în secret și m-a rugat să nu-ți spun, dar i-am spus că noi nu avem secrete unul față de altul...

El clătină din cap.

– Ăsta e un început bun. Îl mai roade ideea cu casa de rugăciune?

– Nu. I-am dat de înțeles – doar i-am dat de înțeles – că în primăvară o să te gândești mai bine și o să fii de acord cu asta. Nu... E puțin îngrijorat de Drake.

– De Drake?

– Se pare că Drake se întâlnește des cu Geoffrey Charles. S-au împrietenit foarte tare, și Drake s-a dus regulat la Trenwith – asta până când Geoffrey Charles a plecat.

– Cum s-au cunoscut? Și ce e rău în asta – în afara faptului că...

– Nu e prieten numai cu Geoffrey Charles. Și-a descoperit și o mare afecțiune pentru guvernanta lui Geoffrey Charles, Morwenna Chynoweth.

Ross se ridică în picioare și se întinse. Lumânările pâlpâiră leneș.

– Verișoara lui Elizabeth? O cunosc?

– Era la biserică atunci când am mers la slujba de Sfântul Mihail. E înaltă, brunetă și poartă uneori ochelari.

– Dar cum s-a ajuns la așa ceva? Nu e de conceput că ar putea exista vreun contact între Drake și cineva ca ea.

– S-au întâlnit pe undeva pe afară și a urmat o prietenie. Sam spune că, deși Drake încearcă să ascundă acest lucru, este îndrăgostit lulea. Nu cred că Elizabeth sau altcineva știe de prietenia lor. Acum bineînțeles că au plecat cu toții la Truro să petreacă Crăciunul, dar sunt așteptați să se întoarcă luna viitoare. Sam e îngrijorat pentru că crede că legătura asta îl va distruge pe Drake.

– Asta ar trebui să fie cea mai mică dintre griji.

– Știu.

În casă era o liniște deplină. Chiar și marea era liniștită. După ce vântul bătuse continuu, liniștea și calmul zăpezii erau remarcabile.

– Câți ani are ea, fata?

– Șaptesprezece sau optsprezece.

– Și a început să-i fie și ei... drag de Drake?

– Presupun că da, din ce spune Sam.

Ross făcu un gest nervos.

– De ce nu se mută cu toții, cu toată liota lor blestemată! Tot timpul există stânjeneala asta datorată dușmăniei. Bănuiesc că John Trevaunance sau Horace Treneglos n-ar privi cu bunăvoință o relație a unei nepoate de-a lor cu Drake, dar cel puțin ne-am putea întâlni și discuta într-un mod rezonabil. Dar între George și noi – și acum de fapt și între Elizabeth și noi – totul este otrăvit. E clar că Drake nu poate avea nici o speranță să aibă succes cu o cerere în căsătorie acolo.

– Nu știu ce speranțe are și pentru el însuși.

– Uneori pasiunea nu vede mai departe de ziua de mâine.

– Sam spune că Drake n-o să accepte nici un sfat de la el în privința asta, și m-a întrebat ce-ar trebui să facă.

– Ce-ar putea face oricare dintre noi? Dacă vrei, l-aș putea da afară și trimite acasă în Illuggan, dar de ce să-l pedepsesc pentru ceva ce nu este de fapt problema noastră?

– Ar putea deveni și problema noastră, de asta mi-e teamă.

– Vrei să-l dau afară?

– Doamne, nu. Dar este o mică problemă care mă îngrijorează. N-aș vrea să se întâlnească cu George sau cu paznicii lui de vânătoare.

– Știi cum e fata asta? Gândește cu capul ei? Dacă Elizabeth apucă să afle și interzice prietenia, așa cum o va face, crezi că fata asta o să-i opună rezistență?

– Nu știu mai multe ca tine.

– Să-i ia dracu pe frații tăi, spuse Ross. Cred că au fost trimiși aici special ca să ne facă viața grea. Ar fi trebuit să ne împietrim inimile și să-i trimitem înapoi unde le e locul.

Vremea nu se domoli. După noaptea aceea mai ninse puțin, iar zăpada căzută rămase pe pământ. Iarna pusese stăpânire peste toată Anglia și toată Europa. În camera Demelzei, apa dintr-un lighean de spălat pe mâini, adus pentru noapte, era înghețată bocnă în fiecare dimineață, iar în a treia dimineață ligheanul se sparse. Jos, în salon, deși focul ardea toată noaptea, gerul broda pânze de păianjen pe interiorul ferestrelor, care nu dispăreau până la două după-amiaza.

În Cumberland înghețară toate lacurile mari, iar Tamisa începu să se încețoșeze și să se gătuie. Până la Anul Nou, sloiurile de gheață rupeau parâmele și provocau stricăciuni vaselor de pe fluviu, iar o săptămână mai târziu apa îngheță la Podul Battersea și la Shadwell, permițându-le oamenilor să traverseze fluviul pe jos. Începură

pregătirile pentru unul din marile bâlciuri. Dar acesta nu mai avu loc, pentru că un dezgheț sosit brusc pe la mijlocul lunii făcu ca gheața să devină nesigură, fără să o topească cu totul.

În Cornwall copacii nu se scuturară de chiciură zile întregi și după o scurtă perioadă însorită de la sfârșitul lui decembrie, peste ținut se așternu un întuneric de parcă s-ar fi lăsat pe jumătate amurgul, cu un vânt necontenit dinspre est care sufla totul în calea lui. La St. Ann's, o femeie și un bărbat muriseră înghețați – amândoi beți turtă, în încercarea de a ține frigul la distanță. O balastieră de pe domeniul Bodrugan fusese găsită cu gheața de patruzeci de centimetri pe ea; și chiar și oala de noapte a lui Bodrugan avea o crustă tare de gheață în fiecare dimineață. Termometrul lui Sir John Trevaunance care fusese atârnat pe peretele casei sale câteva nopți arăta minus șapte grade. Când începu să plouă, descoperi cu părere de rău că nu mai era bun pentru că se spărsese. Pământul, chiar și atunci când era descoperit de zăpadă, era prea tare ca să se vadă sau ca să lase ceva să treacă prin el. După cum se plânsese amarnic în ultima lună, nasul unui om ar fi putut sângera de moarte și n-ai fi găsit o urzică să faci o poțiune astringentă.

Armata franceză din Flandra, într-o stare de spirit proastă, pe jumătate îmbrăcată și plină de mâncărimi și paraziți precum comandantul ei, generalul Pichegru, a fost însuflețită brusc de ordinul de a avansa peste gheața râului Meuse – care a suportat până și greutatea tunurilor –, a atacat din flanc și i-a surprins pe englezi și pe olandezi, aruncându-i din calea ei. Cum râurile înghețau unul după altul în fața armatelor care înaintau, retragerea devenise un haos, iar în fiecare oraș care își deschidea porțile pentru francezi erau mulțimi care îi întâmpinau ca pe prieteni și eliberatori. Amsterdamul căzu pe 20 ianuarie. Marea era împânzită de nave de salvare cu refugiați și cu averile lor; dar flota olandeză, care era ancorată lângă Insula Texel, se puse în mișcare prea târziu și fu prinsă de ghețuri, iar cavaleria franceză galopă pe întinderile pustii de gheață ale lui Zuider Zee, cu tunurile după ea. Atunci ar fi putut avea loc o bătălie unică în istoria lumii, între husarii călare și vasele de război blocate în zăpadă ca niște fortărețe înghețate. Dar olandezii, dându-și seama că erau în dezavantaj, se predară fără luptă. Până la sfârșitul lunii francezii stăpâneau întreaga Olandă.

Dacă vremea îi ajutase pe francezi în planurile lor de a cuceri Olanda, îi zădărnici însă lui George Warleggan planurile de a cuceri societatea din Cornwall. Pe 31 decembrie se lăsă pentru scurt timp

un dezgheț parțial, aducând cu el grindină și lapoviță. Chiar și cei mai vajnici membri ai societății din Cornwall, deprinși cu greutățile când era vorba să-și satisfacă plăcerile, ezitară în fața unei călătorii de câțiva kilometri pe drumuri pe care unii dintre ei le descriau ca având consistența unei budinci necoapte bine. Acei oameni influenți și de rang înalt care fuseseră invitați să-și petreacă noaptea la Cardew și nu voiseră să refuze din pricina lui Elizabeth, acum profitară recunoscători de pretext și își trimiseră mesagerii uzi leoarcă să prezinte scuzele lor.

Fu o seară dezastruoasă. Orchestra sosi înainte de prânz, dar unul dintre muzicanți alunecă la ușa de la intrare și își suci glezna atât de rău, încât trebui culcat în pat. Servitorii de acolo pregătiseră cantități enorme de mâncare, dar cei angajați suplimentar să-i ajute nu apărură decât după sosirea invitaților, iar o parte din mâncare și băutură care venea din afară nu ajunse deloc. Casa, care după părerea lui Elizabeth era în mod obișnuit atât de caldă și neexpusă la curent, în comparație cu Cusgarne și Trenwith, părea în această seară enormă, rece și răsunătoare, în parte pentru că era expusă vântului de sud-est, în parte pentru că atât de multă mobilă fusese mutată și depozitată pentru a face loc celor o sută douăzeci de oaspeți și în parte pentru că până la miezul nopții doar treizeci și doi apăruseră și erau complet copleșiți de pregătirile făcute pentru a-i primi. George era furios în sinea lui pentru că acești treizeci și doi erau cei mai tineri și mai viguroși, dar și cel mai puțin influenți dintre prietenii lui sau ai fiilor prietenilor lui, iar gălăgia pe care o făceau, deși necesară în tot spațiul acela gol, îl călca teribil pe nervi.

Cu toate acestea, obișnuit de multă vreme să-și stăpânească înfățișarea și limba în public, afișa doar o față agreabilă; și spre mândria lui nu-și revărsa supărarea asupra lui Elizabeth sau a servitorilor. În loc să facă acest lucru, se hotărî să se folosească de această seară pentru a profita atât cât se putea.

Printre cei mai tineri care veniseră în această seară, trei dintre ei fuseseră amintiți în discuția despre viitorul Morwennei. Oricum cei mai bătrâni fuseseră excluși de opoziția clară a lui Elizabeth. Îi acceptase vetoul în privința lui Ephraim Hick și a lui Hugh Bodrugan; cu excepția vârstei, obiecția ei în privința lui John Trevaunance era mai greu de înțeles. Dar până la urmă George începu să se dumirească că, oricâte elemente pro și contra ar exista în privința acestei căsătorii, Elizabeth nu ar fi mulțumită să-și vadă tânăra verișoară devenind Lady Trevaunance și ducându-și viața ca Lady Trevaunance

în imediata lor apropiere. Era o obiecție care nu-i trecuse prin cap de la început, dar odată apărută, oricât de vagă și de întortocheată ar fi fost, era una al cărei rost îl pricepu imediat.

Oricum Sir John nu era aici în seara asta și nici măcar nu trimisese un mesaj de scuze. Erau aici Robert Bodrugan, Frederick Treneglos și Osborne Whitworth. Având mai puține lucruri de făcut pentru a-și ocupa timpul decât se așteptase, George avu prilejul să le studieze mai bine comportamentul față de Morwenna și pe al Morwennei față de ei. Și pe al unuia sau doi alți cățelandri care veniseră să amușineze pe acolo.

La sugestia lui, Elizabeth comandase pentru Morwenna o rochie nouă albă, și descoperi că era mulțumit de rezultat. Părul ei castaniu închis, tenul mai degrabă smead și ochii căprui mari, mirați și miopi erau bine evidențiați de satinul alb. La fel și silueta ei. Deși în mod obișnuit era un bărbat netulburat de fantezii sexuale, nu-și putu împiedica privirea să stăruie pe corpul ei statuar zvelt și să se gândească cum ar fi arătat dezbrăcată.

Probabil că era un gând care nu lipsea cu desăvârșire din ochii bărbaților tineri din încăpere, dar, deși fata era prea tăcută și prea timidă pentru a deveni vreodată centrul atenției, nu ducea lipsă de parteneri sau de interes. Lui George i se păru că înflorise brusc și se întrebă dacă nu cumva nu ridicase ochii suficient de mult când îi analizase perspectivele de măritiș, dacă nu cumva cu o dichisire mai bună și o pregătire mai atentă nu ar fi putut atrage privirea cuiva și mai elevat – a unui Boscawen mai tânăr, de exemplu, sau chiar a unui Mount Edgcumbe. Era un gând care îi dădea amețeli.

Dar probabil unul zadarnic. Ea nu avea bani și, chiar dacă toate celelalte ar fi mers bine, ar fi existat opoziție din partea familiilor. Mai ales membrii familiei Boscawen, deși atât de bogați, se remarcau prin căsătoriile lor pentru și mai mulți bani. Deși era gata să facă o alianță avantajoasă, George nu-i putea oferi Morwennei acea zestre care ar fi transformat-o într-o moștenitoare bogată.

Așa că ce se putea spune despre posibilii pretendenți de acolo? Robert Bodrugan nu-și arătase deloc interesul și o copleșea cu atenții pe cunoscuta Betty Devoran, nepoata cu picioare groase a lordului Devoran, care îi răspundea aproape în același mod. Frederick Treneglos, după o ofensivă inițială, se alăturase unui grup de tineri gălăgioși de lângă ușă care cereau cu insistență dansuri în grup sau pe perechi în locul dansurilor mai formale care figurau în program. Numai reverendul William Osborne Whitworth se număra printre

cei care vizitau constant colțul în care se afla Morwenna. George știa prea bine că nu preferințele personale contau întru totul. Propunerea putea fi făcută oricăruia dintre ei ca o adevărată afacere și ar fi făcut subiectul unui studiu serios dacă era sau nu un târg potrivit. Dar o preferință evidentă ar fi fost de folos. Și per total, dintre toate alternativele aflate la îndemână, George îl prefera cumva pe tânărul Whitworth. În primul rând era preot, și cine ar fi fost mai bun să se însoare cu fata unui vicar? În al doilea rând, era văduv cu doi copii mici și probabil că avea nevoie urgentă de o altă soție. (George observase că pierderea recentă nu-l împiedicase să-și facă apariția într-o redingotă verde aprins și mănuși galben lămâie.) În al treilea rând, îi lipseau banii. Iar în al patrulea rând, mama lui – care nu înfruntase vremea în acea seară – era o Godolphin.

În ceea ce o privea pe Morwenna, ea îl vedea pe acest tânăr prelat înalt afectat și cu voce puternică numai ca pe un partener cu care să pășească pe ringul de dans și pe care să-l asculte după aceea. Îi plăcea să danseze și să se bucure de atențiile neașteptate ale bărbaților tineri. Dar era o plăcere superficială, la fel de superficială pe cât fusese întreaga ei existență la Truro în timpul sărbătorilor de Crăciun. Era ca și când viața ei ar fi fost separată în două straturi pe orizontală, suprafața de sus fiindu-i ocupată de programul zilnic obișnuit destul de plăcut; se scula, mânca, îl însoțea pe Geoffrey Charles, își croia drum prin zăpadă la biserica St. Mary, bea ceai, lucra la modelul unei broderii, o ajuta pe Elizabeth la o partidă de whist și se urca până la ultimul etaj pe scara în spirală ca să se culce într-o cămăruță friguroasă. Sub această viață, în al doilea strat al ei, se aflau amintiri îmbătător de dulci – despre ochii negri și tenul prea alb al unui băiat, despre mâinile lui aspre și blânde pe umerii ei, despre buzele lui, tot atât de nepricepute și pline de promisiuni ca ale ei. Zi de zi, oră de oră, trăia din nou momentele când se întâlniseră și ce făcuseră, și ce își spuseseră unul altuia.

Era un vis stânjenitor, pentru că știa că nu avea să devină real pentru ea. Deși vorbea mai bine decât alții, accentul lui puternic din Cornwall și gramatica precară aparțineau claselor inferioare. Hainele lui simple, stilul lui de viață aspru, lipsa de educație, chiar și credința sa metodistă îl făceau să nu poată fi considerat un tovarăș potrivit pentru ea. Știa că mama și surorile ei ar fi fost la fel de șocate ca Elizabeth dacă ar fi ajuns vreodată să afle că se întâlnea cu el și că s-ar simți toate trădate în încrederea lor pentru că a permis prietenia dintre el și Geoffrey Charles. Și că ar fi de neimaginat că lucrurile

ar putea merge mai departe. Și ea simțea adesea că îngheață de frică la gândul că ar fi descoperită. Dar dincolo de aceste lucruri, asemenea unui șuvoi puternic și lent de sânge care înlătură toate obstacolele din calea lui, exista credința care îi zguduia sufletul că numai ce se întâmplase între ea și Drake era adevărat. La fel de adevărat ca boala, la fel de adevărat ca sănătatea, la fel de adevărat ca viața și ca moartea. Orice altceva era deșertăciune.

Așa că dormea și se trezea și iar dormea și se trezea, își îndeplinea îndatoririle și își trăia viața; iar atunci când un tânăr atrăgător o conduse pe ringul de dans pentru o gavotă – ai cărei pași de-abia îi cunoștea –, îi acceptă atenția și mâna cu o inocență uimită și pe jumătate oarbă. Iar atunci când un tânăr înalt cu un guler de cleric, dar fără nici o altă dovadă că ar face parte din tagma preoțească, stătu lângă scaunul ei timp de douăzeci de minute și vorbi cu glas tunător despre război, despre vreme și despre educația copiilor, ea încuviință din cap și murmură „într-adevăr, da" în momentele cuvenite și îl privi cu o miopie mentală și fizică deopotrivă.

Anul Nou fu sărbătorit așa cum se cuvenea, și dansul continuă până la două noaptea. Din pricina vremii, George le oferi găzduire tuturor celor interesați să rămână peste noapte, și toți acceptară. Numai gândul de a ieși afară în vântul puternic și umed care urla dinspre răsărit, prin noroiul și zloata până la glezne și prin troienele de zăpada înghețată din șanțuri adâncă de un metru era suficient pentru a-i descuraja și pe cei mai viteji. Iar ideea de a împărți paturile și dormitoarele era încântătoare și avea subînțelesuri pline de speranțe, dintre care majoritatea nematerializate, mai ales din pricina numărului prea mare de oameni prin jur. Dar nimeni n-a știut niciodată cu exactitate ce s-a întâmplat cu Robert Bodrugan și Betty Devoran; iar Joan, cea mai tânără dintre fetele Teague care era nemăritată și pentru prima dată fără mama ei, scăpă de sub supravegherea surorii ei, Ruth Treneglos, și avu niște experiențe pline de învățăminte cu Nicholas, cel mai mare dintre frații Cardew.

George se străduí oarecum să fie amabil cu Ossie Whitworth și, înainte ca acesta să plece, îl invită să-i viziteze în noul an la Truro. În cursul conversației relaxate fu amintit întâmplător numele domnișoarei Chynoweth, iar reverendul Osborne, a cărui receptivitate nu era tocită cu totul de îngâmfarea lui, ridică o sprânceană. Fu suficient de înțelept să nu dezvolte subiectul în acel moment, dar sămânța fusese sădită. Hotărî ca în decurs de câteva zile să le viziteze pe doamne și să ia ceaiul. Apoi, înainte ca lucrurile să evolueze,

va trebui să aibă loc o întrevedere cu domnul Warleggan. Va fi o întrevedere delicată în care cei doi bărbați vor trebui să aducă vorba de niște subiecte nepotrivite pentru urechile fine ale doamnelor.

Capitolul 16

În fiecare săptămână, Ross își croia drum prin zăpadă și pe gheață ca să o vadă pe mătușa Agatha. Fără Caroline, a cărei prezență îi oferea protecție – aceasta plecase acasă pe 29 –, el continuă totuși să meargă fără să fie nevoit să facă uz de violență sau să fie întâmpinat cu violență. În absența lui George, servitorii erau intimidați de el și mai ales Tom Harry îl evita. (Harry, cel mai rău dintre cei doi, își urmase stăpânul la Truro.). Așa că în fiecare săptămână urca în încăperea supraîncărcată și îmbâcsită și stătea o jumătate de oră cu bătrâna doamnă, îi asculta păsurile și încerca să separe realul de imaginar, îl mângâia pe Smollett, hrănea mierla cu firimituri, i se alătura blestemând vremea de afară și o făceau pe Lucy Pipe să-și dea toată silința de care era în stare, de teamă să nu fie dată afară. Așadar, de câte ori se ducea – și nu-și făcea vizitele la intervale de timp fixe –, focul duduia în șemineu, așternuturile erau curate, iar Agatha și încăperea destul de îngrijite. Chiar și mirosul devenise tolerabil.

De obicei o găsea pe bătrâna doamnă destul de vioaie, dar stările ei de spirit variau mult. Uneori era patetică, iar odată i-a spus cu lacrimi în ochi:

– Știi, Ross, nu înțeleg pentru ce mai sunt încă *în viață*. Cred că Dumnezeu a uitat cu totul de mine!

Dar la următoarea vizită era furioasă din pricina vreunei neglijențe din partea servitoarei și striga:

– S-o ia dracu de femeie! Îți spun, a făcut-o intenționat. M-ar fi putut *omorî*!

Bolile începură să se răspândească în ținut. Au murit mulți oameni, mai ales copii și mai ales de bronhopneumonie și de malnutriție. Jud Paynter, care preluase de curând îndatoririle de gropar, se plângea că pământul era atât de tare că „a trebuit să-i îngroape ca pe cartofi". Într-o zi, pe la sfârșitul lui ianuarie, când Ross era la mină, Henshawe îl urmă în micul birou friguros ce fusese construit

lângă hala motorului pentru a găzdui lucrurile care stătuseră inițial în bibliotecă.

– Cred că trebuie să vă aduc la cunoștință, dom'le, pentru că ultima oară v-ați plâns că nu v-am spus.

– Ce anume?

– Despre Wheal Leisure. Ultima oară ați spus că ați auzit când ați fost în Truro zvonul că filonul principal a secat; iar eu nu v-am spus pentru că...

– Da, da. Nu mă plâng. Înțeleg că ți-a fost greu și te respect pentru asta.

– Păi, da, domnule, așa o fi. Dar știrile se răspândesc și nu-mi place să le aflați de la altcineva și să gândiți „de ce nu mi-o fi spus Will Henshawe despre asta"?

– Și? Ce încerci să-mi spui acum? A fost redescoperit filonul?

– Ieri a avut loc întâlnirea noastră trimestrială, s-a ținut la Mingoose, pentru că domnul Horace Treneglos nu e destul de în putere să iasă pe vremea asta. Henshawe își mușcă nervos unghia de la degetul mare. Nu s-au prezentat prea mulți la întâlnire, pentru că angajatul domnului Pearce a reprezentat-o pe doamna Trenwith, iar familia Warleggan și-a trimis avocatul, pe domnul Tankard, să vorbească pentru ei.

– Ei bine, sper că le-ai arătat că încă suntem pe profit.

– Da, domnule, suntem, deși asta o spune numai registrul contabil. Dar nu asta voiam să vă spun. S-a hotărât închiderea minei.

Ross se ridică în picioare.

– *Ce?*

Henshawe clătină aprobator din cap, cu ochii la fel de reci ca ziua de afară.

– Omul familiei Warleggan a venit cu lecția învățată, asta spune și asta s-a hotărât.

– Ce chestie îngrozitoare! În momentul ăsta, cu... Dar spui că ești încă pe profit?

– Tocmai de-asta. Tankard spune că este timpul să o închidem. Cu filonul de cupru nativ secătuit, ne va fi dificil să scoatem un profit anul ăsta, iar el spune să închidem *înainte* de a începe pierderile. Și a avut succes.

– Dar cum? Familia Warleggan deține numai jumătate din acțiuni. Tu însuți mi-ai spus asta acum câteva luni. A fost vreo...

– Renfrew a votat cu ei.

– Renfrew? Dar el...

– Face negustorie cu materiale pentru mină, domnule. În St. Ann negoțul lui depinde cu totul de minele familiei Warleggan de acolo. Cu greu l-ai putea învinovăți că a mers pe mâna lor dacă ei i-au dat de înțeles că asta așteptau de la el. Ascultați, nu spun că asta au făcut –, dar de obicei negustorii de materiale pentru mine ar fi ultimii care să voteze să vadă o mină închisă, având în vedere că profită de pe urma aprovizionării ei.

– Dumnezeule milostiv, spuse Ross. Le-aș suci gâturile! Asta înseamnă să arunci în grija ținutului șaizeci sau șaptezeci de oameni. O să fie afectate treizeci și cinci până la patruzeci de familii și printre ei și unii dintre prietenii mei. Când am deschis Wheal Leisure majoritatea vecinilor mei s-au dus să muncească acolo, iar eu am fost bucuros că pot să le ofer acea slujbă; așa că, după cum știi, pentru Wheal Grace am luat numai oameni din Sawle și Grambler. Nu pot să-i dau pe ei afară pentru a le face loc celor concediați de la Leisure! Și nici nu pot... nu pot dubla deodată forța de muncă și capacitatea minei Grace doar ca să-i primesc pe ei! Cred că într-o zi o să-l omor pe George!

– Nu spuneți asta, domnule, nici măcar în glumă, replică Henshawe. Știm cu toții că este cel mai prost moment posibil pentru a închide o mină. Dar... așa merg lucrurile pe lumea asta. Oamenii o să aibă necazuri și mai mari – dar o să le suporte –, așa cum fac întotdeauna. La urma urmei, nu există nici un miner care să nu se aștepte să se întâmple chestia asta. Întotdeauna minele se deschid și se închid. Vedeți ce aproape am fost de asta anul trecut la Grace. S-ar fi putut întâmpla și să închidem.

Furia lui Ross părea prea mare ca să poată încăpea în acest birou scund. Capul lui, deși se afla la treizeci de centimetri de grinzi, părea că o să le împingă în sus.

– S-ar fi putut întâmpla, dar nu s-a întâmplat! Ceea ce e insuportabil aici este faptul că Leisure era încă solvabilă! Nu s-a pierdut nici un peni din banii cuiva. Pare o încercare de a mă lovi pe mine prin intermediul acestor mineri și al oamenilor din sat! E ca și cum familia Warleggan și-ar fi spus: „Acum s-a îmbogățit – ia hai să-i lăsăm foametea la ușă –, să lăsăm boala și lipsurile să ucidă femeile și copiii din jurul lui! Nu-i putem distruge mina, dar putem să-i distrugem vecinii!"

Henshawe își mușcă din nou unghia degetului mare.

– Trebuia să vă spun, domnule, deși știam că va fi o lovitură. Am sperat că n-o s-o luați atât de personal, pentru că s-ar putea să nu aibă legătură cu dumneavoastră. Până la urmă, domnul Warleggan

trăiește acum în acest ținut și cred că încearcă să fie popular. Deci nu este în avantajul său să se creadă că le ia pâinea de la gură tuturor acelor oameni. Nu cre' că asta are legătură cu dumneavoastră personal. Cred că e vorba doar – de afaceri.

– Să-i stea în gât afacerile astea.

– Așa să fie, amin. Dar e vorba de noul mod de a face afaceri, domnule. Am mai văzut și înainte și fără îndoială că o să mai vedem. O să pierdem cu toții din valoarea umflată a acțiunilor noastre – iar familia Warleggan la fel de mult ca oricine. De fapt, domnul Cary Warleggan, care a cumpărat de curând acțiunile domnului Pearce, va fi în situația să piardă cel mai mult, pentru că noi, ceilalți, am scos cu toții venituri foarte frumușele din banii pe care i-am băgat. Pe domnul Treneglos, pe mine, pe doamna Trenwith, pe domnul Renfrew, ne-a costat per total mai puțin de 100 de lire pe fiecare și ne-am scos suma asta de mai bine de douăzeci de ori. Pe domnul Pearce probabil că îl umflă râsul că a scos tot atât și că și-a vândut de curând acțiunile... Nu, domnule. Henshawe puse o mână ezitantă – mică și albă pentru un om atât de mare – pe mâneca lui Ross. Nu, domnule, totul va fi justificat în numele afacerilor. Am vorbit după aceea cu Tankard și cred că spune adevărul. Atâta timp cât Leisure ar fi produs cupru nativ și ar fi scos un profit adevărat, familia Warleggan ar fi lăsat-o să meargă. De îndată ce cuprul nativ s-a terminat și a devenit doar o mină care aduce profit mic și mai aruncă și cupru pe piață, a devenit proastă după socotelile lor. Numai simplul fapt că produce cupru face concurență celorlalte trei mine ale lor și scade prețul cuprului pe care l-ar scoate de acolo!

– Mi-ar plăcea să-l duc pe George sub pământ într-o mină, spuse Ross. Mă întreb dacă a coborât vreodată în una. Crezi că poți aranja acest lucru?

Henshawe spuse:

– Vă rog, domnule, să nu spuneți nimic nimănui, pentru că știrea nu va fi făcută publică decât peste o lună sau mai mult. Dar am crezut că trebuie să vă spun. Aș vrea să-mi dați cuvântul dumneavoastră.

Trecu și luna ianuarie, și februarie veni cu vânt și geruri neschimbate. Caroline, care nu putea călători la Londra decât pe mare – lucru pe care nici măcar ea nu avea chef să-l înfrunte –, acceptă să se ocupe de cauza săracilor, așa cum îi ceruseră Demelza și mai ales Ross. Însoțită de un servitor, aluneca și se târa pe calul ei alb de la o reședință la alta, lingușind, hărțuind sau ademenind pe stăpâni să contribuie

la o subscripție pe care o făcea pentru săracii care munceau și pentru minerii înfometați. Prima care dădu douăzeci de guinee fu chiar ea, iar Ross dădu aceeași sumă. Ea stabili că toți cei care aveau poziția lor socială nu puteau să subscrie mai puțin; dar în unele case avu mult de furcă. Sir John Trevaunance, care n-o plăcea prea mult de când îl refuzase pe Unwin, argumentă că el le dădea deja porumb la un preț redus muncitorilor lui și făcea acest lucru de trei luni – de ce se așteptau ca el să contribuie și a doua oară? Oferi 2 lire. Caroline le refuză și se așeză jos. Când se făcură trei ore de când era acolo, se ridică și spuse, bine, poate că mâine o să fie mai bine dispus; o să revină mâine. Sir John mări subscripția la 10 lire. Caroline acceptă, dar spuse că o să revină luna viitoare pentru cealaltă jumătate.

Bătrânul Horace Treneglos fu de acord, dar fiul său John îi râse în față și îi spuse că în nici un caz nu avea atât de mulți bani lichizi. Caroline îi spuse atunci că va trimite o căruță să încarce conținutul unuia din hambarele sale. În cele din urmă găsiră cincisprezece guinee. Întâmplător, Sir Hugh Bodrugan era bine dispus și îi dădu douăzeci de guinee fără să discute. La Trenwith nu era nimeni, așa că îi scrise lui George o scrisoare și i-o trimise printr-un servitor. Servitorul se întoarse cu douăzeci și cinci de guinee. Douăzeci și cinci de guinee ca să fie în fruntea listei? se întrebă Caroline. Apoi începu cu plevușca, de la care se aștepta la mai puțin. Dar asemenea unui preot irlandez care știe cât își poate permite fiecare membru al congregației, înainte de a merge la fiecare casă, stabili o sumă împreună cu vătășelul ei, Myners. În felul acesta îl surprinse pe domnul Trencrom și scoase de la el 10 lire înainte ca acesta să vină cu scuze meșteșugite.

Scopul acestei subscripții nu era întru totul caritabil, ci pentru a cumpăra încărcătura de porumb a unui vas care trebuia să sosească în scurt timp în St. Ann și să o vândă minerilor și familiilor acestora la un preț redus. Numai în cazurile cele mai disperate urma ca porumbul să fie oferit gratis, pentru că se presupunea că taxa pentru săraci ar fi trebuit să nu permită nimănui să moară de foame.

La sfârșitul lui ianuarie, mătușa Agatha îi spuse lui Ross că Elizabeth îi scrisese ca să-i spună că n-o să se întoarcă încă, pentru că Valentine nu se simțea bine și că nu se puteau deplasa dacă ținea vremea rea. Nu se întorceau nici Geoffrey Charles cu Morwenna, și nici bătrânii Chynoweth.

Pe 16 februarie Demelza își hrănea păsările în grădina înghețată – acelea care nu muriseră de frig se îmblânziseră, încât îi ciuguleau pâinea din mână – când dădu peste primul ghiocel care își deschisese

steluța albă prin pământul înghețat. Alergă imediat înăuntru să-i spună lui Ross – dar era singurul semn. Vântul dinspre răsărit mâna eternii nori cenușii pe deasupra pământului, iar pământul tremura și se strângea. Sam, deși preocupat de numărul de suflete pe care trebuia să le salveze, se trezi că era obligat să țină seama și de trupurile lor. Știa că datoria nu trecea înaintea credinței, dar nevoia îl făcea să acționeze uneori ca și cum așa ar fi fost.

În mod surprinzător, una dintre victime fu Nick Vigus, care trecuse prin viață înșelând-o cu atâta succes, încât te întrebai dacă pentru a ieși basma curată nu putea păcăli pneumonia de care se îmbolnăvise. Dar nici măcar tratamentele doctorului Choake, care costau 1 șiling și 6 penny pentru o vizită, nu-l ajutară, și, nu mai isteț decât ceilalți când îi sosi sorocul, muri în liniște într-o noapte; iar Jud avu cinstea să-i sape groapa vechiului său prieten și tovarăș de nelegiuiri. Vigus lăsa în urmă o văduvă, trei fiice și două nepoate de la fiica cea mare. Toate ajunseră în curând în grija comunității.

Wheal Leisure se închise pe 25 februarie. În ziua următoare Ross preluă zece muncitori. Era o măsură de binefacere pe care simțea că trebuie să riște să și-o asume, așa îi explică Demelzei. Nu pentru a scoate la suprafață mai mult minereu din galeriile de cositor unde se lucra în prezent, ci pentru a explora mai departe în subteran, în special în direcția lui Wheal Maiden.

– Dacă scot mai mult minereu acum mă sabotez singur. Dar marja noastră de profit o să permită această cheltuială în plus, și cine știe, poate se descoperă vreun filon nou pentru viitor. Înseamnă pur și simplu că cheltuielile noastre vor crește în raport cu ce câștigăm.

În aceeași săptămână sosi vaporul cu porumb și încărcătura sa fu adusă la țărm și vândută în următoarea duminică dimineața și în toate duminicile următoare, la școala parohială din St. Ann. Prețul grâului a fost stabilit la 14 șilingi banița, iar orzul la 7 șilingi banița, acesta fiind jumătate din prețul cu care cumpărau la piața din Truro. Distribuirea și vânzarea fură dirijate în cel mai ordonat mod cu putință, coada formându-se cam cu două ore înainte de începerea vânzării. Vânzarea fu dirijată de supraveghetori din partea comunității, dar Caroline sau unul dintre cei care dăduseră sume importante de bani erau acolo în fiecare săptămână în caz că apărea vreo dispută asupra prețului sau cantității.

Văzând că planul începe să funcționeze, Caroline plecă în sfârșit la Londra, dar nu înainte de a ține în casa ei o întrunire a emigranților francezi. Îi invită și pe Ross cu Demelza, dar Demelza nu putu merge

pentru că Jeremy luase gripa care circula și avea o febră periculoasă. Demelza simțea lipsa lui Dwight la fel de mult pe cât o simțea și Caroline. Doctorul Choake, neîndemânatic și cu vocea lui răgușită, cu preferința lui pentru cuțit, o speria întotdeauna, mai ales când era vorba de copiii ei. Jeremy îl ura de când îl dezbrăcase în pielea goală și îl întinsese în pat ținându-l de glezne, ca să-l examineze mai bine. Era mult diferit de doctorul Enys, care venea și stătea lângă pat și vorbea calm și punea întrebări înțelegător, apoi examina cu blândețe și întotdeauna cu ochi care cântăreau și evaluau, apoi ajungea la o concluzie și punea un diagnostic.

Nu numai Demelza îi ducea lipsa. Tifosul se arătase mai întâi în azilurile pentru săraci care se aflau între Grambler și Sawle, și rămase acolo pentru o lună și mai mult chiar; dar toată lumea știa că, odată instalat, se va mișca și se va răspândi în propriul ritm. Bineînțeles că și variola era endemică și în dezvoltare. Choake fu surprins că Jeremy încă nu fusese vaccinat și vru să-l vaccineze pe loc, dar Demelza, care știa că doctorul tăia întotdeauna brațul pacientului până la os, amână ziua fatală și spuse că o să se mai gândească la asta și se rugă în sinea ei pentru întoarcerea lui Dwight.

Drake primi de două ori vești de la Geoffrey Charles, scrisori copilărești care nu spuneau prea multe și aproape nimic despre Morwenna. În ele se povestea ce a făcut Geoffrey Charles, despre atașamentul lui veșnic pentru Drake și în fiecare se promitea o întoarcere neîntârziată. A doua scrisoare spunea că vor mai întârzia din pricina bolii lui Valentine, dar că el și Morwenna se vor întoarce negreșit la Trenwith până pe 6 martie. Pe 5 martie începu din nou să ningă.

Boala lui Valentine era gravă. Când se apropie de împlinirea vârstei de un an pofta de mâncare îi scăzu și începu să vomite și să aibă diaree. Apoi începu să transpire abundent în somn și să arunce cu picioarele păturile de pe el chiar și în cele mai reci nopți, iar Polly Odgers trebuia să rămână trează și să-l învelească tot timpul. Când doctorul Behenna descoperi că oasele copilului erau foarte fragile, iar încheieturile mâinilor și gleznele erau umflate, recunoscu starea incipientă a rahitismului care lăsa urme grave.

Rahitismul era o boală frecventă la copii, dar nu apăruse niciodată în familia Poldark. Mătușa Agatha, când află acest lucru din scrisoarea de la Elizabeth, afirmă că era vorba de „sânge stricat din ambele părți". Pentru familia Warleggan era un fapt foarte îngrijorător, pentru că Valentine era prințul lor moștenitor și ar fi fost umilitor

dacă copilul care urma să moștenească tot ce aveau ar fi crescut cu malformații sau ar fi devenit handicapat.

Daniel Behenna, care străbătea călare străzile pavate și pline de suferință din Truro ca un semizeu, afirmându-și părerile cu încrederea și certitudinea de care toți oamenii aveau nevoie, venea în fiecare zi pentru a-și vedea micul pacient și foarte curând se hotărî asupra celui mai bun tratament, de fapt singurul într-un astfel de caz. La șase seara, care era ora obișnuită de culcare pentru Valentine, venea și îi deschidea copilului o venă din ambele urechi, aflată între articulații. Apoi amesteca sângele astfel obținut cu o cantitate dublă de *aqua vitae* – numele dat de alchimiști alcoolului nerafinat –, iar cu acest amestec spăla gâtul, coastele și pieptul copilului. Apoi lua o cremă verde preparată de el însuși, o încălzea într-o lingură și cu ea foarte fierbinte îi freca repede băiatului încheieturile mâinilor și gleznele, acolo unde oasele erau cel mai moi. Asta continuă zece nopți, în timpul cărora copilului nu i se îngădui să părăsească patul sau să i se primenească schimburile de noapte. La sfârșitul acestei perioade copilului i se prinseră brațele și picioarele în atele.

Valentine nu răspunse la acest tratament. Făcu febră și mai mare și uneori părea că e gata să-și dea sufletul. Fu chemat un alt doctor care fu de acord cu tratamentul de până atunci, dar consideră necesar să-i lase și mai mult sânge și să-i facă și o purgație după aceea. Trebuia de asemenea aplicată cu regularitate pe labele picioarelor copilului o cârpă umezită cu alcool fierbinte. După o săptămână, părinții neliniștiți îl chemară pe doctorul Pryce de la Redruth, care era mai mult doctor de mină decât unul generalist și care avusese o experiență bogată cu boala rahitismului. Acesta consideră că băiatului trebuiau să i se scoată atelele, să stea liniștit la căldură, să fie ținut în pat, să nu se ridice și să i se dea cât de mult lapte cald poate fi convins să bea. Câteva zile mai târziu copilul începu să-și revină.

În tot timpul acesta, deși ambii părinți au fost la fel de tulburați, George continuase să-și vadă de afacerile și de ideile lui pentru viitor.

În ceea ce îl privea pe Ossie Whitworth, George se înșelase complet într-o singură privință. Nefiind nobil prin naștere, el presupusese că orice discuție între el și tânărul prelat în problema unui aranjament pentru căsătorie trebuia să fie abordată neapărat cu discreție și pe departe. Nu fu deloc cazul. Nu pentru prima și de fapt nici pentru ultima oară, George descoperi că, cu cât erai de obârșie mai înaltă, cu atât erai mai înclinat să spui lucrurilor pe nume.

George se gândise la o zestre de 2 000 de lire. Când cifra fu adusă în sfârșit în discuție, Ossie o respinse. Spuse că avea datorii de peste 1 000 de lire. Pentru a trăi cât de cât rezonabil la St. Margaret, în Truro, însemna să aibă în vedere o sumă care atunci când va fi investită să-i permită să se bucure de un venit suplimentar de aproximativ 300 de lire pe an. Dacă cu Morwenna ar fi primit numai cu 1 000 de lire mai mult decât datora, practic n-ar fi putut face nimic. Nu voia să jignească pe nimeni, dar asta i-ar putea aduce 70 de lire pe an, de-abia i-ar dubla venitul necesar traiului.

Dacă tot era la ordinea zilei să se vorbească pe șleau, George îl întrebă politicos ce cifră avea în vedere. Osborne răspunse că nu mai puțin de 6 000 de lire. Lui George începu să-i cam displacă acest tânăr îngâmfat. Numai gândul la relațiile mamei lui îl făcu pe George să-și cântărească cuvintele, dar oricum asta nu-l reținu să nu sublinieze cum stăteau lucrurile în viziunea lui. Morwenna avea optsprezece ani, era fiica unui vicar și se trăgea din una dintre cele mai vechi familii din țară. Pe deasupra era pioasă, sănătoasă, cu o fire bună, atașată în mod special de copiii fără mamă – și fără îndoială că domnul Whitworth își amintea că avea și el doi –, știa să conducă bine o gospodărie și era foarte atrăgătoare. În al doilea rând el, domnul Warleggan, acționa pentru ea numai *in loco parentis* și nu avea nimic de câștigat susținându-i cauza cu excepția dorinței de a-și mulțumi soția și afecțiunea sinceră pe care o nutrea pentru o fată foarte bună. Nu exista nici un motiv pentru care ar trebui să dea vreun ban, dar el era pregătit să-i dea fetei o zestre de 2 000 de lire. Pentru această sumă, care nu era una mică în aceste vremuri, o mulțime de tineri s-ar arăta amatori. Dacă domnul Whitworth credea că în altă parte, pe undeva pe aproape, o să găsească o tânără drăguță care să aibă 6 000 de lire numai ale ei și care era gata să-și lege destinul de un prelat cocoșat de datorii și aproape lefter, atunci bineînțeles că era cu totul liber s-o caute.

Dar bineînțeles că nu era nici o grabă, îi spuse George. Poate că domnul Whitworth avea intenția să se ducă acasă și să chibzuiască asupra acestui lucru.

Asta se petrecea la sfârșitul lui ianuarie. Osborne merse acasă și discută toată tărășenia cu mama lui, așa cum George știa că va face. Lăsă să treacă zece zile, în scop tactic, iar apoi veni din nou în vizită. Spuse că acordase discuției lor o maximă considerație și revenise numai pentru că afecțiunea lui pentru Morwenna era neschimbată. Credea că pentru a obține mâna unei soții atât de încântătoare

și iubitoare ar accepta și 4 000 de lire. După ce și-ar achita toate datoriile, asta i-ar aduce un venit anual cam de 200 de lire, dar domnul Warleggan, sau chiar și doamna Warleggan, ar putea oare să fie mulțumiți la gândul că verișoara lor, chiar dacă ar fi fericită în căsătorie, ar supraviețui cu mai puțin de atât? George spuse că și el avusese timp să se gândească la problemă și bineînțeles că discutase și cu soția lui. Dar, în condițiile date, cu afacerile care merg prost, cu greutățile copleșitoare ale războiului, cu mineritul într-o depresiune profundă și fără să se întrevadă nici un viitor mai bun, credea că nu putea crește oferta dincolo de 2 500 de lire. La asta se va mai adăuga ca o concesie suplimentară din partea lui 250 de lire pentru achitarea reparațiilor de care a aflat că ar avea nevoie casa parohială.

Reverendul Osborne Whitworth plecă din nou și reveni către sfârșitul lui februarie. Târguiala a fost dificilă și aprigă, iar în cele din urmă s-a ajuns la o înțelegere. Morwenna trebuia să aducă cu ea 3 000 de lire. Nici unul dintre negociatori nu rămase complet nesatisfăcut. Ossie avea un venit de 100 de lire pe an de la mama lui, de care nu se amintise în aceste negocieri. Cu acesta, cu salariul lui și cu noul venit, venitul lui total ar fi acum spre 300 de lire, și cu acesta ar putea deveni un bărbat care ar putea ține capul sus în orice companie. Cât despre George, el adusese o nouă legătură de sânge folositoare la rețeaua pe care o construia.

Cealaltă parte implicată în toate aceste discuții era în necunoștință completă de cauză până atunci. Pentru ea, faptul că de la Crăciun reverendul Whitworth venise de patru ori în vizită în casa lor și luase ceaiul cu ea și cu Elizabeth de două ori nu avea nici o semnificație deosebită. Lui Elizabeth îi revenise sarcina de a o lămuri.

Nu era un privilegiu bine-venit. Credea că, de vreme ce George făcuse toate demersurile și de fapt toate aranjamentele, ar fi putut la fel de bine să desăvârșească acțiunea. Dar George nu era de aceeași părere. Această parte era sarcina unei femei. Toată partea dificilă de negocieri fusese depășită; asta fusese problema și responsabilitatea lui. Acum partea finală mai plăcută putea fi lăsată în seama soției lui. Nici o femeie, și cu siguranță nici o fată fără un sfanț, n-ar fi putut fi decât peste măsură de încântată la aflarea veștii că ar fi căpătat o zestre și urma să devină soția celui mai râvnit tânăr prelat din oraș.

Elizabeth amână acest lucru pentru două zile, sub pretextul bolii lui Valentine; dar un bilet din partea lui Ossie în care acesta spunea că spera să-i viziteze a doua zi în cursul dimineții îi forță mâna. Era

puțin probabil ca el să vină să-i țină companie viitoarei lui mirese care nu-i cunoștea încă intențiile.

Se făcuse seară când găsi ocazia potrivită, dar chiar și atunci trebui s-o urmeze pe Morwenna în salonașul de la etaj unde se făcea muzică și să închidă ușa în urma ei ca și când ar fi fost pe cale să-i împărtășească un secret îngrozitor.

După fața Morwennei, văzu clar în lumina pâlpâitoare a lumânărilor că vestea fusese un adevărat șoc pentru ea, și nu unul plăcut așa cum prevăzuse George.

Mai înaltă decât Elizabeth, rămase complet nemișcată în rochia ei din catifea gri-maronie ca și când ar fi înghețat, fără să miște un deget, doar cu un mușchi de pe obraz care îi tresărea pe măsură ce Elizabeth continua să-i vorbească. Ascultă până la capăt fără să scoată un cuvânt. Din pricina liniștii care se lăsa la capătul fiecărei propoziții, Elizabeth se trezi spunând mai mult decât era nevoie cu adevărat – insistând asupra înfățișării plăcute a viitorului soț, a partidei excelente, a schimbării bruște a statutului social al Morwennei, cum se va transforma dintr-o guvernantă într-o doamnă de vază a orașului, a bunătății și a generozității deosebite ale lui George care s-a străduit să facă posibilă o astfel de căsătorie. Așa că își continuă discursul până când văzu că Morwennei începuseră să-i curgă lacrimile. Atunci se opri.

– Draga mea, te nemulțumește toată această grijă a noastră pentru tine?

Morwenna suspină și își duse dosul palmei la ochi. Lacrimile nu i se opriră, îi căzeau pe mână și i se prelingeau printre degete pe rochie și de acolo pe podea. Elizabeth stătea pe scaunul de la clavecin și cânta alene o bucată muzicală, așteptând să treacă tulburarea inițială. Dar aceasta nu trecu. Morwenna stătea pur și simplu acolo și plângea în tăcere.

– Haide, draga mea, spuse Elizabeth, cu o undă de nerăbdare în voce, nu pentru că ar fi fost nerăbdătoare, ci pentru a-și ascunde compasiunea pe care simțea că nu trebuia să și-o arate.

În cele din urmă Morwenna spuse:

– Nu țin deloc la el; cum ar putea ține el la mine? Conversația noastră s-a rezumat la câteva cuvinte la fel de banale precum cele ale doi parteneri de whist într-o după-amiază. Cum să mă cunoască, sau cum să-l cunosc eu pe el?

– Te cunoaște îndeajuns încât să-și dorească să devii soția lui.

– Dar eu nu *doresc* să fiu soția lui! Deocamdată, nu doresc să fiu soția nimănui. Nu sunteți mulțumiți de mine? Sunteți nemulțumiți de purtarea mea ca guvernantă a lui Geoffrey Charles?

– Nici pe departe. Dacă am fi fost nemulțumiți de tine, crezi că domnul Warleggan ar fi făcut acest gest extraordinar pentru tine?

Urmă o tăcere lungă. Morwenna căută printre lacrimi să găsească ceva de stat jos. Bâjbâi și dădu peste un scaun, cu mâinile tremurătoare în timp ce se aplecă să stea pe el.

– Ești... foarte generoasă, Elizabeth. Și el la fel. Dar habar n-am avut, nici cea mai mică idee.

– Cred că probabil a fost cumva un șoc pentru tine. Dar sper că, după ce vei reflecta puțin, n-o să-l mai consideri un șoc atât de neplăcut. La urma urmei, Osborne este un om al bisericii. Viața ta cu el va fi exact la fel ca în casa tatălui tău, dar mult mai bună în ceea ce privește poziția ta. Noi încă...

– Mama mea știe? întrebă aprigă Morwenna. Nu ar fi posibil să accept fără permisiunea ei! Dacă ea...

– I-am scris ieri, draga mea. Nu cred că poate fi altfel decât încântată de o asemenea partidă. Pentru o fiică mai mare, de familie bună, dar fără bani...

– Sunt sigură că mama ar fi absolut încântată de partidă dacă crede că eu și domnul Whitworth ne iubim. I-ai spus că ne iubim?

– Morwenna, nu cred că am folosit acele cuvinte, pentru că aceasta este un lucru pe care trebuie să i-l spui tu însăți. I-am spus că în scurt timp va fi anunțată logodna ta cu domnul Whitworth; i-am scris despre marea generozitate a domnului Warleggan pentru tine și i-am scris despre obârșia, tinerețea și înfățișarea plăcută a domnului Whitworth și despre perspectivele lui cu adevărat excelente în sânul bisericii. Fără îndoială că o să-i scrii și tu în curând. Îi scrii săptămânal, nu-i așa?

– Și dacă îi spun – dacă atunci când o să-i scriu îi spun că nu-l cunosc pe domnul Whitworth, că în mod sigur nu-l iubesc și chiar nu-l plac aproape deloc; ce-o să spună ea atunci? O să mai fie încântată, Elizabeth? O să mai dorească să mă mărit cu el?

Elizabeth cântă gânditoare două sau trei note la clavecin. Trebuia acordat. Nimeni nu cântase vreodată la el. Fusese cumpărat de domnul Nicholas Warleggan doar pentru decorarea casei, dar nimeni nu cântase vreodată la el.

– Draga mea, rogu-te mai gândește-te la asta înainte de a mai spune ceva, și cu siguranță înainte de a-i scrie mamei tale. După

ce a aflat de la mine despre partida ta splendidă, cred că o să se supere foarte tare atunci când o să audă de la tine că nu ești mulțumită de ea. Ea îți dorește să fii fericită, așa cum îți dorim cu toții; dar o să fie teribil de dezamăgită dacă o să creadă că nu ești de acord cu o astfel de partidă din pricina ideii greșite și romantice a ceea ce ar trebui să însemne o căsătorie.

– Este greșit să ai o idee romantică despre căsătorie, Elizabeth? Este rău să crezi că în căsătorie trebuie să existe iubire? Povestește-mi Elizabeth, povestește-mi despre prima ta căsătorie? Câți ani aveai atunci – optsprezece, nouăsprezece? L-ai iubit pe domnul Poldark? Îl cunoșteai bine și aveați secrete de îndrăgostiți încă dinainte să se pună problema căsătoriei? Sau totul a fost ceva aranjat, fără să fii întrebată, așa cum ați aranjat voi acum?

Elizabeth așteptă până când Morwenna își suflă nasul și își șterse ochii.

– Draga mea, poate că nu este drept față de tine că noi încercăm să punem o minte matură în trupul tău tânăr. Este normal să speri la iubire. Dar nu este ceva pe care să se poată întemeia o căsătorie de succes. Pentru asta trebuie să accepți îndrumările...

– Cum a fost? Nu te-ai căsătorit din dragoste?

Elizabeth ridică o mână.

– Foarte bine. De vreme ce îmi ceri să afli, o să-ți spun. M-am măritat din ceea ce am crezut că era iubire, și asta nu a durat nici măcar un an. Nu, nici măcar un an întreg. După asta, ne-am suportat unul pe altul. Poate că nu a fost nici mai bună, nici mai rea decât majoritatea căsniciilor. Dar faptul că ne-am închipuit că ne iubeam unul pe altul n-a dus la nici un rezultat. Acum sunt măritată cu domnul Warleggan, și deși la început a fost ceva oarecum mai prozaic, se dovedește că totul merge mai bine... Asta voiai să afli?

– Nu asta îmi doream să aud, spuse Morwenna.

Elizabeth se ridică și își puse mâna pe umărul tinerei ei verișoare.

– Francezii au o zicală – să fie oare franțuzească? Nu știu, așa cred – spune că nu pui un ceainic care fierbe pe foc. Pui apă rece în ceainic și o lași să se încălzească. Așa e și cu căsătoria. Odată căsătoriți, tu și Osborne Whitworth s-ar putea să ajungeți să vă iubiți cu mult mai mult decât dacă v-ați fi iubit de la început. Cu cât te aștepți la mai puțin, cu atât descoperi mai mult. În loc să cerem perfecțiunea, nu cerem nimic și adesea primim mult.

Morwenna își șterse din nou ochii și apoi dosul palmelor.

– Nu știu ce să *spun*, Elizabeth. A fost – un *mare* șoc, un foarte mare șoc. Bineînțeles că vă sunt recunoscătoare pentru grija voastră. Știu că tu și domnul Warleggan ați fost doar bine intenționați. Dar eu... nu mă văd... nu am sentimentul că asta e... De fapt, cu cât mă gândesc mai mult la asta...

Elizabeth o sărută pe frunte, care era rece și transpirată din pricina șocului.

– Acum nu mai spune nimic. Mai gândește-te și nu lua o decizie pripită. Mâine-dimineață vei vedea lucrurile cu totul altfel. De fapt s-ar putea să descoperi că ești cu totul încântată de perspectivele care ți se deschid acum. Sunt sigură că așa va fi și mama ta. În condiții normale, o astfel de partidă este mai mult decât ar fi putut spera pentru tine.

O lăsă pe fată singură în încăperea rece, în lumina tremurătoare a unei singure lumânări. Încercase tot timpul să-și păstreze detașarea din voce și conversația rece și lipsită de sentimentalism. Simțea că reușise, dar nu fără să aibă remușcări. I-ar fi plăcut să fi vorbit cu fata așa cum voia ea, s-o întrebe ce simțea cu adevărat față de viitorul ei soț, să fi încercat s-o consoleze și s-o încurajeze într-un mod cu totul diferit, nu ca rudă mai în vârstă, ci ca femeie și prietenă. Dar tot timpul Elizabeth fusese conștientă că era soția lui George. Avusese o sarcină de îndeplinit și o dusese conștiincioasă la bun sfârșit. Și-ar fi încălcat loialitatea față de George dacă ar fi vorbit cu fata în vreun mod care ar fi putut să-i încurajeze intențiile de răzvrătire.

Pe lângă asta, de îndată ce ar fi început să-i facă confidențe, știa că mai devreme sau mai târziu ar fi descoperit că este și ea împotriva lui.

Zăpada timpurie de martie se topi și fu urmată de un dezgheț rece. Urmară vânturi puternice și lapoviță, cu inundații așa cum oamenii nu își aminteau să mai fi fost vreodată. Râul Severn își ieși din matcă la Shrewsbury și luă cu el poduri, râul Lee inundă câmpia din Essex, peste tot în Fens era numai apă și multe dintre malurile râurilor fură luate, Tamisa dădu năvală asupra Londrei și inundă o parte atât de mare din ea, încât locuitorii din Stratford și Bow se mutară în încăperile de la etaj și foloseau bărcile cu vâsle pe străzi. Vasele naufragiau pe toate coastele, dar de această dată, din nefericire, nici unul nu fu azvârlit pe țărmurile primitoare de la Grambler și Sawle.

În Olanda, armata franceză era triumfătoare, iar guvernul britanic își trimise vasele de transport la gurile râului Weser pentru a evacua rămășițele armatei, armată care, părăsită de aliați, de serviciile de aprovizionare, fără materiale medicale și fără propriii ofițeri, înregistrase 6 000 de morți într-o săptămână, în special din pricina tifosului și a frigului. Wilhelm Frederick al Prusiei făcuse deja pace cu dușmanul, și timpul de-abia le ajungea pentru a aduce acasă rămășițele forței expediționare. Celelalte țări din nordul și centrul Europei se pregăteau să încheie cea mai avantajoasă pace posibilă în noile condiții impuse de francezi. Războiul practic se terminase. Dar Pitt spunea: „Nu prea contează dacă nenorocirile care ne-au lovit sunt atribuite slăbiciunii generalilor, intrigilor din sânul taberelor sau invidiei dintre guverne; realitatea este că ele există și de aceea trebuie să începem din nou salvarea Europei".

O singură persoană era fericită în mijlocul acestor dezastre, iar aceasta era Caroline care se întoarse de la Londra cu poștalionul, care se târa, înainta și se hurducăia printre dezghețurile de la începutul lui martie. Amiralitatea primise o primă listă cu prizonieri de război, pe care se afla și numele locotenentului medic Dwight Enys. Oricum, ceea ce era mult mai important era o scrisoare de trei pagini de la Dwight personal, sosită cu același sac poștal. Pe 11 martie Demelza se afla în grădină, uitându-se cu o plăcere deosebită la o floare de șofran care se hotărâse să-și ițească căpșorul galben canar înainte să se termine ultimul dezgheț atunci când sosi Caroline, și își dădu seama de îndată din privirea ei că aducea vești bune. Din întâmplare Ross era prin apropiere și intrară ca să se adăpostească de vânt și să citească scrisoarea împreună în salon.

1 februarie 1794/5

Iubita mea Caroline,

Îți scriu această scrisoare, deși nu sunt sigur că va ajunge la tine, dar încrezător că acum, când am hârtie și unelte de scris, trebuie s-o fac în speranța și rugându-mă ca temnicerii noștri să se țină de cuvânt și să lase această scrisoare să plece.

De unde să încep? Toate aceste luni ți-am compus atâtea scrisori în sufletul meu, dar acum când am în sfârșit ocazia, nu-mi găsesc cuvintele. Lasă-mă să-ți spun mai întâi că sunt teafăr și nu sunt bolnav, deși tratamentul care ni s-a aplicat este departe de ceea ce s-ar aștepta cineva de la o națiune civilizată. Nici măcar nu știu

cât timp a trebuit să treacă până să-ți dai seama că am căzut prizonier. Dacă mi-ai scris, nu am primit nimic. Toate comunicațiile cu guvernul central au fost întrerupte, și mie mi se pare că lagărele de prizonieri și închisorile sunt administrate local după toanele comandanților.

Ei bine, cred că asta e una dintre întorsăturile războiului – sau ale acestui război. Cel puțin, cumva, am fost ținuți în viață. Mi se pare că au trecut o sută de luni, nu zece luni, de la bătălia noastră cu francezii care a durat toată după-amiaza și toată noaptea cu vântul care bătea îngrozitor și marea care mugea. Probabil că ai auzit destule despre acea bătălie, și poți să-ți imaginezi ce rol am jucat în ea fără să fie nevoie de o descriere înfiorătoare. Mai mult de trei sferturi din acest timp am muncit într-un spațiu descoperit de pe punte împreună cu ajutorul meu, Jackland, la lumina unei lămpi care se legăna puternic. Așa că ajutorul pe care l-am putut oferi răniților a fost atât de sumar, încât a fost aproape un coșmar cu intervenții făcute în pripă și pe genunchi. De multe ori eram aruncat asupra pacientului sau el asupra mea, astfel încât cuțitul însângerat pe care îl foloseam ne punea la fel de tare în primejdie pe amândoi. Până la două dimineața apa făcuse impracticabil spitalul meu improvizat și am mers cu toții pe punte în așteptarea sfârșitului.

Totuși au mai trecut două ore până când ne-am lovit. Nu-mi amintesc dacă ți-am spus că din tot efectivul nostru de aproape 320 de oameni, mai puțin de 50 erau voluntari. Aproape o jumătate erau înrolați cu forța, unii fără nici o experiență anterioară pe mare; erau alți 50 care erau datornici și mici infractori cărora li se oferise să aleagă între condamnarea la închisoare și înrolarea în marină; cam douăzeci și cinci de străini, olandezi, spanioli, scandinavi, care făcuseră parte din bandele din Plymouth; și același număr de băiețandri: hoțomani de pe străzi, orfani, și alții ca ei. Acest echipaj a purtat zece ore o bătălie continuă cu inamicul și cu o mare cu valuri uriașe, și ai fi crezut că perspectiva unui naufragiu îi va transforma într-o gloată intrată în panică. Cu toate astea, după ce ne-am lovit de țărm, printre oameni au domnit un calm și o disciplină depline. Timp de aproape alte patru ore au muncit la construcția plutelor și a parâmelor de salvare și numai șase au încercat să dezerteze și s-au înecat. În acele patru ore, sub comanda încrezătoare și fermă a locotenentului Williams, au transportat la țărm întâi răniții, apoi treptat și în ordine strictă tot echipajul, iar la sfârșit ofițerii. Eu am avut noroc să fiu trimis

primul cu răniții, dintre care doi au murit pe plajă, iar din întreg echipajul, în afară de cei șase dezertori, numai trei au fost pierduți pe mare.

Foarte curând am fost înconjurați și escortați spre interior de poliția franceză înarmată și cazați într-o școală înainte de a fi puși să mărșăluim în seara următoare către prezenta noastră închisoare, așa că n-am văzut prea mult din calvarul lui Héros; dar acesta avea treizeci de prizonieri englezi la bord pe care i-am întâlnit apoi și i-am tratat, iar ei mi-au spus că au naufragiat în condiții mult mai proaste decât noi, că după aceea la bord a domnit panica totală, că au trecut patru zile până când ultimul dintre ei a fost adus la țărm, lăsând la bord mulți morți din pricina lipsurilor, și marea din jur plină de cadavre. Numai de pe acest vas au pierit aproape patru sute de oameni.

Ei bine, de atunci ne aflăm în această închisoare, iar eu cel puțin am fost norocos pentru faptul că nu am avut niciodată motiv să lenevesc. Cu numai trei doctori la mii de oameni și cu obișnuitele izbucniri de febră biliară[1] și scrofuloză provocate de hrana proastă și lipsa de îmbrăcăminte, nici unul dintre noi nu am dus lipsă de ocupație. Până acum se pare că nu s-a pus în discuție eliberarea pe cuvânt, repatrierea sau schimbul de prizonieri. Nici unul dintre ofițerii superiori nu a fost eliberat, răscumpărat sau schimbat; iar în închisoare se află și doamne engleze, dintre care cel puțin una poartă un titlu, de genul celor pe care ai considera că francezii n-ar avea nici un interes să le rețină, dar ele au rămas în continuare aici.

Scumpa mea Caroline, aceasta nu e o scrisoare de dragoste, după cum vei fi înțeles până acum. Dacă ajunge la tine va exista cel puțin o relatare a ceea ce s-a întâmplat în acest an lung. Pot doar să-ți spun că, deși am trecut printr-o mulțime de încercări în timpul ăsta, ești nelipsită din gândurile mele și că medalionul pe care mi l-ai dat este ținut întotdeauna strâns la pieptul meu și că, oricât de mult va mai dura această despărțire, dragostea și devoțiunea mea pentru tine vor rămâne neschimbate.

Noapte bună, Caroline, iubirea mea. Al tău devotat

Dwight

[1] Termen medical ieșit din uz; în secolul al XVII-lea doctorii credeau că febra se datorează unor tulburări ale bilei. (n.tr.)

– Am vorbit la Amiralitate în legătură cu recompensa, spuse Caroline. Dar în prezent ei nu o recomandă, așa cum ai prevăzut tu, ridică ea ironică din sprânceană spre Ross. Încearcă să aranjeze schimburi, dar până acum nu au avut succes cu prizonierii din Bretania.

– Acum că francezii au ieșit victorioși împotriva altor țări, spuse Ross, s-ar putea să fie în stare să-și îndrepte atenția și spre conducerea țării lor.

Cu toate acestea, în sinea lui nu se bucura atât de mult cum o făceau Caroline și Demelza. Lista Amiralității și scrisoarea nu făcuseră decât să confirme ceea ce aflase el de la Clisson cu șase luni în urmă. Între timp, și chiar destul de recent, primise relatări din Bretania despre situația prizonierilor din lagărele de război din Quiberon și din alte locuri de pe coastă. Chiar dacă unele puteau fi exagerate într-o oarecare măsură, relatările erau îngrozitoare. Astfel încât, deși le prezenta celor două femei o față satisfăcută și li se alătură făcând speculații despre eliberarea lui Dwight, simțea că șansele de a-l revedea pe tânărul doctor acasă, în viață și teafăr erau aceleași ca mai înainte, și că necesitatea de a aranja un schimb de prizonieri sau de a fi răscumpărat era mai mare decât își dădeau ele seama.

Capitolul 17

Ross continuă să o viziteze săptămânal pe mătușa Agatha până la începutul lui aprilie. Apoi, într-o zi când era la ea, aceasta îi spuse:

– Se întorc.

– Cine? George? întrebă Ross tresărind fără să vrea, pentru că nici celor mai curajoși dintre noi nu le place să-i prindă necazurile nepregătiți.

– Nu. Cei doi Chynoweth – bătrânii. Și Geoffrey Charles cu guvernanta lui.

Ross își găsi timp să o admire pentru remarca legată de bătrâni.

– Și George cu Elizabeth?

– Săptămâna viitoare sau următoarea, așa spun. Dar au spus și că vor fi acasă de Paște, iar Paștele a trecut.

Ross își apropie capul de fața bătrână cu tuleie și strigă:

– Știi că atunci când el o să se întoarcă trebuie neapărat să-mi întrerup vizitele.

– Da. Să-i fie rușine! Ghinionul să se abată asupra lui. Să-l ia naiba! Agatha își mângâia pisica neagră în timp ce îl blestema. Ross își spuse că generațiilor trecute probabil că le fusese mare teamă de ea. Ross, băiete, tre' să-ți spun ceva înainte să pleci. Data de zece august îți spune ceva?

– Zece? Nu-mi amintesc. Oh... dar este ziua ta de naștere...

Buzele Agathei tremurară deasupra gingiilor purpurii.

– Împlinesc o sută de ani. Pentru asta trăiesc. Până la mine nici un Poldark nu a mai atins vârsta asta. Și nici n-a trecut de nouăzeci de ani, pe cât știu eu. A fost Rebecca, sora lui Charles Vivian, dar a murit de hernie cu mult înainte de a împlini nouăzeci și unu de ani. Și ea era de departe cea mai în vârstă. Până la mine. Iar acum Agatha Poldark merge pe o sută de ani! Încă patru luni, atâta trebuie să mai rezist. Când te gândești!

Ross se miră zgomotos, așa cum se cuvenea. Gura bătrânei femei se contorsiona de încântare ca și când ar fi fost gata să facă un atac.

– Așa că... fiule. Pe zece august o să dau o petrecere. Eh? Eh? Ce spui? O *petrecere!* N-o s-o coste nimic pe jigodia aia strânsă la pungă cu care s-a măritat Elizabeth. Am *bani*. Nu mulți, îți închipui, dar mai mult decât îmi trebuie pentru asta... Tatăl meu mi-a lăsat niște mici economii în obligațiuni de stat care aduc trei la sută pe an, iar de atunci s-au tot adunat. I-am dat câteva săptămâna trecută lui Francis, dar încă au mai rămas. Se înecă și se odihni un minut, încercând să pună în ordine succesiunea generațiilor, odihnindu-se și adunându-și puterile pentru următorul efort. Favoriții ei păreau să se zbârlească. George nu mă poate împiedica. S-ar auzi în tot ținutul că nu m-a lăsat. O să vină toți prietenii – cei pe care nu i-am văzut de ani și ani. Și o să invit și vecinii, toți vecinii, și-o să am un tort mare. O să fiți invitați și tu cu bobocelul tău. Și dulceața aia de mlădiță înaltă, zveltă, subțire și roșcată pe care ai adus-o aici de Crăciun. Și copiii tăi – vreau să-ți văd copiii înainte de a muri. Așa că ține minte! Ține minte data de zece august!

Ross o mângâie pe cap. A fost cel mai lung discurs al mătușii Agatha de care își amintea.

– O să-mi amintesc. O să venim. Acum odihnește-te, altfel te obosești. Vezi, vremea se face în sfârșit bună, și peste încă vreo săptămână o să fie destul de cald pentru tine să ieși în grădină.

În timp ce se îndrepta spre parter se întâlni cu o fată pe care n-o mai văzuse până atunci.

– Domnișoara Chynoweth?

Morwenna avea un mers destul de neobișnuit, cu pași mici pentru a nu se împiedica, datorat probabil faptului că nu putea vedea prea departe în fața ei. Își ridică privirea spre el.

– Domnul Pol... – căpitanul Poldark, da?

– Cred că de-abia ați venit de la Truro, nu?

– Am sosit marți. Imediat după sărbători.

Deci asta era fata care-i era dragă lui Drake. Nu era frumoasă. Era rezervată. Și avea ochi frumoși. Dar erau puțin umflați.

– Sunteți cu toții bine în Truro?

– Unii au avut gripă. Și micul Valentine a fost bolnav destul de grav de rahitism, dar e mai bine. Mulțumesc.

Și-o fi făcut și ea griji din pricina lui Drake?

– Tocmai am vizitat-o pe domnișoara Agatha Poldark. Se ține destul de bine, ținând cont de vârsta ei.

– Da. Cred că arată mai bine decât atunci când am plecat. A suportat vremea neobișnuit de bine.

– Cât ați lipsit cu toții, spuse Ross, am vizitat-o săptămânal. Servitorii deveniseră leneși și neglijenți. O astfel de vizită era necesară pentru că nu mai rămăsese nimeni din familie aici.

Morwenna aprobă din cap, dar nu spuse nimic.

– Acum că v-ați întors, trebuie să-mi întrerup vizitele. După cum probabil știi, prezența mea aici îl deranjează pe domnul Warleggan. Așa că asta e ultima mea vizită. Mă pot bizui pe dumneavoastră să vă ocupați ca domnișoara Poldark să fie bine îngrijită până când se întorc domnul și doamna Warleggan?

Ea roși ușor.

– Sigur, domnule. Este aici și domnul Chynoweth. O să ne asigurăm că nu este neglijată.

– Sau lăsată cu totul singură.

– Sau lăsată cu totul singură.

– Mulțumesc.

Îi luă mâna. Era rece și umedă. Nu semăna deloc cu Elizabeth. Nu avea ținută. Nimic din acea frumusețe patriciană delicată.

– La revedere, domnișoară Chynoweth.

Ea îi răspunse foarte încet și îl urmări cum pleacă.

Fuseseră două săptămâni de disperare. Primul refuz de a accepta căsătoria aranjată îi fusese comunicat numai lui Elizabeth în dimineața de după seara în care aflase acest lucru. De data asta fără să plângă, ea își susținu poziția atât cât putu de rațional. Adânc

recunoscătoare pentru că se gândiseră la viitorul ei... o mare oportunitate, știa... poziție socială... dar căsătoria era ceva pentru care încă nu era pregătită. Într-un an, poate doi, chiar dacă o partidă atât de bună nu va mai fi la îndemână. Ea era fericită cu ei; de fapt era posibil să nu se mărite niciodată; se gândise adesea să intre într-o mânăstire. Acum își dorea mai mult decât orice să rămână cu Geoffrey Charles. Era deosebit de important pentru ea să-și ducă până la capăt obligațiile față de el fără ca măcar să se mai gândească la altceva.

Detectă pentru prima dată o licărire de simpatie în privirea lui Elizabeth – care deși ar fi putut fi acolo și înainte, nu se arătase. Întrevederea se sfârși într-un impas, dar totuși cu o licărire de speranță.

Dar asta nu se repetă și după întrevederea cu George din seara aceea. În douăsprezece luni avuseseră puține discuții personale directe, iar aceasta nu semăna cu nici una dintre cele care o precedaseră. Deși Elizabeth fu prezentă și ea, practic nu avu nici un rol. El nu o atacă, nu era nici măcar supărat –, aproape că ea ar fi preferat să fi fost așa. Destins, politicos, dar autoritar, îi desființă pur și simplu obiecțiile. Ar fi putut fi tatăl ei care o anunța că îi găsise un loc la o școală, și că trebuia să înceapă luna următoare. Era oarecum de înțeles că voia să rămână acasă și să se joace cu copilul, dar nu așa mergeau lucrurile în lume. Era necesar să se maturizeze.

Se trezi că se împotrivea față de ceva care, așa cum vedea George lucrurile, se întâmplase deja. Fusese dată deja de soție. Locul la școală fusese rezervat. Lacrimile, temerile, o oarecare suferință erau normale. Vor trece. Domnul Osborne Whitworth va veni mâine la patru în vizită și va lua ceaiul numai cu ea.

Panica aproape că o făcu să se împotrivească categoric; dar fu intimidată în ultima clipă de autoritatea lui George. Acesta avea treizeci și cinci de ani, era bogat, influent și avea și o personalitate formidabilă. Ea avea doar optsprezece ani, era înspăimântată de el și departe de casă. Încercă în schimb să-l ia pe departe. Spuse că nu știa deloc ce va spune mama ei și până la urmă cuvântul mamei cântărea cel mai mult pentru ea. În orice caz, indiferent ce va spune mama ei, avea nevoie de *timp*. Avea nevoie de o lună, două sau poate chiar trei. Timp să se obișnuiască cu ideea căsătoriei. Timp pentru una și pentru alta; inventă scuze, unele dintre ele raționale, altele care nici nu puteau fi luate în considerare.

George nu se obosi să le analizeze. Era destul de mulțumit că făcuse prima breșă, că ea acceptase prima concesie. După aceea totul se va desfășura așa cum fusese plănuit. Singura lui concesie față

de obiecțiile ei fu să-l cheme pe reverendul Whitworth în biroul lui pentru cinci minute atunci când acesta veni a doua zi să ia ceaiul și să-l prevină că viitoarea lui soție era puțin mai sensibilă și trebuia să i se lase timp să se obișnuiască.

Ossie nu fu deloc neliniștit. Nici el nu era deosebit de sensibil. Era un tânăr solid, cu picioare masive care ar fi putut fi ale unui marinar și era foarte conștient de înfățișarea lui plăcută, de familia sa de soi, de vocea bună și de cunoștințele sale vaste în privința celor mai la modă haine. Apropierea lui de biserică îi știrbise doar superficial această ultimă calitate și deloc pe celelalte trei. Experiența lui în materie de femei fusese destul de bogată, dar se rezumase în special la bordelurile din Oxford și la prima lui nevastă, pe care o gratulase cu atenția lui de două ori pe săptămână până când murise din această pricină. Pentru că Truro era un oraș mic, iar fața și haina lui erau deja prea bine cunoscute, avea nevoie de o altă nevastă din motive mult mai intime decât îngrijirea celor doi copii ai săi rămași fără mamă.

Încă de la început descoperise că Morwenna era o persoană pe care îi plăcea s-o conducă la dans pentru o gavotă, cu care să stea într-un salon și care să îl servească cu prăjituri. Nu-i păsa cu adevărat chiar atât de mult de fața ei – deși recunoștea că expresia ei modestă era foarte potrivită pentru o soție de cleric. Dar corpul ei era cu totul altceva. Acum câteva zile se gândise intens la rotunjimile sânilor ei de sub bluza îngrijită din muselină gri, la talia ei subțire, la picioarele ei tinere și lungi și la labele picioarelor surprinzător de mici din pantofi. Avea o slăbiciune specială pentru labele picioarelor femeilor. Gândul că toate acestea ar putea fi ale lui, ale lui personal și exclusiv, îi tulburaseră de curând concentrarea în timpul rugăciunilor. Dar bineînțeles că nu permisese unor astfel de gânduri să pună stăpânire asupra lui până când nu va fi sigur și de intrarea în posesia sumei de 3 000 de lire.

În prezent avea sentimentul că mariajul cu această tânără trebuia să aibă loc cât mai repede pentru a-i curăța mintea de fanteziile bolnăvicioase care îi umblau prin ea.

Dar întâlnirea cu logodnica și viitoarea lui mireasă nu decurse chiar atât de bine pe cât se așteptase. Odată rămași singuri, privilegiu care i se acordă imediat după ceai, continuă să monopolizeze conversația, la început pe un ton calm, povestindu-i în detaliu despre o mână la partida de whist pe care o jucase cu o seară în urmă. Dacă partenerul lui nu ar fi deschis cu popa de pică în runda a doua, aproape că n-ar fi știut la ce să se aștepte, dar după aceea, trăgând

atuurile, au făcut douăsprezece levate –, iar adversarii lor avuseseră as, popă de inimă roșie și as de caro. Câștigase 18 lire în acea seară, și nimeni nu fusese mai trist ca Willie Hick, care nu suporta niciodată să piardă!

Ossie râse îndelung amintindu-și acest lucru, iar pentru a fi politicoasă, Morwenna i se alătură pentru scurt timp. Domnișoara Chynoweth juca whist, întrebă el? Domnișoara Chynoweth nu juca. Asta îl deprimă pentru o clipă, dar apoi amintindu-și de scopul vizitei sale, continuă pe un ton mai scăzut și mai romantic. Îi spuse Morwennei că trebuia să treacă peste faptul surprinzător că el o remarcase în modul în care o remarcase și că de fapt, încă de când pusese ochii pe ea la balul de la Cardew, fusese hotărât s-o facă să devină a lui. Spre deosebire de Sam Carne, Osborne Whitworth îl aducea rareori pe Dumnezeu în conversațiile lui de zi cu zi, dar în acest moment afirmă că simțise că Dumnezeu îl îndrumase să accepte invitația la bal a domnului Warleggan, când toate instinctele lui normale de soț și tată recent îndoliat îl îndemnaseră să refuze.

– Dezolat cum eram atunci, spuse el, am simțit că ai fost trimisă în viața mea să-mi oferi alinare, să mă consolezi, să fii noua mea tovarășă de viață și soție, și să fii mamă, noua mamă a lui Sarah și a lui Anne. Ziua în care am descoperit că sentimentele mele sunt împărtășite a fost o zi fericită pentru mine. O să descoperi că reședința parohială este plăcută și confortabilă. Puțin neglijată – în două încăperi lemnul e putred, iar unul dintre hornuri trebuie refăcut –, dar acum o să le punem pe toate la punct în curând.

În timp ce spunea toate aceste lucruri stătuse cu spatele către foc, cu mâinile la spate și cu coada redingotei de mătase atârnându-i peste brațe. Mănușile lui violete se găseau pe masa de lângă el. Morwenna se străduia să spună ceva. Se simțea îmboldită să izbucnească în lacrimi și să fugă din încăpere; dar fusese tratată atât de mult ca un copil în discuțiile ei cu George și Elizabeth încât acum nu voia cu nici un preț să se poarte ca atare. În schimb, fără să-l privească, murmură ceva în legătură cu faptul că nu era deloc sigură că îi *împărtășea* sentimentele. Își dădu seama că asta era tot ce putuse găsi, ca să nu-l refuze de-a dreptul. Era o fată modestă, iar atât tatăl, cât și mama ei îi insuflaseră și mai multă modestie ca pe o virtute creștină, și descoperi că se simțea flatată împotriva voinței ei de cererea lui în căsătorie; și deși era ferm hotărâtă împotriva acestui lucru, își scormonea mintea cum să-l convingă pe Ossie că nu este potrivită pentru el, fără să-i jignească sentimentele.

Fu în zadar. Ossie, de neclintit până atunci din postura lui de stăpân al viitorului lor destin, îi luă mâna și i-o sărută.

– Este un sentiment natural, domnișoară Chynoweth – Morwenna –, este un sentiment natural. Toate femeile – toate femeile virtuoase, vreau să spun – ajung la căsătorie cu o oarecare ezitare și sfiiciune. Dar sentimentele vor fi împărtășite, te asigur. Nu numai că sunt un slujitor al bisericii, dar sunt și un bărbat simțitor. Nu ai de ce să te temi de mine. Ne vom cultiva împreună iubirea. O voi ocroti și voi avea grijă ca ea să se dezvolte.

Morwenna își retrase mâna. În timpul acestei declarații își ridicase privirea spre fața pețitorului ei și văzuse în ochii lui o expresie fugitivă pe care o femeie mai experimentată ar fi recunoscut-o drept poftă trupească. O văzu numai pentru scurt timp și ca pe ceva mai degrabă surprinzător și dezagreabil. Poticnindu-se, își reluă și ea stânjenită discursul. În parte ostilă față de el, în parte cu regret, îi spuse că de fapt nu-i împărtășea deloc sentimentele și că se temea că probabil n-o să i le împărtășească niciodată. Apoi, văzându-i din nou fața și conștientă de faptul că cele spuse de ea reușiseră să străpungă măcar parțial vălul gros al îngâmfării lui, făcu cu timiditate un compromis și spuse că, mai mult decât de orice, avea nevoie de timp. Era vechiul pretext, acela pe care i-l sugerase și lui George. Pentru ea, timpul însemna totul. Simțea că, dacă ar putea măcar amâna momentul acceptării aranjamentului pentru căsătorie, acesta s-ar putea împotmoli în cele din urmă de la sine. Din poziția ei lașă, să împingă lucrurile pe mai târziu, să le amâne, însemna totul pentru ea.

Așa că Osborne plecă, un bărbat nemulțumit și oarecum jignit. Bineînțeles că nu luă prea în serios refuzul, ci numai îi învinui pe George și pe Elizabeth că nu pregătiseră suficient terenul. Știa că lucrurile vor ieși cum trebuie până la urmă. Dar undeva, în adâncul sufletului său, era conștient că în această fată subțire și sfioasă exista un sâmbure de fermitate care trebuia depășit cu tact înainte de a fixa ziua căsătoriei. Pentru moment trebuia să se mulțumească cu fanteziile lui bolnăvicioase.

Urmă o altă săptămână teribilă pentru Morwenna. Elizabeth primi o scrisoare de la mama ei în care aceasta spunea cât de încântată era de veste. Cei doi Chynoweth mai în vârstă, puși la curent cu situația la sfârșitul zilei – așa cum se proceda cu majoritatea lucrurilor în cazul lor –, fură de acord cu partida și îi prezentară și ei felicitări pentru aranjament. Singurul grăunte de alinare fu că mama ei scria

că nu primise obișnuita scrisoare de la fiica ei în acea săptămână și că o aștepta.

Hotărârea de a o lăsa să se întoarcă la Trenwith cu domnul și doamna Jonathan Chynoweth și cu Geoffrey Charles fu luată într-o seară, târziu. Elizabeth îi spuse lui George:

– De ce să n-o lăsăm să plece? Poate că de la Crăciun s-a simțit prea ținută din scurt aici. Cu siguranță câteva săptămâni nu-i pot afecta viitoarea căsătorie. La urma urmelor, Osborne e văduv numai de la începutul lui decembrie.

Iar George fusese de acord. Nu voia s-o împingă pe fată către vreun gest ultim de disperare; poate că absența lui William Osborne îi va înmuia sufletul. Dar în realitate el se gândea mai mult la sufletul lui Osborne decât la cel al fetei. Își dădea seama că momeala de 3 000 de lire nu devenise mai puțin importantă pentru că încă nu fusese înghițită; dar văzuse și că privirea domnului Whitworth o urmărea pe fată oriunde s-ar fi dus aceasta. În ceea ce îl privea pe George personal, acesta era devotat mai mult ca oricând acestei partide, pentru că presa scrisese despre prezența unchiului lui Ossie, Conan Godolphin, la Curte. Probabil că nici una dintre părți nu voia să răcească relațiile sau să-i permită celeilalte să le răcească.

Din nou la Trewith, departe de prezențele de-acum apăsătoare ale lui George și Elizabeth, Morwenna simțea că parcă ar fi început o nouă viață – sau cel puțin și-ar fi reluat-o pe cea veche. Liberă să respire, liberă să gândească din nou fără să fie preocupată de pretendentul ei, liberă să călărească, să se plimbe, să citească și să vorbească; pentru moment era posibil să alunge amenințarea unei căsătorii lipsite de iubire și chiar să alunge amenințarea luării unei decizii. Îi scrise de aici o scrisoare lungă mamei ei în care îi explică totul – sau aproape totul – și o rugă să poată veni acasă o săptămână înainte să fie luată hotărârea finală.

Avu grijă să nu depășească granițele domeniului Trenwith, evitând orice contact cu un tânăr pe care știa că nu ar fi trebuit să-l mai vadă niciodată. Orice hotărâre în privința lui Osborne Whitworth trebuia luată fără să fie influențată în nici un fel de o prietenie întâmplătoare care se înfiripase aici în toamna anului trecut –, pentru că știa că orice s-ar întâmpla, aceasta nu avea nici un viitor pentru ea. Bineînțeles că Geoffrey Charles, de cum se întorsese, ceruse cu insistență să meargă să-l caute pe Drake; inventă o scuză după alta ca să-l amâne, iar a treia zi soarta îi veni în ajutor, pentru că băiatul căzu de pe poneiul său și își tăie rău glezna de o piatră.

După aceea, o perioadă se plimbă și călări singură. Continuă să-și facă treburile obișnuite, să-l învețe pe Geoffrey Charles, să stea cu el să-i citească, s-o viziteze pe mătușa Agatha – ceva mai des după întâlnirea cu Ross –, să-i vadă pe unchiul și mătușa ei, să rămână singură după ce aceștia plecau la culcare și să se întrebe ce-ar trebui să facă cu viața ei și temându-se de o bătaie ușoară în geam și de un fluierat în surdină din întuneric.

Apăru duminică cam pe la ora obișnuită. Îl văzu mai întâi venind pe aleea din față – în plină lumină a zilei – fără nici o intenție de a se ascunde, mergând în hainele lui de duminică, în pantalonii din postav închiși la culoare, haina verde de catifea și legătoarea de gât roz cu dungi. Înalt, ponosit și sprinten venea îndreptându-se direct către ușa din față ca și când ar fi fost invitat.

Îl întâmpină la ușă, cu inima bătându-i puternic și cu gura uscată. Era îngrijorată că o să tragă de clopoțelul de la intrare și că o să apară un servitor, fiind mult mai preocupată acum decât fusese oricând ca această vizită să rămână secretă. În majoritatea după-amiezilor acelea întunecate de noiembrie și decembrie venise la intrarea laterală la invitația lui Geoffrey Charles; era un om de rând, dar respectabil; dacă Geoffrey Charles se hotărâse să-l invite acolo, nu exista cu adevărat nici un motiv pentru care să nu dea curs invitației; relația lui de rudenie cu Demelza Poldark îl făcea totodată mai mult sau mai puțin *persona grata*. Orice învinuire făcută asupra ei, a Morwennei, în privința acestei prietenii ar fi putut fi pusă ușor pe seama lipsei ei de experiență.

Acum nu mai era așa. Cererea în căsătorie din partea lui Osborne Whitworth o smulsese din visurile adolescentine cu ochii deschiși, scuza ei pentru nesăbuință. În trei luni se maturizase.

– Drake, spuse ea și își drese glasul. Nu te așteptam în seara asta.

El îi privi fața nerăbdător, atent, cu propriul chip aprins de plăcere, dar curios, scrutător, dorind să-și reîmprospăteze amintirea ei, luând numai pe jumătate în serios expresia ei rece.

– Domnișoară Morwenna...

– Ai venit să-l vezi pe Geoffrey Charles? întrebă ea. Din nefericire s-a tăiat rău la gleznă. Nu cred...

– Știu, spuse el. Mi-au spus. De asta am venit.

Ea știa că ar fi trebuit să-i închidă ușa în față, dar nu avea curajul s-o facă fără câteva cuvinte de scuză. Atunci, un zgomot din direcția grajdurilor o făcu să-și dea seama cât de ușor puteau fi văzuți aici

și se retrase, îl lăsă să intre, închise ușa mare și se rezemă cu spatele de ea.

– Domnișoară Morwenna, e grozav să vă văd. Băiatul e la pat? Pot să urc?

– Nu cred...

El se opri.

– Ce nu credeți?

Ea se bâlbâi, fără să-l privească.

– Sigur că ar vrea să te vadă, dar știu că mama lui nu ar fi de acord... De când am plecat...

Fața lui devenise tristă. O cerceta încă cu atenție.

– Dar încă nu s-a întors.

– Nu... nu... Mergi sus!

Îl urmă în sus pe scări, de-a lungul coridorului întunecos către camera cu bovindou. Când văzu cine intrase în camera lui, Geoffrey Charles scoase un strigăt de încântare și îl îmbrățișă cu entuziasm pe Drake. Își petrecură așa o jumătate de oră, vorbind, sporovăind, râzând și uitând de ceea ce nu se putea uita și ignorând ceea ce nu putea fi ignorat. În tovărășia lor, Morwenna se strădui să pară calmă, dar detașarea ei controlată nu dură mult. În curând începu și ea să râdă și să vorbească cu cei doi. Libertatea și ușurarea îi dădeau energie.

Geoffrey Charles îi arătă lui Drake noile lui desene, iar Drake le povesti cum începuseră să curețe terenul la Wheal Maiden pentru a înălța o nouă casă de rugăciune.

– Știi, înainte de coșul de pe deal, înainte de a coborî direct spre Nampara.

Cea mai mare parte din timp păru să-i vorbească lui Geoffrey Charles, dar în realitate ochii lui rătăciră pe fața Morwennei, tot căutând. Iar cea mai mare parte din timp ea evită să se uite la el; dar numai din când în când își ridica privirea, și atunci se pierdeau unul în ochii celuilalt. Și se tot priveau unul pe altul.

Era bine să vorbească despre trecut, dar când Geoffrey Charles începu să facă planuri pentru vara următoare, în conversația lor se strecurară umbre de îndoială. Drake trebuia să-i arate unde trăiau broaștele la Marasanvose, ca să poată aduce câteva cu el pe care să le țină la grajduri. Drake trebuia să-i ducă din nou la grotele Abbey. Drake trebuia să le arate casa lui și planurile pentru noua bibliotecă de la Nampara. Iar el, Geoffrey Charles o să-i arate lui Drake unde cuibăreau stăncuțele pe marginea falezei stâncoase, și stâncile

pe care creștea brădișorul pe care îl adunau copiii din sat și unde doi căzuseră și muriseră.

În cele din urmă Drake se ridică să plece. Rana lui Geoffrey Charles fusese legată bine de doctorul Choake, și de aceea nu trebuia să părăsească odaia pentru încă o săptămână, așa încât nu-și puteau face planuri să se întâlnească pe afară, dar Drake promise că o să vină din nou duminica următoare la aceeași oră. Dacă domnul și doamna Warleggan se întorceau înainte, atunci urma să-i trimită vorbă să nu mai vină. Geoffrey Charles îl mai reținu încă zece minute și îl tot strigă de câteva ori și după ce părăsise încăperea.

– Te conduc, îi spuse Morwenna.

Coborâră împreună în tăcere. Astăzi vântul purtase din nou câțiva fulgi de zăpadă, iar cerul era la fel de cenușiu ca și gândurile lor. Pentru că, atunci când ieșiseră din cameră, se topise orice urmă de râs. Când ajunseră în hol, Drake spuse:

– Poți să-mi acorzi și mie un minut?

Ea aprobă din cap și o luă înainte prin salonul mare către mica încăpere de odihnă de dincolo de el. Era mica încăpere ponosită unde se întâlniseră toată iarna, iar de când venise ea în această casă devenise aproape un salonaș al lor personal. Era o încăpere către care George încă nu-și îndreptase atenția pentru a o renova. Draperiile prăfuite erau dintr-o catifea albastră grea și se trăgeau pe niște inele care ruginiseră în aerul sărat. Vechiul covor turcesc era rărit lângă ușă și în fața șemineului. Mobila era desperecheată, adusă de prin alte încăperi, o masă sau un scaun fiind aduse aici când erau înlocuite în altă parte. Cu toate acestea era confortabilă; ardea un foc strălucitor; pe masă se afla un ziar deschis alături de călimara cu cerneală și o pană; o pereche de ciorapi de-ai lui Geoffrey Charles atârnau pe spătarul unui fotoliu așteptând să fie cârpiți; pe polița șemineului se găseau mici picturi cu tatăl și mama Morwennei.

El spuse:

– Nu vrei ca eu să mai vin pe aici?

Stătea cu spatele la ușă ca și când ar fi păzit-o. Ea traversă încăperea și se ghemui lângă foc.

– Ar fi mai bine pentru amândoi, spuse ea.

– De ce? Ce s-a întâmplat? Ce te-a făcut să te schimbi, Morwenna?

Ea ațâță focul cu un vătrai din fier prea mare pentru grilajul de protecție.

– Nu m-am schimbat deloc. Doar că este mai bine să nu ne mai întâlnim.

– Și... și Geoffrey Charles? N-o să-l mai văd nici pe el?

– O să-i... explic că e mai bine așa. Cred că în curând va pleca la școală, și atunci îi va fi ușor să uite.

– Pentru mine n-o să fie ușor să uit.

– Nu. Ea clătină din cap, încă ghemuită și cu spatele curbat ca un arc, și la fel de încordat. N-o să-ți fie ușor.

– Dar ție cum o să-ți fie? Cum o să-ți fie, Morwenna? Ce spui de asta?

– Oh, spuse ea. Mie o să-mi fie ușor. O să plec și eu.

El veni încet spre ea și rămase lângă polița șemineului, stânjenit, stângaci, cu fața lui de băiat lipsit de griji și independent brăzdată de niște cute nou-apărute.

– Nu-i adevărat. Spune-mi că nu-i adevărat.

Ea se ridică și se îndepărtă. Și odinioară mai stătuseră prea aproape de un foc.

– Ba bineînțeles că e adevărat. Această... relație întâmplătoare n-ar fi trebuit să înceapă. Mi-e teamă că i-am permis lui Geoffrey Charles să-mi scape din mână.

– Poate că și mie mi-ai permis... să-ți scap din mână?

– Da, spuse ea încet. Da, așa am făcut. N-a fost deloc cuviincios. Te rog să mă ierți că am lăsat să se întâmple acest lucru, iar acum pleacă.

Se lăsă o tăcere lungă între ei. Ea își spuse, dacă nu pleacă, dacă nu pleacă repede...

El spuse:

– Morwenna, o să plec dacă te uiți în ochii mei când mi-o spui.

Venise din nou în spatele ei.

Ea privi afară, înspre curtea casei. Iarba era tunsă acum, cu marginile drepte, vechea pompă fusese luată, iar în locul ei fusese pusă o statuie modernă din marmură, dar nu vedea nimic din toate acestea. Miopiei ei i se adăugase acum și un alt impediment.

– Toate lunile astea, spuse Drake. Toate lunile astea nu m-am gândit la altceva. Ai fost tot timpul cu mine, când munceam, când mâncam, când mă rugam, când dormeam. Tu ești totul pentru mine pe lumea asta. Zi și noapte. Soare și lună. Fără tine nu e nimic, nimic.

– Cred că ar trebui să pleci, spuse ea.

– Atunci, uită-te la mine! Uită-te la mine și spune-mi să plec!

– Ți-am spus.

– Dar nu te-ai uitat la mine, ca să pot vedea adevărul din ochii tăi.

– Adevărul... Oh, ce înseamnă asta? Îți spun doar că ar trebui să pleci.

– Dar nu pot crede ce-mi spui până când nu știu ce este în sufletul tău.

Ea aproape că se înăbuși.

– În suflet, Drake? Crezi că asta are vreo legătură cu *sufletul?* Nu așa merg lucrurile pe lumea asta. Dar pentru că existăm pe lumea asta – și îi *aparținem* – trebuie să ne ținem de regulile și legile ei. Dacă încă nu ai aflat, trebuie să înveți.

– Nu asta așteptam să aflu.

– E tot ce-ți pot spune.

– Nu... Nu e tot Morwenna. Doar... uită-te la mine, doar atât. Dezvelește-ți sufletul și spune-mi să plec!

Ea ezită, apoi se întoarse, cu ochii înecați în lacrimi.

– Nu pleca, Drake... Cel puțin, nu încă. Oh, Drake... *te rog* să nu pleci!

Capitolul 18

Până în primăvară majoritatea familiilor de vază împărțeau porumb, dar propriile lor rezerve de-abia le depășeau necesitățile. Nu se găsea nici de vânzare, chiar și pentru oamenii care îl puteau plăti, pentru că porturile europene erau închise pentru navele care ar fi putut transporta importuri de cereale. Rata mortalității în Londra era mai mare decât în oricare an scurs de la Marea Ciumă din urmă cu 130 de ani. În Sawle și în Grambler erau mulți bolnavi de o boală digestivă ciudată care ar fi putut fi provocată de un regim alimentar alcătuit exclusiv din pâine de orz necoaptă bine și din ceai slab. Tifosul se mai răspândise puțin, dar ceva părea să-l țină în frâu, ca și când ar fi așteptat o vreme mai bună.

Fără să fie descurajați de suferință și de alte nevoi ale vremurilor, Sam și Drake Carne plus o duzină de alți oameni începuseră să curețe un loc la Wheal Maiden în puținul timp pe care îl aveau până la lăsarea serii. Ross regreta în fiecare zi că-i încurajase, dar în fiecare zi trebuia să-și recunoască admirația pe care nu și-o putea reprima pentru hotărârea lor. Se întocmise o listă și fiecare om își făcea numărul lui de ore de lucru. Uneori când trecea prin apropiere îi auzea cântând

imnuri în timp ce munceau. Uneori lucrau și femeile. Sam reușise chiar să recruteze și câțiva dintre minerii concediați de la Wheal Leisure ca să-i dea o mână de ajutor. Cu excepția unei cești ocazionale cu ceai, răsplata aveau s-o primească în Ceruri.

Într-o zi Ross se dusese s-o vadă pe Caroline, care întreținea acum șase emigranți francezi la Killewarren, iar Demelza încerca să sădească niște semințe de nalbe care să le înlocuiască pe cele care nu supraviețuiseră iernii. Sir John Trevaunance o sfătuise că era cel mai bine să le sădească la început în cutii cu pământ nisipos și să le replanteze afară mai târziu. Nu era departe de liliacul de lângă intrarea din față când văzu un bărbat coborând în josul văii pe un căluț care era mult prea mic pentru el. După ce trecu clipocind peste pârâu, acesta își scoase pălăria boțită de pe cap și o ridică spre ea. Văzu că cealaltă mână a lui – cea cu care ținea frâiele – era de fapt un cârlig din metal.

– Bună dimineața, domnișoară. Bună dimineața, doamnă. Nu era sigur care era poziția ei aici. Să fiți oare doamna Poldark?

– Da.

– Nevasta căpitanului?

Răspunsul fu un gest aprobator din cap. El zâmbi, arătându-și gura cu dinții stricați și descălecă. Se afla la un pas de ea. Era un bărbat foarte masiv, de vârstă mijlocie, cu o față de șoim în ciuda nasului turtit. Probabil că fusese cândva arătos, înainte de a fi desfigurat de o cicatrice uriașă.

– E acasă tânăru' căp'tan?

– Căpitanul Poldark, vreți să spuneți? Nu, e plecat.

– Ah... Păi, îmi pare bine să vă cunosc, doamnă! Mă cheamă Bartholomew Tregirls. Căp'tanu' v-o fi vorbit de mine.

Ea îi răspunse că da, da, Ross îi vorbise, dar în sinea ei nu-și putea aminti prea multe. Un vechi tovarăș de un anume soi care le vânduse poneiul...

Tholly o lămuri repede. Prieten apropiat al bătrânului căpitan, căp'tanu' Joshua, prieten și tovarăș al căp'tanului Ross când acesta nu era decât un puști; au petrecut de multe ori strașnic împreună: pescuit cu undița, lupte, contrabandă cu rom, alergat după fete, jocuri de noroc; toate distracții nevinovate, sigur, dar nebunești, oarecum nebunești. Îi spuse aceste lucruri dominând-o cu statura lui –, iar ea nu era scundă –, în timp ce ochii lui cenușii și reci o cântăreau într-un mod respectuos și obraznic în același timp. Probabil că auzise de originile ei și încerca să descopere din expresia

feței ei dacă Ross se însurase cu o obrăznicătură care dădea tot ce putea și era gata să se distreze și ea pe unde apuca, sau cu o arivistă ambițioasă care era atât de grijulie cu noua ei poziție încât încerca să dea uitării tot trecutul.

Demelza clătina din cap, zâmbea, spunea da și nu, și într-adevăr, și nemaipomenit; în timp ce zâmbea, îl cântărea și ea. Apoi îl invită să ia ceaiul. Lui îi făcu plăcere, chiar dacă nu pentru băutura oferită, o urmă înăuntru și stătu în salon ca un urs sub privirile piezișe ale lui Jane Gimlett care le aduse ceaiul. Dar el încă nu era prea sigur cum stăteau lucrurile, pentru că gazda lui nu se încadra în nici unul dintre tiparele la care se aștepta el.

În ceea ce o privea, Demelza îl categorisi drept un bărbat periculos – pentru că o privea ca un om al cărui respect pentru ființele umane, lege sau proprietate era condiționat doar de nevoile lui personale. Părea un pirat.

Tregirls își trase în sus nădragii verzi, ridică ceașca și farfurioara și le privi ca și când ar fi fost ciudățenii de pe altă lume și nu era sigur dacă nu trebuia să muște din ele. Apoi luă o înghițitură de ceai.

– L-am prevenit pe căp'tanu' Ross că s-ar putea să mai dau prin părțile astea, părțile astea fiind și ale mele după cum s-ar putea spune; îs născut și crescut în St. Ann; și am doi copii pe aici și m-am socotit să-i văd cumva acum că nu mă mai duc deloc pe mare. Lobb este cel mare, iar Emma, cea mică. Nu că n-ar mai fi și alții prin împrejurimi, da' nu-i cunosc.

Puse ceașca jos cu zgomot.

– Lui Ross o să-i pară atât de rău că nu v-ați întâlnit, spuse Demelza.

– Oh, mai vin și al'dată, dacă-mi dați voie. N-o să fiu departe, și e mai mult sau mai puțin permanent. Stau cu Sally focoasa.

– Cu cine?

– Știți, aia de ține cârciuma din Sawle. Nu spuneți că n-o cunoașteți pe văduva Tregothnan.

– Oh, da... am întâlnit-o cândva – poate vă amintiți de Jud Paynter?

– Jud? De ăsta da. E ăla de umblă ca un buldog jugănit...

– Păi, este acolo mai toate serile când are bani. M-aș mira să nu-l fi văzut.

– Îs acolo doar de trei zile, coniță. Jud! Tholly se lăsă pe spate și își întinse un picior. Ăsta îmi învie amintirile. Pe duhul bunicului meu

că asta face! Și Prudie! Ce vacă grasă era! Cât casa. Îl jucau pe degete pe bătrânu' căp'tan, v-o zic eu. Nici pe ea n-au mâncat-o viermii?

– Nici pe ea, spuse Demelza sorbind din ceai.

– Zău că nu știu pe unde a găsit-o Jud. S-a întors într-o bună zi cu ea călărind pe un căluț. Bătrânu' căp'tan a primit-o. Nici io n-aș fi putut face mai mult. Mare netoată!

În vocea lui se ghicea o urmă de gâlceavă mai veche.

– Nici acum nu e mai mică, spuse Demelza.

Tregirls își încovoie umerii și tuși. Spuse:

– Am oftică. Apare dintr-odată și tot dintr-odată dispare. Când se mișcă în scaunul lui, un săculeț subțire de la brâu zornăi, iar el se schimonosi și rânji. Știți ce e aici, doamnă? Oase din brațu' și din mâna mea. Le car cu mine peste tot, chiar și în pat. Am fost pe mare opt ani – doi ani prizonier la francezi – și m-am luptat ici și colo. Am omorât mai mulți decât pot ține socoteala. Și fără să capăt vreo rană, sau vreo zgârietură. Dar asta – o vedeți p-asta? Arătă spre cicatricea ridată. Făcută de un tată gelos, chiar de peste deal. Iar asta... Ridică cârligul de fier. Strivită de o pasarelă în port. Tocmai treceam pe acolo când au ridicat-o și brațul meu i-a stat în cale. Atârna când m-au tras de sub ea. Doctorul mi l-a tăiat cât ai clipi. Hârș cu fierăstrăul, taie osul, apoi butoiul cu smoală. Nici n-a fost timp să mă îmbăt cum trebuia. Mă trec sudorile și acu' în unele nopți.

– Și pe mine mă trec sudorile, spuse Demelza politicoasă.

Tregirls își azvârli capul pe spate și râse.

– Păi, mulțumesc, coniță, pentru gândul dumneavoastră ăl bun. Și pen' ce le mai țin? Nu mă întrebați ce mă întreabă cei mai mulți oameni, pen' ce le mai țin?

– Pentru ce le mai ții?

– Ah, acu' e prea târziu să-mi puneți întrebarea asta! Da' o să vă spun, fie că vreți, fie că nu vreți. Își încovoie din nou umerii când tuși. Nu sunt un om credincios, dar nici necredincios. Spun „Doamne binecuvântează! când mă trezesc și „Amin" când mă culc, cam asta e tot. Da' cre' că e ceva în asta și mai cre' că, atunci când va suna trâmbița Judecății de Apoi, iar eu voi fi în mormânt și mă vor trage de acolo ca pe un pește neajutorat, ce o să fac dacă nu am toate oasele? Gândiți că vreau să merg sus în rai – sau chiar jos în iad – cu un cârlig în loc de mână? Nu, doamnă, nu eu; așa că port oasele după mine oriunde m-aș duce și cre' că vor fi îngropate împreună cu mine. Când se întoarce acasă căp'tanu' Ross?

– După ora cinei.

El se ridică încet în picioare, aplecându-și capul ca un om obișnuit să și-l ferească de tavanele joase. Statura lui părea să domine încăperea.

– Mulțam, doamnă. Spuneți-i tânărului căp'tan că o să mă întorc, poate mâine, poate peste o zi sau două.

– O să-i spun.

Îl urmă până la ușă, unde el clipi în lumina spălăcită a soarelui. Săculețul lui zornăi din nou.

– Au trecut mai puțin de doi ani de la întâmplare, dar oasele s-au curățat și arată ca noi. Au putit un pic la început, dar apoi a trecut. Nu v-ar plăcea să le vedeți?

– Data viitoare, spuse Demelza.

El rânji către ea, arătându-și dinții stricați.

– V-am vândut un cal bun.

– Un ponei.

– Păi, puteți să-i spuneți cum vreți, da' căp'tanu' Poldark l-a luat al dracu' de ieftin. V-ați gândit așa într-o doară să cumpărați un pui de buldog? Cel mai bun pedigri. Strașnic pentru luptele cu tauri. Are trei luni. Sau un dihor? Aveți nevoie de unu.

– O să-l întreb pe căpitanul Poldark, spuse ea.

El încălecă pe poneiul lui neîngrijit, își puse pălăria pe cap, după care și-o scoase din nou în semn de salut pentru ea, apoi își îmboldi animalul cu un călcâi și începură să o ia încet pe vale.

Demelza îl urmări până când nu-l mai putu vedea. Apoi intră înăuntru. Jane Gimlett aduna cestile de ceai.

– Cine a fost ăsta, doamnă? întrebă ea. Dacă mi-e îngăduit să întreb.

– Un soi de stafie, răspunse Demelza. Cred că... Un soi de stafie.

Ross spuse:

– Bătut în cap. Expresie pe care o auzise înainte numai la Prudie. Ce voia?

– Să te vadă. Pe tine mai ales, așa cred. Și poate că și pe mine.

– Pe tine?

– Ei bine, da. Să vadă pe cine-a luat tânăru' căp'tan.

El râse.

– Destul de probabil. Presupun că n-a plecat cu o impresie proastă.

– Nu prea știu exact ce vrei să spui, Ross.

– Păi, faci vreodată o impresie proastă?

– Azi-dimineață am simțit un pic asta.

– Ți-a plăcut de el?

Ea răspunse încet.

– Prietenii soțului meu sunt și ai mei.

– Nu asta te-am întrebat.

– Păi vezi? Sunt proastă.

– Ba deloc. Ești evazivă, ceea ce este cu totul altceva.

– Ross, anul trecut au apărut doi oameni din trecutul meu. Anul ăsta, dacă apare unul și din al tău...

– Să sperăm că n-o să ne facă atâtea necazuri ca Sam și Drake!... Dar este tipic pentru el că și-a găsit un culcuș la Sally cea focoasă. Când l-am văzut ultima dată și mi-a spus că voia să se întoarcă acasă, m-am întrebat... Dar să găsească o văduvă voluptuoasă care a stat prea mult singură, și încă una cu o berărie unde să se poată face de două ori de folos – asta e soluția perfectă!

– Și să crești pui de buldog și dihori și cine mai știe ce pe deasupra.

– Cred că până la urmă nu-l placi, spuse Ross, necăjind-o.

– Și nici eu nu cred că-mi place să mi se zornăie în față niște oase vechi pentru a vedea dacă mă înfior.

– Așa se poartă el.

– Cu femeile?

– Probabil. A avut multe, și asta deformează cel mai adesea percepția unui bărbat în privința femeilor, mai ales a anumitor femei, în tot cazul în privința celor excepționale. Despre ce ați vorbit după ce ați terminat cu prostiile astea?

– Despre copiii lui. Nu i-a mai văzut de nu știu câți ani.

– Eu știu. De treisprezece. Au fost crescuți la orfelinat.

– Mi-a spus că fata lui lucra pentru un doctor.

– O ajută pe bucătăreasa lui Choake. Seamănă cu el, înaltă, îndrăzneață și frumușică. Se zvonește că și ea schimbă un bărbat după altul, dar bănuiesc că într-un fel continuă s-o facă cu prudență, pentru că Polly Choake n-ar fi ținut-o în casă dacă ar fi făcut-o prea în văzul lumii. Băiatul seamănă cu mama lui, mic și liniștit, e însurat, cu o ciurdă de copii; lucrează la un șteamp de cositor în Sawle Combe. Când a părăsit orfelinatul, l-a ajutat pe Jose, fermierul; dar când avea șaptesprezece ani a fost condamnat la o lună de muncă grea și trimis la Bodmin pentru ca furase mere din livada domnului Trencrom împreună cu un alt flăcău. Dar efortul depus la acționarea roții l-a dărâmat, așa că nu e bun de muncă grea...

– L-a dărâmat?

– Da. Știi că atunci când lucrezi la roată și trebuie să faci cincizeci de pași pe minut, trei ore pe zi, care e norma obișnuită, necesită efort. Nu e un lucru neobișnuit ce s-a întâmplat. Dar de atunci, Lobb Tregirls a arătat întotdeauna ca un om supărat pe viață și nu mi-l pot închipui primindu-l bine pe tatăl său după atâția ani în care acestuia nu i-a păsat de el.

În ploaia de seară se auzi dinspre pârâu strigătul ascuțit al unei bufnițe. Ross spuse:

– Tregirls ți-a spus că a fost prizonier la francezi? Mă întreb dacă vorbește limba.

– M-a pus la încercare doar pe mine – ceea ce mi-a fost oarecum de ajuns, Ross. Dar de ce mă întrebi?

– Pentru acțiunea aia.

– Ah... ce s-a hotărât?

– De unde știi că s-a hotărât ceva?

– Pentru că ai stat destul de mult acolo. Și după fața ta când te-ai întors acasă.

El râse scurt.

– Mai mult după a doua decât după prima, așa presupun. Să discuți e ușor și în ultimele luni s-a discutat mult.

– Dar acum discuțiile astea au căpătat vreo însemnătate?

– Așa s-ar părea. Guvernul a fost de acord să finanțeze expediția și să-i asigure transportul și o forță de susținere din vase de război britanice. După ce vor debarca, francezii vor fi sub comanda Contelui Joseph de Puisaye, așa cum ne așteptam. Încă nu știm exact când va fi, dar va avea loc când vremea va fi bună și sunt șanse foarte mari ca marea să fie calmă.

– Dar pentru ce mă întrebi de Tregirls?

– Păi, când corpul expediționar va debarca, dacă o va face cu succes, vor fi puțini englezi pe acolo.

– Cred – sper că n-o să te implici și tu în asta.

El își slăbi legătoarea de gât, trăgând de ea cu un deget.

– Iubito, cu toată sinceritatea îți spun că nu mă gândisem s-o fac. Nu eu, personal. Bineînțeles că nu de la început...

– Ai o soție și doi copii.

– Da, oh, da. Nu sunt inconștient. Dar repet – nu merge nici un soldat englez și nici nu se intenționează să se trimită vreunul. Vor debarca cinci sau șase mii de francezi, sprijiniți de vase de război, și ceva marinari care să-i ajute în primele faze. Apoi vor fi duse pe mal mari cantități de muniție care să-i aprovizioneze pe regaliștii

care se vor grupa ca să se alăture celor debarcați. *Dacă* debarcarea reușește, atunci s-ar putea să fie de ajutor câțiva englezi care să asigure aprovizionarea, organizând pe țărm un centru de aprovizionare sau care să păstreze legătura cu Anglia. Dar probabil că nu asta mi-a influențat opțiunea. Quimper, acolo unde este închis Dwight, se află cam la șaizeci și cinci de kilometri de locul unde probabil va avea loc debarcarea. Când armata regalistă va cuceri Quimper, Dwight va fi eliberat. Probabil că îi va fi de folos – probabil că mai mult decât de folos – dacă unii de ai lui vor fi la fața locului în acel moment.

Demelza apropie un sul de hârtie de foc și începu să aprindă lumânările cu el. Îl auzi pe Jeremy plângând în bucătărie, dar pentru prima dată acest lucru n-o făcu să se grăbească acolo.

– Și dacă debarcarea nu reușește?

– Dacă nu reușește, nu pare probabil să eșueze înainte de a se ajunge la Quimper. Crede-mă, este vital ca închisoarea să fie deschisă.

– Dar nu crezi că, chiar și în cazul în care vor fi lăsați singuri, prizonierii o să fie... care e cuvântul?

– Repatriați. Da, s-ar putea. Cei care vor rămâne în viață.

Lumina se înteți încet. Demelza se duse să tragă draperiile, iar el o ajută. Anul ăsta nici chiar păsărilor nu prea le ardea să înceapă să cânte. În lumina umedă și răcoroasă a nopții, luminile de la hala motorului din partea de sus a văii păreau îndepărtate și ireale. Ea trase ultima draperie.

Ross spuse:

– L-ai prevenit pe Drake în privința prieteniei cu domnișoara Chynoweth?

– Nu. Nu se întâmplă prea des ca argumentele să pună capăt unor povești de iubire, Ross.

– Știu. Dar cred că George și Elizabeth trebuie să se întoarcă săptămâna asta. Sunt îngrijorat ca nu cumva cearta dintre familiile noastre să nu se reaprindă.

– O să-l întreb pe Sam, spuse ea. O să-l întreb săptămâna asta dacă se mai văd.

Betsy Maria Martin intră să aprindă lumânările, dar când văzu că acestea erau aprinse, se pregăti să se retragă.

– Ce e cu domnișorul Jeremy? întrebă Demelza.

– Dacă nu vi-i cu supărare, doamnă, nu vrea să-și mănânce laptele cu pâine, și doamna Gimlett încearcă din răsputeri să-l convingă, iar el nu se lasă convins și bălăcește cu lingura în cană și stropește

cu lapte peste tot prin bucătărie, așa că doamna Gimlett i-a dat o palmă, iar lui nu i-a plăcut.

– Nu, cred că nu, spuse Demelza. Mulțumesc, Betsy.

Fetița plecă.

Demelza spuse:

– Ce ai vrut să spui, Ross, cu cei care au rămas în viață?

– Poftim? Oh, în închisoare... Păi, așa cum ți-am spus.

– Poate că nu mi-ai spus chiar tot.

– Am auzit de două ori mai multe lucruri, dar nu v-am mai tulburat cu amănunte – mai ales pe Caroline.

– Păi, spune-mi acum.

El o privi intens.

– Mi-a povestit un olandez – a fost eliberat în februarie, cred pentru că Franța și Olanda nu mai sunt în război. A stat șase luni la Quimper și a văzut mulți englezi închiși acolo. Un marinar a fost împușcat pentru că a încercat să se uite printr-o gaură din poarta închisorii, iar cadavrul a fost lăsat acolo două zile. Prizonierii trăiesc numai cu pâine neagră și apă, și deși este multă apă în puțul închisorii nu li se dă voie să meargă acolo decât de două ori pe zi și multă vreme nu au avut vase în care să o țină. Mulți au mers pe jos aproape dezbrăcați din locul unde debarcaseră după ce au fost deposedați de lucruri și bătuți. Orice purtare mai rea este pedepsită cu moartea și orice dezordine în lagăr are drept consecință treizeci de ore fără hrană și apă. Nu există medicamente și bineînțeles că nici pături. Ofițerii sunt tratați mai rău decât celelalte grade pentru că ei reprezintă clasa conducătoare în Anglia. O franțuzoaică, deși era însărcinată, a încercat să le dea un castron cu supă câtorva prizonieri și a fost împunsă cu baioneta în burtă de un gardian. După aceea gardianul a fost felicitat de comandantul său pentru acest gest. E o poveste lungă și pe lângă asta mai sunt destul de multe. Tifos, gripă, scorbut și alte boli de nestăpânit. Dwight e ocupat, dacă încă supraviețuiește.

Demelza îngenunche lângă Ross pe canapeaua verde de catifea și își dădu părul pe spate ca să-l privească.

– Până în februarie a supraviețuit.

– Da. Până în februarie a supraviețuit.

Vântul care se întețea sufla acum ploaia în ferestre. Apa gâlgâia pe unul dintre burlanele noi.

Ea spuse:

– Eu nu înțeleg, Ross. Ce îi apucă pe oameni? Sunt francezii mai sălbatici ca alții?

– Nu. Deși au în spate războaie civile și animozități pe care noi am fost destul de norocoși să le evităm.

– Da, bine... dar dacă te uiți la oamenii din jurul tău. Și bineînțeles că aici intră și femeile. Dacă te uiți la cei din jur, cei mai mulți nu sunt, nu par, răi. Oamenii de pe aici trăiesc greu, muncesc din greu, sunt... *aspri*. Numai câțiva norocoși au timpul și tihna să se bucure de viață. Dar toți ceilalți, toți, nu par răi. Eu nu am fost crescută în puf, dar nu am văzut atâta rău. De-abia...

– De pildă să fii bătută în fiecare seară cu cureaua de tatăl tău beat.

– Da, bine. Se opri, întreruptă din discursul ei. Dar băutura era de vină...

– Sau să-i vezi pe băieți legându-i coada lui Garrick de coada unei pisici doar ca să se distreze.

– Da. Dar aia e... erau tineri, meritau o bătaie. Dar încă nu știu de unde vine răul care îi face pe oameni să se poarte cu ceilalți ca animalele, așa cum spui tu. Și care nici măcar nu sunt străini! Nu o să înțeleg asta *niciodată*, Ross!

El puse mâna pe gâtul ei și își mișcă degetele pe acolo pe unde șuvițele de păr negru se ondulau.

– Poate că asta se datorează faptului că ai atât de puțină răutate în tine.

– Nu, nu. Nu cred asta. Am vrut să spun cu totul altceva. Nu cred că oamenii obișnuiți au această *răutate* în ei. Poate că e ca o boală care este purtată de aer, ca holera, precum ciuma; este purtată prin aer și molipsește oamenii – sau un oraș – sau o națiune – și toți cei de acolo, sau aproape toți, îi cad victime.

El o sărută.

– Este o explicație la fel de bună ca oricare alta pe care o cunosc.

Ea își retrase fața cu câțiva centimetri ca să vadă expresia feței lui.

– Nu te distra pe seama mea, Ross!

– Nu mă distrez în felul în care bănuiești tu. Și nici în vreun mod superior, crede-mă! Zilele astea m-am luptat adesea să nu mă simt *inferior* față de tine, și anume în privința părerilor despre ființele omenești.

– Nu cred că am vreo părere, cel puțin vreuna de care să nu fiu mândră. Dar probabil că eu am simțurile mai ascuțite ca tine. La fel ca Garrick, pot mirosi un prieten.

– Sau un dușman?

– Uneori.

– Și Tholly Tregirls?

– Oh, nu e dușman. Se încruntă. Poate un prieten periculos.

– Periculos în ce mod? Unul care mă poate atrage înapoi către vechile mele năravuri?

– Dacă te-ai întoarce la vechile tale năravuri, așa cum le spui, tu ai fi conducătorul, nu cel condus. Nu, am vrut să spun... Loialitățile tale sunt atât de puternice – poate prea puternice. Odată ce un om e prietenul tău – e aproape deasupra oricărei critici.

– Poate că asta e o formă de egoism.

– Nu cred că știu ce înseamnă asta...

– Egoismul înseamnă că te gândești prea mult la tine și drept urmare la părerile tale. Fie că este vorba de politică, de religie sau vin, sau doar de un prieten, pentru egoist nu există nici o îndoială.

Ea își întinse picioarele și se așeză lângă el.

– Mă zăpăcești, Ross. Voiam doar să spun că prieteniile ți-au provocat necazuri în trecut, iar Tholly Tregirls ar putea deveni periculos dacă intră în bucluc pe aici, iar tu ai fi implicat.

– Ca Jim Carter, eh? Și ca Mark Daniell? Și acum Dwight Enys?

Ea aprobă din cap.

– Doar că ei toți meritau mai mult, cred eu, decât merită Tholly Tregirls.

– Ai un jabou roz frumos la bluză. E nou?

– Bluza e nouă. A fost făcută de doamna Trelask.

– Frumos. Frumos... Oricum e bine să stau de vorbă cu tine despre prietenie! Cât despre Tholly, ei bine, hai să vedem ce ne rezervă viitorul înainte de a ne face griji în privința lui.

– Oh, nu în privința lui îmi fac griji.

– Ce urmează să fac – și Dwight – asta te roade?

– Da.

– Ai vrea să renunț?

Ea răspunse:

– Lumânările astea ard toate strâmb. În încăperea asta încă e curent.

– Avem nevoie de draperii în fața ușii.

Se lăsă tăcerea. Ea spuse:

– Ai primit două relatări de la Quimper? Cum a fost a doua?

– Am primit-o abia săptămâna trecută. Un tânăr cadet de pe fregata *Castor* i-a scris mamei lui din St. Austell o scrisoare. A ajuns

de curând la ea și este datată cu o lună mai târziu decât cea primită de Caroline de la Dwight.

– Și veștile sunt proaste?

– El spune că este singurul cadet rămas în viață dintre cei patru capturați, că este aproape un schelet și că și-a pierdut tot părul din pricina bolii. Spune – nu-mi amintesc exact cuvintele, dar nu pot uita pentru nimic în lume sensul lor – că te doare sufletul să-i vezi pe oamenii noștri fără bani, fără haine, doborâți de boli și slăbiți în ultimul hal, luptându-se pentru cadavrul unui câine mort pe care îl găsesc câteodată și îl devorează cu o poftă nebună. Capul și organele unui astfel de câine, spune el, se vând oricând cu treizeci de livre printre compatrioții lui înfometați.

Demelza se ridică în picioare.

– Cred că s-a trezit Clowance, spuse ea. Mi se pare că o aud.

Ross rămase nemișcat, în timp ce ea înconjura canapeaua. Se opri și își puse bărbia pe capul lui.

– Când urmează să aibă loc debarcarea?

– Credem că undeva prin iunie.

– Roagă-te să aibă succes!

Capitolul 19

George nu era un om lipsit de răbdare și nici predispus la manifestări de furie dacă lucrurile nu mergeau întocmai cum își dorea el; și se întorsese la Trenwith într-o stare de spirit destul de bună. Balul de Anul Nou fusese un fiasco și probabil că unii râdeau pe ascuns de asta, iar problema minoră a căsătoriei Chynoweth-Whitworth era în suspensie din pricina încăpățânării copilărești a fetei; iar tatăl său suferea – și în consecință suferea și el – de pe urma unei alte umilințe la care îl supusese familia Boscawen. Dar existau și multe alte lucruri care îl satisfăceau. Cel mai important dintre ele, și anume tratamentul nemaipomenit al doctorului Behenna – sau continuarea celui nu chiar nemaipomenit al doctorului Pryce – își făcuse efectul, și Valentine începuse să se refacă bine. Doctorul Behenna era absolut sigur că, dacă vor exista unele diformități, vor fi atât de ușoare, încât nici nu se vor observa.

Iar Osborne și mama lui acceptaseră invitația de a petrece o săptămână la Trenwith la începutul lui iulie, și George simțea că, după o săptămână în compania acestuia, Morwenna nu va mai fi capabilă să reziste presiunii blânde, dar ferme venite din toate părțile. Iar afacerile familiei Warleggan, stimulate de economia de război, prosperau așa cum nu o mai făcuseră niciodată. Și el își făcuse un nou prieten important la dineul de la familia Pendarve din săptămâna anterioară. Iar casa lui de la țară, când revenise acolo, arăta mai distinsă ca niciodată. Iar vinerea viitoare urma să-și ocupe locul de magistrat pentru prima oară.

Este destul de adevărat că voiajul până aici fusese foarte obositor. Ploaia, care era ceva foarte obișnuit în Cornwall primăvara (și vara, și toamna, și iarna), căzuse toată ziua fără întrerupere, și îndată ce ieșiseră de pe drum înaintarea devenise atât de dificilă, încât îi propusese de două ori lui Elizabeth să ia caii și să continue drumul călare. Dar Elizabeth, deși sătulă de huruitul și zdruncinatul trăsurii, refuzase să-l lase pe Valentine doar în grija lui Polly Odgers; și astfel, în cele din urmă, ajunseseră.

Până atunci se întunecase și deodată, așa cum se tot întâmpla primăvara în Cornwall (și vara, și toamna, și iarna) vremea se îmblânzise brusc și când ajunseseră acasă, norii se împrăștiaseră și răsărise o lună plină încântătoare. Vântul se domolise, se auzea țipătul unei bufnițe, helești ornamental strălucea, iar acoperișurile ascuțite ale casei aruncau umbre misterioase peste alee, peluză și tufișuri. Iar la ferestre licăreau lumânări în semn de bun venit.

După aceea Elizabeth se retrăsese să se culce, iar el cinase cu bătrânii Chynoweth, care nu erau atât de obosiți ca de obicei, apoi se întâlnise cu Tom Harry și alți doi servitori cu responsabilități și i se relatase ce se întâmplase peste iarnă, iar înainte de zece se dusese și el la culcare și dormise fără vise până la șase dimineața.

Când se trezi se simțea proaspăt, viguros și nemaipomenit de odihnit. Elizabeth încă dormea, cu brațele aruncate într-un abandon grațios peste cuvertura de pat din mătase de culoare deschisă, așa că se gândi să se furișeze afară fără să o trezească și să pună să i se pregătească calul pentru o plimbare matinală pe moșie. Mai rămase în pat câteva minute, contemplând alene cerul albastru care se vedea printre perdelele trase într-o parte, apoi se strecură afară din pat și își îmbrăcă halatul verde cu găitane. Se strecură în camera de toaletă, se folosi de *chaise-percée*-ul pe care îl instalase, apoi sună după valetul său. Era o dimineață cu adevărat minunată, chiar dacă era posibil

să plouă din nou până la sfârșitul zilei. După frigul îmbâcsit din Truro, acum era perfect pentru o plimbare la galop prin aerul curat și limpede...

Un sunet îi ajunse la urechi. Era un sunet care îi displăcea în mod deosebit, și pe care nu se așteptase să-l mai audă din nou pe proprietatea lui. Era enervant mai ales după tot ce se făcuse anul trecut și după instrucțiunile pe care le lăsase. Astfel încât atunci când apăru valetul lui, nu-i ceru apă de spălat, ci se răsti:

– Vreau să-l văd pe Tom Harry.

Servitorul, auzind vocea tăioasă ca un brici a stăpânului, plecă în grabă și peste vreo trei minute se auzi o bătaie în ușă, și Tom Harry intră, ștergându-se la gură cu dosul mâinii.

– Dom'le?

– Vino aici!

Harry veni lângă el.

– Da, dom'le.

– Ascultă! Ce auzi?

Harry ascultă.

– Nu aud prea...

– Taci! Ascultă! Acolo!

– Broaște? Acoloșa? Pe sufletul meu, nu-mi vine să crez! A fost...

– Lacul ăsta a fost curățat anul trecut. Pentru ce sunt din nou acolo?

– Nu știu, dom'le! E cea mai mare surpriză pentru mine, cinstit vă spui, dom'le! Le-am căutat prin martie. Știți care le sunt obiceiurile, dom'le.

– Mi-ai spus anul trecut. Se deplasează.

– Da, dom'le. Numaidecât după ce se împerechează și își lasă ouăle, pleacă să trăiască pe câmp, mai cu seamă pe lângă pârâu. Când am curățat anul trecut, era vară și am putut să curățăm doar ouăle, mormolocii și broaștele mici. Atât. Nu-i cu putință să le găsim pe toate alea bătrâne...

– Și? Ce s-a întâmplat în martie?

– Dom'le, am avut grijă. Cum s-au întors, cum am auzit una, am și prins-o. Am prins o grămadă. Le-am vânat de trei ori în martie. Da' de atunci n-au mai apărut. Io și cu Bilco ne-am dus acolo aproape în fiecare seară, ca să nu fie nici una când vă întoarceți, dom'le. Jur că n-a fost nici urmă de vreuna toată luna asta!

– Sper, spuse George, că ți-ai îndeplinit celelalte sarcini pe care ți le-am lăsat mai bine decât pe asta. Du-te cu Bilco și curăță imediat helești.

– Da, dom'le! Numaidecât, dom'le! Îmi pare atât de rău, dom'le! Chiar nu știu cum s-a ajuns aici.

Când Geoffrey Charles auzi de invazie, dădu drumul unor hohote puternice de râs și merse șchiopătând către helești ca să-i urmărească pe Tom Harry și pe Paul Bilco bălăcindu-se mohorâți prin apă în căutarea animalelor. Își luaseră și terierii cu ei, dar nici un terier nu se mai apropia de broaște după ce prinseseră una și îi dăduseră drumul repede; otrava de sub pielea lor era mai mult decât puteau suporta. După ce revenise în casă, fusese repezit cu furie de George, iar râsul lui Geoffrey Charles se mai potolise, și încercările lui de a o atrage pe Morwenna în această glumă fură întâmpinate cu o față îmbujorată care refuză să îl urmeze în acest joc.

De-a lungul zilei se tot auziră din când în când strigăte, tropăieli de picioare și pocnetul bețelor. Mătușa Agatha, trezită de câteva minute în acea dimineață, prinse cumva de veste despre această acțiune, se împletici spre o fereastră de unde putea vedea totul și de unde fu auzită blestemându-i pe bărbați și încurajându-le pe broaște. Asta îi strică cheful lui George pentru cea mai mare parte din zi, iar servitorii se fereau din calea lui de câte ori era posibil. Lui Geoffrey Charles i-ar fi plăcut să se alăture mătușii Agatha în blestemele ei, dar nu îndrăznea. Din când în când râsul gâlgâia din el ca un izvor subteran.

Glezna băiatului nu se vindeca. O parte din rana inițială prinsese coajă, dar exact deasupra ei apăruse o inflamație, iar unguentele și alifiile doctorului Choake împiedicaseră cu succes natura să-și urmeze cursul. Pacientului i se lăsase sânge, i se făcuseră clisme puternice, fusese consemnat să stea aproape numai în pat timp de două săptămâni, iar apoi, când toate acestea dăduseră greș, fusese sfătuit să facă exerciții și să umble într-un baston cât de mult putea. El acceptă cu bucurie acest sfat pentru că glezna îl durea numai când era atinsă și șchiopăta peste tot prin împrejurimi, vorbind și iar vorbind, acceptând posomorât lecțiile Morwennei și lăsându-se în general stăpânit cu greu.

George urmărea toate aceste lucruri cu o privire detașată. Faptul că Morwenna refuza ezitantă să-l accepte pe Osborne Whitworth nu-i schimbase cu nimic atitudinea față de ea. Era curtenitoare, ușor

rece – așa cum fusese întotdeauna –, dar deloc ostilă. De obicei, el își impunea punctul de vedere și nu dorea deloc să fie considerat irațional, mai ales de către Elizabeth. Astfel încât pentru moment nu mai discutară nimic. Dar, de când Morwenna se întorsese la Trenwith se mai întâmplaseră multe lucruri fără știrea lui George. În trei săptămâni avuseseră loc trei întâlniri cu Drake, care îl vizita pe Geoffrey Charles în fiecare duminică și, din pricină că acesta fusese reținut la pat, o văzuse după aceea în fiecare seară câte o jumătate de oră singură, în salonul din spate.

Fuseseră întâlniri tensionate, încărcate de emoție, ceea ce făcuse ca relația lor să se dezvolte mult mai repede. Ea nu-i spusese nimic despre vreun rival, pentru că practic rival nu era cuvântul potrivit. Cum ar fi putut fi Drake un pretendent la mâna ei? Și cum ar fi putut fi Osborne un pretendent la iubirea ei? Dar în cursul acelor întâlniri, conștientă de amenințarea iminentă la adresa întâlnirilor lor, și totuși incapabilă să reziste tentației de a-și explora propriile sentimente, își urmase instinctele sau le dăduse frâu liber mai mult decât o făcuse vreodată, sau ar fi făcut-o în mod normal dacă Drake ar fi fost un tânăr care o curta conform convenienței. Faptul că primea un tânăr și stătea cu el fără ca rudele ei mai în vârstă să știe era compromițător pentru situația și onoarea ei la care el nu ar fi putut aspira niciodată. Dar în cursul acestor întâlniri trăia niște sentimente adânc înrădăcinate în sufletul ei pe care de-abia și le putea stăpâni. Banii și situația făceau oare *îndreptățită* căsătoria cu un bărbat pe care nici măcar nu îl plăcea, dăruirea trupului ei într-un fel pe care de altfel nu-l înțelegea deloc, împărtășirea unei intimități inimaginabile, numai pentru că rudele ei mai vârstnice hotărâseră așa? Era *greșit* să te căsătorești – sau cel puțin să iubești – un muncitor viguros, onest, curat și tânăr pentru că nu avea bani și exista o diferență de poziție socială și educație? Era *greșit* să iubești, să iubești în felul ăsta, aceste întâlniri îmbătătoare, savuroase și foarte sentimentale trebuiau să înceteze pentru totdeauna?

La a doua întâlnire stătuseră amândoi pe canapeaua dărăpănată și vorbiseră nimicuri timp de aproximativ cinci minute, iar apoi el începuse să-i sărute mâna și apoi gura. Sărutările erau caste încă, dar castitatea se pierdu în emoțiile pe care acestea le stârniră. Stăteau pe canapea amândoi – lipsiți de răsuflare, amețiți, îmbătați, fericiți și triști; și pierduți.

După ce el plecase, ea își dăduse seama că orice ar fi simțit în legătură cu căsătoria cu domnul Whitworth nu era o scuză pentru

a-i permite oricui altcuiva această libertate. Nu degeaba fusese crescută într-o casă religioasă și se rugase mult cât timp fusese la Truro. O făcuse mai ales pentru a căpăta putere să reziste presiunii exercitate de familie; iar acum se întreba cu vinovăție dacă de fapt rugăciunile ei nu fuseseră pentru a fi îndrumată și sprijinită într-o hotărâre la care ajunsese fără ajutorul lui Dumnezeu. Acum avea nevoie de un alt soi de putere, puterea de a rezista ispitelor cărnii – orice ar fi putut însemna asta – puterea de a-și păstra echilibrul, puterea de a fi în stare să continue să reziste împotriva unei căsătorii pe care nu și-o dorea, fără a ceda unei mezalianțe care nu putea duce decât la dezastru.

Peste toate acestea sosise în sfârșit de la mama ei și o scrisoare lungă, chibzuită, calculată, dar care nu-i aducea nici o alinare. Bineînțeles că nu trebuia să se mărite cu cineva cu care nu dorea. Bineînțeles că nu trebuia să se mărite în grabă. Dar... și apoi urmau dar-urile. Vicarul murise aproape lefter. Prin bunăvoința unui frate, doamna Chynoweth nu rămăsese falită, dar mai avea trei fete de crescut. Nici una dintre ele nu va avea o situație. Toate fetele vor trebui să-și caute de lucru ca guvernantă sau preceptor de vreun fel. Vor fi norocoase să-și găsească un post atât de încântător de plăcut ca al ei. Iar fără bani, perspectivele lor de măritiș nu erau prea mari. Să fii toată viața guvernantă nu era un viitor pe care și l-ar fi *dorit* pentru vreuna dintre fetele ei. Dar în cazul *ei*, al Morwennei, perspectiva se schimbase cu totul. Prin generozitatea domnului Warleggan i se oferea o zestre substanțială. Odată cu ea venea și căsătoria cu un tânăr preot în ascensiune – cu aceeași credință în biserică la fel ca ea –, nici el lipsit de bani și cu speranțe de mai bine atunci când mama lui murea, și pe deasupra și de familie bună. Cu această căsătorie venea și un vicariat bun în cel mai select oraș din ținut, o poziție socială, o casă, copii, tot ce ai fi crezut că-și putea dori o tânără. S-ar putea ca împrejurările să devină de asemenea natură încât să fie posibil ca în timp să o ia pe una dintre surori acolo ca să-i îngrijească pe copiii *ei*.

Trebuia să se gândească bine înainte de a refuza toate aceste lucruri și trebuia să se roage pentru a fi îndrumată, așa cum se vor ruga toți.

Între timp, încheia doamna Chynoweth, îi scria cu aceeași poștă lui Elizabeth sfătuind-o să o trateze cu blândețe pe fiica ei și propunând un răgaz de două luni înainte de a-i cere să ia hotărârea finală.

Așa că la a treia întâlnire cu Drake avu o tentativă mai reușită de a-și păstra luciditatea. La început reuși pe deplin, astfel încât

el fu rănit și dezamăgit. Dar acest lucru nu dură mult. În sufletul ei, ceva îi spunea: „Dacă tot urmează să pierd toate astea, nu este scuzabil să mă bucur de ele cât timp mai pot?"

George se întorsese marți, iar broaștele fură îndepărtate miercuri. Tom Harry continua să-i spună neîncetat lui George și oricui altcuiva care l-ar fi ascultat că nu putea înțelege cum de erau atât de multe. George îl bodogăni și nu-i mai spuse nimic, dar se trezi în liniște în diminețile de joi, vineri și sâmbătă. Duminică broaștele erau din nou înapoi.

Atunci îl apucă o furie nemaipomenită și le-ar fi tras o mamă de bătaie lui Tom Harry și lui Paul Bilco, dacă fratele mai mare al lui Tom nu ar fi venit la el cu o scuză ieșită din comun și cu o posibilă explicație.

– Astea nu-s broaștele râioase de care am scăpat anu' trecut, dom'le. Astea-s broaște obișnuite, ca alea care trăiesc în heleșteiele din Marasanvose.

– Și? spuse George nerăbdător.

– Păi, poate că au venit aici. Brotacii și broaștele râioase sunt animale ciudate. S-au înmulțit aici pentru mai bine de juma' de secol. Sau poate... Sau poate că au fost aduse aici din răutate.

George își privi servitorul, care încerca stânjenit să nu-l privească pe George.

– Pentru ce și-ar dori cineva să facă asta?

Harry nu știa. Nu era rolul lui să furnizeze explicații. Dar George nu avu nici o dificultate în a-și da singur răspuns la întrebare. O casă de rugăciune luată pentru a fi făcută magazie și membrii ei alungați? O mină închisă și familiile ducându-și existența din ajutorul parohial? Potecile de pe domeniul lui închise și gardurile ridicate? Oricare și toate acestea ar fi putut da naștere unei dorințe copilărești de răzbunare.

– Cât de departe e Marasanvose?

– Cel mai apropiat iaz e la peste cinci kilometri.

– Ar fi putut veni de atât de departe?

– Păi, dom'le, cre' că ar fi putut, dar nu cre' că au *făcut-o*.

George privea eforturile jalnice ale servitorilor săi de a le prinde din nou în iaz.

– Vreau să stea cineva de pază, Harry, spuse el. Din seară până în zori. Pentru că tot e responsabilitatea lor, lasă-i pe Tom și pe Bilco să facă de pază.

– Da, dom'le. Să-mi fie cu iertare, dom'le, dar dacă de vină este strădania unor vagabonzi, probabil că n-o să se întoarcă înainte de marțea sau miercurea viitoare. O să lase o zi sau mai multe până data viitoare – așa cum au făcut acum.

– Lasă pe cineva de pază în fiecare noapte până când o să vină. Fratelui tău o să-i facă bine să rămână treaz mai mult decât îi este obiceiul.

– Da, dom'le. Prea bine, dom'le.

Așa că mai trecu o zi, care fu exact precum cea de miercuri. Era o zi nemaipomenit de însorită și proaspătă de primăvară, dar bucuria din casă nu era prea mare. Geoffrey Charles intră în bucluc pentru că părăsea tot timpul încăperea și șchiopăta în sus pe scări spre dormitorul lui. Se plânse de o ușoară durere de stomac, care o sperie pe mama lui, dar în realitate singura cauză a acestei dureri de stomac era râsul pe care și-l înăbușea. Pentru că Morwenna nu dorea să împărtășească bănuielile lui, i-ar fi plăcut la nebunie să facă acest lucru cu mătușa Agatha, dar îi pierea tot curajul când se gândea că trebuie să strige în urechea ei, iar Lucy Pipe era posibil să fie prin preajmă.

Faptul că George a trebuit să afle în aceeași zi de vizitele săptămânale ale lui Ross a fost o întâmplare nefericită. Elizabeth aflase de ele din prima zi în care s-a întors, dar s-a gândit că era mai prudent să nu-l informeze. De când se întorsese, George n-o văzuse pe mătușa Agatha. Dar în această duminică însorită ea se simțise tentată să se împleticească pe scări în jos în brațele lui Lucy Pipe și era singură în salonul mare atunci când George trecu pe acolo după ce fusese la heleșteu să vadă câte broaște prinseseră paznicii lui de vânătoare.

După aceea urmă o discuție sau mai degrabă un monolog care avu drept consecință o înfruntare între Elizabeth și soțul ei care se albise la față de furie.

– Știai că Ross Poldark a venit aici frecvent cât timp am fost plecați?

Ea roși.

– Am aflat de la Lucy. M-am gândit că n-o să iasă nimic bun dacă fac din asta o problemă.

– Adică dacă îmi spuneai mie?

– Da. E de domeniul trecutului. Acum nu se mai poate face absolut nimic.

– Obraznic și înfumurat... *Să vină* aici, când știe că nu este dorit – să-și *croiască drum cu forța* aici, să umble brambura pe proprietatea

mea, să cutreiere prin casă, să dispună nestingherit de ea, să dea ordine și să-mi hărțuiască servitorii, să bage de seamă ce s-a făcut pe aici, să ne fi cotrobăit fără îndoială prin birouri și să fi stat în fotoliile noastre – și să se fi folosit de casă ca și când ar fi fost a lui. Dumnezeule! Este insuportabil!

Elizabeth se aplecă deasupra copilului, prefăcându-se că îi cercetează fața adormită.

– Dragul meu...

– Da?

– Sunt de acord cu iritarea ta, o înțeleg, deși poate că nu o resimt așa de tare ca tine. Nu avea nici un drept să intre în această casă fără permisiunea ta. Dar din nefericire i-am oferit o scuză – nimic mai mult, dar a fost o scuză – lăsând-o pe mătușa Agatha singură...

– Dar erau aici servitorii! Avea propria ei servitoare.

– Dacă îmi dai voie să termin, aveam de gând să spun singură fără vreo rudă sau prieten. Bineînțeles că avea servitori, inclusiv pe Lucy Pipe, și asta ar fi trebuit să fie de ajuns, dar înțelegi, nu-i așa, că tocmai asta i-a oferit ocazia să se comporte în mod autoritar așa cum îi e obiceiul. Pe lângă asta, fără a avea vreo justificare, el consideră această casă ca pe a familiei lui pentru că a fost a bunicului lui și și-a petrecut mult timp aici când era copil. O cunoaște îndeaproape – cred că mai bine decât mine – și nu am nici o îndoială că, dacă nu i s-ar fi dat voie să intre pe ușa din față, ar fi reușit să pătrundă înăuntru prin alte mijloace. Îți amintești cum a venit odinioară peste noi.

– Vrei să spui că nici măcar acum, chiar dacă suntem aici, nu am mijloacele de a-l ține la distanță?

– Nu cred că va încerca să vină. Nu dacă e cu capul pe umeri. Nu dacă a vorbit serios anul trecut. Dar cred că dacă Agatha mai trăiește un an trebuie să facem alte planuri pentru ea. Nu trebuie să-i oferim o scuză.

George își privi și el copilul. De când începuse să se însănătoșească, Valentine luase în greutate și în somn arăta foarte frumos. Ca unul din acei îngeri pe care George îi văzuse pictați pe tavanul unei reședințe din Greenwich. Cu mâinile grăsuțe împreunate și cu buzele țuguiate pentru a sufla în trâmbița lui Gabriel. Era brunet ca tatăl lui, dar foarte alb la față, cu părul frumos și cârlionțat care îi încadra urechile, ochii și ceafa. Ca întotdeauna, această priveliște îi dădea lui George un sentiment de împlinire. Acesta îi potoli, dar nu-i putu înăbuși complet furia din acea zi. Se pronunțase împotriva

lui Ross mai vehement decât o făcuse vreodată în timpul căsniciei lor și, deși nu se putea lupta cu sentimentele lui Elizabeth, i-ar fi plăcut să se lupte cu calmul ei.

– Dacă Agatha mai trăiește un an! Nu mă îndoiesc că ești cu totul la curent cu ce pune la cale pentru august!

Copilul adormit se mișcă, iar Elizabeth trase pătura peste el.

– Mi-a spus. Presupun că este normal să-ți dorești o astfel de aniversare.

– În casa noastră. Cu servitorii noștri!

– Este casa ei, George. Înaintea mea, înaintea ta, înaintea lui Ross. Spune că va plăti...

– Oh, va plăti! Asta n-ar fi nimic. Probabil că ești conștientă că, de când am venit aici, cu multă vreme înainte de a ne căsători, a pornit o luptă personală împotriva mea. Mă urăște pe mine și familia mea și îmi poartă pică fiindcă stăpânesc ceea ce ea consideră casa familiei Poldark. Ba chiar mai mult, acum își revendică dreptul de a-și sărbători a o suta aniversare aici, folosindu-se de casă ca și când ar fi a ei și invitându-și toți prietenii împuțiți și decrepiți!

Elizabeth zâmbi.

– Dragul meu, toți prietenii ei împuțiți și decrepiți sunt morți și duși de mult. Cei pe care îi va invita vor fi probabil oameni mai în vârstă din ținut pe care îi cunoaștem și noi.

– Și Ross Poldark?

– Ross Poldark?

– Tocmai mi-a spus că are de gând să-l cheme la petrecere.

Elizabeth își netezi părțile laterale ale rochiei.

– Oh, Doamne!

– Și pe soția lui. Și pe cei doi copii.

Valentine începu să se foiască și se trezi. Zgomotul vocilor îl trezise. Chiar era timpul să fie trezit și hrănit, dar doctorul Behenna îi sfătuise să-l lase să doarmă cât putea și adăugase puțină tinctură de opiu diluată în doctoria lui pentru noapte, făcând astfel ca recomandarea lui să devină mai eficientă.

– Nu cred că o să vină, spuse Elizabeth. Îl subestimezi.

Clătină din cap.

– Nu. Nu cred că o să vină – nu și n-o va aduce pe Demelza.

– De ce nu? Asta îi va da ocazia pe care și-o dorește de a mă insulta și mai tare decât a făcut-o până acum.

Ea oftă.

– Poate că ar trebui s-o vedem ca pe o șansă de a aplana vechiul conflict.

El o privi cu atenție.

– Îți dorești acest lucru?

Era o întrebare foarte importantă pentru el.

Valentine deschise ochii, îi văzu uitându-se la el și deodată zâmbi. Iluzia inocenței angelice se topi complet. George îl luă imediat în brațe și îi întinse un deget pentru a fi apucat cu mâinile grăsuțe.

Elizabeth spuse:

– Aș fi mai fericită dacă nu i-aș mai revedea niciodată. Aș fi mai fericită dacă nu am locui atât de aproape de ei. Dar dacă Agatha își dorește, în mod sigur vor trebui invitați. Și dacă vin, în mod sigur va trebui să încercăm să ne ascundem neplăcerea și să trecem peste eveniment cum se va putea. Cearta de acum doi ani a fost în centrul discuțiilor din ținut. O reconciliere de formă măcar ar mai liniști discuțiile pe tema asta.

– Și asta îți dorești?

– Nu spun că asta îmi doresc. Dar nu-i putem refuza Agathei petrecerea aniversară. S-ar răspândi cam peste tot vorba că am refuzat-o și ne-ar face mai mult rău decât o jumătate de duzină de certuri.

În dimineața aceea mai târziu, după ce își făcuse plimbarea călare însoțit de Tankard, în timpul căreia vizitase o serie de cătune îndepărtate și împărțise mici pomeni bine chibzuite, George se întoarse și văzu patru bărbați căutând cu plasele prin helești. Un gând îi trecu prin cap. În iarna asta Ross Poldark fusese adeseori aici. Discutase de multe ori cu bătrâna Agatha sus în camera ei. Când helești fusese curățat prima dată de broaște, Agatha se plânsese că acestea erau de un soi deosebit și fuseseră aduse aici din Hampshire de tatăl ei și că era rușinos să pui să fie omorâte. În timpul discuțiilor ei apropiate cu Ross din această iarnă era foarte posibil ca ea să i se fi plâns. Nu ar fi fost posibil ca el să fie responsabil pentru această glumă practic gratuită și copilărească?

Nu prea părea să fie stilul lui; și totuși, cu cât George se gândea mai mult, cu atât mai mult lucrurile păreau să se lege. Cine altcineva ar fi putut afla de aversiunea lui? Cine altcineva, dintre oamenii din sat, ar ști sau i-ar păsa de faptul că se făcuse curățenie în helești? În mod sigur, cine altcineva ar fi avut minte să plănuiască lucrul ăsta, să aducă înapoi în helești broaștele râioase special pentru a-l întâmpina la întoarcere. Deși era o glumă ridicolă și copilărească, demonstra un nivel de gândire și ingeniozitate. Și răutate.

*

Întors la grajduri trimise după Harry Harry.

– Dom'le?

– Fii atent. Vreau ca acelor doi oameni care vor sta de pază noaptea să li se adauge și alții. Vreau cinci oameni. Și vreau să fii și tu cu ei.

– Eu, dom'le? Da, dom'le.

– Ai înțeles? Să fiți cinci. În fiecare noapte din săptămâna viitoare. De la amurg până în zori. Anulați-vă îndatoririle din timpul zilei. Vreau să fiți cu toții proaspeți și vigilenți ca să faceți de pază toată noaptea.

– Da, dom'le.

– Și Harry! Dacă prindeți pe cineva și opune cât de puțină rezistență nu-l tratați cu blândețe. Adu-ți aminte că mi-a încălcat proprietatea, a braconat și s-a opus arestării. Un cap spart și câteva oase rupte n-ar fi deloc ceva ieșit din comun.

– Nu, dom'le. Bizuiți-vă pe mine, dom'le.

– Dar... încercați să nu treziți toată casa. Nu vrem să le deranjăm pe doamne.

Capitolul 20

Săptămâna trecută fusese lună, dar acum răsărise prea târziu ca să mai fie de folos în prima parte a nopții. Erau însă vreo câteva stele împrăștiate pe un cer inconsistent și o vreme cu vânt. Era suficientă lumină pentru scopul lui și poate era mai sigur decât să umble printre umbrele lungi pe care le arunca luna.

Drake se culcase devreme și se trezi cam pe la zece când fratele lui dormea dus primul somn. Era greu să te certi cu Sam, și chiar nici nu avuseseră vreo ceartă de la începutul acestei afaceri. Doar durere. Doar tristețe. Doar regrete, că chiar fratele lui Sam, care păruse să-l accepte pe Hristos cu totul, a cărui credință păruse atât de sigură, de înrădăcinată în inima și sufletul lui, lăsase convingerea să se erodeze până când ajunsese chiar în valea umbrelor.

Un timp Sam se rugase cu el și discutase cu el, explicându-i că inima lui e ca o grădină din care fusese demult tăiat copacul răului. Rămăsese însă un ciot, și din ciotul acela, deși doar vag presărat cu pământul căinței, puteau răsări, și cu siguranță răsăriseră,

lăstari puternici și păcătoși care amenințau să sufoce și să ucidă florile spiritului. Drake să aibă grijă! S-o smulgă din timp, altfel rămășițele mortale ale minții lui carnale devin nestăpânite și el va fi pe vecie pierdut Satanei și iadului.

Argumentele lui Drake în acest caz erau că nu simțea că păcătuiește prin acțiunile lui. Faptul că se întâlnea cu o tânără femeie cu o gândire religioasă diferită era poate regretabil; dar dacă lucrurile vor merge vreodată mai departe, cine știe, poate cu timpul ar putea fi convertită? Căsătoria nu era un păcat. Uniunea dintre doi oameni nu era un păcat. Dragostea nu era un păcat. Faptul că se întâlnea cu o tânără dintr-o clasă socială complet diferită și într-o situație care făcea căsătoria aproape imposibilă era chiar și mai regretabil. Dar era ceva nevinovat. (Sau aproape nevinovat.) Era gata să admită că din cauza acestei preocupări începuse să aibă o perspectivă prea carnală asupra vieții. Dar nu era pregătit să recunoască, așa cum insista Sam, că viața asta era numai pregătirea pentru cealaltă. Drake iubea viața asta; îi plăcea totul la ea: apusurile de soare, răsăriturile de lună, strălucirea aurie a grâului copt în bătaia vântului, lucirea neagră precum cerneala a aripilor unei muște albăstrii, gustul proaspăt al apei de izvor, să se așeze și să se întindă pe spate când era obosit, să se trezească dimineața cu perspectiva unei noi zile, să mănânce pâine proaspăt coaptă, să simtă marea rece învolburându-i-se în jurul picioarelor, să coacă un cartof în cenușa unui foc și să-l cojească și să-l mănânce cât încă era prea fierbinte ca să-l țină în mână, să se plimbe pe stânci, să stea la soare, să lucreze o bucată bună de lemn, să facă să sară scântei din oțel. Ar mai fi putut adăuga încă cincizeci de astfel de plăceri.

Și printre lucrurile pe care le iubea era o fată, iar asta era cea mai mare dragoste dintre toate. Erau multe lucruri regretabile în această relație, dar el nu simțea că păcătuiește. Poate că în paradis erau multe alte lucruri grozave, dar el nu și le putea închipui.

Așa că Sam și Drake căzuseră de acord că au păreri diferite. Când era acasă, Drake încă mai participa deplin la viața acelui grup; încă mai lucra voluntar la fundația pentru noua casă de rugăciune de pe deal; încă se ruga cu Sam în fiecare seară. Sam renunțase însă să mai încerce să controleze tot ce făcea Drake în alte momente; iar atunci când îl apuca să se scoale în toiul nopții și să plece din căsuță, Sam nu comenta. Nu putea gândi de rău cu adevărat despre fratele lui; și de fapt, după fața lui Drake dimineața, Sam reflecta că diavolul nu-l prinsese prea tare în gheare.

Era a treia oară când Drake lipsise de acasă. Era genul de glumă savuroasă care îl amuza. George Warleggan, cu care nu vorbise niciodată și pe care-l văzuse doar la biserică, devenise un soi de balaur. Acesta era singurul mod în care putea să încerce să taie capul balaurului.

La început Drake se gândise s-o facă numai o dată. Împrumutase două coșuri pentru pește de la bătrâna Betsy Triggs și o bucată de năvod pentru sardine de la un om din Sawle. Cu năvodul și cu ajutorul unui par și al câtorva bucăți de lemn făcuse un fel de plasă rudimentară de prins crevete. După aceea, totul era ușor. Brotăceii și broaștele râioase se împerecheau târziu anul ăsta și viermuiau în cele trei iazuri legate între ele de la Marasanvose. Prindea vreo două duzini și punea în fiecare coș câte o duzină, apoi lega deasupra o bucată de pânză de sac. După care, p-aci ți-e drumul. Era înapoi în pat în ceva mai mult de două ore.

I se păruse amuzant și spera să funcționeze. Era foarte posibil ca broaștelor râioase să nu le placă mutarea și să se întoarcă la locul lor până dimineață. Dar iazul de la Trenwith fusese casa lor de fapt, și se gândea că n-o să aibă nimic de obiectat. Sigur că știa că-și asumă un risc, și încă un risc exagerat față de amuzamentul și satisfacția pe care le aduceau gestul. Încălcarea proprietății reprezenta o infracțiune gravă, mai ales când se petrecea noaptea. Dar de acum cunoștea moșia Trenwith foarte bine, căci explorase terenurile în vizitele lui, pe drumul spre și de la conac. Deși era înalt, se mișca rapid și în liniște și era convins că e mai deștept decât orice paznic stângaci care s-ar fi întâmplat pe acolo. Riscul unor câini era mic, fiindcă lui George nu-i plăceau câinii. Nu erau decât vreo doi terieri care aparțineau familiei Harry, și se părea că sunt mai tot timpul închiși.

Miercuri se întreba dacă vizita lui fusese remarcată, dar vineri, când se întorcea la căsuță, îl aștepta un bilet de la Geoffrey Charles. Probabil că fusese adus de unul dintre servitorii din casă.

Dragă Drake,

Am fost așa de pucuros mercuri! În iaz erau broaște și unchiul George a fost din cale-afară de furios! Tu ai fost? Am râs așa de mult că am fost trimis în camera mea. Tom și Paul au avut mari probleme că nu au curățat iazul. Au stat în el toată ziua, prinzând

broaștele. Le-au prins pe toate vii. Dragă Drake, când putem să ne întâlnim și să mergem la Marasanvose?

Cu drag,

Geoffrey Charles

Cu un alt scris, cineva mâzgălise în grabă dedesubt.

Dacă tu ai fost, nu ar fi trebuit *s-o faci. M.*

Așa că o făcu din nou sâmbătă noaptea. Poate că era un pic mai riscant fiindcă în mod evident paznicii de vânătoare aveau parte de învinuiri, iar Geoffrey Charles, de distracție. De data asta, deși era mai întuneric decât marți, luna răsărise înainte să ajungă el la iazul de la Trenwith, așa că Drake procedă cu multă grijă. Nimeni nu-l văzu însă venind și plecând, așa că lăsă broaștele, cel de-al doilea dar pentru amuzamentul lui Geoffrey Charles.

Și s-ar fi putut sfârși așa, fără altă scrisoare care să-l încurajeze sau să-l prevină. Dar lucrurile s-au aflat, așa cum se întâmplă întotdeauna când într-o casă sunt angajați săteni. Polly Odgers a vorbit cu tatăl ei, Lucy Pipe a vorbit cu fratele ei. Char Nanfan a aflat povestea de la Beth Bate, al cărei soț, Saul Bate, era grădinar la conac. Toată lumea șușotea și își dădea cu presupusul. Oamenii de la țară nu credeau într-o invazie de broaște râioase de pe câmpurile învecinate. Astea erau broaște de la Marasanvose și nu săriseră pe cele patru picioare ale lor până acolo. Era o glumă. O glumă bună, și ceea ce făcea lucrurile mai interesante era că nimeni nu știa cine-i făptașul. Oamenii vorbeau și făceau haz pe seama faptului că ploua cu brotaci și broaște râioase, deși cerul era senin, și cum domnul Warleggan ar fi trebuit să deschidă una dintre morile lui unde să le transforme în carne pentru bucătăria lui. Și așa mai departe.

Prin urmare, Drake simțea că merită s-o mai facă încă o dată.

Broaștele râioase și brotacii erau foarte guralivi în noaptea aceea. Genul ăsta de vreme le plăcea: aerul proaspăt și umed, deși încă era răcoare. Drake puse cele două coșuri jos și se apucă de treabă. Nici nu prea era nevoie să se ude pe picioare. În semiîntuneric, peste tot în jurul lui orăcăiau și făceau bule la suprafața apei și, deși tăceau când se apropia el, erau ușor de prins când încercau să fugă. Ca și altă dată, avu grijă să nu le prindă în plasă pe cele mai gălăgioase, fiindcă altfel ar fi avut o grămadă de masculi care, trezindu-se lipsiți de membrii

de sex opus, n-ar mai fi avut motiv să-și continue cântecele de dragoste.

Când coșurile fură pline, le legă deasupra câte o bucată de pânză de sac, apoi ascunse plasa între crengile unui copac și își începu drumul împovărat. Ostaticii lui, grămadă unii peste alții pe fundul coșurilor, erau tăcuți.

Erau aproape cinci kilometri până pe moșia Trenwith, și se strecură cu grijă pe poarta aflată nu departe de dumbrava unde vorbise prima oară cu Morwenna și cu Geoffrey Charles. Acum călca mai cu grijă, evitând crengile uscate și fiind atent la umbrele misterioase. Se gândea că probabil în noaptea asta cineva o să stea de pază; dar dacă chiar o făceau, probabil că era pe lângă iaz.

Iazul era mărginit pe două laturi de peluză, pe o a treia de o porțiune de teren deschis bine bătătorit de vite în zilele de demult; și cu clădirile fermei în vecinătate. Pe a patra latură, unde iazul era cel mai îngust, iar izvorul minuscul care-l alimenta picura într-un șanț îngust plin cu pietriș, crescuseră tufe de păducel, orz sălbatic și vreo câțiva pini devastați de vânt; de celelalte ori din partea asta se apropiase înainte să le dea drumul ostaticilor lui să ajungă cu un pleoscăit ușurel în libertate, unul câte unul, în iarba subțire de la capătul iazului. De data asta fu prevăzător și lăsă jos coșurile la vreo treizeci de metri mai în spate lângă un șopron izolat, după care făcu un tur preliminar.

Era trecut de miezul nopții și casa era în întuneric cu excepția unei singure licăriri într-o încăpere de sus pe care Drake n-o mai văzuse folosită. Se strecură prin stânga și văzu că nu e nici o lumină în partea laterală a casei sau deasupra grajdurilor unde dormeau servitorii. Un vânt noptatic subțire și uscat foșnea prin iarbă, însă nu aducea încă voioșia primăverii care se chinuia să-și intre în drepturi. După ploaia de ieri călca ușor, ca pe un burete, așa că riscul să pășească pe vreo creangă uscată era mai mic. În depărtare marea se lovea cu zgomot de mal.

Îl zări pe primul bărbat aproape imediat: o siluetă care se sprijinea de ușa celui mai apropiat grajd. Omul era prea departe că să poată fi foarte eficient, dar se retrăsese probabil acolo ca să se ferească de vântul rece. Nu avea să fie greu să lase broaștele fără să-l deranjeze. Dar oare paznicii de vânătoare stăteau de veghe singuri? De obicei, la fel ca porumbeii, erau perechi.

Era posibil ca al doilea om să fie mai conștiincios decât colegul lui. Sau poate că făceau cu rândul la veghea mai îndeaproape. Ei, și dacă unul se adăpostea lângă ușa grajdului, celălalt era probabil în raza lui vizuală, așa încât un semnal stabilit... Drake trecu cu grijă în revistă cele câteva ascunzișuri la îndemână. Copac, zid, tufiș, stâlp de piatră, copac, copac, căruță, zid, șopron, tufiș, ah... Îl văzu. Celălalt bărbat ședea foarte aproape de iaz, astfel încât capul lui nu trecea peste înălțimea tufișului care-l ferea de priviri. Nici nu se clintise, și numai o mișcare scurtă din cap îl trădă.

Treaba asta avea să fie mai complicată. Pur și simplu nu putea să dea drumul la broaște în iaz fără să fie văzut. Tot ce putea face acum era să se apropie la adăpostul tufișurilor și să le lase să alunece ușurel în izvor, sperând că vor urma cursul firesc al lucrurilor și se vor îndrepta spre iaz urmând firul de curgere a apei. Drake se întoarse cu grijă și se ciocni de un bărbat.

– Te-am prins! spuse o voce răstită, iar o mână îl apucă de braț.

Mișcarea bruscă pe care o făcuse fără teama vreunui pericol îl salvă de capturarea imediată. Își trase cu putere brațul, sfâșiindu-și mânșeta hainei; o bâtă mare îi șuieră pe la urechi, îi atinse ușor brațele și se lovi cu zgomot de zid. Se feri și căzu grămadă în mâini și genunchi, pe jumătate alergând, pe jumătate rostogolindu-se spre casă. Brusc, un alt bărbat în calea lui; făcu un salt lateral exact la timp. Locul viermuia de indivizi. Paznicii de vânătoare, constată destul de tardiv, nu vânau întotdeauna doar în perechi.

Acum era pe drumul principal, în văzul tuturor; îl împresurau din toate părțile. Se răsuci la nouăzeci de grade și țâșni spre zidul jos de dincolo de straturile de flori. Doi dintre bărbați alergară ca să-i taie calea, dar fură învinși de teamă și de picioarele lui lungi: era dincolo de zid, în teren deschis, alergând să-și salveze viața pe primul din cele două câmpuri care duceau la dumbrava unde o întâlnise prima oară pe Morwenna. Nu aveau câini; pentru asta trebuia să fie recunoscător.

Dar încă nu ieșise din pădure – nici măcar nu intrase – când o altă siluetă apăru în câmp din direcția drumului principal – călare, venind spre el ca să-i taie orice cale de scăpare. Drake viră brusc spre colțul îndepărtat unde terenul cobora abrupt. Aici era ruina unei vechi mori de vânt, părăsită demult și cândva sluțită de foc. Nicăieri, nici un adăpost în direcția aceea, dar, după ce va trece rapid peste zidul scund din piatră de care se apropia, pentru o vreme nu va putea

fi zărit. Moara de vânt dărăpănată, lesne de înțeles, era un loc bun de ascuns, dar dincolo de ea terenul se vălurea până spre St. Ann, îngrădit pentru prima oară de când își aminteau oamenii, arat și semănat cu grâu de primăvară.

Zidul ăsta vechi tipic pentru Cornwall nu avea nici un metru înălțime; pe alocuri dărâmat, ducea înapoi spre clădirile fermei. Se prăbuși cumva peste el, o luă spre dreapta și își continuă drumul anevoie în patru labe, tăindu-se la mâini în pietre și cioturi de orz sălbatic. Se târa frenetic, într-o cursă care trebuia să fie nu doar rapidă, ci și tăcută. În cazul în care călărețul ar fi sărit zidul, toate eforturile lui ar fi dat greș. Dar era clar că omul nu intenționa să-și supună poneiul la asta în miez de noapte; descălecă și apoi se cățără pe zid, urmat de doi bărbați care alergau gâfâind și care îl ajunseseră din urmă.

Se apropiau, iar Drake rămase culcat pe pământ printre tufele de orz sălbatic și pietre, economisind aerul fiindcă era deja fără suflu. Abia acum își dădu seama de durerea din braț, unde fusese lovit.

– Pe aici, cred...

– Nemernicu'-i în moară, nu-i de mirare... Mai bine ne despărțim.

– Ai un cuțit cu tine? Pentru șobolanii încolțiți.

– Tom, du-te la moară! Și tu, Jack. Eu o să mă duc jos să văd dacă e vreun semn sau zăresc ceva...

Se despărțeau, dar numai în două. Nu voiau o luptă în ruină, unu la unu. Un moment de pauză. Însă numai pentru câteva minute.

Când auzi zgomotul pașilor lor se mișcă. Era la noroc: nu vedea încotro se duceau. Dar nu se auzi nici un strigăt.

Își continuă drumul, aplecat și mai mult. Încerca să-și dea seama câți oameni erau după el. Cel puțin cinci sau șase. Pentru moment numărase sigur trei. Dar aproape neîndoielnic călărețul se va întoarce când nu va găsi nici urmă de el înspre dumbravă și își va da seama că n-ar fi putut ajunge așa de departe. Unde erau ceilalți? Încă în jurul casei?

O vreme se așternu tăcerea împrejur. Pe măsură ce-și recăpăta suflul, brațul îi zvâcnea mai tare. Ajunse la capătul zidului. Dacă de aici o lua pe scurtătură și ajungea la grajduri, din câte își amintea în spatele casei erau două livezi, apoi încă vreo două câmpuri care urcau la mlaștina ce dădea spre stânci.

Scrută grajdurile întunecate. Necheză un cal, de pe unul din acoperișuri zbură fâlfâind din aripi o bufniță, altminteri tăcere. Dacă-l

așteptau, îl așteptau. Ceilalți oameni aveau să se întoarcă în câteva minute. Aruncă o privire în spate. Călărețul nu era încă pe urmele lui. Își înălță privirea spre casă. De aici nu vedea dacă singura lumină mai lucea încă. Care era camera Morwennei? N-o văzuse niciodată, nu aflase niciodată unde doarme. Cea a lui Geoffrey Charles dădea în spatele casei. Bizară, prietenia lui cu băiatul ăsta – nici vorbă să fie doar un pretext pentru chestia cealaltă.

Continuă să meargă, dar nu înspre grajduri. În partea din față a casei, lumina dispăruse. Se strecură în partea cealaltă, spre iaz, o țintă bună pentru pușcă sau altceva de urmărit oameni. Dar erau cu toții departe, căutându-l într-o altă direcție.

Dincolo de iaz și în sus spre izvor. Cele două coșuri erau acolo unde le lăsase, dar înăuntru era mișcare. Ocupanții lor își pierduseră frica și deveneau agitați. Săltă coșurile și le duse la iaz, dădu deoparte pânza de sac, lăsă broaștele să cadă cu un pleoscăit în apa puțin adâncă de la mal. Una orăcăi aproape de îndată ce o lăsă în libertate.

Cu câte un coș pe fiecare braț, începu cu mare grijă să dea un ocol doar pe jumătate casei, și când îl termină o luă spre stânci.

Până dimineață brațul îi era vânăt, dar se duse ca de obicei în bibliotecă și reuși cumva să muncească. Adevărul e că acum erau puține de făcut, până când Ross avea să ia o hotărâre. Atunci când fusese dat jos acoperișul, descoperiseră, contrar tuturor așteptărilor, că, deși pereții bibliotecii păreau de granit ca aspect, nu erau de fapt deloc din granit, ci erau făcuți din spărtură de piatră. Așa se făceau pereții altădată, mai primitiv: se ridica din pietre un perete grosolan dublu de gros, cu un spațiu gol de vreo optzeci de centimetri, acoperit cu mortar deasupra, iar spațiul gol era umplut cu orice se găsea la îndemână: spărtură de pietre, lut, pământ, roci sterile de la mina locală. Ceea ce rezultase era destul de solid, dar exista o oarecare ezitare dacă să-l folosească ca sprijin pentru încă un etaj. Pe Ross îl enervase să descopere că hala motorului de la Wheal Maiden fusese construită din cel mai bun granit.

În orice caz, Drake se simțea în stare să-și ocupe timpul, și totul ar fi trecut neobservat dacă nu s-ar fi întâmplat să fie ziua pentru lecția lui săptămânală de citit și de scris. Deși în prima parte se descurcă de minune, în partea a doua fu copleșit.

– Îți ții brațul prea țeapăn, spuse Demelza. Ți-e brațul înțepenit? Ce-ai pățit?

– Am alunecat și am căzut, spuse el. Nu am nimic, doar o vânătaie, dar mi-e mai greu să scriu literele.

– Ia să văd! Nu luă în seamă protestele lui și îl obligă să-și scoată vestonul. Oh... Păi, asta e o vânătaie pe cinste, pe care n-o faci de la o căzătură. Ia să... Nu-i rupt?

– Ăăă... Nu. Doar o vânătaie. Abia acum începe să se învinețească, de aia e așa de închisă la culoare.

– Ar trebui să te legi. Altfel o să se crape pielea și o să te doară. Găsesc o cârpă și niște alifie de busuioc.

După ce termină, spuse:

– Ei, cum nu poți să scrii azi, o să trebuiască să citim ceva mai mult.

Petrecură ora săptămânală de studiu în salon, și erau clipe pe care amândoi ajunseseră să le prețuiască. În lunile de iarnă fratele și sora se apropiaseră. Deseori vedeau lucrurile la fel. Deși în ținuturile acelea bărbații se maturizau de timpuriu, în unele privințe el era încă foarte tânăr. Ei îi plăcea vitalitatea lui masculină proaspătă, lipsită de griji. Detesta gândul că era nevoit să se confrunte cu familia Warleggan într-o luptă sterilă și inegală, și totuși nu spusese nimic niciodată, căci i se părea totul atât de zadarnic. Iar acum, fără să se gândească prea mult, rupse tăcerea. Era prea târziu. Dar mereu fusese prea târziu.

– Te mai vezi cu Morwenna Chynoweth?

El înălță privirea, tresărind:

– Cine ți-a spus?

– Sam.

– Ah... Sam. Răsuflă ușurat, apoi chipul i se goli de expresie.

– Da.

Ea așteptă, dar el nu mai scoase o vorbă. Luase cartea din care citise mai devreme și o răsfoia. Ea zise:

– Nu e bine că s-a întâmplat asta.

– Poate... Poate că asta ar spune cei mai mulți.

– Drake, nu cred că poate ieși ceva bun de aici.

– Ce înseamnă bun? replică el. Uneori mă întreb și eu.

– Ceva bun pentru tine sau pentru ea. Ține la tine?

– O, da.

Ea spuse:

– M-am gândit de multe ori să zic ceva. Dar, deși sunt sora ta, poate că nu e locul meu să mă amestec.

– Nici al tău, nici al lui Sam.

– Să nu mă înțelegi greșit.

– Nu, n-aș face așa ceva. Îmi vrei binele.

– Da, îți vreau binele. Dar mi-aș fi dorit să fie cineva din altă casă. Cine știe, poate s-ar fi ajuns la o înțelegere. Dar nu cu familia Warleggan.

– Morwenna nu face parte din familia Warleggan. Așa cum nici eu nu sunt din familia Poldark.

– Dar sunteți înrudiți cu ele, asta-i nenorocirea.

– Certurile sunt lucruri diavolești, surioară. Nu știu nici părțile bune, nici pe cele rele din povestea asta, dar nu ar trebui să influențeze viața cuiva care crede în Hristos.

– Cu toate astea chiar și Sam simte că... că această prietenie este nepotrivită.

– Simte că-i nepotrivită fiindcă crede că e carnală, și în felul ăsta Dumnezeu cade pe locul al doilea. Și mai simte că-i nepotrivită fiindcă Morwenna nu-i de aceeași credință și nu-i mântuită, așa că m-ar putea îndepărta de credința noastră.

– Și ar putea s-o facă?

Drake clătină din cap:

– Nici nu prea ne-am gândit la asta. Dar sunt mai multe feluri de a-l sluji pe Dumnezeu. Eu cred că doi oameni – un bărbat și o femeie – în perfectă armonie pot da lumii și lui Dumnezeu mai mult împreună decât fiecare separat.

Demelza îl privea cu ochi blânzi. Ceea ce spunea el se potrivea așa de bine cu convingerile și cu experiența ei că nu avea nimic de adăugat.

– Morwenna Chynoweth este fiica unui vicar. Ar vrea... ar putea să accepte o viață...

– Oh, nu mă întreba surioară. E mai mult decât știu în acest moment. Știu că n-am nimic să-i ofer... nimic. Pentru mine ăsta este un lucru greu și amar. Până acum – deocamdată – nu putem să punem la cale mai mult decât viitoarea noastră întâlnire. Și deseori nici măcar atât. Ceea ce ar trebui să fie așa de frumos între noi – un dar de la Dumnezeu, zic eu – este murdărit de temeri și răzgândiri și opreliști ale lumii ăsteia...

Se ridică, ținând cartea încă în mână, și se îndreptă spre fereastră.

Demelza spuse:

– Încă ceva, Drake. Dacă vă întâlniți, nu vă putem împiedica. Este doar între voi, și nimeni altcineva. Dar unde vă întâlniți, asta-i altceva. Nu ar trebui s-o faceți pe domeniul Trenwith, acum că domnul Warleggan s-a întors. Are mulți servitori, iar căpitanul Poldark a avut parte de primire violentă în două rânduri când s-a dus acolo. Dacă domnul Warleggan ar ști că vii să te întâlnești cu verișoara lui, atunci s-ar putea să te alegi cu vânătăi și mai mari decât cele pe care le ai acum pe brat.

Drake se întoarse pe jumătate:

– Ce i s-a întâmplat căpitanului Poldark?

– A... reacționat la fel. Nu cred că a fost vreun învingător, dar a fost vărsare de sânge.

– Mă prind că a fost...

Demelza care venise în spatele lui, îi luă brațul sănătos:

– Dacă nu vreau să i se întâmple ceva soțului meu, nu vreau asta nici pentru fratele meu. Iar tu nici nu ai fi la fel de puternic ca el ca să reziști... Așa că, ai grijă, de dragul meu – și poate de dragul Morwennei... Ei, dar la ce pagină rămăseserăm? Douăzeci și doi, nu? Tocmai dăduserăm pagina.

Drake se întoarse la Reath Cottage pe la patru. Demelza spusese că nu poate munci cu un singur braț și că trebuie să se ducă acasă să se odihnească. Dar trupul lui nu-și găsea odihna, nici nu dorea odihnă, așa că se gândi să-și facă o cană de ceai și pe urmă să facă o plimbare lungă pe plajă. Fusese așa de preocupat de alte lucruri că nici măcar nu-și băgase picioarele în mare din noiembrie. Sam nu avea să se întoarcă acasă de la mină până târziu.

Scăpără un foc și aprinse câteva crengi vrăfuite în cămin. Când construise căsuța, Mark Daniell nu se pricepuse prea mult la aspect, nici că i-ar fi păsat, așa încât singurul loc de foc și cămin în același timp era astfel amplasat că iarna când se făcea focul aveai senzația că se face curent din toate părțile: de la ușă, de la fereastră și de la acoperiș. Dacă pentru a avea căldură și tihnă stopaseră treptat curentul, venea un moment când brusc creștea temperatura în încăpere. Era momentul când începea să iasă fum.

Era un ulcior plin cu apă pe care Drake o scosese din izvorul de la Mellin în dimineața aceea, și vărsă cu grijă două cești într-o cratiță și o puse pe surcelele care trosneau. Chiar atunci cineva ciocăni la ușă și, când se întoarse, îl văzu pe Geoffrey Charles în prag.

Băiatul alergă în brațele lui. Drake încercă să nu se strâmbe de durere în îmbrățișarea lui, râse și îl îmbrățișă la rândul lui, cu priviri nerăbdătoare spre ușă, căutând o altă siluetă.

– Nu e o surpriză? Nu este, Drake? Te miră? M-am strecurat pe furiș. Nu știe nimeni. *Mon cher*, am aproape unsprezece ani. Nu-i momentul să mă depărtez călare...?

– Domnișoara Morwenna...?

– O ajută pe mama să facă vin de ciubotica-cucului. Am poruncit să fie înșeuat Santa, iar Keigwin m-a întrebat unde mă duc, dacă să vină cum mine, și eu am răspuns că oh, nu, doar până la dumbrava de lângă porți; așa că apoi am încălecat și pur și simplu am venit până aici!

– Dar știai unde să mă găsești, oricum, nu? Muncesc – în zilele normale nu mă întorc de la muncă până la șase...

– Am întrebat. Și m-am gândit că poate am noroc și ești aici. E doar șansa, înțelegi? Ziua mea norocoasă.

– Și a mea, spuse Drake. A mea, că sunt acasă să-ți urez bun venit. Fac ceai. Nu vrei și tu?

Băiatul răspunse că ar fi încântat și, în timp ce apa fierbea, sporovăiră de una și de alta. Ca să-și ascundă dezamăgirea că musafirul lui venise singur, Drake îi povesti despre problemele legate de curent și de foc și râse de încercările lor de a păstra căldura iarna și de a continua să și respire în același timp. Geoffrey Charles privea în jur.

– Drake, arată ca o capelă. E mai degrabă o capelă decât o casă. Nu cred că mi-ar plăcea să locuiesc într-o casă aranjată așa. Dar, în legătură cu focul, de ce nu săpați mai adânc podeaua?

Drake presără în fiecare cană câteva frunze de ceai dintr-o cutie de cositor și turnă apa fierbinte deasupra:

– Și pe urmă?

– Se duce pământul de la intrare, și o să puteți pune o țeavă de acolo până la cămin. O acoperiți și bătătoriți bine. După aia puneți un grilaj – va trebui să fie un grilaj bun – unde o să faceți focul. Așa aerul o să intre de afară și va sufla în sus pe coș. Drake, ai fost din nou azi-noapte?

– Dacă am fost din nou? Nu am lapte, Geoffrey Charles. Vrei să bei fără?

– Erau *mai multe* broaște! În dimineața asta erau *cu zecile*! Și făceau un zgomot grozav și formidabil de tare! Unchiul George își ieșise din fire de tot.

– Asta cu căminul e o idee grozavă. O să te faci inginer, băiete? Dar toată cenușa o să cadă prin grilaj și o să înfunde țeava, mă gândesc. Cu asta cum facem?

– O să trebuiască să o curățați, așa cum se curăță funinginea de pe coș. Ai fost?

– M-am socotit că norii erau tare urâți azi-noapte. Mi-am zis, am zis că înainte de cântatul cocoșilor o să plouă cu broaște[1], și atunci ce-o să zică conașul Geoffrey?

Băiatul chicoti încântat, acceptă cana de ceai și amestecă:

– Râzi de mine! *Tu ai fost*, nu-i așa? A fost *așa* o agitație de dimineață: servitorii alergau, terierii lătrau, paznicii de vânătoare bâldâbâc în iaz după ele! Oho, a continuat tot așa ore întregi. Unchiul George era așa de furios! M-am dus în camera mea și mi-am ascuns fața în pernă într-un *accès de fou rire!* Dragul meu Drake, cum ai reușit asta fără să fii prins? Am auzit că au stat treji toată noaptea pândind să prindă pe vreunul care încalcă proprietatea – și am auzit că aproape au pus mâna pe el. Au fost cât pe ce să te prindă? Zbori? Ai aripi de vrăjitoare?

Dar Drake nu se lăsă momit. Nu știa dacă băiatul ăsta poate să-și țină gura, și deși era bucuros să-l lase pe Geoffrey Charles să bănuiască ce voia el, nu recunoștea nimic.

– Și ce-ți mai face glezna? S-a vindecat în cele din urmă?

– Nu complet, dar e mai bine decât când m-am lovit. Apropo de zburat prin aer, îți mai amintești de arcul pe care mi l-ai făcut în noiembrie și cum mi-ai zis că o să-mi faci altul mai bun când o să ai timp, iar eu ți-am spus că mi-ar plăcea să avem un desen pentru un arc mare, adevărat, ca acelea folosite la Agincourt[2]? Ei bine, acum îl am. E într-o carte pe care mi-a cumpărat-o unchiul George, și l-am copiat pe hârtia asta ca să vezi și tu.

Întinseră hârtia pe masa grosolană și, în timp ce-și sorbeau ceaiul, o studiară împreună.

– Uite vezi, spuse Geoffrey Charles, am notat toate dimensiunile și celelalte detalii. Dar mai întâi va trebui să găsim niște lemn de tisă. Scrie în carte că nimic altceva nu este la fel de bun.

---

[1] Ploaia cu animale pare să fie un fenomen meteorologic foarte rar, și de-a lungul istoriei astfel de situații au fost relatate în diverse țări; în engleză, există expresia „to rain cats and dogs", a ploua cu găleata (n.tr.)

[2] Bătălia de la Agincourt, în Războiul de 100 de ani dintre Anglia și Franța (n.tr.)

– Dar ăsta e un arc – nu zice și că e o nevoie de o forță de aproape treizeci de kilograme? Ar fi prea mult, fiule. N-ai putea să tragi cu el. Poate...

– O să cresc. Când o să plec la școală, o să vreau să-l iau cu mine. Cu siguranță există ore de tras cu arcul, și ar fi grozav să ajung acolo cu un arc cum se cuvine. Nimeni altcineva, pot să pun prinsoare, nu va avea...

– Totuși ar fi mai bine să-l facem mai mic. Vreo optsprezece kilograme ar fi mai mult decât de ajuns. Ziceai că pleci la școală?

Geoffrey Charles dădu din cap că da.

– Unchiul George caută deja școli. O să-mi fie dor de tine, Drake, dar n-o să fie decât pentru un timp, iar când o să vin acasă în vacanță...

– O să fii prea important ca să mai stai de vorbă cu d-alde ăștia ca mine. Și domnișoara Morwenna ce-o să facă cât o să fii tu plecat?

– O, nu cred că o să plec decât după ce se mărită Morwenna. Și n-o să fiu *niciodată* prea important pentru d-alde ăștia ca tine, fiindcă tu ești prietenul meu cel mai bun. Tu ești primul meu prieten, primul prieten adevărat și real pe care l-am avut vreodată. Pe măsură ce voi crește, voi fi mai independent, voi putea face ce vreau și n-o să mai fie tot timpul nevoie s-o rog pe mama pentru ceva sau pe unchiul George pentru altceva. Atunci o să pot să te am mult mai *aproape* de mine ca prieten decât acum!

Drake împăturea desenul pe care-l adusese băiatul:

– Domnișoara Morwenna urmează să se căsătorească! Nu înțeleg. Ce vrei să spui?

– Oh, s-a petrecut când eram la Truro. Cu un cleric – Ossie Whitworth. Mie, unul, nu-mi place cine știe ce – îmi amintește de un porumbel. Dar totul a fost aranjat de mama și de unchiul George înainte să plecăm.

– Și... ce spune Morwenna?

– Oh, cred că nu are nimic împotrivă. La urma urmelor, fetele sunt făcute pentru căsătorie. Bineînțeles că o să locuiască la Truro, așa că o s-o văd din când în când. Drake, ai idee de niște lemn de tisă? Dacă aș putea să fac rost de ceva lemn de tisă...

– O să ți-l fac eu... cândva... Când o să... când o să...

– Poți să păstrezi planul. De aceea l-am copiat...

– Geoffrey, când urmează să se căsătorească?

– Morwenna? A, nu cred că au fixat o zi. Cred că au avut loc niște certuri. Morwenna nu voia să se mărite încă. În orice caz, mă bucur fiindcă nu vreau să o pierd cât timp sunt acasă.

Geoffrey Charles puse cana pe marginea căminului. Vreascurile din vatră arseseră de tot, și nu se mai vedea decât o strălucire în inima focului:

– O să-i cer unchiului George o bucată de lemn de tisă. El poate să facă rost de orice.

Ieșiră afară și stătură de vorbă în soarele capricios. Geoffrey Charles nu observă tăcerile prietenului său. În cele din urmă, Drake spuse:

– Trebuie să pleci, băiete. Altminteri, o să trimită o poteră și o să zică că eu te-am răpit. Dar vrei să faci ceva pentru mine? Ceva special?

– Sigur că da! *Certainement!* Ce?

– Vreau să-i transmiți un mesaj domnișoarei Morwenna. Ceva ce am uitat când ne-am întâlnit ultima oară la tine în odaie, iar acum că s-a întors domnul Warleggan acasă nu prea mai îndrăznesc să vin acolo. E doar... doar ceva ce am uitat să-i spun când ne-am întâlnit ultima oară sus la tine în cameră.

Cât timp băiatul aștepta afară, aruncând cu pietre în vale ca să necăjească ciorile, Drake se duse în casă și, cu un creion împrumutat de la musafirul lui, încercă cu degete tremurânde să caligrafieze literele învățate de la Demelza. Nici nu mai simțea durerea din braț.

M. Vrei să ne vedeam la bisric duminc cincii. Io'm să aștept. D.

Nu avea cum să sigileze biletul, dar îl legă cu o bucățică de fundă de la o cămașă veche de-a lui Ross care-i parvenise prin Demelza. Nu se temea că Geoffrey Charles îl va deschide. Când se duse din nou afară cu peticul de hârtie și creionul îl rugă pe băiat să i-l dea când era singură, iar acesta promise că așa va face.

După care Geoffrey Charles se sui pe poneiul lui, iar Drake îi strânse mâna mică și moale, apoi rămase urmărindu-l pe băiat cum se depărtează, îndreptându-se la trap spre poteca principală ce-l ducea acasă. Intră apoi iar în căsuță și se lăsă în genunchi lângă foc, încercând să-l aducă la viață din nou. Se duse după câteva bucățele de lemn și niște șipci pe care le adusese de la muncă și le puse peste jar; și imediat, suflând peste vreascuri, se stârni o flacără care cuprinse

lemnul cel nou. Rămase acolo. Nu era frig, dar lui îi era frig. La acest moment din an nu era nevoie să însufleţeşti focul, şi dacă ar fi văzut Sam, ar fi spus că e o risipă. După luna martie, nu ardeai lemne decât ca să găteşti, şi în mod obişnuit te duceai la brutar chiar şi pentru asta, doar ca să economiseşti combustibil. Dar lui Drake îi era frig. Începu să tremure. Simţea că are nevoie de focul acela. Avea nevoie de el pentru tovărăşie şi căldură deopotrivă. Se simţea ca şi când toată căldura dispăruse din lume.

Cartea a treia

Capitolul 21

Tholly Tregirls nu mai veni la Nampara până în a treia săptămână din mai. La scurt timp după vizita lui la Demelza, avusese loc o altercație la cârciuma lui Sally Chill-Off, pentru care era în parte vinovat. Sally ținea ordine și curățenie de obicei, iar faptul că era văduvă era întotdeauna de ajutor. Bărbații se împleticeau beți spre casă în mod obișnuit, dar în cea mai mare parte din timp era un spectacol pașnic, și dacă unul sau altul devenea agresiv și căuta scandal, erau destui cu capul pe umeri să-l pună jos sau să-l arunce în șanțul de afară.

Sosirea lui Tholly schimbă lucrurile. În teorie prezența unui bărbat în casă – un bărbat puternic, dur – ar fi trebuit să contribuie la păstrarea ordinii. Dar îi eliberă pe clienți de obligația nescrisă de a avea grijă de siguranța văduvei. În plus, sătenii au memoria lungă, și erau unii care și-l aminteau pe Tregirls fără căldură sau plăcere.

După aceea, nimeni nu-și mai amintea prea bine cum începuse buclucul; în realitate însă instigatorul era tocmai Jud Paynter. Sub influența lui Sam și a învățăturilor lui, metodismul lui Jud, care oscilase de-a lungul anilor, luase brusc foc și, deși nu permitea să se amestece cu obiceiurile lui de băutor, se simțea chemat să participe la întrunirile pentru rugăciune și să se îmbibe ca un burete de pilde de înțelepciune în fiecare săptămână.

Necazul cu Jud era că se simțea extrem de dornic să le împărtășească și altora tot ceea ce învăța, și întotdeauna într-o mulțime vocea lui era cea mai puternică, iar ceea ce spunea nu putea fi ignorat în totalitate chiar și în cea mai gălăgioasă companie. În seara aceea, bine înfierbântat de stacanele de bere împletită cu rom, se băgase într-un colț unde mai erau Jacka Hoblyn, Sid Bunt, Joe Nanfan cărora le împărtășea din pildele citite de Sam în ziua precedentă, atât cât putea el să-și amintească.

– A fost odată un rege – Dumnezeu știe cam când – da' regele ăsta este în Cartea Sfântă – cum te văd și cum mă vezi, Nabacudonar[1].

[1] Nabucodonosor (n.tr.)

A zămislit un chip de aur – mare, mai mare decât o casă, mai mare decât un coș de mină –, l-a așezat pe un câmp și a zis, a zis că de câte ori se aude sunet de 'arpă, tobe, țiteră și lăută, voi cu toții să vă plecați și să vă târâți ca niște năpârci. Și care nu s-o supune, și nu s-o pleca și nu s-o închina când o auzi sunetu' 'arpei, tobelor, țiterei și lăutei, zdup cu el în cuptorul încins zdravăn, și ești mort! Pricepeți? Așa că...

– Ai greșit cu totu' numele, zise Kemp iritat. Cu totu' greșit. Mi-amintesc, când eram la școala primară, că mi s-a spus povestea asta. Chiar cu Nabacudonar!

– Cât ai fost tu la școala primară, Tom? întrebă Tholly umplându-și paharul. Destul cât s-o lași cu burta la gură pe fata învățătoarei?

Vrusese să sune ca o glumă, dar Kemp era dintre cei cu ținere de minte.

– Dup' aia, insistă Jud dezgolindu-și cei doi dinți, dup' aia trei bărbați se ridică. Ca tine, ca mine și ca Jacka de colea. Se ridică și spun: „Rege, o, rege, să trăiești veșnic! Da' nu t-aștepta ca noi să ne târâm pe-aci ca niște năpârci de câte ori pui să sune din 'arpă, tobe, țiteră și lăută. Fi'n'că n-o s-o facem, pricepi?...

– Și toate soiurile de muzică, se băgă Kemp. Tre' să fie și asta pe undeva. Și toate soiurile de muzică.

– Păi, exact asta am zis și io! 'Arpă, tobe și alelalte. Aia-i muzică, pricepeți? Nu știați, prepun. Da' muzica, aia-i...

Jud luă o înghițitură lungă din berea cu guler, și gura pe care rămăsese spumă apăru de îndată peste buza stacanei, ca să-și continue povestea:

– De cum auzi regele asta... De cum auzi...

– La dracu! Mă scuipi! zise Collins ștergându-și fața cu mâneca. Împroști peste tot ca o stropitoare!

– Și le zice la ăia trei – să mă ia dracu' dacă-mi amintesc numele lor – le zice „Plecați-vă, sau în cuptor cu voi. Plecați-vă când pun să sune din 'arpă, tobe, țiteră și lăută, sau în cuptor cu voi! Sfâr, sfâr, și gata cu voi, morți sunteți...

– Nu-i decât o poveste evreiască veche, spuse Jacka. Asta-i tot, în orice caz. N-are nici o legătură cu noi.

– E din Cartea Sfântă! susținu cu tărie Jud, aproape răsturnându-și băutura. Totul e din Cartea Sfântă! Îi din Cartea lui Iov! Știu io, și vă zic și vouă. Să zici altceva, e cea mai mare prostie...

– Toată Cartea Sfântă e despre evrei, spuse Jacka. Prepun că nu cred nici juma' din ea.

– Iisus Hristos a fost evreu, spuse Tholly, care mai aduse de băut și reluă discuția ca și când n-ar fi lipsit nici o secundă. Poate că suntem cu toții evrei, ei? Tu, Tom Kemp, eu, omu' ăla de colo. Dacă Dumnezeu e evreu, cine vrea să fie altfel?

– Nu, Iisus a fost creștin! strigară mai multe voci.

– Dacă vreți cu toții să știți adevărul, spuse Jud ridicându-se și golind stacana, dacă vreți cu toții să știți adevărul de-l grăiește Cartea Sfântă, cum zic, cum vă zic io vouă, cum e-n Evanghelie, Iisus Hristos a fost din *Cornwall*, și să nu mă contraziceți!

Se auzi un hohot de râs dinspre ceilalți, iar când Jud încercă să se așeze, Collins puse piciorul încălțat cu cizmă pe scaun, așa că Jud sări iar în picioare.

– Dă-i înainte! Lăsați-l să zică! strigă Kemp. E-n stare să vă bată, vă zic!

– Păi sigur că era din Cornwall! mârâi Jud, și capul lui chel lucea de sudoare. Era din St. Austell, de acolo era, negreșit. Vă zic io. Născut la Bethel, lângă St. Austell. Vă *spui* io! Totu' s-a întâmplat prin părțile noastre. Predica de pe Munte. Ăsta-i încă acolo, unde s-a întâmplat, lângă Market Jew. Acum acolo stau oameni din St. Aubyn sau alți granguri d-ăștia. Da' nu era așa demult. Nu era deloc așa.

– Aoleo, vorbești prostii! spuse Collins. Ești un vierme, asta ești. Păi, dacă eu...

– Jud! zise Kemp chicotind. Jud! Ce nume frumos pentru tine! Mă întreb cum s-a ajuns la Jud? Cred că a fost Judas la început? Slobozi un hohot de râs. Judas Paynter! Așa-i? Judas Paynter!

Absolut din greșeală, deși părea că-i intenționat, Jud răsturnă cu o izbitură paharul în capul lui Kemp, apoi se răsuci și lovi cu cotul berea lui Joe Nanfan răsturnând-o în poala lui Collins. După care căzu peste Jacka Hoblyn, răsturnând și băutura acestuia. Într-un șuvoi de bere risipită și autocompătimire, Jacka se ridică și-l pocni pe Jud, care dispăru într-o clipită printre picioarele lor, și începu bătaia. Cum vechile ranchiune împotriva lui Tholly mocneau, iar acum se adăuga insulta de a fi fost numit evreu, Tom Kemp îi aruncă acestuia restul de bere în față. Jacka îl pocni peste față pe Kemp cu dosul mâinii, după care urmă haosul. Era ca și cum imboldul spre violență fusese o prezență discretă aproape toată seara, iar acum incidentul acesta rupsese zăgazurile.

În cincisprezece minute jumătate din salonul cârciumii era vraiște; și când după acest răstimp cei mai mulți se treziră în drum, încăierarea între beți continuă; iar la venirea dimineții, doisprezece sau

treisprezece dintre ei încă zăceau dormind sau pe jumătate conștienți ori într-o stare de comă de beție în drum sau în șanțul de lângă han, unii pe jumătate dezbrăcați, alții căzuți în propria lor vomă. Era miezul zilei când ultimul dintre cei rămași se trezi și se târî spre casă. Jud ajunse acasă în toiul nopții, șchiopătând, iar dimineața își obloji nasul învinețit, lăsându-se pradă unui adânc sentiment de suferință. În timpul zilei repetă destul de des și de tare ca să audă Prudie: „A *fost* din S'n Aus'ell!"

Mai târziu, văduva Tregothnan spuse:

– N-a fost vina ta, Tholly, nicidecum, dar tu o să fii învinovățit, fiindcă în zece ani nu s-a întâmplat nimic așa de rău, și nu mă gândesc la plângeri.

– Ehei, zise Tholly, cred că am doborât vreo patru sau cinci cu mâinile goale. Restul au plecat destul de liniștiți.

– Liniștiți? Așa se pare. Și de unde „mâini"? Vrei să spui „mână". Cârligul ăla nu-i mână, iar unii dintre cei pe care i-ai apucat cu el o să simtă. Nu vreau să dea buzna peste mine magistrații. Cred că ar fi cel mai bine să te muți până se stinge scandalul.

– Să mă mut? Dar abia m-am mutat aici! De cât timp, dragă? Nu suport să stau fără tine.

– Potolește-te! O lună-i destul. Dar ține minte... vorbesc serios; când te întorci, gata cu toate astea, altminteri o să trebuiască să renunț la tine.

Așa că o lună fu plecat. Își luă poneiul mărunțel și subnutrit și cei șase pui de buldog și se duse la Penzance, unde ajută la organizarea unei reprezentații de hăituire a taurilor, precum și a altor activități pe care cetățenii mai respectabili nu le vedeau cu ochi buni. În tot acest răstimp născoci o cale de a vinde toți cățeii la prețuri bune și de a cheltui banii câștigați pe un trai bun, așa cum înțelegea el acest lucru. Se întoarse totuși la Sawle cu un costum nou și zece guinee în buzunar, însă nu-i satisfăcu curiozitatea lui Sally privind modul în care le obținuse.

Și Ross fusese multă vreme plecat în aceste ultime săptămâni, și, într-o zi când venea acasă, la Bargus Cross, unde era spânzurătoarea veche și de mult scoasă din uz, nu fu deloc bucuros să-l zărească pe bărbatul înalt și adus de spate așteptându-l, cu pălăria lui ponosită, cu pelerina neagră de lână și cu picioarele-i lungi bălăngănindu-se de o parte și de cealaltă a poneiului, aidoma unui Sancho Panza

în așteptarea unui Don Quijote. Ross făcu această comparație și își ascunse un zâmbet pe măsură ce se apropia. Cum se trezise din nou în el vechiul sentiment de autocritică, se întrebă o clipă dacă de fapt își petrecuse o parte din propria viață luptându-se cu morile de vânt.

– Te-am văzut venind, spuse Tregirls. Ce mai faci, tinere căp'tan? Pot să te însoțesc o vreme?

– Te-ai abate din drum.

– Nici vorbă. Mă gândeam să te vizitez, dar am fost plecat pe la Penzance și am lipsit mult.

– O călătorie profitabilă?

– Așa și așa. Am vândut toți puii de buldog, așa că, dacă voiai unul, o să mai treacă o vreme până la următoarea serie de pui.

– Parcă spusesem că nu. Nu l-ai văzut pe Garrick când ai fost la Nampara?

– Garrick?

– Câinele nostru. Nu e prietenos cu alți câini.

Continuau să meargă.

– Am văzut-o pe doamna, soția domniei tale, spuse Tholly. Mi-a spus ea. Am băut ceai amândoi, eu cu doamna, soția domniei tale.

– Mă mir că i-ai recunoscut gustul.

– Al cui?

– Al ceaiului.

– Păi, tre' să recunosc că a fos' nițel cam ciudat pentru mine.

– Un șoc pentru tine.

Pentru o vreme se lăsă tăcerea.

– M-am înțeles foarte bine cu soția domniei tale.

– Mi-a spus și ea.

– A zis că poneiul pe care ți l-am vândut face toți banii. Cel mai bun animal pe care l-ai cumpărat vreodată.

– Acesta, spuse Ross, este cel mai bun animal pe care l-am cumpărat vreodată.

– Oh... Păi, îmbătrânește totuși, nu-i așa? Uită-te la botul ei! Uită-te la coamă! Încărunțește. Curând o să ai nevoie de alta.

– Poate.

– Dă-mi de știre când o fi!

– Am auzit că ți-ai găsit un culcuș confortabil la văduva Tregothnan.

– Ne-avem bine. Avea nevoie de un bărbat.

– Ca să păstreze ordinea în cârciumă, fără doar și poate.

– A, povestea aia. A fost o neînțelegere. E-n regulă, nu s-a întâmplat nimic. Acum sunt liniștit ca un porumbel.

Porumbel? Ross aruncă o privire spre tovarășul lui de drum. Mai degrabă corb.

– Ce-ți fac copiii?

– I-am văzut abia săptămâna trecută. Nu mă vor, căp'tane.

– Te miră?

– Totu' s-a întâmplat cu mult timp în urmă. Iartă și uită, ăsta-i mottoul meu. Dar ei... Fii atent, ce diferență între ei! Emma seamănă cu mine. O codană grozavă, puternică și sănătoasă. Și prietenoasă. Tholly își linse buzele. Aoleo, și prietenoasă. Dacă n-ar fi chiar a mea... Dar Lobb! Biet șoricuț! Exact ca maică-sa. Fără pic de viață în el. Și gheboșat, gheboșat ca un moșneag. Ar putea să aibă cincizeci de ani. Iar copiii lui! Cel mai mare e pe jumătate salvat, nici nu prea poate vorbi, face crize. Iar ceilalți, biete sufletele, mereu bolnavi, ghemuiți lângă foc, prin cenușă, cu burțile umflate, cu picioare ca niște păianjeni. Toți niște chinuiți, cu toții.

De pe promontoriul acela se vedea marea apărând și dispărând de-a lungul coastei. Se vedeau copacii care împrejmuiau Trenwith și cei de pe lângă Fernmore, casa familiei Choake, clopotnița șchioapă a bisericii din Sawle, ba chiar și o dâră îndepărtată de fum ridicându-se din singura mină din comitat care mai mergea.

– Și-au făcut viața lor, spuse Ross. Nu prea te poți aștepta să simtă vreun sentiment al datoriei față de tine.

Tholly mângâie ușor poneiul și își înfipse călcâiele în burta lui:

– Mă gândisem să-i ajut pe Lobb și pe familia lui.

– Poți să-i ajuți?

– Pot să-i ajut dacă alții mă ajută pe mine.

„Aha, asta-i șmecheria. Trebuia să mă aștept", cugetă Ross.

– În cazul ăsta, ajutorul ar trebui să meargă direct la ei.

Tregirls își îndreptă spinarea ca să respire mai ușor:

– Nu la milă mă gândeam eu. Să mai muncesc uneori, dacă-i nevoie, fiindcă dumneata ai de lucru. Și când o să ai nevoie de o gloabă nouă, când iapa asta bătrână și-a trăit traiul, biata iapă bătrână și împiedicată pe care o călărești, când și-o fi trăit traiul, la cine altul mai bun găsești una nouă? Eu cumpăr și vând. Știu totul despre femei și animale. Așa că... atunci când te gândești să cumperi... nu-ți pierde timpul, tinere căp'tan, lasă totu' pe seama lui Tholly! Ei, ce zici de asta?

Ross surprinse privirea scrutătoare a celui de lângă el și râse:

– O să mă mai gândesc.

Călăriră unul lângă altul o vreme, fără să spună nimic, până ajunseră la răspântia din potecă unde Ross își continua drumul, iar Tregirls trebuia să cotească spre Sawle.

Când își struneau caii, Ross spuse:

– E ceva ce-aș putea să-ți dau de făcut, dar nu știu dacă te-ar interesa. Vorbești franceză?

– Da. De baltă, dar ca lumea. Ca un băștinaș, cum s-ar zice.

– Chestia asta... chestia asta pe care aș putea să ți-o dau de făcut... s-ar putea să fie oarecum riscantă sau s-ar putea să nu fie.

Tholly zăngăni oasele din pungă:

– Acu' te recunosc, tinere căp'tan! Te recunosc pe domnia ta, dar și pe bătrânu' căpt'an din nou!

– Hei, las-o mai moale, Tholly, nu e cazul! Peste câteva săptămâni mă duc în Franța, fac parte dintr-o expediție franceză în care debarcarea ar urma să aibă loc... în fine, undeva pe coasta franceză. O să fie foarte puțini englezi, cu excepția marinarilor englezi de pe vapor și a pușcașilor englezi, dar eu merg și m-am gândit să iau cu mine vreo șase oameni care vor fi la ordinele mele, deși și eu voi fi la rândul meu la ordinele comandantului englez sau direct ale francezilor.

– Sunt omul domniei tale.

– Așteaptă. Înainte să fii de acord prea în grabă, să-ți fie clar că sunt și alte condiții. Nu aveți voie să atacați, să prădați, să furați bunurile francezilor sau să violați femei franceze. Oricine va fi găsit vinovat de o astfel de faptă va fi împușcat.

– Totul cum se cuvine și corect, eh, căp'tane, nu-i așa? Dar gândesc că suntem în război cu francezii!

– Nu când cooperăm cu ei la debarcare. Așa că... n-o să fie chilipiruri pentru tine, Tholly. De fapt, dacă te-aș prinde cu vreunul m-aș simți obligat să te împușc de îndată.

– Păi și cu ce mă aleg?

– Te plătesc. Fiecare om care va veni va fi plătit. O sumă fixă care va reprezenta singura răsplată.

Bartholomew Tregirls tuși înfiorzitor în aerul rece de primăvară:

– Cât?

– Douăzeci de guinee.

Tuși din nou, și când Tholly fu în stare să vorbească, Ross nu reuși să înțeleagă ce mormăise.

– Poftim?

– Am zis că, dacă-mi dai cincisprezece, vin, căp'tane.

*

Abia în ziua aceea luă hotărârea definitivă de a se duce; după întâlnirile din ultima lună de la Killewarren, de la Tehidy și de la Falmouth. Expediția era în totalitate pusă la punct și urma să pornească peste trei săptămâni. Forța de bază fusese adunată la Southampton: trei mii cinci sute de francezi în vreo patruzeci de transporturi; încă o mie din porturi aflate de-a lungul coastei. Patru vase mici așteptau la Falmouth cu vreo două sute de oameni. Flota urma să fie escortată de amiralul Sir Borlase Warren, al cărui stindard era arborat pe fregata cu 40 de tunuri *Pomone*, împreună cu alte cinci nave de război. De fapt, până când ajungea la destinație, expediția urma să fie însoțită de întreaga Flotă Regală de Nave de Război sub conducerea lordului Bridport, o dovadă mai mult decât suficientă a faptului că Guvernul de la St. James le acorda sprijin sincer. Pe lângă echipament pentru cei care plecau pe mare, transporturile duceau mari cantități de arme, muniție, uniforme și alte provizii pentru regaliștii din Franța.

Contele de Puisaye, uriașul breton, urma să fie la comandă, căci entuziasmul său făcuse ca planul să fie finalizat; iar prinții de Bourbon, deși înceți ori precauți când venea vorba să se miște ei înșiși, îl numiseră pe el locotenent-general și comandant al Armatelor Loialiste din Franța.

Ross nu-i cunoscuse nici pe De Puisaye, nici pe contele d'Hervilly, care fusese colonel într-unul din regimentele franceze de elită și urma să fie comandant-adjunct, fiindcă aceștia rămaseseră la Londra; dar prin Caroline păstrase legătura cu tânărul și chipeșul viconte de Sombreuil, cu domnișoara de la Blache, cu care era logodit de Sombreuil, cu energicul, dar oarecum nestatornicul De Maresi, cu doamna Guise, care-și petrecuse timpul în paturile multor gentilomi din Cornwall; și mai cunoscuse alți vreo șase. Dintre toți îl prefera în mod special pe De Sombreuil care, în ciuda inteligenței și a vitalității, adeseori părea să aibă o umbră pe chip. Poate că era umbra ghilotinei care aproape îi exterminase familia. Îi spunea lui Ross că, atunci când va veni pacea, trebuia să-și aducă soția și să stea cu ei în grandiosul lor *chateau* de lângă Limoges. Era o prietenie sinceră, și Ross ajunsese să o prețuiască, poate mai ales pentru că avea relativ puțini prieteni apropiați în Cornwall.

În compania francezilor fu și el molipsit de hotărârea și entuziasmul lor și de curajul lor evident. În expediție avea să fie nevoie de toate acestea. Și se înmulțeau informațiile – prea numeroase ca să fie

false – legate de totala nemulțumire a poporului francez față de actuala lege a terorii. Dacă Anglia suferea puternic din cauza războiului și a vremii, Franța stătea încă și mai rău. Deși era, teoretic, stăpâna Europei, în fiecare oraș francez erau cozi imense la pâine. Moneda aproape că se prăbușise, astfel că țăranii nu-și puteau vinde recoltele; controlul pe care-l exercitase guvernul până atunci în Paris începea să se năruiască: grupuri de tineri rătăceau pe străzi ucigând și jefuind în voie; mai multe orașe îndrăzniseră chiar să aleagă primari regaliști. Francezul obișnuit și cinstit nu mai tânjea după libertate, egalitate și fraternitate sau în orice caz nu în detrimentul dreptății, ordinii și al hranei. Toate astea erau adevărate; iar Ross spera că această expediție va dobândi succesul pe care-l merita.

Doar din când în când nu era sigur că vitalitatea teribilă a Revoluției nu se stinsese încă. Își cunoștea propriile aspirații pentru o societate mai bună și mai echitabilă și își amintea cum proclamațiile inițiale ale revoluționarilor îi făcuseră inima să bată mai repede. Acum era atât de deziluzionat de anarhia și tirania care urmaseră, încât era pregătit să lupte împotriva acelorași revoluționari absolut oriunde. Dar își amintea de felul în care – doar cu câteva luni în urmă – orașele olandeze îi întâmpinaseră pe revoluționari. Poate că strigătul de luptă își pierduse strălucirea și fusese pătat, dar nu-i dispăruse magnetismul cu totul. Și chiar dacă olandezii își regretau amarnic entuziasmul pentru acest ideal minunat, atunci când deveniseră limpezi aplicațiile lui practice, și chiar dacă francezii îl îndураseră șase ani, alternativa, care însemna o reîntoarcere la vechiul regim, putea cu siguranță să ofere prea puține atracții. Deși De Sombreuil era o excepție, concepția multora dintre cei fugiți pe care îi cunoscuse Ross era că țăranii erau doar ceva mai mult decât niște vite și trebuiau tratați ca atare. Atitudinea chiar față de servitorii englezi ai gazdelor lor era total lipsită de orice urmă din omenia care marca, chiar dacă într-un mod bizar, relația dintre servitor și stăpân în Anglia.

Așa că, între entuziasm și speranță, avea îndoieli. Și acest lucru a stat la baza deciziei lui de a se duce el însuși și de a lua câțiva prieteni cu el. Iar bărbații pe care-i chemase să i se alăture erau, în afară de cel pe care tocmai îl întrebase, oameni care se bucuraseră sau ale căror familii se bucuraseră de ajutorul doctorului Dwight Enys. Jacka Hoblyn, Joe Nanfan, John Bone, Tom Ellery, Wilf Jonas, fiul morarului. Pe Will Nanfan nu-l întrebase pentru că avea copil mic de la cea de-a doua nevastă; pe Zacky Martin pentru că nu se simțise bine toată

iarna; pe Paul Daniell din cauza vechii tragedii cu Mark și Keren. Dar, împreună cu Tregirls, grupul acesta făcea șase oameni, și era foarte posibil să fie suficient. Ba poate chiar că nu avea să se folosească de nici unul.

După ce se despărți de Tholly, își continuă pasul iute până când ajunse pe pământul lui. Nu era nerăbdător să se întâlnească cu Demelza, fiindcă acum trebuia să-i spună despre hotărârea lui. Știa că avea s-o accepte și să ia lucrurile așa cum sunt; dar îi displăcea gândul că îi provoacă o asemenea grijă; iar el știa foarte bine că, dacă lucrurile nu mergeau cum trebuie cu expediția, planul lui de rezervă avea să-l conducă spre pericol. Asta nu avea să-i mai spună.

Dar el o știa și se lupta cu simțămintele lui complexe în timp ce mergea călare prin vale, cu pârâul Mellingey care se auzea bolborosind și șopotind nu departe. Se simțise o urmă clară de vară în soare în acea zi. Lumina fusese limpede și strălucitoare, aerul, încărcat de viață și ozon, cerul păruse la o distanță de un milion de kilometri. Era o zi care te făcea să te simți fericit că ești în viață.

Și atunci de ce să alegi să riști?

În primul rând era îndatorirea lui copleșitoare față de Dwight. Asta era mai importantă decât hotărârea lui. Dar în al doilea rând – și deloc de neglijat – era dorința lui lăuntrică vag conștientă pentru pericol și aventură, și tovărășia oamenilor. Acasă, casa de care tocmai se apropia, avea o soție ale cărei frumusețe tinerească, înțelepciune și francheță încă le găsea fermecătoare; și avea un fiu de patru ani, chipeș, cu o minte ascuțită și plin de inițiativă, cu cele mai înduioșătoare trăsături deja conturate; și avea o fiică de șapte luni, cu părul și ochii negri ca ai mamei ei, dolofană, veselă și mulțumită că venise pe lume. Pe toate acestea le punea în pericol. Un glonț de muschetă rătăcit ar lăsa o văduvă distrusă și doi copii fără tată, iar el ar dispărea complet, n-ar mai respira, n-ar mai trăi și nu s-ar mai bucura de nimic.

Totuși, deși nu reușea să rezolve chestia asta în termeni simpli în mintea lui, se gândea că însăși savoarea vieții era mai intensă dacă nu considerai că ți se cuvine. Poate că avea legătură cu întreaga filosofie a lumii în care ne-am născut. Dacă am trăi veșnic, cine ar aștepta nerăbdător ziua de mâine? Dacă nu ar exista întuneric, am aprecia atât de mult soarele? Căldură după frig, mâncare când ți-e foame, apă când ți-e sete, dragoste sexuală după absența dragostei sexuale, întâmpinarea părintească după ce-ai fost plecat, confortul de acasă și lipsa de umezeală de acasă după ce ai călărit prin ploaie, căldura

și pacea și siguranța focului din cămin după ce te-ai aflat printre dușmani. Dacă n-ar exista contraste, poate că ar fi plictisitor.

Nu-și închipuia că acestea erau gânduri originale, dar constituiau un element în hotărârea lui de a pleca. Știa cât de rapid le-ar fi demolat Demelza dacă i le-ar fi împărtășit. Acceptând primul argument, fără îndoială, ar fi continuat demonstrându-i falsitatea tuturor celorlalte. Dragostea este scurtă, soarele este efemer, căldura, pacea și fericirea sexuală și părintească nu durează decât câțiva ani. Puțini le au așa cum le avem noi acum. Așa încât să ne bucurăm cât mai putem. O să treacă suficient de repede și fără să inviți un glonț de muschetă franțuzească să le sporească farmecul. Era logic și dacă s-ar fi ajuns la ceartă, ar fi recunoscut că ea are dreptate. Dar nu se va ajunge niciodată la ceartă, fiindcă nu i-ar dezvălui niciodată celelalte motive pentru hotărârea lui. În ce privește loialitatea față de Dwight, ea nu ar avea nici un argument.

Capitolul 22

Pentru reverendul Clarence Odgers devenise un obicei să facă o vizită la Trenwith House în fiecare sâmbătă dimineață, când familia era acasă. Renunțase să mai spere că va primi de mâncare acolo duminica. Deși fiica lui cea mare era angajată ca doică pentru Valentine, George abia dacă avea habar de existența unei doamne Odgers sau a familiei Odgers. Dar sâmbăta, preotul se bucura nu rareori de beneficiul unei mici sume de bani și, dacă apăreau chestiuni legate de parohie, puteau fi discutate atunci. După aceea primea instrucțiuni pentru a doua zi, dacă domnul și doamna Warleggan aveau să participe la slujbă și dacă aveau vreo preferință privind subiectul predicii sau imnurile.

În acea zi, când era șase iunie, George îl primi în biroul lui, o încăpere pe care bătrânul Joshua o făcuse în mod special a lui. George purta o legătoare de gât din mătase de culoare crem, un halat de casă lung din mătase înflorată și papuci purpurii, și era foarte relaxat. Mai că ai fi putut să faci greșeala de a presupune că are gentilețea de a fi prietenos. Ceea ce făcu sarcina autoimpusă a domnului Odgers deopotrivă mai ușoară și mai dificilă. Putea să aducă vorba despre subiect mai ușor, dar se temea de schimbarea de atitudine care va urma.

– Domnule Warleggan, începu el. Domnule Warleggan, nutresc speranța că mă veți ierta dacă pare că mă amestec în chestiunile private ale casei dumneavoastră. Nu am dorit niciodată să pară că mă bag în vreo problemă de familie sau în orice altă chestiune a vieții dumneavoastră care nu are legătură directă cu viața bisericii de aici din Grambler și Trenwith. Dar, domnule Warleggan, este ceva ce simt că trebuie să vă spun. Dacă știți deja și sunteți de acord, atunci sper că veți accepta umilele mele scuze și veți considera că problema nu a fost niciodată menționată.

Chipul lui George se schimbase deja ușor:

– Nu sunt în măsură să spun nimic până nu voi ști care este problema.

– Problema, domnule Warleggan. Problema, domnule Warleggan, este nepoata dumneavoastră. Pardon, verișoara soției dumneavoastră. Mă refer la domnișoara Chynoweth. O domnișoară admirabilă, am spus asta mereu, fiica unui vicar, o tânără creștină, un ajutor pentru biserică; o comoară, dacă pot să spun așa, domnule Warleggan. O comoară...

George înclină capul în semn de aprobare.

– De curând ne-a ajutat cu corul și a lucrat o broderie pentru pupitrul de citit. Admirabil. Dar... dar... o, domnule Warleggan, se vede – știați? – se vede cu un tânăr... un tânăr – și încă metodist – și folosesc biserica noastră drept loc pentru întâlnirile amoroase. Nu pot să cred că ați dori să facă așa ceva! Mai ales că tânărul cu care se întâlnește este unul dintre conducătorii grupului de gălăgioși pe care am reușit să-i excludem din biserică la indicațiile dumneavoastră. Sau, în orice caz, la sugestia dumneavoastră, domnule Warleggan, la sugestia dumneavoastră. Probabil că vă mai amintiți vizita pe care v-am făcut-o anul trecut – cam pe la sfârșitul verii – și am căzut de acord că ar fi în interesul parohiei....

George ridică mâna ca să pună capăt șuvoiului de vorbe. Și domnul Odgers, ascultător, rămase tăcut. George stătu nemișcat un minut înainte de a vorbi.

– Cum s-a întâlnit cu el și când?

– În biserică, duminică după-masă, și poate și cu alte ocazii, nu știu. Domnul Odgers reflectă o vreme, apoi spuse printre dinții rari: Fiindcă ne ajută în biserică, știe unde este ascunsă cheia, așa că poate să intre oricând. Am dat peste ei din întâmplare acum două duminici, intrând în biserică dinspre sacristie; ei nu m-au văzut fiindcă

am reușit să mă retrag la timp. Dar i-am văzut acolo de două ori în ultimele două săptămâni.

– Ești sigur că era domnișoara Chynoweth?

– O, da, cu siguranță, domnule Warleggan. Mă tem că da. Și același tânăr.

– Care același tânăr?

– În timpul absenței dumneavoastră, domnule Warleggan, am profitat de ocazie și am vizitat-o pe domnișoara Agatha Poldark din când în când. Multă vreme a venit la biserică, deși se întâmpla înainte de venirea mea aici... Ei bine, de două ori când eram în vizită, o dată când soseam și altă dată când plecam, l-am văzut pe acest tânăr, același tânăr, apropiindu-se de casă ca și când venea în vizită – o vizită la cineva din casă. Nu pot decât să trag concluzia, pare logic să trag concluzia că...

– Asta s-a petrecut înainte de Crăciun sau mai recent?

– Oh, înainte. Cum vremea era așa de urâtă, nu prea te aventurai pe afară.

George se ridică și se duse la fereastră. Fereastra asta nu dădea spre iaz, sursa celorlalte supărări ale lui. Dădea spre curtea mică dinspre partea din spate a casei.

– Nu știam despre aceste întâlniri și bine ai făcut că mi le-ai adus la cunoștință. Este posibil să aibă o explicație nevinovată, și sper că așa este. Dar, nevinovată sau nu, vor fi oprite.

– Mulțumesc, domnule Warleggan. În toată această poveste am făcut ce am crezut că este în interesul dumneavoastră și al domnișoarei Chynoweth...

Scărpinându-se sub peruca din păr de cal, domnul Odgers continuă spunând aceeași poveste și făcând aceleași comentarii, cu alte cuvinte. Primise o lovitură ușoară pe spate de încurajare, și-i plăcuse atât de mult, încât, repetând că motivele sale erau nevinovate, aștepta încă un semn de încurajare și recunoștință. Nu-l primi. George, a cărui minte era foarte ocupată cu ceea ce tocmai aflase, nu avea nici timp și nici intenția de a-l mai băga în seamă pe preot, așa că, cu câteva vorbe și după ce dădu de câteva ori din cap mormăind, se descotorosi de el.

George se duse direct la Elizabeth, care nu știa mai multe decât el despre această poveste. Ignoranța lor dovedea lipsa de comunicare care exista, izolarea în care trăiau, deși erau înconjurați de servitori și de restul comunității. Căci, în ciuda convingerii lui Drake și a Morwennei că lucrurile stau altfel, un număr considerabil de oameni

știau despre plimbările lor împreună pe plajă, despre vizitele lui la conac, despre întâlnirile de la biserică. Poate că într-un oraș secretul ar fi fost posibil, nu era însă posibil la țară, unde să afli ce face vecinul era una dintre puținele distracții pentru toți. Dacă Verity ar fi fost în casă, sau chiar și Francis, cineva le-ar fi aruncat o aluzie, cum era și de așteptat. Oamenilor le era frică să facă asta și cu George, pentru că le era frică de el, iar Elizabeth, deși destul de amabilă, fusese întotdeauna distantă.

Fură chemați mai mulți servitori, interogați și trimiși apoi la treburile lor. Urmă apoi Geoffrey Charles care fu pe rând de o franchețe plină de veselie, sfidător, temător și din nou sfidător. Și în cele din urmă, Morwenna.

Își purta suferința cu inima spărgându-i pieptul și cu respirația tăiată, dar în aparență, la început, calmă și sfioasă. Da, Geoffrey Charles îl văzuse pe acest tânăr în compania ei, din când în când, încă din vara trecută. Cum el era rudă cu familia Poldark, ea se gândise că nu e nimic rău în asta, chiar dacă el nu avea educație și era meșteșugar. După cum probabil că le spusese chiar el, Geoffrey Charles îl plăcuse *foarte mult*. Drake – Drake Carne – reușise să-l învețe pe Geoffrey Charles multe despre aspectele practice ale vieții de la țară, lucru pe care ea nu ar fi putut să-l facă. Ea se străduise să participe la educația lui teoretică, dar cum să facă noduri, să aprindă focul, cum să tragă cu arcul, toate aceste deprinderi ea nu le avea. Așa încât se legase o prietenie care continuase.

– Și prietenia *dumitale*, domnișoară Chynoweth?, întrebă George. Asta cum o explici?

Morwenna își ridică privirea speriată spre a lui, apoi își ascunse teama privindu-și mâinile.

Prietenia ei se dezvoltase din prietenia comună a celor trei. Fusese bucuroasă să-l vadă pe Geoffrey Charles așa de fericit și se molipsise de fericirea lui. Astfel că, fără intenție, îi permisese tânărului să o îndrăgească și ajunsese să-l îndrăgească și ea.

– Și stai aici și ne spui acest lucru? zise George calm.

– Îmi pare rău. Știu că n-a fost înțelept. Dar așa s-au petrecut lucrurile! Nu pot decât să fiu sinceră cu dumneavoastră, domnule Warleggan. Pentru că exact așa s-a întâmplat. Nu am intenționat și nici nu am crezut că facem ceva rău – nici el, nici eu.

– Pentru moment, să lăsăm intențiile lui. Să vorbim despre ale dumitale. Ai venit aici ca guvernantă a fiului meu vitreg. Prin aceasta, ai acceptat sarcina de a avea grijă de el și de a-i fi educatoare așa

cum știi că am dori noi. În loc de asta, sub pretextul că vrei să cunoască obiceiurile rurale – și trebuie să spun că nu pot să consider asta decât un pretext –, dumneata te încurci cu un miner șomer, cu un metodist; te compromiți pe dumneata și-ți târăști numele – și pe cel al lui Geoffrey Charles totodată – în mocirla de pe străzile satului ca să râdă și să bârfească toți.

Cu privirea împăienjenită, Morwenna căută ajutor în celălalt colț al încăperii, la Elizabeth, dar Elizabeth nu se uita deloc la ea.

– Acum înțeleg foarte bine, continuă George tot cu voce joasă, de ce nu voiai să accepți căsătoria prosperă și avantajoasă pe care ți-am aranjat-o. Pentru că i te dăduseși acestui miner, ai simțit că nu poți să vii la ceremonia căsătoriei cu trupul și inima curată.

– Nu „m-am dat" acestui miner, cum îl numiți! spuse Morwenna și se ridică, cu lacrimile șiroindu-i pe obraji. Am stat de vorbă și... și am ajuns să ținem unul la celălalt...

– Ați ajuns să țineți unul la celălalt, spuse George. Este a doua oară când folosești această expresie. Păi... e de-a dreptul o declarație, nu-i așa, pe care o faci se pare fără rușine sau regret...

– Am încercat deja să...

– Lasă-mă să termin, te rog! Mă întreb ce ar fi spus tatăl dumitale dacă ar fi trăit. De fapt, mă întreb și ce va zice mama dumitale, căci în mod clar trebuie să i se spună. Sau surorile dumitale mai mici care se presupune că te priveau cu admirație ca pe o persoană al cărei exemplu ar trebui urmat. Această aventură care are loc sub acoperișul nostru este de natură atât de sordidă, încât te întrebi ce urmează să mai iasă la iveală!

Și o ținu tot așa. Deși era de acord cu sentimentele lui, Elizabeth simțea că este prea furios și prea sever. Dat fiind că el se simțise întotdeauna inferior celor din familia Chynoweth, nu se putea abține să se întrebe dacă nu se folosea acum în mod special de această ocazie ca să lovească pe cineva care încălcase regulile bunei purtări. Iată, în sfârșit, o persoană pe care se simțea îndreptățit să o condamne...

În plus, insulta era cu atât mai gravă cu cât Carne era cumnatul lui Ross Poldark... Cum nu era în stare să înțeleagă încă ce se petrece în mintea soțului ei, nu-i trecu prin cap că și George nutrise o atracție pe jumătate refulată pentru fată și în acest fel descoperise o oarecare satisfacție bizară în a se purta deosebit de brutal cu ea pentru că-l dezamăgise.

De îndată ce o văzu pe Morwenna părând gata să leşine, Elizabeth îi făcu indignată un semn imperios lui George să se oprească.

– Un lucru este sigur, îi spuse el lui Elizabeth. Căsătoria cu domnul Whitworth nu poate avea loc. Îi voi scrie şi îi voi explica pe îndelete motivele, rugându-l să-şi amâne vizita în casa noastră până după plecarea domnişoarei Chynoweth. La sfârşitul acestei luni domnişoara Chynoweth se va întoarce la mama sa. De asemenea, voi face toate aranjamentele pentru ca Geoffrey Charles să plece la şcoală. Între timp, trebuie să înceteze orice comunicare cu acest om, Carne. Ştiu că te vei ocupa de acest lucru, draga mea. Pot să mă bizui pe tine. Vei face ceea ce e cel mai bine.

Părăsi încăperea, lăsându-le pe cele două verişoare împreună.

Elizabeth nu putea face decât un singur lucru. La fel ca George, nici ea nu aproba purtarea Morwennei, dar în împrejurarea dată, se manifestase deja toată dezaprobarea. Îşi puse braţul pe după umerii fetei şi o sărută pe obrajii uzi:

– Gata, gata! Hai să ne aşezăm şi să vorbim! Nu te lăsa copleşită de durere.

Toate recoltele erau întârziate cu o lună şi cele mai multe erau slabe şi de proastă calitate. Cei mai mulţi dintre fermierii din Cornwall nu-şi recoltaseră cartofii timpurii, aşa că gerurile de la începutul lunii mai distruseseră o mare parte din ei şi afectaseră celelalte legume timpurii. Fânul era insuficient şi anemic, iar Ross nu credea că va reuşi să-l cosească până la sfârşitul lui iulie.

Năpasta, când ajunge până la înfometare, înseamnă îngrijorare şi răscoale. În tot ţinutul izbucniseră probleme. Cu un stat revoluţionar la numai câţiva kilometri peste Canal, era o perioadă grea atât pentru autorităţi, cât şi pentru răufăcători. Fuseseră adoptate atitudini de avertisment, dar şi de provocare şi, odată asumate, trebuiau menţinute în faţa presiunilor pentru compromis. Totuşi, una peste alta, predomina o uimitoare reţinere. Dacă rebelii invadau un oraş, nu jefuiau prăvăliile, ci organizau distribuirea bunurilor la un preţ de vânzare pe care-l credeau ei decent. La Bath, un număr mare de femei se urcaseră pe un vapor cu cereale aflat pe râu, iar când judecătorii de pace le avertizaseră că vor fi pedepsite, spuseseră că nu era o revoltă, ci doar împiedicau exportul cerealelor, şi cântaseră împreună *God Save the King*.

Cu toate acestea, trebuiau să urmeze măsuri represive, şi instigatorii să fie pedepsiţi.

În Cornwall, deja avuseseră loc tulburări grave în patru oraşe. Şi din nou, printre mineri prevalase un anume grad de disciplină; puseseră mâna pe morile de minereu şi pe hambare şi-i forţaseră pe proprietari şi pe negustori să vândă grânele ieftin, dar nu se dedaseră la alte violenţe şi de obicei, după ce obţineau ce voiau, se risipeau destul de paşnic. Însă mulţi dintre micii nobili din Cornwall erau foarte alarmaţi, şi se răspândise zvonul că nişte soldaţi cărora li se ordonase să tragă asupra minerilor răsculaţi din Truro refuzaseră să asculte ordinul. Treaba asta părea să fie calea directă spre iadul francez.

În ţinutul Grambler şi St. Ann erau semne de nemulţumiri, dar până în acel moment nu fusese nici o răbufnire. Zilele în care se întuneca târziu erau de ajutor, căci chiar şi nopţile scurte aveau o oarecare luminozitate, iar soarele mai degrabă se ascundea decât dispărea. Ciocârliile cântau în înaltul cerului, iar nagâţii, care avuseseră mult de suferit în timpul iernii, strigau, zburau şi plonjau deasupra câmpurilor de ovăz şi grâu. Gardurile vii, după ce fuseseră acoperite săptămâni întregi de zăpada îngheţată, păreau să înflorească mai abitir, iar clopoţeii, opaiţele roşii şi micşunelele palpitau într-un protest patriotic doar al lor. Marea era calmă şi nu aducea nimic de adunat. Cu vremea caldă, în cele din urmă izbucni tifosul în casele sărace şi se răspândi în familiile de mineri. Era timpul ca doctorul Enys să se întoarcă.

Şi totuşi, în ciuda tuturor, construcţia noii case de rugăciune mergea înainte. Aşa cum era de aşteptat, Sam plănuise această nouă casă mult mai mare decât cea veche, reflecta Ross. Cât despre bibliotecă, după ce se consultase cu vreo doi constructori şi cu bătrânul Horace Treneglos, care se pricepea la astfel de treburi, Ross hotărâse să meargă înainte cu pereţii existenţi. Treneglos zisese că Mingoose era în întregime construită din piatră sfărâmată şi granit, şi rezistase destul de mult timp. Lucrurile se liniştiră însă de-a binelea când Ross decise că cele două ferestre din spate, îngrozitor de nepotrivite, ce dădeau spre sud-vest, ar trebui blocate, şi făcută una nouă mai mare. Faptul că urma să se taie o deschidere nouă în zid îndepărtă orice îndoială cu privire la rezistenţă şi la capacitatea de a suporta încă un etaj.

În iunie la Gwennap avu loc o mare renaştere. Începuse la Redruth, unde opt oameni – aproape toţi deodată – brusc îşi aflaseră liniştea în Dumnezeu. În noaptea următoare, mulţi alţii fuseseră pătrunşi straşnic de convingerea păcatelor lor şi, după multe eforturi

mentale și insistențe în rugăciuni, îl găsiseră pe Mântuitor. Unul dintre aceștia era un om din Gwennap care, ducând vestea cea bună acasă, începuse o renaștere chiar și mai mare al cărei punct central era amfiteatrul Gwennap Pit unde predicase deseori Wesley. Această arenă, despre care unii credeau că este antică, luase naștere de fapt prin prăbușirea unei mari zone din mină foarte aproape de suprafață, iar acum forma un amfiteatru natural pe care grecii l-ar fi adorat și pe care John Wesley îl valorificase.

În regiunea înconjurătoare, una dintre cele mai mari zone miniere din ținut, erau – pe vreo doi kilometri și jumătate pătrați – Wheal Unity, Treskerby, Wheal Damsel și Tresavean, acum toate abandonate, și din această cauză șomajul și sărăcia erau foarte mari. Dar în această parte de ținut, în loc să se revolte, oamenii se întorseseră spre Dumnezeu. Favorizată de vremea frumoasă și nopțile plăcute, renașterea continuase o săptămână, timp în care peste cinci mii de ignoranți își mărturisiseră păcatele și se uniseră într-o societate religioasă care se ridica mai presus de grijile și privațiunile acestei lumi și își găsea liniștea în Hristos și în promisiunea vieții eterne. Sam, care auzise despre asta a doua zi, se dusese la căpitanul Henshawe, îi ceruse voie să lipsească și mersese pe jos toți cei peste cinci kilometri până la Gwennap ca să ia parte la experiența religioasă. Făcuse tot ce putuse ca să-l convingă pe Drake să-l însoțească, însă Drake era într-o asemenea stare de tulburare emoțională și fizică, încât pentru moment viața spirituală nu-l atrăgea. Sam își văzuse de drum, bucurându-se de gloria lui Dumnezeu și de mila Lui pentru a le deschide inimile oamenilor, dar întristându-se că iubitul lui frate era într-o asemenea stare de amărăciune încât nu putea fi cu el în acest moment prețios.

La Trenwith, George nu mai insista ca Morwenna să fie trimisă acasă de îndată, dar era de la sine înțeles că va trebui să se întoarcă la Bodmin la începutul lui septembrie, când Geoffrey Charles se ducea la școală. George făcuse cercetări referitoare la școli timp de douăsprezece luni, iar acum, cu obișnuita lui dibăcie de a profita de pe urma oricărei situații nedorite, reușise să folosească recentul neajuns ca argument pentru a o convinge pe Elizabeth să fie de acord. Acasă, Geoffrey Charles era în mod evident scăpat de sub control. Uite în ce mod isteric se comportase când îi spuseseră că nu mai are voie să se întâlnească cu minerul acela, tânărul Drake Carne. Acum, probabil că nici măcar un meditator de sex masculin n-ar mai fi reușit să-l stăpânească. O școală cu internat era soluția potrivită și singura.

– Harrow este școala pentru Geoffrey Charles, spuse George. Știu că va fi o călătorie costisitoare și plictisitoare, dar politica foarte recent anunțată de cei din conducere este exact ceea ce cred că vrem amândoi. Ei spun – uite aici, în scrisoarea aceasta oficială – că indiferent care au fost intențiile fondatorilor, „în prezent această școală nu este în general potrivită pentru persoane de condiție umilă, ci mai adecvată pentru cei din înalta societate". Noi asta vrem pentru Geoffrey Charles, să se învârtă printre oameni de condiția lui și chiar mai sus. Toate celelalte școli pe care le-am luat în considerație în ultima vreme, Eton, Westminster, Winchester, au încă politica de a admite copii de muncitori.

Elizabeth spuse:

– Drumul de ducere acolo și întoarcere acasă îi vor răpi aproape două săptămâni din vacanță. Și va fi o cheltuială mare pentru mijloacele lui modeste.

– Știi că mi-am asumat costurile educației lui cu mult timp în urmă. Mi s-a spus că internatul, cărțile și taxele școlare vor ajunge cam la treizeci de lire sterline anual, iar uniforma va fi alte douăzeci și cinci. La aceste cheltuieli se va adăuga călătoria; dar el este moștenitorul acestei case și al acestei moșii, și în această calitate trebuie să aibă ce este mai bun. *Ca fiu al tău,* ar trebui să aibă ce este mai bun.

Elizabeth surâse când George o mângâie pe mână. Știa că remarca lui era măgulitoare cu un scop; știa de dorința lui de a slăbi legătura dintre mamă și fiu.

Elizabeth nu avea încă detașarea necesară – poate că nu o va avea niciodată – de a recunoaște cât de mult se dezvoltase Geoffrey Charles de când reușise să se desprindă mai mult de ea. Din când în când simțise și ea câte o urmă de gelozie când îl vedea atât de fericit în compania Morwennei; dar mai degrabă ar fi acceptat bucuroasă continuarea acestei situații, decât să-l piardă cu totul, așa cum simțea că se va întâmpla, pradă unei lumi mai dure a bărbaților care, în procesul șlefuirii lui, avea fără doar și poate să-l pedepsească și să se poarte atât de rău cu el, încât, când va veni acasă, va fi cu totul alt băiat.

Dar vremurile acelea fericite erau de mult trecute.

Cum George părea într-o dispoziție mai blândă decât în ultimul timp, abordă un subiect pe care voia să-l pomenească de câteva zile și care știa că îl va irita din nou:

– Mătușa Agatha a făcut o listă cu invitați. Îi întinse o coală de hârtie pe care părea că o muscă înecată în cerneală se târâse

în agonia morții. O parte le-a scris chiar ea, altele le-a notat Geoffrey Charles la rugămintea ei. Îți mărturisesc că nu cunosc nici jumătate din oamenii pe care i-a ales.

– Nici nu doresc să-i cunosc, spuse George luând hârtia cu vârfurile degetului mare și arătător, de parcă ar fi fost în patul unui bolnav de friguri. Pur și simplu nu cred că suntem obligați să facem asta. Cu cât se apropie mai mult, cu atât mi se pare mai dezgustător.

– Nu suntem obligați – nu, fizic. Dar moral, nu suntem?

– Nu înțeleg. Pentru numele lui Dumnezeu, nu înțeleg. Ce e cu toate numele acelea tăiate?

– Toți sunt morți. M-am consultat cu domnul Odgers și bătrâna Agnes de la Sawle, care a lucrat pentru familia Poldark cu mulți ani în urmă. Sunt oameni despre care mătușa Agatha crede fără doar și poate că sunt în viață.

George îi dădu hârtia înapoi:

– N-ar fi mai bine să facem petrecerea de aniversare la cimitir? Așa, toate mormintele s-ar deschide vesele când tăiem tortul.

Elizabeth se cutremură:

– Unele dintre numele acestea le cunoaștem foarte bine, bineînțeles, și sunt oameni pe care ar trebui să-i primim aici, în orice caz. Familiile Treneglos, Bodrugan, Trevaunance. Unii dintre ceilalți sunt fără îndoială prea bătrâni ca să vină sau prea departe. Nu cred că, una peste alta, va fi o petrecere prea mare. Poate douăzeci sau treizeci.

– Cred că sunt o sută de nume acolo!

– O, da, dar cei mai mulți nu vor veni.

– Dar eu nu – Elizabeth, dacă va trebui să tolerez invadarea casei mele – a casei noastre – de către o hoardă de oameni dezgustători doar ca să satisfac ultima zvâcnire de egoism a unei femei bătrâne – nu le voi – nu le vom – oferi ospitalitate peste noapte! Nu voi permite să ni se umple casa de schelete rablagite, dintre care unele fără doar și poate cu incontinență, iar altele ramolite; nu voi permite să fie găzduiți în casa noastră, nici măcar ca să păstrăm aparența că suntem de acord cu această sărbătorire oribilă. Nu, Elizabeth, să clarifici acest aspect de la început; spune-i bătrânei ăleia – dacă poți s-o faci să mai priceapă ceva – că nu vom face așa ceva și că nu ne poate obliga!

– Cred, spuse Elizabeth împăciuitoare, sunt convinsă că Agatha intenționează ca petrecerea să ia sfârșit pe la șase. Așa încât majoritatea vor avea timp din belșug să se întoarcă – vreau să zic, cei care sunt sănătoși și dispun de mijloace financiare ca să ajungă aici.

George reflectă câteva clipe la cele spuse, apoi adăugă, trăgând spuza pe turta lui:

– Carevasăzică, bătrâna are idei în legătură cu ce fel de petrecere ar trebui să-i organizăm noi?

– Ea plătește pentru tot, dragul meu. Să nu uiți asta. Este casa în care s-a născut. Iartă-mă că-ți reamintesc acest lucru – bineînțeles că știi, dar... vezi tu, ea crede că este îndreptățită. Exact cum ar fi, să zicem, dacă tatăl tău ar fi cu patruzeci de ani mai bătrân și ar mai locui la Cardew. Așa și ea – își face planuri și se așteaptă ca noi să aranjăm lucrurile așa cum dorește – presupunând că ceea ce-și dorește este rezonabil.

– Și este?

– Cred că da. Am fost sus la ea în odaie puțin...

– Dumnezeu să te apere!

– Și am discutat despre asta împreună. Vrea – i-ar plăcea să-i invite pe musafirii ei la micul dejun la ora două. Speră desigur că va fi jos să-i primească, iar masa se va servi în salonul mare și în sufrageria de iarnă. Nimic sofisticat – ciocolată caldă sau brandy de băut, cu tort de biscuiți, turtă dulce și chestii din astea. După aceea ne-am gândit că, dacă vremea este frumoasă, invitații ar putea să facă o plimbare prin grădină vreo oră sau mai mult. Fără îndoială unii vor sta și vor sporovăi cu Agatha – alții ar putea admira ce îmbunătățiri am făcut la casă și la celelalte.

Se opri, lăsându-l să rumege ideea. Dacă ar reuși să capete sprijinul activ al lui George, sau măcar să-l mai îmblânzească puțin, i-ar fi ziua mai ușoară.

– Ne-am gândit și la o gustare rece în sufragerie. Agatha ar fi vrut un prânz complet, dar am convins-o să nu facem asta. Ea va sta în capul mesei, dar ceilalți vor mânca și vor sta unde vor dori. Diverse supe calde, bineînțeles, dar altminteri, chestii mai ușor de pregătit: limbă friptă, friptură rece de oaie, plăcintă de pui, porumbei. Și sparanghel, dacă o să reușim să găsim, cu ouă murate. Șarlote și tarte cu fructe. Apoi tort. După-masă vom tăia tortul și vom toasta pentru sănătatea ei. Cred că totul va fi foarte plăcut.

George își linse buzele:

– Și pe urmă?

– Și pe urmă îndrăznesc să spun că mătușa Agatha va fi convinsă că și-a trăit viața frumos. Fără îndoială că va fi extenuată după atâtea emoții. Va rămâne jos până la șase, zice ea, dar vom vedea.

În orice caz, vom servi ceaiul pe la șase, și sper că până la șapte vor fi plecat toți.

– Amin, spuse George. Dar de ce trebuie să facem toate pregătirile în iunie, când aniversarea asta deplorabilă nu are loc decât în august?

– M-am gândit numai să-ți amintesc despre ea, dragul meu, ca să te țin la curent. Știi bine că nu-ți place să se facă aranjamente fără știrea și consimțământul tău. Mătușa Agatha vrea ca invitațiile să fie trimise cât de curând posibil. Trăiește pentru această zi și, firesc, toate gândurile ei se concentrează asupra acestui lucru.

Când te căsătoreai în familia Poldark, trebuia să-ți porți crucea, iar crucea lui, cea mai grea dintre toate, credea George, nu mai putea – era în firea lucrurilor – să fie purtată prea mult. Așa că mormăi posac ceva ce aducea a consimțământ și plecă.

Capitolul 23

Sam petrecuse o săptămână minunată la Gwennap și se întoarse acasă numai când entuziasmul începuse să mai scadă. Era o zi frumoasă pentru drumul lui pe jos, și fericirea lui era atât de mare pentru ceea ce înfăptuise Dumnezeu într-un timp atât de scurt, încât se opri și strigă în gura mare de mai multe ori. În depărtare, oamenii care munceau la câmp își ridicară capetele, uitându-se lung după el; bătrâni încovoiați de spate, fete cu bonete de paie, puștani scurmând prin mirișteă după resturi. Îl credeau nebun.

Dar nu era pic de nebunie la el, ci doar o dulce bucurie că se unise cu Hristos. La Gwennap văzuse asemenea minuni care nu ar fi putut avea loc dacă spiritul lui Dumnezeu n-ar fi plutit așa de puternic peste acele tărâmuri. Și încă nu luaseră sfârșit. De asta era convins. Se mai domolise la Gwennap, poate pentru o vreme, poate pentru că-și terminase menirea pentru mult timp. Dar, odată aprinse, puterea și mila Sfântului Duh erau precum o vâlvătaie. Ardea înăbușit părând că se stinge, după care irupea deodată în altă parte. Marea renaștere spirituală începuse de această dată la Redruth și după câteva zile ajunsese la Gwennap; iar de acolo era posibil să apară brusc la St. Austell sau Penzance. Ba chiar era posibil să mocnească și să se extindă cu forță în satele de coastă, Grambler și Sawle. Cine putea

ști? Cine putea ști ce ar fi putut face o singură creatură îngrozitoare și nevrednică așa cum era el, dacă deborda de credință și era în strânsă legătură cu Mirele Ceresc?

Pe măsură ce se apropia de casă, își dădu seama că credința lui fusese tot timpul prea neînsemnată, că trebuia nu numai să se impulsioneze degrabă pe el, ci și că trebuia să-și convingă și mica turmă să facă la fel. Ce păcat că Drake nu se eliberase de influențele puternice ale diavolului ca să poată fi pătruns din nou de frumusețea deplină a binecuvântării, căci nimeni nu știa – sau poate doar El știa – ce ar fi putut realiza împreună. Ajunse la concluzia că mai întâi trebuia să-și cerceteze el inima și să afle ce slăbiciune lumească zăcea în ea și care ar fi putut să-l împiedice să aibă suficientă influență asupra lui Drake ca să-l aducă înapoi la deplina înțelepciune a vieții spirituale. Într-un fel, era posibil ca el să greșească. Doar rugăciunile – doar ore lungi în genunchi înaintea Creatorului – îi vor deschide porțile autocunoașterii. Ar fi vrut să-l poată convinge pe Drake să le împărtășească cu el. În acest fel, cine știe pe câți alții ar fi reușit să-i convingă să le împărtășească cu ei? Credința putea să facă minuni. Credința *făcea* minuni. I se arătase în fața ochilor plini de mirare toată săptămâna.

Numai că uneori lumea pământească te înșfacă prea brutal, de aceea chiar și pentru un om ca Sam era greu de ignorat. Oricâtă sfințenie purta în inimă, presiunea răului material și spiritual avea să-l copleșească în ziua aceea și să-i prindă mintea captivă, gonindu-i, cel puțin pentru o vreme, speranțele de a aduce o viață nouă în satele Grambler și Sawle. Trecuse bine de ora șapte când ajunse acasă. Îl bătea o gheată, îi era sete și foame, era obosit și abia aștepta să mănânce împreună cu Drake și să-i spună vestea bună despre mântuirea atâtor suflete. Numai că Drake nu era acasă. Fusese o zi frumoasă, dar acum cădea un soi de ploaie lăptoasă peste mare și peste dunele de nisip, și probabil că în câteva minute avea să se răspândească și pe uscat. Soarele era pe jumătate ascuns din cauza furtunii, dar peste mlaștini și peste câmpurile din spate cădea o lumină gălbuie.

Sam băuse o stacană de apă și tocmai își tăiase o bucată de pâine și o pătrățică de brânză când auzi o bătaie în ușă și-l văzu în prag pe Bob Baragwanath. Bob era tatăl lui Charlie, și Sam se rugase împreună cu ei când murise Charlie. Bob nu era destul de isteț ca să priceapă tot ce făcuse și spusese Sam, dar apreciase gestul.

– Frat'le tău, spuse el.

– Da? Drake? Ce s-a întâmplat? A lăsat vreo vorbă?

– Nu. Nici o vorbă. A fo' luat. Fo' luat. Cam de vreun ceas. Luat cam acu' o oră.

Sam lăsă pâinea:

– Ce s-a întâmplat, Bob? Drake luat? Luat unde?

– Polițaiul... polițaiul Vage. L-a luat cam acu' vreun ceas. L-a luat la închisoare. L-a dus la închisoarea de la St. Ann.

– Drake? La închisoare? Pentru ce? Polițaiul Vage? Eu... Ai *văzut* tu?

– Da. Văzut cu ochii mei. Luat pentru că a furat. Așa a zis polițaiu'. A furat! L-a luat cam acu' vreun ceas.

Tocmai terminau cina când sosi Sam. În aceste zile însorite mâncau mai ușor decât iarna, așa că cina devenise o masă mai importantă. Fuseseră tăcuți în timpul mesei, așa cum se întâmplase de mai multe ori în ultima vreme, și pe măsură ce se apropia momentul plecării lui Ross în Franța. Demelza nu era genul care să-i poarte ranchiună pentru că se ducea, dar iminența plecării arunca un nor asupra bunei ei dispoziții. Nu sporovăise ca de obicei despre grădină și nici nu-i împărtășise cugetările ei legate de ce gândise Garrick când îi luase puiul de iepure, nici nu-i descrisese acțiunile unui botgros când mânca pulpa albă dintr-o teacă goală de păpădie. Nu era vorbăreață și, cum Ross nu era din fire genul care face conversație, fusese o cină tăcută.

Peste toate astea, veni fratele ei ca s-o informeze că celălalt frate al ei fusese arestat pentru furt.

Demelza se ridică și-l țintui cu privirea:

– Furt? Drake? Este imposibil, Sam.

– Da, surioară, e imposibil să fi făcut așa ceva, dar nu-i imposibil să fie acuzat.

– Ce spun că a furat?

– Păi, e greu de aflat adevărul. Dar m-am întâlnit cu Art Curnow, care a fost de față când l-au luat, iar polițaiul zice că este acuzat că a furat o Biblie – o Biblie cu închizătoare de argint – de la Trenwith House.

– Trenwith House? Dar când? Nu s-a mai apropiat de Trenwith House de săptămâni bune, nu după ce George – nu după ce domnul Warleggan s-a întors acasă.

– Nu știu care-i adevărul, surioară, nu știu decât ce mi s-a spus și că Drake a fost dus la închisoarea de la St. Ann și închis ca și când ar fi infractor.

Se ridicase și Ross, dar se întoarse cu spatele la ei ca să-și ascundă enervarea de pe chip.

– Știi cine a adus acuzația?

– Domnul Warleggan, se zice.

Asta era. Domnul Warleggan. Și cum băiatul ăsta era fratele Demelzei, cu atât era mai mare zelul de a face rău. Și cum putea el, Ross, să evite să fie implicat, și mai ales cum putea să evite ca Demelza să fie amestecată în povestea asta cât timp el era plecat? Exasperant. Mai mult ca oricând regreta că nu adoptase o poziție dură cu băieții ăștia când veniseră și nu-i trimisese înapoi la Illuggan, unde le era locul. La vremea aceea, o avertizase pe Demelza că la un moment dat, în viitor, frații ei ar putea s-o pună într-o situație stânjenitoare căsătorindu-se pe acolo, și foarte posibil să-i zădărnicească astfel ambițiile sociale. Niciodată, nici în cele mai rele vise, nu se gândise că unul din ei va avea o relație amoroasă cu verișoara lui Elizabeth! Iar acum, să fie arestat pentru furt – și mai ales pentru furtul unei Biblii!

Dar în acest moment nu trebuia să o lase pe Demelza să vadă enervarea lui. Și așa trebuia să se împace cu greșelile și ciudățeniile lui, cu devotamentul și prieteniile lui din străinătate și cu spiritul lui neliniștit și plin de frământări care-l trimitea în călătoria din Franța. Nu se putea aștepta la înțelegere din partea ei fără să-i ofere și el aceeași înțelegere.

Spuse:

– Domnul și doamna Warleggan au fost plecați vreo două zile. Crezi că Drake a fost la Trenwith în această perioadă?

– Nu știu, dom'le căpitan Poldark. Și eu am fost plecat cu treburile întru Domnul. M-am întors în seara asta.

– Știi dacă Drake s-a întâlnit cu domnișoara Chynoweth în ultimele săptămâni?

– S-a văzut cu ea de vreo două sau trei ori la biserica din Sawle, duminica după-masă. Dar după aia s-a aflat totul și a fost mare supărare la Trenwith, de la începutul lunii. Așa că nu s-au mai văzut de atunci. Mi se pare că s-a spus că domnișoara Chynoweth o să fie trimisă acasă.

– Se pare că George intenționează să o mărite pe domnișoara Chynoweth cu cineva din Truro, pe nume Whitworth, spuse Demelza. Reverendul Whitworth.

– Poftim? Osborne Whitworth, fiul judecătorului Whitworth?

– Cred că da. Ar fi trebuit să fie o partidă bună pentru ea. Așa încât a fost o mare problemă când s-a aflat de prietenia ei cu Drake.

– Un filfizon și un prefăcut. Sigur ți-l amintești. S-a purtat excesiv de aferat cu tine de mai multe ori, dar de regulă a fost eclipsat de Hugh Bodrugan și de John Treneglos.

– Mi-l amintesc, spuse Demelza.

– Dar cine ți-a zis asta?

– Drake. Săptămâna trecută când a venit pentru lecția de scriere.

Ross privi gânditor în jos, spre farfuria cu tarta cu zmeură pe care nu o terminase:

– Crezi că este posibil ca acuzația să fie adevărată?

– O, niciodată! spuse Demelza.

– Drake nu e hoț. Nici vorbă! spuse și Sam.

– Da, în fine... totul e foarte bine, dar a fost înaintată acuzația. Trebuie să existe niște motive, oricât de neînsemnate. Partea enervantă din povestea asta e că, dacă familia Warleggan s-a amestecat, s-ar putea să fie greu să-i convingem să renunțe. Oricine altcineva ar fi deschis să asculte argumente raționale. Dar nu și ei. S-ar putea să regreți, Sam, că ești înrudit cu familia Poldark.

Sam spuse:

– Poate dacă m-aș duce eu să vorbesc cu ei.

– Nici gând. Ai fi primit cu ostilitate și chiar mult mai rău. Nu, primul lucru este să-l vedem pe Drake și să aflăm și versiunea lui despre această poveste. Până când nu vom ști asta, nu putem face nimic.

Se lăsă tăcerea. Apoi Sam spuse:

– N-o să am odihnă în noaptea asta. Dar n-are rost să mergem până mâine-dimineață. O să mă duc acolo să-l văd.

– Nu, spuse Ross. Nu te băga. Nu e cazul să fii și tu acuzat de cine știe ce altceva. Mă voi ocupa chiar eu dimineață.

– Mulțumesc, spuse Demelza.

– Până atunci, nu are rost să facem presupuneri. Este posibil ca acuzația să fie retrasă. Nu avem cum să aflăm mai multe, așa că cel mai bine e să nu mai discutăm. O să mă duc acolo călare mâine la prima oră.

– Dumnezeu să te binecuvânteze, spuse Sam. N-o să am odihnă în noaptea asta.

„Închisoarea" din St. Ann nu era în realitate o pușcărie, ci un arest unde din când în când răufăcătorii erau ținuți sub cheie înainte de a fi aduși pentru judecată în fața magistraților locali. Făcea parte din casa și magazinul domnului Renfrew, negustorul de materiale pentru minerit, și era compusă dintr-o încăpere la etaj și una jos,

și amândouă ar fi trebuit să fie folosite pentru toate problemele justiției, dar pe care domnul Renfrew le utiliza și ca spațiu de depozitare. Drept urmare, încăperea de sus era ticsită cu colaci de frânghie, lămpi, scripeți, lumânări cu feștilă de cânepă împletită, târnăcoape, fitiluri și toate celelalte accesorii pentru minerit. Cea de jos era păstrată pentru scopul stabilit, deși și spațiul acesta era invadat de domnul Renfrew care aducea aici tot ceea ce socotea el că n-ar putea fi stricat de prizonierii ocazionali sau ce nu i-ar fi ajutat să evadeze.

Pe drumul până acolo, Ross medită la problema lui. Urmărit de sfatul de ultim moment de la Demelza care, deși profund îngrijorată pentru fratele ei, era încă și mai preocupată ca soțul ei să nu repete escapadele de evadare din pușcărie din urmă cu șase ani, Ross era mai preocupat de atitudinea pe care trebuia s-o adopte în cazul în care explicația lui Drake se dovedea rațională sau scuzabilă. Cu șapte ani în urmă, sau poate ceva mai mult, când Jim Carter fusese arestat pentru braconaj, se dusese la Truro, compăruse în fața judecătorului și făcuse un apel public la clemență. Fusese respins cu brutalitate. Și trăsese învățăminte din povestea asta. Nu trebuia să ceri milă în public, ci să-i abordezi pe magistrați în particular și să le ceri, ca pe un gest de prietenie față de tine personal, să-i acorde acuzatului încă o șansă. Dar cum să procedeze aici? Nu-i putea cere nici o favoare lui George Warleggan. Dacă el însuși ar fi fost judecător, ar fi fost de mare ajutor în toată istoria asta. Dar refuzase acest lucru. Cine-ar fi putut prevedea un asemenea caz?

Domnul Renfrew era acasă și îl salută plin de efuziune, încrețindu-și ochii miopi într-un zâmbet. (Domnul Poldark era, ca și domnul Warleggan, unul dintre clienții lui.) Prizonierul? Da, domnul Poldark putea să-l vadă. Bineînțeles. Desigur. Poate că arestul nu era atât de curat pe cât și-ar fi dorit domnul Renfrew, dar fuseseră ocupați în ultima săptămână. De fapt, în acest moment mai erau încă doi închiși care așteptau următoarea ședință a judecătorilor. Fuseseră cu toții aduși ieri, dar ei, prinși cu una cu alta, nu reușiseră să facă tot ce-ar fi vrut. Învinuiri? O, unul îl atacase pe domnul Irby în prăvălia lui. Celălalt fusese beat și făcuse zob niște ferestre la cârciuma Miner's Arms. Vor fi acuzați probabil mâine. Dacă domnul Poldark e amabil să vină după el. Domnul Poldark îl urmă.

Era o odaie foarte mică, cu un stâlp pe mijloc, din podea până în tavan, de care să fie încătușați prizonierii. Un colț al încăperii era plin cu saci și o grămadă de lemne, altminteri nu mai era altceva, în afară de cei trei bărbați. Mirosul era însă oribil, fiindcă nu exista

latrină, iar dejecțiile nu fuseseră îndepărtate de săptămâni întregi. Unul dintre bărbați încă zăcea adormit în propria lui vomă, iar ceilalți doi ridicară privirile când se deschise ușa.

Ross își acoperi nasul cu legătoarea de gât.

– Mă lăsați cinci minute cu el afară, în curte? Vă promit că nu fuge.

– Păi, domnule... Cred că da, dacă promiteți...

– Ne puteți urmări de la distanță, dacă vreți.

Lui Drake i se permise să iasă afară. Clipi în lumina zilei, arătând neobișnuit de palid după noaptea în arest. Cu o tresărire de iritare și furie, Ross observă din nou asemănarea lui cu Demelza.

– Ei, băiete, ai dat de necaz! Cum s-a întâmplat?

– Oh, dom'le căpitan Poldark, ce drăguț din partea dumneavoastră că ați venit. Nu știu, așa cum nici dumneavoastră nu știți. Cum Sam era plecat de acasă și...

– Sam s-a întors aseară. A auzit și ne-a spus și nouă. Ce e toată povestea asta?

– Păi, nu prea știu de unde să încep. Cred că știți că m-am împrietenit cu tânăra domnișoară de la Trenwith House. Soră-mea știe totul despre asta...

– Da, mi-a spus.

– Ei, și ni s-a interzis orice legătură când familia Warleggan a aflat că mă întâlneam cu ea la biserică. Așa că... așa că de atunci nu ne-am mai văzut deloc. Dar Geoffrey Charles – domnul Geoffrey Charles – s-a răzvrătit și a venit să mă vadă nu doar o dată. Vedeți dumneavoastră – vedeți dumneavoastră, nu doar cu domnișoara Morwenna – da' și cu el m-am împrietenit eu, înțelegeți...

– Da, înțeleg.

Drake își frecă barba țepoasă de pe obraz:

– Săptămâna asta domnul și doamna Warleggan erau plecați, așa că domnul Geoffrey Charles mi-a trimis un bilet în care zicea că sunt duși într-o vizită și că pot să vin acasă să-l mai văd o dată, fiin'că are să plece curând la școală.

– Mic și prost, spuse Ross. Îți cerea să intri în belea.

– Mda, tot ce se poa'. Dar m-am gândit că o să reușesc – și chiar așa a fost. M-am dus peste câmpii – apoi am intrat prin ușa laterală – și mă așteptau. Fața lui Drake fu străbătută brusc de un spasm. Morwenna mi-a zis că și pe ea o trimit acasă, așa că a fost ca un fel de rămas-bun pentru noi. Doar am stat de vorbă cam o jumate de ceas, după care eu am zis că trebuie să plec. Așa că atunci Morwenna...

mi-a dat o batistă ca să-mi amintească de ea – ca și când aș putea s-o uit! – iar Geoffrey mi-a zis: „Trebuie să-ți dau și eu ceva, Drake. Uite, îți dau Biblia mea de la botez", mi-a zis, și asta a și făcut. Eu am zis: „Nu, nu pot s-o iau, e a ta, cu inițialele tale pe copertă și cu o închizătoare, nu pot s-o iau". Dar el a zis: „Te rog, te rog, Drake" – știți cum e el – așa că, în cele din urmă, am luat-o. După aia am plecat de acolo și am venit acasă. Habar n-am dacă m-a văzut cineva, da' în clipa aia nici că-mi păsa. M-am întors acasă fără să văd pe unde umblu și am pus cele două daruri sub paiele patului meu, după care m-am întins și eu în el și... în fine, nu m-am purtat bărbățește...

Pe un câmp din apropiere, doi bărbați încercau să despartă o vacă de vițelul ei, iar mugetele lor răsunau ca un ecou în aerul răcoros al dimineții de vară.

– În ce zi a fost asta?

– Marți seară.

– Și au venit după tine ieri. Deci în cele douăzeci și patru de ore probabil că familia Warleggan s-a întors, cineva le-a spus despre vizita ta, și s-a descoperit că lipsește Biblia. Cine a venit la tine acasă?

– Polițaiul Vage și un om înalt și slab, cu ochi apropiați și privirea fixă. L-am mai văzut pe la moșie...

– Cred că-i Tankard. Te-au acuzat?

– Au zis că au motive să creadă că am furat o Biblie și alte obiecte de la Trenwith și că o să scotocească prin colibă. Au găsit Biblia unde o pusesem. Nici măcar nu apucasem să mă uit la ea din urmă cu o seară, când o pusesem acolo. Nu știu, da' parcă nu puteam să suport gându'.

Ross îl privi pe tânăr lung și gânditor:

– Mda, în fine...

Drake spuse:

– Nu-i pro'lema dumneavoastră, dom'le căp'tan Poldark. Nici a soră-mii. Nu vreau să vă fac probleme. Când o să ajung în fața judecătorilor, o să le spun adevărul adevărat. Nu-i decât o greșeală, și o să mă lase să plec. N-am făcut nimic de care să mă rușinez.

– Cred că ar fi înțelept să accepți ajutorul pe care ți-l putem da noi, băiete. Când există declarații care se bat cap în cap, persoana acuzată nu este mereu crezută. Mai ales dacă unul dintre judecători are niște conturi de reglat. Cât era de mare Biblia?

– Oh... nu mare. Cam așa. Dar frumoasă, cu inițialele G.C.P. pe copertă. Și o închizătoare de argint.

– Ai fost un prost că ai luat-o.

– Da, știu. Dar în momentul ăla, a insistat așa de tare. Iar eu eram așa de tulburat – nici nu prea știam ce se întâmplă.

– O pierdeai pe iubita ta, nu? Da, e greu. Dar ai țintit prea sus, Drake.

– Când am cunoscut-o, n-aveam nimic de gând. Credeți-mă. Pur... pur și simplu s-a întâmplat.

– Da... Ross privi în direcția cealaltă, spre Renfrew, care aparent număra niște lopeți. Da. Ei, e timpul să te duci înapoi. Domnișoara Chynoweth era în încăpere când Geoffrey Charles ți-a dat Biblia?

Drake se gândi:

– Nu. Se dusese să vadă dacă sunt în siguranță și dacă pot să plec. Dar trebuie să mă fi văzut că o am când s-a întors în odaie. N-am ascuns că o am.

– Hm. Dar... Geoffrey Charles e demn de încredere?

– O, da! Mă pun chezaș cu viața mea pentru asta.

– S-ar putea să fii nevoit, spuse Ross sec. Acum, du-te înăuntru! Renfrew! Prizonierul tău e gata să se întoarcă înăuntru.

Înainte ca Ross să plece, Renfrew îi spuse că judecătorii locali urmau să se întrunească mâine, vineri, la Miner's Arms, cârciuma din St. Ann. Bineînțeles, mai spuse el, dacă se va considera că este o chestiune urgentă, unul sau altul dintre ei s-ar putea să audieze cele trei cazuri azi și să-i condamne pe bărbați sau să-i trimită la Truro; dar cum întrunirea obișnuită trebuie să aibă loc mâine, era aproape sigur că totul va fi amânat până atunci.

Ross aprobă cu o mișcare din cap și-i mulțumi lui Renfrew, apoi încălecă și porni la drum. Se gândea că Renfrew are dreptate. Singurul magistrat care probabil ar putea să-și strice ziua ca să scape de un caz anume era George, iar Ross era convins că noul George n-ar fi vrut să pară că se implică prea mult, mai ales că în acest caz era vorba despre un furt de pe proprietatea lui. Oricât de mult și-ar fi dorit să-l vadă pe Drake condamnat sau trimis în altă parte să-și aștepte sentința, n-ar fi făcut nimic care să-i ofenseze pe colegii lui magistrați sau să pară că-și folosește noua autoritate după bunul plac.

Avea o zi la dispoziție. Magistrații se întâlneau la unsprezece, așa încât avea ceva mai mult de douăzeci și patru de ore. Cum să le folosească? Pe bună dreptate poți să spui: „Am fost prost data trecută"; acum trebuie să fie cu totul altfel. Cum altfel? Abordând fiecare magistrat separat, pe rând? Dar cine avea să fie mâine la St. Ann? Cine avea să vină? Trevaunance, Bodrugan, Treneglos? Warleggan, cu siguranță. Și cum să-i abordeze pe ceilalți? Furtul unei

Biblii cu închizătoare de argint era o infracțiune gravă. Nu te puteai aștepta să n-o ia în serios. Ba chiar era posibil să considere că este un caz prea grav ca să-l judece ei, iar băiatul va fi trimis la o instanță superioară. Dacă se considera că furtul Bibliei este o infracțiune în care valoarea este mai mare de patruzeci de șilingi, și dacă se dovedește asta, atunci ar putea fi pedeapsa cu moartea. Ross nu știa cum stau lucrurile cu minorii la tribunal, dacă puteau fi citați și ce greutate ar avea mărturia lor. N-ar fi imposibil ca George, dacă setea lui de răzbunare era suficient de mare, să-și consolideze cazul prin mărturia vreunui servitor, ceea ce ar cântări mai mult decât orice ar fi spus Geoffrey Charles.

O situație neplăcută. Se gândi să i-o prezinte Demelzei și să vadă ce crede ea și ce sfat îi dă. Dar pe măsură ce se apropia de casă, starea de spirit i se schimbă, și odată cu ea și direcția. În ciuda bunului-simț și a inteligenței, Demelza era depășită în acest caz. Era implicată personal ca să-l știe pe Drake în siguranță; habar nu avea de legi sau de tactica necesară pentru respingerea acuzației. Dar cine știa? Nimeni din apropiere, în afară de Harris Pascoe din Truro sau bătrânul notar Pearce. Cât despre sfaturile lor? Juridice, terne și conformiste. Parcă-i auzea. Să obțină transferarea cazului la o instanță superioară. O mai mare probabilitate pentru un proces imparțial. Un răgaz mai mare pentru pregătirea apărării și analizarea probelor. Dar când ar putea avea loc un astfel de proces? Ross trebuia să plece la Falmouth duminică, sau cel mai târziu luni. S-ar putea să fie plecat o lună. Orice ar fi reușit să facă până luni, ar fi inutil dacă nu va fi prezent când va fi discutat cazul.

Schimbase direcția când ieșise din satul Grambler; trecu la trap pe lângă Gatehouse, ajunse la hotarul moșiei lui și coborî spre dunele de lângă mare, foarte aproape de locul unde obișnuiau să vină Geoffrey Charles și Morwenna. Măcar nu era vânt, așa că legă frâiele lui Judith de un stâlp la îndemână și o lăsă acolo, iar el porni într-o plimbare pe plajă.

Așa cum se întâmplă uneori în diminețile liniștite, erau valuri mari. Se rostogoleau unul după altul ca niște cavaleriști fără pereche care se predau în fața unui bastion indestructibil. Fără sfârșit, de îndată ce unul se stingea și apărea altul, se zdrobea de țărmul care-i stătea în cale. Ici și colo, unde se ițea câte o stâncă, păreau niște cozi albe și înfoiate de păun care se înălțau în aer și pluteau, pentru ca apoi să se dezintegreze treptat în ceața străpunsă de razele soarelui. Aerul pulsa de sunete și de mișcare. Ross își începu plimbarea.

Deci, ca tactică pur și simplu, s-ar putea să fie mai bine să încerce să obțină judecarea cazului mâine. Dar cum ar putea influența rezultatul? Oriîncotro se întorcea, silueta de la capătul drumului era George.

Dacă toate astea i s-ar fi întâmplat lui John Trevaunance, s-ar fi putut aranja într-o oră. Sau oricăruia dintre ceilalți. Chiar și lui Hugh Bodrugan. O discuție civilizată, o înțelegere să nu fie de acord cu faptele din acest caz, o scuză și propunerea de a plăti valoarea Bibliei. Băiatul ăsta e o pacoste; trimite-l de aici, oriunde; și după asta, retrag acuzația. Simplu.

Dar cum să-l abordeze pe George? Și mai ales, cum, fără certitudinea unui eșec? Poate că George se convinsese pe el însuși să creadă sincer că Drake e hoț; dar credința asta ar fi întărită și sporită știind că așa îi poate lovi pe Demelza și pe Ross. *Orice* mod de abordare ar fi însemnat o umilire. Elizabeth? Ross însă nu putea s-o abordeze pe ea, nici măcar – credea el – ca să-i salveze pielea lui Drake. Și, oricum, ea îl asculta pe George.

Ross își înălță privirea spre clădirile scunde, masive și reci aflate pe stâncă ale minei Wheal Leisure. Nu prea mai fusese pe plajă după ce fusese închisă. Vremea fusese foarte urâtă, iar el nu voise să se uite la mină și s-o vadă tăcută. Prima lui companie, înființată cu opt ani în urmă. Fusese atât de prosperă, până când familia Warleggan începuse să pună stăpânire pe ea. Puneau stăpânire pe tot. Iar acum, chiar și pe dorința lui de a locui pe propriul lui pământ și de a trăi în pace. Era greu pentru noile lui țeluri. Poate că expediția aceasta pe care era pe cale s-o facă în Franța era o supapă de siguranță pentru instinctele lui ascunse spre violență. Era mai bine să fie în război cu francezii decât cu vecinul lui.

Dar ce se întâmplă dacă vecinul caută războiul cu insistență? Continui să întorci și celălalt obraz, fără încetare? Cu doi ani în urmă, de Crăciun, îi prezentase lui George alternativele și-l lăsase să reflecteze asupra lor. De atunci, își aruncaseră doar câte o privire, la biserică sau în alte întruniri oficiale. Nu schimbaseră nici măcar o vorbă. S-ar putea ca acum să fie nevoie să schimbe o vorbă. Cum altfel ai fi putut să avansezi în chestiunea asta?

Dar cum să schimbi o vorbă fără ca vorba să se transforme în război? Nu era timp de scrisori, iar scrisorile erau oricum inutile. Trebuia să se ducă să-l vadă. Cumva trebuia să se ducă să-l vadă și să discute – exact așa cum ar fi făcut și cu Trevaunance sau cu ceilalți. Să găsească cumva o cale să rămână civilizați. Trebuia să existe

o modalitate de a rezolva povestea asta decent. Dacă George devenea nepoliticos, arunci ar fi nevoit să-şi revizuiască atitudinea.

Aproape fără să vrea, deja se întorsese lângă locul unde era priponit poneiul. Înaintă cu greu prin nisipul moale, şi ea înălţă capul şi necheză. Când tocmai încăleca, îl văzu pe Sam venind spre el.

– V-am văzut poneiul, dom'le căpitan Poldark. V-am văzut venind încoace. M-am gândit eu că e calul dumneavoastră. Mă tot întrebam... aşteptam... L-aţi văzut pe fratele meu?

Reprimându-şi impulsul de a-l repezi pe tânăr, Ross îi povesti ce se întâmplase.

– Binecuvântat fie Dumnezeu cel milostiv! spuse Sam. Deci n-a fost decât o greşeală, şi mâine o să fie liber.

– Continuă să te rogi, spuse Ross, căci s-ar putea să nu fie chiar aşa de uşor. Acum du-te şi spune-i surorii tale ce ţi-am spus şi explică-i că am avut nevoie de un pic de timp ca să mă gândesc ce e de făcut. Acum m-am hotărât ce să fac. O să cer ajutorul unui avocat. S-ar putea să dureze vreo oră sau două, dar ar trebui să mă întorc la cină. Aşa să-i spui, înţelegi?

– Cu bucurie în inimă, zise Sam. Cred cu adevărat că Drake va fi în libertate curând. Şi mă rog ca, atunci când totul va fi trecut, să fie nu doar o libertate a trupului, ci şi a sufletului.

– Să ne ocupăm mai întâi de trup, spuse Ross posomorât şi plecă.

Nu subestima dificultatea a ceea ce urma să facă. Era posibil ca George să-l alunge de pe moşia lui. Era posibil să refuze să-l vadă, şi în acest caz nu ar avansa deloc.

Ross nu era un bărbat uşor de intimidat odată ce se hotăra, dar bunul-simţ îi dicta să-şi ia nişte măsuri de apărare. Şi se înţelege că măsura cea mai potrivită era un însoţitor.

Zacky Martin ar fi fost alegerea firească, dar Zacky avea peste cincizeci de ani şi nu se simţise bine. Paul Daniell ar fi fost următorul, dar Paul era unul dintre noii muncitori plătiţi în parte, care fuseseră preluaţi când se închisese Wheal Leisure şi probabil era în mină, la Wheal Grace. Iar Sam ar fi fost mai rău decât inutil. Nu ţi-l prea puteai închipui pe Tom Harry un subiect potrivit pentru convertire.

Ross continuă să călărească, trecu pe lângă Gatehouse, prin satul Grambler, pe lângă biserica din Sawle şi o luă pe poteca spre satul Sawle. Pe stânga era crâşma văduvei Tregothnan şi afară, împingând un butoi după colţul casei, era chiar omul pe care-l voia.

– Ia te uită, tânărul căp'tan! Bun venit! Și călare pe cel mai grozav cal din ținut! Nu-i așa că-i o frumusețe? Și ce mai chilipir a fost! Ascultă, căp'tane, oricând vrei s-o vinzi, sunt bucuros să-ți dau cât mi-ai dat dumneata. La prețul ăla a fost ieftină ca braga.

– Ai grijă, spuse Ross, că poate te cred. Sunt convins că nu vrei asta. Tholly!

– Da?

– Ai timp să mergi undeva cu mine călare? Am nevoie de un apărător pașnic.

– Când? Acum? Da, bucuros. Numai să arunc butoiul ăsta unde vrea văduva Sally, și sunt omul dumitale.

– Ai armă? întrebă Ross. Nu ca s-o folosești, ci doar s-o arăți. Ca să păstrăm discuția pașnică.

Tholly rânji:

– Păi, cum să nu. Stai nițel, o iau într-o clipită!

Capitolul 24

Merseră călare până la ușa de intrare de la Trenwith într-un soi de procesiune dezlânată; un cuplu diferit precum ziua cu noaptea, dar totuși asemănător: doi bărbați zdraveni, cu picioarele bălăngănind, pe doi ponei mititei: cavalerul rătăcitor și servitorul zdrențăros. Măcar Don Quijote călărise un cal.

Ușa fu deschisă de unul dintre servitorii pe care Ross îi dăscălise în bucătărie de Crăciun. Păru surprins la vederea celor doi în prag. Ross îi spuse să-l anunțe pe stăpânul lui că a venit în vizită și dorește o discuție de cinci minute. Servitorul le închise ușa în nas și fu plecat aproape cele cinci minute pe care le solicitase Ross. Apoi întredeschise ușa doar ca să le spună că stăpânul lui nu este acasă pentru ei.

– Du-te și spune-i stăpânului tău că vin cu intenții pașnice, spuse Ross. Nu vreau să fac nici un rău, nici lui, nici familiei, dar doresc să vorbesc cu el într-o chestiune urgentă, iar dacă refuză să ne vedem, nu voi pleca.

Servitorul icni, ezitând.

– Și nici n-o să mă puteți clinti, adăugă Ross privind peste umăr, la Tholly.

Tholly, care nu descălecase încă, își împinse muscheta veche pe umăr, fluierând printre dinții stirbiți.

Servitorul închise ușa din nou.

Așteptară. Privirea ageră a lui Tholly se plimba peste fațada elegantă a casei vechi, peste terenurile îngrijite, clădirile bine întreținute ale fermei, pajiști, flori, peste helești decorativ.

– Grozavă proprietate, remarcă el.

– Da, răspunse Ross.

– Îmi amintesc când era a unchiului domniei tale; a lăsat grădinile în plata Domnului.

Nu vorbiseră deloc despre obiectul vizitei lor.

Un iepure cafeniu trecu în goană peste unul din câmpurile învecinate, fluturându-și codița albă. Într-un copac din apropiere erau potârnichi. Tholly se linse pe buze.

– Și foarte bine garnisit cu de toate.

Ușa se deschise din nou.

– Stăpânul vă primește – singur.

– Așteaptă-mă aici, Tholly. Dacă o să am nevoie de tine, te strig de la fereastră.

Tholly rânji și ridică ciotul cu cârligul.

– Dacă o să aveți nevoie de mine, o să vin.

Ross fu primit într-o odaie mică de la primul etaj, care fusese biroul unchiului său, Charles. Aici nu se schimbaseră multe. George era așezat la un birou și lucra. Alături, în picioare, era Tankard, înalt și cu căutătură chiorâșă. George purta un halat de casă înflorat, lung până la glezne, încheiat cu brandenburguri până la gât. Nu ridică privirea când Ross fu poftit să intre, ci continuă să scrie. Tankard îl țintuia pe musafir cu o privire suspicioasă. Ultima oară când se întâlniseră în această casă fusese obligat să se adăpostească sub o masă, în timp ce George și Ross își reglaseră conturile bătându-se peste capul lui.

Tankard își umezi buzele:

– Ați dorit să-l vedeți pe domnul Warleggan?

Ross îl ignoră. Ridică amândouă brațele deasupra capului:

– Vin cu gânduri pașnice, George. Voi încerca să nu fiu violent în timpul acestei vizite, decât dacă deveniți voi mai întâi. Dar îți cer zece minute din timpul tău.

George îi spuse lui Tankard:

– Întreabă-l pe omul ăsta ce treabă are.

Ross îi făcu semn lui Tankard să tacă; apoi se așeză și își încrucișă picioarele.

– Eu cu tine am treabă, George, nu cu avocatul tău. Aș prefera să discutăm între patru ochi, dar dacă insiști să fie de față și sfătuitorul tău legal, nu te pot împiedica.

– Spune ce ai de spus.

– După ce termini de scris.

Pana continuă să scârțâie. Ross luă o carte de pe o masă din colț și răsfoi fără grabă paginile.

Pana se opri:

– Ei?

– Un tânăr pe nume Drake Carne a fost acuzat că a furat o Biblie din această casă. În acest moment este într-o celulă dezgustătoare din St. Ann, așteptând întrunirea magistraților, care înțeleg că va avea loc mâine.

Pentru prima oară, George își ridică privirea, plimbând-o cu indiferență peste veșmintele de călărie sărăcăcioase ale lui Ross.

– Așa este.

– Ceea ce poate nu știi este că această Biblie i-a fost dată lui Drake Carne de către proprietarul ei, fiul tău vitreg, Geoffrey Charles. Se despărțeau după o lungă prietenie – o prietenie care le fusese interzisă de tine –, și Geoffrey Charles a vrut să aibă Carne ceva care să-i amintească de el. A insistat să o ia, iar Carne a acceptat-o cu greu și a dus-o acasă.

– Eu nu asta am auzit.

– Întâmplător, ăsta este adevărul.

– Fără doar și poate este versiunea pe care Carne speră acum că o vor accepta judecătorii.

– L-ai întrebat și pe Geoffrey Charles despre asta?

– Băiatul este minor, și emoțiile lui pot fi cu ușurință exploatate. N-am nici o îndoială că acum ar spune orice ca să-și scoată din necaz prietenul amărât. Dar faptele indiscutabile par să fie următoarele: Carne s-a strecurat în casă marți, în timp ce eu eram plecat – în ciuda ordinelor mele exprese. Cu alte cuvinte, a comis cea mai flagrantă și mai reprobabilă infracțiune – a încălcat proprietatea, faptă pe care legea o pedepsește sever; și, odată înăuntru, a profitat de sentimentele băiatului ca să-l convingă să nu renunțe la așa-zisa lor prietenie, ci s-o continue, în ciuda opoziției mele. George își plimbă degetul mare peste pana de scris. Cum n-a reușit – fiindcă Geoffrey Charles fusese total de acord că prietenia lor trebuie să ia sfârșit –, Carne și-a însușit cu bună știință Biblia și apoi a plecat cu ea, intenționând s-o transforme în bani cu prima ocazie. Dispariția Bibliei a fost

constatată din pură întâmplare: soția mea – care i-o făcuse cadou fiului ei la botez – a remarcat că lipsește de pe noptiera lui și l-a întrebat ce se întâmplase cu ea. După ceva cercetări serioase, toată povestea asta sordidă a ieșit la iveală. Dar n-a fost nici o referire legată de vreun cadou. A fost pur și simplu un furt. De îndată ce s-a aflat, domnul Tankard s-a dus cu polițistul Vage la casa lui Carne de pe domeniul tău și s-a găsit Biblia ascunsă sub patul lui. A fost prins asupra faptului, și știu că și ceilalți judecători vor adopta aceeași poziție.

Ross era tentat să fie de acord cu el. George construise un caz foarte solid. Neajunsurile evidente erau cele pe care le putea controla într-o oarecare măsură. Tankard își mută greutatea de pe un picior pe altul, și Ross se întrebă cum, dat fiind că erau așa de slăbănoage, reușea să se susțină pe ele.

– Presupun că Geoffrey Charles va fi chemat ca martor în sprijinul acuzației tale?

– Este minor și impresionabil pentru un băiat. Nu i-ar fi de nici un folos... prietenului tău.

– Cumnatului meu.

– Da, dacă insiști. Cumnatul tău. Nu-l cunosc pe acest om, dar poate că și el este o fire impresionabilă – metodiștii ăștia sunt adeseori așa. E posibil să fi furat Biblia din dorința de a se răzbuna pe cei din această casă care s-au opus prieteniei lui. Acum îl suspectez că tot el este răspunzător și pentru alte obrăznicii din vara aceasta. Dar să trecem peste asta. Nu poate afecta rezultatul cazului.

– Se pare că tânărul Carne nutrește o afecțiune profundă pentru Geoffrey Charles – și Geoffrey Charles pentru el.

– A încercat să capete influență asupra unui băiat impresionabil. A fost o obrăznicie de neiertat.

– Pe motiv de diferență de statut social, presupun?

– Da.

– Dar alții au avut ambiția de a-și depăși condiția. Tu ești unul.

După ce spuse asta, Ross regretă că a spus-o, căci făcea orice speranță de compromis imposibilă. Dar nu subliniase George deja faptul că nu exista o astfel de speranță?

George se albise la față:

– Condu-l pe acest așa-zis gentleman.

– O clipă! N-am terminat încă...

– Ei bine, eu am terminat. Ai promis că nu vei fi violent, și atât cât mă pot aștepta să te ții de cuvânt, sper să pleci fără violență și fără să opui rezistență.

– Am venit cu dorința puternică de reconciliere, spuse Ross. Puțin probabil, având în vedere ceea ce tocmai am spus; și în același spirit, îmi retrag vorbele și îți cer iertare. Nu te plac, George, și nici tu nu mă placi, dar – ne place sau nu – suntem rude. Nu eu am ales să ne înrudim, iar tu fără doar și poate ai acceptat fără tragere de inimă, dar asta este. Fiul verișoarei mele este fiul tău vitreg, și el este în centrul acestui necaz. Pot să jur că în orice alte două familii din ținut situația s-ar clarifica absolut prietenește și nu s-ar întâmpla nimic mai rău în afară de o scurtă dojană. De aceea am sperat că și între noi – dacă nu pentru noi, măcar de dragul soțiilor noastre – am putea „rezolva lucrurile în afara tribunalului", ca să spun așa, evitând astfel o celebritate nedorită.

– Mă tem că nu mă privește pe mine ce simte soția ta. Ar trebui deja să știi asta.

Ross își păstră cumpătul:

– Dar Elizabeth? De ea nu-ți pasă?

– Nu o interesează această poveste.

– Cu siguranță trebuie s-o intereseze fiindcă verișoara ei, domnișoara Chynoweth, este extrem de implicată.

George își mângâie bărbia:

– Tankard, du-te jos te rog și spune-i doamnei Warleggan că vin și eu în cinci minute. Și trimite-i pe frații Harry să-l supravegheze pe însoțitorul acestui om. Nu vreau să umble încoace și-ncolo pe moșie.

După plecarea notarului, George spuse:

– Fiindcă vrei să aduci în povestea asta numele domnișoarei Chynoweth, te informez că nici acest lucru nu-ți va fi – ție și cumnatului tău – de nici un folos. O să fac tot ce voi putea ca să-i salvez reputația, dar nu până acolo încât să retrag acuzația, așa că poți să alungi orice gând că m-ai putea șantaja să tac.

Tăcură câteva minute, apoi Ross spuse:

– Speri la o partidă bună pentru domnișoara Chynoweth, nu-i așa? Whitworth – deși nu-mi place – ar fi o partidă bună pentru ea. Merită să strici acest aranjament și poate să-i distrugi ei viața de dragul de a pedepsi un tânăr care n-a făcut nimic rău decât că a țintit prea sus?

– Logodna domnișoarei Chynoweth cu domnul Whitworth a luat deja sfârșit. Am simțit că este de datoria mea să-i scriu și să-i spun că s-a compromis cu alt bărbat. Desigur, este o informație confidențială, iar el va respecta acest lucru. Dar domnișoara Chynoweth

va fi trimisă acasă la mama ei, în Bodmin, la sfârșitul verii. Viitorul ei nu mă mai interesează. Nici pe soția mea. Nu am avea nimic de pierdut prin dezvăluirile tale nedemne de un gentleman. Singura care ar avea de pierdut ar fi domnișoara Chynoweth.

Ross își plecă privirea spre cizme. O bucățică de noroi uscat căzuse pe covorul oriental care începuse să se decoloreze. Parcă-l vedea pe unchiul Charles care șezuse atât de des unde stătea George acum, gâfâind, imens, râgâind ușor în timp ce examina veniturile și cheltuielile mai vechi ale domeniului. Obișnuiau să vină aici sus când erau niște puștani neîndemânatici el și Francis, să ceară vreun hatâr, iar Charles era pe jumătate adormit, cu un câine la picioare și o carafă de porto la îndemână.

Spuse:

– Mai ții minte când am venit să vă văd pe tine și pe Elizabeth de Crăciun, în '93? Erați la masă într-o seară, iar eu am intrat și am avut o discuție despre conviețuirea în pace. Îți amintești că ți-am făcut niște oferte de pace și ți-am explicat și consecințele care ar putea urma dacă pacea nu este respectată?

– Nu mă interesează amenințările tale.

– Nici nu intenționam să sune a amenințări – doar promisiuni.

Se lăsă tăcerea din nou. Trecuse mult timp de când cei doi bărbați nu mai fuseseră singuri ca acum. Întotdeauna întâlnirile dintre ei, fie că era vorba de schimburi de cuvinte sau de lovituri, avuseseră loc în prezența altor persoane. Ross își aminti cum o dată au ieșit de la o licitație și au mers pe jos împreună, pe o stradă din Truro, dar asta se întâmplase cu mult timp în urmă. Acum, singuri, deși plini de resentimente unul față de celălalt, se simțeau mai puțin relaxați. Într-un fel, dușmănia lor fusese exprimată prin atitudini care erau mai ușor de păstrat în fața altora. Nu era vorba atât despre ceea ce se așteptau alții, cât despre ce așteptau ei de la ei înșiși. Numai că acum nu aveau public. Antipatia putea să sape profund, întocmai ca un râu adânc: nu putea să iasă la suprafață pe cale firească.

În cele din urmă, Ross spuse:

– Dă-i drumul, George!

George clătină din cap negativ o singură dată, un refuz rece. Un împărat roman care respinge schimbarea unui decret.

Ross spuse:

– Recunoaște – este o furtună într-un pahar cu apă. Dacă explodează în ceva mai amplu, și tu ai de pierdut la fel de mult ca mine.

– Băiatul a fost acuzat. Îți bați gura de pomană.

Ross zise:

– Îți respect inteligența. Știu că nu ai face niciodată greșeala de a presupune că, dacă se ajunge la luptă, m-aș împiedica de vreun principiu de conduită. Poate că disprețuiești clasa din care provin eu, dar eu am fost întotdeauna un renegat.

– Și? Ce-i cu asta?

– Îți mai spun o dată. Retrage-ți acuzația! Ca magistrat nu e nici o greutate. Lasă-l să plece mâine-dimineață, și uită toată povestea. Nu e un triumf – nici pentru mine, nici pentru tine –, ci doar pentru bunul-simț.

George clătină din cap că nu.

Ross spuse:

– Amenințările sunt pentru bătăuși; și știu că tu nu ești dintre cei care se dau bătuți în fața lor. Dar dacă va fi audiat cazul mâine, o să am grijă să fie prezent un avocat bun și nimic să nu fie așa cum speri tu, și o să mă asigur că băiatul va fi absolvit de vină. Va fi chemat și Geoffrey Charles.

– Geoffrey Charles este la Cardew. L-am trimis acolo miercuri. Părinții mei au grijă de el, căci este obosit și cam bolnav. Pe mărturia lui nu te-ai putea bizui.

– Va fi chemată și domnișoara Chynoweth. Oricât de puțin îi pasă acum de ea lui Elizabeth, nu cred că s-ar bucura la gândul că reputația ei ar fi distrusă în ochii vecinilor voștri și ai colegilor tăi magistrați.

– Nu va simți mai multă simpatie față de tine pentru ceea ce faci, Ross. Dar dacă așa dorești, nu te pot opri.

Ross trase aer în piept, apoi îl lăsă să iasă lent:

– Atunci, așa să fie. Vezi tu... eu, personal, nu am mare lucru de pierdut în afacerea asta..

– Atunci, să nu mai vorbim și să lăsăm legea să-și urmeze cursul...

– Dar Demelza are, și de aceea sunt profund – deși împotriva voinței mele – implicat. Am fost să-l văd pe Drake Carne și sunt convins că spune adevărul când zice că Geoffrey Charles i-a dat Biblia în dar. De aceea, dacă procesul îi va fi potrivnic, voi considera că este un eșec al justiției, pus la cale de tine în mod deliberat, și prin urmare o adevărată declarație de război, cel pe care am tot încercat să-l evit.

George dădu o pagină din scrisoarea pe care o scrisese și aruncă hârtia, dar nu vorbi.

– Prin urmare, dacă băiatul va fi găsit vinovat și va fi condamnat, mă vei obliga să-mi retrag promisiunea pe care ți-am făcut-o cu doi

ani în urmă – una pe care aș prefera să nu o țin. Ross făcu o pauză, întrebându-se cât de puțin ar putea să spună ca să transmită exact ce voia să spună. Instinctul îi spunea să evite confruntarea explicită. Spuse scurt: Sunt tulburări serioase printre minerii de aici.

– Sunt tulburări și în alte părți.

– Până acum au fost pașnice aici. Mă gândesc, cred, că influența mea în ținut a contribuit la menținerea unei situații pașnice. Nu a ta, George. Cu siguranță nu a ta. După ce s-a închis Leisure, ai devenit cel mai detestat om din comitat.

George se ridică în picioare:

– Ieși din casa mea! Spectacolul ăsta nu-i e nimănui de vreun folos.

– Nu, așteaptă. Termin imediat. Departe de mine ideea de spectacol; dar lasă-mă să-ți atrag atenția asupra unui lucru pe care ți l-am spus odată: venind să locuiești aici, ai făcut un lucru care-ți va crea probleme. Prin aproape tot ceea ce ai făcut – închiderea vechilor drumuri de acces, îngrădirea terenurilor comunale, distrugerea casei de rugăciune și închiderea minei Wheal Leisure când încă era profitabilă – ți-ai sporit nepopularitatea printre mineri și oamenii obișnuiți. Știu, nu printre micii nobili, pe care ești foarte preocupat să-i mulțumești. Dar printre toți ceilalți. În acest moment nu există ceva anume pe care să se concentreze antipatia față de tine, nici un nucleu pe care să se dezvolte și să sporească. Dacă băiatul ăsta ajunge la închisoare, va furniza motivul.

George se duse la fereastră și aranjă draperia:

– Nu te amăgi singur. Genul acela de violențe în masă au luat sfârșit în comitat.

Ross mai scutură un pic de noroi uscat pe covor:

– Rareori a fost vorba despre asta, George, rareori au fost *violențe* în masă. Revoltele, dacă poți să le spui așa, au fost până acum remarcabil de pașnice. Când oamenii obțin ceea ce vor, de obicei se duc acasă. Dar ca să controlezi o gloată este o chestiune neobișnuită, după cum bine știi. Gloatele astea sunt formate din oameni disperați și flămânzi, nu din indivizi furioși și beți. Ai fost vreodată de față în ziua de plată chiar și la mica mea mină? Este greu să-i împiedici pe oamenii cu bani în buzunar să se înghesuie la cârciumă și să-i cheltuiască. De regulă se îmbată zdravăn, iar zarva ține doar o vreme. Dar, dacă ar fi instigați, ar putea să se transforme cu ușurință într-o gloată cherchelită. Și atunci, dacă se produce o revoltă, și este îndreptată spre un obiectiv anume, ar putea deveni violentă și periculoasă.

– Amenințări? spuse George. Asta numești tu promisiuni? Sunt pur și simplu amenințări, de cea mai josnică speță, și nu cred că ai îndrăzni să le aduci la îndeplinire. Cu reputația ta, și cu țara în starea de alertă în care este pentru păstrarea legii și ordinii, te-ar spânzura pentru așa ceva!

– În fine... Ross ridică din umeri. Deci este o amenințare. Dar nu ai nici un martor, George. Ți-ai expediat avocatul prea repede. Ar trebui să încerc să mă țin în umbră în orice tulburare s-ar isca.

– Și să-i lași pe alții să fie spânzurați pentru tine? Așa grăiește nobilul conducător al celor săraci!

– În povestea asta nu sunt conducătorul nobil al celor săraci. Ți-am spus. Nu sunt pregătit să fiu un gentleman. În povestea asta mă lupt cu tine pentru libertatea unui băiat fără minte care, din nefericire, se întâmplă să fie cumnatul meu. Asta-i tot.

George se întoarse și ridică din umeri:

– Încerci să mă intimidezi și te lauzi zadarnic. Nu ai îndrăzni niciodată să faci așa ceva. Niciodată! Du-te acasă la nevasta ta ignorantă și vezi-ți de mina ta neînsemnată și uită de fanteziile astea!

Se ridică și Ross, dar cei doi bărbați păstrară distanța încăperii între ei.

– Nu pot să-ți spun, George, dacă este o laudă vană, până nu încerc. Au trecut șase ani de când n-am mai instigat o gloată. Atunci mi-a reușit. Azi, s-ar putea să fie un eșec. Dacă ar fi un eșec, atunci tu ai realiza acest lucru – acest complot de a-l pedepsi pe tânărul Carne, și nu ți s-ar întâmpla nimic mai rău decât câteva garduri rupte și câțiva copaci doborâți. Dar dacă eu reușesc, atunci s-ar putea să fie pierderi de vieți printre oamenii din casa aceasta, ca și printre mineri. La capătul unei nopți, cine știe? Din casa asta splendidă s-ar putea să nu mai rămână nimic, în afară de câteva animale speriate și structura arsă.

Se fixau din priviri.

– Nu se poate să vorbești serios.

– Nu am venit aici ca să glumesc.

– Atunci, fă-o! spuse George alb. Asta-i tot. Fă-o și gata!

– Sper că nu mă vei forța să încerc.

Bătu cineva la ușă.

– *Așteaptă*, spuse George.

Ross străbătu jumătate din încăpere și se aplecă înainte, cu mâinile sprijinite de birou:

– Presupun că aceste... promisiuni ale mele nu te înspăimântă. Nu acesta a fost scopul lor. Dar cântărește alternativele. Merită să riști ca să obții o răzbunare meschină? Amândoi suntem, cred, bărbați cu un oarecare curaj, nu ne lăsăm doborâți cu ușurință. Dar există o diferență între noi. Tu ai o judecată mai solidă și un punct de vedere mai calculat despre viață. Eu sunt jucătorul care pariază. Dacă ți se pare că e vorba despre o amenințare vană, n-o lua în seamă. Dar a o ignora reprezintă acțiunea unui parior, nu a unei persoane echilibrate, cum cred că ești tu. Și, ca jucător mă voi simți obligat să-mi apăr miza.

– Ai terminat?

– Da, am terminat.

– Atunci, pleacă.

– Sper, pentru binele amândurora, că vei face alegerea rațională.

Tankard era la ușă, dar Ross îl împinse cu umărul și, fără să-l bage în seamă, trecu pe lângă el pe coridor și pe scări în jos. O slujnică se trase înapoi într-o intrare; nimeni altcineva prin jur.

Tregirls îl întâmpină zâmbindu-i cu toți dinții lui înnegriți:

– Teafăr și nevătămat, tinere căp'tan?

Ross mormăi ceva neinteligibil drept răspuns. În timp ce străbăteau aleea cu pietrișul scrâșnind sub copitele cailor, un stol de pescărușii țâșni în zbor dintr-un câmp din apropiere, stropind cerul cu aripile lor albe.

Tensiunea începuse să se mai risipească, iar el era ud tot de sudoare. Se întrebă dacă George era același. Nu știa dacă intervenția lui fusese de vreun folos, dar își dădu seama că era posibil să fi făcut mult rău. Dacă George accepta provocarea, acum el era obligat să se țină de cuvânt, oricare ar fi fost consecințele incalculabile. Știa că, deși Demelza voia cu disperare să-l salveze pe Drake, nu ar fi riscat niciodată așa cum făcea el acum, și dacă ar ști, nu ar fi de acord, iar dacă l-ar vedea pe Drake condamnat și apoi ar încerca să-și ducă la îndeplinire amenințările, Demelza ar fi categoric împotrivă.

Amenințându-l, chiar era posibil să-i fi făcut jocul lui George. Dacă răzvrătiții se dezlănțuiau devenind violenți și stricau sau distrugeau casa, s-ar putea ca George să considere că merită să plătească acest preț ca să-l aducă pe Ross Poldark din nou în fața judecătorilor. Pentru că, de fapt, cum să conduci niște răzvrătiți fără să se știe că la mijloc a fost mâna ta? Câțiva oameni, cum era sperietoarea asta slăbănoagă ce călărea lângă el, s-ar fi dezlănțuit bucuroși la cererea lui, dar oare el ar putea, în ciuda oricăror dezmințiri, chiar să-i vadă

acuzați de revoltă în locul lui? Iar paza bună trece primejdia rea. Dacă Drake ar fi condamnat, și George se aștepta la răzbunare, nu era lipsit de ajutor pe moșia lui. Vreo șase paznici de vânătoare și servitori, hotărâți și înarmați cu puști, puteau face mult ca să sperie gloata.

Toată povestea asta stârnise un haos îngrozitor, iar el, prin intervenția lui, era posibil să fi înrăutățit mult lucrurile. Totul depindea acum de cât de bine ghicise caracterul lui George. Un individ prudent, rece, bogat și care continua să se îmbogățească, care avea ambiția să devină o reală forță în comitat, care avea ambiția să devină popular printre oamenii de viță nobilă, un individ obișnuit să folosească banii pentru propriile lui scopuri, să-i facă să-i aducă profit și să-i folosească chiar pentru a-și plăti vechi „datorii". Dar nu era deloc un om violent. Pentru el violența era demodată, ceva medieval, demn de dispreț. În lumea modernă îți realizai țelurile prin mijloace total diferite. Nu era nidecum laș, dar avea mult de pierdut implicându-se într-o poveste atât de brutală și de primejdioasă. Spera că era suficient de sigur de el ca să nu fie obligat să se abțină în fața unei amenințări, de teama de a nu se spune că-i e frică. Spera.

Dar până mâine, cel mai devreme, nu avea cum să știe. Între timp, trebuia să se ocupe de această chestiune urgentă pas cu pas. Dacă nu se renunța la acuzații, nu mai era decât o singură speranță – oricât de mică – să se dovedească neîntemeiată. Asta depindea însă de cine avea să vină la întrunirea de mâine a magistraților și de cât de mult puteau fi influențați de o apărare bună.

Ar fi aproape o situație nemaiîntâlnită să angajezi un mare avocat pentru un astfel de delict, dar după eșecul cu Jim Carter, Ross nu mai avea de gând să se bazeze pe propria lui putere de convingere. Așadar, trebuia să facă rost de un avocat, iar cel mai apropiat era la Truro. Bătrânul Nat Pearce era prea departe ca să-i fie de vreun folos, dar Harris Pascoe precis știa dacă era vreunul mai tânăr cu reputație bună. Va trebui să-l angajeze. Și va trebui să se întâlnească azi cu el.

– Tholly, trebuie să-mi continui drumul de aici. O să te plătesc pentru timpul pierdut data viitoare când ne întâlnim, spuse Ross.

– Duminică?

– Poftim?

– Asta ar fi duminică, așa ați spus.

– A... da. Uitasem. E așa de curând.

Tregirls îl cercetă cu privirea:

– Nu s-a schimbat nimic, nu?

– S-ar putea să amânăm plecarea până luni. Depinde. În orice caz, nu cred că vom ridica ancora până la flux, marți dimineață.

– Am înțeles. Tholly dădu pinteni calului. Așa ați spus. Ceilalți vin pe jos? Mai degrabă ei decât eu. N-am prea ținut la mers pe jos niciodată, tinere căp'tan. Mai bine patru picioare decât două. Dar o să fie tare bine să simt din nou puntea sub picioare. Doi ani e mult.

Capitolul 25

Netulburată de evenimentele din ultima săptămână, neatinsă de certurile din casă și de tensiunile care se extindeau în afara ei, o singură persoană de la Trenwith ședea ca și când ar fi fost în inima unui ciclon și își făcea planuri ce o priveau direct, dând instrucțiuni legate de cele necesare, bombănind când venea vorba de frustrările ei, pregătindu-și trusoul și planificându-și ziua. Mătușa Agatha nu fusese măritată niciodată; acum făcea aranjamente speciale ca să-și întâlnească mirele fantomatic care avea să vină pe 10 august și s-o încoroneze cu ghirlanda de lauri pentru o sută de ani. Pentru a face față cum se cuvine acestei ocazii, avea nevoie de tot atâta atenție, de tot atâta răsfăț ca orice mireasă tânără. Și bineînțeles că nu avea parte de ele.

Lucy Pipe nu era de nici un folos – abia putea să citească, iar cu scrisul stătea și mai rău; în plus, nu avea nici un fel de autoritate în casă. Era doar o slujnică și mesajele pe care le trimitea ea erau ignorate. O vreme, tânăra domnișoară Chynoweth îi fusese de ajutor, dar acum n-o mai văzuse nimeni de două zile.

Cei mai vârstnici din familia Chynoweth nu băgau pe nimeni în seamă și nu erau preocupați decât de ei înșiși, și oricum, Agatha și doamna Chynoweth nu se înțeleseseră nici măcar în zilele acelea fericite din urmă cu douăzeci de ani.

Așa că nu mai rămânea decât Elizabeth; iar Elizabeth, deși cea mai bună din grămada aia de neisprăviți, era mereu ocupată, se îndepărta întotdeauna tiptil, promițând mereu că se întoarce.

– Dacă materialele nu ajung aici curând, n-o să mai fie timp să facem nimic, spuse ea. Când o să mai trimiți? Femeia aia, Trelask. Crede că poate să stea acum să se gândească și să aleagă, bănuiesc. Oamenii ăștia moderni nu mai au timp pentru noi, ăștia bătrâni.

Păi, îmi amintesc când nu era decât o cusătoreasă neînsemnată – venea și-ți cârpea ciorapii pentru unu sau doi penny. Nu se face. Nu iese nimic din asta.

– Am trimis săptămâna trecută, strigă Elizabeth. Săptămâna trecută! Au promis că materialele vin până luni. Le va aduce fata doamnei Trelask.

– Ha? De ce nu?

– Ea *le va aduce*. Și va rămâne până când îți vei alege unul și va *croi și lucra aici pentru prima probă*.

– Ah, spuse Agatha. Ah, da. Dar când?

– După aceea se va întoarce la Truro, și rochia va fi terminată acolo. E timp destul!

– Timp. Asta-i problema. Nu-i timp. Acuși vine august și nimic nu-i gata. Unde-i... cum o cheamă... Wenna?

– Morwenna nu... se simte bine, strigă Elizabeth.

– Ce are? Și unde-i inelul meu cu topaz?

– Uite-l, aici, în sertarul acesta. Acolo unde l-ai pus.

– Oh? Da, bine. N-o să-mi intre. Ți-am zis. Mi s-au umflat degetele. Trebuie lărgit.

– O să-l lărgim. O să se ocupe George de asta.

– Dacă e după el, George n-o să facă nimic, spuse Agatha, brusc însuflețită. Tuși și își șterse saliva de la gură cu dantela de la cămașa de noapte. Roagă-l pe Francis să se ocupe de asta, fata mea. El o să se ocupe. O să-ți las ție inelul ăsta când o să mor.

– Nu vreau inelul tău, spuse Elizabeth, dar o spuse cu o voce abia auzită. Nu se simțea deloc bine în acea zi. Neajunsul cu Morwenna, dar mai ales cu Geoffrey Charles, o indispusese fizic, și ieri, când plecase la Cardew și îl condusese, chipul lui palid și furios îi amintise pentru prima oară cu intensitate de Francis. Geoffrey Charles și George se înțeleseseră întotdeauna așa de bine –, în primele zile George avusese în mod special grijă să și-l facă prieten pe băiat – dar cearta asta legată de miner provocase o primă prăpastie serioasă între ei. Sigur că la nici unsprezece ani Geoffrey Charles era încă foarte mult sub influența lor și se supunea ordinelor lor, dar îi displăcea profund să vadă furia și revolta din ochii lui. Nu prevestea nimic bun pentru viitor. Avea un sentiment neplăcut de teamă că relația dintre George și Francis, care începuse printr-o strânsă prietenie și se sfârșise în cea mai cruntă dușmănie, s-ar putea repeta la fiul lui Francis. Era îngrozitor de supărător pentru Elizabeth care credea

că o înstrăinare între fiul și soțul său avea să o lipsească în final de compania fiului ei și în cele din urmă poate chiar și de dragostea lui.

Îl ura pe bărbatul acesta care, prin cine știe ce mijloace, intrase în grațiile lui Geoffrey Charles, și o ura pe Morwenna că luase parte la acest complot.

– ... și vreau un colier de jais nou, spunea acum mătușa Agatha. Ăl vechi s-a făcut bucăți, și vreau unul nou-nouț. Trebuie să trimiți după el la Truro.... Hei, un' te duci?

– *Trebuie să plec!* Trebuie să-l văd pe George! Și trebuie să văd cum se simte Morwenna! O să mă întorc. Era îngrozitor să strigi. Amplifica totul în mod artificial.

– Dă-i niște leacuri naturale și rubarbă. Mie asta-mi dădeau mereu. Te pune pe picioare cât ai zice pește. Fetele astea de azi îs tare plăpânde.

Încă mai vorbea când Elizabeth se strecură afară pe ușă respirând recunoscătoare o gură de aer mai proaspăt pe coridor. Și acum, cealaltă vizită. Nu-i făcea plăcere deloc. Dar oricât de prostește se purtase Morwenna, Elizabeth se simțea oarecum responsabilă și pentru bunăstarea ei.

Bătu la ușă, dar nu primi nici un răspuns, așa că intră. Morwenna sări de pe scaunul pe care stătea și moțăia. Nu dormise noaptea și acum ziua caldă o copleșise.

– Te rog să te așezi, spuse Elizabeth. Te simți puțin mai bine?

– Mulțumesc, Elizabeth. Nu... chiar nu știu. Cred că febra s-a dus. Morwenna bâjbâi după ochelari. Pe obraji se mai vedeau încă urmele lacrimilor uscate.

Elizabeth se așeză și își pipăi cheile agățate în talie:

– O să-i scriu azi mamei tale și o s-o rog să vină.

– I-am scris și eu. Dar îmi pare rău că trebuie să facă un drum așa de lung. Puteai să mă trimiți acasă cu diligența.

– Ne-am gândit că ar fi mai bine să o vedem și să-i explicăm. La urma urmelor, poate că într-o oarecare măsură și noi suntem vinovați pentru toate acestea. Așa cum Geoffrey Charles ți-a fost încredințat ție în grijă, așa și mama ta ni te-a încredințat nouă. Trebuie să încercăm să-i explicăm cum am eșuat – în ambele cazuri.

– Nu se poate explica de ce cineva trebuie să fie acuzat pentru ceva ce nu a făcut!

Rareori auzeai atâta patos în vocea ei. Elizabeth se mira cum de acest tânăr reușise să suscite atâta loialitate, și mai ales așa de diferită. (Poate într-un anume fel loialitatea și dragostea nu erau așa

de diferite: atât Geoffrey Charles, cât și Morwenna erau prinși în mrejele iubirii adolescentine.)

Elizabeth spuse:

– Ar trebui să încerci să nu-ți faci atâta sânge rău. N-a fost nimeni pedepsit încă.

– Dar a fost arestat! Asta nu e pedeapsă? Și acuzat de furt! E în închisoare așteptând să fie condamnat!

– Cine ți-a spus asta?

– A... Morwenna se opri. Am auzit de la cineva din casă. Spune-mi că nu este adevărat!

Elizabeth își puse mâna pe capul care o durea:

– Se va decide totul într-o zi sau două. Trebuie să recunoști că tânărul a greșit teribil venind aici. A încălcat în mod voit proprietatea...

– Geoffrey Charles l-a invitat! I-a scris și l-a rugat să vină. Ce altceva putea să facă?

– Oh, ce să facă? Ar fi putut să *refuze*, știind foarte bine că i se interzisese să mai vină în această casă. Cât despre faptul că a luat Biblia...

– Nu a luat-o, verișoară. Geoffrey Charles a insistat s-o ia!

– Ai văzut tu asta?

– Nu. Ieșisem pentru o clipă, dar tocmai îi dădusem o batistă să... să-i amintească de mine. Când m-am întors, le ținea pe amândouă în mână. N-a spus nimic – n-a explicat nimic în legătură cu Biblia – nu puteam să vorbim. Nu puteam să ne spunem nimic! Pe mine mă durea în gât așa de tare, că nici nu puteam să înghit. Am... am dat din cap ca să-i dau de înțeles că drumul e liber, iar el... doar m-a sărutat și a plecat.

Lăstunii care se roteau în sus și în jos pe sub streșini făceau dâre de umbră pe fereastră, ciripind ascuțit în soarele de după-amiază.

Elizabeth spuse:

– Îmi pare rău, draga mea. E o mare nenorocire pentru tine.

– Elizabeth, dar de ce, de ce nu accepți spusele fiului tău? spuse Morwenna cu o voce aproape gâtuită din nou. Nu sunt de ajuns?

– Bineînțeles că vor fi luate în considerare la momentul potrivit. Geoffrey Charles are o mare vină în toată această poveste.

– Dar nu va apărea la proces! L-ați trimis de acasă!

– A fost meticulos interogat înainte să plece. Tot ceea ce a spus a fost notat cu grijă. Nu-ți fie teamă. Totul va fi investigat cu mare atenție.

Imediat după asta, Elizabeth reuși să scape și petrecu o jumătate de oră jucându-se cu Valentine care, în afară de un picior ușor îndoit, se refăcuse.

Instinctul matern era puternic la Elizabeth – dar nu se știe de ce, perioada până când fiul ei cel mic reușise să-i câștige afecțiunea profundă durase mai mult decât la cel mare. Geoffrey Charles fusese întotdeauna atât de apropiat de inima ei, încât să se despartă de el fusese o agonie la început, iar acum, după doi ani de când îndura acest chin, nu era aproape deloc mai bine. Valentine îi luase locul fără să-i acapareze și dragostea. Dar pe măsură ce creștea și începea să gângurească și să vorbească, iar ochii negri să-i strălucească jucăuși, când o trăgea de fustă, de păr și de față, începuse să simtă o oarecare fericire și mulțumire când îi ținea în mâini trupșorul, știind că este al ei.

Astăzi însă, pentru scurt timp, plăcerea aceasta fusese copleșită de alte griji, iar când Polly îl luă din nou, fu tulburată, dar cu mintea mai relaxată decât fusese. Așa că, după câteva minute în dormitorul ei ca să-și dea cu puțin balsam de buze și ca să-și pudreze obrajii, se duse jos să ia ceaiul cu George.

Sam era din nou în schimbul de noapte. Își petrecu timpul muncind, săpând, ciocănind, într-o stare de semi-stupoare, preocupat de lucruri care știa că nu ar fi trebuit să-l preocupe.

Aproape împotriva voinței lui, și la mica adunare de închinăciune pe care o ținuseră câțiva dintre ei, spusese o rugăciune care să-l apere pe Drake – dar și pentru sănătatea lui. Pentru el, comuniunea cu Dumnezeu era o problemă de bunăstare spirituală, nu materială. El muncea ca să trăiască și-i îndemna și pe alții să facă la fel, dar odată făcut acest lucru, i se părea că-i suficient. Primejdiile acestei vieți constau în tentațiile diavolului, nu în riscurile din minerit, în cele ale bolilor sau în opresiunea din partea latifundiarilor hrăpăreți. Dar cel mai important era să facă izvorul de apă vie să țâșnească permanent în suflet. Credința și speranța aduceau bucurie mai presus de atingerea oricărui rău material.

Dar viața fratelui lui, care nu avea încă douăzeci de ani, era într-o primejdie de moarte. Fuseseră spânzurați oameni pentru mai puțin de atât. Așa că acesta părea să fie prilejul să facă o excepție și să ceară ajutorul unui Dumnezeu milostiv ca să mai aibă grijă o vreme de Drake în lumea aceasta carnală, dacă va alege să-și arate milostenia. Rugămintea era foarte urgentă – și foarte îndreptățită –, căci Drake ajunsese să trăiască neglijându-și cu totul sufletul, așa

încât, dacă ar fi fost să moară acum, fără iertare, nu ar prea avea șansa să ajungă la comuniunea cu Dumnezeu și duhurile Lui binecuvântate în viața de apoi.

Așa că se rugă și coborî în mină, și munci fără pauză toate cele opt ore ale nopții. El și tovarășul său întăreau acum zidurile unui tunel de o sută de metri pe care alți patru bărbați îl săpau spre sud față de filonul principal, în speranța descoperirii de noi zăcăminte pentru viitor. Era una dintre „investițiile" lui Ross, un mijloc de a folosi mai mulți muncitori în același timp, dar până atunci, la fel ca și celelalte, nu produsese nimic de valoare. Jack Greet, tovarășul lui Sam, remarcă în glumă că în curând vor ajunge sub noua casă de rugăciune de la Wheal Maiden.

Când bătură clopotele la ora șase, Sam își întinse spinarea lungă, își puse uneltele pe umăr, se lăsă pe vine și se târî înapoi până la puțul principal, apoi urcă cele trei sute de trepte de toate felurile de la diferite scări, până ajunse sus, la iarbă, și clipi în pâcla lăptoasă a dimineții. Nu adăstă decât cât să facă aranjamente pentru o întrunire de citire a Bibliei în acea după-amiază, apoi o luă pe jos spre casă peste deal. Căsuța lor era rece și umedă; aprinse niște vreascuri să-și facă ceai, tăie o bucată mare de pâine și o înfulecă gânditor înainte să se suie în pat. Stătu așa o vreme întins, cu ochii larg deschiși, gândindu-se la Drake și la ultima reînviere, a cărei binecuvântată sămânță molipsitoare sperase să o aducă înapoi cu el de la Gwennap.

Într-un fel sau altul secase puțin și în el. Într-un fel sau altul arestarea lui Drake îi otrăvise mintea și-i îndepărtase sufletul de la puritate și iertare. Trebuia să-și examineze din nou propria conștiință ca să afle slăbiciunea și păcatul din el care lăsaseră să se întâmple acest lucru. Acum îl lua somnul, dar nu voia să adoarmă încă. Se dădu jos din pat și căzu în genunchi, rămânând așa o jumătate de oră, uneori tăcut și cufundat în gânduri, alteori rugându-se cu voce tare. Apoi, în cele din urmă, cu sufletul liniștit, se întinse și alunecă blând într-un somn adânc și fără vise.

Dormi trei ore și fu trezit exact înainte de ora unsprezece de cineva care umbla în liniște pe lângă casă. Se ridică în capul oaselor, se frecă la ochi în lumina puternică și preț de o clipă se întrebă dacă nu visează.

– Drake! Tu ești?

– Da, frate. Am încercat să nu te trezesc.

Sam se rostogoli din pat pe podea și se ridică.

– Drake! Ți-au dat drumul?

– Da, frate. Mi-au dat drumul.

– Mulțumesc bunului Dumnezeu! Deci judecătorii au fost de acord că acela e adevărul când l-au auzit. De câtă milostenie a dat dovadă Dumnezeu!

– Așa e. Dar judecătorii nu s-au întrunit încă. A fost retrasă. Acuzația a fost retrasă. Cei de la Trenwith au retras acuzația. S-a terminat totul.

Sam spuse:

– Stai să fac niște ceai! Stai jos și odihnește-te! A fost o perioadă grea. Drake, reflectă el, nu părea bucuros sau fericit că a scăpat. Era așa de tras la față și cu cearcăne la ochi. În mod normal se rădea de două ori pe săptămână, dar barba asta neagră și țepoasă era mai mare decât fusese vreodată.

– Cum s-a întâmplat? Paznicul închisorii ți-a dat voie pur și simplu să pleci? Nu te-a văzut nimeni înainte să pleci?

– N-am văzut pe nimeni, Sam. Dar paznicul mi-a zis că fusese cineva pe acolo mai devreme. E mâna căp'tanului Poldark în asta. Nu știu cum, dar el a făcut ceva care le-a schimbat hotărârea și mi-au dat drumul. Sam...

– Da, frate.

– După ce faci ceaiul, du-te și te culcă la loc! Îmi pare rău că te-am trezit. Îmbuc ceva și pe urmă mă duc la Nampara să-l văd pe căp'tanu' Poldark.

Ross spuse:

– Ei, gata, s-a terminat. Nu-ți mai bate capul. Și nu te obosi să-mi mulțumești. Însă pe viitor evită astfel de capcane.

– N-am spus decât adevărul, spuse Drake. Biblia aia chiar mi-a fost dată mie. Dar ce a făcut domnia voastră a fost să mă ajute pe mine, și trebuie să spun „mulțumesc". Și o fac din inimă.

Erau în Long Field. După ce călărise până în St. Ann ca să se întâlnească la ora nouă cu avocatul care venea de la Truro, un tânăr dezagreabil, dar isteț pe nume Kingsley, care acum era asociat cu Nat Pearce, Ross aflase că fusese retrasă acuzația împotriva lui Drake. Prin urmare, îl plătise pe Kingsley și, după ce se uitase de la distanță să-l vadă pe Drake ieșind din încăperea infectă în care fusese închis, își întorsese iapa spre casă, fără să fie văzut de băiat.

Nu avusese o noapte odihnitoare, căci pusese în joc ceea ce ar fi putut fi întregul lui viitor, precum și fericirea și prosperitatea viitoare a familiei lui atunci când încercase să-l intimideze pe George;

și simțea că era un preț prea mare de plătit, sau pe care riscase să fie nevoit să-l plătească doar ca să salveze un băietan nechibzuit și prea încrezător dintr-un necaz care era cel puțin în parte din vina lui.

Nu-i plăcuse deloc că fusese nevoit să o facă și simțise o aversiune teribilă în ce privește necesitatea unei asemenea discuții cu George – care reaprinsese vechea lor dușmănie, ca și când ar fi pus sare pe rană – și fiindcă Drake era fratele Demelzei, iar el făcea toate astea de dragul ei, o parte din stinghereala, din rușinea, din neplăcerea pe care le resimțea se răsfrângea asupra ei. Așa că, țelul lui fiind atins, și înainte să simtă vreo ușurare pentru rezultat, se dusese călare direct acasă, îi spusese răspicat că fratele ei este liber, și la fel de scurt îi retezase mulțumirile pline de efuziune. La Long Field se duse să vadă cum e fânul și să se hotărască dacă trebuia tăiat săptămâna aceasta sau mai trebuia lăsat puțin. Atunci sosi Drake, palid, sfrijit, subțiratic, cu un aer încântător de puștan; rămase în fața lui, apoi îl urmă stingherit peste tot pe câmp.

– Simt că am greșit în toată povestea asta, spuse Drake, fiindcă am provocat necazuri între familia dumneavoastră și cei de la Trenwith.

În mod evident se întâlnise cu Demelza înainte de a veni aici.

– Erau probleme și înainte să vii tu. Singurul lucru rău pe care l-ai făcut a fost să te lași atras într-o relație cu o femeie dintr-o cu totul altă clasă socială – dar și asta a fost mai mult greșeala ei decât a ta.

– O, nu. Nu a fost vina ei. Îmi cer iertare, dar ea nu s-a purtat altfel decât ca o doamnă.

– Poate că, în privința aceasta, avem păreri diferite, spuse Ross.

– Nu, dom'le căp'tan Poldark. Nu. E nedrept să sufere ea.

Era jumătatea lui iunie, medită Ross. Destul de târziu oricum. Dar o ploaie ușoară timp de o săptămână, urmată de soare ar face ca fânul să mai crească vreo douăzeci de centimetri. Era dezastruos de scund. Însă după ce perioada asta frumoasă se ducea, era foarte posibil să vină trei săptămâni de ploaie. Și de vânt. Și atunci, tot fânul ar fi culcat la pământ pe tot câmpul, precum părul unui bețiv abia trezit din somn.

Supărat, spuse:

– Ei bine, acum vei putea să-ți îndrepți toată atenția către religia ta. Fratele tău a fost îngrijorat. Credea că te-ai lepădat de credință. Casa de rugăciune încă are nevoie de acoperiș.

Drake zise:

– Plec...

– Zău? Unde?

– Nu știu exact. Mă mai gândesc. Dar am provocat necazuri aici, și nu a fost frumos din partea mea.

– Te întorci la Illuggan?

– Nu...

– Cred că fratele tău va fi dezamăgit. Ca să nu mai pomenim de sora ta.

Băiatul dădu cu piciorul într-o piatră din iarbă:

– Trebuie să plec o vreme, dom'le căp'tan Poldark. Ca să-mi liniștesc mintea și sufletul.

– Păi, să ai grijă unde te duci. Se găsește greu de muncă, chiar și pentru un meșter, iar o parohie nu te va primi să-i fii o povară, poate doar dacă ți-o porți singur.

– Da, știu asta.

– Dacă ai ajunge fără nici un căpătâi, chiar ar fi o viață irosită. Recent am văzut un grup alungat de pe strada principală din Redruth. Oamenii nu făcuseră nimic rău decât că nu erau ai orașului, și prin urmare trebuiau mânați spre următorul oraș. Unde, cum se poate bănui, vor primi același tratament.

– Drept să spun, nu cred că mă îngrijorează ce o să se întâmple, spuse Drake. Câtă vreme pot să uit...

Ross îl țintui cu privirea pe băiat. Teatru? Suferința dragostei adolescentine spulberate. În câteva luni avea să uite cu totul de ea și de toate necazurile nenorocite pe care le provocase, și va umbla de colo-colo țopăind și fluierând ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat.

Poate. Dar nu întotdeauna prima dragoste e superficială. A lui durase mulți ani. A Demelzei nu se schimbase niciodată. Băiatul ăsta semăna prea mult cu soră-sa.

Spuse:

– Crezi că fânul ăsta ar trebui cosit acum sau să mai aștept vreo două săptămâni?

– Poftim?

– Fânul. Ar trebui cosit acum?

Drake se holbă la câmp atât de mult, încât Ross se gândi că nu va răspunde niciodată.

– Ce o să faceți după aia?

– Cu câmpul? O să-l folosesc ca pășune.

– Atunci, nu e grabă, nu? Fânul nu se strică dacă nu-l cosești. Nu e ca porumbul.

O luară încet spre casă.

– Cred că ar trebui să plec, spuse Drake când ajunseră aproape de poartă. Nu vreau să încurc pe nimeni.

– Nu vrei să vii cu mine în Franța? spuse Ross.

– Ce?

– Plec în Franța. Nu vrei să vii?

– În... în Franța?

– Da. Mai sunt șapte sau opt oameni din comitat. Cu toții o să debarcăm în Franța.

– Eu... când plecați?

– Duminică sau luni. Pornim din Falmouth.

Drake continuă să meargă în tăcere pentru o vreme.

– Mă gândeam doar, spuse Ross cu un sentiment de ușurare. Las-o baltă!

– Da... spuse Drake. Mi-ar plăcea să merg.

– Nu e vorba de vreo experiență religioasă, te previn. Francezii sunt foarte... nu seamănă deloc cu noi. Și probabil că așa sunt și mai toți însoțitorii tăi.

– Da, spuse Drake. Vin.

Capitolul 26

Porniră din Falmouth odată cu refluxul de marți dimineață într-un cuter al Amiralității, o iolă și un vas de pescuit cu trei catarge, cu un efectiv cam de două sute de oameni. Dintre aceștia, o sută patruzeci erau francezi, iar restul alcătuiau echipajele sau erau englezi ca Ross care se alăturaseră expediției din convingere, spirit de aventură sau prietenie. Se întâlniră cu grosul flotei în largul peninsulei Lizard în seara de miercuri și își continuară drumul în convoi. De Maresi și De Sombreuil fură transbordați de pe cuter pe nava amiral *Pomone*, și grație prieteniei lor îl luară și pe Ross cu ei. Tovarășii lui rămaseră pe *Energetic*.

Se despărțiseră într-un mod ciudat. Demelza fusese tăcută – nimic fals în asta, dar era asaltată de atâtea gânduri contradictorii, încât marea ei anxietate nu mai era atât de evidentă ca în luna octombrie. În primul rând nu era însărcinată și reușise să-și ascundă mai bine temerile. În al doilea, faptul că el îl salvase pe Drake de la o condamnare la închisoare dăduse naștere unui *quid pro quo*

în sentimentele ei. Deși nu-i spusese niciodată ce făcuse sau ce spusese atunci când îl vizitase pe George, știa că își atinsese scopul folosindu-se de amenințări sau se târguise, lucru care atrăgea probabil după sine un soi de risc pentru ei toți. Astfel încât se părea că faptul că el cochetase cu o primejdie în folosul ei îi lăsa mai multă libertate de a se angaja într-o altă acțiune primejdioasă. Sau o punea pe ea în situația de a nu protesta prea tare. În mintea ei se înrădăcinase și un simț al fatalității, prin faptul că înțelegea mai bine decât credea el că se măritase cu un bărbat pentru care o aventură neașteptată era o a doua natură. Nu-i plăcea prea mult această idee, dar o considera ceva inevitabil.

El nu-i spusese nimic clar în legătură cu întoarcerea, pentru că era evident că acest lucru nu-i stătea în putere. Putea să lipsească două săptămâni, sau șase. Dar îi sărutase buzele reci, îi mângâiase fața și îi spusese că o să îi scrie dacă vor fi mai mult de patru săptămâni.

– Foarte bine, Ross, spusese ea, privindu-l drept în ochi. O să aștept. Iar Clowance o să aibă doi dinți în plus.

– Ai mare grijă de ei. Și de tine, iubito. O să-ți aduc o bucată frumoasă de mătase.

– Adu-te pe tine.

Așa că plecase. Ea nu protestase prea tare că îl luase pe Drake cu el, pentru că alternativa părea să fie să-i dea voie să se rupă de toți prietenii lui. Dar Demelza simțea din nou că, salvându-l dintr-un pericol, îi scoteau acum în cale altul.

O vizitase pe Caroline la Killewarren ca să-și ia rămas-bun.

Aceasta îi spusese:

– În astfel de situații femeia joacă un rol absolut detestabil. Își oferă casa, timpul și banii pentru pregătirea unei mari aventuri, iar apoi când vine vorba ca aceasta să se materializeze e dată la o parte și pusă pe un raft ca un ornament prăfuit și lăsată să atârne acolo până când totul se termină.

– Nu pot să mă gândesc că ți-ar plăcea să atârni două săptămâni pe niște vase mici în tovărășia a patru mii de bărbați care au rău de mare. Bănuiesc că marea aventură se va concentra într-o perioadă scurtă, iar restul va fi o corvoadă plicticoasă pe mare și pe uscat.

– Pentru un om de bun-simț, Ross, asta e o eschivă ridicolă.

El zâmbi și sorbi din vinul de Xeres pe care ea insistase să-l ia.

– Păi... Nu pot schimba lucrurile pentru tine – și probabil că n-aș face-o nici dacă aș putea. Oricât de frumos ar fi prezentat, războiul

ar un iz de sudoare urât și grosolan, și prefer ca femeile la care țin să fie scutite de el.

– Și eu prefer ca bărbații la care țin să fie și ei scutiți, dar într-un fel sau altul aceștia se implică în el. Sper din tot sufletul că asta ar putea fi ultima dată.

– Amin!

El se pregătea să plece, dar ea spuse:

– Ross!

– Da?

– Am sentimentul neplăcut că totul este din vina mea.

– Ce anume?

– Plecarea ta. Faptul că Dwight se află acolo, asta e sigur. Așa că ai mare grijă, te rog, dacă nu de pielea ta, atunci măcar de conștiința mea.

– O să am o grijă deosebită pentru conștiința ta.

– Mulțumesc. Îi prinse fața în palme și îl sărută pe gură. Acest lucru îi luă câteva secunde. Ei bine, spuse ea, eliberându-l, de mult timp mi-am dorit să fac asta.

– Este o greșeală să te reții de la ceea ce-ți place, spuse Ross. Nu trebuie să-ți asumi niciodată riscul de a fi considerat un puritan.

Își zâmbiră unul altuia, și el ieși.

Înainte de a pleca din Falmouth, o văzu și pe Verity, și luară masa împreună de două ori vorbind despre vremurile trecute.

În timpul primei săptămâni, cât fu îmbarcat pe *Pomone*, se gândi la toate aceste despărțiri și la multe alte lucruri – și nu în ultimul rând la capitularea lui George care, deși îi produsese o mare ușurare, sfârșise în cele din urmă mai degrabă prin a-l surprinde. Acest lucru îi demonstrase că apreciase corect caracterul lui George; dar mai demonstrase și că George se arătase un om rezonabil. Fără îndoială că George cedase plin de resentimente unei amenințări necivilizate, dar faptul că procedase așa, dovedea că era o persoană mai ușor de suportat ca vecin. Poate că mai curând decât te-ai fi așteptat ar putea fi posibil să se ajungă la o oarecare reconciliere în ținut, astfel încât să trăiască cu toții în liniște.

Vremea era frumoasă în săptămâna aceea, cu o briză dinspre est, și în fiecare dimineață când se iveau zorii de un roșu pal și pâclos, era o priveliște minunată. La sud de *Pomone*, vasele Flotei Canalului pluteau ca niște păsări de mare uriașe care se așezaseră pe apă, dar încă nu își strânseseră aripile. *Royal George* și *Queen Charlotte*, amândouă cu 100 de tunuri. *Queen*, *London*, *Prince of Wales*, *Prince*, *Barfleur*,

Prince George, toate cu 98. Cu 80 de tunuri, *Sans Pareil* și cinci cu 74 de tunuri, *Valiant*, *Orion*, *Irresistible*, *Russel* și *Colossus*. Și peste tot în jurul lui *Pomone* se afla restul escadronului lui Sir John Borlase Warren: trei vase de război, cinci fregate și patruzeci sau cincizeci de vase cu pânze care transportau trupe franceze și proviziile lor. Era o flotă măreață, îndeajuns să-l îmbărbăteze și pe acela care nutrea cea mai mică îndoială.

Dar în acele prime zile nimeni nu era pesimist, iar mesele de seară din cabina de la pupa erau vesele, gălăgioase, încrezătoare, purtate la întâmplare în două limbi, uneori vorbite simultan. Charles de Sombreuil era un comesean nemaipomenit atât în conversație, cât și ca strateg.

Chiar și în acele prime zile Ross deveni conștient de neînțelegerile dintre conducătorii francezi. Contele Joseph de Puisaye se părea că nu-l mai întâlnise niciodată până atunci pe Contele d'Hervilly, secundul lui la comandă. Încercările care fuseseră făcute de a-i reuni la Londra eșuaseră, d'Hervilly fiind tot timpul ocupat cu regimentul său. Văzându-i pe amândoi la aceeași masă înțelegeai care era motivul. De Puisaye era un bărbat uriaș, solid și puternic, el însuși breton și într-o vreme conducător al șuanilor, acei bretoni care se uniseră și purtaseră un război sporadic împotriva Revoluției încă de la executarea regelui. Deși conte, noblețea și accentul lui erau provinciale, iar în ochii multor oameni mai avea și dezavantajul de a fi fost un girondin în primii ani ai Revoluției, înainte de a se întoarce împotriva ei. D'Hervilly, pe de altă parte, era colonel în unul dintre cele mai bune regimente ale Franței, Royal-Louis. Era un aristocrat fără cusur, relația lui cu Bourbonii exilați era dintre cele mai apropiate, iar disprețul lui pentru domnul de Puisaye și tovarășii lui pe jumătate țărani de-abia disimulat. Era un început nefericit pentru această acțiune.

Aceeași dezbinare domnea chiar și printre soldați. Lăncierii erau printre puținele regimente de elită disponibile, alcătuite din cei mai buni combatanți, bine antrenați și disciplinați. Dar inevitabil aceștia erau puțini, iar restul soldaților erau o mulțime pestriță, recrutată de oriunde și oricum.

Pe deasupra, când flota se apropie de destinație și pe măsură ce începură discuțiile tactice și strategice, deveni evident că nici unul dintre conducători nu avea o idee clară cum vor exploata eventualul succes inițial pe care l-ar fi putut avea. De Puisaye dădea din mână explicând că numai la vederea armatei contrarevoluționare toată regiunea se va ridica și că vor înainta triumfători eliberând un oraș

după altul. Doi ofițeri șuani, care sosiseră de curând din Bretania, confirmară că pe dealurile din jurul Quiberonului și Carnacului se aflau 10 000 de oameni înarmați care își vor uni forțele cu ei de îndată ce vor debarca. D'Hervilly, care avea responsabilitatea conducerii armatei, își scoase hărțile, ridică degetul arătător lung și subțire și întrebă, unde, unde, unde. La toate generalitățile cu care i se răspundea, el ridica din umeri, lua câte puțin tutun de prizat și își privea cu răceală prietenii.

Când se apropiară de coasta franceză, o fregată din avangardă zări vase de război franceze și întreaga Flotă a Canalului se despărți, pregătindu-se de luptă. Vremea se schimba, cerul era pâclos și tulbure, dar vântul se potoli pentru un timp. Ross se folosi de ocazie și vâsli către *Energetic* pentru a vedea ce făceau tovarășii lui. Îi găsi ocupați, cam așa cum se aștepta. Drake împrumutase o Biblie și stătea pe un colac de frânghie și citea, urmărind literele cu degetul arătător. Bone își repara cămașa; Ellery și Jonas erau la pupă, ajutând cu o parâmă; Hoblyn și Tregirls jucau *tric-trac* în timp ce niște francezi îi urmăreau.

Ross nu putu rămâne mult timp, pentru că, dacă vântul se întețea, ar fi putut să rămână blocat pe *Energetic*; dar schimbă câteva cuvinte cu toți, cel mai mult cu Drake, căruia îi prinsese bine această săptămână pe mare. Când fu gata să plece, Tholly se strecură în apropierea lui și îi spuse:

– Știi ce cred eu, tinere căp'tan?

– Nu. Ce crezi?

– Cred că aici o să dăm de ceva bucluc. Chiar aici. Cu debarcarea asta.

– De ce spui asta?

– Francujii ăștia. Îi aud vorbind. Ei cred că io nu înțeleg. Unii din ei îs prizonieri de război. Au fost prizonieri de război și acum au fost eliberați.

– Vrei să spui... eliberați ca să se alăture acestei expediții?

– Chiar așa. Cineva a colindat prin lagărele din Anglia căutând voluntari. Înțelegi? Ești regalist? Vrei să lupți pentru noul rege? Vrei să răstorni republica? Dacă vrei, vino cu noi!

– Și?

Tholly tuși tare printre dinții săi oribili.

– La ce poți să te aștepți? E un mod grozav de a merge acasă. Așa spuneau. I-am auzit șușotind, șușoteau pe întuneric.

Ross privi spre fregata care era acum casa lui. Una dintre pânze se ridica.

– Crezi că atunci când vor ajunge pe țărm?...

– Unii o să lupte, poate. Alții nu. Unii o să pună muschetele jos și p-aci ți-e drumul.

– Ăsta poate fi un caz izolat. Ai auzit pe mulți vorbind astfel?

– Destui.

– Ah... Păi, e bine de ținut minte.

– Scuzați-mă, domnule, spuse marinarul care venise cu el. Cred că cel mai bine ar fi să plecăm.

– Da. Ross îl bătu ușor pe Tholly pe brațul sănătos. Ai grijă să nu câștigi prea mulți bani de la Jacka. Face urât atunci când e stârnit.

Pierdură din vedere Flota Canalului, dar le ajunse vestea că avusese loc o luptă scurtă în care fuseseră capturate trei vase franceze de război. Ei își menținură cursul spre Franța și aruncară ancora la adăpostul Peninsulei Quiberon în seara următoarei zile de miercuri.

Ross nu mai fusese niciodată în partea aceasta a coastei. Golful Quiberon avea fața către est și era format dintr-o limbă de pământ care avansa în mare către o insulă mare care se numea Belle Isle. I se spusese că această limbă de pământ avea cam zece kilometri lungime și de la un kilometru și jumătate la cinci kilometri lățime. Proteja golful de toate vânturile cu excepția celui de sud-est și făcea această fâșie de uscat ideală pentru debarcarea trupelor și a proviziilor.

Totul arăta foarte liniștit în acea seară, cu două sau trei mici sate care dormitau în lumina soarelui la apus și nu se vedea aproape nici un om. Fâșia lungă și neîntreruptă de nisip îi amintea de plaja Hendrawna, numai că aici nu erau valuri, iar stâncile falezei nu erau atât de sălbatice. Stătea cu De Sombreuil și încă alți doi sau trei, urmărind doi gardieni francezi de coastă care se apropiau de convoiul de vase. Fiecare dintre ei agita un steag alb, iar când se apropiară fură auziți strigând:

– *Vive le Roi! Vive le Roi!*

– Este începutul, spuse liniștit de acum De Sombreuil, entuziasmul lui lăsând locul unei emoții solemne. Acolo e țara mea. Așa că mă închin în fața ei. Totul depinde cum o privești, nu-i așa? Pentru un om din Americi sau din altă parte e numai o bucată de pământ, de uscat. Pentru mine e *Franța*, casa mea și viața mea.

– Unde ar trebui să ne debarcăm oamenii?

– Acolo. În cel mai îndepărtat punct de Quiberon. Acela este satul – Carnac. Ni s-a spus că acolo toți vor fi gata să ne primească. Dar au fost trimiși înainte doi ofițeri cu o șalupă – acum două zile – și depinde de raportul lor.

Ross reuși să vadă o față cunoscută la bordul lui *Energetic*, care se apropia să arunce ancora lângă ei. Flutură din mână și văzu un cârlig de fier ridicat în semn de răspuns. Între bărcile gardienilor și flota ancorată se auzeau multe strigăte și în acest moment doi oameni urcară la bord și coborâră în cabina de sub punte. Rămaseră acolo o jumătate de oră și reapărură însoțiți de silueta zveltă și austeră a colonelului d'Hervilly.

– Se duce să vadă cu ochii lui, spuse De Sombreuil. Nu cred că este cel mai potrivit om să conducă o astfel de trupă de adunătură, dar curajul lui nu poate fi pus la îndoială.

Urmăriră cum contele era dus cu o barcă cu vâsle la una dintre bărcile gardienilor, iar acestea se puseră în mișcare spre mal. Încă una sau două bărci de pescuit cu pânze sau asemănătoare începură să apară și să facă înconjurul flotei. Nu dădură nici un semn de ostilitate. Soarele apunea. După calmul de la Brest urmaseră două zile cu vreme aspră, dar acum era din nou liniște. Ross se întrebă dacă fânul lui fusese băgat deja la adăpost.

După lăsarea întunericului, domnul d'Hervilly se întoarse și se ținu un consiliu de război în cabina căpitanului de pe *Pomone*. Ross nu fu invitat să ia parte, dar fu ținut bine la curent de către De Sombreuil. Fusese o întâlnire unde se rostiseră vorbe grele. D'Hervilly nu găsise nimic în Carnac; doar câțiva ofițeri șuani și câțiva țărani binevoitori gata să-i ajute; nici urmă de cei 10 000 de oameni promiși, numai asigurări că vor veni, se vor grupa de pe dealuri și se vor alătura forței expediționare îndată ce aceasta va debarca. Promiseseră că odată debarcați totul se va desfășura conform planului. Dar bazându-se pe faptele descoperite în recunoașterea făcută personal, d'Hervilly hotărî că nu va avea loc nici o debarcare.

Pentru o vreme nimic nu-i putu clinti hotărârea. Era împotriva oricărei logici militare, spunea el, și într-adevăr și împotriva instrucțiunilor primite de la Curtea Regală, să debarce o armată firavă, aproape lipsită de tunuri, echipament greu și cai pe un țărm unde vor fi obligați în curând să întâmpine o rezistență republicană bine organizată. Toate promisiunile șuanilor, repetate cu atâta insistență la Londra, fuseseră încălcate. Armata care urma să debarce putea

să rămână aici pe vasele din convoi sau se putea întoarce în Anglia; el declară că n-o va conduce la pieire pe țărm.

Față de aceste argumente, toate încercările domnului De Puisaye și ale celorlalți bretoni de a-l convinge fură zadarnice. Jurară că jumătate din Bretania era deja răsculată; era nevoie numai de o singură scânteie în Golful Quiberon, pentru ca întreaga țară să izbucnească în flăcări. Îl întrebară ce rezistență întâlnise când debarcase el personal? Fusese întâmpinat ca un prieten.

Atunci Sir John Borlase, care își păstrase calmul până în acel moment, încercă să-l clintească din convingerile lui pe francezul mânios. După organizarea acestei forțe militare invadatoare, cu tot cu armament și provizii, spuse el, nu i se părea rușinos să se întoarcă fără să fi făcut măcar o încercare? Chiar dacă armata debarca și lucrurile mergeau prost, retragerea nu era tăiată. Flota rămânea să apere frontul de retragere. Flota franceză fusese avariată serios și împinsă să se întoarcă la Brest. Pe mare nu exista nici un pericol. Reîmbarcarea era posibilă oricând.

Atunci cineva aminti în sfârșit de curaj și fu nevoie de intervenția englezilor pentru a împiedica un duel. Apoi d'Hervilly ceda brusc. Așa să fie. Argumentele lui fuseseră respinse. Vor debarca mâine-dimineață în zori. Responsabilitatea pentru debarcare trebuia să fie a lui – responsabilitatea pentru luarea *deciziilor* pe uscat, nu. Asta trebuia consemnat; apoi va consimți.

De Sombreuil urcă imediat sus pe punte și îi spuse lui Ross.

– O să începem să coborâm bărcile acum. Trupele vor fi dotate cu treizeci de cartușe și două flinte de om și provizii pentru patru zile – nimic altceva în afară de o raniță. O să-și ocupe cu toții locurile în bărci pe timpul nopții, iar în zori vor începe să debarce. *Hélas!* Este începutul!

– Sunteți de acord cu De Puisaye?

– Cred că De Puisaye și-a luat prea mult avânt. Dar ăsta e lucrul care trebuie făcut acum. Și în general are dreptate, așa cred. Dacă nu suntem anihilați de la început, țara se va ridica!

Ross vâsli spre *Energetic*, unde bărcile începuseră deja să fie coborâte. După ce găsi un loc între ele pe întuneric, urcă pe punte pentru a vorbi încă o dată cu fiecare dintre prietenii săi. Nici ei, nici ceilalți englezi nu se pregăteau să coboare de pe vas. Schimbă câteva vorbe la urmă cu Drake, căruia îi explică pentru ce trebuia să debarce numai francezii.

– Și nici nu ți-am dat încă vreo explicație pentru ce te-am adus pe tine și pe ceilalți, adăugă el.

– Nu-i nimic, spuse Drake. Cel puțin mi-a mai alungat gândurile.

– Cât despre ce am de gând să fac – dacă o să fac ceva –, totul va depinde de succesul debarcării. Încă nu am făcut planurile. De fapt s-ar putea să nu facem absolut nimic.

– Nu-i nimic, spuse Drake. M-a mai eliberat de ce am lăsat în urmă.

Debarcarea avu loc când apăru prima geană de lumină din zorii unei zile înceţoşate şi ploioase.

După o noapte petrecută în cea mai mare parte în bărcile mici, moţăind şi înghesuiţi unul în altul în bătaia unui vânt rece, cam trei mii de francezi debarcară pe ţărm lângă Carnac. Până atunci se aflase de sosirea lor, şi fură întâmpinaţi cu salve de focuri de muschete trase de un detaşament de soldaţi republicani care se grăbiseră să ajungă acolo în timpul nopţii. Căzură puţini regalişti, dar d'Hervilly ordonă unuia dintre cele mai bune regimente ale sale să debarce într-un golfuleţ din spatele inamicului, să urce pe stâncile falezei şi să-i lovească din spate. Făcură acest lucru cu cel mai mare *élan*, mulţi soldaţi nemaiaşteptând ca bărcile să ajungă pe uscat, ci sărind în apă şi înotând spre ţărm. După numai o oră de luptă cu republicanii, care erau depăşiţi numeric în proporţie de zece la unu, aceştia îşi aruncară armele şi o luară la sănătoasa pe un drum care ducea într-un oraş numit Auray. Regaliştii intrară în triumf în Carnac, în timp ce soarele se ridica de după norii cenuşoşi. Mulţimi de ţărani roiau în jurul lor şi strigau *„Vive le Roi!"* şi fluturau steaguri. Când sosi, d'Hervilly fu înconjurat de mulţime. Acum când debarcarea chiar avusese loc, acum când armata regalistă se afla în mijlocul lor, oamenii începură să vină cu adevărat din satele învecinate, nebuni de fericire. Se părea că până la urmă De Puisaye avusese dreptate. De Puisaye era sigur că avusese dreptate.

Debarcă şi el pe la ora zece însoţit de cea mai mare parte a statului său major şi fu întâmpinat ca un înger eliberator. De Sombreuil fusese din zori alături de regimentul său, dar lui Ross i se permise acum să debarce, împreună cu De Maresi şi o jumătate de duzină de ofiţeri de marină englezi.

Era o privelişte nebună, fiindcă ţăranii aduceau vin şi mâncare pentru a-i sărbători pe salvatorii lor. Mulţi dintre soldaţii francezi mai puţin disciplinaţi nu ajunseseră mai departe de plajă, unde îşi

aruncaseră armele și stăteau pe lăzi înconjurați de șuani foarte bucuroși și beau vin din sticle de un litru și primeau brânză, prăjituri și orice altceva le era oferit de către săteni. Alții o făceau lată prin micul oraș. Ross credea că era situația perfectă pentru un contraatac.

Din fericire și alții credeau același lucru. În timp ce Contele de Puisaye era primit la *mairie* ca și când ar fi fost Ludovic al XVI-lea înviat din morți, d'Hervilly dădea ordine ca detașamentele celui mai bun regiment al său să cerceteze zona rurală în căutarea unor urme ale inamicului. Conducea el însuși o companie de grenadieri, iar De Sombreuil, o alta. Lui Ross i-ar fi plăcut să-i însoțească și nu se simțea deloc în largul lui în mijlocul acestei sărbători.

Merse înapoi pe plajă și urmări cum erau transportate pe mal proviziile. În entuziasmul său, De Puisaye ordonase să fie aduse pe țărm și distribuite șuanilor, care erau dornici să primească arme; dar nimeni nu conducea întreaga operațiune și nimeni nu primise vreun ordin despre cum aveau să fie distribuite. Drept urmare, totul se transformă în haos. Lăzile mari erau descărcate pe plajă și sparte. Unele erau încărcate cu muschete, altele, cu băutură, altele, cu haine și altele, cu medicamente. Trei ofițeri șuani făcură o încercare pentru ca împărțirea să se facă ordonat, dar curând țăranii, cu aversiunea lor înrădăcinată de a aștepta la rând pentru orice, se îngrămădiseră în jurul lor și trăgeau de lucruri aproape înainte ca acestea să fie despachetate. În multe cazuri Ross văzu femei plecând cu muschete englezești și pe altele, încărcate cu uniforme noi pentru soldații de pe linia frontului. Uneori izbucneau certuri, și francezii se luptau între ei. Văzu șase șuani plecând cu un tun ușor, trăgându-l după ei prin nisipul moale. Văzu un bărbat aproape în genunchi, cu șase muschete pe care nu le putea căra.

La început încercase să intervină, dar se rățoiseră la el să-și vadă de treaba lui.

Locotenentul McArthur, unul dintre ofițerii britanici, spuse:

– Nu poți face nimic cu ei. Lasă-i în plata Domnului.

– Cineva trebuie să-i spună lui De Puisaye înainte de a fi prea târziu.

– Crezi că el îi poate opri?

– Cel puțin poate opri plecarea proviziilor de pe nave.

Se întoarseră împreună și după o luptă fură în stare să-și croiască drum până la general. Dar toți erau acum în al nouălea cer. D'Hervilly trimisese vorbă că un fort important din flancul lor drept, Fortul St. Michel, se predase fără să tragă un foc, că l-a lăsat în seama unei

companii de cincizeci de șuani și că înainta în continuare spre sud. De Sombreuil trimisese și el vești că un sat numit Plouarnel căzuse, și republicanii care fugeau lăsaseră în urmă o mare cantitate de provizii de hrană și armament. Întreaga țară se răscula, așa cum prevăzuse el. Ce mai conta că proviziile transportate pe mal nu erau distribuite în mod echitabil așa cum ar fi trebuit? În curând vor fi din belșug pentru toți.

Ziua se scurse și se lăsă noaptea. Toți comandanții detașamentelor din avangardă se întorseseră și își prezentaseră dispunerea trupelor la o conferință de la *mairie*. În ciuda haosului care domnise ziua, această dispunere era la fel de bună pe cât și-ar fi dorit orice general bun. În linii mari, eliberatorii ocupau acum un amfiteatru care avea plaja drept scenă. Arcul se întindea pe aproximativ 8 kilometri de la un capăt la altul și se bomba cam la 8 kilometri spre interiorul uscatului. Armata era bine poziționată să reziste unui atac și totuși avea spatele la mare, fiind la mică distanță de provizii și de linia de retragere. Republicanii luptaseră ici și colo, dar nu fusese o rezistență prelungită sau fanatică. Cedaseră întotdeauna.

– Cine este comandantul armatei republicane din zona asta? îl întrebă Ross pe De Sombreuil înainte de a se despărți pentru noapte.

De Sombreuil făcu o grimasă.

– Lazare Hoche.

– Nu cunosc numele.

– Mă tem că îl vei cunoaște dacă nu reușim să isprăvim curând.

– E un om capabil?

– Poate cel mai bun pe care îl au. Dar este încă tânăr – cam de vârsta mea – douăzeci și șase sau douăzeci și șapte. Viclean, feroce, chibzuit. Rămâne de văzut.

– Care sunt planurile pentru mâine?

– Nici unul, încă. Discuții, neîndoielnic. Neînțelegeri, neîndoielnic. Certuri – posibil.

– N-ar trebui să cucerim mai întâi Quiberon? Avem nevoie de un port. Nu trebuie să ne mai sosească și alte provizii din Anglia?

– Oh, ba da. Dar Fortul Penthièvre care apără gâtul peninsulei nu va fi ușor de luat. Acolo peninsula are doar un kilometru și jumătate lățime și este dominată de tunurile fortului pe toate părțile. Nu există nici o protecție pentru trupele care atacă, și cucerirea lui va costa multe vieți. În ceea ce privește restul lucrurilor, vezi deja că există multă suspiciune și antipatie între comandanți. Cine știe ce se va întâmpla? Cel puțin a început bine. Vom vedea.

Capitolul 27

Se făcu ziuă și ceea ce prevăzuse De Sombreuil se întâmplă. Discuții, neînțelegeri și certuri. Aristocrații francezi nu aveau încredere în trupele pe care trebuiau să se bizuie să le apere flancurile; îi considerau pe șuani o gloată de țărani pe care nu te puteai bizui și care aveau să fugă la primul foc de armă. Șuanii îi considerau pe acești nobili aroganți și disprețuitori niște ușuratici și niște dandy care fuseseră întotdeauna privilegiați în toate privințele și răspundeau la dispreț cu dispreț. Ici și colo izbucneau certuri în locurile unde francezii de viță nobilă fuseseră auziți maimuțărind accentul și manierele oamenilor cu care se presupunea că ar fi trebuit să se unească.

În același timp proviziile continuară să fie aduse pe țărm și să fie împărțite tuturor celor care veneau după ele. Omul nici măcar nu trebuia să-și declare simpatiile regaliste pentru a fi înzestrat cu o muschetă și o rație de muniție. Până a treia zi, toate cele 80 000 de muschete fuseseră aduse pe țărm și împărțite.

Cu toate acestea inamicul de-abia se pusese în mișcare și fusese văzut abandonând câteva poziții importante fără luptă. Era foarte încurajator. O divizie de șuani atacă și cuceri valorosul oraș Auray aflat la 11 kilometri în interiorul continentului. Prin el trecea un râu navigabil și putea fi luat în considerare ca port pentru vasele mici, deși nu putea primi vase de război și de transport. Un detașament de grenadieri avansă până dincolo de el pentru a tăia comunicațiile cu Vannes, un centru de mult mai mare importanță. Landevan și Mindon căzură și ele.

De Puisaye era din nou trup și suflet pentru înaintare, fără să se gândească prea mult la strategia militară pe care îl implica acest lucru. Deși fusese conducătorul șuanilor pentru un timp înainte de a pleca la Londra, ideile lui despre război erau vagi și eroice. Dar ideile lui d'Hervilly erau la fel de limitate pe cât erau de expansive cele ale lui De Puisaye. El nu credea nici o clipă că, dacă ar avansa spre Vannes, acesta ar cădea. Era preocupat numai de propria armată, căreia îi lipseau caii, tunurile și tot armamentul greu necesar pentru a lupta cu armata republicană dacă aceasta l-ar fi încolțit și ar fi fost nevoit să dea piept cu ea.

Până la urmă se luă hotărârea de a ataca Fortul Penthièvre. Ross descoperi că De Sombreuil nu exagerase deloc formidabila lui poziție defensivă; și totuși aceasta părea poziția care trebuia cucerită înainte de a încerca orice altceva. Planul era ca englezii să sprijine debarcarea pe capătul peninsulei a unuia dintre cele mai bune regimente franceze, Hector și Emigranții Loiali, sub comanda lui De Puisaye însuși, în timp ce flota se va apropia și va bombarda fortul de la mică distanță. În același timp d'Hervilly urma să conducă atacul dinspre continent, cu regimentele Royal Louis și Dudresnay. Ambele atacuri urmau să fie sprijinite de un mare număr de șuani. Operațiunea începu în zori, dar spre surprinderea tuturor rezistența fu firavă și aproape imediat comandantul fortului se oferi să negocieze. Asumându-și un mare risc, d'Hervilly se duse singur în fort pentru a negocia și după ore lungi de târguieli îl convinse pe comandant să se predea. Fu un triumf uriaș. Prin această capitulare, întreaga Peninsulă Quiberon căzu în mâinile regaliștilor. Chiar și d'Hervilly, întâmpinat acum ca un erou, își permise luxul unui zâmbet.

Dar după aceea urmă o perioadă de inactivitate, confuzie și consilii la care opiniile erau împărțite. Până și aprovizionarea se prăbuși. Soldați aflați la doar câțiva kilometri de cartierul general trimiteau mesaje în care se plângeau că nu își primeau rațiile până la ora șase seara. Nu exista nici o organizare care să se ocupe de cele mai mărunte probleme administrative și se părea că nici nu prea se făcuseră încercări în acest sens. Nimeni nu privea nici măcar cu câteva zile mai departe.

Ross deveni tot mai nerăbdător. În sinea lui credea că prudența lui d'Hervilly, care își dorea să aștepte să-i sosească mai multe tunuri grele din Anglia, era justificată din punct de vedere strict militar, de vreme ce deja o dată sau de două ori, în niște lupte de hărțuială, bretonii neinstruiți dovediseră că nu te puteai baza pe ei. Dar în ceea ce privea o înaintare spre Quimper, își dădu seama că în cel mai bun caz era o chestiune de săptămâni. În regiune nu fusese nici o revoltă *generală*, nici măcar un imbold la revoltă. Dacă trebuiau să-și croiască drum înaintând leghe cu leghe, cine știe cât timp le putea lua? Era deja plecat de acasă de aproape trei săptămâni și îi scrisese Demelzei cu vasul poștal de ieri. Dar el, personal, nu făcea *nimic de folos* pe aici. Nici măcar nu i se permitea să lupte. Iar până atunci tovarășilor lui din Cornwall nu li se dăduse voie decât de două ori pe țărm.

Și apoi sosi vestea că generalul Hoche se mișca în sfârșit. Din loc în loc, liniile frontului care marcau teritoriul destul de vag al loialiștilor au început să fie străpunse de atacurile tăioase ale republicanilor. O armată de șuani între două și trei mii de voinici a fost alungată de o contraripostă a centrului armatei lui Hoche; apoi Auray, atât de curând cucerit, căzu din nou; apărătorii își aruncaseră armele și fugiseră fără nici o luptă. Fuseseră comandați de De Vauban, care în cele din urmă îi adunase și îi oprise, dar nu putuseră fi convinși să contraatace, iar el le trimisese înapoi mesaje de un dispreț mușcător. În sânul armatei se răspândi o suspiciune contagioasă. Previziunile lui Bartholomew Tregirls se împliniseră deja de cel puțin două ori – soldați care luptau pentru rege schimbaseră brusc tabăra și se declaraseră supuși loiali ai Republicii.

Apoi, trei zile mai târziu, la unul dintre cele mai furtunoase consilii, d'Hervilly își anunță decizia de a-și retrage cele mai bune trupe din liniile de apărare și de a le concentra în cei patruzeci de kilometri pătrați ai Peninsulei Quiberon. Liniile exterioare de apărare aveau să fie deservite de șuani care nu făceau parte din armata regulată, conduși de câțiva aristocrați precum De Vauban și De Maresi. Era din nou un exemplu incontestabil de logică militară. Apărați din trei părți de marea patrulată de britanici și din a patra de Fortul Penthièvre, aceste trupe regulate erau acum pe o poziție defensivă extrem de puternică. Dar Ross simți că acest lucru va fi dezastruos din punct de vedere al strategiei politice. Pentru miile de pierde-vară din provincie era un semn că trebuiau să stea liniștiți și să nu ridice un deget pentru loialiști până când luptele nu se vor desfășura în continuare.

Foarte curând se văzu că pentru locuitorii unor sate precum Carnac, care îi întâmpinaseră pe invadatori ca pe niște salvatori și le oferiseră tot ajutorul posibil, acesta părea un semn de abandon și părăsire. Aceștia nu prea aveau speranțe că armata neregulată va rezista mult timp în fața trupelor experimentate ale lui Hoche, și, de îndată ce aceste sate vor fi recucerite, vor suferi represalii nemiloase din partea republicanilor. Așa că sute dintre ei vociferară și se plânseră atunci când armata loialistă eliberatoare se adună mohorâtă pentru a se retrage, iar mulțimile o urmară cărându-și lucrurile și trăgându-și copiii după ele către La Falaise unde urma să fie stabilită noua linie de apărare.

Ross își petrecuse cea mai mare parte a zilei pe *Energetic* și nu știa nimic despre asta, dar când debarcă în seara aceea pe plaja de lângă

Penthièvre împreună cu Bone și cu Ellery, văzu mișcările de trupe și auzi lamentările oamenilor care veneau în urma lor, așa că se grăbi să întrebe ce se întâmpla. Apoi își petrecu vreo două ore plimbându-se de jur împrejurul peninsulei, pentru că venise pe țărm cu un scop. După căderea fortului, mulți dintre soldații de rând fuseseră încartiruiți în mici sate aflate de-a lungul limbii de pământ; dar aceștia erau mai ales șuani, regimentele mai experimentate fiind desfășurate în altă parte după căderea fortului. Atunci erau aduse aici și regimentele bune, iar șuanii trebuiau să se mute pentru a le face loc. Peste tot erau discuții, certuri, ordine și contraordine și dezordine crâncenă. Nici măcar soldații de lângă cartierul general nu mâncaseră nimic din zori.

După un timp, cei trei englezi se întoarseră în fort, iar Ross făcu o încercare să găsească pe cineva care avea putere de decizie. Dar nu reuși decât să pătrundă în marea încăpere din fort rezervată ofițerilor și să vadă fața voinică a Contelui de Puisaye înconjurat de o mulțime de șuani care protestau. Ross își pierduse aproape orice speranță de a schimba câteva cuvinte cu el, așa că se întoarse spre Bone și Ellery și le spuse:

– În seara asta nu putem face nimic. Hai să ne întoarcem! O să fim mai în siguranță la bord.

Astfel încât ieșiră în seara de iulie fără stele, printre tropăiturile de picioare, huruitul roților și gălăgia făcută de sporovăiala agitată a francezilor. În acest *mêlée*, Ross nu se temea atât pentru siguranța lui personală – în cel mai rău caz se putea face înțeles în franceză și avea prestanța necesară pentru a face acest lucru –, dar Bone și Ellery, care nu știau o boabă de franceză, s-ar fi putut trezi atacați pentru că erau spioni, pentru că fiecare om își suspecta aproapele.

Aproape că ajunseseră la barca lor când un călăreț singuratic trecu pe lângă ei. Chiar și pe întuneric silueta lui era greu de confundat, și Ross îl strigă:

– De Sombreuil!

Acesta își struni calul.

– Cine e acolo? Oh... tu ești, Poldark. Ce cauți așa departe de vasul tău?

– Mi-am adus doi dintre prieteni să-și dezmorțească picioarele. Poți să-mi acorzi cinci minute?

– Și o oră dacă vrei – pentru că mi-e totuna dacă sunt aici sau în altă parte. Hotărârile sunt luate. Sau se iau de capul lor. Totul devine un *cauchemar*.

Ross îi spuse lui Bone:

– Du-l pe Ellery pe vas. Vin și eu în câteva minute.

De Sombreuil descălecase lin și își mângâia calul agitat pe bot. Deși era doar un cal de fermă, se molipsise de agitația generală.

– Ce efect vor avea toate aceste lucruri, Charles? îl întrebă Ross, arătând către luminile care se legănau și către coloanele în mișcare.

Francezul ridică din umeri.

– Oh, știu, știu. Cine hotărăște? Nu eu. Câteodată sunt prezent la consilii, altă dată nu. De fapt, eu nu eram acolo când d'Hervilly a forțat această decizie. Bineînțeles că ne așteaptă o bătălie – sigur că știu acest lucru; inamicul nu e departe. Prin această retragere, ne-am asigurat o poziție solidă. Dar atunci cine face prima mișcare?... Dar nu totul se decide pur și simplu printr-o bătălie.

Rămaseră acolo în tăcere pentru o vreme.

– Charles.

– Da, prietene?

– Aici nu-ți sunt de nici un folos – știi asta?

– Ba îmi ești de mare folos pentru că mâncăm și bem un pahar cu vin împreună.

– Da, da, dar știi că sunt legat de mâini și de picioare pentru că nu fac parte din forțele britanice regulate și pentru că noi, englezii, ne ferim ca de dracu' de teamă să nu pară că *noi* invadăm Franța.

– Dacă ați face-o, nu ai fi prietenul meu.

– Asta se înțelegea de la sine când m-am hotărât să vin. Dar tu știi care e principalul scop pentru care am venit. Acum nu mai poate fi îndeplinit într-un viitor previzibil.

– Păi... bătălia încă nu s-a dat. Dacă l-am fi avut pe Hoche de partea noastră m-aș fi simțit mai bucuros.

– Dar – iartă-mă – chiar dacă debarcarea are încă șanse de reușită, nu va fi așa cum am crezut la început. Ți-l amintești pe De Maresi desfășurând covorul la Killewarren? Așa se va desfășura armata regalistă peste teritoriul Franței.

– Louis este întotdeauna omul gesturilor mărețe.

– Așadar... Ross îl prinse pe francez de braț. Cât de mult abdic de la aceste ambiții mărețe dacă vă părăsesc pe toți și încerc să-mi ating scopul în alt mod?

– Nu, Ross. Nu e așa. Ambițiile mărețe au fost ale noastre, nu ale tale. Accept acest lucru și multe altele. Mi-ar plăcea să te am alături de mine în regimentul meu în bătălia care va urma; dar acest lucru nefiind posibil, trebuie să te consideri liber să pleci acasă.

– Nu acasă.

– Nu acasă?

– Nu acasă.

– Ah... Înțeleg.

Undeva în depărtare, spre Sainte Barbe, se auzi bubuitul unui tun dar după asta nu mai urmă nimic.

– Pentru asta, spuse Ross, o să am nevoie de o barcă.

– Ai mai multe.

– O barcă franțuzească. O barcă de pescuit. O barcă cu pânze, un lugher mic.

– Păi... coasta asta nu duce lipsă de așa ceva.

– Eu nu pot să rechiziționez una. Dar tu ai putea.

Pintenii lui De Sombreuil zăngăniră.

– Pe ce temei? N-aș face asta bucuros. Spiritele sunt deja destul de încinse între noi și țăranii ăștia needucați.

– Atunci nu pot avea una?

– Prietene, nu-ți pot spune să iei una. Dar nici nu-ți pot spune să nu iei, nu-i așa? În Quiberon, în toate satele astea, la fiecare chei poți vedea astfel de bărci. În perioada asta e o mare debandadă. Cuiva o să-i lipsească în mod sigur, dar dacă ești foarte atent, cine o să știe unde a dispărut?

– Ei bine... îți mulțumesc, dacă nu voi acționa împotriva spiritului nostru *entente*...

– Nu cred asta. Nu cred. Dar nu va fi ușor. Spionează terenul și fă-o noaptea!

Făcură împreună câțiva pași și De Sombreuil își puse mâna pe șa.

– În plus, în acțiunea asta pe care o întreprinzi, în plus mai fii și cu băgare de seamă! Nu te așteaptă o sarcină ușoară!

– Poate că este imposibilă. Nu pot afla până când nu văd cu ochii mei. Între timp, prietene... Dacă nu te voi mai vedea din nou.

– Din nou? Din nou sau vreodată? De Sombreuil râse. Într-un an sau doi, o să vii la castelul meu din Limousin unde o să bem un vin mai bun decât orice ai gustat pe aici! Deși nu sunt întinse, podgoriile mele sunt printre cele mai bune din Franța.

– Nu am vrut să spun vreodată, spuse Ross. Numai în această expediție.

– Ei, da. Ei, da. Dar bineînțeles că s-ar putea *să fie* valabil și vreodată. Ne așteaptă o luptă crâncenă... Știi, este foarte ciudat să-ți pierzi familia – masacrată de acești *sansculottes* – și pe deasupra

să-ți pierzi și țara, moșiile, căminul strămoșesc. Devii... te îndepărtezi cumva de viață, și nu prea îți mai pasă de ea.

– Ba să-ți pese, îi spuse Ross, pentru că asta este tot ce avem.

– Este tot ce avem, dar ca să devină suportabilă trebuie să merite să fie trăită. Această expediție este hotărâtoare pentru mine, dacă merită să fie trăită...

– Și domnișoara de la Blache?

– Ah, da. De îndată ce toate astea se vor termina, ne vom căsători. Când voi putea s-o duc din nou la casa mea și să-mi întemeiez o familie în liniște...

Asta am făcut și eu, își spuse Ross; dar totodată am și părăsit-o.

– Dacă ai ocazia s-o vezi pe domnișoara de la Blache înaintea mea – și pare probabil – pot să te rog să-i dai acest mic inel? A fost al mamei mele. L-am găsit într-o punguță chiar înainte de a pleca. Nu e de valoare.

Ross luă inelul, se scotoci după punga sa și îi dădu drumul în ea.

– Împreună cu dragostea mea, spuse De Sombreuil.

– Împreună cu dragostea ta.

– E un fleac, spuse De Sombreuil. Nici nu știam că l-am păstrat.

– Nu pot să-ți promit că i-l voi da.

– Cine ar putea? Tu sau eu? Vom vedea... Când pleci?

– Oh, mâine sau poimâine. După cum spui, sunt multe bărci. Dar și mulți proprietari. În orice caz, dacă va avea loc vreo bătălie înainte de a pleca, n-o voi face și voi aștepta deznodământul ei.

Dinții lui De Sombreuil străluciră în întuneric.

– Nu va avea loc nici o bătălie – nici mâine, nici poimâine, nu atâta timp cât este d'Hervilly la comandă. O să stăm și o să ne uităm chiorâș unii la alții, noi și *les bleus*, încă vreo câteva zile, fiecare așteptând să facă mișcarea decisivă celălalt.

Ross mai așteptă două zile. În acest răstimp, apreciind corect retragerea dușmanilor lor, republicanii ocupară rapid Carnac și celelalte sate, iar șuanii care le apărau se retraseră în peninsulă sau fugiră cu bărcile pe mare pentru a fi recuperați de englezi. Femeile și copiii îi însoțeau, ducând cu ei ce bunuri putuseră lua. Nu era o priveliște încurajatoare. Republicanii se apropiară de fapt la distanță de un foc de muschetă de Fortul Penthièvre, apoi se retraseră, ca un val care se risipește temporar. Își ocupară pozițiile pe înălțimile de la Sainte Barbe și aprinseră focuri pe toată lungimea coastei.

Astfel încât cele două armate se priveau amenințător una pe alta. Până la urmă, Contele d'Hervilly făcu un plan de atac. Spionii îi spuseseră că armata inamică era cam de două ori mai mare decât a lui, dar în spatele republicanilor era în curs de formare o armată de șuani, lucru necunoscut lui Hoche. D'Hervilly credea că, dacă cele două armate îl atacau pe Hoche în același timp, ar fi putut câștiga o victorie răsunătoare. Cu siguranță era o posibilitate, dar nimeni nu știa când se va încerca acest lucru. Ross nu mai putea aștepta. Pentru el era timpul să plece. Așa încât practic o șterse.

Era o barcă de pescuit bretonă tipică, un lugher cu două catarge, foarte asemănătoare cu o barcă de același tip din Cornwall. Avea cam paisprezece metri lungime și o lățime maximă de patru metri, o suprafață a velelor de aproximativ 120 de metri pătrați și se conducea ușor în vânturile aspre obișnuite în zonele de coastă pentru care fusese construită. Nu ți-o puteai închipui răspunzând foarte ușor la curenții de aer slabi dintr-o noapte de vară.

Din fericire, în noaptea în care o luară sufla o briză puternică dinspre vest. Tregirls o reperase cu două seri înainte, și o ținuseră două nopți sub observație. Pescarii ieșiseră în larg ca de obicei cu fluxul, dar barca asta nu fusese folosită. Tregirls își petrecuse o jumătate de zi în sat și descoperise că proprietarul murise și că era așteptat fratele lui din Vannes ca să o revendice.

Nu era ușor să te strecori pe întuneric. Erau atât de mulți soldați primprejur, atât de mulți încartiruiți prin căsuțe, încât micul port nu dormea niciodată cu adevărat așa cum ar fi făcut-o în vremuri obișnuite. Cu toate acestea, lipsa unei liniști totale avea și avantajele ei. Dacă erau văzuți, era mai puțin probabil să fie opriți. Și cine știa cu exactitate ce ordine sau contraordine fuseseră date de la cel mai înalt nivel?

Așa încât se mișcară pe pavaj trecând de la o umbră la alta. Mai lătra un câine sau altul, și o jumătate de duzină de beți zăceau ca morți pe chei. Apoi Tregirls sări la bord, după aceea Drake, apoi și ceilalți și în cele din urmă și Ross. Până în acel moment nimeni nu strigase „hoții". Dar încă trăiau momente de încordare în timp ce *Sarzeau* fu dezlegat de vasele vecine și împins în liniște cu prăjina către intrarea portului. Ultimul colț al digului de piatră se ivi lângă ei, apoi ridicară o velă și pe urmă pe cealaltă. Încă nu se auzise nici un strigăt. Când barca începu să răspundă la manevrele cârmei, lui Ross îi veni inima la loc.

Dintre cei opt care navigau pe *Sarzeau* în noaptea aceea cu un cer pâclos care se limpezea și se înceţoșa din nou, cu nori subțiri, cinci știau să manevreze o barcă: Ross, Tregirls, Bone, Ellery și Nanfan. Era tipul de barcă pe care o cunoșteau. Fuseseră la bordul unor ambarcațiuni asemănătoare din când în când încă de când erau copii. Aveau la ei mâncare să le ajungă cam zece zile, pulovere de pescari și câteva legători de gât bretone, viu colorate, astfel încât de la distanță ar fi putut trece drept ceea ce se presupunea că erau. Mai aveau cu ei și trei pistoale, patru muschete și mai multe cuțite.

În zori vântul se opri și nu se porni din nou decât odată cu apariția soarelui, așa că plutiră alene o parte a zilei îndreptându-se încet spre Groix și Insulele Glénan. Nu era nici o grabă. Nu prea aveau ce face înainte de lăsarea amurgului. Ross își petrecu o oră cu Tholly uitându-se peste o hartă a zonei din jurul Quimperului, apoi scoase planul mânăstirii pe care fostul prizonier olandez îl desenase pentru el cât timp fusese în Falmouth. Era o clădire mare sau mai degrabă o serie de clădiri situate pe o suprafață întinsă.

Ross nu prevăzuse o astfel de acțiune atunci când părăsiseră Anglia. În cel mai rău caz, se gândise el, debarcarea regaliștilor va crea o asemenea dezordine în provincie, încât până când ajungea el la Quimper, prizonierii probabil că ar fi început să se elibereze singuri. În loc ca lucrurile să se petreacă așa, regaliștii erau izolați pe o peninsulă la optzeci de kilometri distanță și în defensivă. Acum, în cel mai bun caz, nu putea decât să spere că eventualele trupe republicane care s-ar fi aflat aproape de Quimper probabil aveau să fie deplasate spre sud pentru a-l ajuta pe Hoche să stăvilească invazia. Dar nu avea nici o idee dacă cei care păzeau închisoarea erau relaxați sau în alertă și cât de fermă era supravegherea ei. Olandezul îi dăduse informații utile în privința numărului și a dispunerii gardienilor. Dar aceștia erau înarmați și se întrebă dacă nu cumva îi conducea la moarte pe acești șapte flăcăi inimoși din Cornwall. Singurul avantaj – sau unul dintre cele foarte puține – era acela că gardienii închisorii se vor fi așteptat cu toții să aibă grijă de pericolele care ar fi venit dinăuntru – nu din afară. Dacă la Truro ar fi existat un astfel de lagăr, nici un gardian de acolo nu s-ar fi așteptat să apară francezi veniți din afară care să-i atace. Asemănarea era potrivită, pentru că și Quimper se afla pe un râu, la șaisprezece sau șaptesprezece kilometri de mare.

Ross era un om de acțiune, dar și unul reflexiv. Această din urmă trăsătură de caracter care îl făcea permanent să fie critic față de autorități era îndreptată și împotriva lui însuși. Aceeași capacitate care

punea sub semnul întrebării corectitudinea morală a legii și a celor care făceau legile era concentrată și asupra propriilor acțiuni. Era o trăsătură de caracter care îl mântuia și îl pedepsea totodată. Așa că ziua aceea nu era și pentru el la fel de plăcută cum era pentru ceilalți, care râdeau și glumeau între ei, bucuroși că se puseseră în mișcare după o perioadă de inactivitate atât de lungă.

Îi urmări și îi ascultă – chiar și Drake li se alătura câteodată – și își puse la îndoială propria hotărâre de care depindeau atât de multe. Nerăbdarea – sentimentul că sosise momentul potrivit – combinată cu un sentiment de inutilitate – îl determinase să părăsească expediția de la Quiberon într-un moment în care soarta ei nu era hotărâtă. Pentru că, oricât curaj de fațadă afișau regaliștii, această invazie începuse să miroasă a eșec, să aibă o tentă de condamnare iminentă. Toate îndoielile lui de la început, covârșite de entuziasmul tuturor, reapăruseră pe măsură ce entuziasmul pălea. Nu mai credea că până și De Sombreuil și De Maresi se gândeau că vor reuși. Continuau pentru că se aflau pe pământ francez, pentru că erau dedicați cauzei regaliste și pentru că erau bărbați curajoși.

Ar fi trebuit să facă și el același lucru, cel puțin până când se hotărau lucrurile? Era laș, sau cel puțin mai lipsit de curaj ca să-i părăsească în acest moment când lucrurile erau încă în balanță? O dată sau de două ori în cursul zilei ar fi acceptat bucuros această mustrare de conștiință dacă ea i-ar fi oferit libertatea să se întoarcă și să le spună tovarășilor lui că până la urmă se răzgândise și în loc să se țină aproape de coasta franceză urmau să navigheze direct spre Cornwall, înapoi la căminele și la siguranța lor, la confortul și obișnuințele vieții lor de zi cu zi. Această acțiune în care erau pe cale să se angajeze era probabil mai potrivită pentru un nebun înfierbântat de douăzeci și unu de ani care nutrea vise de moarte și glorie; nu era tipul de aventură care să fie condusă de un proprietar de mine de aproape treizeci și șase de ani cu nevastă, doi copii și o poziție în ținut. Ce-ar mai râde George. Sau mai degrabă ar rânji. Și câtă dreptate ar avea!

Traversară golful pe lângă coastă cam până la șase după-amiaza, apoi se scufundară în studiul hărții pentru a hotărî care era intrarea pe râu pe care o căutau. Tregirls mai fusese de două ori în aceste ape cât fusese pe mare, și experiența lui fu cea care îi conduse către satul Benodet la intrarea pe râul Odet. După o oră intrară prin gura lui îngustă și pătrunseră în apele mai largi de dincolo de ea. Lumina zilei era încă puternică, dar faptul că se aflau pe o barcă de pescuit

franceză le îngădui să treacă fără să fie deranjați. De două ori fură strigați de oameni de pe alte bărci, iar Tholly le răspunse cu obscenități care părură să-i satisfacă.

Vântul bătea cu intermitență printre dealurile împădurite, iar când acestea se apropiară, iar râul se îngustă din nou, aproape că se stinse. Dar ei continuară să înainteze. Acum se apropiaseră de pantele abrupte și împădurite. Nu erau siguri până unde ar fi trebuit să navigheze în interior. Conform hărții, după trecerea prin acest defileu îngust, râul se lărgea din nou și forma un lac liniștit cu o lățime de mai bine de opt sute de metri. Dar de-acum ar fi putut fi opriți oriunde, iar până la căderea întunericului mai era destul. Ross îl privi întrebător pe Tholly, care era la cârmă, iar acesta ridică din umeri și spuse:

– E voia ta, căp'tane.

– Atunci riscăm.

Ajunseră în golf, așa cum era denumit pe hartă, iar soarele care scăpăta arunca umbre uimitoare și aprindea în flăcări vârfurile copacilor. Câteva case licăreau în lumina serii. Cele mai multe se aflau pe malul estic, așa că se ținură aproape de cel vestic, care era năpădit de vegetație și mult mai sălbatic, cu unul sau două *château*-uri pe terenul mai ridicat dintre copaci. Dădură de o limbă de apă care venea din stânga; era îngustă și aproape înecată sub vegetație, dar canalul părea suficient de adânc ca să poată intra. Ross îi făcu semn lui Tholly care cârmi într-acolo. Plutiră încet pe pârâu și coborâră pânzele cât mai în liniște posibil.

Intrarea nu avea mai mult de o sută de metri și către capătul ei se vedea nămolul galben. Două găinușe de baltă zburară peste apă, strigând cu o înfiorare melancolică. Tholly aduse barca lângă malul stâng, chiar lângă locul unde apa înceta să mai fie adâncă, iar Nanfan o legă de un copac din apropiere.

– Oare acum o fi flux sau reflux? întrebă Jacka Hoblyn morocănos, uitându-se peste partea laterală a bărcii.

– Flux, dar nu cred că e la maximum.

– Poate că atunci când o să plecăm, apa o să scadă mult.

– Depinde când ne întoarcem, spuse Ross. Trebuie să ne asumăm riscul ăsta.

Cinară cu pâine, brânză și vin, în timp ce păsările ciripeau, iar soarele apunea. Apoi, când întunericul începu în cele din urmă să se lase, Ross porni în fruntea lor de-a lungul malului către oraș.

Capitolul 28

Găsiră mânăstirea pe înălțimile din partea de nord a orașului. Până acum nu fuseseră opriți. Marele risc era să întâlnească o patrulă. Odată ce ar fi fost opriți, erau pierduți, pentru că numai Tregirls vorbea suficient de bine franceză ca să schimbe câteva cuvinte fără a trezi bănuieli. Dar făcând din nou analogia cu Anglia, Ross se întrebă ce patrule ar umbla pe străzile unui oraș din Cornwall?

La vederea zidului înalt care înconjura mânăstirea, se așezară pe vine și Ross le explică încet planul clădirii aflate în fața lor.

– În spatele zidurilor înalte este un mic oraș. Există o singură clădire mare și patru mai mici, răspândite pe o suprafață care cred că este cam la fel de mare ca mina Grambler. În jurul lor este un parc cu copaci, parcele cu grâu, o grădină de zarzavaturi, pășune și un lac. Toate astea sunt pentru ca măicuțele să se poată întreține singure. Acum nu mai sunt călugărițe, dar puține lucruri s-au schimbat... Nu suntem siguri în ce clădire este închis doctorul Enys, dar mi s-a spus că ar fi de așteptat ca pe doctor să-l găsești în clădirea principală. Acum să vedem ce e cu clădirea asta. Se află în stânga cum intri pe poartă, iar ușa de intrare în ea este tot în stânga clădirii. Poarta principală din zidul acela are un grilaj prin care vizitatorii pot fi văzuți înainte de a fi deschisă. Exact lângă poartă, în interior, a fost construită o gheretă unde stau zi și noapte două santinele...

Se opri. Un greiere cânta în tufișuri.

– Nu le spune mai multe, tinere căp'tan, spuse Tregirls. Altminteri o să-i descurajezi.

– Vorbește pentru tine! spuse Jacka Hoblyn.

Jacka era un om arțăgos pe care însă Ross fusese întotdeauna capabil să-l stăpânească. Dar nu luase în calcul lunga lui perioadă de izolare împreună cu Tregirls de pe *Energetic*.

Ross spuse:

– După ce intri pe ușa principală, dai într-un hol de intrare care duce la o biserică. Biserica aceasta, care bineînțeles că a fost curățată de simbolurile religioase, este cea mai mare încăpere din clădire și în ea dorm în fiecare noapte cinci sute de prizonieri. Dar în dreapta holului, cum intri, este o altă ușă care dă într-o sală de adunare, care a fost transformată în cameră de gardă. În timpul nopții, aici

se află toți ceilalți gardieni – de obicei șase la număr. Aceștia patrulează rareori prin clădire pentru că își pot face loc cu greu printre cei care dorm. Dincolo de biserică este un rând cu celule, o cameră de recreere și un refectoriu. Bineînțeles că nici acestea nu mai sunt folosite în scopurile inițiale, ci sunt doar locuri de dormit și de stat pentru prizonieri.

– Ăia sunt toți gardienii, dom'le? întrebă Ellery.

– Nu. Alți doisprezece sau cam așa locuiesc în spălătoria care se află cam la trei sute de metri de clădirea principală. Ei sunt gardienii ieșiți din serviciu care pot fi chemați în caz de urgență. Dar mi s-a spus că de obicei numai jumătate din ei se află acolo, de vreme ce mulți preferă să se ducă acasă să doarmă noaptea.

– Sau pe la casele altora, spuse Tholly.

– Șase – doișpe – îs cel puțin paișpe, spuse Drake, asta dacă se dă alarma. Dar credeți că putem intra fără să se dea alarma?

– Noi credem că se poate, spuse Ross.

Porniră pe la ora unsprezece. O felie subțire de lună tocmai apunea. Olandezul credea că gărzile de la poartă se schimbau la ora 10 seara, la 6 dimineața și la 2 după-amiază. Zidul care înconjura mânăstirea avea cam trei metri înălțime și avea țepușe din oțel pentru a-i descuraja pe cei care ar fi vrut să-l escaladeze. Ușa din zid era din stejar ghintuit cu fier, iar grilajul glisa lateral în acesta cam la un metru și jumătate de pământ. Când bătură în ușă, gardianul trase grilajul pentru a vedea cine voia să intre la ora aceea din noapte.

– *Quels poissons pêche-t-on ici?* mormăi Tholly cu vocea lui groasă. *Eh? Eh? Voici mon prisonnier! Un Anglais qui s'échappe de votre petite crèche! Je l'ai attrapé pres de chez moi!*[1]

Îl ținea pe Bone de guler și îl zgâlțâia.

– Dă-mi drumul! gâfâi Bone. Dă-mi drumul! Mă înăbuși!

După o pauză lungă, zăvoarele fură trase. Gardianul privi afară.

– *Qu'y a-t-il? De quoi s'agit-il? Qu' voulez-vous? Je ne sais pas de...*[2]

Tholly îi dădu o lovitură de pumnal în stomac, de jos în sus.

Bărbatul scoase un geamăt care se înecă într-un gâlgâit când sângele îi umplu gura. Bone îl prinse în timp ce se prăbușea; Tholly

[1] Ce pești prindem aici? Eh? Eh? Iată-l pe prizonierul meu! Un englez a fugit din creșa voastră! L-am prins lângă casa mea!

[2] Ce e? Despre ce-i vorba? Ce vrei? Nu știu...

trecu pe lângă el pentru a-l întâmpina pe al doilea gardian care tocmai apăruse din mica lor gheretă. Ross îl urmă îndeaproape, dar Tholly ajunse primul și îl lovi cu cârligul său de fier. Al doilea bărbat se prăbuși cu un zăngănit monumental făcut de muschetă, pălărie, sabie, centură, echipament și greutatea proprie. Într-un minut, toți cei opt intruși fură dincolo de zid, cu poarta închisă în urma lor, așteptând și ascultând.

După zgomotul teribil urmase o perioadă de liniște. Greierii erau ocupați cu solourile lor de vioară pe toată lungimea bazei zidului. În clădirea principală din stânga lor se vedeau șase lumini. Așteptară să se aprindă mai multe lumini. La dreapta aveau o altă clădire joasă și solidă. Să fi fost spălătoria? Totul era cufundat în întuneric. O bufniță trecu iute pe lângă ei.

Ross se aplecă să-l examineze pe al doilea francez.

– L-ai omorât și pe ăsta, îi spuse lui Tholly.

Tregirls ridică din umeri și tuși. Efortul îi stârnise astmul.

– Cică nu mai ai aceeași atingere sensibilă. Nu cu ăsta, spuse el ridicându-și cârligul.

Ross îi făcu să aștepte mai mult decât și-ar fi dorit fiecare dintre ei. Apoi o porniră prin iarbă, prin pietriș și din nou prin iarbă până la ușa clădirii principale.

Era o ușă mică, cu partea de sus rotunjită, din stejar, solidă, dar fără grilaj. Pe zid, deasupra ei, atârna un felinar care nu era aprins. Ross bătu darabana în ușă scurt, un zgomot puternic și autoritar și așteptă. Nu se întâmplă nimic. Încercă inelul zăvorului, dar acesta nu se mișcă. Bătu din nou.

Se auziră pași. O voce de francez, care în mod evident nu aștepta un ofițer superior, ci bănuia că vreun alt gardian îi dădea bătaie de cap, bombăni și mormăi ca pentru sine. Cheia trosni în broască. Ușa scârțâi. Un om în cămașă cu un felinar. Ross îi băgă pistolul în piept. Bărbatul deschise gura să strige; degetele ridicate ale lui Ross îl opriră; făcu un pas înapoi; Tholly îi smulse felinarul care era gata să-i cadă. Ușa se închise la loc cu o bufnitură. Erau înăuntru, Nanfan îi ținu mâinile gardianului, iar Bone îi băgă un căluș în gură.

O ușă întredeschisă în capătul coridorului; o fâșie subțire de lumină cădea pe pereții lambrisați și pe podeaua cu dale. Ross se strecură spre ea cu Tholly și Drake pe urmele lui. Când ajunseră acolo, un bărbat ieși. Ross îl împinse, făcându-l să intre înapoi în încăpere, și ceilalți îl urmară. Alți patru bărbați; trei la o masă jucând cărți

și un scaun gol, bani pe masă, pahare, o carafă. Al patrulea bărbat stătea lângă fereastra îngustă și își trăgea tunica pe el.

– Rămâneți pe loc, spuse Tholly. Fără zgomot. Cine mișcă e mort.

Jacka Hoblyn avea unul dintre celelalte pistoale, iar Ellery pe al treilea. În acest moment intraseră cu toții în încăpere, o încăpere mare, iar Nanfan și Bone îl țineau pe bărbatul care fusese capturat primul. Jonas scoase o frânghie pe care și-o înfășurase în jurul mijlocului și începu să-i lege cu ea pe cei șase bărbați. Totul se petrecu aproape în tăcere. Bărbatul de la fereastră încercă să protesteze, să se împotrivească. Nu-i folosi la nimic. Dar le luă mult timp să-i lege și să le pună căluș. Le puse nervii din plin la încercare. După cincisprezece minute, isprăviră cu toți, spre satisfacția lui Ross. Dacă dădeau greș aici, ar fi însemnat că întregul plan eșua.

– Gata, zise el, și luă un mănunchi de opt chei mari de după ușă.

Luară cele două felinare din încăperea pe care o lăsară în beznă, ieșiră pe hol și o luară spre ușa îndepărtată care dădea în biserică. Aceasta era închisă cu cheia și cu zăvorul. Potriviră o cheie; traseră zăvorul cu foarte mare precauție. În această fază era esențial să nu dea impresia că veniseră să elibereze prizonierii. Dacă ar fi dat această impresie s-ar fi iscat o vânzoleală nebună la uși și o alarmă generală.

Îi izbi o duhoare infectă de trupuri nespălate, de boală și de sudoare. Biserica, care avea probabil șaizeci de metri lungime pe doisprezece metri lățime și își dubla lățimea la naos, se înălța sub mărețele arcade gotice. Intraseră pe ușa dinspre vest. Toate scaunele și mobilierul obișnuit dispăruseră; pe podea se afla un covor nemișcat și dezgustător de ființe umane, înghesuite atât de tare încât ar fi putut fi întreținute. Din loc în loc câte unul se agita în somn și gemea; unii sforăiau; majoritatea stăteau nemișcați, fie că dormeau, fie că erau treji, de parcă ar fi știut că numai stând liniștiți ar fi putut rămâne în viață. Doamne, își spuse Ross, m-am întors în închisoarea din Launceston ca să-l salvez pe Jim Carter? Oare viețile tuturor oamenilor se desfășoară în cicluri?

Se uită cu atenție la picioarele sale. Pe o distanță de câțiva pași se aflau douăzeci de oameni care puteau fi întrebați. Dar pe care să-l aleagă? Văzu un ochi sclipind în lumina felinarului. Trecu peste vreo doi oameni.

– Hei, tu! Suntem noi în lagăr. Tocmai am sosit. Vrei să ne dai niște îndrumări?

– Dumnezeu să te ajute, marinare! Ce îndrumări să-ți dau? Aici nu e loc să te întinzi. E loc mai mult mai departe, lângă altar.

– Mi s-au dat instrucțiuni să-l găsesc pe doctorul Enys. Știi unde e?

– Cine? N-am auzit de el niciodată! Șterge-o și lasă-mă să dorm!

Omul își pusese capul jos, dar Ross îl prinse de brațul emaciat și îl ridică.

– Ascultă – trebuie să aflăm!

– Ia-n auzi la câinele ăsta! Brațul lui Ross fu azvârlit. Nu las pe nimeni să pună labele pe mine. Dacă ești atât de...

Ross îl apucă mai strâns și îl zgudui pe bărbat. Acesta dădu din picioare și trezi alți doi care erau întinși alături.

– E cineva bolnav! Sunteți englezi, nu-i așa? Ce fel de ajutor e ăsta? Ascultați, vreau să știu! Doctorul Enys! Probabil că îl cunoașteți cu toții pe doctorul Enys!

– Enys? întrebă unul din ceilalți bărbați, ridicându-se. Era un cadavru despuiat, dar totuși încă în viață. Putrezi-ți-ar oasele, Carter, cu firea ta nenorocită! Cine e ăsta? Cine sunt toți ăștia? Nou-veniți? Dumnezeu să vă ajute pe toți! Enys? Da, îl cunoaștem toți pe Enys.

– Atunci unde e? Unde doarme?

– Nu aici, marinare.

– În clădirea asta sau în alta?

– Oh, în asta, dacă îl poți găsi. Nu poate fi departe de infirmerie. Niciodată nu se îndepărtează, niciodată, asta îți garantez eu. Dar nu doarme acolo. Încearcă într-una din celulele de pe partea asta a refectoriului.

– Pe unde o iau?

– Oh, naiba să te ia cu ochii tăi! Mergi spre altar. În partea sudică a naosului e o ușă care dă în sacristie. Dincolo de ea e infirmeria, iar apoi rândul ăla de celule. Probabil că e pe acolo.

– Îți mulțumesc, prietene.

Cu felinarul ținut sus, Ross începu să-și croiască drum printre celelalte schelete adormite de pe podea, iar Bone rămase în spatele lor cu celălalt felinar. Șirul bărbaților șerpui în drum spre biserică. Fu imposibil să facă acest lucru fără să-i trezească pe câțiva din mulțimea adormită, pentru că nu aveau pe unde să calce. O dată sau de două ori oamenii din mijlocul șirului se împiedicară în semiîntuneric și o ploaie de înjurături îi ajunse din urmă. Ross știa prea bine că lăsau în urmă oameni curioși și oameni care se treziseră. Era sigur

că nou-veniții nu intrau neînsoțiți de gărzi, cu două felinare și în puterea nopții.

Ușa sacristiei nu putu fi deschisă din pricina oamenilor care dormeau. Doi trebuiră să fie ridicați în picioare și treziți mai bine decât ceilalți, și îi asaltară pe intruși cu întrebări. Unul dintre ei era foarte tânăr, foarte vigilent – probabil un ofițer cadet – și el fu primul care ghici că ei nu aveau ce căuta aici. Se străduí să se ridice în picioare și îl apucă pe Drake de braț, dar Drake nu putu decât să se descotorosească de el, să zâmbească și să-i urmeze pe ceilalți. Băiatul se luă pe urmele lor. Semăna cu o sperietoare și în starea asta părea doar puțin mai mare ca Geoffrey Charles.

Pătrunseră în infirmerie. Aici duhoarea era de două ori mai scârboasă, dar bolnavii aveau ceva mai mult loc să doarmă și să se răsucească. Erau așezați pe rânduri precum cadavrele într-un centru medical de triaj după o bătălie. Cel puțin exista o lumină: o lumânare într-un felinar atârnat atât de sus, încât nimeni nu putea ajunge la el. Arunca umbre geometrice, luminând câte o față bolnavă și cadaverică, lăsându-le pe celelalte în umbră. Un bătrân zdrențăros cu o barbă neagră îngrijea un pacient care delira. Când intrară, se ridică.

– Cine sunteți? Aici nu mai e loc.

– Sunt căpitanul Poldark. Îl căutăm pe doctorul Enys.

– Sunt locotenentul Armitage de pe *Espion*. Nu-l puteți trezi acum. A ieșit din serviciu acum o oră. Am și eu ceva cunoștințe medicale.

– Nu de cunoștințele lui medicale avem nevoie. Unde doarme?

Armitage îi privi nedumerit.

– Pentru ce sunteți aici? întrebă tânărul cadet. Domnule, eu cred că nu au nici o treabă aici!

– Nici o treabă cu tine, spuse Ross. Îl căutăm pe doctorul Enys și nu-i vrem decât binele. Vă asigur de asta, locotenente Armitage. Vă dau cuvântul meu de ofițer.

– Uitați, domnule, spuse cadetul, acest om are un pumnal! Pentru ce sunt aici?

– Ca să-ți tăiem gâtul, spuse Tholly, venind amenințător spre el, dacă vrei mai mult aer decât poate intra printr-o gură închisă.

Armitage îl privi insistent pe Ross.

– Ați pătruns aici cu forța?

– Veniți cu noi la doctorul Enys și o să vă explic.

Armitage spuse:

– Nu pot să plec de aici. Enwright, du-i la locotenentul Enys.

– Am înțeles, domnule.

În timp ce plecau, un bolnav strigă după apă și Armitage se duse la el. Cadetul îi conduse pe un coridor de piatră cu celule pe partea dreaptă. Ușile celulelor nu erau închise, și Enwright se opri în fața celei de-a treia.

– Cred că aici este.

Ross intră. În celulă erau opt bărbați prăbușiți și ridică felinarul căutându-și din ochi prietenul. Toți erau bărboși, și crezu că, de fapt, cel căutat nu se afla acolo. Atunci, unul dintr-un capăt se mișcă și se ridică.

– Ce este? Pe mine mă căutați?

Era reacția unui doctor, obișnuit să se trezească dacă era chemat la un bolnav.

– Da, Dwight, spuse Ross. Pe tine te căutăm.

La început fusese de nerecunoscut pentru Ross, cu barba mare, neagră și pătată cu cenușiu și cu trăsăturile scheletice. De-abia dacă mai cântărea 45 de kilograme. Avea pielea feței desfigurată de bube. Ochii adânc înfundați în orbite îl făceau să pară un om ajuns la capătul puterilor.

La început fu neîncrezător. Apoi se îndoi. Apoi, deveni ezitant în cele urmă.

Pentru că nu prea se așteptase la asta, Ross deveni și el mai insistent.

– Ascultă, Dwight, opt dintre noi și-au riscat viața pentru asta! Ți-ai îndeplinit partea ta de datorie aici. Acum ai o datorie și față de alții. Dacă nu vii de bunăvoie, o să vii cu forța!

– Oh, nu că n-aș aprecia profund ceea ce ați făcut. Dar câțiva dintre acești oameni care sunt în grija mea sunt aproape pe moarte...

– Și tu? Cât de aproape ești și tu de moarte?

Dwight făcu un gest de lehamite.

– Noi toți ne-am încercat norocul împreună. În ultimul an, toți oamenii aflați cu mine în celula asta au căpătat ceva cunoștințe medicale de la mine, dar nu-mi pot prelua...

– Nu mai sunt și alți doctori pe aici?

– Oh, ba da, patru. Dar este mai mult de lucru decât putem face și...

– Așa că plecăm acasă fără tine?

– Oh, Ross, nu e asta. Nu, nu, vă mulțumesc mai mult decât pot spune...

– Crede-mă, încă nu suntem scăpați, și fiecare clipă pe care o pierdem cu scrupulele tale face ca pericolul să fie și mai mare. Dar după

ce plecăm, ceilalți oameni se pot elibera dacă vor. Până acum am venit în secret ca să nu creăm panică la ieșire...

– Și câți dintre acești oameni vor reuși să ajungă în Anglia dacă evadează? Câți nu vor fi prinși din nou sau vor muri în încercarea de a evada?

– Depinde de ei ce alegere fac. Nimeni nu-i obligă să încerce. Dar dacă au ocazia, nu e mai bine să moară evadând decât să moară în iadul ăsta împuțit?

– Așa-i, spuse unul dintre ceilalți care se trezise. Du-te, Enys! Nu fi prost! Aș vrea eu să am norocul tău!

– Să evadăm! strigă tânărul Enwright din ușă. Să evadăm!

Strigătul îi muri în gât când Ellery îi puse o mână aspră peste gură.

Dwight se uită împrejur la oamenii de lângă el. Apoi se uită la Ross. Își linse buzele pline de răni.

– Caroline... e bine?

– N-o să mai fie bine dacă rămâi aici.

– Sunt gata. Thompson, te las în locul meu.

– Am înțeles, domnule. Nu vă mai gândiți la asta. Dacă ar exista și numai o jumătate de șansă, v-aș urma.

– Pe tânărul ăsta nebun să-l țineți aici, spuse Ross arătând spre Enwright care se împotrivea. Altfel o să alarmeze toată Franța.

Îl lăsă pe băiat în seama celor din celulă și ieșiră. Văzu că Dwight nu era sigur pe picioare.

– Pe unde o luăm? întrebă Dwight.

– Mai e și alt drum către ușa principală cu excepția celui prin biserică?

– Pe coridorul de sub arcade. Dar noaptea e închis pe acolo.

– Am chei, spuse Ross și i le arătă.

– Ah. Dwight zâmbi îndurerat. Atunci vă conduc eu.

O luă spre o altă ușă și acolo se opri. Tovarășii din Cornwall se țineau grupați după el. Dwight rămase nemișcat. Asculta.

– Cred că am ajuns prea târziu, spuse el.

– Ce este?

Cineva striga pe undeva, iar murmurul vocilor creștea. Apoi se auzi un foc de muschetă. Înainte ca ecoul lui să se stingă, clopotul din biserică începu să bată.

Olandezul care îi dăduse lui Ross indicații referitoare la topografia închisorii fusese extraordinar de precis. Singura lui scăpare

fusese estimarea timpului când se schimbau gărzile. Cele de la poarta principală se schimbau la miezul nopții, nu la zece seara.

Capitolul 29

– Ei bine, spuse Ross încet, poate că la urma urmelor am venit ca să fim alături de tine. Mai există vreo cale de ieșire?

Dwight spuse:

– Nu. Nici una pe unde să fie posibil. Mai există o ieșire din bucătării, dar este închisă cu zăvorul. Iar ușa spre bucătărie este oricum închisă.

– Pe aia probabil că o putem deschide.

– Da... Păi, e o șansă foarte slabă...

În larma iscată de oamenii din jur care se trezeau și de strigătele și țipetele de afară, se grăbiră printr-o altă încăpere ticsită cu oameni care tocmai se treziseră din somn și se foiau. Acum nu mai puteau aștepta să meargă cu grijă și mulți dintre ei strigară și înjurară când fură călcați. În timp ce își urma îndeaproape tovarășii, Ross își spuse că remarca lui privitoare la faptul că se vor alătura acestor prizonieri fusese una optimistă. Cu responsabilitatea a doi gardieni morți în cârcă...

Ușa bucătăriei era la baza unei scări cu cinci trepte. Trei chei alese în grabă nu se potriviră să deschidă încuietoarea. Reușiră cu a patra și intrară într-o încăpere mare și boltită, cu câteva ustensile de gătit, dar fără nimic de mâncare. La capătul ei se afla un puț cu o găleată care atârna. În mijloc mai fumegau rămășițele unui foc. Oalele murdare zăceau peste tot și dăinuia un miros de supă râncedă. În capătul ei se afla o ușă și patru sau cinci se îndreptară în fugă într-acolo și se izbiră de ea. Tregirls luă cheile de la Ross și începu să le bage în broască. A doua făcu mecanismul ei greoi să țăcăne, dar ușa nu se clinti.

– E zăvorâtă pe dinafară, spuse Dwight.

– Să te ia dracu de ușă nenorocită! O să fie imposibil de deschis fără un zgomot asurzitor.

– Jacka, spuse Ross. Ia cheile astea și închide ușa aia pe care am intrat. O să ne țină spatele pentru o vreme.

În timp ce Hoblyn alergă să-și facă treaba, ceilalți priviră în jur după un obiect pe care să-l folosească drept pârghie. Lângă foc era un vătrai mare, iar Ellery și Tregirls îl aduseră la ușă, dar nu aveau cum să forțeze ușa cu el. Balamalele ușii erau pe interior și Ross se gândi că era mai ușor să se concentreze asupra lor decât asupra ușii solide de stejar. Dar dacă gardienii erau liberi, cu cel puțin încă șase în plus veniți de la spălătorie, erau suficient de numeroși ca să patruleze prin curtea mânăstirii și orice lovitură violentă i-ar fi adus la această ușă și i-ar fi așteptat afară. Această operațiune nu le-ar fi slujit la nimic.

Existau două ferestre, una mică și una înaltă. Dar dacă spărgeai sticla dădeai de barele de afară. Își puse palmele pe geam și apăsă, apoi își luă legătoarea de la gât și o puse între palme și sticlă pentru a încerca să nu se taie. Era gata să izbească când Drake îl apucă de braț.

– Căp'tane Poldark. Priviți!

– Ce?

– Hornul. M-am uitat în sus pe el. Se vede cerul.

Ross se încruntă la el.

– Și ce-i cu asta?

– Pot să mă urc pe el.

– Cum?

– E destul de larg. Iar lui Jonas i-a mai rămas niște frânghie. Pot s-o iau în jurul mijlocului și, când ajung sus, o las până jos.

Dwight era lângă el.

– Focul mai arde încă, iar cărămizile păstrează căldura. O să te arzi.

– Nu, nu prea rău. Deja am dat tăciunii la o parte.

Ross spuse:

– Și dacă ajungem sus? O să fim pe un acoperiș.

– Mai bine decât șobolani prinși într-o cursă, spuse Tregirls. Îi știu eu pe francezii ăștia și dacă i-au mai și găsit pe cei pe care i-am omorât...

Ross își luă legătoarea de pe fereastră.

– Crezi că o să reușești?

– Da.

– Foarte bine. Atunci, încearcă!

Timp de o clipă nedorită, Demelza îl privise din copacii în care se cățăra la Nampara. În timp ce Drake își scoase cizmele și își înfășură restul de frânghie la brâu, Ross se duse la ușa bucătăriei și ascultă. Dinspre partea principală a mânăstirii se auzeau gălăgie și vociferări. Se părea că și ceilalți prizonieri, odată ce fuseseră treziți,

se răzvrăteau, încercau să iasă afară și împiedicau gărzile în căutările lor. Dar asta nu putea fi decât o problemă de minute.

Ross îi spuse lui Jacka:

– Blochează ușa cu ce poți. Masa aia s-ar putea să folosească la ceva.

După ce focul fusese îndepărtat de sub horn, aruncaseră cu apă peste el, iar acum praful și fumul umpleau bucătăria. Drake aruncă o planșetă pe care se frământa coca peste locul unde fusese focul, păși pe ea și apoi ridică felinarul să se uite în sus. Erau câteva locuri de unde se putea agăța cu mâinile, dar nu existau suporții aceia pe care se urcau coșarii, așa cum s-ar fi întâmplat în Anglia. Răsuflă adânc și porni.

După câțiva pași, mâinile i se bășicară, iar ciorapii din picioare îi ardeau. Apoi, pe măsură ce coșul se îngusta, căldura deveni și mai puternică. Zidăria din cărămidă era aspră și oferea mâinilor și picioarelor lui sprijin pe care și-l menținea apăsând cu picioarele și cu spatele pe două laturi ale zidului.

La vârf, hornul se îngusta și mai mult. Urcase poate șase metri și mai avea încă vreo doi. Funinginea îi intrase în ochi, în nări și în păr, dar când privi în sus văzu stelele. Clipi, tuși și pipăi pentru următorul punct de sprijin pentru mână. Dar nu mai găsi nici unul.

Cineva îl strigă de jos, iar el îi răspunse că totul era bine. Dar încă nu era totul bine. Își încordă spatele, capul și fesele de un perete și mai urcă vreo douăzeci de centimetri. Vârful hornului era acum aproape. Întinse o mână în sus, degetele se agățară de o protuberanță, îi alunecară, se prinseră din nou. Duse cealaltă mână, se agăță de partea de sus a coșului și se balansă timp de o secundă. Un picior găsi un sprijin de siguranță într-un loc de unde căzuse mortarul. Împinse de câteva ori în picioare și fu sus.

Îl urmară unul câte unul. Dwight fu penultimul, pentru că trebuiră să-i prindă frânghia de mijloc și să-l tragă sus. Ross li se alătură și el. Exact atunci când pornise în sus, în ușa bucătăriei începuseră să se audă niște lovituri bubuitoare. Probabil că aceasta va rezista trei sau patru minute.

Hornul se înalță cam la un metru deasupra unei turle a acoperișului care era înclinat abrupt pe ambele părți. Dar alte acoperișuri din jurul lor, de mărimi asemănătoare, îi ascundeau față de pământ, cu excepția părții de nord. Pe acolo puteau vedea spre spălătorie, unde pâlpâiau acum multe lumini și spre alte două clădiri care acum se trezeau.

Dwight spuse:

– Dacă am putea traversa acoperișul spre refectoriu, pe acolo se poate coborî. Un acoperiș se lasă către altul și nu este decât cam un metru și jumătate de sărit.

– Și unde sărim de acolo?

– În spatele mânăstirii. Dincolo de ea este lăptăria – o clădire separată –, iar după ea este pășunea pentru vaci și un teren în pantă spre zidul mânăstirii.

– Poți să ne conduci? O să te ajute Bone.

– Pot.

– Scoateți-vă cizmele, le spuse Ross celorlalți. Și nu vă împiedicați, pentru numele lui Dumnezeu. Dacă ne aud pe acoperiș suntem terminați!

Merseră de-a lungul acoperișului abrupt, cu Dwight și Bone în față, Ross și Drake în ariergardă.

La trecerea pe acoperișul refectoriului avură de depășit un punct dificil, pentru că refectoriul era o clădire cu un singur nivel și asta însemna o coborâre cam de trei metri. Bone coborî primul târâș, cu ajutorul celor de sus, apoi Dwight fu coborât mai cu blândețe, și apoi urmară toți, unul câte unul. De aici auzeau strigăte în curte și apoi un alt foc de muschetă.

Dwight îi conduse de-a lungul unui parapet oarecum expus privirii de jos. Câțiva nori alunecau peste stele, dar era prea multă lumină ca să se simtă în siguranță. Aici acoperișul era ornamentat cu garguie și efigii de piatră. Se furișară și se târâră printre acestea către o altă coborâre pe un acoperiș aproape plat, de unde părea că nu mai e mare lucru până la pământ.

– Poți să alergi? îl întrebă Ross pe Dwight Enys. Pe o distanță scurtă.

– Pe unde o luăm acum?

– Vezi lăptăria? Ne îndreptăm spre ea, apoi peste câmpul deschis. La poarta din capătul îndepărtat al câmpului o luăm spre sud. Acolo e o livadă bătrână. În primăvară, un bărbat a evadat folosindu-se de crengile unui măr care atârnau dincolo de zid.

– Nu mai e nici o poartă în afara celei din față?

– Ba da, dar sunt încuiate tot timpul cu lacăt și acelea vor fi primele locuri în care se vor duce gărzile.

Ross se întoarse spre grupul strâns în liniște lângă ei.

– Ați auzit? Aceștia aprobară din cap. Bine, Bone și doctorul Enys vor deschide calea. Eu și Tregirls venim ultimii. Dar dacă suntem

descoperiți, nu vă grupați. Răspândiți-vă și încercați să săriți peste zid cum puteți mai bine. Merii sunt cea mai mare speranță a noastră. Dacă unii dintre noi scapă și alții nu, nu așteptați pe afară – îndreptați-vă spre barcă și așteptați acolo. Nu stați lângă barcă, ci în pădurea de lângă ea. Așteptați acolo în timpul zilei de mâine. Cine nu va apărea până mâine la miezul nopții, înseamnă că a fost prins. Porniți îndată ce fluxul vă permite. *Dați-i drumul!*

Bone sări pe pământ și îl prinse pe Dwight în cădere. Se rostogoliră amândoi în iarba înaltă. Când se ridicară fură urmați și de ceilalți. Alergară peste câmpul deschis până la adăpostul oferit de lăptărie. În timp ce făceau acest lucru, de după colțul clădirii apărură niște siluete și o muschetă bubui.

Cu Bone și Dwight încă în frunte, fugarii ieșiră din umbră și fugiră pe câmp. La colțul lăptăriei Ross îl apucă pe Tholly de brațul sănătos.

– Trebuie să le dăm timp celorlalți.

Rămaseră în umbră. Doi oameni veneau în fugă, unul ducând o muschetă. Ross îl lovi cu tocul pistolului. Celălalt îl văzu pe Tregirls la timp, își lăsă capul în jos și se repezi cu sabia asupra capului lui Tholly. Tholly pară lovitura cu cârligul de fier; lovitura metalului pe metal iscă scântei. Ross izbi din nou adversarul, în timp ce acesta se lupta să se ridice, și se întoarse spre ceilalți doi care se rostogoleau prin iarbă. Bâjbâi cu mâinile ca niște gheare, apucă o cizmă franțuzească, îl trase pe bărbat cu fața în jos, iar Tholly îl articulă cu cârligul de fier. Tholly își duse mâna la pumnal, dar Ross îl opri.

Porniră după ceilalți. Un glonț de muschetă trosni pe lângă ei; în mod ciudat, Ross nu auzi împușcătura, ci numai cum trece glonțul pe lângă el. Erau printre un grup de vaci și în siguranță pentru moment. Apoi ieșiră din nou în câmp deschis – se îndreptară spre poartă și o luară la dreapta. Tholly trebui să se oprească să-și tragă sufletul.

– Și vacile astea! Aia cu fața albă. Am crezut că e un franțuz!

Ross scruta împrejurimile.

– Nu-i văd pe ceilalți.

Tholly se îndreptă făcând zgomot cu respirația lui șuierătoare. Îl urmă pe Ross, care era la un pas sau doi în față. Înaintau aplecați spre un pâlc de copaci. O siluetă se ivi brusc.

– M-am întors, spuse Drake. Mă întrebam...

– Ascultă, băiete, spuse Tholly, tu ești de vină dacă erai luat drept altcineva. Cuțitul meu nu face deosebirea...

– Unde sunt ceilalți? întrebă Ross.

– Acolo. Lângă copacul ăla. E ușor de urcat. Sid și doctorul aproape au trecut.

Își croiră drum printre urzici și rugi de mure. Orice altceva poate că fusese îngrijit de când plecaseră călugărițele, dar merii nu fuseseră. Niște siluete întunecate stăteau strânse laolaltă.

– Dați-i drumul! spuse Ross mânios. Nu mai așteptați!

Hoblyn fu următorul care porni. Silueta lui se văzu scurt pe fundalul cerului de noapte înainte de a-și face loc printre țepușele de pe gard și a sări. Apoi Jonas și Ellery. Când Ellery se pregătea să sară, o muschetă bubui pe undeva destul de aproape. Tregirls fu următorul, dar neputându-se folosi de un braț trebui să fie ajutat să se urce în pom de către Joe Nanfan. Ajunse în vârf și era gata să sară când muscheta bubui din nou. Deci nu era accidental sau din întâmplare. Cineva îi putea vedea.

– Dă-i drumul odată, dobitocule! îi șuieră Ross, dar Nanfan care băgase de seamă cât de aproape trecuse glonțul, se trăsese înapoi în copac. Ar fi putut urma mai multe împușcături, dar părea improbabil, iar a șovăi acum însemna a-i da timp să-și reîncarce arma.

– Nu! șuieră și Drake. Du-te!

Nanfan se ridică să sară; arma bubui din nou; Nanfan se clătină, apoi păși printre țepușe și dispăru peste muchia zidului.

– Repede, spuse Ross. Du-te acum repede!

Drake se urcă în copac ca o pisică și ajunse sus pe zid. Apoi se ridică să sară, dar nu sări; în loc să facă asta, rămase acolo timp de câteva secunde, legănându-se în față și în spate ca și când ar fi șovăit. Ross, care urcase până la jumătatea copacului în urma lui, îl porcăi și îl înjură îndemnându-l să sară. Atunci muscheta bubui pentru a patra oară; Drake se clătină în față și sări; Ross, aflat în urma lui, trecu zidul fără probleme.

Ajunseseră în altă livadă cu arbori mai mici, probabil o livadă cu meri pentru cidru. Bărbații erau strânși în jurul unei siluete. Ross crezu că era Drake, dar Drake apăru brusc din iarba înaltă.

– E Joe. E de rău.

Dwight era în genunchi lângă Nanfan. Era încă prea întuneric ca să se vadă bine, dar glonțul îl lovise pe Nanfan în partea laterală a capului și îi smulsese o parte din ureche. Glonțul rămăsese în craniul lui. Încă nu murise. Avea ochii pe jumătate închiși.

Dwight spuse:

– Nu pot să fac nimic pentru el. Și nici altcineva nu poate.

– Doamne, ne trebuie o lumină! spuse Ross.

– Trebuie să-l lăsăm aici! spuse Tregirls. Altminteri o să pățim toți ca el.

– Rămân eu, spuse Drake. Voi plecați. Vă urmez dacă o să pot.

– Nu face pe nebunul, băiete! se răsti Ross la el. Ei știu cum am sărit zidul. De îndată ce trăgătorul le spune, ceilalți...

– *Vreau* să rămân! spuse Drake. Nu-mi *pasă!*

– Ai venit sub comanda mea! spuse Ross. Plecați cu toții așa cum am stabilit. O să rămân eu cu Nanfan până când...

– Nu, spuse Ellery. E prietenul meu. Am lucrat împreună noapte de noapte trei ani și...

– Și tu ești la ordinul meu! Toți sunteți! Am venit să...

– Nu mai e nevoie să rămână nimeni, spuse Dwight încet și se ridică. A murit.

Străbătură livada cu meri, apoi o alta și încă una, îndepărtându-se de mânăstire, dar totodată și de râu, înspre nord. Nemaiauzind zgomotele făcute de urmăritori începură să facă un ocol, dar Dwight era mult prea slăbit ca să mai poată umbla, iar căratul lui îi făcea să înainteze încet. Apoi Drake începu să rămână în urmă. Crezură că picioarele lui erau de vină, dar când se ivi o geană de lumină Ross îl văzu ținându-se de umăr, se duse la el și descoperi că mâneca lui era umedă de sânge. Trăgătorul avusese succes de două ori. Să nimerești cu două lovituri din patru noaptea, doar la lumina stelelor, spunea multe despre dibăcia și vederea ageră a francezului.

Dar nu spunea nimic despre șansele lor de a ajunge la barcă în ziua aceea. Până în zori reușiseră să ocolească orașul și erau pe un teren înalt de unde îl puteau privi de sus. Se deplasaseră în mare în direcția corectă, în sens invers acelor de ceasornic, astfel încât râul nu se afla între ei și barca lor. Când se află că Drake fusese rănit, Dwight făcu un bandaj improvizat pentru a opri sângerarea rănii; dar de îndată ce se lumină deplin – din fericire era o lumină încețoșată – și descoperiră că se aflau într-o pădure necălcată de om, se mobiliză ca să o cerceteze mai pe îndelete. Glonțul pătrunsese pe deasupra subsuorii și ieșise pe sub claviculă. Mărimea și poziția rănii la ieșire indicau că glonțul spărsese și luase cu el și o bucată de os.

Lipsit de apă curată pentru a spăla rana și de pansament curat, Dwight nu putea face prea mult. Brațul fu legat la piept cu bandaje din cămăși sfâșiate pentru a fi împiedicat să mai sângereze și pentru a-l imobiliza. Drake pierduse mult sânge. Era o chestiune de noroc, își spuse Ross. Mulți oameni își reveniseră de pe urma unor răni mult mai grave. Alții muriseră din mai puțin.

La lumina zilei arătau ca o adunătură jalnică. Erau toți plini de tăieturi și vânătăi, cu fețele negre și unse cu funingine de pe coș. Mâinile lui Dwight arătau ca ale unui bătrân, cu pielea pătată și cafenie; pielea feței lui era la fel de albăstrie ca laptele fără grăsime și accentua petele roșii de scorbut. Până și vocea lui era răgușită și subțire. Dus imediat acasă la el, dacă i s-ar fi dat lapte cald, supă de pui și o jumătate de litru de vin pe zi, fără îndoială că ar fi început să-și revină. Șansele lui păreau însă plăpânde, dat fiind că urma să petreacă o zi flămând, sub cerul liber, urmată probabil de o săptămână de privațiuni pe mare. Ross își blestemă zilele. Moartea lui Nanfan îl îmbolnăvise. Dacă se întorcea acum acasă și cu Drake și cu Dwight morți în barcă alături de el, va mai fi oare în stare să trăiască vreodată împăcat cu el însuși?

Dar acum, în această clipă, trebuia să conducă în continuare această acțiune hazardată. Într-un anume sens își îndeplinise misiunea, aceea de a-l elibera pe Dwight; iar pierderea unui om nu era o pierdere excesivă ținând cont de importanța acțiunii lor. Un căpitan la comanda unui pluton ar fi considerat pierderea lui lipsită de importanță. Dar în ciuda rangului său, Ross nu era căpitan în sensul obișnuit, iar acesta nu era un pluton obișnuit. Aveau nevoie urgentă de hrană și apă. La bordul bărcii – dacă aceasta nu fusese furată – existau suficiente rații. Dar era foarte dificil să mărșăluiești prin peisajul de țară, să-ți petreci ziua pe barcă și să pornești pe lumină când aveai de străbătut șaisprezece kilometri pe râu. Relativa lor siguranță din prezent se datora aproape sigur faptului că pericolul era ceva mai departe spre sud. În întregul Quimper probabil că au rămas maximum douăzeci de gardieni –, iar dintre aceștia, ținând cont de raidul și răzmerița din noaptea trecută, cel puțin doisprezece vor fi permanent de serviciu în lagăr.

Fiecare om din ținut va fi fără îndoială împotriva lor, dar puțini dintre aceștia vor fi înarmați cu ceva mai periculos decât o furcă. Ellery își pierduse pe undeva pistolul, dar încă le mai aveau pe celelalte două.

Undeva sub ei, spre sud, un coș fumega într-un pâlc de fagi. Vedeau orașul în depărtare, împreună cu licărirea râului. La vest se afla o altă fermă.

– Acolo este apă, spuse Tholly arătând cu degetul. Se vede după sălcii.

– Nu poți ajunge la ea fără să treci prin câmp deschis.

– Nu, dar vine de undeva de sus. Dacă îi pot lua urma, poate ajung la ea fără să cobor. Apoi mai sunt și vaci. Când sunt vaci, n-ar trebui să duci vreodată lipsă de ceva.

– Atunci ia-l pe Jonas. Vedeți ce găsiți. Dar nu riscați. Mai bine rămânem o zi nemâncați decât să ne punem toată lumea în cap.

Plecară la șase și se întoarseră pe la opt. Aduseră apă în pălăria lui Jonas și lapte în a lui Tholly. Aveau cu toții câte o porție și ceva lapte în plus pentru Dwight.

– Acasă ai fi trimis în temniță pentru asta, spuse Ellery. Prin '88, văru' meu a luat două luni de pușcărie pen' că a muls vaca vecinului. Judecătorii au spus că asta se întâmpla prea des.

În timpul lungii dimineți unii dintre ei ațipiră în timp ce alții stăteau de pază. Drake își pierduse cizmele când fugiseră și avea picioarele bășicate învelite în cârpe. Pe la amiază, Jonas plecă din nou, de data asta cu Ellery și se întoarseră peste o oră cu două ouă dintr-un cuib de lișiță. Unul fu luat de Dwight, iar celălalt îi fu oferit lui Drake. Dar Drake spuse că nu îi era foame, așa că îl păstrară pentru Dwight pentru mai târziu.

Ziua se târa înainte nesfârșită. Văzură o femeie care veni după vaci și un bărbat care făcea o căpiță de fân. Un câine lătra și alerga prin jurul lor, dar din fericire erau prea departe ca el să le simtă mirosul. Puteau vedea nămolul din râu și mai târziu o velă sau două în mișcare atunci când fluxul crescu. Era o zi liniștită, iar fumul care se ridica din oraș formase o ceață deasupra lui. Un nor subțire aflat la mare înălțime întunecase soarele. Ross privi neliniștit cerul. O furtună ar fi fost un dezastru, dar la fel și o atmosferă prea calmă.

Când veniseră, se gândise că, dacă lucrurile mergeau bine, ar fi fost posibil să nu se întoarcă la barca lor de pe râu, ci ar putea s-o apuce pe jos către mare și să fure altă barcă de pescuit aflată într-un loc mai prielnic. Dacă se întorceau la *Sarzeau* riscau ca aceasta să fi dispărut sau să cadă într-o capcană și să fie așteptați de către soldați. Oricum, acum nu mai aveau de ales. Dwight n-ar fi putut merge în veci optsprezece kilometri. Și nici Drake.

Mai târziu se duse lângă Drake, care se sprijinise de un tufiș și își îngrijea rana și arsurile de pe picioare. I se păru că obrajii lui Drake prinseseră o culoare nouă și nu-i plăcu acest lucru.

– Cum te simți?

– Binișor, dom'le, mulțam de întrebare.

– Crezi că o să poți merge când va sosi vremea?

– Oh, da. Cârpele astea sunt la fel de bune ca încălțările, câtă vreme nu calc pe pietre ascuțite.

– Și umărul?

– E amorțit de o vreme.

Rămaseră tăcuți. Ross își spuse, dacă blestematul ăla de câine ar veni aici...

Spuse:

– Noaptea trecută, ce te-a făcut să șovăi atât de mult pe zid?

– Așa am făcut?

– Știi bine că așa ai făcut. Te-ai răsucit de pe o parte pe alta.

– Nu eram sigur unde să sar.

– Cred că minți.

Drake își schimbă poziția, dar nu spuse nimic.

– Încercai să te lași împușcat? îl întrebă Ross.

– Nu! N-aș fi în veci așa prost.

– Atunci încercai să atragi asupra ta următorul foc – asta era? Pentru ca eu să trec peste zid în siguranță în timp ce pușcașul își reîncărca arma.

Drake spuse:

– Mi-e sete. O mai fi rămas vreo picătură prin pălăria aia?

Ross i-o aduse.

– Ascultă, băiete, când o să vreau să faci pe eroul în contul meu o să ți-o cer.

Drake își ridică mâna bandajată pentru a-și șterge buzele.

– Șovăiam unde să sar, spuse el.

Capitolul 30

Porniră îndată ce dispărură și ultimele raze de lumină de pe cer. Era o coborâre lungă și anevoioasă pentru că trebuiau să evite toate clădirile, fie că erau case, fie anexe ale lor. Oriunde exista posibilitatea ca un muncitor să se întoarcă acasă de la câmp și, deși astăzi nu fuseseră semne clare că erau urmăriți, oricine de pe o rază de treizeci și cinci de kilometri probabil că auzise deja de raidul lor. Multe depindeau de faptul dacă exista vreo companie de soldați rămasă la o distanță ce putea fi străbătută ușor călare; dacă era așa,

aceștia puteau ajunge aici până în dimineața următoare. Ca să nu mai amintim nimic de *agenții* de la Brest sau Concarneau.

Ross și Tregirls mergeau în frunte. Ambii aveau cunoștințe militare de profesioniști și, înainte de a părăsi *Sarzeau*, își întipăriseră bine în minte locul în care o legaseră. Un punct exact pe malul unui râu străin nu era cel mai ușor lucru de localizat în întunericul străpuns doar de lumina slabă a lunii.

Merseseră timp de două ore doi câte doi, cu Bone care îl ajuta pe Dwight în spatele primilor doi, cu Ellery care îl ajuta pe Drake și cu Jonas și Hoblyn în urma lor; nu erau la mai mult de câteva sute de metri de râu, dar undeva mai în aval. Ross tocmai schimbase direcția înapoi către oraș când Tholly își ridică cârligul. Nimeni nu mai scoase nici un sunet. Zgomotul cel mai mare îl făcea respirația lui Tholly, care răsuna ca un ibric în fierbere.

Ross făcu un pas în spate și ajunse alături de Tholly, care ridică mâna sănătoasă și arătă ceva cu ea. În jurul lor se auzeau toate zgomotele obișnuite ale serii: ciripitul unei păsări, clipocitul apei, foșnetul frunzelor, un pescăruș țipând în depărtare. Dar nu era deloc vânt care să foșnească frunzele. Așteptară.

Zgomotul unor pași. Foarte precauți și venind direct spre ei. În acest loc lăstărișul era des și fusese o chestie de noroc, sau poate auzul ager al lui Tholly, că ei îi auziseră pe oameni apropiindu-se, și nu invers. Ca să faci și cea mai mică mișcare erai nevoit să dai la o parte ferigile, rugii de mure și ramurile joase ale copacilor. Erau pe o potecă, dar una înăbușită de vegetație, care nu fusese folosită aproape deloc în anul acela. Foarte prudenți, se afundară unul câte unul în lăstărișul de pe fiecare parte a potecii. Dar și zgomotul pașilor se oprise. Tholly își scoase cuțitul. Voci înăbușite. Treceau pe la o răspântie a potecii, la o distanță atât de mică, încât aproape că puteau fi atinși. Cineva îi atinse umărul lui Ross. Acesta se întoarse mânios. Era Dwight.

– Sunt englezi. Doi bărbați. Cred că sunt din închisoare.

Pașii încetaseră din nou. Probabil că auziseră șoaptele lui Dwight.

Ross ridică o mână pentru a-l împiedica pe Dwight să se miște, dar când unul dintre oameni ieși din ascunzătoare și o luă la fugă, Dwight spuse tare:

– Sunt Enys. Veniți din lagăr?

Unul din cei doi încă nu o luase la goană. Silueta lui se îndreptă spre ei prin lăstăriș. Tholly ridică cuțitul.

– Enys? spuse o voce. Eu sunt Spade. Locotenentul Spade. Unde ești? Vorbește!

– Aici! Oprește-te, Tregirls, sunt prietenii noștri!

Cel care o rupsese la fugă se opri. Își făcură loc prin lăstăriș și se holbară unii la alții prin întuneric. Doi zdrențăroși care ar fi putut fi cerșetori pe stradă.

– Armitage, spuse celălalt. Cred că ne-am mai întâlnit.

Ross aprobă din cap.

– Sunteți singuri? Mai sunt și alții cu voi?

– Suntem singuri. Poate vreo doisprezece dintre noi am evadat dar ne-am despărțit doi câte doi pentru mai multă siguranță.

Vorbiseră în șoaptă, dar Ross își ridică mâna și întregul grup amuți, ascultând. Dar nu se mai auzeau foșnete neobișnuite.

Ross întrebă:

– Ce s-a întâmplat în lagăr?

– I-ați închis pe gardieni? Gărzile de la poartă au descoperit că prietenii lor lipseau și s-au grăbit să-i elibereze pe cei pe care i-ați legat. Apoi au intrat în închisoare cu felinare, în căutarea voastră. Tânărul Enwright, piaza aia rea, a stârnit panica năpustindu-se în biserică și strigând *„Evadați, evadați!"* Dar poate că a fost de ajutor, pentru că a început o îngrămădeală la uși pe care nici măcar gardienii nu au fost în stare s-o oprească. Nu știu câți oameni au fost călcați în picioare, dar vreo douăzeci și cinci dintre noi au ajuns la ziduri și cam jumătate le-au sărit. Mi-e teamă că mi-am părăsit postul de la infirmerie, Enys. Dar tentația libertății a fost prea mare pentru mine, încheie Armitage.

Enys spuse:

– A fost prea mare pentru toți cei de acolo.

După un timp, Spade spuse:

– Nu am mâncat și nu am băut nimic toată ziua. Aveți ceva la voi?

– Nimic. Dar s-ar putea să mai existe o barcă – aia cu care am venit. Acolo este hrană și băutură, dacă nu a fost luată.

Grupul se puse din nou în mișcare, având doi oameni în plus. Ross știa că cei doi nu le dădeau mai multe șanse de reușită. Dar poate că salvarea a trei oameni buni în locul unuia singur făcea ca acțiunea lor să aibă o motivație și mai solidă.

Ajunseră în apropierea locului unde râul se lărgea într-un lac. Apa sclipea și reflecta cornul lunii. Ross se bucură când simți o adiere de vânt pe față.

– A dispărut! spuse Ellery. Am lăsat-o taman lângă copacul ăla!

– Nu, stai, spuse Tholly. Copacul nu era așa aplecat. Ah! Ăla de dincolo e.

Poticnindu-se acum de-a lungul malului cu iarba înaltă, priviră în întuneric. Nu se vedea nimic acolo, nici un catarg, nici... Dar Tholly o luă la goană și își ridică cârligul sus. Lugherul era încă acolo, cu catargele înclinate, împotmolit cu totul în nămol.

Ross ezită câteva momente, oprindu-i pe Dwight, pe Drake și pe Bone, de teama unui atac prin surprindere. Dar nici un foc de armă nu veni să tulbure pacea pădurii adormite, așa că fie ce-o fi, porni înainte. Dacă erau soldați pe aici, totul era pierdut. Dacă nu, și dacă nu apărea nici unul, nu aveau altceva de făcut decât să aștepte câteva ore până când apa creștea.

Sub puntea lui *Sarzeau* era o cală destul de încăpătoare. De la catargul principal spre pupă era un compartiment unde se țineau velele de rezervă; în spatele lui era încăperea mare pentru pește. Mai departe spre pupă era un spațiu pentru plase, iar după el o cabină, prin al cărei mijloc trecea partea inferioară a catargului din spate. Cabina avea cam trei metri lungime pe doi și jumătate lățime și aici fură aduși cei doi bolnavi.

Acum cel puțin aveau apă și pâine cu o rămășiță de unt rânced. Toți mâncară câte ceva, dar Ross, puternic tulburat de norocul avut să găsească încă lugherul acolo, nu le permise să facă nici o mișcare și nici un zgomot. Până când apa creștea din nou trebuiau să zacă de parcă ar fi fost morți.

Apa veni, centimetru cu centimetru, atât de încet la început, încât de-abia băgară de seamă. Părea imposibil ca această barcă mare să se ridice vreodată de pe o parte și să se îndrepte. În timp ce așteptau, li se părea că noaptea devine și mai întunecoasă și că după fiecare copac din împrejurimi se ascundea câte un soldat. Când apa crescuse până pe la jumătate, o barcă cu vâsle trecu în jos pe lângă ei pe canalul principal, apoi se întoarse în sus. Oare era o patrulă de soldați sau cineva care se întorcea târziu acasă de la o întâlnire amoroasă? Un caprimulg de pe mal continuă să cârâie răgușit ore de-a rândul.

Bineînțeles că apa va crește cu două ore mai târziu decât atunci când veniseră. Poate că nu va mai crește niciodată. Poate că lacul se umplea prin aceste locuri numai la fluxul de primăvară de după luna nouă. Atât de aproape și totuși atât de departe. Poate că până

la urmă ar fi trebuit să se îndrepte spre coastă, cărându-i pe cei doi invalizi.

Barca începu să se îndrepte. Încet, la fel de șovăitor precum creșterea apei, încet cum creștea aluatul de pâine, încet ca bătrânețea, lent ca moartea, barca se îndreptă până la urmă și începu să plutească.

Era manevrată de numărul minim de oameni: Tregirls la timonă, Bone și Ellery ridicau pânzele, ceilalți erau sub punte. Slavă Domnului pentru această briză de noapte.

Dezlegară barca. Începu să răspundă leneș la comenzile cârmei. Ellery împinse cu o prăjină în mal și porniră.

Briza era intermitentă. Aici, în interiorul uscatului, bătea și apoi dispărea – părea să-și revină după un alt sfert de ceas și se oprea din nou. Pânzele se umflau și fâlfâiau. Se deplasară încet pe lac.

Apoi, spre spaima lui, Ross văzu că nu înaintau către intrarea pe lac – se îndepărtau de ea. Curgerea fluxului îi împingea spre interiorul uscatului, către oraș.

Se târî spre Tregirls.

– O poți opri? Apa ne poartă spre interior.

– Văd, căp'tane. Am pierdut aproape de tot blestematul ăla de vânt.

– Ce adâncime crezi că e aici? Crezi că Ellery ne poate împinge cu prăjina?

– Nu împotriva curentului ăstuia.

Ross se luă cu mâinile de cap .

– Dumnezeule! Să mă ardă focul gheenei!

– Nu, nu aveai de unde să știi. Poate că reușim să ancorăm.

– În mijlocul lacului ăstuia, la nici trei kilometri jumate de cheiul orașului? Cineva o să ne vadă curând, dacă nu ne-o fi văzut deja. Apoi ar putea trimite să ne blocheze unde se îngustează râul la Vire-Court.

– Poate am putea schimba direcția și să ne întoarcem de unde am plecat. În vreo două ore o să înceapă refluxul.

– Nu, continuă. Îndreaptă-te spre celălalt mal. Cât timp mai este întuneric nu prea contează pe ce mal suntem, dar cred că apa este mai adâncă acolo.

Se târâră încet traversând curentul și pierzând teren tot timpul. Când se apropiară de celălalt mal nu mai lăsară decât suficient spațiu ca Tholly să oprească barca în flux, iar Bone lăsă ancora și coborâră pânzele. Jacka Hoblyn scoase precaut capul pe trapa de pe punte.

– Ce se întâmplă?

– Am plecat prea devreme, spune-le și celorlalți. Trebuie să așteptăm refluxul.

Se așternu liniștea. Apa clipocea blând pe părțile laterale ale bărcii. Tholly spuse:

– Nu stăm mai rău aici decât unde am fost înainte, căp'tane. Cine s-ar fi așteptat?

– Un marinar s-ar fi așteptat, spuse Ross. Sau un om cu minte – oricât de puțină ar fi avut. Merit să pierd.

– Nimeni nu merită să piardă, spuse Tholly și respiră din greu de câteva ori. Nu așa merg lucrurile pe lumea asta, căp'tane. Oamenii nu-și merită întotdeauna soarta. Ăsta e un noroc pentru mine, eh, căpitane?

– Ești un om credincios? întrebă Ross.

– Nu prea. Știi că nu mă duc la rugăciune.

– Ei bine, roagă-te acum!

Câteva ore mai târziu – sau zile – sau un oarecare timp în care a fost încă întuneric, vântul se înteți din nou și se aventurară în albia râului. Vântul era acum mai statornic și văzură că și fluxul se oprise. Navigară în liniște către apele mai strâmte din capătul sudic al lacului.

Aici era mereu maree, cu excepția perioadelor când fluxul și refluxul erau la maximum, și numai norocul fusese cel care îi adusese aici miercuri fără ca ei să bage de seamă. Cu vântul care era în seara aceea, n-ar fi fost nici o speranță să înainteze împotriva curentului. Acum înaintau binișor, probabil ceva mai repede decât o barcă cu vâsle, târându-se printre colinele împădurite, cu fiecare minut care trecea fiind mai în siguranță. Cerul se lumina și se întuneca pe măsură ce norii pluteau pe el. Nu mai era mult până în zori.

Astfel zona strâmtă fu lăsată în urmă și intrară pe o porțiune mai largă a râului. Printre arborii piperniciți se zăriră formele pătrate ale unui castel mare. Acum nu mai aveau mult, dar mai aveau de trecut și cealaltă gâtuitură de la gura râului, de lângă Benodet. Era posibil ca aici să fie bărci care să-i țină sub observație pe cei care ieșeau. Lui Ross nici nu-i trecu prin cap să-i schimbe pe oamenii de pe punte, după cum nu se gândi nici el însuși să coboare sub punte. Era totul sau nimic pentru ei toți, iar Bone și Ellery erau cei mai buni oameni.

Respirația lui Tregirls continua să scoată un șuierat printre dinții negri și sparți. Ross îl privi și se gândi că era portretul perfect

al unui pirat. Barba nerasă de o săptămână, cicatricea uriașă de cuțit profilată pe unul din obrajii tăbăciți, părul cărunt care îi flutura în vânt, dinții sălbatici care de-abia se arătau, o mână pe eche, cârligul fixat bine de parapet ca să fie sigur pe picioare. Omorâse doi oameni noaptea trecută fără să aibă mai multe scrupule decât dacă ar zdrobit o muscă.

Tholly întâlni privirea lui Ross și clătină din cap.

– Se crapă de ziuă, căp'tane.

Ross își dădu seama în aceeași clipă că vedea prea bine fața tovarășului său.

– Cât crezi că mai e? Trei kilometri jumate?

– Oh, mai puțin. Doar o bucățică de drum. Vezi, colo e biserica aia de pe deal. Asta a fost curând după ce am intrat pe râu.

Ross se uită spre biserică, dar apoi privirea îi fu atrasă de ceea ce se afla în urma lui. Cum se luminase mai bine, putu să vadă trei bărci și apoi o a patra ieșind de după un cot al râului de care tocmai trecuseră.

– Bucățica asta de drum ar putea fi totuși prea lungă.

– Ce vrei să spui? Tholly privi înapoi și barca se clătină când mâna lui sări de pe eche. Sfântă Fecioară! Suntem terminați! S-au ținut după noi tot drumul!

Mai apărură două bărci, iar apoi încă una, a șaptea. Se aflau la ceva distanță în spatele lui *Sarzeau* și totuși la mai mult de o bătaie de foc de muschetă, dar câștigau teren.

– Am face bine să-i trezim pe ceilalți, spuse Tholly. Șapte bărbați în putere, iar sub punte sunt patru *pușți*. O să ne vindem scump pielea! John! Jim! Vedeți dacă puteți ridica o trincă! Sculați-l pe Jacka și pe unul dintre locotenenți ca să ne ajute! Trebuie să încercăm să înălțăm toate...

Ross îl trase de mână.

– Tholly! O clipă! Așteaptă! Așteaptă!

Ceilalți doi oameni veniseră la pupa, iar Jacka își scosese din nou capul la auzul vocilor ridicate.

– Ei? spuse Tholly. Ce este?

– Mai uită-te o dată, îi spuse Ross. Privește cu băgare de seamă. Crezi că bărcile alea ne urmăresc? Eu nu prea cred. Cred că e flota de pescuit din Quimper care tocmai iese în larg odată cu refluxul de dimineață.

Își continuară drumul. În total după ei veneau unsprezece bărci, și cunoscând vânturile și curenții mai bine, îi ajungeau din urmă.

Și dacă presupunerea lui Ross era corectă, acest lucru constituia mai degrabă un avantaj decât un pericol. În albia strâmtă de la Benodet îi așteptau două nave cu pânzele strânse, dar cu oameni pe punte care păreau în stare de alertă. Aceștia nu făcură nici o încercare de a opri *Sarzeau*. Era una dintre bărcile flotei de pescuit care ieșea în larg pentru îndeletnicirile ei zilnice.

Când ajunseră la gura râului Odet, îi întâmpină o mare agitată. Până acum riscul fusese ca vreuna din bărcile de pescuit, care era greu de crezut că nu recunoscuseră o barcă străină, să-și facă timp să o captureze. *Sarzeau* avea probabil încă un avans cam de patru sute de metri când mai reduse din pânze și se îndreptă spre sud-vest pentru a trece de Capul Penmarche. Una câte una, celelalte bărci se îndepărtară spre sud-est, iar distanța dintre ele se mări, și acum nu li se mai vedea decât partea de sus, după care dispărură toate.

De fapt, lunga întârziere provocată de așteptarea refluxului, în loc să le zădărnicească scăparea, îi salvase.

Așa încât, de-a lungul întregii zile, pe măsură ce se depărtau de coasta franceză, spiritul și inima li se înviorară. Acum nu mai părea posibil să-i oprească cineva, pentru că nici un vas francez de război probabil că n-ar fi urmărit un lugher francez, iar dacă un vas de război englezesc ar fi făcut acest lucru nu li s-ar fi putut întâmpla nimic.

Își făcură felii de pâine peste care puseră apă fierbinte în care aruncaseră o bucată de unt rânced și un praf de sare. Aveau suficientă hrană pentru câteva zile și cu puțin noroc trebuiau să ajungă în Anglia înainte de a se termina. Acest regim începu chiar să-l facă pe Dwight să-și mai revină și cum stătea la prora lugherului cu vântul puternic și cald fluturându-i prin păr, obrajii începuseră să-i prindă puțină culoare. Își tăiase barba cu cuțitul bine ascuțit al lui Tholly și își răzuise urmele țepoase care îi mai rămăseseră pe obraz.

Totuși, Drake făcuse febră mare. În a doua zi petrecută în larg aproape își pierduse cunoștința. Dwight dorise să stea cu el, dar ceilalți îl convinseseră că era spre binele propriei lui sănătăți să rămână pe punte, iar pacientul rămase cu Bone, înlocuit din când în când de Ellery, care prinsese mare drag de băiat.

Când ajunseră în mijlocul Canalului vântul se schimbă și începu să bată în rafale, iar marea, să fie agitată, cu valuri înalte, și pentru o vreme nu reușiră să înainteze prea mult. Ross se duse să stea puțin timp alături de Dwight, care era încă pe punte – în partea ferită de vânt a trapei principale care dădea sub punte.

Ross spuse:

– Asta o să ne mai țină o zi pe mare. Acum că am ajuns până aici, sunt nerăbdător să fiu acasă.

Dwight spuse:

– Și eu.

– Sunt sigur de asta.

– Ross, cred că nu ți-am mulțumit deloc până acum pentru că ai făcut ceea ce ai făcut, pentru că ți-ai asumat riscul pe care ți l-ai asumat. Și n-o pot face așa cum se cuvine nici după o săptămână...

– Nici nu încerca. Totul e de domeniul trecutului.

– Dar trebuie să încerc, oricât aș fi de sigur că n-o să reușesc... Când ai venit, când ai apărut din noapte ca o fantomă, cu un felinar, un pistol și cu oamenii înarmați din jurul tău, cred că nu prea m-am grăbit să accept norocul care îmi apăruse în cale.

– Nici nu mă mir...

– Oh, ba da, e de mirare. Dar vezi tu, chiar și într-o închisoare ca aia intri într-o rutină, și după mai mult de un an devii apatic, pe jumătate resemnat că ești aproape să mori de foame, cu mizeria, cu oamenii bolnavi și muribunzi, cu rănile care duhnesc și supurează, cu febra, cu lipsa oricărui ajutor medical și devii un... un dinte în angrenajul lagărului, un dinte *important*, pentru că fie și numai câteva cunoștințe firave de medicină devin neprețuite. Lagărul era condus de un grup dintre noi, unii aflați în situația de a fi mai norocoși decât ceilalți. Câtorva dintre prizonierii civili li s-a permis să dețină o mică sumă de bani – spre deosebire de ceilalți dintre noi, care am fost dezbrăcați și prădați de tot îndată ce am ajuns în mânăstire. O oarecare Lady Ann Fitzroy, care nu a fost eliberată decât de curând, a fost de neprețuit cu micile ajutoare pe care a fost în stare să le obțină pentru noi – mai ales în iarna îngrozitoare care tocmai a trecut. Oamenii mureau tot timpul în jurul meu; dar alții, înzestrați cu o hotărâre fantastică, au continuat să trăiască în ciuda tuturor bolilor și privațiunilor. Această voință de a trăi mă uimește întotdeauna, chiar și atunci când pare că nu a mai rămas nici măcar un singur lucru pentru care să trăiești... Ei bine... Dwight își tamponă rănile de pe buze cu o cârpă și privi în gol peste marea agitată... Ei bine, o duzină dintre noi conduceam lagărul. Într-un fel eram responsabili pentru toți cei de acolo: civilii într-un sector, soldații și marinarii în altul, femeile în al treilea. Ne organizam întrunirile, viețile, încercam să născocim mijloace de destindere pentru oameni, să le facem de lucru – cărămizi din paie, și am făcut tot ce am putut. Astfel încât

asta devenise viața noastră, scopul nostru. Așa că, la început, când ai apărut – în prima clipă de surpriză –, am simțit că numai cu greu aș putea pleca...

– Înțeleg.

– Dar să nu crezi că mai sunt în starea aceea hipnotică. Regret – da, încă regret că acei oameni, aproape toți, sunt tot prizonieri și au nevoie de îngrijirile pe care nu pot să le mai acord. Pentru mine adevărata fericire ar fi fost dacă am fi putut fi eliberați cu toții împreună...

– Nu era posibil.

– Oh, știu. Am fi avut nevoie de un vas de transport ca să ne întoarcem acasă... Dar acum sunt liber – acum sunt cu adevărat liber – și nici nu pot să spun cum mă simt. Să simt aerul curat, soarele și sarea pe buze, să știu că nu mă mai întorc în acel... acel iad. Să știu că mă aflu printre prieteni și că în curând o să-mi revăd vechii prieteni. Și să o văd în sfârșit pe Caroline... Aproape că îmi dau lacrimile.

– Da, bine...

El însuși afectat, Ross privi încruntat către orizontul neclar.

– Ea ce face?

– Destul de bine de când a auzit că trăiești. Înainte de asta îmi amintea de o floare care a fost tăiată și nu a fost pusă în apă.

– Nu cred că o pot vedea în halul în care sunt. O să-mi las mai întâi o lună ca să mă străduiesc să mă refac.

– Bănuiesc că mai degrabă o să vrea ea să te refacă.

– Da... da. Nu știu. Sunt ca o sperietoare.

Nu mai spuseră nimic. Locotenentul Spade, ultima dată pe nava Maiestății Sale *Alexander*, era la eche și schimbă direcția ca să prindă vântul.

– Cel puțin s-au mai salvat doi împreună cu tine, spuse Ross. Asta e o mică compensație. Și poate că încă unul sau doi sunt în curs de a-și câștiga libertatea, doar că sunt foarte tulburat din pricina lui Nanfan. Mi-e groază de clipa când o să-i spun tatălui lui.

– Oh, în privința asta am să-ți mărturisesc ceva, spuse Dwight. Când l-am părăsit, Nanfan nu era mort.

– Nu era mort? Dar...

– Oh, trăgea să moară. Tot creierul îi fusese afectat. Nu mai avea de trăit nici o oră. Dar dacă nu vă mințeam, știam că în ora aia unul sau altul ar fi rămas cu el. Dintr-o loialitate care nu îl putea ajuta cu nimic, cineva, probabil tu, și-ar fi pierdut și el viața.

Ross deveni din nou tăcut, meditând la asta. Dar dacă Nanfan își recăpătase cunoștința? Lăsat să moară singur printre dușmani. Și mai înainte, când avusese loc accidentul minier, înșelase așteptările doctorilor și își revenise.

– De data asta nu mai exista nici o șansă, te asigur, îi spuse Dwight, citindu-i gândurile. Cu rănile interne nu poți ști niciodată sigur. Dar acum se vedea clar.

Ross aprobă din cap.

– Și în privința celuilalt rănit?

– Tânărul Carne? Încă nu mă pot pronunța. Nu am mijloace și nici instrumente medicale. În general rănile de glonț nu produc infecții, dar nu se poate spune dacă niște fire din cămașă sau haină nu au pătruns în corp odată cu glonțul. Și nici nu se poate ști cât de mult a fost spart osul. Dar asta e mai puțin important pentru supraviețuirea lui.

– Atunci care sunt șansele lui?

– O să știm curând după ce ajungem pe uscat. Nu-mi place că are febră mare, dar ar putea fi cauzată de șoc. Dacă rana se cangrenează bineînțeles că nu mai e nici o speranță. Nu poți amputa un umăr.

Vântul care bătea dinspre direcția lor de înaintare continuă să-i hărțuiască și timp de o zi câștigară puțin teren. Dacă era să te iei după toate pânzele pe care le văzuseră, puteau să fi fost la fel de bine și în mijlocul Atlanticului. Locotenentul Armitage, care era cel mai priceput dintre ei, estimă că se aflau cam la o sută de kilometri nord-vest de Brest și, în consecință, probabil cam la aceeași distanță la sud-vest de Peninsula Lizard. Vântul bătea dinspre nord-est și, ca să debarce acolo unde doreau, trebuiau să cârmească tot timpul cu prova în vânt. Ca să prindă uscatul, trebuiau să intre direct în vânt, pentru că extremitatea Angliei nu era departe, și nu voiau să se trezească în Atlantic. Toată noaptea păstrară trei oameni pe punte, iar restul se adăpostiră în cabina fetidă unde erau aruncați de colo până colo, erau zguduiți și clătinați fără încetare. Rămaseseră fără lumânări, ultima ardea în noaptea asta în felinar; unii aveau rău de mare, iar alții încercau să doarmă; Dwight stătea cu Drake care părea că se stinge. Dwight spuse că era atât de obișnuit să rămână treaz noaptea și își revenise atât de bine după două zile pe mare, încât se putea descurca bine cu asta.

După ce discutară în contradictoriu, Ross ceda, pentru că și el însuși nu rupsese decât când și când câte o oră de somn de când plecaseră din Quiberon. Ațipi istovit și visă că îi explica Demelzei cum

murise fratele ei în expediție. „Era aproape mort," îi spunea el, „așa că l-am părăsit. Era fiecare pentru el și nu mai era nimic de făcut." Demelza îl privea, și fața ei devenea fața lui Caroline. „Cel puțin ți l-am adus acasă pe Dwight. L-am pierdut pe Joe Nanfan, am ucis doi gardieni francezi, iar o serie de prizonieri de război britanici și-au pierdut viața, iar Drake, fratele Demelzei, bineînțeles că a trebuit să se prăpădească. Dar cel puțin l-am adus pe Dwight." Și se întorsese să i-l arate, dar acolo nu erau decât doi infirmieri soldați cu o targă, iar pe targă se afla Dwight, care era și el mort. „Cel puțin," spuse Ross, „o să-l poți înmormânta în cimitirul familiei. Asta înseamnă că totul a meritat."

Către dimineață se chinui să se scuture de coșmar și urcă spre punte pe scara care se legăna. După ce apusese luna, fuseseră câteva ore de întuneric atât de intens, încât nu se mai vedeau nici crestele valurilor care se spărgeau. Dar acum se ghicea o geană de lumină spre est. Respiră adânc. Se simțea mult mai rău decât înainte de a se culca. Îl dureau mădularele, avea un gust de pucioasă pe limbă, avea gâtul inflamat și era copleșit de greața răului de mare. Se târî până la locotenentul Spade care era de cart la cârmă.

– E vreun semn de schimbare?

– Încă nu. Dar trag speranță. Se întâmplă foarte rar ca vântul de nord-est să bată mai mult decât a bătut până acum. În perioada asta a anului, vreau să spun.

Când se crăpă de ziuă, văzură un vas cu trei catarge la orizont, dar se îndepărta de ei și în curând dispăru. Atunci apăru și Dwight pe punte.

Ross îl întrebă:

– Ei bine?

Dwight ridică din umeri.

– Nu sunt sigur. E mult mai liniștit. Poate că doarme ca toți oamenii sau poate că e în comă. Dar i-am mirosit bandajele în fiecare oră, și nu există încă nici un semn de necroză. Până la prânz o să știm mai multe.

Pe la zece vântul se opri și lugherul lâncezi ca o pasăre împușcată pe marea agitată. Apoi se iscă o briză dinspre vest, iar norii se adunară a ploaie. Pânzele fluturară și se umflară, iar barca se înclină în vântul proaspăt stârnit. Chinul se terminase, și se îndreptau spre casă.

La prânz, în timpul unei averse intense de ploaie de vară, Dwight veni sus la Ross, care era la cârmă.

– Cred că ai un om mai puțin pe conștiință, Ross. Cred că o să-și revină.

Capitolul 31

Ajunseră la Falmouth în aceeași seară cam pe la șapte. Acum ploua cu găleata, și vântul sufla tare. În ciuda unei cămăși albe care flutura nebunește pe fiecare catarg, fură întâmpinați cu două salve de tun de la castel, dintre care ultima în mod sigur nu era oarbă, înainte ca o șalupă să vină la ei și să le verifice actele.

Când întunericul de-abia se lăsase, Verity fu chemată la ușă și văzu acolo un bărbat înalt și uscățiv. În spatele lui se afla o sperietoare de ciori sprijinită de un servitor voinic.

– Ross! spuse ea. Oh, te-ai întors? Lăudat fie numele Domnului! Mi-am făcut atâtea griji pentru tine! Intrați! Intrați vă rog! Veniți sus! Ați mâncat? Am o grămadă de hrană rece și mai e și vin...

– Ți-l amintești pe doctorul Enys, scumpa mea?

– Oh... oh, da! Verity își înghiți nodul din gât. Așadar ai *reușit!* Mă bucur atât de mult pentru tine! Vă rog să intrați!

Îl duseră pe Dwight sus. Mai degrabă se luptară cu el. Când se așezară, Dwight spuse:

– Doamnă Blamey, îmi pare rău că sunt atât de nemâncat... La Quimper nu ne dădeau pui în fiecare zi... Vărul dumneavoastră a venit și m-a luat cu forța, iar asta cred că s-a petrecut la țanc, dacă avea de gând să-mi salveze bruma de frumusețe rămasă. O zi sau două cu mâncare gătită în casă o să schimbe fără îndoială lucrurile.

În lumina lămpii Verity nu-și putea lua ochii de la el, apoi începu să vorbească repede ca să-și ascundă consternarea.

– Pui! Mi-am amintit. Avem oase de pui din care vom face repede o supă. O chem pe Martha să o pună pe plită. O să se încălzească repede...

Ross o opri când era gata să plece.

– Câte dormitoare ai aici, Verity?

– Trei, în afară de al nostru. Sunt destule pentru doctorul Enys, pentru tine și pentru omul tău...

– Suntem mai mulți, draga mea. Mai avem un bolnav. Drake Carne, fratele Demelzei, a fost rănit și este încă în pericol. Dacă ai putea să-l adăpostești măcar în seara asta, poate că mâine...

– Adu-l imediat și lasă-l să stea cât timp e nevoie. În Falmouth n-are unde să fie îngrijit în altă parte. Unde e? Jos?

– E încă pe barcă. Trebuia să te văd pe tine mai întâi...

– Să-ți fie rușine! Poți să trimiți după el? Unde ați tras la chei? O să se ducă doamna Stevens după ce o trezesc...

– O să se ducă Bone, dacă vrei să-l primești. Dar trebuie să te previn, este grav bolnav și dacă te angajezi să-l îngrijești s-ar putea să dureze zile sau chiar săptămâni...

Verity îi zâmbi bărbatului îndesat.

– Du-te te rog, Bone! Nu-l mai asculta pe stăpânul tău.

Așa că Ross, Dwight, Drake și Bone dormiră la familia Blamey. Armitage și Spade își găsiră o cameră la King's Arms; Tregirls, Ellery, Jonas și Hoblyn rămaseră la bordul lui *Sarzeau*.

Dimineața, Drake avea mintea limpede, deși avea febră. Dwight cercetă îngrijorat bandajele, dar nu miroseau a cangrenă. Cum nu se mai umblase la bandaj de cinci zile, hotărî să-l lase așa cum era pentru moment. Dacă țesutul era sănătos, i-ar fi făcut mai mult rău decât bine desfăcând bandajul ca să examineze rana.

Dwight încă nu era pregătit să călătorească și nici nu era nerăbdător s-o facă. Dacă doamna Blamey era atât de bună să-l găzduiască încă o zi sau două, ar fi rămas și s-ar fi odihnit.

Ross spuse:

– Nu trebuie să-ți fie frică de întâlnirea cu Caroline. O subestimezi dacă crezi că înfățișarea ta șubredă o va descuraja.

– Aici nu e vorba de înfățișare *șubredă*. Arăt de parcă de-abia mi-am revenit după ciumă.

– Oricum ai arăta, o să vrea să te vadă.

– Păi, lasă-mi vreo două zile. Și să călăresc un cal este o mare încercare.

– Lasă-l încolo de cal; o să luăm o trăsură. Chiar dacă te ajută Dumnezeu, pe o parte din drum oricum de-abia dacă încap patru roți în același timp. Dar rămâi aici astea două zile. Între timp trebuie să le dau de veste.

Ross se duse la barcă, sperând că Tholly o să fie dornic să-și încalece poneiul care îl aștepta și să se ducă să-i spună Demelzei că soțul ei se întorsese nevătămat, dar nu putea ajunge acasă decât

peste câteva zile. Dar Tregirls nu era nici pe departe dornic. Ajutase la capturarea unei bărci de pescuit franceze, iar pentru asta se dădea o recompensă în bani și nu se mișca din Falmouth până când nu își primea partea. Totuși nu era împotrivă să-i împrumute calul său lui Ellery, care plecă în acea dimineață spre casă ducând veștile. Pe drum, Ellery urma să se oprească la Killewarren și să-i spună lui Caroline să-l aștepte pe Dwight miercuri. Ross îi cedase partea lui din recompensa în bani lui Tholly, conform înțelegerii că orice parte i-ar fi revenit lui urma să fie împărțită în mod egal și cu ceilalți. Între timp, dacă erau ceva formalități de îndeplinit, ceva hârtii de semnat, îl puteau găsi în casa căpitanului Blamey.

Oarecum spre surprinderea lui și ceilalți doi erau la fel de nerăbdători să rămână la bord. Jacka Hoblyn, care suferise cel mai tare de rău de mare și fusese cel mai dificil tot timpul călătoriei, se bucura acum de mica faimă dobândită și nu se grăbea deloc să se întoarcă la familia lui din Sawle. Ceea ce îi păruse atât de atractiv când se părea că îi va fi luat, acum, pentru că devenise din nou accesibil, era mai puțin ademenitor pentru el.

Ross fu surprins că se făcea atâta vâlvă, deși, dacă stătea să se gândească bine, știa că nu ar fi trebuit să fie surprins. Ambii locotenenți dădură interviuri presei, iar acestea apărură în *Exeter Chronicle* și *Sherborne Mercury*. Un bărbat îl urmă pe Ross până acasă, cerându-i amănunte, dar nu primi nici o încurajare în acest sens.

Luni dimineață, pe o ploaie încă torențială, Ross se duse să îl vadă pe Drake, care stătea ridicat în pat și care, exceptând umărul și degetele bandajate, arăta acum mai întremat decât Dwight. Poate că nici asta nu era surprinzător. La nouăsprezece ani, dacă un om nu moare din pricina unei răni, se însănătoșește repede.

– Așa deci, spuse Ross. Am crezut că s-ar putea să fiu nevoit să-i duc vești proaste surorii tale acasă.

Drake zâmbi. Toți cei din familia asta blestemată au zâmbetul ăsta minunat, își spuse Ross. Cu siguranță că nu l-au moștenit de la tatăl lor.

– Nu, domnule. În dimineața asta am mâncat două ouă și terci înainte. N-am fost niciodată mai bine îngrijit.

– Doamna Blamey e verișoara mea iubită. Te va îngriji ca o mamă; iar doctorul Enys crede că mai ai nevoie de asta o săptămână.

– Sunt sigur că n-o să am nevoie de atâta. Dar ar fi frumos să rămân. Cred că în trei–patru zile...

– Vom vedea. Sau mai degrabă doamna Blamey va vedea. În starea în care ești, doctorul Enys nu-și închipuie că poți fi lăsat pe mâna vreunui spițer din Falmouth pentru că are sentimentul că probabil te-ar curăța. Așa că, atunci când va pleca marți, și eu plec odată cu el, va rămâne numai doamna Blamey care să spună dacă te-ai făcut destul de bine și trebuie să asculți de ea.

– Cum spuneți, căpitane Poldark.

Ross se duse la fereastră. E un adevăr trist că, atunci când un bărbat se îndrăgostește de o fată, nu e neapărată nevoie ca acesta să-i admire și frații, și surorile, și nici măcar pe bărbatul și femeia care i-au dat viață. De fapt așa e natura umană, cu cât un bărbat își iubește mai mult soția, cu cât este mai posesiv, cu atât mai puțin este probabil să prețuiască pântecul care a zămislit-o sau celelalte roade ale acestui pântec. Ross nu avea o fire geloasă sau posesivă, dar încă de când sosiseră frații Carne îi privise ca pe o bătaie de cap: în primul rând, numai faptul că veniseră și ceruseră favoruri în temeiul rudeniei lor; în al doilea rând, pentru că erau metodiști înflăcărați; iar în al treilea rând și mai recent, pentru legătura periculoasă a lui Drake cu Morwenna Chynoweth. Riscase atât de mult să-l salveze pe acest băiat – pentru Demelza –, încât începuse să-i displacă riscul și aproape că ajunsese să-i displacă și băiatul.

Dar în cele optsprezece luni de când îi cunoștea pe cei doi tineri, contactele și discuțiile adevărate cu ei lipsiseră practic cu desăvârșire. Pentru că Demelza se interpusese între ei ca zaua unui lanț, aceasta jucase și rolul unei bariere. Numai în această călătorie reușise să vorbească personal cu Drake. Și sentimentele lui, ezitante la început, se schimbaseră.

– Mai e ceva...

– Da dom'le?

– Înainte de a veni cu mine în această călătorie ai vorbit de o plecare. Oriunde, nu știai dinainte. Înainte de a pleca de aici, vreau să-mi făgăduiești că o să vii la Nampara vreo două săptămâni ca să analizăm cu toții situația ta așa cum se prezintă acum.

– Bine, promit, căp'tane Poldark.

– Și dacă nu intenționezi să stai cu Sam, vino cele două săptămâni la noi. S-ar putea să-ți facă bine și să te ajute să-ți recapeți echilibrul.

– Mulțam, căp'tane Poldark. Mă bate gândul să stau cu Sam, dar poate că o să fie o schimbare plăcută să stau bunăoară cu dumneavoastră.

– Și nu-mi mai spune căpitane Poldark, spuse Ross stânjenit. Așa v-a obligat Demelza. Te rog să-mi spui Ross.

Drake cercetă spatele cumnatului său.

– O să vă spun Ross când o să am douăș'unu de ani, dacă e să fie cum aș vrea eu – căp'tane Poldark. Așa ar fi mai cuviincios.

– Cuviincios pentru cine?

– Pentru toată lumea.

– Mai e totuși ceva până atunci.

– Doi ani.

Ross privea pe fereastră cum mulțimea se aduna să urmărească doi oameni care se băteau în stradă.

Drake spuse:

– Cu toate astea, cred că, după ce o să stau o vreme p-acasă, trebuie să plec. Nu cred că mă trage ața să mă mai stabilesc vreodată acolo. Și, după cum am mai discutat, așa ar fi mai potrivit după tot necazul pe care l-am făcut. Și dacă o s-o uit vreodată – sau o să încerc să o uit...

– Pe Morwenna Chynoweth?

– Da. Deși mă îndoiesc că o să pot sau că o s-o fac vreodată. E ca o rană mult mai rea decât asta de glonț din umăr – și nu există leac pentru asta.

– Timpul o să te ajute.

– Da. Așa spun toți.

– Și ea simte același lucru pentru tine, Drake.?

– Da... nu încape nici o îndoială.

– Poate că asta să înrăutățească lucrurile – nu știu. Odinioară am trecut și eu prin ceva asemănător. Nu există iad mai rău.

– Și ați reușit să treceți peste asta?

Ross zâmbi.

– M-am îndrăgostit de sora ta.

Lupta de afară continua. Cei de pe margine strigau încurajări.

– A fost bine că s-a întâmplat așa.

Drake se foi îndurerat în pat.

– Așa e, dacă ăsta a fost un lucru bun pentru dumneavoastră.

– Cel mai bun. Dar mi-a luat un timp – ceva mai mult – să-mi dau seama că era chiar cel mai bun.

– Eu nu cred că în viața mea va exista vreodată nici măcar ceva la fel de bun ca acum.

– Viața ta va fi lungă – sau ar trebui să fie, acum când ai încetat să încerci să ți-o curmi.

– N-am *încercat* niciodată cu adevărat să mi-o curm. Dar poate că nu mi-a păsat prea mult de ea, așa cum ar fi trebuit.

– Eu nu am fost niciodată atât de inconștient ca tine. Eu am încercat cu băutura. Dar am scăpat ieftin așa că n-am mai încercat.

După un minut, Drake spuse:

– Aș vrea să simt că mai e ceva de *făcut* cu viața mea! Dar nici măcar Sam și gândul la Dumnezeu nu par să-mi mai ajute.

– Încă un motiv pentru care ar trebui să vorbim cu toții: sora ta, eu și Sam dacă dorești. În cazul de față, cred că patru capete fac mai mult decât unu.

– Mulțumesc... căp'tane Poldark.

Spre dezamăgirea privitorilor, cei doi care se băteau hotărâseră în sfârșit să se despartă, și unul își oblojea nasul sângerând, iar celălalt șchiopăta și pufăia. O femeie călare și un lacheu veniră făcând zgomot pe pavaj, prin mulțimea care se împrăștia și se opriră la intrarea de jos a casei. Încă ploua.

Ross spuse:

– Eu nu cred că o să ajungi vreodată chiar ca Sam – pentru care Hristos și religia lui înseamnă totul. Pentru mine modul lui de viață e nefiresc, cu toate că, fără să vreau, sunt copleșit de admirație.

– Și eu mi-aș dori să fiu ca el. Atunci n-ar fi nici o problemă să dau deoparte gândurile astea pe care le am...

– O clipă, spuse Ross. Mi-e teamă că trebuie să te părăsesc. Văzuse părul roșcat răsfirat pe umerii călăreței care descăleca. Cred că domnișoara Caroline Penvenen a venit să ne viziteze...

Intră, scuturându-se ca un fluture înalt și ud. Avea o față calmă, și în această dimineață absolut minunată.

– Ei bine, căpitane Poldark, deci te-ai întors, după câte văd. Îi luă din nou fața în palme și îl sărută pe buze în felul în care îl sărutase înainte de a pleca, spre dezaprobarea doamnei Stevens care o pofti înăuntru. Așa cum ai promis. Și mi l-ai adus înapoi pe păcătosul meu de doctor? Viu și nevătămat? Întreg? Și dornic să îndeplinească promisiunile făcute înainte de a pleca?

– Caroline... Trebuia să-l întâmpini miercuri! Am fi venit noi la tine...

– Și crezi că aș fi rămas de bunăvoie la Killewarren să lucrez la o broderie în timp ce lumea se distra în Falmouth? Mi-ai apreciat greșit caracterul. El unde e? Sus?

– Cred că e în salon. Dar de-abia s-a trezit. Probabil că ai plecat devreme...

– În zori...

– Dar trebuie să te previn. În scrisoarea mea ți-am oferit oarecare indicii că este încă foarte șubred...

– Verity, spuse Caroline când se întâlni la jumătatea scărilor cu cealaltă femeie care cobora. Ce bine îmi pare că te revăd! Și în condiții mai fericite decât ultima dată...

– Caroline! Nu te așteptam!

– Așa spune și Ross. Dar ar fi trebuit s-o faceți. Deja am așteptat acasă prea mult ca o fată bătrână care se ofilește...

– Caroline... Nici nu l-am prevenit! De-abia s-a ridicat din pat și nu cred că se simte destul de puternic ca să...

– Destul de puternic ca să mă vadă? Trebuie să fii puternic ca să stai față în față cu mine? Sunt oare un balaur cu solzi din fața căruia să te retragi înspăimântat dacă nu ai fost înștiințat din timp? O sărută pe Verity și îi zâmbi, iar din părul ei lung se scurseră picături de apă pe covorul de pe scară. Așa încât să mergem sus, nu-i așa?

Nu era cale s-o oprești, așa că urcară. Dwight stătea bănuitor lângă polița șemineului, în fața unui mic foc care fusese aprins împotriva umezelii. Se întoarse și o privi, numai piele și os, o caricatură trasă la față și decolorată a bărbatului care fusese odată. Era îmbrăcat într-un costum al lui Andrew Blamey, un maro de culoarea tutunului, care din cauza faptului că era prea larg, atârna pe el ca pe un umeraș. Era proaspăt bărbierit și tuns, iar prin păr i se vedeau șuvițe cărunte. Fața îi era ceva mai puțin cadaverică decât atunci când îl văzuse Ross prima oară, dar era încă albă ca hârtia, pătată, cu răni și emaciată, semănând cu un craniu.

Caroline rămase nemișcată o secundă, cu un zâmbet blând pe față, dar fără să-și schimbe în mod vizibil expresia.

– Ei, Dwight. Își scoase pălăria, o scutură o dată și o lăsă să cadă pe un scaun. Deci te-au scos de acolo și ai venit să-ți îndeplinești promisiunile!

Traversă încăperea și îl sărută pe buzele cu răni.

– Caroline!

Încercă să-și tragă capul într-o parte.

Ea spuse:

– Cerule milostiv, deci tot eu trebuie să fac toate avansurile! Știi, dragul meu, mie nu mi se permite niciodată să păstrez nici măcar o urmă de modestie feciorelnică, pentru că trebuie să alerg după tine,

să te caut și chiar să te sărut fără să primesc nici măcar o îmbrățișare în schimb!

El o privea de parcă nu i-ar fi venit să creadă că ea era acolo, ca și când n-ar fi avut încredere că *ea* nu se schimbase, că se maturizase și că nu-și pierduse nimic din prospețime sau tinerețe.

– Caroline! spuse el din nou.

– În tot acest timp, spuse ea, cât te-ai ascuns în lagărul ăla de prizonieri, m-am întrebat dacă o să fiu în stare vreodată să te aduc în situația de a-ți îndeplini promisiunea. Tot timpul mă gândeam, nu, n-o s-o facă niciodată, sunt blestemată să rămân fată bătrână. Acum, când în sfârșit ai ajuns în Anglia, trebuie să călăresc toată dimineața printr-o ploaie torențială ca să pun mâna pe tine înainte să-mi scapi din nou. Uită-te la hainele mele, trebuie puse la uscat, călcate și poate că vor intra la apă, atât de ude sunt. Și la părul meu.

Își prinse câteva șuvițe cu degetele și alte picături căzură pe podea. Dar de data asta nu erau numai picături din părul ei.

– Caroline, dragostea mea, singura mea...

– Ah, ai auzit, Ross! Așadar s-a hotărât în sfârșit! Cred că până la urmă o să facem o nuntă. Dacă o s-o facem, va fi cea mai mare văzută vreodată în Cornwall. O să angajăm orchestra Amiralității, gorniștii armatei și corurile de la trei biserici, toate pentru a sărbători faptul că doctorul Enys a fost prins în sfârșit!... Vedeți, plâng de bucurie. O să fiu salvată de ororile unei vieți de fată bătrână! Dar observați că și doctorul Enys plânge, și știu că asta e din pricina libertății lui pierdute.

– Caroline, te rog, spuse Ross, trecându-și și el mâna peste ochi.

– Dar eu n-o să te părăsesc, Dwight, spuse Caroline, mângâindu-l pe braț. O să stau pe aproape prin această casă până când vei fi în stare să călătorești și o să am o grijă deosebită să mă asigur că n-o să pleci din nou pe furiș pe mare. Iar atunci când o să fii în stare să călătorești, o să stau lângă tine într-o trăsură și o să-ți țin strâns brațul ca să nu poți sări din ea. Când ne căsătorim? Poți să spui în ce zi anume, ca să-mi liniștesc sufletul?

Dwight bâigui:

– Nu sunt în stare... așa. Vezi tu, sunt puțin schimbat, iubirea mea.

– Da, observ, așa că trebuie să te schimbăm la loc, nu-i așa? Trebuie să te hrănim cu supă de miel, cu ficat de vițel, ouă proaspete și vin de Canare. Atunci vei avea curajul să mă iei de soție legitimă, exact așa cum planificaserăm în frumoasele zile de altădată...

Verity îi atinse brațul vărului ei.

– Vino, Ross, hai să-i lăsăm singuri! Nu cred că se vor ciondăni...

Dwight spuse din nou:

– *Caroline*... dar de data asta ca și când sufletul i s-ar fi făcut bucăți. Dacă încă mă mai vrei. Dar o să am nevoie de timp...

Ross se retrase, dar Caroline încă vorbea cu o voce pierdută. Era topită cu totul.

– Cred că nunta o să fie în octombrie, nu-i așa? După ce va fi trecut centenarul bătrânei Agatha Poldark, trebuie să lăsăm oamenii din ținut să-și revină înainte de o nouă rundă de nebunii! Până atunci trebuie să mergi cu mine acasă, chiar și cu prețul unui scandal în ținut. O să începem imediat să te hrănim cu ce avem mai bun. Vei fi răsfățat, hrănit, lăsat să te odihnești și ți se va da ce e mai bun din toate. Iar dacă într-o săptămână sau două nu te vei simți mai bine, o să trimitem după un doctor...

Marți, Dwight scoase în sfârșit vechile bandaje de pe brațul lui Drake. Curse ceva sânge, mai ales din rana din spate, dar fu o sângerare superficială, iar ambele răni deja se închideau. Dar miercuri Dwight însuși făcu febră, așa că trăsura comandată fu chemată în ziua următoare.

De fapt, amânarea plecării le dădu prilejul de a afla vești despre expediția de la Quiberon. Un cuter al marinei sosi în zorii zilei de joi. Veștile erau sumbre.

Proviziile suplimentare și întăririle în soldați englezi sosite din Anglia sub comanda lordului Moira se întâlniseră cu flota Amiralului Warren aflată pe drumul de întoarcere. La numai o zi după ce *Sarzeau* plecase, d'Hervilly își lansase ofensiva asupra republicanilor masați la Sainte Barbe. Dar puternicul ajutor promis de șuani sub forma unui asalt din spatele inamicului, care l-ar fi prins pe Hoche între două focuri, se fâsâise după câteva raiduri neconvingătoare, iar regaliștii fuseseră lăsați să atace o armată de două ori mai numeroasă, aflată pe poziții defensive favorabile și cu mult mai multe tunuri. Avangarda trupelor care înaintau fusese distrusă de focul încrucișat al unor baterii de artilerie ascunse, cu aproximativ jumătate din efective ucise sau rănite, și însuși d'Hervilly fusese rănit și luat fără cunoștință de pe câmpul de luptă. Nu-și numise nici un locțiitor, dar în lipsa unuia, De Sombreuil reușise să retragă rămășițele armatei lui în Fortul Penthièvre.

Dar la puțin timp după aceasta, sprijiniți de renegați din interiorul zidurilor, care le transmiseseră parolele, republicanii luaseră fortul cu asalt și trecuseră prin sabie ceea ce mai rămăsese din regimentele regaliștilor. Retrăgându-se de-a lungul peninsulei cu forțele pe care le putuse aduna, De Sombreuil purtase tot timpul o bătălie în ariergardă, în timp ce oamenii lui se topeau în fața inamicului, unii schimbând taberele, unii predându-se, mulți luând bărcile mici și vâslind în larg sub protecția flotei britanice. D'Hervilly era deja la bordul lui *Anson*, grav rănit. Contele de Puisaye plecase la bordul lui *Pomone* cu o zi înainte, sub pretextul că voia să se consulte cu Amiralul Warren, și nu se mai întorsese. De Maresi luase o *chaloupe* împreună cu alți zece și ajunsese pe *Energetic*. Aproape toți ceilalți ofițeri fuseseră capturați sau omorâți. Singurul care rezistase într-o moară numită St. Julien din capătul extrem al peninsulei fusese De Sombreuil împreună cu o mie o sută de oameni. Înconjurați din trei părți de mare – acum prea agitată ca să se mai poată salva – și din a patra de inamicul care îi bombarda, rezistaseră până când li se terminase muniția. Apoi De Sombreuil parlamentase pentru viețile oamenilor lui; acestea le fuseseră garantate pe cuvânt de onoare și se predaseră.

Dar după aceea, englezilor le parvenise vestea că angajamentul lui Hoche de a le cruța viețile celor care se predaseră fusese anulat de Convenția Națională sub comanda lui Tallien și pe un câmp de lângă Auray avusese loc un holocaust în care șapte sute de oameni, floarea aristocrației franceze, fuseseră executați prin împușcare. Alții – cei mai importanți – fuseseră executați sumar pe promenada Garenne din Vannes – printre care și frumosul și curajosul Charles-Eugene-Gabriel, Viconte de Sombreuil, aflat în al douăzeci și șaptelea an al vieții sale. Un alt bărbat dintre cei executați, Episcopul de Vol, aflat lângă De Sombreuil, ceruse să-i fie luată mitra de pe cap ca să se poată ruga pentru ei toți înainte de a muri. Un soldat fusese pe cale să facă acest lucru, dar De Sombreuil, care avea mâinile legate, îi luase mitra de pe cap cu dinții și strigase că asasinii lui nu erau demni să atingă un om al lui Dumnezeu.

Astfel, cu un gest măreț care îl caracteriza, murise singurul bărbat dintre francezi pentru care Ross ajunsese să nutrească o afecțiune profundă și durabilă. Iar la el în pungă se afla un inel care trebuia livrat cândva domnișoarei de la Blache, care nu va mai trăi de-acum niciodată în mărețul castel și nu va mai ajuta la reînvierea familiei pe care Revoluția o distrusese.

Rezultatul complet dezastruos al expediției îi păru lui Ross un lucru rușinos – și nu și-l putea scoate din minte. Drumul spre iad era atât de des pavat cu bune intenții; dar aceste intenții ar fi trebuit cel puțin coordonate și date în seama unui adevărat conducător. Toate vorbele mari din lunile precedente, tot curajul îmbătător și speranțele; în realitate nu avuseseră niciodată vreo șansă de reușită. Guvernul britanic era la fel de vinovat ca și regaliștii francezi. Jumătăți de măsuri și din nou jumătăți de măsuri. Și patru mii de soldați britanici care veniseră pe mare să sprijine debarcarea când aceasta era deja eșuată.

Micul lui succes personal fusese umbrit de o tragedie și mai mare, de un eșec și mai răsunător. El n-ar fi putut face nimic pentru a le preîntâmpina dacă ar fi rămas acolo; dar simțea cumva că avea și el personal o vină pentru că părăsise expediția. Iar acum știa, și toată lumea trebuia să știe că războiul avea să fie aspru și de durată. Cu înfrângerea de la Quiberon pierise și ultima speranță de a restaura monarhia și a unui aranjament rezonabil obținut prin negocieri. Nu exista nici o speranță pentru o pace onorabilă cu republicanii. Pentru Anglia soluția era fie să învingă, fie să moară.

Și cu toate acestea succesul lui personal era real. Izbutise să învingă în niște condiții de a căror dificultate reală reușise să-și dea seama de-abia acum, când totul se terminase, și mergând cu De Maresi și cu de Sombreuil își îndeplinise principalul țel. În compensație pentru moartea lui Joe Nanfan, care nu se însurase niciodată și care într-un fel îi datora viața sa lui Dwight, își adusese acasă prietenul. Era o realizare pe care nici toate regretele lui amare nu reușeau s-o spulbere cu totul.

Îi lăsă pe Dwight și pe Caroline la porțile de la Killewarren și refuză să intre. Simțea că ei ar fi trebuit să se îndrepte complet singuri spre fericirea lor și spre viitorul lor cămin. Pentru ei era începutul unei vieți. Nu aveau nevoie de o a treia persoană. Caroline, care participase îndeaproape la fazele pregătitoare ale invaziei de la Quiberon, probabil că regreta la fel de mult ca el eșecul acesteia, dar pentru ea orice altceva era covârșit acum de fericirea ei personală. Mai încercaseră să-i mulțumească de câteva ori, dar el le-o retezase mereu scurt.

Dar scuza lui că voia să fie acasă era doar în parte o scuză. Cele cinci săptămâni în care fusese plecat i se păruseră un an. Era clar că nu știa atât de bine că numai atunci când erai în căutarea aventurii

puteai aprecia mai mult viața de acasă. La Quimper avusese parte de suficientă aventură cât să-i ajungă pentru multă vreme.

Îmblânzit de emoțiile pe care le nutrea acum – oricât ar fi putut oscila ele între un sentiment de împlinire și unul de eșec –, se gândise mult la Drake și și-ar fi dorit să facă mai mult pentru el. În timpul orelor numeroase în care lenevise în Falmouth, mintea lui nu lenevise deloc. Lui Drake trebuia să i se ofere o situație sau o cale de a dobândi o situație. Era încă atât de tânăr, asta era problema cu el. Ce puteai să faci pentru un băiat de nouăsprezece ani? Ei bine, el, Ross, avea bani acum. Trebuia să existe ceva de făcut. Iar George spusese că mariajul Morwennei cu Whitworth, preotul ăla împăunat, picase. Așa încât fata se va întoarce la mama ei în Bodmin. Va mai apărea curând vreun alt pretendent grăbit? Nu părea probabil.

Ei bine, dacă Morwenna îl iubea pe Drake tot atât de mult pe cât o iubea el, existau șanse ca ea să-i rămână credincioasă pentru un an sau doi.

Așa că până la urmă nu se putea aranja ceva? Drake o fi fost el doar un rotar, dar era cumnatul unui Poldark. Asta însemna ceva. Iar în Anglia, clasa socială, descendența și averea nu mai erau niște structuri atât de rigide precum fuseseră odată. Actualul arhiepiscop de Canterbury era fiul unui geamgiu. Această capacitate de a permite amestecul între clase fusese cea care salvase Anglia să nu aibă aceeași soartă ca Franța. Orice om care se ridica de jos și ajungea cineva important în comunitatea lui era asemenea unei supape de siguranță pentru corpul societății, permițând scăderea unei părți din presiunea socială acumulată.

Iar căsătoriile nu se făceau întotdeauna între persoane de același rang. Thomas Coutts se însurase cu servitoarea fratelui său, și ea era acum primită de Prințul Henric al Prusiei; una dintre fiicele lor era măritată cu Sir Francis Burdett, iar alta, logodită cu Contele de Guilford. În anumite împrejurări barierele puteau fi depășite. Pentru ce i-ar fi fost imposibil unui meseriaș talentat, cu rude bogate și de familie bună să aspire la mâna fiicei scăpătate a răposatului vicar de Bodmin? Singurul obstacol real fusese legătura Morwennei cu familia Warleggan. Trebuia doar să se mute de la Trenwith, iar Drake de la Nampara, și nu părea să existe vreun motiv temeinic ca să nu fie din nou împreună peste un an sau doi.

Cu acest gând fericit în minte Ross traversă satul Grambler, trecu pe lângă ultima cocioabă în care trăiau Jud și Prudie Paynter și tocmai trecuse prin vadul lui Mellingey când zări un băiețel care venea

în fugă spre el din direcția vechii mine Wheal Maiden. Timp de o clipă nu-și recunoscu fiul de patru ani până când nu văzu alergând și o femeie, care se ivise dintre brazii îndoiți de vânt și care venea și ea spre el.

Se dădu jos de pe cal, și Jeremy sări gâfâind în brațele lui, țipând de încântare. Apoi veni rândul Demelzei, care îi zâmbi cu cel mai strălucitor zâmbet al ei; atunci știu că era acasă.

Râseră, vorbiră și sporovăiră în timp ce urcau dealul spre locul în care casa de rugăciune se înălța acum cu structura din lemn a acoperișului terminată, apoi în jos spre vale către casa lor, unde al doilea nivel al bibliotecii era aproape gata, și unde dădură la ușă de familia Gimlett, de familia Cobbledick, de Betsy Maria Martin și Ena Daniell, și toți îl așteptau ca să-l întâmpine ca pe un erou victorios. (O altă recompensă pentru pericolul prin care trecuse, își spuse el? Iar o comisese. Viața era făcută din contraste: umbra făcea ca lumina să pară mai strălucitoare. Dar era bucuros și va fi bucuros pentru mult timp de acum încolo dacă lumina va continua doar să strălucească.)

Demelza îi spuse că Jeremy stătuse în vârful dealului, lângă Wheal Maiden, toată ziua de ieri, însoțit de ea sau de Jane, astfel încât întreaga zi nu se făcuse nimic în casă, dar până la sfârșitul ei nici urmă de tata. Ross se scuză și îi explică motivele. La o cină târzie de-abia reuși să mănânce din pricina vorbitului, și invers. Iar Demelza, care nu mai termina cu întrebările, îi mai spunea și că slăbise, și că arăta de parcă și el ar fi fost într-un lagăr de prizonieri, și când se puteau duce să-i vadă pe Dwight și Caroline, și când va fi nunta? (Dumnezeule, își spuse Ross, lucrurile par să meargă bine și nu e deloc cinstit; dar pe *ea* o vreau, nu pe alta, nu pe cea mai frumoasă domniță de optsprezece ani născută din spuma mării, nici pe cea mai seducătoare fecioară din haremul oricărui sultan; pe *ea* o vreau cu gesturile ei familiare, cu zâmbetul ei strălucitor și cu genunchii ei juliți, și știu că și ea mă vrea în exact același mod, iar dacă există fericire mai desăvârșită decât asta, eu nu știu și nu sunt sigur nici măcar dacă vreau să știu. Așa că, nebun blestemat, ai fost plecat și ți-ai riscat viața, iar asta e răsplata ta nemeritată.)

Și înțelegea el, îl întreba Demelza, prinzându-i privirile și răspunzând la ele, dar dorind să mențină conversația lejeră pentru încă cel puțin o oră, înțelegea el că aveau cu toții o invitație la Trenwith House pentru săptămâna următoare la aniversarea de o sută de ani a mătușii Agatha – toți patru, și va face el o excepție și va merge?

– Sigur că vom merge, spuse Ross. Verity a fost invitată și ea, iar Andrew va fi acasă, așa că vor fi amândoi acolo – și cu micul Andrew. I-am rugat să-și petreacă noaptea de după petrecere aici.

– Sunt surprinsă că i s-a dat voie Agathei să ne invite și pe noi, dar poate că George n-a putut să-i refuze această plăcere.

– O să mergem, spuse Ross, și cine știe, poate că o să fie începutul unor vremuri mai bune între cele două familii. Am avut o întrevedere extrem de neplăcută cu George în legătură cu arestarea lui Drake; dar l-a eliberat, și indiferent dacă a cedat în fața amenințărilor mele sau mi-a înțeles explicațiile, cel puțin rezultatul a fost pozitiv. Așa că poate am putea învăța să trăim alături unii de alții cu mai puțină dușmănie. De fapt nimeni nu dorește să fim prieteni, dar este ridicol că nu ne putem întâlni din când în când ca niște oameni civilizați în loc să mârâim unii la alții ca niște fiare.

– Așa să fie, spuse Demelza, dar având ceva dubii. Și Drake? S-a refăcut complet?

– De pe urma glonțului de muschetă? Nu cu totul. Dar Dwight crede că este în afara pericolului și mânca bine când am plecat. Încă nu știm dacă mișcările brațului îi vor fi afectate... Demelza?

– Da?

Ross ascultă văicărelile lui Jeremy, care tocmai fusese luat. Clowance dormea liniștită cu toată gălăgia.

– M-am tot gândit la Drake.

– Oh?

– Știi, draga mea, nu cred că l-am prețuit destul. S-a purtat curajos în această expediție. O să-ți povestesc mai târziu despre asta. Dar mie mi se pare că ar trebui să încercăm să-i creăm cumva o situație. Acum avem bani. E extrem de tânăr – ăsta e un mare dezavantaj – dar e un dezavantaj pe care timpul îl va rezolva. Nu știu dacă ar fi mai bine să aibă singur mica lui afacere – vreun mic atelier mecanic sau de produs unelte –, sau dacă n-ar fi mai bine poate să se apuce cu Blewett de construcții navale în Looe, în vederea unui eventual parteneriat. În doi ani va face douăzeci și unu de ani și va fi capabil atunci să-mi preia afacerea de acolo.

Demelza cercetă cu atenție fața lui Ross.

– Doamne, dar ți-ai schimbat cu totul poziția. Credeam că îmi vezi frații ca pe nenorocirile care s-au abătut asupra Egiptului.

Ross râse.

– Drake... Drake îți seamănă atât de bine, încât m-am trezit că-i purtam pică pentru asta. Dar în ciuda legăturii lui nefericite

de la Trenwith, a început să mă preocupe mai mult. De fapt, pe drumul de întoarcere, m-am gândit și la asta.

Demelza spuse:

– Iubitule...

– Dacă i-am putea crea lui Drake o poziție din care să-și poată permite o căsătorie respectabilă, și dacă fata aceea Chynoweth îi rămâne credincioasă vreo doi ani, după cum pare destul de probabil, pentru ce n-am găsi o cale să-i căsătorim – în afara sferei de influență a familiei Warleggan? Ea o să fie în Bodmin, și dacă el va fi în Looe...

Demelza spuse:

– Iubitule. Trebuie să-ți spun că asta nu mai e posibil.

– De ce nu?

– Pentru că, acum o săptămână, Morwenna a fost măritată cu Osborne Whitworth în biserica din Sawle.

Capitolul 32

Totul se întâmplase foarte repede. Sau Morwennei i se păruse că s-a întâmplat foarte repede. Încordarea, emoția, panica și simțul datoriei pot să amăgească pe cineva cu delicatețe, dar persoana amăgită astfel se simte ca în strânsoarea unei avalanșe.

Vestea că Drake fusese eliberat îi adusese o asemenea ușurare, încât nimic nu păru să mai conteze pentru o vreme; se împăcase cu ideea întoarcerii acasă și cu tot ceea ce acest lucru avea să atragă după sine. O mamă dezamăgită, surori curioase și iscoditoare, încercarea de a relua niște obișnuințe pe care le lăsase în urmă. Geoffrey Charles era încă la Cardew, și nu se aștepta să-l revadă înainte de a pleca. Dar Drake era liber și nevătămat – ăsta era cel mai important lucru. Orice altceva putea fi dat uitării, iar timpul va avea grijă ca până la urmă așa să se întâmple – pentru toată lumea cu excepția ei. Cele optsprezece luni petrecute la familia Warleggan vor deveni doar un episod din viața unei tinere femei care închegase o prietenie oarecum nebunească și nechibzuită. Bodmin era departe. Veștile despre greșeala ei puteau circula – mult exagerate, fără îndoială –, dar se putea trăi cu acest lucru. Nu voia să se întoarcă acasă; viața ei cu Geoffrey Charles fusese prea plăcută pentru ca ea să nu fie conștientă că se întorcea la o existență mai limitată și mai sărăcăcioasă. Dar

acceptase acest lucru și își aștepta doar mama să vină să o ia. Chiar și asta părea o călătorie departe de a fi necesară pentru o doamnă delicată și foarte împovărată; dar George și Elizabeth insistaseră pentru acest lucru.

În răstimpul în care o așteptase petrecu mai mult timp cu Agatha, ale cărei nevoi se înmulțiseră pe măsură ce se apropia ziua ei. Cu cât găsea mai multe lucruri de făcut și la care să se gândească, Agatha manifesta mai mult interes și energie, lucru remarcabil la o femeie atât de bătrână. „De făcut" însemna în principal să pună pe cineva să facă pentru ea, iar de vreme ce acum Morwenna nu-l mai avea în grijă pe Geoffrey Charles și căuta să stea cât mai puțin posibil în compania celorlalți membri ai familiei, își petrecea câteva ore pe zi cu femeia vârstnică, mai ales în camera acesteia, dar de obicei o însoțea în incursiunile ei la parter. În compania Agathei era scutită de întrebările care priveau viitoarea ei viață. Iar grija pe care i-o purta bătrânei avea și un strop de penitență în ea. Atmosfera oribilă din camera bătrânei era și un soi de autoflagelare pe care și-o aplica pentru a contrabalansa rănile pricinuite de propriile ei gânduri.

Într-o duminică, după slujba de dimineață, când sosi acasă, îi găsi jos pe toți membrii în vârstă ai familiei. Știa că asta îl va ține la distanță pe George, așa că li se alătură la o ceașcă cu ceai și încercă să asculte cum conversau despre tot felul de nimicuri.

Atunci sosi și Elizabeth, care le zâmbi tuturor în mod plăcut, dar rece, refuză ceaiul despre care credea că nu ar trebui băut la acea oră a zilei și spuse că dorea să schimbe câteva cuvinte cu Morwenna. Așa că Morwenna se ridică și plecă cu ea, iar Elizabeth îi spuse că s-a gândit s-o înștiințeze să-și schimbe rochia după-masă, pentru că așteptau sosirea familiei Whitworth pe la șapte.

Morwenna simți cum i se strânge inima.

– Dar – *pentru ce* vin, Elizabeth? Ar fi trebuit să-mi spui – aș fi putut pleca înainte ca ei să sosească!

– Nu... vin să te întâlnească pe tine. Domnul Whitworth a fost foarte amabil și foarte răbdător cu tine. Osborne Whitworth nu știe nimic despre necazurile pe care le-am avut noi aici.

– Dar... Domnul Warleggan a spus că le-a scris!

– Și chiar așa a făcut. Dar după ce l-a eliberat pe omul acela – pe tânăr – s-a hotărât să nu trimită scrisoarea. Oricum Lady Whitworth și domnul Osborne Whitworth trebuiau să vină să stea la noi, așa că nu am spus nimic care să-i descurajeze să facă acest lucru.

– Și cum aș putea să-i întâmpin eu? Cum ai putea tu...

– Ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat.

– Dar s-au întâmplat multe, atât de multe lucruri! Nu e posibil să te prefaci...

– Nu e nevoie să te prefaci deloc. Poartă-te normal, așa cum îți stă în fire. Ce motive ai avea să-ți fie teamă?

– Dar, Elizabeth... Cum se poate face asta?

Elizabeth zâmbi.

– Cum se poate face ce? Tot ce s-a întâmplat este faptul că domnul Warleggan și cu mine ne-am sfătuit împreună și am hotărât că incidentul iscat de pasiunea ta pentru acest tânăr a fost prea neînsemnat ca să îngăduim să-ți strice viața. Nu mai trebuie să ne amintim niciodată de el. Până la urmă, cine a aflat de el?

– Mulți... mulți oameni. Chiar și aici – chiar în această casă! Chiar și părinții tăi și... și...

– Tatăl și mama mea și-au dat seama că s-a întâmplat ceva, dar nu sunt cu adevărat interesați. Trebuie doar să-i privești ca să-ți dai seama de asta. Mătușa Agatha nu știe nimic. Geoffrey Charles va fi departe tot restul verii. Cât despre ceilalți – câțiva oameni din sat care nici nu contează. Elizabeth se opri la ușă și privi afară. E o zi frumoasă, și sper că drumul nu le va pune probleme în timpul călătoriei. Lady Whitworth resimte trecerea anilor, iar domnul Whitworth nu dorea să plece până când nu citea slujba și nu ținea predica.

– Elizabeth!... Eu... a venit ca un șoc atât de puternic! Nu știu cum aș putea să le fac față așa repede!

– E destul timp. Am considerat că așa e mai bine și mai agreabil. Știu că te-a surprins și te-a șocat puțin pentru început. Dar cred că, dacă te gândești câteva clipe și îți dai seama că în acest moment nu ai pierdut absolut nimic din ceea ce crezuseși că ai pierdut, vei fi foarte bucuroasă să-i întâmpini.

– Nu văd cum aș putea face asta!

Expresia feței lui Elizabeth se aspri. Frumusețea delicată a obrazului și a bărbiei ei rareori lua o linie dură, dar atunci când o făcea, schimbarea era remarcabilă.

– Morwenna, gândește-te, te rog, ce noroc ai avut! Acel tânăr a fost cruțat de acuzații și de o pedeapsă care *i-ar* fi distrus viața. Când domnul Warleggan s-a hotărât să-și retragă acuzația împotriva lui, a făcut un gest foarte milos și amabil. Sunt sigură că apreciezi acest lucru.

– Oh, sigur că apreciez! Tot ce voiam să...

– Ei bine, asta a dat naștere celeilalte dorințe a noastre. Dacă tânărul n-a suferit de pe urma imprudenței lui, pentru ce ai face-o tu? Acesta este un moment în care trebuie să-ți arăți recunoștința, și nu să-ți scoți iar la iveală încăpățânarea.

Coborâră scara și ieșiră în grădină. Un grădinar își atinse șapca în semn de salut, iar Elizabeth vorbi cu el despre trandafiri. Când se întoarse la Morwenna, îi spuse:

– Sunt sigură că mama ta te va sfătui de bine, draga mea.

– Da, știu că așa va fi! Când sosește?

– În seara asta doarme în Truro, și dacă vremea este bună, va fi cu noi mâine la masă. Știu cât de nerăbdătoare ești s-o revezi.

– Elizabeth, nu s-ar putea aranja să nu mă întâlnesc din nou cu domnul Whitworth până când n-o voi vedea pe ea? Îmi doresc atât de mult ajutorul și sfatul ei.

– Este aproape imposibil. Nu poți să lipsești aproape o zi întreagă. Dar nu este nevoie să se hotărască nimic din prima zi. Trebuie doar să le urezi bun venit și să fii politicoasă, așa cum știi prea bine să fii.

– Dar dacă... Cum *poate* fi păstrat secret ce s-a întâmplat? I-am spus mamei totul, iar ea aproape sigur le-a spus ceva surorilor mele. Poate că și altora...

– Ea încă nu știe nimic.

– Dar *i-am scris* – șase pagini săptămâna trecută. În mod sigur scrisoarea i-a ajuns înainte de asta și...

– Nu am trimis-o la poștă, spuse Elizabeth. Este și acum sus. Nu a fost deschisă. Nimic din ceea ce ai scris nu a fost citit. Oh, s-ar putea să crezi că a fost o exagerare din partea mea s-o opresc. Dar dacă a fost așa, am făcut-o cu cele mai bune intenții.

Morwenna își mușcă buzele ca să-și reprime reproșurile.

– Ținând cont de acest... acest nou aranjament, spuse Elizabeth, am crezut că este mai bine ca mama ta să nu știe nimic despre legătura ta cu acest tânăr miner până când nu te vei întâlni cu ea. Atunci poți să-i spui ce vei hotărî, să-i spui cu propriile cuvinte. Draga mea, nu te putem opri să faci acest lucru și nici nu vom încerca! Dar când o vei întâlni, vei fi într-o stare de spirit mai relaxată și mai chibzuită. Ea sosește mâine și știe doar despre cererea inițială în căsătorie făcută de domnul Osborne Whitworth și ce i-ai scris tu despre asta.

Morwennei nu i se păru că Lady Whitworth era o floare delicată mai în vârstă, așa cum sugerase Elizabeth în descrierea ei. Era o femeie înaltă, solidă, cu obraji aspri și căzuți, cu o voce bărbătească

și ochi rotunzi și pătrunzători. Ea nu și-ar fi închipuit nici măcar o clipă că această fată modestă și tăcută avea calitățile care ar fi făcut-o potrivită pentru Osborne, dar faptul că avea legătură cu banii domnului Warleggan era un lucru bine-venit din punct de vedere practic. Agita neîntrerupt un evantai, înăuntrul casei și afară, și de-abia renunța la el atunci când mânca; iar vocea ei aristocratică, tăioasă și puternică umplea fiecare încăpere în care intra.

Fiul ei o depășea în înălțime cu câțiva centimetri, iar vocea lui o acompania pe a ei, și dominau conversația. Mătușa Agatha, care o cunoscuse pe mama lui Lady Whitworth și nu avea o părere prea bună despre fiică, nu-i pusese pe lista cu invitați la ziua ei de naștere.

Atitudinea lui Ossie față de Morwenna era rezervată și puțin mai arogantă decât până atunci. Știa că fusese refuzat la Truro și, chiar dacă nu prea ținea seama de acest lucru – multe fete credeau că era de datoria lor să refuze un bărbat de vreo două ori, ca făcând parte din joc –, refuzul îl irita. Avea nevoie de zestrea ei, care era de departe cea mai bună ivită până atunci – și avea nevoie și de trupul fetei, care era imposibil de ascuns chiar și în acele haine fără gust –, dar continua să poarte pică personalității ascunse în spatele acelor ochi căprui, timizi și liniștiți. Era pregătit să treacă peste aceste lucruri pentru beneficiile pe care le-ar fi dobândit, dar cu toate astea era încă puțin rigid și neliniștit.

În acea primă seară rămase câteva momente singur cu ea, dar nu se coborî până acolo încât să-i ceară mâna. În schimb îi povesti despre conținutul predicii pe care o ținuse în acea dimineață și de efectul avut de aceasta asupra congregației, și despre cât de grozav de greu îi fusese să-și părăsească parohia ca să vină în vizită la Trenwith. Nu ar fi putut adopta o atitudine mai rece și mai formală. Dar tot timpul se uita la ea, iar ea știa că era privită.

Apoi, a doua zi, exact înainte de masă – și cu adevărat obosită de călătorie, nu ca Lady Whitworth, gata pentru un rom tare și o partidă de cadril –, sosi și mama ei. Era atât de obosită, încât amânară masa până la ora trei.

Amelia Chynoweth fusese și de fapt încă mai era o femeie foarte drăguță. Numele ei de fată era Tregellas și era fiica lui Trelawney Tregellas, faimosul falit. Când acesta murise în Marina Regală, se considerase drept o partidă bună căsătoria singurei lui fiice – legitime – cu reverendul Hubert Chynoweth, un bărbat dintr-o familie ireproșabilă, cu o voce bună de tenor, o stea în ascensiune în ierarhia bisericească.

Ei bine, reușise să se ridice; și să se risipească; și să apună prea curând, lăsând o văduvă sărăcită de patruzeci și doi de ani și o liotă de copii fără nici un venit. Probabil pentru că avusese un tată veșnic nonconformist mai întâi în ținutul unde se născuse, iar apoi în metropola pe care căutase s-o cucerească, Amelia Chynoweth făcuse rareori vreun pas greșit. Era o conformistă, prin voce, prin purtări, prin gusturi, prin păreri. De-a lungul anilor conformismul ei încetase să mai fie unul încordat și devenise unul binevoitor și instinctiv. Așa că nu era deloc surprinzător să privească cu o oarecare plăcere uniunea dintre fiica ei cea mai mare și fără zestre cu un om de familie bună, o altă stea în ascensiune a bisericii, chiar dacă vocea lui nu avea calitățile uneia de tenor.

Discutară despre asta timp de două ore în dimineața următoare, în micul și întunecosul dormitor lambrisat în stil Tudor, care era singurul dormitor rămas pentru doamna Chynoweth. Morwenna nu-i spuse totul – aici Elizabeth apreciase corect pentru că, într-un fel, întreaga poveste a legăturii ei, așa cum o descrisese în scrisoare, nu putea fi dată la iveală –, dar îl descrise pe Drake ca pe un tânăr din ținut, un tâmplar, înrudit cu familia Poldark prin alianță, un creștin bine-crescut și curat la suflet, pe care îl iubea cu devotament și pe care nu va înceta să-l iubească până în ziua morții ei.

Mama ei nu era lipsită de compasiune și înțelegere. Știa câte ceva despre sinceritatea, onestitatea și statornicia Morwennei în toate privințele. Când Hubert murise, ea îi fusese cea mai mare alinare. Dar Ameliei îi lipsea empatia, acea capacitate de a se pune în locul altuia și de a vedea lumea prin ochii altuia. În ultimii douăzeci de ani făcuse atât de mult acest lucru la nivel superficial, încât își pierduse capacitatea de a-l face în profunzime. În timp ce Morwenna îi vorbea, își privi viața retrospectiv întrebându-se vag – și nu reuși să-și amintească – dacă atunci când se măritase îl iubise pe Hubert. Căsătoria cu el însemnase apogeul unei serii de lucruri făcute pentru că așa „se cuvenea". De la căsătorie lucrurile „cuvenite" fuseseră definite și mai bine de poziția și de responsabilitățile ei. De vreme ce devenise soția unui vicar, răspunsurile veniseră de la sine.

Cum să înțeleagă atunci o fiică al cărei suflet era grav tulburat pentru că iubea un bărbat complet nepotrivit?

– Draga mea Morwenna. Fii sigură că înțeleg ce simți. Dar cred că trebuie să-ți amintești că ești încă extrem de tânără.

Morwennei îi pieri tot curajul pentru că acum întrevăzu brusc înfrângerea iminentă. Ori de câte ori cineva îi spunea că era tânără...

Mama ei continuă să vorbească preț de câteva minute dar ea de-abia ascultă, privind într-un viitor aproape de neîndurat. Trecu ceva timp până când vocea mamei ei răzbătu prin întuneric, amărăciune și teamă.

– Sigur, s-ar putea spune că nu trebuie să te măriți deloc – sau cel puțin, nu încă. Acest tânăr pe care ai avut nesansa și nechibzuința să-l cunoști – o astfel de căsătorie este aproape de neconceput, nu-i așa? Nici măcar tu nu sugerezi așa ceva. Cred că înțelegi și tu acest lucru. Dar cealaltă alternativă, acest domn Whitworth. Cred că ar trebui să fii foarte atentă înainte de a face ceva care să-l descurajeze. Înțeleg perfect că sentimentele... sentimentele tale pentru unul dintre tineri te vor face să nutrești și mai greu aceleași sentimente sau unele asemănătoare pentru celălalt. Dar cred că trebuie să ai în vedere acest lucru și să încerci să treci peste asta.

– Și dacă nu reușesc, mamă?

Doamna Chynoweth își sărută fiica.

– Încearcă să reușești. De dragul tău. Și de dragul nostru, al tuturor.

– Îmi ceri s-o fac de dragul tău?

– Nu, nu, nu doar de dragul *meu*. Deși asta m-ar face foarte fericită – și nu este doar o fericire egoistă, te asigur. Încearcă să privești lucrurile în ansamblul lor. Oh, cât mi-aș dori să pun un cap matur pe umerii tăi, astfel încât să poți analiza situația cu înțelepciune și cu atenție și prin prisma experienței pe care încă n-o poți avea. În primul rând îți cer să te gândești la tine: nu poți spera cu adevărat vreodată la o căsătorie mai bună; o situație sigură în societate; bani destui; un soț tânăr și prezentabil cu mari perspective în biserică; *siguranță* pentru tot restul vieții; și o viață bună și pioasă. Orice fată ar fi gata să facă acest pas. Eu știu cât de mult s-ar fi bucurat tatăl tău la gândul că fata lui s-a măritat tot cu un om al bisericii. Apoi, după ce ai luat în considerare acest lucru, gândește-te la marea generozitate a domnului Warleggan care a făcut posibilă această căsătorie și dacă este cuviincios să o respingi. În sfârșit, și numai atunci, gândește-te un pic și la plăcerea pe care mi-ar face-o mie o astfel de căsătorie. Și la ușurare, draga mea – trebuie să-ți mărturisesc acest lucru. Ușurare. Nu că aș dori să te pierd sau nu te-aș primi cu brațele deschise acasă, dar acolo sunt și celelalte trei, după cum prea bine știi, toate mai mici ca tine, iar mijloacele noastre de subzistență sunt firave. Știi în ce situație delicată mă aflu și ce mult ne-am zbătut de când a murit tatăl tău. Nu lăsa ca acest lucru să te îngrijoreze prea mult...

– Oh, dar mă îngrijorează, mă îngrijorează!

– Nu *prea mult*, copila mea. Mai întâi și mai presus de toate trebuie să te gândești la viitorul tău. Și pentru viitorul tău sper și mă rog să iei o hotărâre înțeleaptă. Dar sunt sigură că domnul Whitworth o să-ți vorbească în cursul zilei de mâine sau poimâine. *Te rog* să te gândești bine ce o să-i răspunzi.

Și domnul Whitworth îi vorbi. O găsi târziu după-amiază în grădină – lăsată ca din întâmplare singură. Făcuse o plimbare cu mama ei până la faleza stâncoasă, timp în care evitaseră cu grijă subiectul și vorbiseră despre întâmplări petrecute în biserica vicariatului Bodmin; apoi, când se întoarseră, mama ei trebui să meargă în casă și să se odihnească, iar Elizabeth, care venise să le întâmpine, fu chemată în mod misterios. Astfel încât domnul Whitworth, văzând-o singură, se apropie de ea și se plimbară împreună prin grădină.

După cum s-a mai spus, experiențele lui Ossie cu femeile se rezumaseră fie la nivelul superficial al unui salon sau la cel al plății câtorva monede de argint pentru o oră petrecută într-o încăpere la etaj. Curtea pe care i-o făcuse primei lui soții fusese succintă și simplă, pentru că ea îl adorase încă dinaintea căsătoriei lor, situație pe care el o considerase foarte firească pentru o femeie și care făcuse inutile cuvintele formale. Această ființă tânără puțin ostilă fusese abordată o dată și îl respinsese cumva pe jumătate. Era îngrijorător să trebuiască să-și reia tot discursul de la capăt, mai ales fără să fie absolut sigur de succes.

Și nici grădina nu era locul pe care el l-ar fi ales, dar timpul îl presa și sentimentul lui de *amour propre* nu l-ar fi lăsat să se eschiveze de la această oportunitate.

Puse capăt unui comentariu asupra recoltei de vară sărace și spuse bățos:

– Domnișoară Chynoweth – Morwenna... Probabil că ai aflat despre discuțiile pe care le-am purtat în continuare cu vărul tău, domnul Warleggan, în privința căsătoriei noastre, în privința propunerii de căsătorie pe care am făcut-o, în privința faptului că ți-am cerut mâna. S-ar putea să fi avut sentimentul că în privința tuturor acestor lucruri m-am adresat prea mult protectorului tău și prea puțin ție. Dar atunci când am vorbit ultima dată și ți-am făcut cunoscute sentimentele mele, mi-ai dat de înțeles că ai nevoie de timp ca să te gândești la propunerea mea, de timp ca să te pregătești pentru un pas atât de important. În consecință, mi s-a părut cuviincios

ca în același timp să nu fac personal presiuni în privința cererii mele, ci să încerc să aflu din timp în timp de la protectorul tău care erau sentimentele tale și dacă se înregistrase vreun progres.

Se opri și își duse o mână la jabou, îl aranjă și își readuse mâna în poziția ei obișnuită la spate, împreunată cu cealaltă. Se flată în sinea lui pentru că până atunci nu se bâlbâise și nu ezitase.

– Da, spuse Morwenna.

– Seara trecută am vorbit din nou cu domnul Warleggan, iar astăzi înainte de masă am avut o scurtă conversație cu fermecătoarea ta mamă. Amândoi mi-au spus ceea ce îmi doream să aud.

– Adevărat?

– Adevărat. Dar... pentru ca fericirea mea să fie desăvârșită, aș vrea să aud acest lucru și din gura ta.

Morwenna privi în jos către un strat de clopoței care își legănau ușor capetele în vântul slab. Apoi se uită peste pajiște către piatra veche cenușie a casei. La mică distanță în stânga lor se afla iazul ornamental unde Drake făcuse giumbușlucul cu broaștele. Dincolo de acesta, mai departe spre stânga, exact peste coama dealului, era dumbrava unde se întâlnise pentru prima oară cu Drake. De la fereastra aceea de la primul etaj al casei îl privise uneori cum sosea și tot de acolo îl văzuse plecând pentru ultima oară, mergând încet pe alee, cu silueta care se micșora până când dispăruse dincolo de porți. Așa se dusese iubirea ei și viața ei.

– Domnule Whitworth, spuse ea. Eu...

– Osborne.

– Osborne, nu știu ce să spun...

– Știi ce vreau să spui.

– Da, da, dar... Înțelegi, iartă-mă; dacă dorești să-ți spun că te iubesc, atunci nu pot face asta. Dacă... dacă de asta ai nevoie, adică dacă vrei să spui că de asta ai nevoie pentru ca fericirea ta să fie desăvârșită, atunci... atunci nu pot s-o spun. Sunt pe deplin conștientă de neputința mea.

Osborne o privi insistent, înghiți în sec și apoi își îndepărtă privirea de la ea.

– Mi s-a spus, continuă Morwenna, că eu... Se opri.

– Continuă, te rog. Te rog să vorbești de-a dreptul.

– Ce s-ar putea întâmpla dacă ne vom căsători eu nu pot să știu. Mi s-a spus că astfel de sentimente se dezvoltă...

– Ceea ce ți s-a spus este corect.

– Dar, domnule Whitworth, n-aș vrea... n-aș putea să fiu sinceră cu dumneavoastră dacă aș pretinde că... că nutresc sentimente, emoții pe care nu le nutresc. Mi-ați spus că doriți să vă căsătoriți cu mine. Dacă după ce ați aflat ce v-am spus acum, *încă* doriți acest lucru, atunci o să mă mărit cu dumneavoastră. Chiar dacă...

– Asta doream să aud! Era tot ce doream să aud!

– Tot...

– Pentru moment, da. Căsătoria va aduce cu ea multe lucruri. Sentimente de care încă nu ești conștientă. Ești prea tânără să înțelegi. Trebuie să mă crezi. O să te îndrum. Îi luă mâna care era rece. Mâinile ei erau întotdeauna reci. Detesta acest lucru. Nu am absolut nici o îndoială. Vei fi mama fiicelor mele, și la vremea cuvenită vom avea copiii noștri. Clădirea vicariatului este gata. În timpul verii au fost terminate reparațiile necesare, pentru că fostul vicar o lăsase să se părăginească. Hornul a fost refăcut și carii din lemn îndepărtate. Este o casă gata să fie locuită.

– Nu de asta e vorba, murmură Morwenna. Casa, sunt sigură...

– Doresc ca până duminică să mă întorc, pentru că nu am aranjat cu nimeni să mă înlocuiască la slujbă. Sunt proaspăt venit în ținut și am mai mulți enoriași distinși care de obicei iau parte la slujbă și nu vreau să o anulez pe cea obișnuită programată pentru duminică. Ne putem căsători vineri și întoarce în aceeași zi...

Morwenna se înecă.

– Vineri? Vinerea asta? Dar e imposibil! Cum se poate așa ceva? E imposibil, îți spun...

Se opri, dându-și seama că, dacă trebuia să treacă prin asta și dacă trebuia să facă vreo încercare să înceapă o viață nouă așa cum hotărâseră alții pentru ea, *nu trebuia* să lase ostilitatea să-i răzbată din voce.

– Îmi pare rău – dar *este* imposibil, nu-i așa? Pregătirile nu pot fi gata la timp!

– M-am aventurat să fac niște aranjamente, spuse Ossie, bazându-mă pe informațiile primite și pe credința mea că timpul și constrângerile vor reuși să te facă să-ți depășești ezitările. Săptămâna trecută am obținut un certificat de căsătorie de la episcopul din Exeter și ne putem căsători în biserica ta înainte de a ne întoarce la Truro.

Morwenna se simțea ca și când i s-ar fi răpit și ultimele urme de speranță, ca și când fiecare portiță de retragere, oricât de vremelnică ar fi fost, îi era trântită în nas când se apropia de ea.

– Domnule Whitworth, vă rog...

– Osborne...

– Osborne... Nu am *haine*, nu am lucrurile necesare unei mirese! Nimic nu e pregătit! *Trebuie* să-mi lași timp, să-mi lași mai mult timp...

Fața lui deveni mai fermă. Acum era mult mai sigur pe el.

– Iubita mea, ai avut șase luni să te gândești la asta. Ai avut în mod sigur destul timp. Cât despre haine... cui o să-i pese? Mama ta nu are bani pentru un trusou de mireasă, adăugă el cu oarecare dispreț – mi-a spus deja acest lucru –, dar tu ai o rochie albă; doamna Warleggan ne va da un voal – nu va fi greu să improvizăm. Apoi, după ce o să ne căsătorim, o să ne îngrijim să-ți facem rost de haine de zi și de seară. Ca soție a mea, vei fi îmbrăcată corespunzător și cum se cuvine. O nuntă ar trebui să fie o ceremonie religioasă, și nu o ocazie pentru o mascaradă vulgară.

– Dar până vineri nu sunt decât trei zile! N-am putea aranja pentru septembrie? Am promis că o să rămân aici la aniversarea bătrânei domnișoare Poldark. Asta e peste două săptămâni. Încă puțin...

Ossie nu-i eliberă mâna. Prin trup i se furișa pofta, ca și când ar fi fost contaminat de atingerea ei.

– Nu... Trebuie să fie acum, Morwenna, uită-te la mine! Ea îi aruncă o privire cu ochii împăienjeniți, apoi se uită din nou în altă parte. Acum trebuie să fie, spuse el, și se poticni pentru prima dată. Trebuie să fie săptămâna asta. Am nevoie de tine. Copiii... copiii mei au nevoie de tine. Pe deasupra, când se va mai ivi ocazia ca mamele noastre să fie în aceeași casă? Ce altă biserică ar fi mai bună pentru a se oficia slujba de căsătorie decât biserica familiei Warleggan, care a fost atât de prietenoasă cu tine?

Așa încât cam la vremea când Drake Carne își îngrijea brațul rănit în pădurea de pe dealul de lângă Quimper și se străduia să nu ceară mai multă apă, pe care dacă i-ar fi adus-o prietenii lui riscau să fie descoperiți, Morwenna Chynoweth se pregătea să renunțe la numele ei de fată în biserica gotică din Sawle. Elizabeth făcuse mai mult decât să-i împrumute un voal din dantelă veche; scosese prima ei rochie de mireasă, veche de doisprezece ani și nepurtată de atunci; era prea scurtă și prea strâmtă pentru Morwenna; dar în trei zile de cusut intens, Elizabeth și doamna Amelia Chynoweth făcuseră minuni, așa încât în ziua cuvenită i se potrivea destul de bine,

și nimeni care nu ar fi fost capabil să înțeleagă dedesubturile n-ar fi ghicit planul care fusese pus la cale.

În biserică participară doar vreo doisprezece oameni, iar după aceea urmă o masă de nuntă liniștită la Trenwith, doar pentru familie, cu Ossie și Morwenna în centrul atenției. Ossie arăta cum nu se putea mai bine într-o haină nouă din catifea reiată portocalie cu revere duble – cele interioare cu dungi verzi – și un jabou violet pal, toate aduse cu el special pentru ocazie, în timp ce Morwenna stătea ca o madonă sfioasă, iar albeața hainelor ei făcea ca pielea să-i pară închisă la culoare, dar catifelată. Zâmbea când era de așteptat să zâmbească, dar cu ochii absenți, o cochilie din care spiritul încercase să-și ia zborul, dar se trezise că era înlănțuit.

Iar George urmărea totul cu o atitudine de stăpânire de sine, calmă și satisfăcută. Pentru el o înfrângere nu însemna ceea ce însemna pentru toți oamenii: pentru el era doar o ocazie de a-și regrupa piesele și de a schimba suprafața de joc. Acceptase și cedase amenințărilor lui Ross după o analiză atentă, cântărind riscurile unei înfrângeri și calculând avantajele unei retrageri tactice civilizate. Se stăpânise și nu își permisese să se înfierbânte. Își dăduse seama că prin retragerea acuzației se putea retrage pe vechea poziție, și reușise să ducă la bun sfârșit planul căsătoriei cu Osborne Whitworth. Fusese un câștig considerabil în raport cu o mică pierdere de fațadă. Per total era mulțumit de acest schimb.

După-masă urmă un rămas-bun grăbit – cu mătușa Agatha protestând ca un liliac orb în fundal, iar restul familiei venind la ușă ca să-i vadă plecând în trăsura pe care le-o împrumutase George. După trei ore de hurducături și zdruncinături, în timpul cărora Osborne nu păru să înceteze nici măcar o secundă să o atingă, pe braț, pe genunchi, pe umăr, pe mână sau pe față, începură în sfârșit să coboare drumul cu șleauri de pe dealul abrupt de la intrarea în Truro. Apoi merseră în goană pe pavaj, către biserica St. Margaret din cealaltă parte a orașului, intrară pe porți și pe o alee scurtă noroioasă și ajunseră la intrarea în casă. Doi servitori făcură reverențe în timp ce două fetițe mici aflate în grija unei dădace se tot holbau la ei cu degetele în gură, apoi urcară într-un dormitor mirosind a lemn vechi și a vopsea proaspătă. După aceea avu o oră pentru ea, apoi cina, doar ei doi serviți de un slujitor, cu ceva mâncare bună din care abia gustă și ceva vin dulce din care bău suficient ca să-și stăpânească accesele de tremurat care amenințaseră să pună stăpânire pe ea.

Și tot timpul Osborne vorbi cu voce puternică – o voce exact ca aceea a mamei lui. Toată ziua fusese voios, dar voioșia lui era asemenea unei măști puse ca să-i ascundă adevăratele simțăminte și pentru a i le ține în frâu. În timpul cinei se ridică de câteva ori de la masă ca să-i sărute mâna și o dată o sărută pe gât, dar o tresărire bruscă, chiar dacă ea încercase puțin să și-o rețină, îl împiedică să mai repete acest lucru. Tot timpul însă privirea lui insistentă n-o slăbi deloc. Ea căuta în ochii lui dragostea, dar nu văzu decât poftă trupească și într-o mică măsură resentimente. Era ca și când ea se străduise fără succes să fugă de el, iar el încă îi purta pică pentru că încercase acest lucru.

Așa că cina se sfârși și, cuprinsă de panică, ea se plânse că se simte rău după călătorie și îl întrebă dacă în acea seară n-ar putea merge mai devreme la culcare. Dar timpul așteptărilor, timpul amânărilor luase sfârșit; el așteptase deja prea mult. Așa că o urmă pe scări până în dormitorul mirosind a lemn vechi și vopsea proaspătă și acolo, după câteva mângâieri grăbite, începu s-o dezbrace pe îndelete, descoperind și scoțându-i fiecare piesă de îmbrăcăminte cu cel mai mare interes. Ea opuse rezistență o dată și el o lovi, dar după aceea ea nu se mai împotrivi. Astfel încât în cele din urmă o întinse goală pe pat, unde ea se strânse ca un melc înspăimântat.

Apoi el îngenunche lângă pat și spuse o rugăciune scurtă, după care se ridică, începu să-i gâdile picioarele goale după care o violă.

Capitolul 33

Ziua de cinci august, care pică într-o miercuri, fu o zi minunată în acea vară rece și schimbătoare. Soarele răsărise pe un cer acoperit de nori ca de niște storuri, vântul slăbise, iar pământul picotea sub căldura primelor lui raze.

Mai erau cinci zile până la petrecerea ei, și Agatha se trezi devreme și s-ar fi ridicat din pat, ademenită de aerul blând care pătrundea pe fereastră și de ciripitul somnolent al păsărelelor. Dar era tot timpul conștientă de nevoia de a-și menaja puterile și simți că ar trebui să se țină de programul obișnuit de a rămâne dimineața în pat, de a lua o masă ușoară la două, iar apoi un raid pe jos de două, trei ceasuri cam pe la ora ceaiului.

Pierderea Morwennei, plecată acum aproape două săptămâni fusese o mare dezamăgire pentru bătrâna doamnă, pentru că, înainte de a pleca, aceasta devenise stâlpul ei de sprijin. Acum era din nou dependentă de Lucy Pipe și de vizitele sporadice ale lui Elizabeth. Dar cum-necum aproape totul era pregătit. Doamna Trelask îi făcuse rochia, din dantelă neagră de Flandra cu două flori albe din satin pe decolteu și o capă din satin negru care îi cădea până în talie. Nu era deloc pe gustul Agathei, deși toate celelalte femei socoteau că era deosebit de elegantă și la modă, dar cel puțin era nouă, nu avea cute și costase o grămadă de bani, așa că acceptase fără tragere de inimă că mergea.

Pusese să i se lărgească inelul cu topaz pentru ca să-i poate trece de încheietura degetului și scrisese cu o mână tremurătoare pe spatele unei vechi chitanțe instrucțiuni ca după moartea ei acesta să-i fie dat lui Clowance Poldark. I se făcuse o perucă nouă pe măsură, dintr-un păr deosebit de bun, aproape albă, dar cu câteva șuvițe potrivite de păr cărunt și i se cumpărase o bonetă nouă din dantelă neagră pe care s-o pună peste perucă. Comandase și tocmai primise un nou colier la baza gâtului. Era supărată din pricina asta pentru că fusese făcut prea mare și cădea pe gâtul ei subțire ca un colier obișnuit, dar spera că Elizabeth va reuși să-l scurteze la timp.

Singurul lucru care îi mai lipsea erau niște catarame noi pentru pantofi. Labele picioarelor i se micșoraseră atât de mult și erau așa de noduroase, încât fusese imposibil să i se comande pantofi noi, dar cea mai bună pereche a ei ar fi mers destul de bine dacă ar fi fost înviorați cu două catarame din argint. Acestea nu sosiseră încă. Elizabeth jură că îi scrisese de două ori argintarului din Truro și că acesta promisese ferm că le va avea până luni – dar mai era atât de puțin timp. După toată această așteptare, după luni și luni în șir, după toate aceste pregătiri, mai era atât de puțin timp. Numai cinci zile. Cinci zile.

Smollett se foi și se întinse pe pat, așa că se aplecă spre noptieră și îi ridică farfurioara cu lapte în pat, pentru ca el să lingă alene din ea.

Treizeci și opt de oaspeți acceptaseră invitația – sau să fi fost patruzeci și opt? Agatha nu-și putea aminti cu exactitate. O dată sau de două ori se întrebase pentru ce George Venables nu răspunsese. El fusese probabil cel mai drăguț bărbat pe care îl cunoscuse vreodată; se spunea că era prea bătrân pentru ea, dar nu putea să fi avut mai mult de patruzeci de ani la acea vreme. (Patruzeci, un *copil*, un adevărat *copil!)* Dar își pierduse toți banii odată cu falimentul Companiei

Mărilor Sudului, plecase în străinătate cu Ducele de Portland (el să fi fost?), și nu mai auzise niciodată de el. (Dar păstrase adresa lui și dăduse instrucțiuni anume să-i fie trimisă o invitație. Nu puteai avea încredere în oamenii din casa asta. S-ar fi putut prea bine să fi pierdut invitația sau să fi uitat s-o pună la poștă.)

Apoi mai era și Laurence Trevemper. Vesel și frumos. Căpitan (așa să fi fost?) în unul din regimentele de elită. Cum mai dansaseră împreună! Îi spusese: „Domnișoară Poldark, când sunt pe ringul de dans cu dumneavoastră, pe Dumnezeul meu, îmi dați aripi!" Mort într-o șarjă de cavalerie imprudentă, curajoasă și inutilă într-un loc numit Pontenoy. Trebuie să fi fost în treizeci și cinci. (Sau poate în patruzeci și cinci?) Soția lui fusese o pacoste nemaipomenită.

Înainte de asta fusese Randolph Pentire. Un mic pungaș, mereu era cu mâinile prin bluza cuiva. În cele din urmă se însurase cu acea Kitty cum o fi chemat-o – Kitty Hawes – și nu avusese niciodată *vreun* copil. După tot desfrâul ăla. *Lor* nu le trimisese invitație.

Oh, apoi mai fuseseră alți cinci sau șase. Nu dusese lipsă de pretendenți. Numai că, dintr-un motiv sau altul, nici unul nu fusese cu totul *potrivit*. Sau dispăruseră ca dragul de George. Dacă îi auzeai pe tinerii de azi vorbind, ai fi crezut că nimeni nu s-a distrat în trecut, n-a suferit, n-a avut probleme, frustrări amare sau realizări amețitoare. Tinerii din ziua de astăzi erau destul de plictisitori, pompoși, narcisiști, atât de siguri că preocupările lor erau cele mai importante dintotdeauna. Nu aveau nici o *perspectivă*, nici un simț al proporțiilor. Poate că era nevoie să îmbătrânești ca să dobândești un simț al proporțiilor adecvat. Era o consolare măruntă, dar era ceva.

În timp ce reflecta astfel visătoare, între un ațipit și următorul, intră un alt George decât cel la care visa – cel pe care îl detesta atât de mult.

Acum o clipă o privise pe Lucy Pipe strângându-și șalul cu care se învelea noaptea, apoi deschisese ochii și George Warleggan era acolo, iar Lucy Pipe se retrăgea pe ușă.

Venirea lui aici era un eveniment rar – unic chiar. Nici nu-și putea aminti dacă el mai fusese vreodată în această încăpere. Nu-i plăcea acest lucru: o deranja. Se retrase și mai mult în ea și își trase șalul de zi peste umeri, ca și când prezența lui aici ar fi fost asemenea unui curent de aer rece de care trebuia să se păzească. Smollett, deranjat și el, își curbă spatele și scuipă. Pentru Agatha era o mare satisfacție că, în prezent, George era singura persoană pe care o scuipa Smollett.

Domnul Warleggan era îmbrăcat ca și când ar fi așteptat vizitatori, într-o haină strânsă pe corp, cu nasturi și guler înalt, croită astfel încât să se vadă pantalonii strâmți. Vesta scurtă la două rânduri era din mătase rubinie, cu nasturi din alamă. Ochii ei ageri și critici remarcară burta pe care și-o strângea cu grijă, obrajii și umerii care deveneau cu fiecare an mai masivi. Apoi observă că el zâmbea. Era nemaipomenit. Îi zâmbea ei. Nu era un zâmbet plăcut; dar de fapt nici o schimbare a trăsăturilor feței lui nu i-ar fi făcut plăcere – numai dacă ar fi exprimat durere. Spunea ceva. Pusese o carte pe o masă de lângă ea și îi vorbea cu o voce pe care știa prea bine că ea n-o putea auzi. Ura contorsionă buzele cenușii și umede ale femeii.

– Vorbește! Ce vrei?

El se apropie de ea și își puse îngrețoșat batista la nas. Era o jignire deliberată.

Ea spuse din nou:

– Vorbește, George! Știi că sunt tare de urechi. Cărui fapt datorez această onoare, eh? Eh? Ziua mea de naștere e tocmai luni.

Smollett vărsase puțin lapte din farfurioara lui și două picături albe ca doi ochișori albi rămăseseră pe cuvertură. Ea le șterse.

George se apropie și mai mult de ea, probabil mai mult decât se apropiase vreodată. Vorbi cu voce puternică, aproape de urechile cenușii acoperite de peri.

– Acum mă auzi, babo?

– Da, te aud. Și nu-ți mai tolerez nici o insultă sau o să te spun lui Elizabeth.

– Am vești proaste pentru tine, babo.

– Eh? Ce vești? Ce vești? Știu că n-ai venit cu altceva decât vești proaste. Asta se vede prea bine pe tine, ca sângele pe o cioară. Vorbește!

George o privi și clătină din cap. Zâmbetul trecător dispăruse. Acum era serios, atitudinea lui era gravă și hotărâtă.

– N-o să fie nici o petrecere luni.

Agatha simți un val de sânge care îi străbătu trupul bătrân. Trebuia să fie cu băgare de seamă. Dacă venise ca s-o necăjească pentru a-i face rău, trebuia să fie foarte atentă.

– Prostii! Nu poți s-o împiedici, George, deși fără îndoială că ți-ar face mare plăcere.

– Trebuie s-o împiedic, babo. Altfel te vei dovedi o mincinoasă.

Agatha îl măsură din cap până în picioare. Ăsta era un vechi adversar. Trebuia să fie atentă la vicleșugurile lui.

– Lasă-mă! Lasă-mă în pace!

– Mă auzi? Este important să mă auzi! Când s-a măritat Morwenna cu reverendul Osborne Whitworth, am studiat registrul bisericii și am văzut că înregistrările din el datau cu un secol și jumătate în urmă. Ieri, când treceam pe acolo, l-am vizitat pe domnul Odgers și mi-am petrecut o jumătate de oră citind prin registru. A fost o lectură interesantă, pentru că acolo se află o istorie a familiilor Poldark și Trenwith, totul consemnat cu cerneală veche și ștearsă; aproape la fel de veche și de ștearsă ca tine, babo.

Agatha nu spuse nimic. Îl urmări cu ochii îngustați și plini de venin.

– Am căutat o înregistrare a botezurilor, babo. Și l-am căutat pe al tău în 1695. Nu era consemnat acolo. Mă auzi? Nu era consemnat acolo! Ai fost botezată, și este consemnat acolo, în septembrie 1697. Ce zici de asta?

Inima Agathei bătea cu putere. O simțea pulsându-i în cap. Stai liniștită! Stai liniștită! Nu-l lăsa să triumfe!

– E o minciună! O minciună sfruntată! Nu există o astfel...

– Ia aminte, babo! Mă mai auzi? N-am fost complet satisfăcut cu asta, pentru că botezurile nu se fac întotdeauna imediat după naștere. Așa că ieri după-amiază și seara, și toată dimineața asta am pus servitorii să răscolească calabalâcul din vechea cameră de deasupra bucătăriilor, unde au fost aruncate toate lucrurile când a fost renovată și reparată casa. Mă auzi? Hai să vin mai aproape! Să-ți vorbesc direct în ureche. Am găsit vechea Biblie a familiei care obișnuia să stea în holul de la parter atunci când trăia tatăl lui Francis, și iată ce am găsit scris acolo. Lasă-mă să-ți citesc! Sau preferi să citești singură? Uite, aici!

El luă cartea de pe masă și o deschise. I-o dădu, dar ea se dădu înapoi.

– Atunci lăsă-mă să-ți citesc eu. Îndrăznesc să cred că este scrisul de mână al tatălui tău, cerneala este foarte ștearsă. Dar se vede foarte, foarte clar, babo. Scrie: „Zece august 1697, născută în această vară într-o dimineață ploioasă la ora unsprezece, primul nostru copil, o fiică, Agatha Mary, slăvit fie Domnul!" Mă auzi sau să-ți mai citesc o dată?

– Te aud.

– Apoi, pe marginea de alături, o altă mână a scris: „Botezată pe trei septembrie". Așa că înțelegi, babo, lunea viitoare o să ai nouăzeci și opt de ani.

Agatha rămase înțepenită. Pisica neagră, neținând cont de agitația ei, o privi, căscă și încercă să se așeze lângă ea. George se întoarse și duse cartea pe masa de lângă fereastră, apoi se întoarse și își studie victima. De ani întregi purtase în el o sete aprigă de răzbunare împotriva acestei femei. Trecuse prea multă vreme ca să-și amintească cine începuse, dacă fusese o antipatie reciprocă de la început, sau aceasta crescuse de la vreo jignire neînsemnată. Dar acum era prea târziu ca să i se pună capăt, prea târziu pentru jumătăți de măsură sau pentru a trage cuțitul din rană.

– Mă auzi? Mă duc jos să dau instrucțiuni să fie trimise scrisori tuturor oamenilor din țară care au acceptat invitația ta. O să le transmit că ai făcut o greșeală în ceea ce privește vârsta ta și că o să le fie trimisă o nouă invitație peste doi ani.

– N-o să îndrăznești! Elizabeth n-o să-ți permită în veci – în veci! Ea nu! Ea nu!

– Nu mă poate împiedica. Eu sunt stăpânul acestei case și, deși am permis ca această aniversare să aibă loc aici, n-o să fiu părtaș la o înșelătorie bătătoare la ochi. Ai nouăzeci și șapte de ani, babo. Luni vei împlini nouăzeci și opt. Mai trăiește doi ani și poți să-ți inviți din nou prietenii. Ai încercat să te stăpânești. Întreaga disciplină de fier impusă de încăpățânarea unei vârste înaintate ți-a spus ce să faci – închide ochii, respiră adânc, alungă gândurile mânioase, amintește-ți numai că trebuie să supraviețuiești. Aceste lucruri au fost exersate până acum în atât de multe chestiuni de zi cu zi. Iritarea aparentă, bețeleala furioasă în aparență erau furtuni superficiale, care nu creau tulburări reale, tulburări adânci. Ai ajuns să știi cum... Dar uneori disciplina nu funcționează, nu poate funcționa. Furia, suferința se acumulează până când scapă de sub orice control și ești fără apărare împotriva tuturor acestor agitații, a creșterii tensiunii sângelui, a emoțiilor devastatoare care se răspândesc prin tine și peste tine și care în cele din urmă te vor distruge. Și nici Dumnezeu din Ceruri nu te poate ajuta.

George se îndreptă spre ușă.

– Stai! spuse ea.

El se întoarse politicos. Nu dădea nici un semn exterior al vreunui sentiment de triumf pe care l-ar fi încercat. Se putea ruga de el? Se putea înjosi într-atât încât să se roage de acest om?

– Toate pregătirile astea, spuse ea. Toate hainele mele. Lucrurile care sunt pregătite. La bucătărie. Mâncarea comandată.

Se opri și încercă să-și recapete răsuflarea. Nu reuși. Aceasta o părăsise.

El spuse:

– Ce păcat! O să repetăm totul când va fi cazul.

Ea icni, înghiți și trase aer în piept la timp ca să nu se înăbușe.

– Trimite-o pe Elizabeth... Roag-o pe Elizabeth să vină... Fie că e aniversare luni, fie nu. Fie că e petrecere pentru mine, fie nu. Nouăzeci și opt. Ce vârstă frumoasă... Dar o să împlinesc *o sută* de ani. Știu. *Știu* eu. Am ținut socoteala. Cum aș putea să mă înșel?

– Te înșeli, babo, și n-o să fie nici o petrecere. O să fie ușor de contramandat. Și deschide fereastra mai mult într-o zi frumoasă ca asta. Încăperea asta pute.

– Stai! El era din nou gata să plece. N-o să mai trăiesc doi ani. Tu știi asta. Cine-ar fi aflat dacă tu nu spuneai? N-o să mai trăiesc în veci doi ani. N-o să-ți mai stau în cale niciodată, George. Am așteptat asta cu atâta nerăbdare și de atât de mult timp. Eh? Eh? N-o să te mai contrazic niciodată, George. Nu te deranjează cu nimic petrecerea asta. N-o să iasă nimic rău de aici. O să fac un testament nou – îți las ție banii pe care îi am în acțiuni de stat. Nimeni n-o să știe niciodată.

– Nu-mi trebuie banii tăi, babo! George se întoarse cu cartea sub braț. Și nici bunăvoința ta. Acum îmi pare rău pentru tine, dar mai bine să te văd că putrezești în camera asta decât să iau parte la o asemenea minciună!

În acel moment ura era evidentă de ambele părți, de partea acelui bărbat calm, stăpân pe sine, demn și de partea acelui bulgăre dărăpănat de umanitate care se crispa și gâfâia în pat. Obrajii ei erau scăldați în lacrimi, și nu erau lacrimile care îi curgeau tot timpul din ochii ei apoși.

– Dacă îmi faci asta, spuse ea, înecându-se și scuipând ca să dea drumul cuvintelor, să putrezești și tu – și știu sigur că o să putrezești. Da, tu și cu neghiobul ăla de taică-tu și cu hoitarul ăla de unchi-tu și cu... și cu proasta aia grețoasă de maică-ta și cu feciorul tău strâmb. Micul Valentine! Născut pe lună neagră și deja *strâmb!* O să hrănească viermii de pe lumea asta cu mult înainte de a muri! *Știu* eu! Ți-o spun eu! Născut pe lună neagră! Ultimul dintre Warleggani!

Deși era epuizată, reuși să vadă destul de bine că pe moment lovitura ei firavă îl atinsese. Poate că se prăpădea, dar va continua să-l bombardeze până la capăt. Asta îi spusese acea lovitură. Și îi mai rămăsese încă o ultimă lovitură.

– Ultimul dintre Warleggani, George! Sau poate că n-o fi deloc un Warleggan?

George ajunsese la ușă și se întorsese să o privească pe această bătrână firavă, urât mirositoare și zbârcită. Era o priveliște demnă de toată mila, se răsucea și se îneca, cu buzele albastre, cu un ultim val de sânge în obraji, cu ochii ca niște fante, se chinuia să strige, să muște și să-i injecteze o ultimă doză de venin.

Ea spuse:

– Ăla n-a fost copil născut la șapte luni, George. Și de fapt nici la opt luni. I-am văzut cum arată la șapte luni – i-am văzut cum arată și la opt luni – de nenumărate ori în viața mea. Ăia nu au unghii deloc, înțelegi. Și au pielea zbârcită ca un... ca un măr ținut prea mult și... Se înecă și scuipă salivă pe cearceaf.... și nu țipă deloc, plâng stins ca un pisoi fără ochi, și... nu au *păr*. *Ăla* a fost un copil făcut la soroc! Dragul și strâmbul tău Valentine a fost un copil născut *la vreme*, mă jur! Așa că...

O privi fix și fu ca și cum și el ar fi putut prea bine s-o scuipe la rândul lui. Dar n-o făcu. Rămase acolo ascultând cum erau trase ultimele lovituri, ultima încercare de a-l răni.

– Poate că n-ați așteptat ceremonia nunții tu și Elizabeth, eh? Poate că așa a fost. Așa a fost, eh? Își arătă gingiile într-un rânjet. Sau poate că a călărit-o altcineva înainte să vă luați! Eh? Eh? Iubitul *tău* Valentine!

El ieși din odaie, și bubuitul ușii trântite zgudui vechea casă. Agatha Poldark se prăbuși la loc pe pernele ei. Iar mierla din colivie ciripi înfricoșată. Și o briză ușoară ridică perdelele și dezvălui trecerea unui curent de aer.

La distanță de șase kilometri și jumătate, Ross stătea împreună cu Demelza și cu cei doi copii ai lui pe pajiștea din fața casei. În afară de bufniturile și huruitul unui șteamp de cositor, cu care auzul li se obișnuise cumva, nu se mai auzea nici un sunet deosebit. Pe versantul văii, coșul de la Wheal Grace scotea un firicel de fum, și câteva siluete se mișcau printre birourile minei.

Pentru ei era ceva neobișnuit să stea așa, ca o familie, dar ziua călduroasă le schimbase planurile. Ross o ținea pe Clowance pe genunchi, iar Garrick rodea un os la picioarele lui. Jeremy stătea întins pe burtă și făcea un lanț de margarete, iar Demelza se întinsese și ea pe burtă și îl ajuta. Erau cu toții copleșiți de mulțumire. După șocul inițial când aflase că bunele sale intenții în privința lui Drake

nu mai contau în momentul de față, Ross își impusese deliberat să nu se mai gândească la acest lucru. Din când în când se trezea noaptea și își amintea de George și de capacitatea lui unică și deranjantă de a transforma o retragere într-o victorie, și toată bunăvoința inițială din perioada când revenise acasă dispărea din nou. Dar înțelegea destul de bine că ar fi fost o lipsă de responsabilitate să permită amărăciunii care continua să se manifeste într-un singur aspect al vieții sale să-i strice mulțumirea generală. Trebuia făcut ceva pentru Drake, dar între timp trebuia să *uite*. Trebuia să uite de George, să uite de Elizabeth și să vadă doar ceea ce avea. Pentru că tot ce avea era tot ce își dorea. Iar soarele strălucea, Clowance dormita ușor pe genunchiul lui, cu căpșorul devenit brusc prea greu pentru gâtul ei fragil, iar lângă el, pe iarbă, Demelza și Jeremy făceau un lanț de margarete...

Iar la optsprezece kilometri depărtare, Caroline Penvenen urmărea cum un grăjdar îl ajuta pe Dwight să încalece pentru prima dată. Făcu acest lucru ca un om bătrân, având nevoie să-și ia avânt de două ori înainte ca mușchii să-l poarte în șa, iar când ajunse acolo păru aproape să alunece din nou jos. Dar se stabiliză și zâmbi triumfător, un zâmbet alb precum o coală de hârtie pe care o săptămână de mâncare bună nu reușise încă să-l îmbujoreze, iar Caroline zâmbi de lângă el și fu bucuroasă că aleseseră cea mai bătrână și mai liniștită iapă a ei. Stabiliseră nunta pentru octombrie, deși nu se hotărâseră între dorința lui Caroline de a fi una mare sau a lui Dwight pentru una intimă. Ea bănuia că mare parte din atitudinea lui va depinde de cât de repede își va recăpăta sănătatea fizică...

Iar în Truro, reverendul Osborne Whitworth, cu sănătatea mintală restabilită, discuta cu voce tare cu paracliserul său despre contribuțiile familiilor care posedau strane, în timp ce Morwenna Whitworth ținea mâna grăsuță a uneia dintre micile ei fiice vitrege și privea dincolo de grădină, acolo unde apele râului tocmai scăzuseră și se întreba dacă ar fi fost mai bine să te îneci în noroi, în noroi adevărat, mai degrabă decât să te sufoci în mocirla dezgustului fizic...

Iar în Falmouth, Drake Carne șchiopăta pe strada principală alături de doamna Verity Blamey pentru a se întâlni cu soțul ei al cărui vas poștal, *Caroline*, aruncase ancora în apropiere cu numai o oră în urmă. Avea brațul încă legat după gât, dar umărul era mult mai bine, iar mâinile i se vindecaseră complet.

Mânca copios, se simțea bine și începuse să simtă din nou unele dintre plăcerile vieții. Acest lucru se datora mai ales faptului că,

înainte de a pleca, lui Ross îi scăpase că acum Morwenna nu mai urma să se mărite până la urmă cu pastorul din Truro. Chiar dacă Morwenna nu îi era hărăzită lui, moralul îi crescuse simțitor, pentru că știa că ei nu îi plăcea Whitworth. Zilele lui nu mai însemnau o tortură. Se gândea că până acum ea ajunsese la Bodmin. Cine știe dacă odată n-ar putea merge la Bodmin să o vadă? Și numai să o vadă din când în când i-ar fi fost de ajuns. Nu privea mai departe. Nu cerea nimic mai mult...

Iar la Trenwith, George mergea încet prin casă, cu fața golită de orice expresie, dar având ceva în înfățișare care îi făcea pe servitori să se retragă cu spaimă la trecerea lui. Era o zi atât de frumoasă, încât toată familia ieșise afară, chiar și cei doi bătrâni Chynoweth.

Omorâse vipera. Știa că o rănise de moarte. Dar când îi luase piciorul de pe gât, aceasta se întorsese și îl mușcase de călcâi. Iar veninul lăsat acolo începuse să-și facă efectul. După ce făcuse două tururi complete ale casei, urcă încet scările și se duse în biroul lui. Încuie ușa și se așeză în fotoliul său preferat. Pentru prima dată în viața lui se simțea bolnav și nesigur pe el. Otrava se răspândea încet, dar constant. Nu știa dacă se putea scutura de ea.

S-ar fi putut să moară din pricina ei. S-ar fi putut ca alții să moară din pricina ei. Nu știa, și numai timpul va arăta cât de mult se împrăștiase otrava...

Iar în celălalt capăt al casei Agatha se lupta pentru viața ei. Era singură-singurică. Lucy Pipe se înțepenise în bucătărie și cu siguranță nu se va urni de acolo până când nu va suna clopoțelul. Numai mierla ciripea în colivia ei, iar Smollett, care fusese deranjat de toată agitația din pat, coborâse pe podea și își lingea unul din picioarele din spate lângă ușă.

În ciuda faptului că citise ani în șir Biblia, Agatha nu prea credea în viața de apoi, așa că se agăța de această viață cu o tenacitate rară, încercând să-și adune ultimele fărâme de putere rămase și să apuce ziua de mâine. Cu vârsta nu mai priveai prea departe în viitor. Odată cu greutățile vârstei, orizonturile nesfârșite ale tinereții se îngustau și se apropiau. Dacă ar fi putut întrevedea ziua de mâine, și-ar fi putut stabili următorul țel. Stăpânirea de sine era totul; potolește-ți inima, reglează-ți respirația, relaxează-ți mintea! Uită furia, ignoră dezamăgirea, concentrează-te asupra unui singur lucru, nevoia de a respira în continuare, nevoia simplă de supraviețuire.

Dar de data asta mersese prea departe. Violența dezvăluirii, furia copleșitoare care o stăpânise îi consumaseră în câteva minute ultimele rezerve de energie din trup. Asta nu era slăbiciune; știa că era altceva mai rău. Nu se cădea să se îmbolnăvească acum, pentru că în câteva minute tatăl ei va fi aici ca să o ducă la petrecere. Mai târziu se va dansa puțin și se va juca whist la câteva mese. Trebuia să-și stăpânească stomacul răscolit; mama ei spunea că era timpul ca la șaptesprezece ani să se maturizeze. Trebuia să se ridice din pat. Încercă să-și miște picioarele și nu reuși. Nu le mai simțea. Scânci de teamă și își mișcă o mână. Cel puțin aceasta o mai asculta.

În camera ei era un coșciug. Mirosul dulce-bolnăvicios al putrefacției. Văzuse de atât de multe ori acest lucru. Al cui era acesta? Morți, arătaseră cu toții atât de liniștiți și atât de mici fiecare dintre ei, înaintea acoperirii sicriului cu capacul. În toți acești ani se prăpădiseră cu toții de râs pe seama ei.

Își ridică mâna la ochi, șterse și alungă ceața și sicriul. Lumina caldă a soarelui inunda încăperea, lumina dătătoare de viață a soarelui care ei nu mai avea ce viață să-i dea. Briza ușoară și înmiresmată, umbra frunzelor care se mișcau, fâlfâitul aripilor păsărilor în zbor; toate astea probabil că altădată ar fi ajutat-o. Mai erau cinci zile până când împlinea douăzeci și unu de ani, și erau dezamăgiți de ea pentru că nu se făcuse mai frumoasă. Cineva, o mătușă, îi mai spusese și că era lipsită de vioiciune. Dar George Venables nu-i spusese asta. George Venables îi spusese o mulțime de lucruri minunate. Dar de ce nu-i dăduse el voie să-și facă petrecerea aniversară?

Moartea veni asemenea fluxului, ridicându-se centimetru cu centimetru, adormindu-i trupul. Curând stomacul nu mai exista, apoi nu mai rămase nimic din respirație. Nu se chinui să tragă aer în piept pentru că nu-i mai trebuia aer. Pentru ultima oară, văzându-și sfârșitul aproape, creierul ei se limpezi din nou. Ce spusese el? Ce scandal începuse ea și pentru cine? Nu își dorise să-i facă rău lui Elizabeth. Ce spusese?

Patul se zgâlțâi când Smollett sări din nou pe el. Capul îi căzu într-o parte pe pernă. Cu un mare efort îl îndreptă. Pentru o clipă îi fu mai bine. Apoi lumina începu să se îndepărteze, lumina caldă, galben lăptoasă a soarelui unei zile de vară. Tavanul cu grinzi se întinse și se aburi. Nu își putea închide gura. Încercă să-și închidă gura și nu reuși. Limba i se înțepeni. Dar o mână încă se mișca încet. Smollett se lipi de aceasta și o linse cu limba lui aspră. Senzația aceea

de asprime își croi drum de la degetele ei către creier. Fu o ultimă urmă de simțire rămasă. Degetele se mișcară o clipă pe blana pisicii. Ține-mă, ține-mă, spuneau ele. Apoi încet, în sfârșit liniștiți, supuși, înfrânți de o voință mai mare decât a ei, ochii i se deschiseră și părăsi această lume.

Nota autorului

În urmă cu mulți ani, am scris patru romane despre familia Poldark și ținutul Cornwall din secolul al XVIII-lea. Dar după ce le-am terminat, lumea modernă și mai ales tehnica suspansului au ajuns să mă preocupe în foarte mare măsură. Deși mă gândeam nu foarte serios că la un moment dat în viitor ar putea fi plăcut să reiau povestea Poldark, dispoziția și stilul meu narativ m-au îndepărtat tot mai mult de această idee. Nimeni nu îmbătrânește fără să evolueze și să se schimbe. În cele din urmă, ideea de a scrie o nouă carte despre ei a ajuns să fie tot mai puțin luată în considerație.

Dar uneori, ceva cu totul neașteptat se întâmplă, și într-o zi, dintr-un motiv necunoscut, a devenit imperios pentru mine să știu ce s-a întâmplat cu acești oameni după Crăciunul din 1793. Am devenit foarte preocupat să aflu asta și mi s-a părut – corect sau greșit – că a recăpăta vechea dispoziție de a scrie despre ei era o provocare la fel de mare ca a crea încă un roman Poldark. Rezultatul a fost *Luna neagră*.

Dar nu vă așteptați ca acesta să „rezolve" tot, să ofere o încheiere conflictelor trecute sau să nu lase în suspensie pe cele noi. Lucrurile nu s-au întâmplat deloc așa.

În aceeași colecție
au apărut:

Johanna Lindsey, *Când inima dictează*

Stephanie Laurens, *Patimile iubirii*

Victoria Alexander, *Micile minciuni ale dragostei*

Julie Garwood, *Mireasa îndărătnică,*

Elizabeth Hoyt, *Înger și demon*

Julie Garwood, *O nuntă de vis*

Stephanie Laurens, *Pasiunile inimii*

Stephanie Laurens, *Prizoniera dragostei*

Victoria Alexander, *Căile nebănuite ale iubirii*

Christina Dodd, *Dragoste și abandon,*

Julie Garwood, *Secretele unei doamne*

Christina Dodd, *Logodnă în înalta societate*

Elizabeth Hoyt, *O dragoste nepotrivită*

Karen Robards, *Atracție scandaloasă*

Christina Dodd, *Legile iubirii*

Elizabeth Hoyt, *Inocență pierdută*

Stephanie Laurens, *Peținoarea*

Karen Robards, *Suflete captive*

Samantha James, *Păcatele vicontelui Sutherland*

Karen Robards, *Înfruntarea inimilor*

Elizabeth Hoyt, *Dorințe ascunse*

Johanna Lindsey, *Când dragostea așteaptă*

Victoria Alexander, *Dragoste de probă*

Victoria Alexander, *Duelul sentimentelor*

Stephanie Laurens, *Totul sau nimic*

Johanna Lindsey, *Mireasa prizonieră*

Stephanie Laurens, *Provocarea*

Johanna Lindsey, *Îngerul de argint*

Sarah MacLean, *O soție potrivită pentru un marchiz*

Christina Dodd, *În cele mai nebunești visuri*

Sarah MacLean, *O iubită potrivită pentru un conte*

Johanna Lindsey, *Promisiunea*

Christina Dodd, *Ispita*

Johanna Lindsey, *Prizonierul dorințelor mele*

Teresa Medeiros, *Lecții de seducție*

Christina Dodd, *Mireasa mea favorită*

Teresa Medeiros, *Un sărut de neuitat*

Christina Dodd, *Arta iubirii*

Vicky Dreiling, *Cum să cucerești un Diavol*

Elizabeth Hoyt, *Plăceri vinovate*

Elizabeth Hoyt, *O pasiune imposibilă*

Elizabeth Thornton, *A doua șansă la dragoste*

Elizabeth Thornton, *Frumoasa trădătoare*

Christina Dodd, *Suflete pereche*

Sarah MacLean, *Un târg potrivit pentru un duce*

Cara Elliott, *Tentația fructului oprit*

Johanna Lindsey, *Flăcări și gheață*

Sarah MacLean, *Nouă reguli de nesocotit*

Christina Dodd, *Aleasa prințului*

Teresa Medeiros, *O noapte compromițătoare*

Julie Garwood, *Un altfel de Făt-Frumos*

Loretta Chase, *Scandalul poartă satin*

Teresa Medeiros, *Mireasa și Bestia*

Victoria Alexander, *Cum să alegi soțul potrivit*

Loretta Chase, *O lady aproape perfectă*

Johanna Lindsey, *Iubești doar o dată*

Elizabeth Hoyt, *Fantoma din St. Giles*

Sarah MacLean, *Zece feluri de a fi adorată*

Julie Garwood, *Dorințe rebele*

Sarah MacLean, *Unsprezece scandaluri de evitat*

Johanna Lindsey, *Pasiune și tandrețe*

Victoria Alexander, *Lecția de dragoste*

Elizabeth Hoyt, *Lordul Întunericului*

Teresa Medeiros, *A ta până în zori*

Loretta Chase, *Un gentleman imposibil*

Johanna Lindsey, *Jocul seducției*

Elizabeth Hoyt, *Ducele nopții*

Anne Barton, *Păcătoasa*

Lorraine Heath, *Ispitirea unui lord*

Sabrina Jeffries, *O dragoste periculoasă*

Teresa Medeiros, *Mireasa răpită*

Johanna Lindsey, *Inimi aprinse*

Sabrina Jeffries, *O iubire celebră*

Jennifer Blake, *Răsplata unui rege*

Sarah MacLean, *Sezonul pasiunilor*

Elle Daniels, *Un aranjament neașteptat*

Jennifer Blake, *Capcana inimii*

Victoria Alexander, *Șarada*

Vicky Dreiling, *Dorințele unui conte*

Victoria Alexander, *Înălțimea Sa, soția mea*

Sabrina Jeffries, *O răpire cu urmări neașteptate*

Teresa Medeiros, *Savoarea unui sărut*

Victoria Alexander, *Îndrăgostită de soțul potrivit*

Elizabeth Hoyt, *Dragul meu necunoscut*

Vicky Dreiling, *Dorințele unui libertin*

Jennifer Blake, *Cavalerul de aur*

Victoria Alexander, *Avantajul de a fi păcătos*

Johanna Lindsey, *Suflet vrăjit*

Vanessa Kelly, *Farmecul unei relații interzise*

Sabrina Jeffries, *Dansul seducției*

Lorraine Heath, *Lordul ispitei*

Kate Noble, *Rămășagul*

Victoria Alexander, *Mărturisirea*

Jennifer Delamere, *Moștenitoarea*

Ashleen Macnamara, *O propunere scandaloasă*

Johanna Lindsey, *Spune-mi că mă iubești*

Lorraine Heath, *Doamna de companie*

Meredith Duran, *Anotimpul pasiunii*

Tessa Dare, *Un dans cu un duce,*

Victoria Alexander, *Aventuri compromițătoare*

Meredith Duran, *Amăgirea*

Lorraine Heath, *Provocarea dragostei*

Vanessa Kelly, *O cerere în căsătorie*

Tessa Dare, *Dublă tentație*

Marina Fiorato, *Fecioara din Siena*

Elizabeth Hoyt, *Bravul meu căpitan*

Johanna Lindsey, *Jurnalul unei iubiri*

Heather Webb, *Cum să devii împărătească*

Tessa Dare, *Trei nopți de dorințe*

Sabrina Jeffries, *Măritată cu un viconte*

Kelly Bowen, *Un duce doar pentru mine*

Lorraine Heath, *Un pact cu diavolul*

Johanna Lindsey, *Un libertin îndrăgostit*

Sabrina Jeffries, *Arta de a păcătui*

Christina Dodd, *Înșelătoria*

Joanna Shupe, *Ducesa curtezană*

Kelly Bowen, *Capcana dragostei*

Johanna Lindsey, *Înlănțuită de iubire*

Lorraine Heath, *Între diavol și dorință*

Cheryl Holt, *O propunere tentantă*

Teresa Medeiros, *Hoțul de inimi*

Johanna Lindsey, *Seducția*

Joanna Shupe, *Contesa libertină*

Christina Dodd, *Vraja unui sărut*

Karen Robards, *Foc și gheață*

Lorraine Heath, *Doamna și nelegiuitul*

Johanna Lindsey, *Perechea perfectă*

Teresa Medeiros, *Blestemul frumuseții*

Ashlyn Macnamara, *Doar dragostea contează*

Cheryl Holt, *Mai presus de dorință*

Lorraine Heath, *Cum să te însori cu o moștenitoare*

Jo Beverley, *Infama mea doamnă*

Joanna Shupe, *Un viconte pentru o lady*

Johanna Lindsey, *Pasiuni mistuitoare*

Elizabeth Hoyt, *Cel mai tandru libertin*

Teresa Medeiros, *Șoaptele trandafirilor*

Caroline Linden, *Dragostea și alte povești scandaloase*

Lorraine Heath, *Gentlemanul seducător*

Cheryl Holt, *Plăcere absolută*

Caroline Linden, *Între rațiune și scandal*

Kelly Bowen, *Tu ești contele dorit*

Lorraine Heath, *Invitație la seducție*

Anna Harrington, *Un duce pentru totdeauna*

Kelly Bowen, *Stăpânul inimii mele*

Valerie Bowman, *Ducesă din întâmplare*

Sarah MacLean, *Aparențe înșelătoare*

Johanna Lindsey, *Văpaia din brațele lui*

Valerie Bowman, *Contesă fără voie*

Teresa Medeiros, *Ispita atingerii tale*

Mia Marlowe, *Seducție la prima vedere*

Caroline Linden, *Iubiri și scandaluri*

Valerie Bowman, *Dincolo de rațiune*

Sarah MacLean, *Cucerirea unui libertin*

Elizabeth Hoyt, *Gustul ispitei*

Anna Harrington, *Secrete și tentații*

Valerie Bowman, *Un burlac irezistibil*

Mia Marlowe, *Pretențiile unui crai*

Lorraine Heath, *În căutarea plăcerilor interzise*

Elizabeth Hoyt, *Seducerea unui păcătos*

Lorraine Heath, *Plăcerile nopții*

Lenora Bell, *Cucerirea unui duce*

Alissa Johnson, *Aproape o lady*

Elizabeth Hoyt, *Îmblânzirea Bestiei*

Lorraine Heath, *Ultimul rebel*

Mia Marlowe, *Darul atingerii*

Elizabeth Hoyt, *Inimă sălbatică*

Caroline Linden, *Scandaluri ascunse*

Johanna Lindsey, *Sub asediul iubirii*

Cara Elliott, *Tentația păcatului*

Alissa Johnson, *O întâlnire neașteptată*

Lorraine Heath, *Intenții vinovate*

Vicky Dreiling, *Cum să seduci un ticălos*

Elizabeth Hoyt, *Ducele păcatului*

Lenora Bell, *Dacă aș avea un duce*

Lorraine Heath, *Iubire fără mască*

Cara Elliott, *Tentații periculoase*

Kelly Bowen, *Un duce de neuitat*

Lorraine Heath, *O șansă la dragoste*

Vicky Dreiling, *Cum să te măriți cu un duce*

Penny Jordan, *Iubiri și mătăsuri*

Penny Jordan, *Iubiri și păcate*

Julie Anne Long, *Plăceri primejdioase*

Lorraine Heath, Cucerește-mă din nou

Vicky Dreiling, *Dorințele unui duce*

Daisy Goodwin, *Sisi. Împărăteasa nefericită*

Julie Anne Long, *Un iubit ca nimeni altul*

Lorraine Heath, *Ducele și doamna în roșu*

Teresa Medeiros, *Deliciile păcatului*

Meredith Duran, *Cineva care să ma apere*

Julie Anne Long, *Capitularea*

Teresa Medeiros, *Și îngerii iubesc*

Deeanne Gist, *Fata de la Tiffany*

Juliana Gray, *Cum să-ți îmblânzești ducele*

Meredith Duran, *Regina de gheață*

Tessa Dare, *Zeița vânătorii*

Teresa Medeiros, *Doamna și tâlharul*

Alissa Johnson, *Vicii și virtute*

Elizabeth Hoyt, *Ducele plăcerilor*

vor apărea:

Juliana Gray, *Cum să-ți stăpânești marchizul*

Tessa Dare, *Predarea sirenei*

Cornwall 1794. În timp ce Ross Poldark și Demelza s-au împăcat și și-au găsit liniștea în micul cerc familial, iar problemele lor financiare par să-și fi aflat în sfârșit rezolvarea, evenimentele din jur vin să le tulbure din nou pacea. Bunul prieten al lui Ross, Dwight Enys, este capturat de francezi după ce corabia lui se scufundă, ceea ce îl determină pe Ross să organizeze o misiune de salvare care îi pune în pericol viața. Dar Ross nu ar fi Ross dacă nu ar acționa cu nesăbuință. În plus, sosirea celor doi frați ai Demelzei, Sam și Drake, în căutare de muncă, atrage după sine tot felul de necazuri. Drake se îndrăgostește de Morwenna Chynoweth, verișoara lui Elizabeth – fosta mare iubire a lui Ross și soția dușmanului său de moarte –, ceea ce face ca rivalitatea dintre cei doi dușmani să-și găsească o nouă țintă și conflictul să atingă noi culmi. Încă o dată, viitorul celor două familii pare plin de nesiguranță.

Plină de intrigi și secrete, pe fundalul romantic al ținutului Cornwall, cel de-al cincilea roman al seriei Poldark îi atrage pe cititori în vârtejul vieților acestor două familii memorabile.

Winston Graham a scris mai mult de 45 de romane, traduse în toată lumea, iar faimoasa sa serie Poldark a fost ecranizată într-un serial de televiziune difuzat în 24 de țări. Winston Graham a fost membru al Societății Regale de Literatură și în 1983 i s-a conferit Ordinul Imperiului Britanic.

Tradiție din 1989
www.litera.ro
ISBN 978-606-33-1630-7
9 786063 316807
Alma®